XXIV.

SPRAWOZDANIE

Z CZYNNOŚCI

Towarzystwa „Kółek rolniczych"

za rok 1906.

LWÓW 1907.
NAKŁADEM ZARZĄDU GŁÓWNEGO TOWARZYSTWA „KÓŁEK ROLNICZYCH".
DRUKARNIA UDZIAŁOWA, LWÓW, KOPERNIKA 20.

Wytyczne działalności Towarzystwa Kółek rolniczych w dwudziestym czwartym roku istnienia — działalności, której szczegółowy obraz da niniejsze sprawozdanie za rok 1906 — były w głównych kierunkach te same, co w latach poprzednich. Nacisk kładliśmy przedewszystkiem na umocnienie wewnętrzne stowarzyszenia, na jego doskonalenie się i przetwarzanie na instytucyę samopomocy. Uznając ten dział pracy za najważniejszy, zwracaliśmy baczne oko na podstawowe organizacye naszego Towarzystwa, usuwaliśmy z nich wszelkie naleciałości, powstałe z niedość ścisłego przestrzegania postanowień statutu, budziliśmy w nich świadomość prac i obowiązków asocyacyi i wdrażaliśmy je do ścisłego i sumiennego spełniania przepisanych zadań. Gdzie napotkaliśmy na niechęć lub opór, lub gdzie reorganizacya z powodu niewyrobienia ludności, a braku odpowiednich przewodników nie miała widoków powodzenia, tam formalne rozwiązanie Kółka rolniczego albo przynajmniej zwinięcie jego przedsiębiorstw, nieprowadzonych w przepisany sposób, uważaliśmy za lepsze, niż tolerowanie nadal anormalnych stosunków, przynoszących tylko szkodę Towarzystwu.

Wytrwała i stanowcza działalność nasza nie uszczupliła mimo to kadr Towarzystwa, bo włościańska ludność, skupiająca się po Kółkach rolniczych, doszła już pod wpływem równorzędnie idącej wychowawczej naszej pracy do zrozumienia, że przez więzy stowarzyszenia, które sobie dobrowolnie nakłada, zyskuje na sile i znaczeniu, a obowiązkowemi świadczeniami okupuje sobie różnorodne korzyści i wydatną pomoc. Z małymi wyjątkami utrwaliło się już wśród członków Kółek rolniczych przeświadczenie, że opłacanie wkładek, przepisanych statutem, do kasy miejscowego stowarzyszenia, to nie narzucony i zupełnie zbyteczny ciężar, lecz konieczny warunek należytego rozwoju stowarzyszenia. Uznano dalej i to, że nie dość dbać o własne Kółko, lecz że i o całości Towarzystwa pamiętać trzeba i że na ogólne jego potrzeby stałe opłaty składać należy. Nie dawne to jeszcze czasy, gdy z wkładek Kółek rolniczych, wpłacanych do kasy Zarządu głównego, wpływało zaledwie kilkaset koron rocznie. Jaki postęp uwydatnił się pod tym względem, dowodzą następujące daty z lat ostatnich:

Do kasy Zarządu głównego wpłynęło tytułem wkładek Kółek rolniczych	w 1900 r.	646 K
" " "	w 1901 r.	999 K
" " "	w 1902 r.	1785 K
" " "	w 1903 r.	2410 K
" " "	w 1904 r.	2782 K
" " "	w 1905 r.	4759 K
" " "	w 1906 r.	6135 K

Gdy w r. 1900 wkładki Kółek rolniczych stanowiły tylko drobną część ogólnego wpływu wkładek, to po 6 latach są one już o 4524 K. wyższe od wkładek osób prywatnych i instytucyi.

Obok wkładek jednak złożyły Kółka rolnicze do kasy Zarządu w r. 1906 tytułem innych opłat i zwrotów za różne świadczenia Zarządu głównego kwotę 16801·70 K[1]) — ponadto, jak to zestawienie

[1]) Szczegółowy wykaz tych opłat i zwrotów podany jest na str. 9 i 10 sprawozdania.

z ich sprawozdań wykazuje, odznaczyły się w obrębie swego miejscowego działania tak samo jak w latach poprzednich wielką ofiarnością na cele użyteczności publicznej, gdyż ofiary ich na potrzeby kościołów i cerkwi wyniosły w 1906 r. 44.205 K, na inne cele dobra ogólnego 3.346, razem więc 47.551 K.[2]) A zapomnieć przy tem nie można, że udziały członków na przedsiębiorstwa wspólne Kółek rolniczych, wynoszące 400.872 K, i własne budynki Kółek, przedstawiające wartość ponad 600.000 K, to również owoce skrzętnej wspólnej pracy członków Towarzystwa.

Pokryć takie potrzeby i złożyć takie ofiary może tylko świadoma swych obowiązków i zadań organizacya, w której poczucie łączności silnie się już rozbudziło. Ażeby to poczucie tem więcej umocnić a organizacyjną naszą pracę utrwalić, przystępujemy obecnie do zaopatrzenia wszystkich członków Kółek rolniczych w jednolite karty legitymacyjne. Karty te, wydawane corocznie przez Zarząd główny członkom Kółek za opłatą kosztów wydawnictwa, ozdobione pięknymi rysunkami artysty malarza prof. Rybkowskiego, będą tworzyły nowe ogniwo organizacyjnej łączności i będą niejako widomym jej znakiem.

Na rozwój pośredniej t. j. powiatowej i okręgowej organizacyi nie mogliśmy w tym stopniu wpływać, jak to było naszym zamiarem. Na przeszkodzie stanął temu silny ruch polityczny, wywołany przygotowaniami do wyborów i ich przeprowadzeniem. Polityka tak zaabsorbowała umysły, że na wydatniejszą pracę ekonomiczną po powiatach czasu nie stało. Mimo to zastoju nie było, a nawet w niektórych powiatach zdołaliśmy postąpić naprzód, wprowadzając instruktorów powiatowych Kółek rolniczych. Zadaniem ich przeprowadzać wizytacye Kółek, spełniać nad niemi opiekę i udzielać im pouczeń i wyjaśnień o wszystkich sprawach, dotyczących stowarzyszenia i jego zadań. Instruktorów takich mianowano dotąd przy Zarządach powiatowych w Krakowie, Przemyślu, Mościskach, Samborze i Przemyślanach. Już w najbliższym czasie będziemy mogli ustanowić instruktorów w kilku innych powiatach, dzięki zasiłkom, przyznanym na ten cel przez Wysoki Sejm na tegorocznej sesyi wiosennej. Odpowiednie przygotowanie instruktorów do poruczonych im czynności przeprowadzone zostanie na dziesięciodniowym kursie, który się odbędzie pod koniec lipca lub w początkach sierpnia b. r.

Czuwając nad wewnętrznem umocnieniem Kółek rolniczych i dążąc do stworzenia dla nich silniejszego oparcia w organizacyach powiatowych, przeprowadził Zarząd główny obok tego w roku sprawozdawczym doniosłe dla Towarzystwa porozumienia z pokrewnemi instytucyami i stowarzyszeniami, by z jednej strony zapewnić członkom nowe korzyści, z drugiej strony uprzystępnić im nowe pola działania.

I tak pod koniec 1906 r. zespolono z Towarzystwem Kółek rolniczych silnymi węzłami łączności pracy Związek handlowy Kółek rolniczych. Dotąd bowiem stosunek Związku do Towarzystwa był nadzwyczaj luźny; Związek był właściwie zupełnie odrębną, z Kółkami rolniczemi tylko przez swą firmę spokrewnioną instytucyą handlową. Na mocy przeprowadzonego porozumienia zmienił on obecnie dotychczasowy swój statut, uznał w nim współdziałanie z Towarzystwem Kółek rolniczych w jego działalności handlowej i przemysłowej za główne swe zadanie, dał Zarządowi głównemu wpływ na tok interesów swych przez powołanie delegata Zarządu do Wydziału wykonawczego Związku, któremu przysługuje prawo badania ksiąg i kontrolowania warunków zakupna i umów, zawieranych przez Związek, przyznał Kółkom rolniczym prawo — już nie iluzoryczne, jak było poprzednio, lecz faktyczne — wybierania członków Rady nadzorczej Związku, a co najważniejsza, zamienił się zasadniczo w instytucyę współdzielczą, dopuszczając Kółka rolnicze w miarę uskutecznionych przez nie zakupów do uczestnictwa w wykazanych zyskach. W ten sposób Związek handlowy Kółek rolniczych utworzył z Towarzystwem Kółek rolniczych organizacyjną całość i spełnia funkcye instytucyi handlowej Towarzystwa.

O ile układ ze Związkiem dał Towarzystwu możność oparcia swej akcyi handlowej, szczególniej w dziale dostaw artykułów rolniczych dla Kółek, na silniejszej podstawie, o tyle znów drugie porozumienie, przeprowadzone z c. k. gal. Towarzystwem gospodarskiem, a dotyczące wspólności działania, wpłynąć musi dodatnio na rozwój akcyi rolniczej, a głównie hodowlanej wśród członków Kółek rolniczych. Na mocy tego porozumienia Kółka rolnicze mają być przyjmowane na członków odnoś-

---

[2]) Statystykę ofiar Kółek rolniczych na cele publiczne zaczęliśmy prowadzić w r. 1900. Od tej daty przez lat 7 złożyły Kółka rolnicze razem 225.285 K.

nych Oddziałów Towarzystwa gospodarskiego i korporatywnie korzystać z tych wszystkich korzyści, które przysługują członkom a nawet, jako zbiorowe ciała, mieć pierwszeństwo w ich uzyskaniu. Przez to przyjmowanie Kółek rolniczych do Oddziałów podnosi c. k. Towarzystwo gospodarskie znacznie liczbę swych członków, Kółka rolnicze zaś jako reprezentacye małorolnych gospodarzy zyskują dla swych członków znaczną pomoc w kierunku rolniczym.

W zasadzie umówione już zostały punkta takiego samego porozumienia z c. k. Towarzystwem rolniczem krakowskiem, załatwienie definitywne nastąpi, spodziewamy się, w najbliższym czasie.

Uzupełniając podjętą akcyę współdziałania z innemi stowarzyszeniami, przeprowadziliśmy ponadto porozumienie z I. Gal. Tow. chowu drobiu w Jarosławiu i z I. Krajową hodowlą królików rasowych we Lwowie w sprawie wzajemnego popierania się w pracy nad rozwojem ubocznych gałęzi gospodarstwa wiejskiego. Wykonując uchwały zeszłorocznej Ogólnej Rady, Zarząd główny postanowił przez Kółka rolnicze wpłynąć na rozszerzenie rasowego drobiu wśród włościańskiej ludności, ułatwiając nabycie dla członków rasowych rozpłodników po zwykłych cenach targowych, przy której to akcyi Zarząd główny Tow. Kółek rolniczych i Tow. chowu drobiu w Jarosławiu w równych częściach reszty kosztów ponoszą. Układ zaś z „Hodowlą królików“ pozwolił nam na rozpoczęcie tworzenia pepinier rasowych królików po gminach wiejskich w różnych stronach kraju [1]).

Wątpić nie można, iż te wszystkie zabiegi o rozszerzenie zakresu działalności Kółek rolniczych wydadzą pomyślne wyniki i nietylko członkom Towarzystwa przysporzą korzyści, lecz co najmniej w równej mierze działalność drugiej kontrahującej strony umocnią, dając jej oparcie na organizacyach, wyszkolonych już w zbiorowej pracy i dających rękojmię należytego jej prowadzenia. Wnioskować tak możemy, mając przed okiem wydatny rozwój akcyi na polu obrony pożarnej. Początek dał jej układ zawarty z Kraj. Związkiem ochotniczych straży pożarnych z r. 1902. Dzięki temu porozumieniu przypada Towarzystwu Kółek rolniczych zasługa, że obecnie w 189 gminach istnieją obrony pożarne, zorganizowane przez Kółka rolnicze, Związkowi zaś ochotniczych straży pożarnych ta powstała korzyść, że liczy 189 nowych posterunków po wsiach, którychby, skazany wyłącznie na własne siły, z pewnością w tak krótkim przeciągu czasu nigdy nie wytworzył.

Godzi się o tem wspomnieć i na korzyści współdziałania zwrócić uwagę wobec występujących coraz silniej na jaw dążności rozpoczynania pewnych działów asocyacyjnej pracy na nowo od dołu, lekceważenia tego, co dotychczas zrobiono, i marnowania czasu i funduszów na budowanie nowych fundamentów, mimo, że przy dobrej woli znaleźć by można zupełnie wystarczające oparcie na tej podstawie, którą długoletnie, świadome celów i konsekwentne działanie już wytworzyło.

Drugi kierunek naszej pracy: dział rolniczy rozwijał się pomyślnie w ramach programu, ustalonego od lat sześciu. Bezsprzecznie akcya rolnicza nasza wpłynęła przez różne doświadczenia i próby, zastosowane do potrzeb i poziomu umysłowego włościan, na znaczne podniesienie się kultury wśród małorolnych gospodarzy. Dowodzą tego najwymowniej liczne korespondencye włościan w przeróżnych sprawach gospodarskich zamieszczane w „Przewodniku Kółek rolniczych“, jako „głosy ze wsi“. Dowodzi dalej choćby ten jeden fakt, wyrwany ze szczegółowego sprawozdania działu rolniczego, że do wspólnego użytku na włościańskich gruntach zamówiono w roku sprawozdawczym 32 siewniki rzędowe, maszyny do niedawna tylko na obszarach dworskich używane. Tego rodzaju dowodów na ulepszanie się systemu gospodarczego na małej własności znajdzie się znacznie więcej i w rubryce maszyn i nasion i nawozów sztucznych. Tak stosowanie skomplikowanych maszyn, jak i popyt za doborowem nasieniem i skłanianie się coraz wydatniejsze do zakupna nawozów wysoko procentowych nie przychodzi samo przez się, lecz jest naturalnem następstwem troskliwszej i racyonalniejszej uprawy roli, następstwem traktowania spraw rolniczych przez poważny zastęp włościan z należytem zastanowieniem i zrozumieniem. Na te właśnie drogi umiejętnego prowadzenia gospodarstwa wprowadziliśmy włościan naszych i jeżeli w pierwszej chwili nie mogliśmy wykazać cyfrowo wyników, to obecnie uwydatniające się już z roku na rok coraz wyraźniej następstwa naszej akcyi przekonują, że trudy i prace nasze nie szły na marne.

---

[1]) Szczegóły akcyi na polu chowu drobiu i królików omówione są w osobnych działach niniejszego sprawozdania. — Zespolenie Związku handlowego Kółek rolniczych z Tow. Kółek rolniczych przedstawia obszernie Nr. 22 „Przewodnika Kółek rolniczych“ z r. 1906. — Wyjaśnienia do akcyi wspólnego działania z c. k. Tow. gospodarskiem podane są w Nr. 2 i 4 „Przewodnika Kółek rolniczych“ z 1907 r.

I zapewne dla tego właśnie, że uczyliśmy i uczymy bezustannie Kółka rolnicze racyonalnego stosowania maszyn, nasion, nawozów, pasz treściwych, że w tych sprawach jesteśmy dla nich sumiennymi informatorami i mentorami, większość ich szuka pokrycia zapotrzebowania swego w artykułach rolniczych za pośrednictwem Zarządu głównego. Stąd też agendy naszego działu handlowo-rolniczego czyli pośrednictwa handlowego rozszerzają się z roku na rok i cyfrowo przedstawiają się coraz pokaźniej. W roku 1905 dostarczyliśmy Kółkom rolniczym nawozów sztucznych, nasion, maszyn, pasz treściwych, węgla wartości pół miliona koron, w roku sprawozdawczym jak to pomieszczone osobno szczegółowe sprawozdanie wykazuje, doszliśmy już do $^3/_4$ miliona, czyli że obroty handlowe Kółek rolniczych w dziale artykułów rolniczych, dostarczanych za pośrednictwem Zarządu głównego, wynoszą półtora miliona koron.

Scisła i zupełnie naturalna łączność naszej wychowawczo - kształcącej działalności rolniczej z pośrednictwem rolniczo-handlowem, łączność, polegająca na tem, że przecież znojem naszym urabiamy odpowiednie podłoże do akcyi zbiorowych zakupów, nie tylko nie pozwala nam na zaniechanie lub stopniowe zrzekanie się pośrednictwa handlowego (a takie żądania stawiano nam, by inne organizacye znaleźć mogły łatwiejsze pole działania), lecz przeciwnie wkłada na nas obowiązek, byśmy ten zakres pracy tem troskliwiej pielęgnowali i wzmacniali. W tym to celu przeprowadziliśmy umowę ze Związkiem handlowym, w tym celu u dołu przystąpimy do tworzenia zarejestrowanych Spółek handlowych, by tam, gdzie się tego okaże potrzeba, dać organizacyi naszej silniejsze finansowe podstawy i oprzeć ją na równej odpowiedzialności wszystkich członków. Dotąd bowiem spada ta odpowiedzialność za zamówienia Kółek rolniczych, uskuteczniane na kredyt, jedynie na kilku członków, dających osobistą porękę, mimo, że z kredytu korzystają wszyscy członkowie. Jest to niezgodne z duchem asocyacyi i tolerowane być może tylko do czasu. Ponieważ zaś zbiorowe zakupna Kółek z roku na rok wzrastają, więc przy poszczególnych Kółkach rolniczych lub przy grupach Kółek rolniczych, mających większe zapotrzebowanie artykułów rolniczych na kredyt, wypadnie tworzyć Spółki handlowe, aby ich działalność handlową wprowadzić na należyte tory. Gdzie jednak ludność przywykła do zakupna artykułów rolniczych za gotówkę, albo gdzie Kółko rolnicze posiada dostateczne fundusze do pokrycia należytości za towar, a następnie tylko częściowo członkom kredytuje na własne swe ryzyko, tam tworzenie Spółki handlowej na ustawie z r. 1873 byłoby zupełnie zbyteczne.

W naszym zakresie działania bowiem nie przypisujemy tak wielkiego znaczenia stowarzyszeniom, opartym na ustawie z r. 1873, jakie im nadają bezwzględni ich zwolennicy, którzy tylko asocyacyjnym tworom zarejestrowanym przyznają cechę rzeczywistych stowarzyszeń i w samym akcie zarejestrowania upatrują już gwarancyę należytego ich prowadzenia i rozwoju. Upadły przecież przed laty różne powiatowe Spółki handlowe Kółek rolniczych, założone do prowadzenia handlu w dziale towarów spożywczych, mimo oparcia się o ustawę z r. 1873*) dla tego, że w czasie powstania pozbawione były koniecznej porady fachowej, a następnie przy prowadzeniu niezbędnej opieki i kontroli (wówczas Zarząd główny Towarzystwa nie rozporządzał jeszcze lustratorami handlowymi), a utrzymują się i rozwijają bardzo pomyślnie twory ostatnich lat: składnice powiatowe Kółek rolniczych (w Krośnie, Sanoku, Brzesku, Dynowie, Zaleszczykach, Dobromilu), chociaż istnieją jako zwykłe Kółka rolnicze na ustawie z r. 1868.

Pomoc przy zakładaniu tych składnic — inicyatywę dać muszą do nich miejscowe czynniki i zebrać odpowiedni fundusz zakładowy — oraz ciągła opieka nad niemi, to jedna część działalności Towarzystwa na polu handlu towarami spożywczymi i codziennego zapotrzebowania. Dział ten, siłą stosunków krajowych wysunięty przed laty na czoło naszych czynności, obecnie zajął równorzędne z innemi stanowisko, lecz w tym samym stopniu, co inne działy poddawany gruntownemu badaniu, przybiera coraz doskonalsze formy, by tem wydatniejsze oddawać usługi włościańskiej ludności. Za pomocą składnic tworzymy stopniowo powiatowe centra zakupów, regulujące ceny nawet dla tych, którzy z nich nie korzystają, i to jest ważny krok do sanacyi naszych niezdrowych stosunków handlowych.

Źle byłoby jednak, gdybyśmy przyzwyczaili ludność do wyciągania korzyści dla siebie z czynności, przy których sama nie współdziała. Wobec zaś stwierdzonego faktu, że ludność nasza zadowala się nieraz istnieniem regulatora cen, jakim jest dla powiatu składnica a dla gminy sklep Kółka rolniczego,

---

*) Bierzemy rozmyślnie przykłady z najbliższego nam pola działania a nie wspominamy o innych zarejestrowanych spółkach, które mimo bardzo poważnej opieki w krótkim czasie po zawiązaniu upadły.

lecz nie uznaje potrzeby popierania w charakterze odbiorców tych przedsiębiorstw, wskazane było wprowadzenie takiego środka, któryby odbiorców ściślej związał ze sklepem, a tem samem i ze stowarzyszeniem, który ten sklep dla ochrony ludności przed wyzyskiem założyło i prowadzi. Za taki środek uznano wprowadzenie do przedsiębiorstw handlowych Kółek rolniczych zasady podziału zysku między członków wedle ilości uskutecznionych przez nich zakupów. Ze sprawą tą i z momentami, przemawiającemi za jej zastosowaniem, zapoznały członków Towarzystwa wyczerpujące sprawę artykuły, ogłoszone w Nr. 7—10 „Przewodnika Kółek rolniczych" z r. 1906. Równocześnie wydano nakładem Towarzystwa odpowiednie książeczki rabatowe do zapisywania uskutecznionych zakupów, poprzedzone wstępem o przeznaczeniu tych książeczek, a lustratorom handlowym polecono ustne wyjaśnianie i propagowanie tej sprawy. W krótkim przeciągu czasu od poruszenia zasady podziału zysków między członków osiągnięto stosunkowo bardzo pomyślne rezultaty, gdyż do chwili wydania niniejszego sprawozdania 85 Kółek przyjęło zasadę a 5.865 członków, zaopatrzonych w książeczki rabatowe, korzysta z przyznanych im praw do uczestnictwa w zyskach. Tem samem przekształciły się sklepy owych 85 Kółek rolniczych na przedsiębiorstwa współdzielcze. Nie ulega wątpliwości, że w przyszłym roku znajdzie propagowana przez nas zasada podziału zysków przystęp w wielu innych Kółkach rolniczych. Stoi ona w łączności z pobytem lustratorów po Kółkach, bo żywe słowo zawsze skuteczniej działa, niż drukowane, a przy tem fachowy wgląd w sprawy przedsiębiorstwa pozwala ocenić, czy w odnośnem Kółku zasada da się wprowadzić zaraz, czy też musi być odroczona na później. —

Kończąc tych kilka krótkich uwag o dziale handlowo-sklepikarskim Towarzystwa, uwag poruszonych dla tego tylko, aby wykazać, że i w nim reformy przeprowadzamy, nadmieniamy jeszcze w krótkości, że obrót handlowy w 243 sklepach, prowadzonych we własnym Zarządzie Kółek, a zlustrowanych w roku sprawozdawczym, wynosił 5,905.400 K. Wedle tego obroty wszystkich przedsiębiorstw handlowych Kółek rolniczych oceniać musimy na 12—15 milionów Koron.

W wstępnem tem słowie nie poruszamy innych ważnych działów naszej działalności, jak dział oświatowy i wydawniczy, gdyż uważamy za zbyteczne streszczać to, co w dalszym ciągu sprawozdania obszernie jest omówione, nie zwracamy również z osobna uwagi na preliminarz budżetu, który przejrzyściej od poprzednich przychody i rozchody nasze przedstawia. W krótkich rysach przedstawiliśmy tylko zasadnicze punkty spraw, które już to dotychczasową działalność naszą rozszerzają, już to do wewnętrznego umocnienia Towarzystwa służą. O jedno bowiem i drugie równorzędnie dbać musimy. Z wzmagającą się ogólną oświatą rolnicza ludność podejmować może i powinna coraz to nowe, dawniej niedostępne dla niej zadania i prace, więc jako przewodnicy tej ludności wskazywać i torować jej musimy nowe pola działalności. Ale równocześnie wieść ją musimy na to nowe pole w szeregach silnie zorganizowanych, aby praca była skuteczna i pożytek przyniosła nie jednostkom, lecz ogółowi.

Zamykamy dwudziesty czwarty rok istnienia Towarzystwa jako silny zastęp z 54.780 członków, skupiających się w 1.235 Kółkach rolniczych, i w tym licznym a zwartym szeregu wkraczamy w rok jubileuszowy: dwudziestopięciolecia Towarzystwa. Nie święcimy pamiątkowej chwili nadzwyczajnymi obchodami i wydawnictwami jubileuszowemi, jednemu tylko życzeniu i żądaniu, podnoszonemu tylokrotnie na różnych zebraniach, a zamienionemu w uchwałę na zeszłorocznej Radzie w Jarosławiu czynimy zadość: w rocznicę założenia Towarzystwa zakładamy kamień węgielny pod własny dom Towarzystwa we Lwowie.

Przystępujemy do wzniesienia gmachu, rozporządzając na ten cel środkami aż nadto skromnymi. Ożywia nas jednak w śmiałem przedsięwzięciu naszem głęboka wiara, że na wykonanie zamierzonego dzieła znajdzie się ofiarna pomoc w naszem społeczeństwie.

Towarzystwo, które dwudziesty piąty rok służy wytrwale i skutecznie szlachetnej i zbożnej sprawie, które pracując nad podniesieniem dobrobytu najliczniejszej warstwy narodu i krzewiąc wśród niej poczucie obywatelskie, spełnia swą misyę na pożytek ogółu, na ofiarności ogółu zapewne się nie zawiedzie.

I.

Sprawozdanie z czynnności Zarządu głównego.

A) Sprawy ogólne, organizacyjne i osobiste.

Członków założycieli pozyskało Towarzystwo Kółek rolniczych w roku sprawozdawczym 32; zapisali się mianowicie na ich listę: P. T.

1. Leon Horodyski z Tłusteńkiego,
2. Dr. Jan Hupka z Niwisk,
3. Andrzej hr. Potocki z Krzeszowic,
4. Prof. Dr. Stanisław hr. Tarnowski z Krakowa,
5. Dr. Aleksander Mniszek Tchorznicki ze Lwowa,
6. Marya księżna Lubomirska z Miżyńca,
7. Zdzisław hr. Tarnowski z Dzikowa,
8. Jan Goetz Okocimski z Okocimia,
9. Zbigniew Horodyński ze Zbydniowa,
10. Kółko rolnicze w powiecie bocheńskim,
11. Jerzy Turnau z Mikulic,
12. Dr. Witold Lewicki z Głobikówki,
13. Rada powiatowa w Łańcucie,
14. Dr. Leon Biliński z Wiednia,
15. Jerzy ks. Czartoryski z Wiązownicy,
16. Karol hr. Lanckoroński z Wiednia,
17. Rada powiatowa w Mielcu,
18. Arcybiskup ks. Józef Teodorowicz ze Lwowa,
19. Adolf Wiesiołowski z Paryża,
20. Związek handlowy Kółek rolniczych w Krakowie,
21. Franciszek hr. Potulicki ze Żmigroda,
22. Dr. Ernest Adam ze Lwowa,
23. Rada powiatowa w Kołomyi,
24. Arcybiskup ks. Józef Bilczewski ze Lwowa,
25. Rada powiatowa w Kamionce strumiłowej,
26. Rada powiatowa w Dąbrowie.
27. Zarząd powiatowy Kółek rolniczych w Krakowie.
28. Mikołaj hr. Rey z Przyborowia.
29. Jan hr. Szeptycki z Przyłbic,
30. Rada powiatowa w Limanowej,
31. Rada powiatowa w Cieszanowie,
32. Rada powiatowa w Trembowli.

Ponieważ z wymienionych członków założycieli Andrzej hr. Potocki, Zdzisław hr. Tarnowski i Związek handlowy Kółek rolniczych złożyli wkładkę po 1000 koron, Karol hr. Lanckoroński wkładkę 500 koron, Rada powiatowa w Tarnobrzegu złożyła drugą ratę w kwocie 100 koron, Rada powiatowa w Limanowej i Zbigniew Horodyński I. ratę po 100 koron, Rada powiatowa w Trembowli I. ratę w kwocie 50 koron, inni zaś członkowie złożyli wkładki po 200 koron a ponieważ ponadto datki Rady powiatowej w Turce w kwocie 50 koron i Rady powiatowej w Przemyślanach w kwocie 40 koron dołączono do funduszu żelaznego, zatem w roku sprawozdawczym wkładki członków założycieli zwiększyły fundusz żelazny o 8940 koron.

Fundusz żelazny przy końcu roku sprawozdawczego składał się:

1) z wkładek członków założycieli .	13840·— K.
2) z dobrowolnych opłat po 20 hal. od członków Kółek z r. 1903	224·30 K.
3) z 10% od wkładek członków wspierających z r. 1906 dołączonych do funduszu żelaznego w myśl uchwały Zarządu głównego	774·67 „
4) z nadwyżki z wydawnictwa „Kalendarza Kółek roln. na r. 1905“ wraz z odsetkami . . .	61·04 „
5) z nadwyżki w dochodzie z wydawnictwa „Kalendarza Kółek rol. na r. 1906“	548·45 „
6) z odsetek dopisanych po dzień 6/5 1907	1068·84 „
razem . .	16517·30 K.
a że według sprawozdania wynosił z r. 1905	5740·66 „
przeto powiększył się o . .	10776·64 „

Wkładkę członka wspierającego uiściło w r. 1906:

1) 19 instytucyi i stowarzyszeń w kwocie	252·— K.
2) 836 Kółek rolniczych w kwocie .	6135·50 „
3) 165 osób prywatnych „ „ .	1359·20 „
razem .	7746·70 K.
a że według sprawozdania z r. 1905 wkładki wynosiły . . .	6710·50 K.
przeto wzrosły roczne wkładki o .	956·20 K.

Wpłynęły na przyrost ten głównie tylko wpływy wkładek od Kółek rolniczych. Wpłaciły one bowiem o 1375·85 kor., więcej niż w r. 1905, a o 3352·90 kor. więcej, niż w r. 1904, od instytucyi natomiast uzyskaliśmy o 151 kor. mniej, a od osób prywatnych 188·65 kor. mniej, niż w roku poprzednim.

Z wpływów członków wspierających Towarzystwa zwracano 50% istniejącym Zarządom powiatowym, 10% przekazano do funduszu żelaznego, resztę użytkowano na bieżące potrzeby Towarzystwa.

Subwencye krajowe, udzielone Zarządowi głównemu wynosiły tak, jak to w preliminarzu budżetu Towarzystwa na r. 1906 wstawiono, razem 55000 kor.. mianowicie:

na koszta zakładania Kółek i ich lustracye 15000 kor.;

na koszta administracyjne 4000 kor.,

na lustratorów handlowych 8000 kor.,

na praktyczne kursa handlowe 4000 kor.,

na ogólne cele rozwoju rolniczej i handlowej działalności Kółek 12000 kor.,

na utrzymanie i koszta podróży 1 inspektora rolniczego 5000 kor.,

na utrzymanie i koszta podróży 1 lustratora rolniczego 4000 kor.,

na wydawnictwo „Przewodnika Kółek rolniczych“ 3000 kor.

W porównaniu z r. 1905 podwyższone zostały subwencye krajowe o 11000 kor. przez przyznanie nowych subwencyi:

1) na koszta administracyjne w kwocie 4000 kor.,

2) na lustratora rolniczego w kwocie 4000 kor., i przez podwyższente subwencyi

1) na ogólne cele o 2000 kor.

2) na „Przewodnik Kółek rolniczych“ o 1000 kor.

Na rok 1907 uzyskał Zarząd podwyższenie subwencyi o 14000 kor. Mianowicie uchwałą Wysokiego Sejmu przyznane zostały nowe subwencye:

1) na instruktorów dla Zarządów powiatowych 6000 kor.,

2) na tworzenie nowych Zarządów powiatowych 3000 kor.,

3) na specyalne kursa i utrzymanie instruktora organizacyjnego 5000 kor.

Oprócz wyżej wymienionych subwencyi Wysoki Wydział krajowy przyznał w r. 1906 nadzwyczajny zasiłek w kwocie 600 koron na zakupno chomont do zaprzęgania krów.

Subwencye państwowe na r. 1906 wynosiły razem 37.539·20 kor., mianowicie:

a) przez c. k. Towarzystwo gospodarskie:

na lustracye gospodarcze i lustratora sadownictwa 12000 kor. (więcej o 500 kor. w porównaniu z r. 1905),

na wzorowe gnojownie 1100 kor. (więcej o 540 kor. w porównaniu z r. 1905),

na zakupno książek rolniczych 200 kor.,

na zakupno nowych odmian ziemniaków do pól doświadczalnych 639·20 kor.,

na kursa sadownicze i kurs hodowlany 600 kor.,

b) przez c. k. Towarzystwo rolnicze na ogólne cele rolnicze 3000 kor, (w porównaniu z r. 1905 o 500 kor. więcej),

b) przez c. k. Namiestnictwo z c. k. Ministerstwa rolnictwa:

na koszta zarządu, lustracye handlowe i wydawnictwo organu Towarzystwa 20000 koron, (więcej o 2000 kor., niż w r. 1905).

Reskryptem c. k. Namiestnictwa z dnia 10. lipca 1906 r. przyznana została subwencya z ck. Ministerstwa rolnictwa na te same cele na r. 1906, w kwocie 25000 koron. Połowa tej subwencyi w kwocie 12500 wyasygnowana została już w r. 1906, nie została ona jednak zużyta w r. 1906, jako niepomieszczona w preliminarzu na ten rok, lecz przeniesiona na r. 1907, dlatego w zamknięciach rachunków na rok 1906 nie jest uwzględniona.

Inne subwencye. Z Towarzystwa wzajemnych ubezpieczeń w Krakowie otrzymał Zarząd główny oprócz stałej rocznej subwencyi w kwocie 600 kor. nadzwyczajną subwencyę na r. 1906 na organizacyę ochotniczych straży pożarnych w kwocie 3000 kor. (więcej o 1000 kor., niż w r. 1905). Na r. 1907 przyznana została subwencya na ten cel w kwocie 4000 kor.

Z Związku handlowego Kółek rolniczych w Krakowie otrzymał Zarząd główny subwencyę w kwocie 800 kor. (o 200 koron więcej, niż w r. 1905).

Z Rad powiatowych wpłynęły subwencye na cele ogólne i na kursa hodowlane, handlowe i pożarnicze w kwocie 1854·40 kor. (więcej o 1424·40 kor. w porównaniu z r. 1905).

Opłaty Kółek rolniczych, Oprócz wkładek członków wspierających, o których wyżej mówiliśmy, w kwocie . . . . . 6135·50 K.

wpłaciły Kółka rolnicze w r. 1906 do kasy Zarządu głównego Towarzystwa, tytułem:	
1) zwrotu kosztów lustracyi, przeprowadzonych w sklepach Kółek rolniczych	3968·97 „
2) zwrotu kosztów manipulacyjnych przy zakupnie maszyn rolniczych, nawozów, węgla i innych artykułów rolniczych .	1414·13 „

3) zwrotu należytości za zboża, dostarczane do pól doświadczalnych . . . . . . 2330·50 „
4) tytułem prenumeraty za „Przewodnik . . . . . . 3526·— „
5) za „Kalendarz Kółek rolniczych“ 4623·84 „
6) za księgi handlowe do sklepów 639·51 „
7) za książki udziałowe i rabatowe do sklepów . . . . . 298·75 „

22937·20 K.

W obrębie swej lokalnej działalności złożyły Kółka rolnicze w udziałach na swe przedsiębiorstwa handlowe 400.872 kor.. posiadają własne nieruchomości wartości 636.977 kor., złożyły w r. 1906 na cele użyteczności publicznej razem 47.551 kor., z tego na potrzeby kościołów i cerkwi 44.205 kor., na inne cele 3.346 kor.

O zakupnach Kółek rolniczych, uskutecznionych w r. 1806 za pośrednictwem Zarządu głównego, informuje dokładnie osobny dział sprawozdania p. t. „Zestawienie pośredniczącej działalności handlowej Zarządu głównego“.

Zarząd główny. W składzie Zarządu głównego Towarzystwa zaszły w roku sprawozdawczym następujące zmiany:

1) Wiceprezes Towarzystwa Dr. Jan Kanty Steczkowski złożył z powodu nawału innych zajęć piastowaną przez siebie godność. Zawiadomił o tem zeszłoroczną Ogólną Radę, która przyjmując z żalem rezygnacyę do wiadomości, jednogłośnie uchwaliła złożyć zasłużonemu wiceprezesowi, a przedtem długoletniemu sekretarzowi Towarzystwa podziękowanie za pełną poświęcenia pracę dla Towarzystwa.

Na posiedzeniu Zarządu głównego z dnia 5. września 1906 r. wybrano wiceprezesem dyr. Józefa Mikułowskiego-Pomorskiego.

2) Ponieważ na mocy § 36. lit. k statutu przysługuje Zarządowi głównemu prawo kooptacyi 4 członków, a w r. 1905 tylko 2 kooptowano, przeto w roku sprawozdawczym uzupełniono kooptacyę przez powołanie do Zarządu głownego pp. Dra Adama Prażmowskiego, dyrektora Związku handlowego Kółek rolniczych i Dra Kazimierza Miczyńskiego, profesora Akademii rolniczej w Dublanach. Równocześnie przeprowadzono ich wybór do Wydziału wykonawczego Towarzystwa.

3) Związek stowarzyszeń zarobkowych i gopodarczych mający prawo mianowania 1 delegata do Zarządu głównego, mianował swym przedstawicielem na miejsce p. Franciszka Garczyńskiego, który godność swą złożył, p. Ignacego Domagalskiego.

Szczegóły o obecnym składzie Zarządu głównego i Wydziału wykonawczego zawiera „Dodatek I.“ niniejszego sprawozdania.

W roku 1906 odbyły się 4 posiedzenia Zarządu głównego i 16 posiedzeń Wydziału wykonawczego, oprócz tego liczne posiedzenia różnych komisyi. Sprawozdania z posiedzeń Zarządu głównego i Wydziału wykonawczego zamieszczano w „Przewodniku Kółek rolniczych“.

Delegacye.

Delegatami Zarządu głównego Towarzystwa Kółek rolniczych byli:

1. do Krajowej komisyi dla spraw rolniczych prezes Towarzystwa p. Artur Zaremba-Cielecki.
2. do Rady nadzorczej Związku handlowego Kółek rolniczych Dr. Stanisław Grabski.
3. do Wydziału wykonawczego Rady nadzorczej tegoż Związku dyr. Telesfor Adamski.
4. do Rady nadzorczej Syndykatu Tow. rolniczych p. Cielecki.
5. do Centralnego Wydziału krajowych Towarzystw rolniczych Dr. Jan Kanty Steczkowski i dyr. Telesfor Adamski.
6. do Towarzystwa mleczarskiego w Krakowie Prof. Józef Mikułowski-Pomorski.
7. do Zarządu głównego Związku teatrów i chórów włościańskich pp. Artur Zaremba Cielecki i ks. Kan. Koleński,

Delegatami powiatowymi Zarządu głównego mianowani zostali pp.:

1. Roman Kamieński na pow. żółkiewski
2. Jan Profic „ „ stryjski
3. Jan Rydel „ „ mielecki
4. Franciszek Biesiadecki „ „ rohatyński
5. Adam hr. Stadnicki „ „ nowosądecki

Reprezentantami Towarzystwa byli:

1. na Radzie ogólnej ck. Towarzystwa gospodarskiego pp. Cielecki, prof. Pomorski i Dr. Dulęba.
2. na Ogólnem zebraniu członków c. k. Towarzystwa rolniczego w Krakowie pp. Dr. Dulęba i Gabryel Jarosz.
3. Na Zjeździe Ligi Pomocy przemysłowej pp. Dr. Dulęba i Dr. Gargas.
4. Na Zjeździe prawników i ekonomistów Dr. Gargas.
5. na Walnem Zgromadzeniu Tow. Szkoły ludowej Władysław Ks. Sapieha i Antoni Maślanka.
6. Na I. Zjeździe delegatów Spółek rolniczych w Krakowie Dr. Grabski i Adamski, inspektorowie rolniczy Bańkowski i Skąpski i lustratorowie handlowi Malczewski i Sadowski.
7. przy poświęceniu kamienia węgielnego pod dom Czytelni akademickiej we Lwowie prezes p. Cielecki.
8. przy poświęceniu domu Towarzystwa politechnicznego we Lwowie Dr. Br. Dulęba.

Biuro Towarzystwa. W składzie biura przy Zarządzie głównym Towarzystwa zaszły następujące zmiany:

Z dniem 1. lipca 1906 r. zrezygnował p. Jan Profic z zajmowanej przez siebie posady inspektora rolniczego i ustąpił z niej z dniem 1. września. Ogłoszono konkurs równocześnie na 2 posady inspektorów rolniczych wobec tego, że wakowała już poprzednio posada po p. Janie Wasungu. W wyniku konkursu powołani zostali na stanowisko inspektorów rolniczych pp. Zdzisław Bańkowski i Jan Skąpski. Pierwszy z nich wstą-

pił do biura z dniem 1. października 1906 r., drugi z dniem 1. listopada 1906 r. Prócz tego z dniem 1. lutego 1907 r. przyjęto do biura p. Dra Feliksa Grabskiego, jako asystenta rolniczego.

Z nowo mianowanych inspektorów rolniczych ustąpił na własne żądanie z biura p. Skąpski z dniem 1. czerwca 1907 r. Posada po nim dotąd nie jest obsadzona.

Wobec nawału czynności, ciążących na dyrektorze biura, Wydział wykonawczy na wniosek dyrektora biura uchwalił powierzyć kierownictwo biura rolniczego, jako tworzącego osobną całość, inspektorowi rolniczemu p. Teodorowi Popławskiemu. Równocześnie uchwalono instrukcyę dla kierownika biura i instrukcyę dla urzędników biura rolniczego.

Tak samo wydana została nowa instrukcya dla lustratorów handlowych.

Wydział wykonawczy, spełniając polecenie Ogólnej Rady w Jarosławiu, zajął się sprawą ubezpieczenia urzędników biura i wszedł w tej sprawie w rokowania z Towarzystwem urzędników prywatnych we Lwowie. Wobec tego jednak. że wprowadzenie ubezpieczenia obciążyłoby budżet Towarzystwa jednorazowo na mniej więcej 6.000 koron, a stale corocznie na mniej więcej 5.000 kor., a w funduszach Towarzystwa pokrycia na to nie było, odstąpić musiano w okresie sprawozdawczym od wykonania myśli.

Skład urzędników biura podany jest w dodatku I. niniejszego sprawozdania.

Protokół podawczy biura wykazuje w 1906 r. 24.948 ekshibitów.

W roku 1906 wysłano z biura Towarzystwa pocztą 25.325 listów, 5.514 kart korespondencyjnych, 637 listów poleconych, 16 listów pieniężnych, 584 przekazów pieniężnych, 795 pakietów, 7161 druków pod opaską, 92 telegramów; doręczono we Lwowie do władz i instytucyi za filurą 521 pism. Oprócz tego przeprowadzono ekspedycyę 115.200 egz. „Przewodnika Kółek rolniczych“.

Dziennik kasowy za r. 1906 zawiera 572 pozycyi w przychodzie, 1934 w rozchodzie; podręcznik wpływów kasowych 4456 pozycyi a podręcznik wpływów na rachunek przechodowy 1418 pozycyi.

B) Sprawy rolnicze.

I. Pola doświadczalne.

a) Próby z odmianami zbóż.

Po raz szósty przystępujemy do zdania sprawy z prób, przeprowadzonych z odmianami zbóż.

Akcya nasza, rozpoczęta z wielkiemi trudnościami w 1900 roku, spotkała się z miejsca z ostrą krytyką i zarzutami bezcelowości i marnowania pieniędzy.

Byliśmy od początku przeciwnego zdania, a dziś śmiało możemy odeprzeć te niesłuszne zarzuty, gdyż znaczny rozwój tej akcyi i uznanie, jakie znalazła wśród interesowanych sfer włościańskich, służą za najlepszy dowód, że jest ona celową i że pieniądz, na nią wydany, zwraca się gospodarstwu społecznemu ze stokrotnym procentem.

Pola próbne z odmianami zbóż wyrobiły sobie w ciągu ubiegłych lat sześciu u członków Towarzystwa tak przychylną opinię, że gdybyśmy rozporządzali na ten cel nawet kilkakrotnie większym funduszem, nie zdołalibyśmy jeszcze zaspokoić licznych zgłoszeń i zadość uczynić potrzebom. Surowy sąd, wydany w pierwszej chwili o tych naszych usiłowaniach, opierał się na pozorach i niezrozumieniu właściwego celu wprowadzenia tych prób do akcyi Towarzystwa. Podsuwano naszym próbom dążenia jakichś doświadczeń naukowych, a nie uwzględniono, że próby te mają za swój cel główny zawodowe uświadomienie członków naszego Towarzystwa i dopomożenie im przez to do uzyskania możliwie najwyższych pożytków z gospodarstwa. Celem pól próbnych z odmianami zbóż jest wykazanie szerokiemu ogółowi małorolnych rolników, zawodowo mało uświadomionych, że prócz dobrej gleby, prócz dobrej uprawy, dobrego nawożenia i t. p. bardzo doniosły wpływ na plon ma jakość nasienia, zatem zmiana tegoż nasienia, a osobliwie dobór odpowiedniej odmiany zboża. Przy sposobności przeprowadzania prób mogli członkowie Towarzystwa najłatwiej przekonać się o różnicach w plonach, uzyskanych z nasienia zdrowego, ciężkiego i czystego, a z nasienia zwyrodniałego, zmieszanego i nieodczyszczonego odpowiednio.

Że do celu tego coraz bardziej zbliżamy się, dowód mamy w wyrazach uznania, zadowolnienia, a często bardzo miłego dla nas zdziwienia nad wynikami w nadsyłanych sprawozdaniach o przeprowadzonych próbach, a także w coraz liczniejszych zgłoszeniach członków na pola próbne z odmianami zbóż mimo, że warunki przyjęcia na nie nie są zbyt łatwe do wykonania.

Nierównie ważniejszym dowodem skuteczności naszej akcyi prowadzonej w tym kierunku jest wielce pocieszający objaw, że oprócz coraz liczniejszych zgłoszeń o zboże na pola próbne wpływa bardzo wiele żądań o pośrednictwo w zakupnie doborowych gatunków zbóż, przyczem członkowie nie zrażają się wysokiemi cenami takiego nasienia, lecz zamawiają je w większych ilościach do siewu i to zarówno zboża jare jak ozime.

Ponadto wielkie zainteresowanie sprawą tą przejawia się w uwagach, zamieszczonych w każdem prawie sprawozdaniu, których jednak nie sposób tutaj podawać jakkolwiek są one aż nadto wymowne.

Pomieściliśmy zresztą obszernie głosy włościan o polach próbnych w poprzednich sprawozdaniach, powtarzanie ich zatem, choćby w odmiennej nieco formie, uważamy za zbyteczne. Na jesieni r. 1905 i na wiosnę r. 1906 urządziliśmy ogółem prób z odmianami zbóż 460. Sprawozdań o próbach otrzymaliśmy 400, co znaczy 88%. Próby przeprowadzono z ozimemi: żytem, pszenicą i jęczmieniem oraz jaremi: owsem, jęczmieniem i pszenicą.

Techniczna strona przeprowadzenia prób i warunki, w jakich przyjmowano zgłoszenia do prób, pozostały te same, co w latach poprzednich. Nie powtarzamy ich zatem jako znanych z poprzednich sprawozdań rocznych Towarzystwa. Z przyjemnością zaznaczamy, że ziarno nasienia zakupione na pola próbne w Zarządach dóbr Mikulice, Podhorce i Strzałki koło Bóbrki było dorodne i czyste. Dorównywało im również i to, które za pośrednictwem Związku handlowego Kółek rolniczych zakupione zostało.

Przechodząc do szczegółów zaznaczamy:

Z żytem założono w jesieni 1905 r. 50 pól próbnych. Do prób użyto dwóch odmian żyta, t. j. petkuskiego i polskiego, pochodzenia grodkowickiego. Obie te odmiany bowiem okazały się w poprzednich próbach najlepszemi i dla małorolnych gospodarstw najodpowiedniejszemi.

Żyto petkuskie odznaczało się wysokim plonem i dorodnem ziarnem przedewszystkiem na ziemiach lepszych, żyźniejszych, polskie na ziemiach uboższych i w okolicach podgórskich. Ziarno żyta polskiego jest cokolwiek mniej dorodne i ciężkie niż petkuskiego, jednak łuska jest cieńsza i daje lepszą mąkę, a słoma więcej jest cenioną tak na paszę, jak i na poszycie. Jest ono również więcej wytrzymałe na mróz niż petkuskie.

Sprawozdań z uprawy żyta otrzymaliśmy 43 na 50 pól próbnych. W 15 próbach żyto polskie wydało wyższy plon niż petkuskie, 16 razy to ostatnie okazało się lepszem, w pozostałych 12

próbach plony były prawie równe. Nie było natomiast ani jednej próby, w którejby dawniej siewany gatunek żyta okazał się lepszym od nowych odmian.

Z pszenicą ozimą urządzono w jesieni 1905 r. również 50 pól próbnych, do których użyto czterech gatunków pszenicy ozimej, wypróbowanych co do dobroci już w dawniejszych doświadczeniach, mianowicie ostki galicyjskiej, gółki mikulickiej (obu z Mikulic), ghirki bastardki i dańkowskiej gółki (obu ze Strzałek). Pszenice wąsate odznaczały się wysokim plonem i pięknem, dorodnem ziarnem, gółki zaś, mało co ustępując co do plonu pierwszym, dawały mąkę lepszą a słomę i plewę odpowiedniejszą na paszę.

Ostkę galicyjską i gółkę mikulicką otrzymali przeważnie członkowie Kółek na zachodzie położonych, ghirkę i dańkowską na wschodzie położone miejscowości. Z pierwszemi dwoma odmianami założonych było 26 pól, z ghirką i dańkowską pszenicą 24 pól próbnych. W 15 wypadkach ostka dominowała nad swoją współzawodniczką, siedm razy zaś ta ostatnia przewyższyła w plonie pierwszą, w 4 próbach plony były równe.

Siedem razy ghirka bastardka zwyciężyła dańkowską białą pszenicę, pięć razy ustępując pierwszeństwa tej ostatniej.

W pozostałych 6 próbach obie pszenice zarówno zadowoliły doświadczających.

Ani jedno sprawozdanie podobnie jak przy życie nie wykazało nadwyżki w plonie dawniej uprawianej odmiany pszenicy w porównaniu do nowo wprowadzonych odmian.

Jęczmień ozimy zdobył sobie szybko licznych zwolenników i chociaż pora dla jego wzrostu była bardzo nieprzychylna i nieodpowiednia, wyniki jednak z bardzo małymi wyjątkami były bardzo dodatnie. Doświadczający podnoszą przedewszystkiem jego znaczną wartość użytkową jako pożywienia dla ludzi i zwierząt. Mąka i krupy mają być bez porównania lepsze niż z jęczmienia jarego, a z mąki w połowie z jęczmienia ozimego i w połowie z żyta bardzo dobry jest chleb. Dla trzody chlewnej ma być nieoceniony. Ponieważ dojrzewa najwcześniej ze wszystkich zbóż, ma gospodarz małorolny wcześnie ziarno na swoje pożywienie i paszę treściwą dla swego inwentarza, kiedy innego zboża jeszcze nie ma do dyspozycyi.

Tak siew, jakoteż i zbiór wypadają w porze dogodnej, co umożliwia równiejsze rozdzielenie robót gospodarskich.

Ziarno jego jest wprawdzie cokolwiek cieńsze i mniejsze niż jęczmienia jarego, jednak plenność jest prawie równa, a czasem nawet przewyższa w plonie ten ostatni. Najlepsze plony wydał na ziemiach żyźniejszych, przepuszczalnych.

Jeżeli skargi podnoszono na jęczmień ozimy, to tylko o tyle, że ptactwo niszczy plony nieraz doszczętnie, zwłaszcza jeżeli w pobliżu pola, obsianego jęczmieniem, znajduje się większa ilość drzew.

W r. 1905 urządzono 110 prób z jęczmieniem ozimym. Sprawozdań otrzymaliśmy 96 (88%). Z wyjątkiem tych miejscowości, które nawiedzone zostały klęskami elementarnemi jak gradem i wylewami i gdzie plony wogóle zniszczone zostały, we wszystkich innych wypadły próby bardzo dobrze ku ogólnemu zadowolnieniu doświadczających.

Owies wydał z jarych zbóż najlepsze rezultaty. Przeprowadzono z owsem, 100 prób doświadczalnych a mianowicie z odmianami: Ligovo, Rychlikiem tatrzańskim i Duppawskim. Z tych 100 prób nadesłano 90 sprawozdań (90%).

Na ziemiach żyźniejszych odznaczył się najwięcej Ligovo, na lżejszych i podgórskich Rychlik tatrzański, najmniej stosunkowo zadowolnił przeprowadzających próby Duppawski, chociaż i ten przewyższał w plonie dawniej siewane gatunki. Najwcześniej dojrzewa Rychlik, najpóźniej Duppawski; 42 razy okazał się Ligovo najlepszym, tj. najplenniejszym i najwięcej odpornym przeciw burzom i wyleganiu, w 14 próbach Rychlik, a tylko w czterech Duppawski. W 20 próbach plony były prawie równe. Na 8 polach próbnych zostały plony zupełnie przez wylew i grad zniszczone.

W dwóch tylko wypadkach dawniej siewane odmiany wydały cokolwiek wyższy plon od nowych.

Jęczmień jary pomimo nieprzychylnej pory dla jego wzrostu również bardzo zadowolił rolników, przeprowadzających próby. Do prób użyto odmian Hanna, Goldthorpe z Mikulic i czwórniaku z Podhorzec. Ze 100 pól doświadczalnych, założonych w r. 1906, otrzymaliśmy 91 sprawozdań, z których okazuje się, że najwięcej zadowolił przeprowadzających próby gatunek Hanna, zwłaszcza na gruntach uboższych i lżejszych; Goldthorpe zaś tylko na gruntach żyznych, n. p. na czarnoziemiach podolskich wykazał doskonałe rezultaty. Trzecia odmiana użyta do prób, tj. czwórniak pochodzenia niemieckiego, okazał się odpowiednim podobnie jak Hanna na grunta uboższe a także dla okolic podgórskich. Pierwsza i ostatnia okazały się również wytrzymalszemi na posuchę i odporniejszemi wobec rdzy, śniedzi etc. Hanna 37 razy wydal znacznie lepsze plony od innych, 16 razy okazał się Goldthorpe najlepszym a 18 razy czwórniak. Na 10 polach próbnych plony przepadły wskutek powodzi, w 16 doświadczeniach wyniki były prawie równe, 3 razy zaś tylko wydały miejscowe dawne gatunki (Goldfoil) większy plon od nowych.

Jara pszenica użyta do prób najgorsze stosunkowo wykazała rezultaty, głównie jednak z tego powodu, że członkowie nie zaprawiają jej przeciw snieci (nie bejcują) i że zwykle zbierają ją w stanie przejrzałym, tak, że w ten sposób znaczna część ziarna wysypuje się. W kilku tylko wypadkach wyniki prób były bardzo dobre, zresztą średnie lub mniej niż średnie.

Założonych było w 1906 r. 50 pól próbnych, z których otrzymaliśmy 40 sprawozdań. Do prób użyto dwóch odmian pszenicy, tj. ostki galicyjskiej i gółki Mikulickiej. Ostka była plenniejsza i do-

rodniejsza w ziarnie, z gółki lepsza była mąka, słoma i plewy. Ostka łatwiej się sypie i wcześniej należy ją zbierać. Co do odporności przeciw posusze i wyleganiu, to była ona u obu odmian prawie równa.

Ostka przewyższała gółkę w 10 próbach w plonie, 6 razy gółka ostkę, 14 razy wykazali doświadczający te same wyniki z obu odmian, 10 prób uważać należy za nieudałe z powodu różnych klęsk.

Na rok 1906/7 założono 221 pól ze zbożami jaremi i 176 pól ze zbożami ozimemi na tychże samych co poprzadnio warunkach*), przyczem uwzględniano przedewszystkiem te Kółka, gdzie tego rodzaju prób dotychczas jeszcze nie przeprowadzono, a więc w pierwszym rzędzie nowo zawiązane.

Z żytem urządzono 50 pól próbnych, z pszenicą ozimą również 50.

Do prób użyto tych samych gatunków żyta i pszenicy co w r. 1905/6.

Jęczmienia ozimego udzielano dla 76 członków Kółek w ilościach po 25 kg. na obsiew $^1/_4$ morga pola zupełnie bezpłatnie z opłaconą przesyłką.

Z owsem założono 111 prób. Z wyjątkiem owsa Duppawskiego, który został zastąpiony odmianą owsa Goldregen wypróbowanego co do plenności na rozmaitych glebach w licznych doświadczeniach, przeprowadzonych w kraju i zagranicą, użyto do prób tych samych odmian, co poprzednio t. j. owsa Ligovo i Rychliku Tatrzańskiego hodowli Mikulickiej.

Z jęczmieniem jarym przyjęto do prób 110 członków w r. b. Ponieważ czwórniaku doborowej jakości niepodobna było nabyć, przeto zastąpiono go odmianą Austrya Juvel, znaną z plenności i odporności i niewymagającą co do jakości gleby.

Oprócz tej odmiany użyto ponownie jęczmienia Hanna i Goldthorpe dc prób. Tej ostatniej odmiany udzielono tylko członkom, posiadającym grunta żyzne i ciepłe.

Poniżej podajemy zestawienie pól doświadczalnych ze zbożami jaremi i ozimemi począwszy od roku 1901.

Rok	Żyto ozim.		Pszenica oz.		Jęczmień		Owies		Jęczmień oz.		Żyto jare		Pszenica jara		Razem	
	Ilość pól	morgów	Ilość pól	morgów	Ilość pól	morgów	Ilość pól	morgów	Ilość pól	morgów	Ilość pól	morgów	Ilość pól	morgów	Ilość pól	morgów
1901	7	7	**11**	11	**53**	$47^1/_2$	**75**	69							**146**	**$134^1/_2$**
1902	**15**	15	**16**	16	**65**	65	**75**	75							**171**	171
1903	**36**	28	**35**	28	**130**	65	**150**	75							**351**	196
1904	**70**	35	**70**	35	**120**	60	**220**	110	**40**	10	**10**	$2^1/_2$			**530**	**$252^1/_2$**
1905	**50**	25	**50**	25	**100**	50	**100**	50	**110**	$27^1/$			**50**	25	**460**	**$202^1/_2$**
1906	50	25	**50**	25	**110**	55	**111**	$55^1/_2$	**76**	19					**397**	**$179^1/_2$**

b.) Próby z roślinami pastewnemi.

Pragnąc o ile możności członków naszego Towarzystwa zaznajomić bliżej z poszczególnemi roślinami pastewnemi, które dla stosunków małorolnych mają większe znaczenie i wartość, oraz zachęcić do uprawy na większą skalę, rozdajemy już od lat kilkunastu rocznie pewną ilość nasion tychże roślin bezpłatnie. Czynimy to głównie w tym celu, ażeby dać włościanom sposobność wypróbowania roślin pastewnych u siebie i przekonania się o wysokiej wartości i pożyteczności tych roślin.

Nasion tych nie tylko udzielamy zupełnie bezpłatnie, ale nawet opłacamy od nich koszta przesyłki.

Samo przez się rozumie się, że udzielamy nasienia w takiej ilości, jaka jest potrzebna do należytego przeprowadzenia pr by i zapoznania włościanina z nieznaną mu dotąd rośliną.

*) Wykazy pól próbnych uwidocznione są w Nr. 17. „Przewodnika“ z r. 1906 i w Nr. 9. z r. 1907.

Próby przeprowadzono z burakami pastewnemi, marchwią pastewną, końskim zębem, sorgiem cukrowem, lucerną i seradellą.

W szeregu artykułów, umieszczanych w „Przewodniku“ od czasu do czasu, a traktujących szczegółowo o sposobie uprawy tych roślin pastewnych, zaznajamialiśmy członków z niemi, podając dokładne wskazówki, jak uprawę tych roślin prowadzić należy.

Z wiosną 1906 r. udzieliliśmy zgłaszającym się do prób następujących ilości nasienia:

buraków pastewnych	144	kg.
marchwi pastewnej	58	„
końskiego zębu	435	„
lucerny francuskiej	136	„
seradelli	112	„
sorga cukrowego	84	„

Wyżej podane ilości nasienia rozdzielone zostały między członków 120-tu Kółek, położonych mniej więcej po połowie w zachodniej i wschodniej części kraju.

Na 120 pól otrzymaliśmy 87 sprawozdań, które z wyjątkiem 8-miu, gdzie plony przez wylew zniszczone zostały, wyrażają uznanie doświadczających i najżywsze ich zadowolenie z wyników, jakie osiągnęli z dotąd nieznanych i nieuprawianych przez nich roślin.

Dowodem skuteczności tej propagandy jest objaw, że coraz więcej nadsyłają zamówień na zakupno nasienia roślin pastewnych właśnie z tych miejscowości, lub w ich sąsiedztwie położonych, gdzie pola próbne z uprawą tych roślin w ostatnich latach były założone.

Na wiosnę 1907 r. dzięki doniosłej pomocy ze strony Komitetu c. k. Towarzystwa gospodarskiego, który ofiarował na pola próbne z uprawą roślin pastewnych nasion wartości 500 K. i wysłał te nasiona własnym kosztem członkom Kółek wschodniej części kraju, wskazanym przez nas, zdołaliśmy żywszą i skuteczniejszą akcyę w tym kierunku rozwinąć i większe ilości nasion zgłaszającym się członkom udzielić — zużytkowując własne nasze fundusze na zakupno nasion dla członków Kółek, przeważnie na zachodzie położonych.

Przy tej doniosłej pomocy założono w 1907 r. o 100 prób więcej, niż w roku ubiegłym.

Ogółem zużyto do prób tych:

311	kg.	buraków półcukrowych
34 1/3	„	marchwi olbrzymiej białej, zielono-głow.
687	„	końskiego zębu
83	„	sorga cukrowego
229	„	lucerny oryginalnej francuskiej
155	„	seradeli.

Po nadto Zarząd dóbr Mikulice przyczynił się również do tej akcyi darem 40 kg. nasienia buraków pastewnych Vauriac, produkcyi własnej, z zastrzeżeniem, że buraki te dla porównania plonów sadzone będą obok buraków Vauriac nasienia zagranicznego, względnie innych buraków pastewnych, dawniej uprawianych.

Sprawozdań o próbach przeprowadzonych w r. 1906, nie zestawiamy i nie cytujemy w sprawozdaniu rocznem, gdyż omówiliśmy je obszerniej w N-rze 4—6 „Przewodnika Kółek rolniczych“ z r. 1907.

C. Próby z nowemi odmianami ziemniaków.

Na sposób pól doświadczalnych ze zbożami, postanowiliśmy w roku 1906 wprowadzić pola próbne z odmianami ziemniaków. — Do prób tych użyliśmy odmian wczesnych.

Powody, które nas do tego skłoniły, były następujące. Zauważyliśmy najpierw, załatwiając zamówienia Kółek rolniczych i przeprowadzając korespondencye z członkami, że istnieje brak dobrych odmian wczesnych. Po drugie przekonani byliśmy, że wprowadzenie odmian wczesnych jest pożądane dla gospodarstw włościańskich.

Wielu gospodarzy bowiem sieje oziminę na ziemniaczyskach. U nich zatem uprawa odmian wczesnych jest konieczna, gdyż tylko wtedy uprawa pod ozimine, a szczególniej pod żyto, może być dobrze i racyonalnie przeprowadzona.

W Nrze 5. „Przewodnika“ z roku 1906 na str. 100 ogłosiliśmy „Wezwanie do zgłoszeń na pola próbne z ziemniakami“ i tam też podano dokładnie warunki, od których zawisło przyjęcie członka Kółka rolniczego do próby. Warunki te podajemy tutaj w streszczeniu.

Do prób zgłaszać się mieli tylko członkowie rzeczywiści, to jest tacy, którzy wkładki w Kółku rolniczem uiszczają i za których Zarząd Kółka przyjmował gwarancyę, że są członkami czynnymi i zobowiązaniu zadość uczynią. Do próby przyjęty otrzymał dwie odmiany ziemniaków, po 50 kg. z każdej. Zobowiązać się on musiał, że zasadzi na glebie odpowiednio i jednakowo uprawionej prócz tych dwóch odmian także swoją odmianę do porównania w tej samej ilości i na takiej samej przestrzeni w środku między odmianami nowemi. Po zasadzeniu miał zwracać uwagę na jednakową obróbkę wszystkich trzech odmian ziemniaków, a po wykopaniu zważyć każdą odmianę z osobna. O wyniku uprawy miał nadesłać dokładne sprawozdanie do 1. listopada i zwrócić część kosztów za otrzymanych 100 kg. ziemniaków w kwocie 6 koron.

Wezwania wzbudziły wielkie zainteresowanie się, albowiem otrzymaliśmy 250 zgłoszeń. Fundusze prelimiowane na ten cel, starczyły zaledwie na 40 prób, przeszło 200 zgłoszeń zatem wypadało załatwić odmownie. Na podania jednak nasze, przedstawiające pożytek i doniosłość tych prób, Komitet c. k. Towarzystwa gospodarskiego zobowiązał się pokryć koszta dalszych 40 prób pod warunkiem, że urządzone zostaną w obrębie jego działalności.

Przy tej pomocy można było przystąpić do urządzenia 80 prób. Wybrano do nich następujące odmiany ziemniaków: Stella, Ordon i Bartosz, wszystkie oryginalnej produkcyi H. Dołkowskiego w Nowej wsi. Rozdzielono je w ten sposób, że tak dla Galicyi wschodniej, jak i zacho-

dniej przeznaczono 20 prób z odmianą Stella i Ordon, a 20 prób z odmianą Ordon i Bartosz.

Wykaz przyjętych do prób członków Kółek rolniczych pomieszczono w sprawozdaniu zeszłorocznem.

Z 80 prób, otrzymaliśmy 79 sprawozdań. Nie uczynił zadość temu zobowiązaniu Walenty Mikuła, członek Kółka rolniczego w Trzęsówce, powiatu kolbuszowskiego.

Zwróciło obowiązkową należytość po 6 koron za ziemniaki 66 członków, zniżono należytość do połowy 1 członkowi, uwolniono od zwrotu z powodu klęsk elementarnych 11 członków, 2 zaś nie dopełniło obowiązku zwrotu po 6 koron.

Z nadesłanych sprawozdań 11 nie można brać w rachubę, albowiem w 10 próbach klęska powodzi, a w jednym wypadku grad zniszczyły w zupełności plony ziemniaków. Trzydzieści sprawozdań ze względu na dokładność odpowiedziało w zupełności naszym wymaganiom; 20 posiada pewne braki, jednak daje dostateczny obraz wyników; 11 zaś uznanych musi być za wadliwe wskutek niezrozumienia naszych wymagań przez przeprowadzających próbę.

Ze sprawozdań wynika, że co do wysokości plonu pierwsze miejsce przyznano odmianie Bartosz, drugie Ordon, a trzecie Stella. Pod względem smaku tych odmian są sprzeczne zdania, dość znaczna liczba sprawozdawców chwali Ordon, mniejsza już Stellę, najmniej zwolenników jest za odmianą Bartosz.

Na gnicie w większej ilości wypadków okazały się wszystkie odporne, znacznie odporniejsze od odmian miejscowych. Jeden zarzut robiono wszystkim odmianom, że bulwa jest mała.

Znaczna cześć zgłaszających się nie rozumiała naszych intencyi z wprowadzeniem do prób odmian wczesnych. Stąd też brano je w porównanie z wprowadzonemi już w danej miejscowości odmianami póżnemi. Naturalnie przy takiem porównywaniu sprawić musiały nowe odmiany pewnego rodzaju zawód.

Odmiany bowiem późne, mając dłuższy peryod wegetacyjny, mogły i musialy dać wyższe plony. Uwzględniwszy jednak rok na ogół nieurodzajny z powodu zbyt wielkich opadów, dalej to, że do prób użyte zostały odmiany wczesne, próby wypadły korzystnie. W 44 próbach odmiany nowe wydały wyższy plon od odmian miejscowych, w 10 próbach plon równy miejscowym. Jeżeli odliczymy 11 prób, których brać nie można w rachunek z powodu zupełnej klęski, pozostanie tylko 14 prób takich, przy których nowe odmiany dały niższe plony od odmian miejscowych.

Sprawozdania te dały nam wskazówki na przyszłość, to jest na rok 1907, aby do prób użyć odmian późniejszych, które w współzawodnictwie z odmianami miejscowemi wykazaćby się mogły wyższymi znacznie plonami, bo przekonaliśmy się, że o to właśnie włościanom się rozchodzi.

Stosując się przeto do tego, ogłosiliśmy na rok 1907 w Nrze 7 „Przewodnika“ „Wezwanie do zgłoszeń na pola próbne“, w którem zasadnicze warunki przyjęcia do prób były te same, co w roku 1906.

Tę tylko zaprowadzono zmianę, że należytość za ziemniaki, dostarczone do próby, obliczoną na zniżoną cenę 5 K za 100 kg, uiścić polecono zgłaszającym się zaraz po przyjęciu do próby. I rzeczywiście nadesłało tę kwotę 120 członków, pozostałym 40 na prośby, przez nich wniesione, dozwolono złożyć należytość w jesieni po zbiorze.

Ustępstwo to zrobione dla tych członków, którzy z powodu klęsk elementarnych w roku 1906 na wiosnę bieżącego roku w trudnem byli położeniu finansowem i na uwzględnienie zasługiwali.

Również i do tych prób uzyskaliśmy tak samo, jak i w poprzedniem roku wydatną pomoc z Komitetu c. k. Towarzystwa gospodarskiego.

Dzięki tej pomocy urządzić mogliśmy 160 prób z ziemniakami.

Ziemniaki zakupiono z pól doświadczalnych, będących pod kontrolą c. k. Zakładu rolniczego doświadczalnego Uniwersytetu Jagiellońskiego, w Zarządzie dóbr Łososina dolna.

Ziemniaki wybrano uznane za plenne, dobre w smaku, a odpowiednie na ziemie ciężkie i lżejsze, a mianowicie: na ziemie ciężkie — odmiany Świteź, Bohun i Abdank, na lżejsze — Gastold, Mohort i Sas. Odmiany te są produkcyi krajowej p. H. Dołkowskiego. Przyjęci zostali do prób następujący członkowie Kółek rolniczych:

A) Z odmianami Sas i Gastold w powiatach:

B i a ł a: 1. Józef Mreńdza z Porąbki, 2. Karol Kuder z Pisarzowic; B o c h n i a: 3. Józef Przyborowski z Mikluszowic; C h r z a n ó w: 4. Józef Kraiński z Okleśni; D ą b r o w a: 5. Czesław Makuch z Borek; G r y b ó w: 6. Jędrzej Krok z Gródka; J a s ł o: 7. Jan Janusz z Czermny, 8. Wojciech Stetkiewicz z Umieszcza, 9. Antoni Cynarski z Różanki, 10. Ignacy Stanula z Olpin, 11. Bartłomiej Wanat z Łączek, 12. Józef Sokulski z Szerzyn, 13. Piotr Mytkowicz z Czeluśnicy; K o l b u s z o w a: 14. Jędrzej Strzępka z Przyłęku; K r a k ó w: 15. Kazimierz Mach z Czułówka, 16. Wincenty Łabędź z Bielan, 17. Wojciech Trybuc z Mydlnik; K r o s n o: 18. Jan Urba z Krościenka niżnego; L i m a n o w a: 19. Jan Pawlik z Starej wsi, 20. Jan Żurek z Koniny, 21. Jan Flizak z Podobina, 22. Jan Kuczaj z Łętowego; M y ś l e n i c e: 23. Wojciech Mucha ze Spytkowic; N o w y S ą c z; 24. Ks. Jan Dagnan z Piwnicznej, 25. Józef Gargula z Kurowa, 26 Józef Maciuszek z Podegrodzia, 27. Stanisław Szkaradek z Roszkowic; N o w y T a r g: 28. Jędrzej Hryc z Krościenka nad Dunajcem; R z e s z ó w: 29. Michał Kocaj z Błażowej, 30. Wojciech Banek z Glinika charzewskiego, 31. Jan Pokrzywka z Przewrotnego;

Tarnobrzeg: 32. Adam Pelc ze Zbydniowa, 33. Mikołaj Kuśnierz z Suchorzowa; Tarnów: 34. Jan Sowa z Meszny szlacheckiej, 35. Mieczysław Kotulski z Chojnika; Wieliczka: 36. Franciszek Czarnota z Brzezowej, 37. Andrzej Cholewa z Koźmic wielkich, 38. Ludwik Zimmer z Podgrabia; Żywiec: 39. Józef Barcik z Pewli małej. 40. Wojciech Seweryn z Jeleśni.

B) Z odmianami Bohun i Abdank w powiatach:

Biała: 1. Józef Figwer z Wilamowic, 2. Józef Markiel z Starej wsi; Bochnia: 3. Jakób Lisak z Łapczycy, 4. Wojciech Napieracz z Wrzępi, 5. I. Zielenkiewicz z Kłaja, 6. Mateusz Solarz z Kłaja, 7. Jóref Szeląg z Podłęża; Brzesko: 8. Stanisław Łoboda z Rud rysich, 9. Stanisław Liszek z Maszkienic, 10. Józef Adamus z Okocima; Dąbrowa: 11. Franciszek Radło z Hubenic, 12. Ferdynand Paciorek ze Słupca; Gorlice: 13. Wojciech Mentel ze Staszkówki; Kraków: 14. Ludwik Urbański z Branic, 15. Jan Lubowiecki z Zabierzowa; Limanowa: 16. Jan Odziemek z Mordarki; Mielec. 17. Edward Małecki z Chorzelowa; Nisko: 18. Michał Marszałek z Dąbrowicy, 19. Teofil Piłat z Niska; Nowy Targ: 20. Szczepan Bobek z Pieniążkowic; Ropczyce: 21. Ks. Józef Piechowicz z Ocieki, 22. Jan Bielatowicz z Zawady, 23. Wojciech Hamula z Skrzyszowa, 24. Jan Przetacznik z Brzezówki, 25. Franciszek Stręk z Wolicy piaskowej; Rzeszów: 26. Michał Włodyga z Dobrzechowa, 27. Antoni Domino z Babicy, 28. Ferdynand Handz z Grzegorzówki; Tarnobrzeg: 29. Józef Wiącek z Suchorzowa, 30. Jędrzej Gołąbek z Jadachów; Tarnów: 31. Wojciech Mostek młodszy z Żukowic starych, 32. Kółko rolnicze w Janowicach, 33. Michał Gębski z Poręby radlnej; Wadowice: 34. Paweł Pietraszek z Zagórnika, 35. Jan Janosz z Targanic II., 36. Piotr Knapik z Bachowic; Wieliczka: 37. Jan Piernik z Grabia, 38. Walenty Kański z Kobierzyna; Żywiec: 39. Józef Baron z Pietrzykowic, 40. Feliks Syrowy z Ciśca.

C) Z odmianami Mohort i Gastold w powiatach:

Brzozów: 1. Paweł Jaślar w Przysietnicy, 2. Franciszek Gładysz z Izdebek, 3. Mikołaj Czenczek z Wesołej; Buczacz: 4. Tomasz Konecki z Barysza; Czortków: 5. Piotr Galant z Szmańkowiec; Dobromil: 6. Franciszek Solski z Kalwaryi pacławskiej; Jarosław: 7. Jan Mazur z Bystrowic, 8. Karol Janduła z Tuligłów, 9. Ks. Stanisław Lechicki z Kaszyc, 10. Wawrzyn Szlachta z Majdanu sieniawskiego, 11. Feliks Nietrzeba z Morawska; Kosów: 12. Oskar Als z Kosowa ad Moskalówka; Lwów: 13. Jan Domański z Jastrzębkowa, 14. Kasper Wojnarowicz z Krzywczyc, 15. Sofron Kochanowski z Leśniowic, 16. Józef Podkowa z Biłki szlacheckiej; Łańcut: 17. Józef Wiech z Rogóżna, 18. Józef Leja z Brzozy stadn., 19. Józef Nycz z Krzemienicy, 20. Franciszek Nowakowski z Rakszawy I., 21. Filip Puziewicz z Zagórza nowego, 22. Jan Rayzer z Handzlówki; Mościska: 23. Fr. Świętalski z Wołostkowa, 24. Jan Filip z Pnikuta, 25. Władysław Legowicz z Sułkowszczyzny; Przemyśl: 26. Stanisław Błoński z Babic nad Sanem, 27. Stefan Borszczowski z Bachórzca, 28. Wojciech Musak z Wyszatycz, 29. Piotr Kuczkowski z Krasiczyna; Przemyślany: 30. Adam Szpadt z Kimirza, 31. Kazimierz Tereszczyn z Chlebowic świrskich; Rohatyn: 32. Maryan Jaruszewski z Słoboby konkol.; Rudki: 33. Piotr Jenyk z Koniuszek siem.; Sambor: 34. Piotr Schneider z Burczyc nowych; Sanok: 35. Michał Bogdański z Jaślisk, 36. Wawrzyniec Podolak z Pisarowiec, 36. Józef Wójtowicz z Strachociny, 38. Onufry Szot z Jaćmierza; Sokal: Ks. Feliks Rastawiecki z Sielca; Tarnopol: 40. Ks. Jan Szuber z Baworowa.

D) Z odmianami Bohun i Świteź: w powiatach:

Brzozów: 1. Wojciech Kudła z Wesołej; Buczacz: 2. Grzegorz Sowa z Barysza, 3. Ludwik Szoszka z Folwarków; Cieszanów: 4. Michał Dukacz z Łukawca; Husiatyn: 5. Albin Kowalczuk z Kopyczyniec; Jarosław: 6. Wojciech Roga z Bystrowic, 7. Bartłomiej Buksa z Tuligłów, 8. Antoni Wolankiewicz z Wierzbnej, 9. Wojciech Duda z Kidałowic, 10. Antoni Kochmański z Kaszyc, 11. Józef Gwóźdź z Morawska, 12. Tomasz Maziarek z Pawłosiowa; Lwów: 13. Marcin Grzybowski z Jastrzębkowa, 14. Antoni Iwanowski z Krzywcyc, 15. Jan Biliński z Leśniowic; Łańcut. 16. Wojciech Czado z Woli małej, 17. Franciszek Niemiec z Żołyni, 18. Franciszek Rejzer z Albigowej, 19. Franciszek Ładoński z Handzlówki, 20. Ignacy Kowalski z Kosiny; Mościska: 21. Maciej Górniak z Wołostkowa, 22. Michal Lichwa z Pnikuta, 23. Władysław Mikicki z Sułkowszczyzny; Nadwórna: 24. Jakób Szczepański z Św. Józefa; Podhajce: 25. Szczepan Fuglewicz z Zawałowa; 26. Jan Huber z Bekersdorfu; Przemyśl: 27. Karol Jakubowski z Drohobyczki, 28. Piotr Prokopski z Krasiczyna; Przemyślany: 29. Franciszek Schüll z Kimirza. 30. Michał Szczepański z Chlebowic świr.; Rudki: 31. Jan Chromicz z Koniuszek siem.; Sambor: 32. Mateusz Mrozek z Sambora-Średniej; Sanok: 33. Franciszek Hazner z Jaślisk, 34. Jan Winnicki z Strachociny; Śniatyn: 35. Stefan Kukla z Rożnowa; Tarnopol: 36. Franciszek Baroń z Nastasowa, 37. Michał Storypa z Kokutkowiec, 38. Michał Pacuła z Płotyczy; Trembowla: 39. Julian Buciewicz z Sadów tremb. 40. Jan Babczyszyn z Loszniowa.

d) Próby z sadzeniem ziemniaków całych i wykrawków.

Zwyczaj sadzenia wykrawków ziemniaczanych lub bardzo drobnych ziemniaków, zakorzeniony w niektórych okolicach kraju, a przynoszący gospodarzom znaczne straty w plonach, spowodował Zarząd główny do urządzenia prób, któreby wykazały włościanom nieracyonalność ich postępowania.

Do tych prób zwerbowano ochotników w ten sposób, że w Nr. 6 Przewodnika z r. 1906 ogłoszono wezwanie do zgłoszeń. Jako warunek postawiono, że każda próba ma być przeprowadzona na zupełnie jednakich warunkach (glebie, położeniu i sile nawozowej). Próba polegała na tem, że każdy ze zgłaszających się brał na siebie obowiązek posadzenia 100 kg. ziemniaków średnich, dobrych i całych, a obok nich na takim samym kawałku pola wykrawków lub drobnych ziemniaczków w ilości na ten cel potrzebnej. Uprawiać miał ziemniaki jednakowo, a w jesieni, każde poletko osobno wykopać, odważyć plon każdy z osobna i nadesłać sprawozdanie. Za należyte przeprowadzenie doświadczenia wyznaczono nagrodę w ilości 50 kg. dobrej i nowszej odmiany ziemniaków, nadto za dobre sprawozdanie przyobiecano 5—10-kilogramową wysyłkę jednej z najnowszych odmian ziemniaków.

W ogłoszeniu nadto zastrzeżone zostało, iż do prób z jednego Kółka tylko jedno zgłoszenie przyjęte zostanie.

Skutek wezwania do tych doświadczeń był ten, iż nadeszło 22 zgłoszeń, a przeprowadziło próbę 21 zgłaszających się. Z tych prób jedna odpadła z powodu klęski powodzi, 11 prób przeprowadzono z wielką starannością ze ścisłem zastosowaniem się do udzielonych wskazówek, zaś 9 prób z pewnemi niedokładnościami, jednak i te przekonać mogły tak przeprawadzającego doświadczenia, jak i jego sąsiadów o stratach, które przynosi gospodarstwu nierozsądne stosowanie oszczędności na nasieniu.

Osiągnęliśmy zatem cel wytyczny prób. Wykazały one bowiem, że zawsze jest korzystniej sadzić ziemniaki całe, średniej wielkości zamiast drobiazgu lub wykrawków ziemniaczanych. Jakkolwiek na daną przestrzeń wychodzi na sadzenie więcej całych ziemniaków, to jednak w plonie zwracają się nietylko wysadzone ziemniaki, lecz otrzymuje się nadto znaczną nadwyżkę ponad plon z wykrawków lub drobiazgów.

W nagrodę za przeprowadzenie prób rozesłaliśmy na wiosnę 1907 r. ziemniaków Lech 250 kg., Nestor 250 kg., Hetman 250 kg. i Up-to date 300 kg. razem 1050 kg.; nadto za lepsze sprawozdania przyznano nagrody w najnowszych odmianach ziemniaków po 5 kg., a mianowicie: Złocień Dołkowskiego 45 kg. i Eldorado z Erfurtu 5 kg.

Zamiast przeprowadzać dalsze próby na rok 1907, zużytkowano nadesłane sprawozdania w Nr. 8. Przewodnika z roku 1907 w tem przekonaniu, że relacye włościańskie o wynikach doświadczeń wpłyną na szersze koła czytelników i nakłonią ich do zaniechania na przyszłość nieracyonalnego zwyczaju sadzenia, a właściwie siania wykrawków ziemniaczanych.

Próby z ziemniakami „Bonar“ i „Magnola“

Wiedząc o tem, że rolnicy nasi ubiegają się bardzo o najnowsze odmiany ziemniaków, postanowiliśmy wysłać bezpłatnie tym członkom Kółek rolniczych, którzy znani nam byli ze starannej i postępowej pracy na roli, w nagrodę za ich wyczerpujące sprawozdania z innych doświadczeń i za korespondencye do Przewodnika 5-cio kilowe przesyłki dwóch najnowszych odmian hodowli Dołkowskiego.

Wybraliśmy do tego odmianę Bonar i Magnola, każdej po 50 kg.

W próbach tych wzięło udział 17 członków Towarzystwa i trzy Zarządy Kółek rolniczych.

Odmianę Bonar otrzymali:

1. Piotr Sajan w Kozielnikach, powiat Lwów;
2. Józef Barcik w Rychwałdku, powiat Żywiec;
3. Jan Walter w Bystrej, powiat Gorlice;
4. Jan Głowacki w Żabnie, powiat Tarnobrzeg;
5. Mateusz Białowąs w Ihrowicy, powiat Tarnopol;
6. St. Bieniowski w Rosochowaćcu, pow. Podhajce;
7. Józef Franczyk w Zbludzy, powiat Limanowa;
8. Zarząd Kółka roln. w Dąbrowie powiat, Dąbrowa;
9. „ „ „ w Jastrząbce nowej, pow. Pilzno;
10. „ „ „ w Radochońcach, pow. Mościska.

Odmianę Magnola otrzymali:

1. Wojciech Stanula w Samocicach, pow. Dąbrowa;
2. Józef Machaj w Kończycach, powiat Nisko;
3. Paweł Kardasz w Zakościelu, powiat Mościska;
4. Marcin Brudz w Przewrotnem, powiat Rzeszów;
5. Franciszek Wojtyna w Tryńczy, powiat Łańcut;
6. Franciszek Ostrowski w Jarocimie, powiat Nisko;
7. Michał Tworek w Grudnej, powiat Pilzno;
8. Jan Kuziara w Żołyni, powiat Łańcut;
9. Zarząd Kółka roln. w Dąbrowie, powiat Dąbrowa;
10. „ „ „ w Jastrząbce nowej pow. Pilzno;

Z wyjątkiem Kółka rolniczego w Dąbrowie. i Zarządu Kółka roln. Radochońcach, gdzie z powodu nadmiernych opadów w ogólności ziemniaki wygniły, inne próby wypadły dobrze, niektóre bardzo dobrze. Najwyższy plon Bonara otrzymał Jan Walter w Bystrej, tj. z 5 kg. zebrał 85 kg. — najniższy Józef Barcik w Rychwałdku, z 5 kg. zebrał 35 kg. Odmiana Magnola dała zbiorowo u członków Kółka roln. w Jastrząbce nowej z 5 kg. najwyższy plon 100 kg., najniższy plon z 5 kg. zebrano 35 kg. u Franciszka Wojtyny w Tryńczy.

Przeciętny plon z Bonara wypadł 55 kg., z Magnoli 58 kg. z 5 kg., a zatem Bonar dał plon przeciętny jedenastokrotny, Magnola dała plon przeciętny blizko dwunastokrotny. W roku tak niepomyślnym dla uprawy ziemniaków są to plony wysokie, a ziemniaki te zasługują na rozpowszechnienie

* * *

W r. 1906 pośredniczyliśmy członkom Kółek rolniczych w zakupnie ziemniaków od p. H. Dołkowskiego w Nowej wsi. Za naszem pośrednictwem zakupiono następujące odmiany:

1) Stella	kg.	100
2) Lech	„	3700
3) Ordon	„	250

4) Sas „ 1650
5) Topaz „ 1600
6) Gastold „ 4200
7) Gawronek „ 2250
8) Gracya „ 1000
9) Bohm „ 1650
10) Pac „ 1200
11) Rejtan „ 2000
12) Żuk „ 250
12) Perkun „ 2550
14) Topór „ 1200

Razem zakupiono kg. 23.600 — za łączną sumę Kor. 2465·88. Chociaż sprawozdania z tych odmian nie były obowiązkowe, jednak na 56 kupujących nadesłano nam 34 sprawozdań.

Z tych dowiadujemy się, że nowe te odmiany tylko tam nie dały dobrych rezultatów, gdzie wilgoć zbytnia lub wylewy zniszczyły w ogólności plony, w przeważnej jednak ilości sprawozdania wykazały bardzo dobre plony z nowych odmian ziemniaków, zawsze wyższe od miejscowych.

Szczególniejszą uwagę zakupujących zwróciły na siebie odmiany Sas i Topaz. W niektórych okolicach dały Lech, Gawronek, Perkun i Gastold wysokie plony, a nadto wszystkie odmiany okazały się bardzo odporne na gnicie.

II. Próby z nawożeniem łąk i pastwisk.

A) Łąki.

W sprawozdaniu z r. 1905 podaliśmy do wiadomości, że na rok 1905/6 urządzono na tychże samych warunkach, co w latach ostatnich, 97 prób z nawożeniem łąk w 52 miejscowościach a 28 powiatach. (Wykaz w Nr. 21. „Przewodnika“ z r. 1905). Nadto dodatkowo urządzono 9 prób w 5 miejscowościach a 3-ch powiatach.

Razem więc urządzono na r. 1905/6 106 prób w 57 miejscowościach a 31 powiatach i rozesłano na te próby 4520 kg. żużli i 4520 kg. kainitu bezpłatnie.

Każda próba przeprowadzona została na kawałku łąki o powierzchni 2000 metrów kwadr. w taki sposób, iż kawałek ten łąki został podzielony na 5 równych części według następującego planu:

1.	2.	3.	4.	5.
bez nawozu	20 kg. żużli	20 kg. kainitu	20 kg. żużli 20 kg. kainitu	bez nawozu

Przed rozsianiem nawozów sztucznych łąka ta została oczyszczona przez rozrzucenie kretowin i przez zbronowanie ich broną w celu wydarcia mchu. Mech wydarty zgrabiono i następnie rozsiano nawozy sztuczne tak, jak na powyższej tabliczce jest oznaczone.

Po rozsianiu nawozów łąka próbna powtórnie została zbronowana.

Siano, zebrane z każdego kawałka próbnej łąki osobno, zostało wysuszone i zważone — i każdy kawałek w sprawozdaniu został uwidoczniony.

Sprawozdań nie nadesłano zupełnie z 3 prób łąkowych, a mianowicie: Michał Sikora z Mszany p. Gródek i Postrożny ze Starej Wsi, pow. Limanowa, Feliks Bulaga z Chełma p. Bochnia.

Sprawozdań niekompletnych t. j. z zawiadomieniem o przeprowadzeniu próby, a bez podania rezultatów, otrzymaliśmy 12, czyli na 107 prób przeprowadzonych nie nadesłano sprawozdań z 15, reszta zaś, 92 sprawozdań przyszły wypełnione kompletnie t. j. z opisami, w jaki sposób próbę przeprowadzono i jakie wyniki w sianie otrzymano.

Nie mamy zamiaru przytaczać tu wszystkich sprawozdań, bo zajęłoby to zbyt wiele miejsca, a nie dałoby jakiegoś jednolitego wyniku, gdyż próby, prowadzone w 28 powiatach, z natury swego położenia dają tak różnorodny materyał, że trudno o jakieś ogólniejsze konkluzye.

Na podstawie jednak tych sprawozdań widać, że nawozy sztuczne, dawane na łąki, sowicie się mogą opłacić, że wprawdzie tu i owdzie obornik lub kompost dawany na łąki lepsze, daje wyniki, lecz że nawożenie takie w rzadkich tylko wypadkach stosować można. Nawożenie łąk obornikiem mianowicie tam tylko praktykowane być może, gdzie tego obornika jest za wiele, gdzie obornik ten nie da się zużytkować lepiej t. j. przez nawożenie roli.

Stwierdzają również próby łąkowe, jak doniosłego znaczenia jest bronowanie łąk, czyszczenie ich z mchu i innych chwastów. Prawie jednogłośnie próby to potwierdzają, że działka zbronowana a nienawożona obok łąki niebronowanej daje zbiory siana o wiele wyższe od tej ostatniej. Brak tylko odpowiedniej brony łąkowej daje się uczuwać, więc też tu i owdzie włościanie, widząc jej potrzebę, zakupują ją przez Kółka rolnicze na wspólny użytek.

Prawie powszechnie stwierdzić można, że próby łąkowe interesują sąsiadów; wyniki tych prób w wielu wypadkach zachęcają ich do nawożenia łąk sztucznymi nawozami, a więc czy to przez zazdrość, że sąsiad miał więcej siana, czy to wskutek namacalnych korzyści, jakie odnosi się z nawożenia ich, tu i ówdzie po przeprowadzonej próbie nawożenie łąk sztucznymi nawozami szerzy się i obejmuje coraz większe obszary łąk włościańskich.

Wreszcie przez próby łąkowe zmienia się pogląd na łąkę jako nieużytek, naoczne przykłady bowiem wskazują, że łąka dać może większy jeszcze zysk z jednostki przestrzeni, niż rola uprawna. Próby więc te mają stanowczo wpływ na pielęgnacyę łąki, a zarazem dają broń w rękę, dają te

sposoby, jakimi w ogóle da się podnieść wydajność łąki.

Kilka głosów i uwag ze strony prowadzących próby łąkowe podajemy poniżej:

1) Wojciech Ciastoń N. d. 45. w Podłężu, pow. Bochnia. Każda działka po 400 m.:

Działka	1. bez nawozu zebrano siana	150 kg.
„	2. na kainicie 20 kg. . . .	185 „
„	3. bez nawozu	150 „
„	4. na żużlach 20 kg. . . .	210 „
„	5. na kainicie i żużlach 20+20	350 „

„Wielki wpływ nawozów sztucznych zauważono także na jakości siana. Trawa zrosła wielka i gęsta, pojawiło się dużo koniczyny i wyczek. Sąsiedzi przyznają, że jest to dobre na łąki, lecz obawiają się, że to kosztuje dużo pieniędzy, a obornik ma się zadarmo. Ja zamyślam i nadal używać nawozów sztucznych na łąki“.

2) Stefan Sowa w Baryszu k. Monasterzysk. Każda działka 100 m.^{2}

Działka	1. bez nawozu	30 kg.
„	2. kainit 5 kg.	40 kg.
„	3. żużle 5 kg.	50 kg.
„	4. żużle 5 kg. i kainit 5 kg.	75 kg.

„Na samym kainicie nie było różnicy w porównaniu do działki bez nawozu; tam gdzie były żużle i kainit, uderzająca różnica, trawa gęsto podszyta i większa wyrosła. Bardzo wielu gospodarzy obiecuje próby przeprowadzać, tylko w ten sposób, że na 400 m.^{2} trzeba dać 100 kg. żużli i 50 kg. kainitu; samego kainitu dawać u nas nie opłaci się. Ci, co próby przeprowadzili, bardzo są wdzięczni Zarządowi głównemu za udzielenie nawozów.

Próba byłaby zupełnie inaczej się okazała, lecz wskutek ciągłych deszczów woda, przez dłuższy czas stojąca w trawie, nie puszczała rozwoju tejże i z tego powodu siana nie dużo“.

3) Adam Kowalik w Jodłowej. Działka każda 300 m.^{2}

1. bez nawozu	71 kg. siana
2. kainit 20 kg.	126 kg. „
3. żużle 20 kg.	97 kg. „
4. kainit 20+żużle 20 kg. . . .	107 kg. „

„Skutek nawożenia był taki, że 2 gatunki polnego koniczu zgęściły trawę na łące nawiezionej — trawy zrosły wyższe i gęściejsze. Przeprowadzający próbę nawiózł nad to osobną działkę tych samych rozmiarów popiołem i zebrał 129 kg. siana, a z takiej samej działki nawiezionej korzeniami, zmieszanymi z odchodami ludzkimi, 194 kg. Okoliczni włościanie zauważyli poprawę łąki wskutek nawożenia i prawdopodobnie wezmą się do poprawy łąk w ten sposób“.

4) Stanisław Fąfara w Skrzyszowie p. Ropczyce.

1. bez nawozu	40 kg.
2. 20 kg. kainitu	100 kg.
3. 20 kg. kain.+20 kg. tomasyny	130 kg.
4. 20 kg. tomasyny	85 kg.
5. bez nawozu	80 kg.

„Z tego przekonałem się, że na działce, gdzie dano żużle z kainitem, była trawa najgęściejsza i najlepsza, co nawet przyznało kilku gospodarzy z sąsiedztwa, których jednej niedzieli zaprosiłem umyślnie, by sami orzekli, jaki skutek nawozów sztucznych na nasze łąki, ponieważ dawniej nawozów żadnych nie używaliśmy. Zdumieni byli wszyscy i zadecydowali, że warto w ten sposób swe łąki poprawić.

Zarządowi głównemu składam na tem miejscu serdeczne „Bóg zapłać“ za próbę łąkową“.

5) Andrzej Szpetnar w Żołyni op. Żołynia. Działka 400 m.^{2}

1. bez nawozu	150 kg.
2. na 20 kg. kainitu	180 kg.
3. bez nawozu	150 kg.
4. na 20 kg. żużli	200 kg.
5. na 20 kg. żużli+20 kg. kainitu .	300 kg.

„Wpływ nawozów sztucznych zauważono i to znaczny. Z próby tej jestem zadowolony, gdyż trawa, choć i nie dużo większa, lecz o wiele smaczniejsza i mchu na łące niema. Zdaniem moim żużle lepiej działają na wzrost i jakość trawy, kainit zaś lepszy się okazał na wytępienie mchu. Zamierzam na przyszłość wspólnie siać kainit z żużlami.

Sąsiedzi są zachęceni moją próbą i pewnie swe łąki nawozić będą.“

B) Akcya w sprawie pastwisk.

Podobnie jak w latach poprzednich i w r. 1906 Zarząd główny udzielił 11.180 kg. żużli i 20.600 kg. kainitu dla przeprowadzenia prób na pastwiskach gminnych dla pokazania naocznie, w jaki sposób i do jakiego stopnia wartość ich i produkcyjność da się podnieść.

Prób założono 81 razem w 35 powiatach. Próby zostały założone w sposób następujący: Do każdej próby rozesłano po 200 kg. żużli i 200 kg. kainitu dla przeprowadzenia jej według jednego z trzech wzorów:

1. Jeden mórg pastwiska zwlec przed rozsianiem nawozów dla zniszczenia mchu i chwastów i rozsiać na nim 200 kg. żużli i 200 kg. kainitu krzyżowo, poczem ponownie nawozy zawlec.

2. Półtoramorgowy kawałek pastwiska podzielić na 3 półmorgowe części, zwlec je przed rozsianiem nawozów i nawozy tak rozsiać: na 1 części 100 kg. kainitu, na drugiej 100 kg. żużli, na trzeciej 100 kg. żużli i 100 kg. kainitu, poczem zawlec rozsiane nawozy.

3. Ponieważ żużli mniej wyśle się, niż kainitu, więc ci, co otrzymują sam kainit, powinni po zbronowaniu 1 morga pastwiska rozsiać na niem 400 kg. kainitu krzyżowo i zawlec go.

Z tych 81 miejscowości, gdzie próby zostały założone, nie nadesłano sprawozdań z 43 miejscowości. Jest to zły objaw, jednak wina nie cięży na Zarządach Kółek rolniczych, gdyż w sprawie tej nie mogą one działać samodzielnie, lecz ska-

zane są na zależność od Zwierzchności gminnych, a nieraz i na wybryki mieszkańców gminy.

Prócz tego i nadesłane sprawozdania świadczą o tem, że nie wszędzie próby należycie przeprowadzono, a to dzięki opieszałości i niedbalstwu niektórych Zarządów gminnych, wskutek czego próbne kawałki pastwisk zostały zawczasu wypasione tak, że trudno było ocenić i zdać sprawę, jaki jest rezultat nawożenia. Także w niektórych miejscowościach wylewy rzek zamuliły i zaniosły żwirem nawiezione kawałki pastwisk, to też i tam próba była bezowocna. Sprawozdania te, gdzie próbę należycie przeprowadzono, brzmią jednogłośnie o wydatnym wplywie nawożenia i zachęciły do dalszego nawożenia.

Kilka wyjętych urywków ze sprawozdania najlepiej ilustrują zapatrywania na próby z nawożeniem pastwisk i w tym celu przytaczamy je na tem miejscu:

...„Wolałbym był żadnego sprawozdania o próbach nie robić i taki miałem zamiar. Ale kiedy przycisnęliście mnie urgensem, zrobiłem je i przesyłam. Jest to charakterystyczne sprawozdanie. Paszenie bydła było zakazane na kawałkach znawożonych do końca maja. Już wczesną wiosną dała się zauważyć wielka różnica na obsianej części. Trawa wyraźniej była zielona i to uderzało w oczy, na części nienawożonej widziano tylko żołtą jałową trawę.

Złość jednak i głupota jakby średniowiecznych chłopów nie spała i zrobiła swoje. Jak to po większej części po wsiach bywa, tak i u nas są tacy, co rychło śnieg zlizie, już bydło puszczają na „błonia“, aby się „przeszło“. I tu puszczono na przechadzkę. Zwierzchność gminna zakazała puszczać na owe części próbne, lecz zuchwale nie posłuchano. Aż pewnego pięknego poranku, czy wieczora, gruchnęła po wsi wiadomość bezczelnie zła i fałszywa, jakoby naczelnik gminy dlatego zakazywał paść na próbnych kawałkach, bo chce wziąć w swoje posiadanie i przywłaszczyć sobie błonia. Mówiono „tego roku, kumie, weźmie sobie tyle, na drugi rok więcej, ta i zabierze nam błonie albo sprzeda“.

We wsi powstał ruch, jakby nieprzyjaciel napadł na spokojnych mieszkańców. Wszystkie kumoszki mełły językami, jakby najęte. Idąc z kościoła czy do niego, gwara tylko o rozbieraniu błonia, chrzciny czy wesele tylko o tem, aż uszy bolały słuchać podjudzań i kłamstw — istne piekło, a baby w niem rej wodzą. Mało brakowało, a byłoby doszło do krwi rozlewu. Wpędzono więc mimo perswazyi naczelnika gminy zuchwale wszystko bydło na te części pastwiska, gdzie robiono próbę“...

Fr. Wójcik z Wyciąż.

„Gmina Wiązownica na pastwisku bardzo lichem posiała dwa worki kainitu i dwa tomasyny. Zebrano z morga trzy fury dobrego siana. Pożytek bardzo widoczny“.

Ks. Trojnar z Wiązownicy.

...„Nawozy sztuczne rozsiano na przedziałkach: na 1-szej 100 kg. żużli, na 2-giej 100 kg. kainitu, a na 3-ciej 100 kg. żużli i 100 kg. kainitu, 4-ta była bez nawozu. Przed siewem i po siewie nawozów zabronowano działki próbne. Na wiosnę okazało się, że na przedziałkach, zasilonych nawozem sztucznym, trawa wyrosła większa i zielona, aż ciemno-brunatna wyglądała, a na niezasilonej żółtawo-jasno. Rezultatu jednak nie doczekaliśmy się, bo w czerwcu wylała woda z Dniestru i zamuliła całe pastwisko gminne i wszystkie pola nad Dniestrem leżące“.

Józef Such w Wołczkowie.

...„Wynik nawożenia pastwiska kainitem i żużlami wypadł bardzo świetnie. Przez inne lata na tem pastwisku rosły same kwaśne trawy i mchy tak, że bydło nie miało co uskubać. Obecnie po nawiezieniu tego samego pastwiska, pokazały się na niem koniczyny, groszki, trawy szlachetne tak, że przez cały rok pasza doskonale się na niem trzyma i bydło miało bardzo pożywną karmę. Trawa tak urosła, że gdybym był jej nie spasał, miałbym doskonałe siano do koszenia. Przechodnie nadziwić się nie mogli, skąd taka trawa się wzięła na tem miejscu. Dowiedziawszy się odemnie, że to z nawozów sztucznych, jeden z nich zaraz jeszcze tej jesieni chciał kupić kainitu i żużli, lecz kainitu nie dostał, więc rozsiał zużle same. Jak mi potem mówił — także mu dobrze skutkowały. Zarządowi głównemu bardzo wdzięczny jestem za radę i okazanie pomocy, jak mam na przyszłe lata obchodzić się z pastwiskiem, żeby mieć z niego lepszy pożytek“. *Jan Drożdż z Jodłownika.*

...„Mórg pastwiska gminnego zbronowano, posiano na nim wzdłuż 200 kg. żużli i zawleczono; następnie 200 kg. kainitu zmieszano z piaskiem i rozsiano wpoprzek i ponownie zbronowano. Kawałek, posiany nawozami sztucznymi, ogrodzono żerdkami i bydło tam nie wchodziło. Na wiosnę parcela ta zupełnie inaczej przedstawiała się od reszty pastwiska. Trawa bujała w sposób wprost zadziwiający tak, że każdy przechodzący zatrzymywał się i nie mógł uwierzyć, aby sztuczne nawozy tak silny porost trawy spowodowały. Podziałało to na ludność miejscową znakomicie i niejeden gospodarz postanowił sobie łąkę swoją w przyszłości w ten sam sposób poprawić nawozami sztucznymi. Już tej jesieni kilku gospodarzy podobne próby wykonało na swoich łąkach, zasięgając porady w miejscowem Kółku rolniczem“...

Franciszek Sikora

przewodniczący K. r. w Russocicach.

Kilka tych sprawozdań dosłownie przytoczonych daje obraz tego, jakie znaczenie mają prowadzone próby przez Zarząd główny. Bezwarunkowo próby takie z nawożeniem pastwisk mają wielkie znaczenie w kierunku podniesienia ich wydajności, one bowiem naocznie przekonują włościan o tem, że dzisiejszy stan pastwisk gminnych da się w ten lub inny sposób zmienić, one zarazem zmieniają zakorzeniony pogląd na pastwisko, jako nieużytek. Akcya jednak w polepszeniu pastwisk gminnych w roku sprawozdawczym nie ograniczała się wyłącznie na tego rodzaju propa-

gandzie, lecz rok ten przynosi ze sobą nową próbę w tym kierunku, jaką Zarząd główny zainicyował w celu melioracyi pastwisk gminnych. W tym mianowicie roku rozpoczęto planową akcyę pod tym względem i opracowano w ogólnych zarysach plan działalności na szerszą skalę. Plan ten przedstawia się w sposób następujacy:

Zarząd główny odniósł się do Wydziałów Rad powiatowych o pomoc i współdziałanie w kierunku skłonienia samych gmin do uchwał, zmierzających do podniesienia wydajności wspólnych pastwisk gminnych. Rozesłano też do Rad powiatowych w Tarnobrzegu, Nisku, Ropczycach, Samborze, Jarosławiu i Rudkach okólniki, wzywające Rady powiatowe do wypowiedzenia się tej tak ważnej sprawie, ewentualnie do zwołania przedstawicieli gmin na Zgromadzenia powiatowe, na których dałoby się przeprowadzić odpowiednie uchwały.

Na skutek tych okólników sprawa polepszenia pastwisk była omawiana na Zjazdach powiatowych w Tarnobrzegu i w Wojutyczach (dla pow. samborskiego), nadto na wezwanie Rady powiatowej cieszanowskiej insp. roln. objeżdżał poszczególne gminy i badał stan pastwisk. W innych powiatach do projektowanych zebrań i omówienia tej sprawy nie przyszło z powodu trudności już w samem zwołaniu takiego zgromadzenia.

Rezultaty konkretne tej akcyi przedstawiają się w sposób następujący:

W Tarnobrzegu dyskusya doprowadziła do następujących wniosków: 1) domagać się u c. k. rządu o wydatną pomoc dla poprawy pastwisk gminnych w szczególności przez udzielenie gminom większej ilości nawozów sztucznych i nasion traw; 2) domagać się u c. k. rządu większych funduszów na osuszenie lub nawodnienie pastwisk gminnych w powiecie, gdzie zajdzie tego potrzeba.

W Wojutyczach na Zjeździe Kółek rolniczych pow. samborskiego dyskusya nad sprawą polepszenia pastwisk doprowadziła do wniosku, że pastwisko, jako podmokłe, należy przedewszystkiem osuszyć, a do tego potrzeba regulacyi rzeki Strwiąż, na co p. prezes Cielecki obiecał poprzeć sprawę regulacyi rzeki w Wydziale krajowym.

Oprócz tego badania pastwiska miasta Sokołowa przez naszego inspektora rolniczego doprowadziły do rozpoczęcia melioracyi pastwiska na przestrzeni 40 morgowej. Pastwisko zostało podzielone na 4 części. Na 1-ej części z wiosną wysiano 24 cetn. metr. kainitu i 12 cetn. metr. tomasyny. Na wiosnę podsiano tę część mieszaniną traw. Na drugiej części zalecono po 300 kg. kainitu i 150 kg. tomasyny i jeżeli to skutkować nie będzie widocznie, podorać ma się tę część i zasiać łubinem na przyoranie, poczem z wiosną zasieje się owsem z trawami, 3 i 4 część na razie pozostawiono do użytku, gdyż na pierwszych dwóch wobec melioracyi paszenie ograniczono.

Oprócz tego p. St. Czerwiński, chcąc zachęcić włościan z Krzeszowej do poprawy pastwiska, swoim kosztem dość znacznym oczyścił 1 mórg pastwiska gminnego, a Zarząd główny udzielił bezpłatnie traw, potrzebnych do wysiewu, co też uskuteczniono z wiosną r. b.

Ponieważ jednak akcya z góry za pośrednictwem Rad powiatowych nie dała na razie wyników zadawalniających, nadal postanowiono oprzeć swą działalność na Kółkach rolniczych jako elicie członków gminy i za pośrednictwem ich doprowadzić do uchwał gminnych, zmierzających ku polepszeniu pastwiska. Odniesiono się w tym celu do Kółek rolniczych, przyrzekając im jak najdalszą pomoc, a więc fachową tj. wydelegowanie inspektora rolniczego dla zbadania stanu pastwiska i jak najdalej idącą pomoc materyalną. Pomocy tej materyalnej udzielać będzie Zarząd główny czy to przez udzielenie potrzebnej ilości nawozów sztucznych, czy przez ułatwienie zawiązania spółki dla osuszenia, czy przez udzielenietraw do podsiewu.

Chodzi bowiem o to, by sprawę przeprowadzić w pojedyńczych miejscowościach „ad ultimum“, przez co powstaną pojedyńcze ogniska dla przykładu innych i nabierze się pewnej rutyny i wprawy do pokonywania tych licznych trudności.

W roku bieżącym zgłosiły się 4 Kółka rolnicze, żądające pomocy, Sokolniki pow. Tarnobrzeg, Pietrzykowice pow. Żywiec, Czarny Dunajec, oraz Ciężkowice, pow. Nowy Targ, pow. Grybów.

III. Pola doświadczalne z nawozami sztucznymi.

Dążąc do podniesienia gospodarstw włościańskich, za główne nasze zadanie uważamy nakłanianie członków do obchodzenia się umiejętnego z nawozem stajennym. Jest to w gospodarstwach małorolnych jedna z najważniejszych i najaktualniejszych spraw. W tym celu subwencyonujemy wzorowe gnojownie, jak również udzielamy dokładnych pouczeń i informacyi gospodarzom bądź to przez inspektorów rolniczych, bądź też za pomocą artykułów fachowych, umieszczanych w „Przewodniku“ i w Kalendarzach Kółek rolniczych, jak wreszcie przez rozpowszechnianie dziełek popularnych, traktujących w tej materyi, które dostarczamy członkom naszego Towarzystwa albo zupełnie bezpłatnie lub za zniżoną cenę.

Obok tego jednak nie możemy pomijać sprawy używania nawozów sztucznych i oddziaływania, aby je racyonalnie na polach włościańskich stosowano.

Wiadomo bowiem, że gospodarstwo małorolne stosunkowo do obszaru ziemi za mało jeszcze produkuje dobrego obornika, głównie z tego powodu, że inwentarz gospodarski jest przez włościan bardzo słabo i w niewystarczający sposób odżywiany. — Zachodzi przeto potrzeba z jednej strony uzupełnienia obornika odpo-

wiednimi nawozami pomocniczymi, a z drugiej strony nawet całkowitego zastąpienia obornika nawozami sztucznymi obok zielonych na polach bardziej odległych od centrum gospodarstwa, do których dowóz obornika jest utrudniony i bardzo kosztowny.

O tem wiedzą już nasi włościanie, więc coraz też liczniej nabywają nawozy sztuczne nieraz w większych ilościach, przekonali się bowiem, że ich użycie podnosi wydatność plonów.

Ponieważ jednak mało jeszcze z kwestyą umiejętnego stosowania nawozów sztucznych są obznajomieni, popełniają więc pod tym względem jeszcze wiele błędów, nie wiedząc n. p., jakiego rodzaju nawozów i w jakiej ilości na daną glebę użyć ich wypada.

Pragnąc naszym członkom przyjść z pomocą i zaznajomić ich dokładniej z użyciem nawozów pomocniczych, urządzamy w różnych stronach kraju co roku szereg prób z rozmaitymi nawozami.

Nie są to jednak żadne doświadczenia naukowe; naszym celem jest dokładniejsze zaznajomienie członków z użyciem sztucznych nawozów i przynaglenie ich, by nie stosowali bezmyślnie nawozów, lecz przez porównawcze próby dochodzili do stwierdzenia ich opłacalności lub nieopłacalności.

Przeprowadzamy zwykle takie próby według dwojakiego typu, a mianowicie:

a) próby skombinowane przy użyciu różnych gatunków nawozów i

b) próby proste przy użyciu tylko jednego gatunku.

Zadaniem pierwszych jest wykazanie różnicy w plonach na poszczególnych parcelach, położonych tuż obok siebie, o jednakiej jakości, gleby i podglebia, i o jednej i tej samej sile nawozowej. Parcele te zasila się nawozami, zawierającymi kwas fosforowy azot i potaż w kombinacyi między sobą. W ten sposób zaznajamia się doświadczający tak ze skutecznością, jakoteż i opłacalnością poszczególnych nawozów, jak również przekonuje się, którego z pokarmów roślinnych najwięcej jego glebie brak.

Tego rodzaju próby wymagają jednak staranności w przeprowadzeniu i opieki fachowych ludzi, dlatego też zaledwie w kilku miejscowościach mogły być założone.

Przy próbach prostych użyto tylko jednego nawozu.

Tego rodzaju próby nie wymagają nadzwyczajnych starań i troskliwości, dlatego też mogliśmy zastosować je w znaczniejszej ilości zarówno we wschodniej jakoteż i zachodniej części kraju.

Do tych prób użyliśmy przedewszyskiem żużli Thomasa. Stosowaliśmy zaś próby głównie w tych okolicach, gdzie dotąd nawozów sztucznych nie używano, mimo, że w glebie był stwierdzony brak pokarmów fosforowych.

Tem łatwiej przypadło nam podjąć te próby, że z generalnego zastępstwa sprzedaży mączki żużlowej na Galicyę Józef Karrach we Lwowie, otrzymaliśmy dla doświadczeń zupełnie bezpłatnie znaczniejszą ilość żużli Thomasa.

Za tę pomoc składamy Zastępstwu uprzejme podziękowanie.

Przeprowadzono następujące próby:

Według pierwszego typu w jesieni 1905 roku założono pod oziminy pola próbne w 3 miejscowościach, to jest w Szczercu ad Niemirów, w Haliczu, Handzlówce ad Łańcut przy zastosowaniu żużli Thomasa, superfosfatów, kainitu i saletry chilijskiej, jako nawozu pogłównego.

W trzech tych miejscowościach skombinowane doświadczenia nie doprowadziły do konkretnych wyników, ponieważ z początku posucha — a następnie długotrwałe słoty z wiosną 1906 roku spowodowały tam klęskę do tego stopnia, że porównań zbiorów nie opłaciło się przeprowadzać.

Za to próby, przeprowadzone w Dublanach na wiosnę 1906 roku przy fachowem współdziałaniu i troskliwej opiece p. prof. Huppenthala, uwieńczone zostały pomyślnym skutkiem. Dostarczyły one nietylko przeprowadzającym próbę wiele cennych wskazówek, ale ponadto zużytkować je było można jako nadzwyczaj instruktywne pouczenie dla czytelników „Przewodnika".

Sprawozdanie z tych prób umieszczono w Nrze 16. i 17. z roku 1907.

Drugiego typu próby przeprowadzono w 6 powiatach, a 25 miejscowościach u 74 członków. Użyto do tych prób tylko żużli pod oziminy w ilości 100 względnie 50 kg. na przestrzeń $^1/_2$ względnie $^1/_4$ morgową pola.

Taką samą przestrzeń tuż obok położonego kawałka pola tej samej jakości i siły obowiązany był doświadczający zostawić nienawożoną i przy zastowaniu tej samej uprawy obsiać tem samem zbożem w jednym i tym samym dniu.

Zboża, zasiane na polach próbnych, na których użyte zostały same tylko żużle, ucierpiały również w wielu miejscowościach z powodu długotrwałej słoty, burz, powodujących powalenie i pokręcenie się zboża do tego stopnia, że z tych miejscowości oprócz krótkiego doniesienia o nieudaniu się próby, innego sprawozdania nam nie nadesłano. Dokładnych sprawozdań otrzymaliśmy 40, oprócz tego kilka uwiadomień ogólnych, że zboże na żużlach było w ogóle lepsze.

Tam, gdzie warunki klimatyczne były dogodniejsze, a gleba więcej wyczerpana z kwasu fosforowego, wyniki były bardzo dodatnie, jak o tem świadczy znacznie większa część sprawozdań. Poniżej podajemy ich tylko kilka:

Antoni Ziemlański z Krzywczy, powiat Przemyśl, zasiał na poletku $^1/_4$ morgowym, zasilonem 50 kg. żużli 18%wych, 25 kg. żyta. Rozwój roślin był silny, słoma duża i gruba. Zebrał trzy kopy 20 snopów żyta, z którego namłócił 180 kg grubego dorodnego ziarna, pomimo, że żyto było wskutek burzy wyłożone.

Z takiej samej parcelki. obok położonej, a nienawożonej uzyskał zaledwie 2 kopy 19 snopów, ziarna nikłego po omłóceniu było 100 kg., słoma znacznie cieńsza i niższa.

Józef Gąska z Dubiecka, powiat Przemyśl, zasiał 50 kg. żużli na przestrzeni 380 sążni kwadr. pod żyto. Już podczas wzrostu żyta zauważył, że źdźbła były silniejsze i znacznie lepiej opierały się burzom i wiatrom. Z nawożonej żużlami parcelki zebrał 145 kg. ziarna i 161 kg. słomy i plew, z takiej samej parceli nienawożonej 93 kg. ziarna i 147 kg. słomy i plew.

Karol Jakubowski z Drohobyczki, powiat Przemyśl, otrzymał 100 kg. żużli i zasiał je na przestrzeni 675 sążni kwadr.; taką samą przestrzeń zostawił nienawożoną. Na całym tym obszarze uprawił żyto na ugorze; gleba glinka o spodzie nieprzepuszczalnym. Z parceli nawożonej zebrał 125 kg. ziarna i 525 kg. słomy i plew, z nienawożonej 55 kg. ziarna i 225 kg. słomy i plew; żyto ucierpiało w ogóle wskutek słoty i burzy, ziarno na poletku, zasilonem żużlami, było ciężkie i dorodne, słoma gruba i wysoka. Na parceli bez nawozu przeciwnie.

Józef Durkacz z Baru, powiat Gródek, zasiał na $^1/_4$ morga pod żyto 50 kg. żużli (ziemia glinka średnio przepuszczalna) drugie $^1/_4$ morgi zostawił bez nawozu. Wynik był następujący: z nawożonej parceli zebrał 328 kg. dorodnego ziarna i 661 kg. słomy, z nienawożonej 164 kg. znacznie gorszego ziarna i 504 kg. słomy z plewami.

Michał Pawlicki z Zaszkowa, powiat Lwów, użył otrzymanych 100 kg. żużli na dwa poletka w ten sposób, że rozdzielił mórg pola na 4 równe części, z których pierwsza i trzecia zasilone były żużlami po 50 kg. druga i czwarta pozostały nienawożone. Całą przestrzeń obsiał żytem w ilości 100 kg. Rezultat był następujący: z nawożonych parcel zebrał 376 ziarna i 630 kg słomy z plewami mniej więcej w równych częściach z każdej z nich, z nienawożonych dwóch parcel natomiast tylko 250 kg. ziarna znacznie gorszej jakości i 440 kg. słomy z plewami. Gleba lekka glinka przepuszczalna.

Nie cytujemy dalszych sprawozdań, gdyż sądzimy, że wymienione dostatecznie stwierdzają, iż próbami osiągnęliśmy zamierzony cel.

Drugie doświadczenia dotyczyły użycia kainitu pod ziemniaki.

Na wiosnę 1906 rok urządzono prób takich 50, a mianowicie w powiecie limanowskim 1, bocеńskim 18, łańcuckim 24, samborskim 7.

Do prób powyższych użyto ogółem 3.700 kg. kainitu. Przeprowadzono je na parcelach różnej wielkości, stosując dawki kainitu w stosunku 200 do 300 kg. na mórg.

Próby urządzone zostały w ten sposób, iż dane pole, przeznaczone pod ziemniaki, w jednakowej sile nawozowej, podzielono na dwie równe części. Na połowie pola rozsiano kainit, druga pozostała bez kainitu.

Sprawozdań otrzymaliśmy 35. Wedle 17 sprawozdań kainit nie dał żadnych dodatnich wyników, (12 prób w powiecie łańcuckim, 1 w powiecie samborskim, 4 w powiecie bocheńskim). Za to 18 sprawozdań wykazuje nadwyżkę w plonie na poletku kainitowanem, a mianowicie:

W powiecie bocheńskim:

1) Franciszek Pawełek z Woli batorskiej otrzymał z poletka półmorgowego, obsianego 100 kg. kainitu, nadwyżkę 280 kg. ziemniaków.

2) i 3) Jan Jach z Targowiska 2 próby; pierwsza próba z poletka 735 m ^{2}, obsianego 45 kg. kainitu, dała nadwyżkę 300 kg. ziemniaków, próba druga z poletka 2.757 m^2, obsianego 105 kg. kainitu, dała nadwyżkę 1.757 kg. ziemniaków.

4) Józef Korbut z Targowiska z poletka 981 m^2, obsianego 60 kg. kainitu, otrzymał nadwyżkę 70 kg. ziemniaków.

5) Karol Golarz z Targowiska, z poletka 2.900 m ^{2}, obsianego 100 kg. kainitu, otrzymał nadwyżkę 600 kg. ziemniaków.

6) Wojciech Świątek z Targowiska z poletka 1.600 m^2, obsianego 60 kg. kainitu, otrzymał nadwyżkę 100 kg. ziemniaków.

7) Józef Świątek z Targowiska z poletka 1860 m^2, obsianego 65 kg. kainitu, otrzymał nadwyżkę 400 kg. ziemniaków.

8) Józef Rzepka z Targowiska z poletka 3.600 m^2, obsianego 130 kg. kainitu, otrzymał nadwyżkę 500 kg. ziemniaków.

9) Antoni Golarz z Targowiska z poletka 3.237 m^2, obsianego 110 kg. kainitu, otrzymał nadwyżkę 400 kg. ziemniaków.

W powiecie łańcuckim:

1) Ks. Tomasz Frankiewicz z Żołyni, z poletka 1.560 m^4, obsianego 75 kg. kainitu, otrzymał nadwyżkę 22 kg. ziemniaków.

2) Wojciech Mach z Żołyni, z poletka 1.000 m^2, obsianego 45 kg. kainitu, otrzymał nadwyżkę 40 kg. ziemniaków.

3) Andrzej Szpetnar z Żołyni, z poletka 1.117 m^2, obsianego 50 kg. kainitu, otrzymał nadwyżkę 40 kg. ziemniaków.

4) Jan Kuziara z Żołyni, z poletka 1.320 m^2, obsianego 55 kg. kainitu, otrzymał nadwyżk 80 kg. ziemniaków.

5) Franciszek Niemiec z Żołyni, z poletka 1.092 m^2, obsianego 55 kg. kainitu, otrzymał nadwyżkę 180 kg. ziemniaków.

6) Józef Beister z Żołyni, z poletka 652 m^2, obsianego 40 kg. kainitu, otrzymał nadwyżkę 50 kg. ziemniaków.

7) Jan Leja z Żołyni otrzymał nadwyżkę 195 kg. ziemniaków z poletka 798 m^2, obsianego 40 kg. kainitu; nadwyżka ta tak zachęciła wyżej wspomnianego gospodarza, że ma zamiar nadal ziemniaki na kainicie uprawiać.

8) Wojciech Dec z Żołyni, z poletka 828 m^2, obsianego 45 kg. kainitu, otrzymał nadwyżkę 20 kg. ziemniaków.

Powyżsi rolnicy zauważyli, że rola kainitowana była lżejsza do obróbki, bo była „kruchsza“.

W powiecie samborskim.

1) Stanisław Borkowski nauczyciel w Biskowicach, z poletka 1.480 m.², obsianego 40 kg. kainitu, otrzymał nadwyżkę 390 kg. ziemniaków.

* * *

W jesieni 1906 roku urządzono z użyciem żużli pod oziminy 53 prób w 13 powiatach na parcelach morgowych i półmorgowych. Stosowano dawkę na mórg w ilości 200 kg. Przyjęty do morgowej próby otrzymywał 100 kg. żużli. do półmorgowej 50 kg., gdyż z 4. działek, na które pole przeznaczone pod próbę dzielono, dwie pozostawały bez nawozu. Użyto ogółem do prób 48 q. żużli, których dostarczyło bezpłatnie Zastępstwo sprzedaży mąki żużlowej na Galicyę.

W ten sposób Zarząd główny Towarzystwa poniósł tylko koszta transportu.

Wapnowanie gruntów.

Wobec stwierdzonego faktu, że wielkie przestrzenie naszych uprawnych pól, szczególniej na podgórzu, wskutek braku wapna w glebie nie wydają odpowiednich plonów, uważaliśmy za nasz obowiązek zwrócić uwagę włościan na korzyści meliorowania gruntów zapomocą dodatku wapna.

Akcyę w tym kierunku rozpoczęliśmy w r. 1904, a w sprawozdaniu z czynności Towarzystwa za tenże rok podaliśmy szczegółowo warunki i sposób przeprowadzania prób z wapnowaniem roli. Według tych samych zasad uwzględniliśmy z wapnowaniem 33 prób na jesieni 1905 i 11 pól na wiosnę 1906 r.

Próby na jesieni 1905 r. były u następujących członków Kółek rolniczych:

a) w powiecie pilzneńskim 13 prób.

W Kółku rolniczem w Głobikówce:

1) u Michała Kabaja, 2) Tomasza Prokuskiego 3) Wojciecha Witaszka i 4) Stanisława Prokuskiego.

W Kółku rolniczem w Lubczy:

1. u Jędrzeja Trojana i 2. Michala Biela.

W Kółku rolniczem w Wiewiórce:

1. u Piotra Kleszcza.

W Kółku rolniczem w Róży:

1) u Franciszka Perza i 2) Jana Prymakowskiego.

W Kółku rolniczem w Jodłowej:

1) u Antoniego Barana, 2) Stanisława Warzechy i 3) Kazimierza Kapłona.

W Kółku rolniczem Siedliskach:

1) u Jana Kwocza ze Smarzawy.

b) W powiecie grybowskim 3 próby.

W Kółku rolniczem w Siedliskach:

1) u Wawrzyńca Motyki i 3) Pawła Librantа.

W Kółku rolniczem w Jastrzębi:

1) u Józefa Łądkiewicza.

c) W powiecie ropczyckim 10 prób.

W Kółku rolniczem w Niedźwiadzie:

1) u Jana Babicza i 2) Stanisława Staronia.

W Kółku rolniczem w Brzezówce:

1) Jana Króla, 2) Piotra Pikuły i 3) Jana Przetacznika.

W Kółku rolniczem w Nawsiu:

1) u Jana Laszcza.

W Kółku rolniczem w Paszczynie:

1) u Jana Maronia i 2) Jana Siwuli.

W Kółku rolniczem w Skrzyszowie:

1) u Jana Bieszcza i 2) Jana Chmielą.

d) W powiecie tarnowskim 3 próby.

W Kółku rolniczem w Chojniku:

1) u Mieczysława Kotulskiego i 2) Józefa Różyckiego.

W Kółku rolniczem w Szynwałdzie:

1) u Pawła Robaka.

e) W powiecie gorlickim 4 próby.

W Kółku rolniczem w Staszkówce:

1) u Ks. Antoniego Tenczara 4 próby.

Pola, przyjęte do prób z wapnowaniem, poddane były wpierw rozbiorowi Stacyi w Dublanach. Wszystkie próby, nadesłane do rozbioru, wykazały bardzo mały % wapna, a mianowicie najniższy 0·01, najwyższy 0·94.

Każdy z przeprowadzających próbę otrzymał bezpłatnie 8 q wapna. Obowiązkiem jego było podzielić dane pole na 4-ry poletka, naprzemianlegle obsiać wapnem, po 4 q. na jedno poletko, zaś drugie dwa poletka pozostawić bez wapna. Z 33 założonych prób otrzymaliśmy 26 sprawozdań. Z prób tych przeprowadzono 7, stosując wapno pod pszenicę, 17 pod żyto, 1 pod owies i 1 pod buraki pastewne.

Rok 1906 nadzwyczajnie mokry spowodował przedwczesne wylegnięcie zboża, co wielce niekorzystnie odbiło się na próbach, albowiem, jak ze sprawozdań jest widoczne, wapno, działając korzystnie, spowodowało bujny wzrost roślin, tak że przeprowadzający próbę zachwyceni byli wyglądem wspaniałego zboża sianego na wapnie, gdy poletka bez wapna daleko gorzej się przedstawiały; ustawiczne jednak ulewy, i nadmierna wilgoć w ziemi spowodowały wylegnięcie zbóż szczególnie sianych na wapnie, które bardzo bujno rosły, dlatego też, jak wspomnieliśmy, wydatek wapna w tym roku nie wydał plonów, jakich spodziewać się można było i należało. Uwzględniając jednak ten niekorzystny wpływ opadów deszczowych, próby wykazały dodatni rezultat na poletkach, zasilonych wapnem.

Z przeprowadzonych prób pod pszenicę 5 wykazało nadwyżkę na poletkach wapnowanych, a mianowicie:

1. Stanisław Prokuski w Głobikówce otrzymał z 1000 m²:

na wapnie . . .	ziarna	100 kg.,	słomy	384 kg.,
bez wapna . . .	„	78 kg.,	„	262 kg.,
na wapnie nadwyżka	„	22 kg.,	„	122 kg.

2. Michał Kabaj w Głobikówce otrzymał z 1000 m^2:

na wapnie ziarna 255 kg., słomy 800 kg., plew 55 kg.

bez wapna ziarna 186 kg., słomy 610 kg., plew 42 kg.

nadwyżka na wapnie ziarna 69 kg., słomy 195 kg., plew 13 kg.

3. Łądkiewiez Józef w Jastrzębi otrzymał z 1000 m^2.:

na wapnie ziarna 200 kg., słomy 630 kg., plew 50 kg.

bez wapna ziarna 116 kg., słomy 600 kg., plew 32 kg.

nadwyżka na wapnie ziarna 84 kg. słomy 30 kg., plew 18 kg.

4. Ks. Tenczar w Staszkówce otrzymał z 1000 m^2 nadwyzkę na wapnie ziarna 10 kg., słomy 20 kg.

5. Librant Paweł w Siedliskach podaje tylko, że na wapnie urosla pszenica dobrze w słomę, ziarno miała pełne, zaś bez wapna była bardzo licha.

Nie dały nadwyżki na wapnie:

1. Józef Różycki z Chojnika podaje w sprawozdaniu, iż na wszystkich poletkach była jednakowa ilość pszenicy w zbiorze, nie podając żadnych cyfr, przeto sprawozdanie to jest niedokladne.

2. Tomasz Prokuski z Głobikówki otrzymał z 3000 m.^{2} stratę na wapnie, albowiem z poletka na wapnie zebrał mniej ziarna 26 kg., słomy 59 kg., w uwadze podaje jednak, że zawczasu wyległa na wapnie — gdyby nie to, byłby miał o wiele lepszy plon na wapnie, bo z wiosny świetnie się przedstawiała.

Z 17 prób przeprowadzonych pod żyto 14 prób dały wynik dodatni na wapnie, a mianowicie:

1. Michał Biel z Lubczy otrzymał z 1000 m.^{2}, nadwyżkę na wapnie ziarna 28 kg., słomy 92 kg., plew 10 kg.

2. Piotr Kleszcz z Wiewiórki otrzymał z 1000 m^2. nadwyżkę na wapnie: ziarna *237 kg., słomy 356 kg., plew 10 kg.*

3. Jan Kabaj z Głobikówki otrzymał z 1000 m.^{2}, nadwyżkę na wapnie: ziarna 74 kg. słomy, 144 kg., plew 2 kg.

4. Jan Babicz z Niedźwiady otrzymał z 1000 m.^{2}, nadwyżkę na wapnie ziarna: 52 kg., słomy 70 kg.

5. Stanisław Staroń z Niedźwiady otrzymał z 1000 m.^{2}, nadwyżkę na wapnie: ziarna 100 kg., słomy 300 kg.

6. Jan Przetacznik z Brzezówki otrzymał z 1000 m.^{2}, nadwyżkę na wapnie: ziarna 55 kg., słomy 24 kg.

7. Piotr Pikuła z Brzezówki otrzymał z 1000 m.^{2} nadwyżkę na wapnie: ziarna 40 kg., słomy 59 kg.

8. Jan Król z Brzezówki otrzymał z 1000 m.^{2} nadwyżkę na wapnie: ziarna 35 kg., słomy 22 kg.

9. Jan Moroń z Paszczyny otrzymał z 1000 m.^{2} nadwyżkę na wapnie: ziarna 6 kg., słomy 8 kg.

10. Jan Siwula z Paszczyny otrzymał z 1000 m.^{2} nadwyżkę na wapnie ziarna $11\frac{1}{2}$ kg., słomy $41\frac{1}{2}$ kg.

11. Jan Chmiel ze Skrzyszowa otrzymał z 1000 m.^{2} nadwyżkę na wapnie: ziarna 32 kg., słomy 61 kg. plew 3 kg.

12. Mieczysław Kotulski z Chojnika otrzymał z 1000 m.^{2}, nadwyżkę na wapnie: ziarna 47 kg., słomy 17 kg.

13. Paweł Robak z Szynwałdu otrzymał z 1000 m.^{2} nadwyżkę na wapnie: ziarna $51\frac{1}{2}$ kg., słomy 159 kg., plew 4 kg.

14. Ks. Antoni Tenczar ze Staszkówki otrzymał 1000 m.^{2} nadwyżkę na wapnie: ziarna $18\frac{1}{2}$ kg., słomy $69\frac{1}{2}$ kg.

Nie otrzymano dodatnich wyników:

1. Wawrzyniec Motyka z Siedlisk z powodu wylegnięcia żyta nie otrzymał żadnej na wapnie nadwyżki, chociaż z wiosną rokowało bardzo ładny plan.

2. Jan Bieszcz ze Skrzyszowa z powodu wylęgnięcia żyta otrzymał *stratę* na wapnie w ziarnie 30 kg., zaś nadwyżkę w *słomie* 99 kg.

3. Jędrzej Trojan z Lubczy z powodu ognia, który mu zniszczył już zebrane do stodoły zboże, nie mógł podać sprawozdania, jedynie podał zbiór snopów, a mianowicie z poletek wapnowanych zebrał o 10 snopów więcej.

Próba z owsem wykonana u ks. Antoniego Tenczara w Staszkówce wykazała z 1000 m.^{2} nadwyżkę na wapnie 1 kg. ziarna, słomy zaś nie ważono.

Próba pod buraki pastewne, przeprowadzona u poprzedniego, wykazała nadwyżkę na wapnie 69 centn. metr. buraków.

Z powyższych prób widzimy, iż na 26 sprawozdań tylko 4 próby z wapnem nie dały dodatnich rezultatów i to jedynie z powodu wylegnięcia zboża, spowodowanego nadmiernymi opadami, inne zaś sprawozdania wypadły więcej lub mniej wydatnie, także zależnie od zbytniej wilgoci, w każdym jednak razie widzimy, że w glebach, ubogich w wapno, meliorowanie wapnem okazalo się skuteczne. Jeżeli przy tem uwzględnimy kilkoletnią działalność wapna, korzyść wapnowania gruntów ubogich w wapno jest bardzo wydatna.

Z wiosną r. 1906 założono w powiecie limanowskim 10 prób i w powiecie bocheńskim 1 próbę z wapnowaniem pod jare zboża, z tych nadesłano nam 5 sprawozdań.

W próbach przeprowadzonych, użyto wapna w jednem wypadku pod pszenicę jarą, zaś w 4-ch połach pod jęczmień z koniczem..

W próbach tych rok zbyt wilgotny spowodował wylegnięcie zbóż, a zatem wydatek z wapnowanych gruntów nie jest miarodajny.

1. Próbę z wapnem pod pszenicę jarą przeprowadził Stanisław Uryga z Żmiącej, pow. limanowskiego i otrzymał z 1000 m.^{2} przestrzeni nadwyżkę ziarna 5 kg.; pszenica jara z powodu słoty powalona została przedwcześnie i dlatego tak mała różnica w nadwyżce.

2. Pola próbne pod jęczmień przeprowadzono w ten sposób, że 2 poletka zostały nawożone wapnem, zaś 2 poletka nawożone żużlami, a to z tej przyczyny, iż w jęczmieniu siano konicz, który bez żużli w tych okolicach nie udaje się.

W próbach tych:

1. Jan Dróżdż w Jodłowniku z przestrzeni 1000 m.²

otrzymał na wapnie ziarna 137 kg., słomy 212 kg.

otrzymał na żużlach ziarna 152 kg., słomy 180 kg.,

wapno przeto dało *mniej* ziarna 15 kg., *więcej* słomy 32 kg.

Gospodarz ten podaje, że jęczmień na wapnie byłby o wiele lepszy, gdyby się był nie powalił z powodu ulewnych deszczów, gdyż na wapnie rósł o wiele bujniej niż na żużlach.

2. Jan Dudek w Makowicy, otrzymał z przestrzeni 1000 m.².

na wapnie ziarna 100 litrów, słomy 310 kg., plew 75 kg,

na żużlach ziarna 123$^3/_4$ litrów, słomy 335$^1/_2$ kg., plew 82$^1/_2$ kg.,

Wapno przeto dało *mniej* 23$^3/_4$ litrów ziarna, 25$^1/_2$ kg. słomy, 7$^1/_2$ kg. plew.

Jedną próbę pod jęczmień przeprowadzono w ten sposób, że pole podzielono na poletka, a mianowicie z wapnem, z żużlami i bez nawozu

Próbę taką przeprowadził Józef Strug w Lipowem, a otrzymał następujące rezultaty:

Z poletka na wapnie ziarna 245 kg., słomy 413 kg.,

Z poletka na żużlach ziarna 38 kg., słomy 60 kg.

Z poletka bez nawozu ziarna 15 kg., słomy 33 kg.

Każde poletko o przestrzeni 2000 m.²

Gospodarz ten podaje następującą uwagę: jęczmień na wapnie był nad podziw piękny i równy, tak że mógłby po nim jaja toczyć, atoli olbrzymie ulewy powaliły, jakby go zwałował, wskutek tego słoma zgniła; natomiast na żużlach i bez nawozu, stał prosto, bo był ladaco. Ludzie nie mogli się wydziwić mojemu jęczmieniowi na wapnie.

Czwarta próba jęczmienia u Jana Brody w Jodłowniku przeprowadzona była według naszego planu, a mianowicie 2 poletka naprzemianlegle po 500 m.² wapnowane, 2 poletka niewapnowane.

Z poletek wapnowanych przestrzeni 1000 m.² otrzymał nadwyżkę 105 kg. ziarna, słomy zaś 50 kg.

Z tych doświadczeń pokazuje się że poletka wapnowane dały nadwyżkę w porównaniu z poletkami niewapnowanemi, w jednym zaś wypadku wapno z żużlami dało znaczną nadwyżkę, w dwóch zaś próbach wapna z żużlami dało wapno ujemny rezultat.

Zaznaczyć jednak musimy, iż nie było naszym zamiarem porównywać wydatku wapna z żużlami, lecz tylko wykazać działanie wapna w porównaniu z poletkami nienawożonemi. Okazuje się jednak, że gdyby nie nadmierne słoty, wydatek z wapnowanych poletek byłby wypadł daleko korzystniej, a gdy jeszcze porównamy działalność żużli dwuletnią, zaś wapna kilkuletnią, to wapno w tych okolicach przy racyonalnej uprawie i nawożeniu, wykazać musi znaczne korzyści.

IV. Pośrednictwo w zakupnach nawozów sztucznych, nasion i maszyn.

Pośrednictwo przy zakupnie nawozów sztucznych, nasion, maszyn i narzędzi rolniczych potrzebnych rolnikom, skupionym w Kółkach rolniczych, należy do bardzo ważnych agend Towarzystwa. To też dział ten, zawsze z wielką zapobiegliwością prowadzony, rozwija się z każdym rokiem coraz więcej.

Nie należy uważać działu tego za czysto handlowe pośrednictwo, ani rozwoju jego mierzyć li tylko cyframi, wykazującemi wysokość obrotów, jakkolwiek i cyfry te mają swoją wartość i znaczenie.

Celem pośrednictwa bowiem jest nie tylko ułatwienie zakupna, nie tylko wykonanie przesłanych zamówień, ale wyszukanie najlepszych a zarazem najtańszych źródeł nabycia, a przytem pomoc i porada fachowa i to zarówno przy zakupnie nawozów, jak nasion i maszyn. Słowem przez wskazywanie odpowiedniego zakupna a przestrzeganie przed nieodpowiedniem staramy się uchronić członków Towarzystwa od poważnych strat, jakie niejednokrotnie ponieśliby bez tej pomocy. Ta właśnie porada fachowa jest tak ważną cząstką pośrednictwa w zakupnie, że nawet opusty, uzyskiwane u firm dostarczających, w porównanie z nią iść nie mogą. Ona też głównie wpływa na rozwój tego działu, wyrabiając zaufanie do Zarządu głównego, do którego członkowie w sprawach zakupna coraz chętniej się zwracają.

Od szeregu lat w sprawozdaniach z czynności Towarzystwa omawialiśmy akcyę tę szczegółowo. Gdy więc podstawowo nie uległa ona zmianom, możemy ją obecnie treściwiej przedstawić.

A.) Nawozy sztuczne.

W ciągu roku sprawozdawczego 1906 zakupiono za naszem pośrednictwem **374$^1/_2$ wagonów** różnych nawozów wartości **255.309 Koron.**

Tabliczka, którą niżej podajemy, wykazuje szczegółowo ilości różnych sztucznych nawozów, pobranych w tymże roku przez Kółka rolnicze i członków Towarzystwa, wykazuje ona zarazem procentowy stosunek różnych nawozów do ogólnej ilości nawozów. Dla porównania zestawiono w tabliczce tej procentowy stosunek nawozów z lat poprzednich.

ZAKUPIONO	Żużli o zawartości kwasu fosforowego					Superfosfatów				Mąki kostnej			Saletry	Kainitu	Wapna	Razem
	ogółem		cytratowo rozpuszcz.			mineralnych		kostnych	amoniakalnych	preparow.	niewyklej.	parzonej				
	12—14%	15—17%	11—14%	15—18%	19% i zwyż	14—16%	17—19%									
	w procentowem obliczeniu															
w r. 1902	43.1%	22.1%	3.5%	6.5%	6.6%	3.1%	6.5%	1%	0.5%	4.1%	0.5%	0.2%	—	2.3%	—	100%
w r. 1903	26%	19.3%	8.7%	11.9%	6.2%	3 9%	6.1%	4.2%	0 9%	7.1%	—	0.5%	—	3·6%	1.6%	100%
w r. 1904	16.2%	24.5%	11.0%	13.0%	8.2%	2.3%	7.0%	6.8%	0.4%	5.5%	1 8%	—	—	2.4%	0.9%	100%
w r. 1905	7.6%	41.0%	6·1%	13.2%	7.8%	1.1%	8.2%	3.4%	0.8%	6.1%	0.6%	0.2%	—	3.1%	0.8%	100%
w r. 1906	11·4%	40.2%	6.1%	21.9%	2.2%	1.5%	5.2%	3.9%	0.6%	3.5%	0.4%	0.3%	0.1	2 7%	—	100%
a w metrycznych cetnarach	4300	15023	2295	8232	796	595	904	1462	228	1315	145	130	31	986	—	37448

Ze szczegółowego przeglądu tej tablicy widać że żużle Thomasa stale zajmują dominujące stanowisko, określone w 1906 roku cyfrą 81.8% zakupionych nawozów, podczas gdy inne fosforowe nawozy jak superfosfaty wynoszą tylko 11.2%, a mąki kostne zaledwie 4.2%. Zauważyć również można stale wzrastające uświadamianie się rolników o istotnej wartości nawozów, przejawiające się w przesunięciu popytu za nawozami o wyższej sile nawozowej, mimo ich wyższej ceny. Jak widać z tabeli omawianej, gdy w roku 1902 stosunek żużli o ogólnej zawartości kwasu fosforowego do żużli o cytratowej zawartości przedstawiały cyfry 65.2% do 16.6%, to w roku 1906 stosunek ten zmienia się na 51.6% do 30.2%. Dalej widać jeszcze, że w tym tak korzystnie zmienionym stosunku przewagę, bo 40.2%, stanowią żużle ogólno wysokoprocentowe i 21.9% żużle cytratowe wysokoprocentowe.

Na to uświadomienie w znacznej części wpływają pouczenia ustne i na łamach „Przewodnika“, ale w niemniejszej liczne korespondencye, przeprowadzone z nabywcami w czasie transakcyi kupna.

W porównaniu z latami ubiegłymi, ilościowo rzecz biorąc, możnaby orzec, że rozwój tej agendy znajduje się w chwilowym zastoju, bo w porównaniu do 1905 roku mamy do zanotowania na rok 1906 tylko drobną zwyżkę 10 wagonów. Jestto jednak sąd tylko pozorny, gdyż ilość pobranych faktycznie nawozów przez Kółka rolnicze i członków Towarzystwa ze źródeł pewnych, przez nas wskazanych, jest znacznie większa od wykazanej, a tylko usunęła się ona od naszej ewidencyi przez to, że na kampanię nawozową 1906 roku zmieniliśmy firmę, dostarczającą Kółkom nawozów. Gdy Kółka zwykle znaczną (po nad połowę) część nawozów biorą na kredyt, a często zmuszone są wskutek niewypłacalności członków kredyt ten przeciągać po nad pierwotnie określony czas, przeto wiele Kółek, które dawnych swoich rachunków nie uregulowały, uważały za swój obowiązek nowe zamówienia przesłać tam, gdzie miały zobowiązania z roku poprzedniego.

Jakkolwiek w ten sposób Kółka łamały solidarność, do której we własnym interesie dążyć powinny, to z drugiej strony nie mogliśmy im tego brać za złe, bo ostatecznie cel, do którego zdążamy przez objęcie pośrednictwa w zakupnie, nie ucierpiał przez to.

Celem tym było, jest i będzie zawsze odciągnięcie Kółek i członków Towarzystwa naszego od nabywania nawozów ze źródeł niepewnych, od handlarzy często niesumiennych, niewiedzących nawet, czem właściwie kupczą, gdyż są oni tylko pośrednikami, patrzącymi na możliwie wysokie zyski. Cel więc ten uchronienia członków Towarzystwa naszego od niepowetowanych strat przy zakupnie bezwartościowych nawozów, odnośnie do tych Kółek, które nawozy nabyły u jednej lub drugiej firmy, z któremi staliśmy w stosunkach, osiągnięty został, mimo iż cyfra dostarczonych przez nas Kółkom nawozów tak nieznacznie się podniosła.

Do wspomnianego powyżej celu zdążyć by można o wiele łatwiej i prędzej i stanowczo wyrwać małorolnych gospodarzy z rąk spekulantów i handlarzy, gdyby im można było ofiarować zdrowy, a nie drogi kredyt.

Corocznie na zjazdach Ogólnej Rady delegatów Kółek rolniczych, a także na Zjazdach powiatowych i okręgowych, członkowie naszego Towarzystwa upominają się o pomoc w tej sprawie. Kredyt, dotychczas udzielany przez poważne, uczciwe firmy handlowe, obraca się w ramach, przyznanych przez kartel nawozowy, zatem przy żużlach 4 miesięczny, przy innych 6 miesięczny bezprocentowy, na dobrze podpisany weksel, podczas gdy różni spekulanci, handlarze i pośrednicy dają kredyt bezprocentowy roczny, a nawet dłuższy, bez żadnego zabezpieczenia, odbijając sobie wszelkie ryzyko i procenta na towarze bezwartościowym, lub nader małej stosunkowo wartości.

Przeciwdziałanie temu jest konieczne, a chcąc wyrwać stanowczo ludność małorolną z rąk nieuczciwych wyzyskiwaczy, trzeba stworzyć źródła zdrowego a taniego kredytu na peryod roczny. Tylko w takich warunkach można liczyć na to,

że użycie d o b r y c h nawozów sztucznych między małorolną rzeszą rozpowszechni się i podniesie wydajność gospodarstw, przez co ogólny majątek społeczny się wzmoże.

Zanim do urzeczywistnienia tej myśli przyjdzie, naszem usilnem staraniem jest objąć akcyą pośrednictwa przy zakupnie nawozów sztucznych jak najszersze koła rolników i tą drogą podawać im rękę pomocną przeciw wyzyskowi.

B) Nasiona.

W tym zakresie akcya nasza zwrócona była, podobnie jak w latach poprzednich, w pierwszym rzędzie do nasion roślin pastewnych, dalej do nasion roślin przemysłowych, a na koniec do głąbi nasiennych i nasion zbóż.

Objęliśmy zaś dlatego szczególną pieczołowitością nasiona roślin pastewnych, że małorolny gospodarz sam ich prawie nigdy nie produkuje, a przy zakupnie najłatwiej oszukany być może, nie zna ich bowiem dokładnie i na nich się nie rozumie — uprawa zaś roślin pastewnych coraz szerzej rozwijać się powinna w interesie gospodarstwa rolnego. Oto przyczyny, dlaczego przedewszystkiem zajmujemy się pośrednictwem przy zakupnie roślin pastewnych, a także i przemysłowych.

Z nasion roślin pastewnych pierwsze miejsce zajmuje nasienie koniczyny czerwonej, jako takie, którego zapotrzebowanie jest znaczne, osobliwie w zachodniej części kraju, mało produkującej tego nasienia. Na wiosnę 1907 roku (objętej w nasionach w sprawozdaniu) zapotrzebowanie tegoż nasienia było znacznie większe z powodu słót zeszłorocznej jesieni, które zepsuły wiele koniczyny nasiennej. Okoliczność ta wpłynęła zarazem na jakość ziarna i utrudniła nabycie dobrego towaru w kraju. To też dostarczenie w tych warunkach nasienia dobrego, pewnego, czystego i po cenie niewygórowanej wymagało wiele zapobiegliwości i szczerej chęci obsłużenia członków Towarzystwa ze strony Związku handlowego Kółek rolniczych, któremu dostawę tego nasienia powierzyliśmy. Zaznaczyć tu musimy, że z zadania powierzonego Związek chlubnie się wywiązał. Wprawdzie nasienie koniczyny nie było tak doborowe, jak po inne lata, jednak w tym roku zaliczyć je było można do pierwszorzędnych gatunków koniczyny.

Z wiosną 1907 roku dostarczono Kółkom i członkom Towarzystwa **57.810 kg.** nasienia koniczyny czerwonej, przedstawiających wartość **88.450·13 koron.**

Klimatyczne stosunki 1906 roku wpłynęły również niekorzystnie na jakość innych nasion osobliwie koniczyn białej i szwedzkiej, tymotki a także buraków. Stąd trudność o dobry towar mimo znacznej podwyżki cen.

Zapotrzebowanie zaś nasion było silne. Osobliwie znacznie więcej, aniżeli w roku ubiegłym, zakupiono nasienia koniczyn i traw, a prawie dwa razy tyle nasienia końskiego zębu.

Z późną wiosną, gdy okazala się w wielu miejscowościach konieczność przyorania żyta ozimego, wszczął się tak silny popyt za żytem jarem, pszenicą jarą, seradelą, łubinem, grochem, wyką, hreczką, że wobec wyczerpania zapasów, trudno było zaspokoić żądania, mimo iż nabywcy nie liczyli się z wysokiemi żądanemi cenami.

Szczegółowe ilości dostarczonych nasion podajemy w tabliczce, niżej umieszczonej, podając zarazem ilości z lat poprzednich dla porównania.

Ogółem dostarczono nasion różnych roślin pastewnych **17.735 kg.**, przedstawiających wartość **9169·80 koron.**

Co do nasion zbóż jarych w odmianach szlachetnych, zapotrzebowanie było słabsze niż w roku zeszłym. Zakupiono ich tylko **14.789 kg.** wartości **3181·66 koron.**

Również w ziemniakach najnowszych odmian popyt był słaby. Ilość zakupna nie dosięgła pół wagona, wartości zaledwie **413·03 koron.**

Przechodząc do roślin przemysłowych, nadmienić musimy, że zapotrzebowanie nasienia lnu inflanckiego wzmaga się znacznie i rozszerza się na wschód, podczas gdy dotychczas niemal że w dwóch powiatach podgórskich zachodnich ruch ten się koncentrował.

Zapotrzebowaniu temu o tyle tylko możemy zadosyć uczynić, o ile Komitet c. k. Towarzystwa gospodarskiego galicyjskiego chce i może odstąpić na rzecz Kółek rolniczych pewną ilość nasienia lnu subwencyonowanego, który my następnie możemy dostarczać Kółkom po zniżonej cenie.

Ilość tego nasienia jest jednak bezsprzecznie za skąpa w porównaniu z zapotrzebowaniem tak licznej rzeszy członków. To też na wiosnę 1907 roku brakło nam lnu nawet dla tych, którzy wprawdzie nie w przepisanym terminie, ale dosyć wcześnie zamówili sobie nasienie i należytość złożyli.

Okoliczność ta spowodowała, że przygotowaną dla propagandy we wschodniej części kraju ilość nasienia lnu musieliśmy nabywcom odstąpić i zaniechać w tym roku rozsyłki bezpłatnych próbek nasienia do Kółek na wschodzie.

Ogołem zakupiono **16720 kg.** nasienia lnu parnawskiego i ryskiego wartości **5980.42 koron.**

Z wiosną 1907 roku dostaliśmy od Komitetu c. k. Towarzystwa gospodarskiego także 18 q. nasienia konopi szlachetnych, cienko-włóknistych. Nasienie to po cenie zniżonej 16 h. za kilogram w kilku dniach formalnie rozchwytano i wielu potrzebującym musieliśmy dostawy odmówić.

Zakupiono **1751 kg.** nasienia konopnego wartości **630·50 koron.**

Jakkolwiek ilość nasienia lnu, jak konopi, odstąpiona na rzecz Kółek rolniczych przez Komitet c. k. Towarzystwa gal. gosp., jest bezwarunkowo za mała, to jednak i za tę drobną ilość a osobliwie za dobrą chęć współdziałania z naszem Towa-

rzystwem uważamy za swój obowiązek złożyć temuż Komitetowi imieniem Kółek rolniczych gorące podziękowanie.

O b r ó t w n a s i o n a c h w stosunku do lat poprzednich był, jak następuje:

w roku	**1907**	1906	1905	1904	1903
		w kilogramach			
koniczyny czerwonej	**57810**	23.206	23.435	63.286	53.100
koniczyn różnych .	**992**	412	1.472	1.260	444
traw różnych. . .	**1428**	1.189	1.125	1.444	828
seradeli	**1702**	355	930	997	865
esparcety	**17**	364	27	22	28
buraków pastewnych	**4563**	4.632	1.604	1.528	1780
marchwi pastewnej .	**146**	95	51	77	36
końskiego zebu . .	**2159**	1.319	1.142	836	452
łubinu, grochu, wyki	**6289**	15.865	4.428	4.791	285
sporku, sorga, rzepy, karpieli, hreczki . .	**1439**	242	156	—	—
zbóż kłosowych w osobliwych odmianach	**14789**	43.375	5.345	5.190	—
ziemniaków najnowszych	**4635**	23.600	—	500	—
konopi	**1751**	22	79	—	—
lnu inflanckiego . .	**16720**	10.906	14.258	13.914	8.360
	114440	125582	54052	93.845	66.178

Ogólna wartość powyżej wykazanych **114.440 kg.** różnych nasion wynosi **107.825·66 koron,** a w latach ubiegłych wartość dostarczanych za naszem pośrednictwem nasion, wynosiła w 1905 roku, 55.543 koron, w 1904 roku 64.987 koron, w 1903 roku 106.014 koron.

C) Maszyny i narzędzia rolnicze.

Pośrednictwo w zakupnie zostało rozpoczęte w tym dziale najwcześniej, trwa zatem już lat kilkanaście. Zaczątki jednak akcyi tej były bardzo nikłe, pośrednictwo zaś samo było czysto handlowe, tj. że nadesłane zamówienie bezkrytycznie przekazywane było danej fabryce. Rozwój w tym dziale i zasadnicza zmiana samej akcyi, datuje się od 1901 roku. Od tego czasu, nawet cyfrowo rzecz biorąc, agendy z roku na rok stanowczo i stale wzrastają.

W 1900 roku obrót wynosił 7920 K., w 1901 roku 10.044 K., w 1903 roku 52.269 K., w 1904 roku 49.896 K.. w 1905 roku 69.062 K., a w **1906 roku** obrót wynosił **82.466 koron.**

Pozorny wyjątek w tym szeregu cyfr z roku 1902 z obrotem 82.769 K. stąd pochodzi, że w owym roku mogliśmy dostarczyć po niepomiernie zniżonej cenie znacznej ilości towaru, pozostałego po zwiniętej fabryce maszyn.

Jak z powyższego zestawienia widać, rozwój agend daje się w tym dziale z łatwością nawet cyframi obrotu rocznego umotywować, obok tego jednak w tym dziale właśnie najwydatniej występuje nasza fachowa pomoc.

W żadnym z działów pośrednictwa nie potrzeba tak wiele pouczeń, sprostowań i skierowań we właściwe łożysko zapędów małorolnych gospodarzy, jak w dziale maszyn i narzędzi. Nieznajomość najprostszych zasad mechaniki jest powodem, że małorolny gospodarz, który wobec braku rąk do pracy zmuszony jest zaopatrywać się w narzędzia i maszyny więcej złożone, stawia nieraz żądania i kombinacye tego rodzaju, iż wykonać ich nie można, bo wykonując, dostarczyłoby się maszyny nieużytecznej. Stąd też każde zamówienie wymaga bardzo starannego rozpatrzenia i licznych korespondencyi. Pracy, którą się na to zużywa, nie można oceniać według wysokości obrotu rocznego. Lecz właśnie dlatego, że dział ten jest prowadzony z sumiennością, przyczynia się on równocześnie do rozszerzenia zdrowych poglądów na sprawę zakupna maszyn.

Poniżej podajemy wykaz szczególowy maszyn i narzędzi, jakie dostarczyliśmy w 1906 członkom naszego Towarzystwa.

Wynika z niego, że zapotrzebowanie zwraca się coraz więcej do narzędzi doskonalszych, więcej skomplikowanych, ale dających większą sumę pracy wykonanej i z większą dokładnością. Ponieważ zwykle takie narzędzia są droższe, więc zniewalają do działania łącznego, zakupywane też są do wspólnego użytku.

Z tego też tytułu widzimy w wykazie dwu i trzyskibowe pługi, brony kilkoczęściowe całe żelazne, brony łąkowe, walce, plewiacze, planety konne, siewniki rzędowe, kosiarki, grabiarki, młocarnie z wytrzęsaczami ręczne i kieratowe, dalej większe młynki, tryery, wagi, torfiarki i rozumie się samo z siebie sikawki ogniowe; to wszystko na wspólny użytek członków.

Nadmienić wypada, że przy zakupnach na rzecz nabywających odstępuje się opusty, uzyskane u fabryk. Tylko przy zakupnie siewników rzędowych do wspólnego użytku członków z zagwarantowanem 5-cio letniem trwaniem użytku, dodawana jest z funduszów Towarzystwa subwencya, która wraz z opustem, udzielonym przez fabrykę, obniża cenę do 50%. Tem należy tłumaczyć tak znaczny ruch w tym dziale. Siewników rzędowych w Kółkach już jest około 70 sztuk. Musi to bezsprzecznie mieć wpływ dodatni na kulturę gruntów. Akcyę w tym kierunku zamierzamy mimo trudności, mimo braku funduszów na subwencyonowanie droższych narzędzi dalej prowadzić w przekonaniu, że wpływa to korzystnie na wydatność gospodarstw włościańskich.

Wykaz nabytych maszyn i narzędzi.

I. Pługi.

Z w y k ł e, krajowe (Nowy-Sącz) 8 sztuk do 5-ciu Kółek.

D w u s k i b o w c e: 3 sztuki do 2-ch Kółek.

T r z y s k i b o w c e: 1 sztuka do 1 Kółka.

K o r p u s ó w d o u n i w e r s a l n y c h: 4 sztuki do 1 Kółka.

Razem **16** sztuk, wartości **700 K.**

II. Brony.

P o l n e, całożelazne, kilkoczęściowe: 5 garniturów do 4-rech Kółek.

Ł ą k o w e: 4 sztuki do 4-rech Kółek.

S p r ę ż y n o w e: 1 garnitur do 1-go Kółka.

Razem **10**, wartości **963** K.

III. Walce.

Pierścieniowe, podwójne z przyrządem do przewozu na wzdluż: **3** sztuki do 3-ch Kółek, wartości **818 K**.

IV. Oborywacze i plewiacze.

Oborywacze zwykłe: 14 sztuk do 13-tu Kółek.

Oborywacze z plewiaczami: 4 sztuki do 3-ch Kółek.

Plewiacze: 3 sztuki do 3-ch Kólek.

Planety ręczne i konne: 8 sztuk do 8 Kółek.

Razem **30** sztuk, wartości **1093 K**.

V. Siewniki ręczne.

Szerokorzutne smyczkowe: 2 sztuki do 2 Kółek.

Szerokorzutne taczkowe: 1 sztuka do 1 Kółka.

Razem **3** sztuki, wartości **149 K**.

VI. Siewniki rzędowe.

Systemu kółek wsuwalnych: 2 sztuki 15-to rzędowe, 11 sztuk 13-to rzędowych, 14 sztuk 11-to rzędowych, 3 sztuki 9-cio rzędowe, 3 sztuki 5 cio rzędowe.

Razem **33** sztuk do 29 Kółek, wartości **14290 K**.

VII. Siewnik do nawozów.

System Patent Dehne: **1** sztuka wartości **420 K**.

VIII. Kosiarki.

Zwykła, Mac Cormick 1 sztuka.

Kosiarko-żniwiarka Darling: 1 sztuka.

Razem **2** sztuki do 2 Kółek, wartości **1009 K**.

IX. Grabiarki konne.

2 sztuki, wartości **420 K**.

X. Młocarnie.

Ręczne sztyftowe: 44 sztuk do 40 Kółek.

Ręczne z wytrząsaczami: 23 sztuk do 23 Kółek.

Kieratowe w garniturach tj. z kieratem: 22 sztuk do 22 Kółek.

Razem **89** sztuk, wartości **28 278 K**.

XI. Kieraty.

Same: **12** sztuk do 12 Kółek, wartości **2739 K**.

XII. Młynki.

Sitowe: 9 do 1 Kółka, po 3 sztuki do 2 Kółek, po 2 sztuki do 8 Kółek, 53 sztuki po 1 sztuce do tyluż Kółek.

Razem **84** sztuk, wartości **6849 K**.

XIII. Tryery.

O pojedynczem działaniu: 7 sztuk.

Z cylindrem do wymiany: 3 sztuki.

Razem **10** sztuk, wartości **2255 K**.

XIV. Zmijki.

Razem **2** sztuki, wartości **168 K**.

XV. Sieczkarnie.

Różnych systemów (przeważnie bębnowe): 7 sztuk do 1 Kółka, 4 sztuki do 1 Kółka, po 3 sztuki do 4 Kółek, po 2 sztuki do 11 Kółek, 86 sztuk po 1 sztuce do tyluż Kółek.

Razem **131** sztuk, wartości **9228 K**.

XVI. Buraczarki.

Szarpacze i krajacze:

Razem **6** sztuk, wartości **230 K**.

XVII. Parowniki i kociołki.

Parownik „Reforma“: 1 sztuka do 1 Kółka.

Kociołek: 1 sztuka do 1 Kółka.

Razem **2** sztuki, wartości **360 K**.

XVIII. Pompy.

Studzienne: 3 sztuki do 3 Kółek.

Do gnojówki: 3 sztuki do 3 Kółek.

Razem **6** sztuk, wartości **342 K**.

XIX. Wagi.

Pomostowe do ważenia bydła: 4 sztuki.

Dziesiętne do ważenia zboża: 6 sztuk.

Balansowe do sklepów: 1 sztuka.

Razem **11** sztuk, wartości **1810 K**.

XX. Torfiarki.

Kopaczka, **1** sztuka, wartości **825 K**.

XXI. Chomonta dla krów.

Różnej marki: **6** par, wartości **191 K**.

XXII. Przyrządy weterynaryjne.

Ciepłomierze: 3 sztuki:

Rury przełykowe obszyte w skórę: 22 sztuki.

Rury przełykowe nieobszyte: 76 sztuk.

Rury przełykowe dla cieląt: 2 sztuki.

Trokary: 49 sztuk.

Razem **152** sztuk, wartości **747 K**.

XXIII Sikawki.

Wozowe: czterokołowe i dwukołowe, 5 sztuk.

Przenośne: 1 sztuka.

Hydronety ręczne: 2 sztuki.

Różne przybory, rekwizyta, narzędzia drobne do 29 Kółek.

Razem **8** sztuk sikawek i przybory, wartości **6870 K**.

XXIV. Różne.

Różnych: kas ogniotrwałych, maszyn do szycia, rezerwoarów na naftę, miechów kowalskich, drutu kolczastego do ogrodzeń i innych, dostarczono do **12** Kółek, wartości **1711 K**.

Ogółem w powyższych 24 działach zakupiono **501** sztuk większych maszyn i narzędzi, prócz różnych drobnych przyborów na ogólną kwotę wartości **82466 K**.

V. Sprawa lepszego obchodzenia się z obornikiem.

Do kardynalnych błędów w większej części gospodarstw włościańskich zaliczyć należy w pierwszym rzędzie złe obchodzenie się z obornikiem i nienależyte jego przechowanie. Dlatego też od szeregu lat pracujemy z całym wysiłkiem nad poprawieniem tych stosunków. W tym celu pomieszczamy w Przewodniku i innych wydawnictwach naszych popularne artykuły o wartości dobrego nawozu, a uzupełniamy tę naszą akcyę przez wykłady inspektorów rolniczych na Zebraniach powiatowych, lub zebraniach w Kółkach rolniczych, i rok rocznie wyznaczamy dla członków Kółek rolniczych w pewnych powiatach nagrody za poprawę gnojowni i dobre obchodzenie się z obornikiem.

Jakkolwiek przez szereg lat pracy w tym kierunku osiągnęliśmy już widoczne wyniki, to jednak bardzo wiele jeszcze pozostaje do zrobienia, gdyż niedbałość o obornik wśród rolników naszych jest za nadto rozpowszechniona i nie tak łatwo da się wykorzenić.

W r. 1906 ogloszono tak, jak lat poprzednich, wezwanie do ubiegania się o nagrody za odpowiednie urządzenia gnojowni lub stajen do przechowania obornika. Wezwane zostały następujące powiaty: dąbrowski, gorlicki, rzeszowski, borszczowski, czortkowski, husiatyński, kołomyjski i zaleszczycki, czyli razem 7 powiatów.

Gnojowni nagrodzono 143, a nagrody wyniosły 1240 koron i tak:

1) w powiecie dąbrowskim za 19 gnojowni rozdano 580 koron nagrody.

2) w powiecie gorlickim za 16 gnojowni rozdano 475 koron nagrody.

3) w powiecie jarosławskim za 6 gnojowni rozdano 105 koron nagrody.

4) w powiecie łańcuckim za 1 gnojownię dano 60 koron nagrody.

5) w powiecie tarnopolskim za 1 gnojownię udzielono 20 koron nagrody.

Szczegółowy wykaz nagrodzonych podany został w numerze 10 Przewodnika z r. 1907.

Na rok 1907 wezwano do ubiegania się o nagrody za urządzenie gnojowni następujące powiaty: wadowicki, bocheński, żywiecki, mościski, samborski, dobromilski, starosamborski, żółkiewski, kamionecki i brodzki, razem 10 powiatów.

VI. Działalność w sprawach mleczarskich.

Celem porozumienia się co do współdziałania Zarządu głównego Towarzystwa Kółek rolniczych z Biurem Patronatu i z Krajowem Biurem mleczarskiem w kierunku popierania rozwoju Spółek mleczarskich odbyła się w dniu 2. marca 1906 r. konferencya delegatów stron, a wynik jej polega na osiągnięciu porozumienia w następujących sprawach:

1. Propaganda w kierunku tworzenia Spółek mleczarskich i podejmowanie w tym celu przygotowawczych czynności należy przedewszystkiem do Towarzystwa Kółek rolniczych i do Krajowego Biura mleczarskiego, a w zabiegach w tym kierunku podjętych pomagać będzie Biuro Patronatu w miarę możności.

2. O ileby Zarząd główny Kółek rolniczych w celach propagandy i w celu badania oraz przygotowania warunków dla tworzenia nowych Spółek mleczarskich postanowił urządzać i prowadzić „latające mleczarnie“, oświadczyło Biuro Patronatu gotowość w porozumieniu z Biurem mleczarskiem dostarczenia kompletu potrzebnych w tym celu maszyn i przyborów mleczarskich.

3. Za myśl godną dalszego omówienia uznano projekt tworzenia tymczasowych nierejestrowanych Spółek mleczarskich tam, gdzie upatrzone zostaną szczególniej korzystne warunki naturalne i ekonomiczne dla założenia i prowadzenia spółkowej mleczarni, ale okaże się brak dostatecznego zainteresowania i ochoty do założenia Spółki pod Patronatem Wydziału krajowego na warunkach, ogólnie obowiązujących.

4. Gdy wpłynie podanie do Biura Patronatu o pomoc w zorganizowaniu Spółki mleczarskiej pod Patronatem Wydziału krajowego, zawiadamiać będzie Biuro Patronatu zawczasu Zarząd główny Towarzystwa Kółek rolniczych o terminie wysłania swego delegata na miejsce dla zbadania warunków powodzenia projektowanej mleczarni spółkowej w tym celu, aby Zarząd główny mógł ze swej strony wysłać równocześnie swojego delegata, któryby wspólnie z delegatem Biura Patronatu badał i ocenial miejscowe warunki.

5. O przyjęciu do Krajowego Patronatu i rozpoczęciu czynności każdej Spółki mleczarskiej zawiadamiać będzie Biuro Patronatu także Zarząd główny Towarzystwa Kółek rolniczych.

6. W tych miejscowościach, które są objęte działalnością Spółek mleczarskich podejmie Zarząd główny akcyę systematyczną celem poprawienia stanu łąk i pastwisk, podniesienia mleczności krów, poparcia uprawy roślin pastewnych i wogóle pobudzenia tamtejszych rolników do takich ulepszeń w gospodarstwie, które pozostają w związku z działalnością i rozwojem Spółki mleczarskiej. W tym celu wypracuje Zarząd główny program takiej akcyi, a Biuro Patronatu wezwie wówczas Spółki mleczarskie, aby przystępowały na członków Towarzystwa Kółek rolniczych i korzystały z zamierzonej i podjętej przez Zarząd główny akcyi, zgłaszając się w tym celu do niego z odpowiedniemi deklaracyami i prośbami.

W myśl powyższego porozumienia akcya w kierunku popierania Spółek mleczarskich ze strony Zarządu głównego za rok ubiegły przedstawia się następująco:

W celu propagandy za tworzeniem Spółek

mleczarskich Zarząd główny stale urządza przy kursach weterynarsko-hodowlanych wykłady o przeróbce mleka i założeniu Spółki mleczarskiej. Wykłady te odbyły się:

Dnia 8—11 stycznia w Dębicy, wykładał p. Gawlikowski z Krakowa.

Dnia 5—8 marca w Tarnowie, wykładał inż. Z. Chmielewski.

Dnia 31. maja uczestnicy kursu w Rzeszowie zwiedzali mleczarnię spółkową w Chmielniku.

Dnia 13. czerwca na kursie w Brzesku wykładał inż. Z. Chmielewski.

Dnia 28. listopada na kursie w Wadowicach wykładał inż. Z. Chmielewski.

Wreszcie w grudniu na kursie w Przemyślanach wykładał inż. Z. Chmielewski.

W r. b. na kusie w Lisiej górze poruszał sprawę założenia mleczarni spółkowej insp. r. Z. Bańkowski i w Mościskach inż. Chmielewski.

Projekt „Latających mleczarni“ wprawdzie w życie nie wszedł, lecz we wsi Danilczu p. Rohatyn, gdzie istnieją warunki mleczarni spółkowej, a gdzie na razie nie godzą się wszyscy na mleczarnię spółkową, odnieśliśmy się do Towarzystwa gospodarskiego z prośbą o założenie prowizorycznej mleczarni spółkowej dla 25 członków Kółka rolniczego.

Tąk samo zaleciliśmy Kółku rolniczemu w Szerzynach, by odniosło się w tej sprawie do Komitetu Tow. rolniczego w Krakowie.

Wreszcie inspektorowie rolniczy zwiedzili następujące miejscowości w celu zbadania warunków dla założenia mleczarni spółkowej: w Hecznarowicach, Wieprzu, Zatorze, Bachowicach i Spytkowicach koło Zatora, o czem sprawozdanie przedłożyliśmy do Biura Patronatu.

Nadto wpłynęły do Zarządu głównego Towarzystwa Kółek rolniczych następujące zawiadomienia ze strony Wydziału krajowego o zawiązanych Spółkach mleczarskich: w Dobczycach, w Lityni, w Kwaczale, w Kukizowie.

Co do punktu 6 o działalności Zarządu głównego w kierunku poprawienia stanu paszy i gospodarstwa rolnego w miejscowościach, gdzie są mleczarnie spółkowe, to inspektorowie rolniczy mieli wykłady o drenowaniu i uprawie roślin pastewnych a także podniesieniu chowu bydła w Rybnej, Krolówce i Borzęcinie.

W r. b. na skutek kursu w Mościskach wpłynęło podanie z Pnikuta z Kółka rolniczego o założenie mleczarni spółkowej. Na skutek wykładu insp. rolniczego zdeklarowano mleko od 143 krów, prawdopodobnie więc w niedalekiej przyszłości powstanie tam Spółka mleczarska.

Wreszcie sprawę tę zakładania mleczarni spółkowych porusza się przy każdej sposobności podczas objazdów po Kółkach rolniczych. I tak miało to miejsce w Kółku rolniczem w Bogucicach k. Bochni, w Marcyporębie p. Wadowice, w Jaworniku i Spytkowicach p. myślenickiego.

VII. Kursa rolnicze.

W roku sprawozdawczym kursa rolnicze już zyskały sobie zupełne uznanie i weszły w stały zakres czynności Zarządu głównego. Świadczy o tem z jednej strony liczba słuchaczy, z drugiej zainteresowanie się ich. Na dowód tego ostatniego posłużyć mogą liczne wyrazy uznania, złożone na piśmie, i także to, że w tych miejscowościach, gdzie jeden kurs urządzono, proszono o powtórzenie go lub urządzenie innego kursu.

Jednym z dowodów pożytku, jaki odnoszą słuchacze z kursu i że nie przechodzą one bez śladu dla nich, niech posłużą głosy ze wsi, które dla zachęty umieściliśmy w Nrze 11. „Przewodnika“, a to jeden artykuł o wychowie cieląt, a drugi o uprawie płaskiej, jako rezultaty wskazówek, udzielanych na kursie w Tarnowie, które w życie już weszły.

Dowodem zaś tego, że zainteeresowanie jest wielkie na kursach, posłużyć może i to, że po urządzeniu kursów weterynarsko - hodowlanych w Przemyślanach proszono o powtórzenie tychże.

W roku 1906 najwięcej odbyło się kursów weterynarsko-hodowlanych i ten typ, można stanowczo powiedzieć, nadaje się najlepiej na początek dla rozbudzenia ciekawości w słuchaczach i dla zainteresowania ich wogóle sprawami, tyczącemi się ich gospodarstwa. Najczęściej jeszcze bowiem trafia się, że włościanin niejednokrotnie zmuszony jest borykać się z trudnościami, jakie napotyka przy udzielaniu doraźnej pomocy bydlęciu w nagłych zajściach choroby lub w nagłych wypadkach; niejednemu przytrafił się wypadek upadku bydlęcia, czy jemu samemu, czy jego sąsiadowi. Strata to dotkliwa i nie tak łatwo da się powetować w mało zasobnem gospodarstwie, to też nic dziwnego, że przedewszyskiem szuka on pomocy w tej piekącej sprawie. Prócz tego znachorstwo i lecznictwo ludzi niepowołanych jest jeszcze dość rozpowszechnione, przytem dużo w tej dziedzinie przesądów i dowolnych spekulacyi, nic też dziwnego, że ten typ kursów, który jednym zamachem usuwa przesądy i uprzedzenia, a słuchaczom daje jasny pogląd na sprawę, najwięcej ku sobie pociąga.

Niemniej jest ważna sprawa, żywienia inwentarza, w szczególności wychów młodzieży, który częstokroć wiele jeszcze pozostawia do życzenia; wreszcie zmiana systemu gospodarstwa z typu czysto-zbożowego na zbożowo-pastwiskowy ze znaczniejszem uwzględnieniem uprawy roślin pastewnych. Sprawy te, aktualne ze względu na ogólną tendencyę w kraju do ograniczenia uprawy

zbożowej na korzyść gospodarstwa pastewnego, budzą również wielkie zainteresowanie.

Tak samo organizacya przeróbki i zbytu nabiału, jako sprawa na czasie będąca, konsekwentnie i stale bywa uwzględniana na kursach rolniczych i na każdym z nich nauka o przeróbce mleka i o mleczarni spółkowej ma miejsce.

Nadto w miarę możności lub w razie wyraźnego żądania poruszaliśmy przy kursach hodowlanych sprawę chowu drobnego inwentarza, a więc chów drobiu i królików.

Kursa weterynarsko-hodowlane trwają przez dni 4 zazwyczaj. Słuchacze, z dalszych stron przybywający, otrzymują pomieszczenie bezpłatne na nocleg, przy niektórych kursach otrzymali także i pożywienie.

Kursa urządzono:

1) W Dębicy w dniu 8., 9., 10. i 11. stycznia. Ilość słuchaczy 41. Wykłady:

O hodowli bydła — Dr. Mieczysław Pankowski.

Weterynarya — prof. Paweł Kretowicz.

Mleczarstwo — p. J. Gawlikowski.

Żywienie inwentarza — ins. r. p. J. Wasung.

O licencyonowaniu buhai — wet. pow. p. Raff.

O zagospodarowaniu pastwisk — Dr. Stanisław Grabski.

2) W Tarnowie w dniu 5., 6., 7. i 8. marca.— Ilość słuchaczy 43. Wykłady:

O włościach rentowych — Dr. Stanisław Grabski.

O spółkach rolniczych — inż. Zygmunt Chmielewski.

O melioracyach rolnych i komasacyi — inż. Dr. Blauth.

O uprawie roli, narzędziach i maszynach roln., o uprawie łąk i pastwisk — insp. rol. p. Jan Profic.

O sztucznych nawozach, obchodzeniu się z obornikiem i użyciu krów do zaprzęgu — insp. rol. p. Jan Wasung.

Nadto uczestnicy zwiedzili pod przewodnictwem inż. Chmielewskiego i insp. Profica fabrykę maszyn Bartika, fabrykę wyrobów cementowych i fabrykę szkła.

3) W Tarnopolu w dniu 16., 17, 18. i 19. maja. Uczestników 25. Wykłady:

Weterynarya — asyst. wet. p. R. Albrecht.

O hodowli zwierząt domowych — insp. roln. p. Jan Profic.

O żywieniu inwentarza — insp. rol. p. Jan Wasung.

O zadaniach Kółek rolniczych i o włościach rentowych — Dr. H. Sawczyński.

Wykłady z weterynaryi demonstrowano na żywych okazach w rzeźni miejskiej. Pod kierunkiem prelegentów zwiedzili zebrani gospodarstwo p. Turskiego w Petrykowie i wzorową gnojownię.

4) W Rzeszowie w dniu 30., 31. maja 1. i 2. czerwca. Uczestników 25. Wykłady:

Weterynarya — insp. weter. p. Jan Skuciński.

O rasach, doborze i wychowie bydła — insp. rol. p. J. Profic.

O żywieniu bydła — insp. rol. p. J. Wasung.

O włościach rentowych — Dr. H. Sawczyński.

W rzeźni miejskiej wykłady z weterynaryi demonstrowane były na żywych okazach.

Nadto pod kierunkiem insp. rol. p. J. Profica uczestnicy kursu zwiedzili mleczarnię spółkową w Chmielniku.

5) W Brzesku w dnia 11., 12. i 13. czerwca. Uczestników było 25. Wykłady:

Weterynarya. — insp. weter. p. Jan. Skuciński.

O hodowli bydła — insp. rol. p. Jan Profic.

O żywieniu inwentarza — insp. rol. p. Jan Wasung.

O spółkach mleczarskich — inż. Z. Chmielewski.

Nadto uczestnicy kursu pod kierunkiem insp. rol. p. J. Profica zwiedzili stajnię i browar w Okocimie i rzeźnię miejską, gdzie p. Skuclński demonstrował swe wykłady z weterynaryi na żywych okazach.

6) W Wadowicach w dniu 26., 27. i 28. listopada. Uczestników było 30. Wykłady:

Weterynarya — lek. weter. p. J. Vergeslich.

Hodowla zwierząt domowych — insp. rol. p. Z. Bańkowski.

Żywienie inwentarza — insp. rol. p. J. Wasung.

O przeróbce mleka i mleczarni spółkowej — inż. p. Z. Chmielewski.

Wykłady z weterynaryi demonstrowano w rzeźni miejskiej.

W pogadankach poza wykładami poruszona została sprawa uprawy lnu i założenia spółki dla produkcyi lnu, która ma wejść w życie w czasie najbliższym.

8) W Przemyślanach w dniu 12., 13., 14. i 15. grudnia. Uczestników było 38.

Weterynarya — lek. weter. p. Józef Zagaja.

Hodowla bydła — insp. rol. p. Z. Bańkowski.

Żywienie inwentarza — insp. rol. p. J. Skąpski.

O przeróbce mleka i mleczarni spółkowej — inż. p. Z. Chmielewski.

Hodowla drobiu i królików — lek. wet. p. Józef Zagaja.

Na skutek tych wykładów Kółko rolnicze w Kimirzu zapisało się na członka Towarzystwa chowu drobiu we Lwowie i wszczęło sprawę założenia wspólnej mleczarni.

8) W Strzelcach Wielkich w dniach 18., 19. i 20. grudnia. Uczestników było 20. Wykłady:
Weterynarya — prof. Sochaniewicz.
Hodowla bydła — insp. rol. p. Z. Bańkowski.
Wychów cieląt i chów świń — p. Dr. Pańkowski.

Jako kurs czysto lokalny, bo obejmujący Kółka rolnicze w Strzelcach Wielkich i małych oraz Wrzępi, jak również wskutek nieodpowiedniego czasu przedświątecznego — kurs ten ściągnął stosunkowo niewielu słuchaczy.

Nadto odbyły się już kursa na początku 1907 roku w Lisiej gorze, pow. tarnowskiego i w Mościskach, mają się odbyć w czerwcu w Mościskach (rolniczy), w Sędziszowie, Łańcucie i Świrzu (Przemyślany).

Ogólnie stwierdzić można bardzo korzystny wpływ kursów rolniczych; oczywiście w 4 dni słuchacze nie uzyskają z takiego kursu wiedzy gruntownej, ani rolniczej, ani hodowlanej, lecz znajdują w nich pobudkę i zachętę do pracy w tym kierunku, przekonują się bowiem, że i w rolnictwie stale odbywa się postęp, że i rolnictwo wymaga pewnego zasobu wiedzy, by z niego odpowiednie korzyści osiągnąć w gospodarstwie. Dalej wyrabia się przez kursa poszanowanie dla wiedzy, poszanowanie dla ludzi inteligentnych, świadomość, że i w książce pożyteczną poradą znaleźć można.

Kursa rolnicze takie podnoszą znaczenie Towarzystwa wobec Kółek rolniczych, znaczenie Kółek rolniczych wobec ich członków. Wreszcie kursa rolnicze przyczyniają się do szerzenia ruchu assocyacyjnego, niejednokrotnie dają impuls do zawiązywania spółek czy mleczarskich, czy melioracyjnych. Nie spełniają jednak kursa rolnicze ważniejszego swego zadania, to jest nie dają grutownej wiedzy rolniczej raz dlatego, że 4 dni to zamało na to czasu, powtóre dla wielkiej różnorodności tematów poruszanych, wreszcie dla braku odpowiedniego przygotowania u słuchaczy — wszystko to raczej daje impuls do szukania wiedzy, nie zaś jej gruntowne podstawy. Cel ten więc dania gruntownych podstaw wiedzy rolniczej nie może być osiągnięty przez 4 dni owych kursów; sprawa ta jest otwarta, a urzeczywistnienie jej leży w kursach innego typu, w kursach zimowych stałych, któreby mogły twać przez przeciąg jakich 2. miesięcy i gdzie możnaby rozwinąć pracę nauczania gruntowniejszą.

VII. Działalność rolnicza za pomocą wykładów w r. 1906.

Działalność rolnicza za pomocą pouczeń i wykładów, wygłoszonych przez inspektorów rolniczych, była w r. 1906 bardzo ożywiona. Inspektorowie brali udział na Zgromadzeniach powiatowych i okręgowych, na zebraniach poszczególnych Kółek rolniczych, zakładali pola doświadczalne z nawozami sztucznymi i odmianami zbóż, dawali włościanom wskazówki przy zakładaniu gnojowni, udzielali informacyi w sprawach melioracyjnych, oraz urządzali rolnicze wystawy okręgowe. Na zebraniach Kółek rolniczych poruszali najżywotniejsze kwestye z dziedziny gospodarstwa włościańskiego, udzielając wszelkich rad, dotyczących uprawy ziemi, hodowli inwentarza itp.

Podajemy poniżej szczegółowy wykaz czynności, przeprowadzonych w tym kierunku:

I. Inspektor p. Popławski:

brał udział w Zgromadzeniu powiatowem w Dobromilu.

II. Inspektor p. Stamirowski:

a) wygłosił referaty na Zgromadzeniach okręgowych i powiatowych w następujących miejscowościach: 18/I w Buczaczu. 6/III w Rzeszowie, 3/IV w Sokolnikach, 5/IV w Rzęśnie, 4/V w Przemyślu, 13/V w Dobromilu, 25/V w Monasterzyskach, 27/V w Czortkowie, 3/IX w Dąbrowie, 11/X w Mościskach, 21/X w Szówsku, 28/X w Tarnobrzegu, 27/XI w Dąbrowie, 28/XII we Lwowie,

b) wykładał na zebraniach w Kółkach: 20/I w Podzameczku, 21/I w Baryszu, 22/I w Korościatynie, 23/I w Słobódce, 24/I w Petlikowcach. 26/I w Porchowej, 27/I w Delejowie, 8/III w Żołyni, 9/III w Rogóżnie, 10/III i 11/III w Jagiele, 12/III w Mikulicach, 25/III w Skwarzawie, 26/III w Kniażem, 27/III w Białym Kamieniu, 28/III w Uszwi, 29/III w Olesku, 30/III w Jelechowicach, 31/III w Jasionowie, 5/V w Monasterzu, 10/V w Posadzie Nowomiejskiej, 11/V w Pacławiu, 12/V w Kalwaryi pacławskiej, 25/V w Dobropolu, 26/V w Trybuchowcach, 16/VI w Wincentówce, 17/VI w Gwoździcu, 18/VI w Kamionce wielkiej, 21/VI w Tłustem, 22/VI w Słobódce koszyłowskiej, 25/VI w Chorostkowie, 26/VI w Kopyczyńcach, 27/VI w Probóżnej, 28/VI w Wasylkowcach, 2/VII w Łukawcu, 5/VIII w Janowie, 6/VIII w Szczercu, 7/VIII w Biduniu, 3/IX w Bolesławiu, 5/IX w Szczucinie i w Mędrzychowie, 6/IX w Lubiczku, 7/IX w Wietrzychowicach, 8/IX w Otfinowie, 9/IX w Oleśnie, 10/IX w Lisiej Górze, 11/IX w Zaczarniu, 12/IX w Łukowej, 22/X w Zbydniowie. 23/X w Trześni, 24/X w Wielowsi, 25/X w Suchorzowie, 26/X w Chmielowie, 28/X w Miechocinie, 29/X w Sielcu, 24/XI w Miechowicach wielkich, 25/XI w Siedliszowicach, 26/XI w Bieniaszowicach, 27/XI w Rudzie, 28/XI w Nieczajnie, 29/XI w Oleśnicy, 29/XI w Szczucinie, 30/XI w Słupcu, 30/XI w Borkach, 2/XII w Kamieniu, 4/XII w Maziarni 5 i 6/XII w Stanach.

III. P. J. Wasung, były inspektor rolniczy, jako delegat Zarządu głównego

a) brał udział w posiedzeniach Zarządu powiatowego 12/II w Tarnowie, na wiecu rolniczo-gospodarskim 25/VI w Zaleszczykach, poczynił

przygotowania 13/II w Nowym Sączu do kursu weterynarsko-hodowlanego, wykładał na kursach wet.-hod.: 8—11/I w Dębicy, 16/V—19/V w Tarnopolu, 31/V—2/VI w Rzeszowie 11/VI—13/VI, w Brzesku, 26/X—28/X w Wadowicach,

b) informował w sprawach melioracyjnych 19/II w Niedźwiadzie, 20/II w Gliniku, 24/II w Włosienicy, 25 II w Przegini duchownej,

c) udzielał objaśnień w sprawie założenia spółek mleczarskich 26/II w Kwaczale i w Rybnej,

d) badał stan gnojowni 25/II w Czernichowie, 26/II w Rybnej, 21/II w Wyciążach i w Branicach.,

IV. Inspektor p. Profic:

a) wygłosił referaty na Zgromadzeniach powiatowych 12/II w Trembowli, 15/II w Husiatynie, 16/II w Tarnopolu, 2/III w Tarnobrzegu, 22/IV w Brzostku, 20/V w Wojutyczach, wykładał na kursach 5—7/III w Tarnowie, 16/V—19/V w Tarnopolu, 31/V—2/VI w Rzeszowie, II/VI—13/VI w Brzesku,

b) urządzał wykłady na zebraniach Kółek rolniczych 14/II w Iwanówce, 11/III w Busku, 2 V w Bestwinie, 3/V w Jawiszowicach, 4/IV w Osieku, 5/IV w Bielanach, 6/IV w Bulowicach, 7/IV w Roczynach, 8/IV w Inwałdzie, 9/IV w Choczni, 10/IV w Janowicach, 11/IV w Kleczy, 12/IV w Sułkowicach, 17/IV w Krzywaczce, 18/IV w Woli radziszowskiej, 19/IV w Radziszowie.

c) badał stan pastwisk gminnych 2/III w Sokołowie k. Rzeszowa, 25/VI w Załużu, 26/VI w Nowem Siole, 27/VI w Niemstowie, 28/VI w Błażowej, 29/VI w Dachnowie, 30/VI w Futorach, 1/VII w Oleszczycach starych.

d) udzielał informacyi w sprawie założenia spółek drenarskich i mleczarskich 16/VIII w Spytkowicach, 17/VIII w Bychowicach, 18/VIII w Zatorze, 19/VIII w Wieprzu. 20/VIII w Porębie wielkiej.

e) był na wystawie maszyn rolniczych 9/VI w Lubzinie, pow. ropczycki, przewodniczył 27/V zwiedzającym gospodarstwo w Mikulicach.

V. Asystent rolniczy p. Kawecki:

wykładał na zebraniach Kółek rolniczych 6/I Kleciu, 13/I w Krzyżu, 14/I w Lisiej Górze, 15/I w Pawęzowie, 16/I w Żukowicach starych, 17/I w Żukowicach nowych, 18/I w Jastrząbce nowej, 19/I w Jodłówce, 20/I w Łęgu, 21/I w Janowicach, 22/I w Siemiechowie, 23/I w Gromniku, 24/I w Chojniku, 25/I w Skrzyszowie, 26/I w Łękawicy, 27/I w Zalasowej, 28/I w Szynwałdzie, 29/I w Rzuchowej, 31/I w Mesznie opackiej, 1/II w Porębie radlnej, 2/II w Pleśnie, 11/II w Spornem, 12/II w Pisarowcach, 14/II w Ręcznej, 15/II w Kosztowej, 17/II w Kaszycach, 2/III w Kołomyi na Wincentówce, 12/III w Rosochaczu, 13/III w Kniaźdworze, 14/III w Kamionkach wielkich, 15/III w Mariahilf, 16/III w św. Józefie 17/III w Zamulińcach, 18/III w Gwoździcu, 19/III w Kułaczkowcach, 20/III w Ceniawie, 21/III w Berezowie niższem, 22/III w Jabłonowie, 23/III w Peczeniżynie, 25/III w Turce, 5/IV w Lipnikach, 6/IV w Radenicach, 7/IV w Podliskach, 8/IV w Pnikucie, 9/IV w Tamanowicach, 10/IV w Strzelczyskach, 2/IV w Zakościelu, 12/IV w Twierdzy, 29/IV w Świrzu.

VI. Inspektor p. Bańkowski:

a) urządzał odczyty na zebraniach w Kółkach rolniczych, 8/XI w Rybnej, 10/XI w Królówce, 23/XI w Targanicach, 24/XI w Stryszowie, 26 XI w Łękawicy, 20/XII w Borzęcinie.

b) wykładał na kursach weterynarsko-hodowlanych 26—28/X w Wadowicach, 12—14/XII w Przemyślanach, 18 i 21/XII w Strzelcach Wielkich, brał udział w Zjeździe Spółek rolniczych 7/XI w Krakowie.

VII. Inspektor p. Skąpski:

a) udzielał pouczeń na zebraniach Kółek rolniczych 8/XI w Rybnej, 9/XI w Królówce, 2/XII w Olszaniku polskim, wykładał na kursie weterynarsko-hodowlanym w Przemyślanach, brał udział w Zjeździe Spółek rolniczych 7/XI w Krakowie.

b) zwiedzał gnojownie 28/XII w Ropie, 29/XII w Szymbarku, 30/XII w Bystrej.

Na wyżej wymienionych zebraniach przedstawiali inspektorowie i asystent cele i zadania, jakim Kółka rolnicze poświęcić się powinny, ażeby ich członkowie jak największe korzyści moralne i materyalne odnieść mogli. Wykłady wygłaszano w zrozumiały i przystępny sposób o wszystkich gałęziach małorolnego gospodarstwa; mianowicie zwracano szczególną uwagę na poprawniejszą uprawę roli i zaniechanie dotychczasowej uprawy zagonowej, zachęcano do szerszego użycia nowych, wypróbowanych narzędzi, omawiano obszernie kwestyę racyonalnego obchodzenia się z obornikiem w stajni, na gnojowni i w polu, oraz pouczano o użyciu nawozów sztucznych na polach i pastwiskach. Wobec coraz bardziej wzrastających cen za inwentarz udzielano włościanom wskazówek dotyczących wychowu i żywienia bydła i zapoznawano ich z nowemi roślinami pastewnemi, które dotychczas u nas mało albo też wcale nie są znane. Informowano również w sprawie zakładania spółek mleczarskich i melioracyjnych oraz dawano objaśnienia o włościach rentowych. Zebrania cieszyły się wogóle wielkiem powodzeniem i były nieraz tak liczne, iż obszerna sala Kółka rolniczego lub szkoły wszystkich obecnych pomieścić nie mogła. Włościanie słuchali z prawdziwem zainteresowaniem wykładów, zabierali sami głos i prosili o szczegółowe informacye w najrozmaitszych kwestyach, mających związek z rolnictwem.

Oprócz inspektorów rolniczych wygłosili na Zjazdach powiatowych i okręgowych prelegenci, zaproszeni przez Zarząd główny lub Zarządy powiatowe, następujące referaty i wykłady:

28/I Na Zjeździe powiatowym w Złoczowie p. Nebelski referat: „o włościach rentowych“.

11/II Na Zjeździe okręgowym w Zubrzy p. Maślanka referat: „o warunkach podniesienia gospodarstwa rolnego“.

26/II Na Zgromadzeniu powiatowem w Wieliczce p. Tatara referat: „Jak należy korzystać z Kółek rolniczych“.

6/III Na walnem Zebraniu Kółek rolniczych w Jaśle p. Kucik referat: „o uprawie roślin pastewnych“.

30/III Na Zgromadzeniu powiatowem w Krakowie Dr. Surzycki referat: „o stanie Kółek rolniczych w powiecie krakowskim“.

Na powiatowych Zgromadzeniach Kółek rolniczych powiatu gorlickiego: 25/III w Rzepienniku ks. Tenczar referat: „o nawozach sztucznych“ i ks. Niepokoj: „o użyciu krów do zaprzęgu“. 1/IV w Bystrej Dr. Zaremba referat: „o księgach gruntowych“ i p. Matuszewski: „o chorobach zakaźnych u bydła“. 8/IV W Libuszy p. Walter referat: „o obowiązkach i korzyściach członków Kółek rolniczych“ i p. Groblewski: „o działalności nawozów sztucznych w roli“.

5/IV Na Zjeździe okręgowym w Rzęśnie polskiej Dr. Gargas referat: „o radach sierocińskich w powiecie lwowskim“.

25/IV Na wiecu rolniczo-gospodarskim w Zaleszczykach: Dr. Dulęba wykład: „o potrzebie asocyacyi, o zadaniach Kółek rolniczych i ich rozwoju pod trzema zaborami“, p. Tabaczyński referat: „o chowie bydła na małej własności“, p. Reiter: „o korzyściach hodowli królików na wsi“ i Dr. Kimelman: „o ważnych gałęziach gospodarstwa małorolnego“.

29/IV Na Zjeździe powiatowym w Świrzu referat p. Tyzenhausa: „o hodowli krów“.

27/V Na Zgromadzeniu powiatowem w Czortkowie p. Dr. Dulęba referat: „o działalności Kółek rolniczych“ i dyrektor Świeżawski: „o nawozach“.

8/VI Na Zjeździe powiatowym w Krakowie Dr. Stafiej referat: „Włości rentowe“.

4/VIII Na Zjeździe powiatowym w Jaśle p. Walczak referat: „o używaniu nawozów sztucznych przy zasiewach ozimin“.

4/X Na Zgromadzeniu powiatowem we Lwowie Dr. Dulęba referat: „o celach i zadaniach Kółek rolniczych“.

5/X Na Zjeździe powiatowym w Czernichowie prof. Zawadzki referat: „korzyści z włościańskich spółek mleczarskich“.

15/X Na Zjeździe powiatowym w Husiatynie p. Schrag referat: „o nawozach naturalnych, zielonych i sztucznych“.

21/X Na Zjeździe okręgowym w Posadzie jaćmierskiej prof. Pytel: referat: „o działalności Towarzystwa Kółek rolniczych“.

28/X Na Zjeździe powiatowym w Szalowej ks. Tenczar referat: „o obowiązkach i korzyściach członków Kółek rolniczych“ i ks. Walawender: „o uprawie roślin pastewnych“

4/XI Na Zjeździe powiatowym w Turzy ks. Tenczar referaty: „o nawozach sztucznych i o wzorowych gnojowniach gospodarskich“ i ks. Walawender: „o użyciu krów do zaprzęgu“

11/X Na Zjeździe powiatowym w Hadyńkowcach Dr. Dulęba: „o działalności Towarzystwa Kółek rolniczych“, Dr. W. Hückel: „o potrzebie i znaczeniu rad sierocych w gminach wiejskich“, dyr. Świeżawski: „o korzyściach zakładania pól doświadczalnych“ i „o obowiązku gospodarzy włościan posyłania synów do szkół rolniczych“, p. Tchórzewski: „o pożytku łączenia się w spółki dla zakupna lasów i wyrębu i sprzedaży na wspólny rachunek“.

28/XII Na dorocznym Zjeździe we Lwowie referat p. Olszewskiego: „o hodowli królików w gospodarstwach włościańskich“.

31/XII Na Zgromadzeniu powiatowem w Wieliczce p. Tatara: „o włościach rentowych“.

IX. Opracowania włościańskie z zakresu rolnictwa.

W grudniu 1905 roku Zarząd główny już po raz czwarty ogłosił szereg tematów z zakresu rolnictwa i hodowli dla opracowania przez włościan. Głównym celem takich konkursów jest pobudzenie włościan do zastanowienia się nad sprawami, tyczącemi się ich własnego gospodarstwa, do wydania sądu o sprawach świeżo zainicyowanych, nowszych, które bądź to nie weszły jeszcze w użycie, bądź mało są spopularyzowane. Prócz tego opracowania włościańskie mają na celu przyuczanie włościan do wyrażania swych myśli na piśmie, do krytycznej oceny tego, co i jak się robi w ich gospodarstwie. Opracowania te wreszcie pobudzają włościan do prowadzenia prób i doświadczeń w zakresie rolnictwa i hodowli inwentarza, a chociaż te doświadczenia nie mają pretensyi do ścisłości naukowej, to jednak łamią zaśniedziały konserwatyzm i łagodzą wstręt do wszelkiego rodzaju inowacyi.

Z drugiej strony opracowania lepsze służą jako „głosy ze wsi“ do „Przewodnika“ i dzielnie przyczyniają się do szerzenia wiadomości fachowych z rolnictwa, bo znaną jest rzeczą, że przykład, z życia wyjęty i praktyką potwierdzony, ma

posłuch lepszy u praktyków i prędzej znajduje swe zastosowanie.

Na rok 1906 następujące tematy były podane do opracowania:

1. W jaki sposób gospodarz uprawia seradelę i jakie z niej ma korzyści?

2. W jaki sposób gospodarz uprawia lucernę i jakie z niej ma korzyści?

3. Jakie wyniki dały próby z dołowaniem paszy?

4. O użyciu w żywieniu inwentarza (bydła, koni, świń) pasz treściwych t. j. makuchów. grysu czyli otrąb, mąki, osypki, kukurudzy, bobiku i t. p.

5. O sposobie przygotowania kompostu i o zastosowaniu kompostu.

6. Opis gospodarstwa rybnego.

7. Doświadczenia z chowem rasowych królików.

8. Chów drobiu i doświadczenia z chowem drobiu rasowego.

9. Jak zostało przeprowadzone drenowanie gruntów i jak się opłaciło?

10. O użyciu sztucznych nawozów (jakich nawozów gospodarz używa i w jakiej ilości na mórg ich używa, jak je rozsiewa i jak przykrywa).

Wynik konkursu był następujący: nadesłano 41 prac na te tematy. Na temat 6 „Opis gospodarstwa rybnego“ nie nadesłano ani jednej pracy, Świadczy to o tem, że gospodarstwo rybne mało jest jeszcze rozpowszechnione w gospodarstwie włościańskiem i że tą sprawą mało dotychczas zajmowały się Kółka rolnicze.

Dalej tematy „O paszach treściwych i „O nawozach sztucznych“ okazały się za trudne dla opracowania włościańskiego, zbyt są ogólne i w pojedynczem gospodarstwie w całej swej rozciągłości nie mają zastosowania i uzasadnienia, a stąd i odpowiedzi na nie bardzo dobrych nie było.

Ogólny wynik był następujący:

1) Za pracę „O seradeli“ — przyznano Sebastyanowi Miazgowiczowi z Cholewianej góry 10 kor, i Janowi Chmielowi ze Skrzyszowa 10 kor.

2) „O lucernie“ — Stanisławowi Bieniowskiemu z Rosochowaćca 20 kor. (bardzo dobre).

3) „O dołowaniu paszy“ — Stanisławowi Chłopkowi z Głobikówki 20 kor. (bardzo dobra) i Tomaszowi Zającowi ze Słupca 10 kor.

4) „O paszach treściwych“ — Ludwikowi Żegleniowi z Ostrowa 15 kor., Józefowi Witkoskiemu z Niecieczy 10 kor. i Michałowi Kabajowi z Głobikówki 5 kor.

5) „O kompoście“, Janowi Wuczkowskiemu z Siemianówki 10 kor., Józefowi Prokuskiemu z Głobikówki 10 kor.

6) O królikach“ — Franciszkowi Dziobkowi (młodszemu) z Żygodowic 25 kor. (bardzo dobra), Janowi Kabajowi z Głobikówki 10 kor. i Wojciechowi Wojtaszkowi z Głobikówki 10 kor

7) „O chowie drobiu“ — Janowi Sobkowi z Handzlówki 25 kor.

8) „O drenowaniu gruntów“ — Józefowi Zontkowi z Bujakowa 15 kor. i Janowi Ciochowi z Trzciany 15 kor.

9) „O nawozach sztucznych“ — Franciszkowi Wiśniewskiemu z Czańca 10 kor., Tomaszowi Prokuskiemu z Głobikówki 10 kor. i Luwikowi Ciężarkowi z Gdowa 10 kor.

Ogółem przyznano nagrody w łącznej sumie 250 kor.

Oprócz tego wyróżniono niektóre z innych prac nadesłanych nagrodami w książkach, a mianowicie nagrodzono książką K. Miczyńskiego „Rolnik wzorowy“, prace: o lucernie Marcina Myśkowa z Rosochowaćca; o kompoście Marcina Brudza z Przewrotnego, Karola Ciężarka z Gdowa, Dominika Jączka z Ostrowa koło Sokala i Franciszka Nycza z Hecznarowic; o nawozach sztucznych Ignacego Kielara z Krościenka koło Krosna, wreszcie pracę Franciszka Szubry z Suchodołu; książką Popiela „Hodowla bydła“ 3 t., nagrodzono prace: o paszach treściwych Jana Marczyńskiego z Targanic i Jędrzeja Kroka z Gródka koło Grybowa, tudzież pracę Piotra Rozdoby z Linkowiec; książką zaś Baldamusa „Hodowla drobiu“ odznaczono pracę Jana Janasza z Targanic o królikach.

Wydział wykonawczy w dyskusyi nad tą sprawą uznał takie ogłaszanie prac konkursowych za znakomity środek do rozbudzenia żywego zainteresowania się sprawami rolnictwa wśród włościan.

Na rok 1907 zostały już ogłoszone następujące tematy do opracowania konkursowego w grudniu 1906 r.:

1) Jaki płodozmian mam w swem gospodarstwie i dlaczego zaprowadziłem opisany płodozmian? dlaczego ten a nie inny? jaki mam z niego pożytek i czy możnaby się obejść bez niego?

2) Jakich roślin używałem na zielony nawóz? opis całego postępowania i korzyści z tego na podstawie kilkoletnich doświadczeń.

3) Jakie rośliny zasiewałem, aby uzyskać jak najwcześniejszą wiosenną zieloną karmę dla żywizny? w jakim czasie, jakim kosztem i z jakim pożytkiem?

4) Jakie przedtem w gminie nieznane narzędzie rolnicze, względnie maszyny, wprowadziłem u siebie w używanie (z krótkim opisem budowy, pochodzenia, ceny)? Czy i dlaczego polecić je mogę innym rolnikom na podstawie swojej praktyki?

5) Jakie mam pożytki z używania krów do zaprzęgu? obliczenia zestawione w porównaniu z czasem, gdy gospodarstwo swoje obrabiałem bez pomocy krów.

6) Jakimi środkami podniosłem mleczność swoich krów?

7) Czy przez założenie w naszej gminie spółkowej mleczarni odniosłem korzyść i jaką?

8) Co zrobiono w gminie celem poprawy wspólnego pastwiska? Za czyim wpływem i staraniem? Czy jest już z tego pożytek i jaki? Jak się na to zapatrują współwłaściciele tego pastwiska?

9) Od kiedy doszedłem do przekonania, że chowem pszczół zajmować się warto i że pszczelnictwo jest ważną i korzystną gałęzią gospodarstwa rolnego, jeżeli należycie się prowadzi? W jaki sposób ulepszałem odtąd pasiekę? Jakich zabobonów się wyzbyłem, z czyich rad i wskazówek korzystałem i jakie owoce przyniosło mi to troskliwsze i rozumne zajęcie się pasieką? Jakie doświadczenia wypróbowałem i porobiłem w tej sprawie?

10) Nad czem się zastanawiałem przy zakupnie gruntu? na co zwracałem główną uwagę, a o czem przepomniałem? i jak na tem wyszedłem, i co po kilkoletniem doświadczeniu polecić. a przed czem mogę ostrzedz tych, którzy przystępują do zakupna gruntów?

11) Opisać swą wyprawę na robotę po za granice kraju, podać szczegółowo z kim, w jaki sposób, na jakich warunkach umowa o pracę została zawarta, ile osób należało do partyi, kiedy nastąpił wyjazd, jakie były koszta podróży i kto je ponosił, jakie prace i po ile godzin dziennie wykonywano, jakie było wynagrodzenie, terminy jego wypłaty, jakie obchodzenie się pracodawcy względnie jego zastępców z robotnikami, czy i z jakich powodów wkraczała władza miejscowa między służbodawcę a pracowników, kiedy nastąpił wyjazd. Czy podczas pobytu za granicą można było spełniać obowiązki religijne, w jakiem oddaleniu był najbliższy kościół katolicki, czy przyjeżdżał ksiądz, mówiący po polsku, czy spotkano się podczas pobytu z innemi osobami, mówiącemi po polsku. Jak spędzano dni świąteczne rano i popołudniu, czy do partyi przychodziły jakie gazetki z kraju, czy miał kto książki ze sobą i jakie, czy je odczytywano?

Czy piszący uważa wyjazd za granicę za korzystny dla siebie i z jakich powodów? Jeżeli wyjeżdżał kilkakrotnie w różne strony, dobrze będzie jeżeli porówna warunki pracy i zarobku.

Nadesłano 63 odpowiedzi. Premie przyznane zostaną w drugiej połowie r. 1907. Niektóre z tych prac ogłoszono już drukiem w Przewodniku z r. 1907.

X. Melioracye rolne.

Agitacya wśród włościan za tworzeniem spółek melioracyjnych stanowiła również i w tym roku sprawozdawczym jedną z gałęzi działań Towarzystwa. Podanie ścisłych wyników jest trudne, ponieważ powstające spółki wnoszą podania wprost do Wydziału krajowego, nie powiadamiając nawet Zarządu głównego. O powstaniu spółek w tych miejscowościach, gdzie Biuro rolnicze przeprowadziło kroki przygotowawcze, dowiadujemy się najczęściej wówczas, gdy Kółko znajdzie się w kłopocie, bo mu dla braków formalnych kazano uzupełnić podanie, lub wtedy, gdy we wsi chcą mieć informacye co do stanu sprawy w Biurze melioracyjnem. Zarząd główny korzysta też często z usług Biura melioracyjnego, którego kierownicy z całą obywatelską gotowością spieszą nam w każdej chwili radami i informacyami. To też przy wzmiance o działalności kraj. Biura melioracyjnego czujemy się w obowiązku zaznaczyć, że jeśli włościanie przystępują do melioracyi łąk i pól, to wielka część zasługi jest w tem i Biura naszego, które z niezmordowaną cierpliwością przyjmuje chociażby niedokładne podania, zwolna żąda uzupełnień koniecznych i t. p. i tem ułatwia nawet nieobeznanym korzystanie z pomocy Wydziału, ponadto zaś inżynierowie kraj. Biura melioracyjnego w czasie swego pobytu na pomiarach, ba — nawet inżynierowie zajęci przy regulacyi rzek, zachęcają włościan do melioracyi, umieją im wyperswadować uprzedzenia i natchnąć ich wiarą w konieczność i opłacalność melioracyi. Traktują oni swą pracę, nie jak urzędnicy, lecz jak obywatele, którym dobro kraju i jego przyszły rozwój leży na sercu.

Ponieważ przy zestawieniu działalności Zarządów powiatowych pomieszczone są wzmianki o zjazdach powiatowych i okręgowych, na których sprawa melioracyi rolnych była przedmiotem wykładu i dyskusyi, przeto tutaj wymieniamy jedynie te Kółka rolnicze i miejscowości, którym z biura Zarządu głównego informacyi w sprawach melioracyjnych udzielono lub w których inspektorowie rolnicy przy zawieraniu spółki interweniowali. Za zasadę bowiem jest przyjęte, iż do każdego Kółka, które doniesie nam, że na miejscu toczą się narady nad założeniem spółki melioracyjnej, wysyła się inspektora rolniczego, którego zadaniem jest udzielić wskazówek, przekonywać opornych, sporządzić nawet wzór podania i deklaracyi, by z chwilą, gdy zgoda wśród interesowanych co do potrzeby melioracyi nastanie, można było zaraz do Wydziału kraj. wnieść podanie.

Pisemnie udzielono informacyi Kółkom rolniczym: Radziszów, Kłaj, Wilamowice, Siedliska (pow. Pilzno), Humniska, Zator.

Inspektorowie rolniczy interweniowali w sprawie spółek melioracyjnych w Zabierzowie (pow. Kraków), Zawadzie i Brzezówce (pow. Ropczyce), w Okocimiu i Krzyszkowicach.

O ile nam dotychczas wiadomo, z Zawady, Poręby wielkiej, Źródeł, Niedźwiady i 6 wsi sąsiednich wpłynęły przed 1/III 1907 podania do Biura melioracyjnego. W Porębie, Źródłach, Niedźwiadzie akcya ze strony Zarządu głównego prowadzona jeszcze w roku 1905 wydała wreszcie pomyślny wynik. Okazuje się więc, że nie należy się zrażać brakiem natychmiastowych rezultatów, że akcyę T. K. R. należy uważać za

posiew, który rok prędzej, rok później wyda plon obfity.

Dla zainteresowania włościan praktycznymi wynikami drenowania, ogłosiliśmy konkurs na artykuły o wynikach drenowania, które osiągnęli włościanie w miejscewościach, gdzie ono przed kilku laty zostało już wykonane. Dwie z uzyskanych prac pomieszczono pt. „Czy się opłaci drenować?“ w Przewodniku K. R. za r. 1906. Autorzy: Jan Cioch z Trzeciany k. Rzeszowa i Józef Zontek z Bujakowa otrzymali za swe prace nagrody pieniężne.

XI. Sadownictwo.

Szósty rok pracy Zarządu głównego około podniesiania sadownictwa wykazać się może dodatnimi wynikami i odpowiednim rozwojem podjętej akcyi. Gospodarze małorolni przekonali się już, iż Zarząd główny, zachęcając i nakłaniając ich do troskliwego zajęcia się sadem, ma na oku wyłącznie ich dobro. Stąd też liczba drzewek owocowych, zamawianych za pośrednictwem Zarządu głównego, z roku na rok wzrasta, a temsamem zwiększa się co roku ilość świeżo założonych sadów, oraz staranne i racyonalne pielęgnowanie drzewek. Równocześnie z odpowiednim doborem drzewek i z wzrastającą troskliwością o sad budzi się zamiłowanie do tej ważnej gałęzi gospodarstwa. a to właśnie daje najlepszą rękojmię trwałego jej rozwoju na przyszłość.

W roku sprawozdawczym tak samo, jak w latach poprzednich, prowadziliśmy akcyę, urządzając kilkudniowe powiatowe kursa sadownictwa i jednodniowe pouczenia po Kółkach oraz pomieszczając artykuły w „Przewodniku Kółek rolniczych“. Celem ułatwienia członkom Kółek rolniczych nabycia dobrych i odpowiednich drzewek i krzewów owocowych pośredniczyliśmy w zakupnie tychże, udzielając na nie zasiłków już to z własnych funduszów, już to uzyskując subwencye z Komitetu c. k. Towarzystwa gospodarskiego.

Pouczenia jednorazowe na zebraniach po Kółkach miały nietylko na celu zaznajomienie członków z racyonalnem sadownictwem gospodarskiem, lecz także były środkiem agitacyjnym do zakładania sadów i należytego ich pielęgnowania.

W roku 1906 wobec klęski, jaką wyrządziły gąsienice po sadach, przeprowadził Zarząd główny szereg pouczeń o szkodnikach i ich tępieniu. Przedewszystkiem zamieszczono szereg artykułów z ilustracyami o owadach szkodliwych dla naszych sadów i o ich tępieniu w „Przewodniku Kółek rolniczych, obok tego pouczano w tej sprawie na zgromadzeniach, łącząc te pouczenia z demonstracyami. W powiatach, gdzie szkodniki wystąpiły w wielkiej ilości, a gdzie nie poczyniono należytych starań o zapobieżenie klęsce na rok następny, Zarząd główny zwrócił się do c. k. Starostw, z prośbą o polecenie organom podwładnym, by energiczniej przestrzegały ustawy o tępieniu owadów, wyrzadzających szkody po sadach.

Jako dalszy ciąg naszej pracy około rozwoju sadownictwa jest opracowanie projektu zakładania sadów wzorowych. Przy wygotowaniu tegoż projektu wzorowaliśmy się na działalności, podjętej w tym kierunku w Królestwie czeskiem, mając jednak wzgląd na odmienne nasze stosunki. Projektu dotychczas nie wykonaltśmy z braku odpowiednich na ten cel funduszów, lecz mamy nadzieję, iż w roku przyszłym zdołamy go urzeczywistnić, chociażby w skromniejszych na razie rozmiarach.

Pośrednictwo w zakupnie drzewek i w roku sprawozdawczym wzrosło, jednak nie w takich rozmiarach, jak to miało miejsce w pierwszych kilku latach, w których suma zamawianych drzewek z roku na rok potrajała się. Przyczyną tego objawu jest ta okoliczność, iż inne Towarzystwa, mające również w swym programie podniesienie sadownictwa, wzorując się na naszej akcya rozporządzająca przytem znaczniejszymi funduszami, prowadzą pośrednictwo w zakupnie drzewek, udzielając większych subwencyi.

Liczba zamówionych drzewek i krzewów w roku sprawozdawczym wynosiła razem 11.679 sztuk to jest 10.769 drzewek i 910 krzewów owocowych. W porównaniu do poprzedniego roku sprawozdawczego, w którym zamówiono drzewek i krzewów owocowych razem 10.218 sztuk, okazuje się o 1461 sztuk więcej.

A. Wykłady o sadownictwie.

Wykłady o sadownictwie gospodarskiem na kursach były zawsze połączone z demonstracyami i ćwiczeniami praktycznemi.

Teoretyczny wykład służył do przekonania słuchaczy o rentowności sadów, do wykazania im błędów popełnianych przy zakładaniu sadów, wkońcu do pouczenia o zakładaniu sadów i pielęgnowaniu świeżo zasadzonych i starszych drzew. Na każdym kursie dawano wskazówki o przeszczepianiu i odmładzaniu drzew, tępieniu szkodników, zapobieganiu chorobom i ich leczeniu. Wykłady były ściśle zastosowane nietylko do potrzeb powiatu, ale uwzględniano nawet potrzeby pojedynczych miejscowości. Po każdym kursie egzaminowano słuchaczy, celem upewnienia się, że wykłady zrozumiano i czy objaśnienia były dostateczne.

Demonstracye i ćwiczenia praktyczne odbywały się po sadach gospodarskich. Każdą czynność demonstrowaną przez instruktora sadowni-

ctwa wykonywać następnie musieli słuchacze sami.

O ile czasu starczyło instruktor sadownictwa zwiedzał i kontrolował młode sady celem zbadania, czy otaczane są one należytą opieką. Przy zwiedzaniu takich sadów wykazywano popełnione błędy i pouczano, jak je naprawić i jak ich na przyszłość unikać.

Zestawienie czynności instruktora sadownictwa.

Wystawa ogrodniczo-pszczelnicza we Lwowie w jesieni 1906 roku spowodowała Zarząd główny do wydelegowania instruktora sadownictwa do Kółek rolniczych powiatu lwowskiego. Celem zachęcania członków do wzięcia udziału odbyły słę zgromadzenia i wykłady: w Basiówce, Nawaryi, Glinnej, Malechowie. Dublanach, Prusach, Barszczowicach, Dawidowie, Gańczarach, Czyszkach, Winniczkach.

Oprócz tego w tymże powiecie wykładał instruktor sadownictwa o tępieniu szkodników we Lwowie w Radzie powiatowej, w Kościejowie, Jaryczowie i Szczercu koło Lwowa, korzystając z zebrania wójtów i delegatów gmin przy licencyowaniu buhai.

W powiecie podhajeckim zwiedził instruktor sadownictwa i miał jednorazowe wykłady w Kółkach rolniczych w Rosochowaćcu wobec 17 słuchaczy, w Bekersdorfie wobec 21, w Białokiernicy wobec 37, w Wierzbowie wobec 4, w Panowicach wobec 37, w Hnilczu wobec 7, w Toustobohach wobec 28.

Powiat podhajecki wobec tego, iż w większej jego części bywa tytoń uprawiany, nadaje się bardzo dobrze do zakładania sadów, gdyż gleba i klimat są ku temu odpowiednie.

W powiecie brzeżańskim na żądanie Kółek rolniczych zwiedził p. Poluszyński następujące miejscowoście udzielając pouczeń i wskazówek, a mianowicie w Litiatynie wobec 9 słuchaczy, Żukowie wobec 5, w Dryszczowie wobec 7, w Buszczu wobec 32, w Potoczanach wobec 5, w Dworcach wobec 7, w Urmaniu wobec 17, w Strychańcach wobec 6, w Szumlanach wobec 14, w Hucisku wobec 11.

Brzeżański powiat posiada również dobre warunki dla rozwoju sadownictwa, lecz sadów dotychczas z wyjątkiem kilku miejscowości prawie niema.

W powiecie kałuskim pouczał instruktor sadownictwa w Kółkach rolniczych w Bereżnicy wobec 18 słuchaczy, w Landestreu wobec 37, w Podmichalu wobec 6, w Tomaszowcach na Dębinie wobec 19, w Tomaszowcach na Marceli wobec 17, w Dołhej wojniłowskiej wobec 26.

W tym powiecie Kółka rolnicze nie pracowały nad rozwojem sadownictwa, zadaniem instruktora sadownictwa było nakłonić członków do zakładania sadów.

W powiecie samborskim zwiedził instruktor i miał jednorazowe wykłady w Samborze Średniej wobec 22 słuchaczy, w Samborze Dolnej wobec 11, w Biskowicach wobec 32, w Sąsiadowicach wobec 5, w Samborze - Powodowej wobec 29, w Nadybach wobec 13, w Wojutyczach wobec 54.

Ponieważ wszystkie Kółka rolnicze oświadczyły się za urządzeniem kursu powiatowego, przeto w zimie odbył się trzydniowy kurs sadowniczy w Samborze i dodatkowe pouczenie na wiosnę o sadzeniu drzewek w Samborze Średniej. Wykłady teoretyczne odbywały się w sali „Sokoła“ w Samborze, zaś demonstracye i ćwiczenia praktyczne na wiosnę u jednego z członków Kółka rolniczego w Samborze Średniej.

Na kurs uczęszczało 31 gospodarzy członków Kółek rolniczych pow. samborskiego i uczniowie seminaryum nauczycielskiego w Samborze. Na zakończenie kursu po egzaminie rozdano bezpłatnie broszurkę „Jak zakładać i pielęgnować sady gospodarskie“.

W powiecie jarosławskim zwiedził instruktor sadownictwa i pouczał w Muninie wobec 17 słuchaczy, w Kidałowicach wobec 7, w Boratynie wobec 32, w Kaszycach wobec 27, w Tyniowicach wobec 9, w Bystrowicach wobec 37, w Cieszacinie małym wobec 15, w Cieszacinie wielkim wobec 22, w Ożańsku wobec 28 słuchaczy.

Kółka rolnicze w południowej części powiatu jarosławskiego zamówiły większą ilość drzewek przez Zarząd główny, z tego więc powodu instruktor sadownictwa objechał te Kółka, pouczając wszędzie o sadzeniu i pielęgnowaniu drzewek owocowych.

W powiecie mościskim urządzit Zarząd główny w Mościskach czterodniowy kurs sadownictwa przy pomocy tamtejszego Zarządu powiatowego. Wykłady odbywały się w sali Zarządu powiatowego. Na kurs uczęszczało 40 słuchaczy, członków Kółek rolniczych powiatu mościskiego. Przy zamknięciu kursu rozdano uczestnikom bezpłatnie broszurkę „Jak zakładać i pielęgnować sady gospodarskie“.

W powiecie przemyskim odbył się w Przemyślu urządzony przez Zarząd główny przy pomocy Zarządu powiatowego trzydniowy kurs sadownictwa.

W kursie sadownictwa brało udział 25 uczestników członków Kółek rolniczych powiatu przemyskiego. Wykłady teoretyczne odbywały się w sali Rady powiatowej, zaś demonstracye i ćwiczenia praktyczne w jednym ze sadów podmiejskich. Przy zamknięciu kursu po egzaminie rozdano uczestnikom bezpłatnie broszurkę „Jak zakładać i pielęgnować sady gospodarskie“. Na urządzenłe 3 wyżej podanych kursów sadownictwa w Samborze, Mościskach i Przemyślu udzielił Komitet c. k. Tow. gospodarskiego 450 kor. subwencyi, sa co niniejszem składamy wdzięczne podziękowanie.

W powiecie łańcuckim pouczał instruktor w następujących Kółkach rolniczych w Woli małej wobec 12 słuchaczy, w Woli dalszej wo-

bec 6, w Żołyni wobec 120, w Rakszawie wobec 29, w Przychojcu wobec 21, w Grodzisku 5, w Kańczudze wobec 7, w Gorliczynie wobec 9, w Mirocinie wobec 120, w Gorzycach wobec 18, w Jagiele wobec 87, w Rozbórzu wobec 7.

Wobec tego, iż w tych stronach instruktor sadownictwa skonstatował ogromne ilości jaj zniesionych na pniach drzew przez ćmę brudnicę nieparkę, udał się Zarząd główny do c. k. Starostw w Łańcucie i Przeworsku z prośbą o wydanie polecenia podwładnym organom tępienia tego szkodnika.

W powiecie rzeszowskim zwiedził instruktor Kółka rolnicze i pouczał o sadownictwie w Trzcianie wobec 6 słuchaczy, w Boguchwale wobec 42.

W powiecie ropczyckim pouczał w Małej wobec 5 słuchaczy, w Niedźwiadzie wobec 18, w Chechłach wobec 4, w Skrzyszowie wobec 31, w Sielcu wobec 15.

W powiesie jasielskim na żądanie Kółka rolniczego w Czermnej odbył się wykład o sadownictwie wobec 54 słuchaczy.

W powiecie tarnowskim na żądanie Kółek rolniczych pouczał instruktor sadownictwa w Lisiej górze wobec 18 słuchaczy, w Śmignie wobec 34, w Wierzchosławicach wobec 11. Wszystkie te Kółka zamówiły większą ilość drzewek owocowych, więc członkowie chcieli pouczyć się, jak drzewka sadzić i pielęgnować.

W powiecie bocheńskim odbyły się wykłady w Kółku rolniczem w Podłężu wobec 9 słuchaczy.

W powiecie wielickim w Kółku rolniczem w Koźmicach wielkich wobec 7 słuchaczy i w Kobierzynie wobec 8.

W powiecie nowosądeckim zwiedził instruktor sadownictwa Kółko rolnicze w Kurowie i pouczał o pielęgnowaniu drzewek.

W powiecie bialskim na żądanie Zarządu Kółka rolniczego w Szczyrku odbył się tamże dwudniowy kurs sadownictwa, na który uczęszczało 27 gospodarzy członków miejscowego i sąsiednich Kółek.

W powiecie żywieckim zwiedził instruktor i miał jednorazowe pouczenia w Kółkach rolniczych w Pietrykowicach wobec 17 słuchaczy, w Zabłociu wobec 49, w Zarzeczu wobec 14, w Łodygowicach wobec 11, w Radziechowach wobec 127, w Rajczy wobec 18, w Kocurowie wobec 5, w Kolebach wobec 7, w Rychwałdzie wobec 12, w Sporyszu wobec 15, w Trzebini wobec 6, w Jeleśni wobec 68, w Krzyżowej wobec 18, w Świnnej wobec 19, w Pewli małej wobec 7, w Rychwałdku wobec 6.

W powiecie wadowickim na żądanie Kółka rolniczego w Targanicach II. zwiedził instruktor sadownictwa sady, założone przez członków Kółka, i pouczał o pielęgnowaniu sadów wobec 18 słuchaczy.

Oprócz wyżej wymienionych wykładów i pouczeń wygłosił instruktor sadownictwa wykład „O tępieniu szkodników“ w Rudkach na zgromadzeniu Oddziału c. k. Tow. gospodarskiego, i w rzym. kat. Seminaryum duchownym w Przemyślu wykład „O sadownictwie gospodarskiem“.

B. Wyrób Jabłecznika.

W roku sprawozdawczym z powodu nieurodzaju owoców, a w szczególności jabłek nie mógł Zarząd główny rozszerzyć wyrobu jabłecznika, ograniczył się tylko do udzielania porady fachowej p. Olearczykowi w Siemianówce, który w roku poprzednim założył piwnicę jabłecznika.

P. Olearczyk wyrobił w roku sprawozdawczym 5.000 litrów jabłecznika, 600 litrów agrestniaku i 800 litrów porzeczniaku. Instruktor sadownictwa dojeżdżał kilkakrotnie do Siemianówki celem udzielenia p. Olearczykowi wskazówek, dotyczących wyrobu jabłecznika.

XII. Pszczelnictwo.

W sprawozdaniu za r. 1905 podaliśmy już do wiadomości, że Zarząd główny Towarzystwa postanowił z rokiem 1906 rozszerzyć swą działalność na polu pszczelnictwa. Dotąd ograniczała się ona na pomieszczaniu artykułów z tego ubocznego, a intratnego działu gospodarstwa wiejskiego w „Przewodniku Kółek rolniczych“, na rozsyłaniu książek i broszur, traktujących o pszczelnictwie, do bibliotek Kółek rolniczych i na udzielaniu wyjaśnień i wskazówek na zapytania listowne, skierowane do Zarządu głównego w sprawie bartnictwa.

Zauważyliśmy, że zainteresowanie włościan tym ważnym działem ubocznego gospodarstwa, zaczynało słabnąć od czasu, gdy ustała tak intenzywna niegdyś działalność Towarzystwa pszczelarskiego i jego Oddziałów, gdy ruch na polu pszczelarstwa objawiał się jedynie w ścisłem kole członków tego Towarzystwa, a ustała tak wydatna przedtem propaganda racyonalnego pasiecznictwa.

Naturalnie o rozpoczęciu działania na większą skalę, aby osłabły ruch ożywić, nie mogliśmy myśleć, bo preliminarz budżetu na r. 1906 nie zawierał żadnej kwoty na ten cel wstawionej. Licząc jednak na pewne oszczędności w innych działach, i na prawdopodobne większe wpływy w przychodzie, Zarząd główny postanowił to zrobić, co na razie było możliwe. Do szerzenia pouczeń w sprawach pszczelarskich, do propagowania zasad postępowego pasiecznictwa, do urządzania krótkich kursów pszczelarskich uchwalił powołać wędrownego instruktora pszczelnictwa. Czynność tegoż instruktora powierzył włościaninowi Wojciechowi Mendychowskiemu z Siemianówki, który odbył sześciotygodniowy kurs pszczelnictwa we Lwowie

pod kierunkiem Prof. Dra Teofila Ciesielskiego. O tem, że mianowany instruktor teoretyczne wiadomości, otrzymane na kursie, umiał praktycznie zużytkować, świadczyła i świadczy najlepiej jego wzorowa pasieka. Wybór włościanina do tej czynności mógł tylko sprawie pomódz, a nie zaszkodzić, gdyż właśnie włościanin znajdzie łatwiejszy posłuch u małorolnych gospodarzy, zjedna prędzej ich zaufanie, wzbudzi wiarę w swe słowa, a przez to wszystko przyczynić się może skuteczniej do usunięcia i wykorzenienia różnych zabobonów, które niestety jeszcze wśród pszczelarzy naszych dawnego typu bardzo są rozpowszechnione.

I dziwna rzecz, że pod względem zabobonów w hodowli pszczół właśnie zachodnia strona kraju, mająca na ogół wyższą kulturę, niż wschodnia, wprost razić może postępowego pasiecznika. W pierwszej chwili uchodzić musi wprost za zagadkę, jak utrzymywać się tam jeszcze dotąd mogą zabobonne wierzenia w darzenie się pszczół, gdy przez wilcze gardło wpuszczone zostaną do ula, dalej trwoga, że kobieta urok rzuca na pszczoły, oraz przekonanie, że miodu sprzedać nie można, boby pasieka poszła na marne. Tym podobnych uprzedzeń panuje jeszcze więcej.

Zabobony te jednak idą w parze z prymitywną hodowlą pszczół. Ponieważ na zachodzie trzymają je zwykle w pniach, a wyjątkowo tylko w ramowych ulach i to prawie zawsze w nieodpowiednio urządzonych, ponieważ nie znają przyrody pszczół i w hodowli błąd za błędem popełniają, więc niepomyślne wyniki pszczelarskiej swej gospodarki, których zrozumieć nie mogą, składają na sprawy i rzeczy, nie mające żadnego związku z pszczołami, byle mieć winowajcę swego niepodzenia. To właściwy powód zabobonów wśród licznej rzeszy pszczelarzy, gospodarujących po dawnemu, wobec której postępowi pszczelarze, których i na zachodzie w różnych gminach znaleść można, są niestety małym zastępem.

Wschód, umiejący daleko lepiej chodzić koło pszczół i ciągnący już z bartnictwa znaczne dochody, wyzbył się już prawie zupełnie tych zabobonów. A szkoda wielka, że na zachodzie niedbale traktują włościanie tę gałąź gospodarstwa, bo tam warunki rozwoju pszczelnictwa są można powiedzieć lepsze, niż na wschodzie. Szczególniej podgórskie powiaty, jak nowosądecki, limanowski, nowotarski, żywiecki mogłyby dostarczać z powodu naturalnych warunków znacznych ilości doborowego miodu, mającego wyższą targową wartość, niż miód podolski, osiągnięty głównie z łanów kwitnącej hreczki, a pozbawiony aromatycznego zapachu i słodyczy ziół dziko rosnących.

Odpowiednio do odmiennych stosunków zachodniej i wschodniej części kraju zastosowano działalność instruktora pszczelnictwa. Na wschodzie obok lustracyi pasiek i wędrownej nauki można było przystąpić do urządzenia kilkudniowych kursów, na zachodzie musiano się ograniczyć tylko na wędrowną naukę i propagowanie zasad racyonalnej hodowli pszczół.

Kursa pszczelarskie urządzono trzy: 1) w Zubrzy, 2) w Siemianówce, 3) w Tarnopolu.

K u r s w Z u b r z y, w powiecie lwowskim, odbył się w czasie od 26—31 marca 1906 roku. Wzięło w nim udział 34 uczestników z 14 Kółek rolniczych powiatu lwowskiego i z 1 Kółka rolniczego pow. tarnopolskiego.

Program szczegółowy obejmował budowę ula i wspólne wykonanie tej budowy podczas kursu, poznawanie składu dobrego i zdrowego pnia pszczół, futrowanie ula, rozpoznanie złej lub trutowej matki, leczenie osierociałego pnia, zbieranie rojów, przezimowanie pni, robienie rojnicy i koziołka, odbieranie miodu na miodarkę.

Egzaminem zakończono kurs, 31 marca w obecności starosty lwowskiego p. Franza, inspektora szkolnego p. Howorki, członka Zarządu głównego dra B. Dulęby. Uczestników egzaminowali prof. Ciesielski i instruktor Mendychowski.

Uczestnicy kursu zakupili 20 egzemplarzy 2-tomowego dzieła prof. Teofila Ciesielskiego p. t. „Bartnictwo“.

K u r s w S i e m i a n ó w c e, w powiecie lwowskim, odbył się od 18—23 czerwca. W kursie wzięło udział 30 uczestników: z powiatu lwowskiego 23, z limanowskiego 2, przemyślańskiego 2, tarnowskiego, rudeckiego i jarosławskiego po 1-ym.

Program nauki obejmował: poznawanie pnia, przygotowanie suszu dla roi, budowę dobrych i ciepłych uli, robienie sztucznego roja, o wylęgu pszczół, o ich rabunku, ratowanie pni od głodu, dostarczanie mąki wczesną wiosną, ograniczenie czerwiu przed miodobraniem, o robieniu miodarki, o zbieraniu roi naturalnych, łączenie roi, odbieranie miodu miodarką, zaopatrywanie pni na zimę.

W ostatni dzień odbył się egzamin. Egzaminowali Prof. Dr. Ciesielski i instruktor Mendychowski, w obecności pp. starosty i delegata powiatowego.

Uczestnicy wszyscy nabyli dzieło prof. Ciesielskiego p. t. „Bartnictwo“.

K u r s w T a r n o p o l u odbył się w dniach 13, 14 i 15 grudnia 1906 r.; połączony on był z równoczesnymi wykładami p. Klementyny Stasiniewiczowej o chowie drobiu. Uczestników kursu było 47 i to z powiatów tarnopolskiego, zbaraskiego, skałackiego i trembowelskiego. Instruktor pouczał o głównych zasadach racyonalnej hodowli pszczół i omówił główne wady dostrzeżone w tamtejszych pasiekach.

W ę d r o w n ą n a u k ę w połączeniu z badaniami stanu pasiek przeprowadził instruktor pszczelnictwa w następujących Kółkach rolniczych:

a) we wschodniej części kraju:

1) w Chodaczkowie wielkim, 2) Łuce, 3) Czernielowie mazowieckim, 4) Czernielowie ruskim, 5) Łoszniowie, 6) Zabojkach, 7) Poczapińcach, 8) Draganówce, 9) Myszkowicach, 10) Borkach wielkich, 11) Nastasowie, 12) Romanówce.

b) w zachodniej części kraju:

1) w Szynwałdzie, pow. tarnowskiego, 2) Limanowej i 3) Głowience, pow. limanowskiego,

4) Suchodole i 5) Zbludzy, pow. krośnieńskiego 6) Rogóżnie, pow. łańcuckiego, 7) Cieszacinie wielkim i 8) Cieszacinie małym, pow. jarosławskiego, 8) Jeleśni, 8) Przyborowie, 9) Rychwałdzie, 10) Pewli małej, 11) Rychwałdku, 12) Świnnej, 13) Sporyszu, 14) Radziechowicach, 15) Milówce, 16) Rajczy, pow. żywieckiego, 17) Mszanie dolnej, pow. limanowskiego, 18) Manasterzu, pow. łańcuckiego, 19) Zbydniowie, 20) Majdanie zbydniowskim, 21) Motyczu szlacheckim, 22) Gorzycach, pow. tarnobrzeskiego i 23) Łagiewnikach, pow. podgórskiego.

* * *

Nadmienić jeszcze wypada, że Zarząd główny Towarzystwa rozwinął akcyę między Kółkami rolniczemi za udziałem w wystawie jubileuszowej ogrodniczo-pszczelniczej, urządzonej we Lwowie staraniem Zjednoczonego gal. Towarzystwa dla ogrodnictwa we Lwowie w czasie od 21. września do 8 października. Kilkunastu członkom Kółek rolniczych przyznano na niej nagrody za okazy z działu pszczelnictwa.

XIII. Hodowla kóz.

Akcya nasza w kierunku chowu kóz rozpoczęła się w r. 1903. W tym bowiem roku ze sprowadzonych czystych kóz rasy saaneńskiej ze Szwajcaryi, które zakupiliśmy z funduszów, zaoszczędzonych w innych działach, bez pomocy rządowej lub krajowej, utworzyliśmy pierwszą stacyę, składającą się z 1 capa i 2 kóz. Akcyi tej jednak z braku funduszów nie możemy tak rozwijać, jak na to zasługuje.

Jak potrzebne zaś jest podniesienie tej hodowli, stwierdzają coroczne liczne zgłoszenia. Dzisiaj wobec rozdrobnionych gruntów mamy bardzo wielu włościan, którzyby z chęcią hodowali mleczne kozy. Dobra koza bowiem przyniosłaby daleko wyższy pożytek niż licha krowa, gdyż będąc mniej wybredną pod względem jakości paszy i potrzebując mniej pożywienia od najlichszej nawet krowy, daje stosunkowo znaczną ilość dobrego mleka.

W r. 1905 celem odświeżenia krwi sprowadziliśmy z Darmstadtu jednego capa i sześć kóz tak samo rasy saaneńskiej. Kozy te umieszczone zostały na folwarku w Dublanach, aby służyć mogły jako pepiniera do dalszego rozdzielania na stacye celem utrzymania tej rasy w czystości.

W roku 1906 z poprzód założonych stacyi trzy stacye oddały przychówek, a zatem zobowiązaniu zadość uczyniły, dlatego z ewidencyi zostały wykreślone, natomiast założyliśmy 5 nowych stacyi po 1 capie i 2 kozy a mianowicie:

1) u p. Leona Nawareckiego, kierownika szkoły w Poczapińcach, jako stacyę VI.

2) u Sióstr Opatrzności w Rodatyczach jako stacyę VII.

3) u p. Sebastyana Miazgowicza w Cholewianej Górze jako stacyę VIII.

4) u p. Antoniego Kurzei, c. k. komisarza skarbu w Brodach, jako stacyę IX.

5) w Zarządzie dóbr Dra Mikołaja hr. Reya jako stacyę X.

Z początkiem roku 1906 mieliśmy ogółem: 6 capów i 16 kóz, rok ten jednak przyniósł nam straty, albowiem padły 3 capy i 3 kozy. Mianowicie:

w Dublanach (z pepiniery) na zapalenie płuc i krwiotok płucny 1 koza,

w Przyborowie na zapalenie kiszek i żołądka 1 cap,

w Rodatyczach z niewiadomych przyczyn 1 cap i 1 koza,

w Poczapińcach na motylicę 1 cap i 1 koza.

Razem padły 3 capy i 3 kozy.

Pozostało przeto z końcem roku 1906 własnością Towarzystwa 3 capy i 13 kóz.

XIV. Drób.

W kierunku podniesienia chowu drobiu Zarząd główny jak w latach poprzednich, tak i w roku sprawozdawczym starał się rozbudzić zainteresowanie się tym działem gospodarstwa wiejskiego bądź to pismem na łamach „Przewodnika“, bądź ustnie na kursach hodowlanych, czy w poszczególnych Kółkach rolniczych.

W „Przewodniku“ umieszcza stale swe komunikaty Towarzystwo chowu drobiu w Jarosławiu, podające sprawozdania z działalności Wydziału wykonawczego tego Towarzystwa i z posiedzeń Walnego Zgromadzenia, jako też informujące o prawach i obowiązkach członków, o działalności stacyi zarodowych. W komunikatach tych mieszczą się również wiadomości handlowe w tej dziedzinie.

Ustna propaganda w kierunku podniesienia chowu drobiu znalazła swój wyraz na kursach hodowlanych w Przemyślanach, Mościskach i Lisiej górze. Na pierwszych dwóch lekarz weter. J. Zagaja, specyalnie zajmujący się studyami nad chowem drobiu, poświęcił kilka godzin wyłącznie wykładom o chowie drobiu, urządzaniu kurników i żywieniu drobiu.

Na kursie w Lisiej górze sprawę tę poruszył prof. Czaykowski. Oprócz tego inspektor rolniczy, zwiedzający Kółka rolnicze pow. wadowickiego, żywieckiego, bialskiego, myślenickiego i dąbrow-

skiego, na życzenie członków K. r. omawiał sprawę podniesienia chowu drobiu i wskazywał środki, jakie prowadzą do tego celu.

Dla poparcia swej propagandy na piśmie i ustnej Zarząd główny jak lat poprzednich, tak i w roku 1906 wyznaczył na nagrody za nadesłane sprawozdania i rozesłał do Kółek rolniczych rasowe kury i rasowe kaczki, a to w ilości 57 sztuk za kwotę 300 kor. W ten sposób następujące Kółka rolnicze otrzymały drób rasowy, który zakupiono w Towarzystwie chowu drobiu w Jarosławiu:

Kółko rolnicze w Dunajowie trójkę kur włoskich kurapatniaków.

Kółko rolnicze w Frysztaku trójkę kur włoskich kuropatniaków.

Kółko rolnicze w Zakliczynie trójkę kur minorek czarnych.

Kółko rolnicze w Kolebach trójkę kur włoskich kuropatników.

Kółka rolnicze w Rychwałdzie trójkę kur włoskich kuropatwiaków.

Kółko rolnicze w Łękawicy trójkę kur włoskich kuropatwiaków.

Kółko rolnicze w Furmanach trójkę kur włoskich kuropatwiaków.

Kółko rolnicze w Borku wielkim trójkę kur włoskich kuropatwiaków.

Kółko rolnicze w Kałembinie trójkę kur włoskich kuropatwiaków.

Kółko rolnicze w Horodysku trójkę kur włoskich kuropatwiaków.

Kółko rolnicze w Rychwałdku trójkę kur włoskich kuropatwiaków.

Kółko rolnicze w Dolinie trójkę kaczek Peking.

Kółko rolnicze w Brzezówce trójkę kaczek Peking.

Kółko rolnicze w Sokolnikach trókę kaczek Peking.

Kółko rolnicze w Jastrzębicy trójkę kaczek Peking.

Kółko rolnicze w Rakszawie II. trójkę kaczek Peking.

Kółko rolnicze w Kwaczale trójkę kaczek Peking.

Kółko rolnicze w Biskupicach radłowskich trójkę kaczek Peking.

Kółko rolnicze w Krotoszynie trójkę kaczek Peking.

Wylosowano więc 11 trójek kur i 8 trójek kaczek rasowych i drób na koszt Towarzystwa Kółek rolniczych został wysłany do wyżej wymienionych Kółek rolniczych. Kółka rolnicze same dysponują otrzymanym drobiem t. j. Kółko rolnicze wyznacza z pośród swych członków jednego, któremu drób oddaje do wychowu, z tym warunkiem, że obowiązany jest jaja wylęgowe sprzedawać innym członkom po cenie oznaczonej. Trójki drobiu wylosowane nadają się z warunkiem, by Kółko rolnicze zdało sprawę z tego, czy dana rasa przystosowała się do warunków miejscowych, czy jest lepsza od drobiu miejscowego.

Z tego obowiązku wywiązało się należycie 11 Kółek, przedkładając 7 odpowiedzi o kurach i 4 odpowiedzi o kaczkach.

Na podstawie tych sprawozdań skonstatować można, że prawie jednogłośnie wszyscy chwalą nowy drób i są z niego zadowoleni. Przytoczone poniżej sprawozdania wyświetlają tę sprawę:

...„Zarząd Kółka rolniczego w Borku wielkim oznajmia, że z przysłanej trójki kur włoskich kuropatwiaków jesteśmy zadowoleni. Drób ten łaskawy przyzwyczaił się do naszej miejscowości i jest dosyć nieśliwy. Mikołaj Jakóbek, który drób otrzymał, udzielał członkom Kółka roln. jaj do wylęgu bezpłatnie po 4—5 sztuk. Wyląg młodych był bardzo dobry, młode chowają się ładnie i gospodynie nasze są bardzo zadowolone. Po pięć gospodyń co dnia zgłaszało się po jaja“...

...„Trójka kur włoskich kuropatwiaków, którą otrzymaliśmy w Horodysku z Zarządu głównego, przyzwyczaiła się do naszych warunków, tylko zima im trochę zaszkodziła i kurom grzebienie poodmarzały. Kury nieść się zaczęły około 20. IV. i zniosły 106 jaj, które rozdaliśmy pomiędzy członków. Z tych wylęgło się już 42 kurki i 16 kogutków, a reszta jaj jeszcze wysiaduje się“...

„Trójka kur włoskich kuropatwiaków przyzwyczaiła się zupełnie do warunków miejscowych w Rychwałdku, chowają się dobrze, tylko jedna z kur zachorowała na zapalenie jajowodu, lecz już wyzdrowiała. Nieść zaczęły 22. II., niosą jaja większe od miejscowych i średnio dobrze co drugi dzień. Sześciu członkom zamieniliśmy jaja, wylęg młodych udał się i odróżniają się one większym wyglądem od miejscowych, rosną szybko. Gospodynie bardzo są zadowolnione, lecz wzdychają jeszcze do zielononóżek“...

...Kaczki Peking nadesłane do K. r. w Rakszawie chowają się, lecz były bardzo nędznie chowane, zanim tutaj nadeszły. Wody boją się, jak ognia, ze stawu uciekają. Jaja zaczęły nieść 25. V. Jedna niesie, a druga zniosła dwa i przestała. Chowane są bardzo dobrze na ziarnie...

...„Zarząd K. r. w Kwaczale trójkę kaczek Peking oddał Józefowi Hajdukowi. Kaczki zniosły do tego czasu 88 sztuk jaj. Do dnia dzisiejszego wylęgło się 24 kacząt“...

...„Kaczki Peking w Brzezówce przyzwyczaiły się do naszych warunków. Członkowie K. r. chętnie pobierają jaja wylęgowe. Wyląg młodych z wczesnych jaj był bardzo pomyślny i młode dobrze się chowają — późniejsze jaja były z jakiemiś naroślami na skorupie. Gospodynie bardzo dopytują się o te kaczki i każda chce je mieć u siebie“...

Z powyższego widać, że mimo stosunkowo niedostatecznej liczby sprawozdań na ogół Kółka rolnicze skorzystały z rozesłanego drobiu i w jeden rok zaopatrzą się w drób rasowy. Drób naogół prawie wszędzie okazał się lepszy od miejscowego.

Poza rozdawaniem drobiu rasowego, które konsekwentnie Zarząd główny rok rocznie uskutecznia, z końcem roku 1906 powstała myśl nowa i nowy projekt zmierzający do ożywienia zainteresowania chowem drobiu w kraju i do szybszego podniesienia tej gałęzi gospodarstwa wiejskiego. Projekt ten w swej zasadniczej treści odnosi się do zwiększenia produkcyjności naszego drobiu przez krzyżowanie drobiu naszego z rasowymi samcami i do ułatwienia nabywania drobiu rasowego.

W tym celu i w myśl uchwał Ogólnej Rady T. K. r. nastąpiło ściślejsze porozumienie Zarządu głównego z Towarzystwem chowu drobiu w Jarosławiu. I tak w kierunku podniesienia drobiu naszego przez krzyżowanie z drobiem rasowym Towarzystwo chowu drobiu w Jarosławiu zgodziło się ustępować samce rasowe po cenach zniżonych członkom tych Kółek rolniczych, które przystąpią do tegoż Towarzystwa. Ustanowiono, że Kółka rolnicze, należące do Towarzystwa chowu drobiu w Jarosławiu, nabyć mogą rasowego koguta za opłatą zniżoną 2 kor., rasowego kaczora za 3 kor., gęsiora za 4 kor. i jędora za 5 kor., brakującą zaś kwotę 4 do 7 kor. za samce rasowe pokryje Towarzystwo Kółek rolniczych wraz z Towarzystwem chowu drobiu w Jarosławiu. W zamian za to zobowiąże się dotyczący członek sprzedać samca swego na rzeź. Każde Kółko rok rocznie otrzymać może dla swych członków przynajmniej 3 samce z 4 rodzai drobiu, a w razie mniejszej ilości zgłoszeń Kółko może i więcej samców otrzymać. Prócz tego Kółko rolnicze jako członek Towarzystwa chowu drobiu w Jarosławiu korzystać może z innych praw członków tego Towarzystwa, a więc otrzymać stacyę rasowego drobiu wszelkiego rodzaju lub stacyę rasowych królików, czy wreszcie jaja wylęgowe otrzymać może po cenie zniżonej. Przy tem wszystkiem roczna wkładka dla Kółek rolniczych przystępujących wynosi 3 kor. a jednorazowe wpisowe 2 kor. Bezwarunkowo zarzucićby można na tem miejscu jedno, a mianowicie, że przez zbytnie forsowanie drobiu ras zagranicznych krzyżowanie, nieumiejętnie prowadzone, może narazić na obniżenie wartości drobiu krajowego, którego wiele zalet, jak wytrwałości na twarde warunki bytu i wielkiej nośności, wielokrotnie stwierdzono.

Bez kwestyi eksperymenta mogą być nie wszędzie udatne, ale Zarząd główny nie jest w stanie i niema możności zajmować się skrupulatną działalnością pod tym względem. Nie liczymy też na wytworzenie stąd jakiejś wyjątkowo dobrej nowej rasy któregokolwiek rodzaju drobiu, chodzi bowiem głównie o odświeżenie krwi i uzyskanie produktu, lepiej rentującego się w gospodarstwie.

Bezsprzecznie byłoby pożądane, by projektowany Zakład we Lwowie, któryby zajął się ocenianiem wartości drobiu zagranicznego i na podstawie ścisłych badań dał wytyczne do podniesienia wydajności naszego drobiu, co rychlej powstał. Prawdopodobnie też przez selekcyę odpowiednią udałoby się i w kraju parę ras rodzimych wyhodować. Oglądać się jednak na to i ociągać nie możemy, a grunt do rentowniejszej hodowli drobiu zmuszeni jesteśmy przygotowywać i to co rychlej, bo gałęź ta produkcyi, jak wiadomo niepoślednie w kraju miejsce zajmuje, a w hodowli na każdym kroku spotykają się krzyczące braki tak w materyale hodowlanym, który się hodowli nie opłaca, jak i w urządzeniach do celu tego służących w gospodarstwie. Sądzimy też, że działalność i pierwsze kroki działalności konkretnej w tym kierunku nie pozostaną bez pożytku dla ogółu członków Kółek rolniczych.

XV. Chów królików.

W kierunku rozpowszechniania chowu królików krok jeden naprzód zrobiono. Do niedawna akcya pod tym względem ograniczała się do szerzenia wiadomości z tego zakresu słowem i drukiem. Nie zaniechano jej i w roku sprawozdawczym, a w roku bieżącym stoją otworem łamy „Przewodnika“ dla dyskusyi i wymiany myśli w sprawie chowu królików. Kilka artykułów, umieszczonych w „Przewodniku“ jak „Chów rasowych królików“, „Główne przepisy racyonalnej hodowli królików“, „O królikach“ i t. d, wyświetliły tę sprawę, a w każdym z nich tkwi myśl przewodnia, że jak w każdej gałęzi hodowli, tak i w tej musi być cel hodowli ściśle określony (a więc mięso czy skórki), i że tylko materyał doborowy może zapewnić zyski odpowiednie z tej gałęzi produkcyi.

Ustnie przy każdej sposobności omawia się tę sprawę bądź na kursach, Zjazdach powiatowych, czy wreszcie w poszczególnych Kółkach rolniczych. Trafia się już coraz częściej, że drobni wyrobnicy, małomieszczanie sami interpelują na zgromadzeniach Kółek rolniczych — sprawa ta jednak widocznie jeszcze niezupełnie dojrzała u nas, bo szczególniej na wsi często ci nawet, co zaledwie lichą krowinę utrzymać mogą, z pewnem lekceważeniem traktują sprawę tak drobnego inwentarza, a chociaż może przez rok cały mięsa nie widują na swym stole, to jednak uważają za poniżające i niegodne dla siebie interesować się tak błahą sprawą jak chów królików. Wyrabia się jakiś fałszywy wstyd pod tym względem i jeżeli się już mówi o tem, to z uśmiechem pobłażliwości na ustach. Sprawa ta jednak coraz pokaźniej figuruje w działalności Zarządu głównego. I tak na kursie w Przemyślanach i w Mościskach

był osobny wykład o chowie królików, o rasach, żywieniu i utrzymywaniu ich w osobnych klatkach. Na Zjeździe powiatowym Kółek rolniczych lwowskiego powiatu rzeczoznawca p. Olszewski nie tylko miał wykład na temat chowu królików rasowych, lecz wykazał prostym rachunkiem, że się chów królików rasowych może i powinien opłacać dobrze. Demonstrował p. Olszewski zarazem na okazach żywych królika naszego domowego i dla porównania króliki ras zagranicznych, na mięso lub na skórki chowane, pokazywał również wyroby ze skórek króliczych, wykazywał cyfrowo, jak wiele pieniędzy kraj traci przez sprowadzanie skórek króliczych na futra z Lipska, jak wiele kraj mógłby zyskać u siebie, rozszerzając hodowlę królików i wyprawiając skórki królików na miejscu.

Wykład p. Olszewskiego urzeczywistnił ostatecznie projekt Zarządu głównego, który oddawna już kiełkował — projekt planowej i konkretnej akcyi w kierunku popierania racyonalnej hodowli królików. W tym celu Zarząd główny ze swej strony ofiarował pewną kwotę i wszedł w porozumienia z „Pierwszą hodowlą królików rasowych we Lwowie“, która to Spółka obowiązała się dostarczać materyał hodowlany dla Kółek rolniczych, potrzebny dla zaprowadzenia królikarni rasowych przy Kółkach rolniczych.

Ponieważ Zarząd główny nie rozporządza tak znacznymi środkami, by mógł odrazu ofiarować większą sumę pieniędzy na ten cel, więc na razie ograniczono działalność swą na powiat lwowski. Umowa stanęła taka: Pierwsza krajowa Hodowla królików we Lwowie dostarcza nam króliki ras — Belgijskiej, Flandryjskiej, wiedeńskich olbrzymów i Srebrzystych po cenie 10 kor. za sztukę już zdatną do rozpłodu, dając nadto na każde 6—8 samic — 1 samca tej rasy zadarmo.

Kółka rolnicze pow. lwowskiego nabywają z Tow. Kółek rolniczych samice jakiejkolwiek z wymienionych ras za pół ceny t. j. po 5 kor. za sztukę, drugie 5 koron dopłaca Towarzystwo Kółek rolniczych, ponosząc zarazem i koszta przesyłki. Kółko rolnicze może nabyć najmniej 6 samic i 1 samca danej rasy, lecz musi się zobowiązać, że utrzymywać będzie króliki rasowe w klatkach, chować według podanych wskazówek i nie dopuścić do krzyżowania rodziców z młodzieżą. Zarząd główny dostarczać będzie w tym celu samce rasowe do wymiany za stare, nadto każdy członek Kółka, utrzymujący te króliki, obowiązany jest prowadzić zapiski, tak co do pochodzenia swych królików, jak i co do płodności i innych zalet swych samic. Celem tej hodowli jest wytworzyć pepiniery, w których nabyć można będzie w przyszłości materyał odpowiedni dla rozszerzenia hodowli. Drugim celem jest stworzyć nową rentowną gałąź drobnego gospodarstwa wiejskiego czy przez dostarczenie odpowiedniego mięsa dla samego właściciela, czy też na szerszy zbyt w kraju. Nawiasem mówiąc „Pierwsza hodowla królików rasowych we Lwowie“ obowiązała się nabywać każdą ilość królików rasowych, pochodzących z tych hodowli, ofiarując zawsze 50 h. za kilo żywej wagi i nabywając skórki po cenie na miejscu omówionej.

Wezwania odnośne rozesłaliśmy do Kółek rolniczych pow. lwowskiego. Trudno jednak było przewidzieć, że Kółka rolnicze, których przedstawiciele na Zjeździe Lwowskim okazywali takie zainteresowanie i tak przyklasnęli sprawie chowu królików rasowych, okażą się obojętnemi na wezwanie do przystąpienia do czynnej akcyi. Mimo, że wykazane były liczne korzyści z chowu królików, mimo tak dogodnych warunków nabywania już zdatnych do rozpłodu samic, mimo wreszcie zapewnionego zbytu na przyszły przychowek zgłosiły się tylko dwa Kółka rolnicze z powiatu lwowskiego i wzięły łącznie 20 samic rasowych a to 14 samic i 1 samca Wiedeńskich olbrzymów i 6 samic i 1 samca Srebrzystych. Taki słaby udział w tej nowej sprawie da się chyba tylko wytłumaczyć wielkę niechęcią do wszelkich innowacyi i brakiem inicyatywy w samych Zarządach Kółek.

Projekt nowy chowu królików rasowych na szerszą skalę nie został podany do wiadomości wszystkich Kółek w kraju i nie został ogłoszony w Przewodniku raz dlatego, że nie mogliśmy ryzykować na wielkie przedsiębiorstwo, powtóre, że przy zbyt licznych stacyach tego rodzaju ścisła kontrola mogłaby się była wymknąć z rąk Zarządu głównego. Zarząd główny więc postanowił uwzględniać w dalszym ciągu tylko te zgłoszenia, które samorzutnie wpływały i te Kółka rolnicze, które wyraźnie i same objawiły chęć w jakikolwiek bądź sposób nabyć doborowy materyał hodowlany w królikach. Niżej podany spis stacyi królików rasowych wykazuje założone już w tym celu pojedyncze ogniska hodowlane:

1. K. r. Siemianówka, pow. Lwów — 8 samic ,1 samiec Wiedeńskich olbrzymów.
2. K. r. Kukizów, pow. Lwów — 6 samic 1 samiec Srebrzystych.
   K. r. Kukizów, pow. Lwów — 6 samic 1 samiec Wiedeńskich olbrzymów.
3. K. r. Bystra, pow. Gorlice — 3 samice 1 samiec Wiedeńskich olbrzymów.
4. K. r. Rychwałdek, pow. Żywiec — 7 samic 1 samiec Belgijskich.
5. K. r. Szmańkowce, pow. Czortków — 6 samic 1 samiec Wiedeńskich olbrzymów.
6. K. r. Prałkowce, pow. Przemyśl — 10 samic 1 samiec Flandryjskich.
   K. r. Prałkowce, pow. Przemyśl — 5 samic 1 samiec Srebrzystych.
7. K. r. Kułaczkowce pow. Kołomyja — 6 samic 1 samiec Flandryjskich, (wskutek wyczerpania funduszów, na ten cel przeznaczonych Kułaczkowce płaciły po 7 kor. za samicę rasową).

Tak więc rozesłano 57 samic rasowych i 9 samców.

W ten sposób na przyszły rok już znaczny

zapas materyału hodowlanego będzie do rozporządzenia i można będzie go użyć na dalsze szerzenie i rozpowszechnianie królików rasowych.

Nadmienić wypada jeszcze, że p. Olszewski obowiązał się na koszt Zarządu głównego dojeżdżać do poszczególnych stacyi, gdzie przeprowadzać będzie kontrolę i pouczać członków o tem, jak obchodzić się należy z królikami, jak żywić je i pielęgnować. Takie pouczenia przeprowadził już w Siemianówce, Kukizowie i Prałkowcach.

C) Sprawy handlowe.

I. Ogólne uwagi.

W sprawozdaniach z poprzednich lat wyczerpująco omówiliśmy genezę powstania sklepów Kólek rolniczych, ważne ich znaczenie dla ludności włościańskiej, korzyści, które przy należytej organizacyi przynoszą, i szkody, które asocyacyjnej pracy wyrządzają, jeżeli opanowane zostały przez jednostki, żądne osobistego zysku a nie troszczące się zgoła o dobro ogólne. Tego zatem wszystkiego ponownie nie będziemy poruszali. Podamy tylko zasady, których się obecnie Zarząd główny wobec przedsiębiorstw handlowych Kółek rolniczych trzyma. Krótko to wyjaśnia § 3 wydanej w r. 1906 instrukcyi dla lustratorów handlowych i dla tego go tutaj przytaczamy:

„Przy udzielaniu rad i informacyi Kółkom i ich Zarządom trzymać się będą pp. lustratorowie następujących zasad:

1. Sklepik Kółka rolniczego powinien powstawać tylko w warunkach rokujących rzeczywiste powodzenie. Gdy więc lustrator przybywa do Kółka, które zawiadomiło Zarząd o chęci założenia sklepiku, celem pouczenia Kółka o prowadzeniu sklepu, powinien on przedewszystkiem zbadać dokładnie miejscowe warunki, czy rzeczywiście potrzeba założenia sklepu istnieje i czy znajdują się odpowiedni ludzie do porządnego prowadzenia sklepu. Gdyby ludzi takich w Kółku nie było, należy odradzić Kółku zakładanie sklepu; w razie zaś, kiedy sklep chrześciański jest rzeczywiście potrzebny, niema jednak widoków, by Kółko mogło go porządnie poprowadzić, lustrator doradzi Kółku, by raczej dopomogło do powstania prywatnego sklepu chrześciańskiego.

2. Celem sklepu Kółka rolniczego jest zaopatrywanie członków Kółka, a w dalszym rzędzie i wszystkich członków gminy, w dobry i tani towar i uniezależnienie włościan od pośredników handlowych. Aby ten cel osiągnąć trzeba koniecznie po pierwsze, żeby zyski, jakie sklep daje, nie szły wyłącznie na korzyść udziałowców, lecz przedewszystkiem na korzyść tych członków, którzy w sklepie kupują, po drugie, żeby sklep Kółka możliwie był niezależny od najbliższych małomiasteczkowych kupców, którzy wobec Kółka chcą odgrywać rolę hurtownych dostawców.

3. Zakładając nowy sklepik, lustrator obowiązany jest zorganizować branie towarów w sklepie przez członków Kółka na książeczki, przez Zarząd główny wydane, i podział zysków sklepu Kółka między członków według ilości robionych zakupów.

4. Lustrując istniejące już sklepy, lustrator wytłumaczy zebranym członkom Kółka korzyści takiego podziału zysków i postara się podział ten zorganizować.

5. Lustrator wskaże najodpowiedniejsze dla miejscowych stosunków źródła zakupna towarów spożywczych, w szczególności objaśni korzyści zbiorowego zakupna z innemi Kółkami rolniczemi według specyalnej, w tej materyi wydanej przez Zarząd główny instrukcyi.

6. Sklep Kółka wydzierżawiony jest anomalią, którą można tolerowac tylko w nadziei, że z czasem Kółko wzmocniwszy się przyjmie napowrót sklep we własny zarząd. Jeśli więc lustrator przeświadczy się na podstawie przeprowadzonej przez się lustracyi, że Kółko nie zdolne jest porządnie sklepu prowadzić, powinien on w tym tylko razie doradzić wydzierżawienie sklepu, gdy są poważne widoki na rychłą sanacyę Kółka. W przeciwnym razie należy przystąpić do likwidacyi sklepu, o ile to możliwe, odprzedając go któremuś z chrześciańskich członków gminy.

7. W razie, gdy z pośród samych członków Kółka odzywają się żądania wydzierżawienia sklepu, mimo, że funkcyonuje on nie najgorzej, a choćby nawet i były niedomagania w gospodarce sklepu, które jednak dadzą się usunąć przez wybór lepszego zarządu, czy też wskazanie lepszych źródeł zakupu towarów, czy wreszcie zorganizowanie podziału zysków wedle robionych zakupów przez członków, lustrator powinien zbadać nasamprzód, jakie motywy żądającymi wydzierżawienia sklepu kierują, i gdyby się przeświadczył, że żądanie to wychodzi od tych, którzyby sami chcieli wziąć sklep w dzierżawę, stanowczo temu przeszkodzić; w każdym razie zaś zachęcić Kółko przedewszystkiem do podjęcia stosownej sanacyi w gospodarce sklepu, powstrzymując je od zbyt pochopnego wydzierżawienia sklepu.

8. Lustrator pouczy każde Kółko o rolniczo-handlowej działalności Towarzystwa, zwróci uwagę na konieczność i korzyści wspólnego zakupu towarów rolniczych, wyjaśni pośredniczącą działalność Zarządu głównego, oraz poinformuje o zawartym układzie Zarządu głównego ze Związkiem handlowym Kółek rolniczych i zachęci Kółko do przystąpienia na członka Związku handlowego Kó-

łek rolniczych, wykazując płynące stąd dla członków Kółka korzyści".

Z przytoczonego paragrafu wynika, że w akcyi dotyczącej przedsiębiorstw handlowych Kółek Zarząd główny uważa za rzecz najważniejszą, by powstały lub istniały tylko takie sklepy, które na zdrowych podstawach się opierają, dalej, by przedsiębiorstwa te przybierały charakter współdzielczy przez uwzględnienie korzyści zakupujących a nie członków udziałowych, wreszcie, by prowadzone były na wspólny rachunek członków we własnym zarządzie. Uznaje za anomalię wydzierżawianie sklepów, która tylko czasowo tolerowana być może; nie tylko nie przeszkadza powstawaniu prywatnych sklepów, lecz nawet doradza je zakładać przy pomocy Kółka lub przekształcać wspólne sklepy na prywatne, jeżeli w Kółku niema odpowiednio urobionych sił do przeprowadzenia przedsiębiorstwa na wspólny rachunek.

II. Lustracye handlowe.

Zarząd główny Towarzystwa wykonywał w r. 1906 opiekę i kontrolę nad przedsiębiorstwami Kółek rolniczych za pomocą 4 lustratorów handlowych. Obowiązki lustratorów spełniali pp. Stanisław Sadowski, Stefan Malczewski, Wojciech Emeryk Lerch i Joachim Sołtys.

Oprócz tego w nagłych wypadkach powoływano do lustracyjnych czynności byłego lustratora p. Henryka Schmidta, który zajęty jest obecnie w biurze jako kierownik ekspedytu.

P. Schmidt przeprowadził 15 lustracyi, p. Malczewski 86; p. Sadowski 82; p. Lerch 79; p. Sołtys 110.

Lustracye zarządzano z następujących powodów:

1) celem udzielenia wskazówek i pouczeń w nowozawiązanych Kółkach rolniczych, w których postanowiono otworzyć sklep spółkowy;

2) celem zbadania stanu tych przedsiębiorstw, w których wedle otrzymanych relacyi zakradły się nieporozumienia między członkami albo nieporządki, wymagające stanowczego uregulowania sprawy;

3) celem przeprowadzenia obrachunków przy zmianie sklepikarzy lub przy wypuszczaniu sklepu Kółka rolniczego w dzierżawę;

4) celem sprawdzenia stanu majątkowego tych przedsiębiorstw, dla których Zarządy odnośnych Kółek chciały uzyskać bezprocentową pożyczkę z funduszu krajowego;

5) celem zabezpieczenia prawnego dla nieruchomości Kółek rolniczych;

6) celem systematycznego zbadania stanu i rozwoju sklepów Kółek rolniczych w pewnym powiecie lub okręgu.

Z 372 Kółek rolniczych, zwiedzonych przez lustratorów handlowych, 243 miało sklepy prowadzone na wspólny rachunek swoich członków.

W 41 Kółkach rolniczych, które sklepy swe oddały w dzierżawę wynosił obrót kasowy 391.400 Kor. Dzierżawcy płacili tytułem rocznego czynszu 5.230 K. Udziały członków, włożone w wydzierżawione przedsiębiorstwa, wynosiły 8.799 Kor. Budynki i urządzenia sklepowe oddane w używanie dzierżawcom miały wartość 16.544 K. Najniższy czynsz dzierżawny wynosił 10, średni 300, najwyższy 1480 K.

Obrót kasowy roczny sklepów zlustrowanych w ciągu 1906 r. wynosił:

w 243 sklepach prowadzonych we własnym zarządzie	5,905·400 K
w 41 sklepach wydzierżawionych	391.400 K
Suma zatem obrotu kasowego w 284 sklepach wynosiła	6.296.800 K

WYKAZ PRZEPROWADZONYCH LUSTRACYI:

P. Henryk Schmitt w powiatach:

brzozowskim: 1) Dynów;
kamioneckim: 2) Milatyn nowy;
lwowskim: 3) Barszczowice, 4) Lewandówka, 5) Żydatycze;
przemyślańskim: 6) Alfredówka;
ropczyckim: 7) Dębica;
rudeckim: 8) Buczały;
stanisławowskim: 9) Bednarów, 10) Halicz;
stryjskim: 11) Synowódzko wyżne;
złoczowskim: 12) Biały kamień;
żółkiewskim: 13) Kłodno, 14—15) Glińsko, 2 razy.

P. Malczewski w powiatach:

bocheńskim: 1) Ostrów królewski, 2) Besów;
brzeskim: 3) Jasień, 4) Łysagóra, 5) Szczepanów;
buczackim: 6) Jazłowiec, 7) Monasterzyska, 8) Potok złoty, 9) Puźniki;
brzeżańskim: 9—10) Hucisko, 2 razy;
brzozowskim: 11) Dydnia, 12) Malinówka, 13) Wydrna;
grodeckim: 14) Wołczuchy;
grybowskim: 15) Bruśnik;
dąbrowskim: 16) Radwan, 17) Słupiec, 18) Smęgorzów;
jarosławskim: 19) Adamówka, 20) Czelatyce. 21) Pawłosiów, 22) Pruchnik, 23) Rudka;
kałuskim: 24) Dołha wojniłowska;
kamioneckim: 25) Kozłów, 26) Busk;
kolbuszowskim: 27) Sokołów;
krakowskim: 28) Bielany;
jasielskim: 29) Gogolów, 30) Łączki, 31) Łęki, 32) Wojaszówka;
łańcuckim: 33) Głogowiec, 34) Gorzyce, 35) Rakszawa I, 36) Strażów;
limanowskim: 37) Dobra, 38) Tymbark;
mościskim: 39) Strzelczyska;

Zestawienie za rok 1906 wyników lustracyi handlowych w sklepach Kółek rolniczych, prowadzonych we własnym zarządzie.

Liczba porz.	Nazwa powiatu	Ilość sklepów	Zakupiono towarów za koron	Obrót kasowy roczny	STAN CZYNNY: Gotówka w kasie	STAN CZYNNY: Wartość towarów w dniu lustracyi	STAN CZYNNY: Wierzytelności towarowe i pieniężne	STAN CZYNNY: Wartość inwentarza i własnych budynków	STAN CZYNNY: Niedobór	STAN BIERNY: Udziały	STAN BIERNY: Fundusz rezerwowy	STAN BIERNY: Długi towarowe i pieniężne	STAN BIERNY: Nadwyżka
1	Biała	6	62000	120000	453 27	1869 86	8750 88	3313 65	— —	1855 68	6279 70	4004 50	2247 78
2	Bochnia	4	12500	24000	329 30	945 30	1391 04	5256 80	1) 111 10	532 —	1731 22	1642 08	4128 24
3	Brzesko	5	108500	230000	2643 36	25821 99	10040 80	4029 72	2) 105 28	10510 03	5211 60	20605 33	6314 19
4	Brzeżany	2	10000	18000	57 54	513 66	858 50	127 96	2) 329 70	353 20	18 80	1515 36	— —
5	Brzozów	5	161000	311000	3170 06	48074 79	23075 20	2802 09	2) 61 22	14448 31	876 51	57724 80	4131 74
6	Buczacz	8	83000	145800	1347 80	10770 58	10348 97	15365 59	1) 172 16	4126 11	10764 87	14861 85	8252 27
7	Chrzanów	2	38000	78000	72 86	2873 55	4103 22	903 72	— —	717 —	1165 12	3981 76	2089 47
8	Dąbrowa	6	49000	102000	1437 —	4684 63	1225 29	587 72	1) 5 11	2642 —	— —	3368 44	1929 31
9	Gorlice	2	48000	96000	7745 19	8738 85	3968 33	10430 46	— —	4323 55	15359 37	8721 77	2478 14
10	Grybów	3	28000	62000	644 69	3896 33	5827 24	3971 16	— —	1684 66	1037 45	5597 68	6019 63
11	Husiatyn	6	62000	122800	892 91	9976 87	7154 98	10606 20	2) 1404 83	1995 90	1360 88	18543 62	8135 39
12	Jarosław	3	29000	62000	354 82	4041 74	2271 96	2315 78	2) 2747 42	963 44	2741 89	7506 58	519 81
13	Jasło	7	98000	204000	2242 02	14469 78	8817 35	10797 77	1) 592 18	3712 88	11895 47	13241 77	8068 98
14	Kałusz	4	34000	71000	820 07	4221 47	4333 52	2279 88	2) 828 67	712 53	3664 02	7817 06	290 —
15	Kamionka str.	4	75000	168000	569 02	30413 17	11754 21	2403 35	— —	2975 51	10757 58	25841 40	5565 26
16	Kraków	3	28000	54000	2407 45	3627 65	2536 25	1062 62	1) 113 56	442 96	8489 33	1438 90	376 34
17	Krosno	11	337500	528000	4722 05	74606 28	29127 96	18396 65	2) 50 89	29735 22	17660 16	69185 90	10322 55
18	Łańcut	9	91400	180000	2609 42	12541 72	8886 91	13020 18	2) 637 34	7690 10	9845 92	15331 44	4878 11
19	Lwów	8	78000	141000	1789 10	8459 41	7481 28	2391 28	4) 1401 10	4532 49	3659 03	12298 55	1032 10
20	Limanowa	2	67000	135000	1199 64	8236 45	8495 37	3697 89	— —	2577 60	356 59	14426 42	4268 74
21	Mielec	7	64000	104400	2465 13	12091 06	8006 69	3310 87	— —	6196 46	11155 03	4878 90	3643 36
22	Mościska	6	27500	52800	309 84	1468 79	9777 64	1482 26	1) 65 —	807 16	5675 —	4423 94	2197 43
23	Myślenice	5	86000	180000	2650 66	10203 51	9527 54	5134 81	1) 6670 86	974 92	8919 52	20346 86	3946 08
24	Nadwórna	2	30000	64000	225 98	3947 12	2556 38	440 18	1) 433 74	945 50	1047 51	4887 88	722 51
25	Pilzno	4	46000	96000	1118 80	7788 70	7206 46	6937 58	— —	5157 24	6182 40	5864 62	5847 28
26	Przemyślany	4	19500	35000	532 77	4057 33	1202 20	1973 96	1) 526 01	3587 16	1862 82	2108 32	733 97
27	Podhajce	6	20000	37500	505 60	1479 24	977 43	144 76	1) 110 79	1159 68	— —	1909 91	148 23
28	Rohatyn	5	36500	71400	510 89	3054 14	1405 58	410 16	1) 12 17	1449 84	562 81	2308 01	1072 28
29	Rudki	12	105000	206600	5551 98	21512 02	28237 80	7212 11	4) 3622 62	6780 —	18480 30	31280 87	9595 36
30	Rzeszów	16	108600	239000	3666 94	13023 56	7339 20	11084 50	3) 990 60	11272 07	5255 28	14986 58	4590 87
31	Sambor	6	80000	163000	3369 58	19112 53	11328 61	11970 94	2) 1279 09	9127 01	19724 68	16445 22	1763 84
32	Sanok	6	290000	600000	1495 31	52220 50	8783 46	11166 30	3) 1141 64	11795 41	13823 12	42230 45	6958 23
33	Skałat	4	25000	47000	576 17	3534 30	1935 47	1855 59	1) 18 —	546 —	4546 32	2026 46	800 75
34	Stanisławów	7	38000	77500	873 20	9765 53	4673 76	1955 01	2) 649 70	1099 24	919 70	14434 04	1464 22
35	Stary Sambor	2	25300	50000	277 76	4815 80	3307 35	10299 52	1) 1505 47	1500 —	8067 64	9890 89	747 37
36	Tarnobrzeg	4	34000	68000	840 24	5180 32	4030 20	920 38	1) 252 92	1418 —	3029 —	6058 46	718 60
37	Tarnopol	10	50000	80000	980 25	3473 76	2930 37	1050 18	1) 25 48	2411 40	1852 41	2959 36	1236 87
38	Tarnów	4	32000	66000	764 62	4455 84	991 50	4933 84	— —	5661 56	836 88	3081 38	1265 98
39	Tłumacz	2	25000	42000	250 08	5023 90	2811 34	551 52	— —	661 —	1700 —	3596 88	2678 96
40	Trembowla	3	13000	28000	367 14	1092 99	1401 47	354 16	1) 707 56	454 —	1133 44	999 98	1335 90
41	Wadowice	7	105000	210000	2032 53	16767 70	15849 29	16890 03	— —	15317 29	16386 02	4929 42	14906 82
42	Wieliczka	5	70000	142400	5160 33	9320 14	9752 35	16265 32	— —	1822 87	13052 15	2764 75	22858 37
43	Żółkiew	3	33200	70200	1004 84	2592 86	1390 94	14335 08	— —	1687 64	6889 58	8866 90	1877 60
44	Złoczów	4	31000	62000	1513 28	3252 11	4001 99	476 83	1) 22 23	1876 60	902 90	5246 92	1240 02
45	Inne powiaty	9	126000	250000	2983 75	20080 70	14976 56	17238 13	1) 1270 73	6379 84	10866 89	29106 73	10196 41
46	Razem	243	2901400	5905400	75535 24	518145 53	325848 84	262154 49	27865 17	196616 06	275746 91	553288 94	183897 36

1) W 1 sklepie; 2) w 2 sklepach; 3) w 3 sklepach; 4) w 4 sklepach.

myślenickim: 40) Pcim;
przemyskim: 41) Grochowce;
przemyślańskim: 42) Dunajów, 43) Świrz, 44) Tuczne, 45) Ostałowice; 46) Uszkowice;
lwowskim: 47—48) Jastrzębków, 2 razy, 49—50) Czyszki, 2 razy, 51) Leśniowice, 52) Siemianówka;
rohatyńskim: 53) Sarnki dolne;
ropczyckim: 54) Ocieka;
rudeckim; 55) Buczały, 56—57) Rumno, 2 razy;
rzeszowskim: 58) Boguchwała, 59) Świlcza, 60) Zaborów;
sanockim: 61) Jaćmierz, 62) Pakoszówka;
skałackim: 63) Chmieliska, 64) Dorofiówka;
stanisławowskim: 65) Halicz;
starosamborskim: 66) Felsztyn;
tarnobrzeskim: 67) Sokolniki, 68) Zbydniów;
tarnopolskim: 69) Bucniów, 70) Czernielów mazow. 71) Łozowa, 72) Ihrowica;
tarnowskim; 73) Lękawica, 74) Łukowa;
tłumackim: 75) Ladzkie szlach.;
wielickim: 76) Brzezowa, 77) Czasław, 79) Mietniów;
zbaraskim: 80) Romanówka, 81) Romanowe sioło;
złoczowskim: 82) Białykamień, 83) Bzowica, 84) Wicyń;
żółkiewskim: 85) Kłodno, 86) Przedrzymichy.

P. Sadowski w powiatach:

bialskim: 1—2) Bielany, 2 razy, 3) Dankowice;
bocheńskim: 4) Wola batorska;
brzeskim: 5) Brzesko, 6—10) Okocim, 5 razy, 11) Strzelce wielkie;
brzozowskim: 12) Dynów, 13) Przysietnica;
chrzanowskim: 14) Ciężkowice;
czortkowskim: 15) Czortków;
dobromilskim: 16—17) Dobromil, 2 razy;
gorlickim: 18—19) Szymbark, 2 razy;
grybowskim: 20) Polna, 21) Ptaszkowa, 22) Zborowice;
husiatyńskim: 23) Kopyczyńce;
jasielskim: 24—25) Biezdziadka, 2 razy, 26) Czermna, 27) Jasło, 28) Szebnie, 29—30) Zarzecze 2 razy;
kałuskim: 30) Dołha wojniłowska, 31) Tomaszowce na Dębinie, 32) Tomaszowce na Marceli;
krośnieńskim: 33—34) Bóbrka, 2 razy, 35—37) Krosno, 3 razy, 38) Lubatowa, 39—40) Miejsce, Piastowe 2 razy, 41) Równe, 42) Targowisko, 43) Turaszówka;
łańcuckim: 44) Czarna, 45) Leżajsk, 46) Podbórz, 47) Strażów;
liskim: 48) Poraż;
lwowskim: 49 - 50) Barszczowice, 2 razy;
myślenickim: 51) Myślenice;
nadwórniańskim: 52) Delatyn;
rohatyńskim: 53) Sarnki dolne;
sanockim: 54) Bykowce, 55—56) Dąbrówka ruska, 2 razy, 57—59) Posada olchowska, 3 razy, 60—62) Sanok filia, 3 razy.
śniatyńskim: 63) Rożnów, 64) Rudniki;
stanisławowskim: 65) Bednarów, 66) Knihinin górka;
tarnopolskim: 67) Czernielów mazowiecki;
tarnowskim: 68) Jastrzębia nowa, 69) Żukowice nowe;
tłumackim: 70) Hołosków, 71) Jezierzany;
wadowickim: 72) Facimiech, 73) Klecza górna, 74—75) Stronie, 2 razy;
wielickim; 76) Radziszów;
zaleszczyckim: 77—79) Zaleszczyki, 3 razy,
złoczowskim: 80—81) Olesko, 2 razy;
żółkiewskim: 82) Glińsko;

P. Lerch w powiatach:

buczackim: 1) Jazłowiec;
cieszanowskim: 2) Cieszanów, 3) Fehlbach;
czortkowskim: 4) Wygnanka;
grybowskim: 5) Kąclowa;
husiatyńskim: 6) Chłopówka, 7 - 8) Czortków, 2 razy, 9) Kopyczyńce;
jaworowskim: 10) Kobylnica;
kamioneckim: 11) Witków nowy;
łańcuckim: 12) Rakszawa I;
lwowskim: 13) Leśniowice;
mieleckim: 14) Dulcza mała, 15) Dulcza wielka, 16) Zdziarzec, 17) Rzochów, 18) Grochowce, 19) Przykopie, 20) Czermin, 21) Chorzelów, 22) Krzemienica, 23) Czajkowa, 24) Ceranka, 25) Reichsheim, 26) Malinie, 27) Tuszów, 28) Rzędzianowice, 29) Złotniki, 30) Wola pławska, 31) Hohenbach, 32) Wola mielecka, 33) Trzciana, 34) Wojsław, 35) Chrząstów, 36) Zarównie, 37) Gawłuszowice, 38) Wojków, 39) Kębłów, 40) Dobrynin, 41) Dąbie, 42—43) Mielec, 2 razy, 44) Partyń, 45) Zarównie, 46) Jamy, 47) Różniaty;
mościskim: 48) Podliski, 49) Strzelczyska;
myślenickim: 50 Biertowice;
niskim: 51) Nisko;
pilzneńskim: 52) Siedliska, 53) Wiewiórka;
rzeszowskim: 54) Godowa, 52) Pstrągowa, 56) Wola pstrągowa;
rohatyńskim: 57) Horodyska, 58) Hrehorów, 59—60) Herbutów, 2 razy;
rudeckim; 61) Chłopy;
samborskim: 62) Powodowa;
skałackim: 63) Ostapie;
starosamborski: 64) Felsztyn;
tarnobrzeskim; 65) Machów, 66) Ocice, 67) Wola gołego;
tarnopolskim: 68—69) Baworów 2 razy, 70) Chodaczków wielki, 71) Ostrów;
trembowelskim: 73—73) Boryczówka, 2 razy, 74) Iwanówka, 75) Plebanówka, 76—77) Strusów 2 razy:
wadowicki: 78) Stronie;
żółkiewski: 79) Winniki;

P. Jachim Sołtys w powiatach:

bialskim: 1) Dankowice, 2) Pisarzowice;
bocheńskim: 3) Dziewin, 4) Lipnica murowana;
bobreckim: 5) Wybranówka;

buczackim: 6—7) Porchowa, 2 razy;
chrzanowskim: 8) Brodły, 9) Długoszyn, 10) Gorzów, 11—12) Siersza, 2 razy;
dąbrowskim: 13) Bieniaszowice, 14) Siedliszowice, 15) Karsy, 16) Hubenice, 17) Biskupice, 18) Zalipie, 19) Lubiczko, 20) Wielopole moszczyńskie, 21) Dąbrowa, 22) Nieczajna, 23) Otfinów;
gorlickim: 25) Staszkówka;
grodeckim: 25) Rodatycze;
husiatyńskim: 26) Chłopówka, 27) Trójca, 28) Żabińce;
kamioneckim: 29) Milatyn nowy;
krakowskim: 30) Piekary, 31) Rusocice, 32) Rybna,
łańcuckim: 34) Krzemienica;
lwowskim: 35) Kleparów;
mościskim: 36) Krysowice, 37) Lipniki, 38) Tomanowice;
myślenickim; 39) Biertowice, 40) Grzechynia, 41—42) Jachówka, dwa razy, 43) Jawornik;
nadwórniańskim: 44—45) Delatyn, 2 razy.
nowosądeckim: 46) Krynica zdrój;
nowotarskim: 47) Olcza;
podhajeckim: 48) Dryszczów, 49—50) Panowice, 2 razy, 51) Hnilcze, 52) Horożanką, 53) Zawałów, 54) Toustobaby, 55) Zawadówka, 56) Podhajce, 57) Wierzbów, 58) Białokiernica, 59) Beckersdorf;
ropczyckim: 60) Brzeziny, 61) Ostrów;
rudeckim: 62) Bieńkowa wisznia, 63) Koniuszki siemianowskie, 64) Laszki zawiązane, 65) Rudki;
rzeszowskim: 66) Dobrzechów, 67) Glinik charzewski, 68—69) Strzyżów, 3 razy, 70—71) Zaborów 2 razy, 72) Żarnowa.
samborskim: 73) Biskowice, 74) Czukiew, 75) Dolna, 76) Średnia, 77) Kalinów, 78) Wojutycze, 79) Strzałkowice;
sanockim: 80) Zagórz z filią;
skałackim: 81) Rosochowaciec;
stanisławowskim: 82) Uzina;
wadowickim: 83—84) Skawinki, 2 razy, 85) Chocznia, 86) Inwałd, 87) Przeciszowice, 88—89) Zator, 2 razy, 90) Głębowice, 91) Frydrychowice, 92) Podolsze, 93) Spytkowice; 94) Tłuczań górna;
wielickim: 95) Zakliczyn;
żywieckim: 96) Rycerka dolna, 97) Żywiec, 98) Zabłocie, 99) Ostre, 100) Wieprz, 101) Cisiec, 102) Gilowice, 103) Koszarowa, 104) Krzyżowa, 106) Milówka, 106) Rychwald, 107) Świnna. 108) Ujsoły, 109) Koleby;
zbaraskim: 110) Opryłowce;

III. Kursa handlowe.

Sklepy Kółek rolniczych wymagają odrębnego personalu handlowego, zastosowanego do rozmiarów i warunków tych przedsiębiorstw. Do sklepików wiejskich nie można powoływać pomocników handlowych z miast, bo drobne przedsiębiorstwo nie może im zapewnić należytego utrzymania. Sklepikarskie czynności zatem powierza się osobom z tej samej gminy. Posiadacz małego gospodarstwa i rzemieślnik, nie mając dostatecznego utrzymania z roli czy z rzemiosła, chętnie obejmuje obowiązki sklepikarza, by dodatkowem zajęciem poprawić swój byt. Naturalna rzecz, że tym wszystkim ludziom braknie podstawowych wiadomości handlowych i stąd ponoszą przedsiębiorstwa Kółek rolniczych nieraz znaczne szkody.

By zapewnić odpowiednie wykształcenie handlowe sklepikarzom wiejskim tak, by mogli spełniać swe czynności należycie, Zarząd główny:

1.) utrzymuje stałą szkołę dla sklepikarzy wiejskich t. zw. „Praktyczne kursa handlowe“ w Czernichowie koło Krakowa,

2.) urządza doraźnie kilkutygodniowe kursa handlowe w różnych stronach kraju.

A. Praktyczne kursa handlowe w Czernichowie.

Jednorazowy kurs nauki trwa 4 miesiące, z tych dwa miesiące na oddziale I-szym i dwa na II-gim.

Uczniów przyjmuje się co drugi miesiąc, licząc od 1. stycznia każdego roku. Równocześnie wśród normalnych stosunków znajduje się na kursach 8-miu uczniów, tylu bowiem w internacie szkolnym pomieścić się może. W miesiącach letnich można wyjątkowo przyjmować o jednego ucznia więcej. Zwykle otrzymują uczniowie stypendya od Zarządu głównego po 100 koron na kurs czteromiesięczny, z których pokrywają koszta utrzymania w internacie; wyjątkowo tylko odbywają uczniowie naukę na własny koszt.

W roku 1906 liczyła szkoła 27 uczniów, z tych 4 przeszło do oddziału II-go na rok 1907. Ukończyło kursa 23.

Wykaz statystyczny uczniów podajemy na tablicy pomieszczonej na str. 54.

Szkoła pozostawała pod nadzorem kuratora WPana Stanisława Olszewskiego, em. c. k. radcy szkolnego z Krakowa, oraz inspektora WPana Leona Nowakowskiego, profesora kraj. średniej szkoły rolniczej w Czernichowie.

Kierownikiem kursu był p. Ignacy Góratowski, który równocześnie wykładał przepisy prawne. Jako nauczyciele fungowali: pp. Stanisław Wójcikiewicz, instruktor praktyki sklepowej i nauczyciel towaroznawstwa, i p. Gustaw Kwiatkowski, nauczyciel rachunkowości, korespondencyi i kaligrafii. Z dniem 1. marca 1906 ustąpił z posad p. Wójcikiewicz a czynności jego objął p: Jakóy Halastra. Gdy i ten ustąpił z dniem 1 listopada posadę powierzono prowizorycznie p. Janowi Federkiewiczowi.

Wizytacyę kursów z ramienia Zarządu głó nego przeprowadził Dr. Bronisław Dulęba.

Wykaz statystyczny uczniów prakt. kursów handlowych w Czernichowie za rok 1906.

L. p.	Imię i nazwisko ucznia	Wiek	Pochodzi z powiatu	Otrzymał stypendyum K	Otrzymał stypendyum od	Postęp w nauce	Obyczaje	U W A G A
1	Józef Sroka	18	Jarosław	100	Zarządu gł.	b. dobry	wzorowe	zajęty w sklepie p. Wojaczyńskiego w Brzeżanach
2	Jan Stachowicz	15	Brzesko	100	„ „	b. dobry	b. dobre	„ „ „ p. Polaka w Jaśle
3	Michał Wożniak	24	Bochnia	100	„ „	dostatecz.	b. dobre	„ „ „ Kółka roln. w Ochotnicy
4	Floryan Jakóbczak	20	Strzyżów	100	„ „	b. dobry	wzorowe	„ „ „ Kółka roln. w Ochotnicy
5	Albin Konikiewicz	18	Buczacz	100	„ „	dobry	wzorowe	„ „ „ „ „ w Baryszu
6	Władysław Lis	18	Przemyślany	100	„ „	b. dobry	wzorowe	„ „ „ pryw. w Gawłuszowicach
7	Józef Pernal	30	Krosno	100	„ „	b. dobry	wzorowe	„ „ „ Kółka roln. w Lubatowej
8	Andrzej Kuciara	17	Wadowice.	100	„ „	b. dobry	b. dobre	„ „ „ pryw. w Krakowie
9	Dymitr Pochyła	24	Tyśmienica	100	„ „	b. dobry	b. dobre	— — poszukuje posady
10	Władysław Bąk	19	Bochnia	100	„ „	b. dobry	wzorowe	zajęty w sklepie Kółka roln. w Kłaju
11	Karol Knihinicki	19	Tłumacz	—	—	dobry	wzorowe	— — poszukuje posady
12	Leopold Fadrhons	15	Grybów	—	—	dobry	wzorowe	zajęty w sklepie Kółka roln. w Zawoi
13	Mieczysław Haimann	18	Złoczów	100	„ „	celujący	wzorowe	nie zawiadomił co robi
14	Marcin Matuszny	25	Żywiec	100	„ „	dobry	wzorowe	— — poszukuje posady
15	Jan Piotrowski	21	Tarnopol	100	„ „	b. dobry	wzorowe	zajęty w sklepie Kółka roln. w Ochotnicy
16	Jan Federkiewicz	27	Mościska	100	„ „	celujący	wzorowe	jest nauczycielem praktycznych kursów handlowych w Czernichowie
17	Jan Oliwa	27	Brody	100	„ „	b. dobry	wzorowe	zajęty w sklepie K. roln. w Marcyporębie
18	Julian Trybała	18	Myślenice	100	„ „	dobry	wzorowe	„ „ „ „ „ w Zawoi
19	Jan Święs	27	Grybów	100	„ „	b. dobry	wzorowe	„ „ „ „ „ w Kąclowej
20	Joachim Drzewicki	21	Łańcut	100	„ „	dostatecz.	wzorowe	— — poszukuje posady
21	Wincenty Szczepański	16	Brzesko	100	„ „	dobry	b. dobre	„ „
22	Adam Wiejowski	16	Brzesko	100	„ „	b. dobry	b. dobre	„ „
23	Eugeniusz Tarasek	24	Chrzanów	50	„ „	b. dobry	wzorowe	zajęty w sklepie Kółka roln. w Górnej wsi
24	Augustyn Grzegorczyk	18	Chrzanów	100	„ „	dobry	b. dobre	} przeszli do oddziału II-go od 1. stycznia 1907.
25	Marcin Nawaryński	20	Brzeżany	100	„ „	dobry	b. dobre	}
26	Józef Pelc	16	Przemyślany	100	„ „	dobry	b. dobre	}
27	Aleksander Piotrowski	17	Stanisławów	100	„ „	dobry	b. dobre	}

Szczegółowy program nauki, udzielanej na kursach, podany był w zeszłorocznem sprawozdaniu.

B. Wędrowne kursa handlowe.

W program nauki na kursach tych wchodziły:

1. Wiadomości o przepisach prawnych i skarbowych, odnoszących się do handlu towarów mieszanych jakoteż do handlu konsensowego, o ile znajduje zastosowanie w sklepach wiejskich.
2. Pouczenie w zakresie korespondencyi, rachunkowości i kalkulacyi, zastosowanej do potrzeb drobnych przedsiębiorstw handlowych.
3. Pouczenie o towarach, ich rodzajach, gatunkach, sposobach rozpoznawania fałszowania i znaczeniu użytkowem.
4. Pouczenie o urządzeniu sklepu, magazynu i piwnic.
5. Ćwiczenia praktyczne w czynnościach sklepowych w odbiorze, przechowywaniu i ekspedycyi towarów, w inwentowaniu towarów i zamykaniu rachunków sklepowych.
6. Wiadomości o organizacyi handlowej Towarzystwa Kółek rolniczych.

Naukę na kursach tych prowadził były lustrator handlowy p. Henryk Schmidt, jako kierownik kursu, przy udziale pomocnika handlowego dla ćwiczeń praktycznych w sklepie. Oprócz tego Dr. Dulęba, jako delegat Zarządu głównego udzielał pouczeń o organizacyi handlowej w zastosowaniu do działalności Towarzystwa Kółek rolniczych.

Urządzono 2 takie kursa: w Czortkowie i Szymbarku.

A. Kurs handlowy w Czortkowie.

Pięciotygodniowy kurs ten trwał od 12. listopada do 21. grudnia 1906.

W kursie brało udział 42 uczestników z powiatów: czortkowskiego, borszczowskiego, buczackiego, husiatyńskiego i trembowelskiego różnego wieku od 16 do 30 lat. Z nich było religii rz. kat. 35, a gr. kat. 7.

Uczestników kursu otoczył opieką komitet, z inspektorem szkolnym p. Bronisławem Krukiewiczem na czele. Zamiejscowi uczestnicy otrzymali bezpłatnie wspólne pomieszczenie w Sokolni. Na utrzymanie w ciągu kursu służyły zasiłki Wydziału powiatowego i miejscowego obywatelstwa, tudzież konwentu OO. Dominikanów.

Nauka teoretyczna odbywała się w sali domu Kółka rolniczego, na czortkowskiem przedmieściu „Wygnanka“, praktyka zaś sklepowa w handlu mieszanych towarów Kółka rolniczego i w sklepie towarów spożywczych p. Banacha.

P. Henryk Schmidt jako kierownik kursu prowadził naukę wedle podanego wyżej programu, zaś Dr. Bronisław Dulęba, delegat Zarządu głównego, współdziałał przez 10 dni w kursie i udzielał pouczeń o organizacyi handlowej w zastosowaniu do działalności Towarzystwa Kółek rolniczych.

Ponadto odbyły się dla uczestników kursu wykłady na specyalne tematy. Wykłady te mieli: dyrektor Banku zaliczkowego p. Bieniek „o rodzajach i warunkach kredytu“, sekretarz sądowy p. Korzeniowski „o rodzajach i warunkach umów prawnych, praktykowanych w handlu i o postępowaniu w sprawach spornych przed sądami powiatowymi“, komisarz dyrekcyi skarbu p. Kubec „o należytem zastosowaniu przepisów podatkowych i korzystaniu z dozwolonych ulg i uwolnień“, naczelnik urzędu pocztowego p. Nikodemowicz „o odpowiedniem stosowaniu w handlu przepisów pocztowych“, starszy komisarz powiatowy p. Zawadzki „o postanowieniach prawnych, mających znaczenie w handlu, w stosunku do władz politycznych“.

Dzień 21. grudnia poświęcono egzaminowi. Przy egzaminie byli obecni: radca szkolny Bronisław Baranowski, umyślnie delegowany przez c. k. Radę szkolną krajową, prezes Rady powiatowej Stanisław Rudrof, starosta Stanisław Bodnar, ks. przeor OO. Dominikanów Tomasz Kosior, z Zarządu głównego Tow. Kółek rolniczych pp. Cielecki, dr. B. Dulęba, z Zarządu powiatowego pp. Świeżawski, ks. Bieniek, Krukiewicz i Sawicki.

Jasne i wyraźne odpowiedzi egzaminowanych uczniów wypadły ku zupełnemu zadowoleniu p. radcy szkolnego Baranowskiego, który z całą uwagą śledził przebieg egzaminu i sam zadawał pytania i badał ćwiczenia pisemne.

Z uczniów otrzymało świadectwa 16 ze stopniem bardzo dobrym, 19 dobrym i 7 dostatecznym.

Prezes p. Cielecki obdarzył uczestników kursu upominkiem w doborowych książkach.

B. Kurs handlowy w Szymbarku.

Kurs handlowy w Szymbarku (powiat gorlicki) odbył się w dniach od 4. lutego do 14. marca 1907 r. Różnił on się tem od dwóch poprzednich, od kursu, odbytego w Kamienopolu i od wyżej wspomnianego kursu w Czortkowie, że dopuszczone były nań także uczenice, które stawiły się bardzo licznie, bo w liczbie 20, podczas gdy uczniów było tylko 8.

Komitet kursu z p. H. Groblewskim na czele otoczył troskliwą opieką wszystkich uczestników kursu i dostarczył im na koszt Towarzystwa Kółek rolniczych bezpłatnego utrzymania i pomieszczenia. Uczenice pomieszczone były pod osobnym nadzorem żeńskim w domu Kółka, a uczniowie w budynku gminnym.

Nauki na kursie, po osiem godzin dziennie, udzielał lustrator handlowy Zarządu głównego, p. Henryk Schmidt; prócz tego pouczał także Dr. Bron. Dulęba, który w tym celu dwukrotnie po pięć dni bawił w Szymbarku. Nadto pomocnymi byli przy wykładach z zakresu prawa handlowego i przy pouczeniach o opłatach pocztowych pp. Dr. Kazimierz Fedorowicz, Emil Metzger i Adam Szczerba.

Nauka teoretyczna odbywala się w domu

Kółka, praktyczna w sklepie Kółka. Kurs zakończył publiczny egzamin, który odbył się w dniu 4. marca w obecności pp. delegata Rady szkolnej krajowej radcy Bolesława Baranowskiego, inspektora Rady szkolnej okręgu gorlickiego Śliwińskiego, radcy sądowego Smolińskiego i komisarza namiestnictwa dr. Fedorowicza.

Wszyscy uczestnicy kursu byli egzaminowani z przepisów handlowych, z towaroznawstwa, rachunkowości i z organizacyi handlowej Towarzystwa Kółek rolniczych.

Po egzaminie nastąpiło rozdanie świadectw; z uczestników kursu otrzymało 18 stopień bardzo dobry i 10 stopień dobry. Prezes p. Cielecki obdarzył wszystkich uczestników premiami w doborowych dziełach naszej literatury.

IV. Bezprocentowe pożyczki.

Z funduszu pożyczkowego dla handlowo-przemyslowej działalności Kółek rolniczych otrzymały pożyczkę w r. 1906 następujące Kółka rolnicze (liczba w nawiasie podaje kwotę żądanej przez Kółko rolnicze pożyczki, liczba bez nawiasu wysokość otrzymanej pożyczki):

Balice w pow. mościskim 600 kor. (600), Barszczowice w pow. lwowskim 2000 kor. (3000), Hrehorów w pow. buczackim 300 kor. (600), Skawinki w pow. wadowickim 500 kor. (1000), Skwarzawa w pow. złoczowskim 1000 kor. (1000), Szymbark w pow. gorlickim 3000 kor. (3000), Dankowice w pow. bialskim 800 kor. (800), Horodyska w pow. rohatyńskim 200 kor. (200), Hohołów w pow. sokalskim 600 kor. (600), Kłodno w pow. żółkiewskim 600 kor. (600), Łozowa w pow. tarnopolskim 600 kor. (600), Staszkówka w pow. gorlickim 2400 kor. (2400), Wojutycze w pow. samborskim 1000 kor. (1000), Zarzecze w pow. jasielskim 1500 kor. (1500), Strażów w pow. łańcuckim 1200 kor. (1200), Brzezowa w pow. wielickim 800 kor. (1000), Grochowce w pow. przemyskim 600 kor. (1000), Białykamień w pow. złoczowskim 2000 kor. (4000), Dobra w pow. limanowskim 1600 kor. (1600), Bieńkowa Wisznia w pow rudeckim 2000 kor. (2000), Chodaczków wielki w pow. tarnopolskim 1000 kor. (1200), Sarnki dolne w pow. rohatyńskim 500 kor. (800), Monasterzyska w pow. buczackim 1000 kor. (2000), Hucisko w pow. brzeżańskim 300 kor. (400), Pruchnik w pow. jarosławskim 1500 kor. (2000), Dobrynin w pow. mieleckim 300 kor. (500), Zaborów w pow. rzeszowskim 400 kor. (700), Dziewin w pow. bocheńskim 400 kor. (600), Siersza w pow. chrzanowskim 1000 kor. (2000).

Razem dla 29 Kółek 29.700 kor.

D) Pośrednictwo w zbiorowem zakupnie węgla.

Dział pośrednictwa w zakupnie węgla dostarcza wymownego dowodu, że Zarząd główny, poznawszy potrzeby Kółek rolniczych w pewnym kierunku, natychmiast stara się udzielić pomocnej ręki w ich zaspokojeniu. Wspólne sprowadzanie węgla kamiennego było do r. 1902 zaledwie w kiku Kółkach rolniczych powiatów bialskiego i wadowickiego w użyciu. Stowarzyszenia te, znajdujące się pobliżu terenów węglowych, obywały się w zakupnie bez pośrednictwa Zarządu głównego. Gdy jednak wskutek braku opałowego drzewa również w innych powiatach objawilo się zapotrzebowanie węgla i gdy pierwsze o tem wiadomości doszły do Zarządu głównego, natychmiast podjęliśmy akcyę handlową pośredniczącą, by Kółka rolnicze otrzymać mogły dla swych członków węgiel po możliwie najtańszej cenie i w odpowiedniej do ceny jakości. Obok tego udzielaliśmy za pomocą „Przewodnika“ i przez liczne korespondencye ustawicznych informacyi o ruchu na targu węglowym i o wszelkich ostrożnościach, których przestrzegać należy, by zbiorowe sprowadzanie przyniosło członkom rzeczywiście te korzyści, których oczekiwali.

Dział ten, rozpoczęty w r. 1903 stale się rozwija. Zamówienia bowiem wynosiły

w 1903 r.	wagonów	93¾	za 9.611 K
w 1904 r.	„	173½	„ 18.005 „
w 1905 r.	„	197	„ 20.365 „
w 1006 r.	„	416¾	„ 52.021 „

W dostawie węgla na okres zimowy 1906/1907 mieliśmy do przezwyciężenia ogromne trudności wskutek braku zapasu po kopalniach, mimo to zdołaliśmy zaspokoić prawie całe zapotrzebowanie

W roku 1906/7 wykonane zostały dostawy węgla do 142 Kółek rolniczych w 42 powiatach. Oto ich wykaz:

Biała: Kobiernice 6½ w.

Bochnia: Leszczyna 3 w., Łapczyca 3 w., Siedlec 3 w.

Brzesko: Biskupice radł. 1 w., Borzęcin górny 1½ w., Porąbka uszewska 3½ w., Tworkowa 1½ w., Wokowice 1½ w., Wola przem. 1½ w., Zaborów 4 w.

Brzeżany: Kozłów 3 w.

Buczacz: Jazłowiec 1 w., Monasterzyska 5½ w.

Chrzanów: Brodły 4½ w.

Czortków: Słobódka dżuryńska 1 w.

Dąbrowa: Bieniaszowice 4 w., Bolesław 2 w., Dąbrowa 4 w., Hubenice 4 w., Jadowniki mokre

2 w., Miechowice małe 2 w., Miechowice wielkie 1 w., Nieciecza 5 1/2 w., Samocice 3 w., Słupiec 1 w., Wola rogowska 3 w., Zalipie 1 1/2 w.

Dobromil: Dobromil 7 1/2 w.

Gorlice: Bystra 1 w., Ropa 1 w., Staszkówka 1 1/2 w., Szalowa 1 w., Wola łużańska 1 1/2 w.

Grybów: Siedliska 3 w., Zborowice 1 w.

Husiatyn: Chłopówka 1 w.

Jarosław: Cieszacin mały 4 w., Cieszacin wielki 1 1/2 w., Czelatyce 1 w., Kaszyce 3 w., Kidałowice 1 1/2 w., Tyniowice 1 w.

Jasło: Kołaczyce 3 w., Lubla 1 1/2 w., Łączki 2 1/2 w., Szebnie 19 w., Wiszniowa 1 1/2 w., Wojaszówka 1 1/2 w.

Kraków: Lubocza 3 w.

Krosno: Iwonicz 12 w., Krościenko wyżne 1 1/2 w., Suchodół 1 1/2 w., Targowiska 1 w., Turaszówka 1 1/2 w.

Lwów: Dornfeld 15 w., Kozielniki 6 w., Kukizów 1 1/2 w., Sichów 4 w.

Łańcut: Albigowa 1 1/2 w., Czarna 1 1/2 w., Gać 1 1/2 w., Mirocin 1 w., Nowosielce 15 1/2 w., Rogóżno 19 w., Sietesz 1 w., Studzian 4 1/2 w., Zagórz 1 w.

Mościska: Krysowice 4 1/2 w., Lacka wola 1 1/2 w., Balice 4 1/2 w., Rudniki 1 w., Sułkowszczyzna 1 w., Zakościele 3 w.

Myślenice: Budzów 1 w., Grzechynia 1 w.,

Nowy Sącz: Piwniczna 1 w.

Nowy Targ: Odrowąż 1 1/2 w., Poronin 2 w.

Pilzno: Siedliska 1 1/2 w.

Podhajce: Gniłowody 3 w.

Przemyśl: Grochowce 3 w., Hureczka 1 1/2 w.. Żurawica 1 w.

Ropczyce: Borek wielki 5 1/2 w., Brzeziny 3 w., Lubzina 1 1/2 w., Niedźwiedź 1 1/2 w., Paszczyna 4 1/2 w., Wolica piaskowa 1 1/2 w., Zawada 2 1/4 w.

Rudki: Laszki zawiązane 1 w., Rudki 10 1/2 w.

Rzeszów: Błażowa 3 w., Brzeżanka 1 w., Różanka 1 w., Trzciana 2 1/2 w.

Sambor: Burczyce nowe 2 1/2 w., Uherce zapł. 1 w.

Sanok: Jaśliska 1 w., Klimkówka 3 w., Posada chyrowska 2 w., Sanok 1 1/2 w.

Skałat: Rosochowaciec 1 1/2 w., Tarnoruda 1 w.

Sokal: Waręż 1 w.,

Stare Miasto: Towarnia 1 w.

Tarnopol: Chodaczków wielki 1 1/2 w., Czernielów mazowiecki 1 w., Dołżanka 1 1/2 w., Draganówka 1 w., Łozowa 4 1/2 w., Tarnopol 1 w., Zabójki 10 w.

Tarnów: Lisia góra 1 1/2 w., Łękawica 1 w., Łukowa 1 w., Skrzyszów 1 1/2 w., Śmigno 1 1/2 w., Szynwałd 1 1/2 w.

Trembowla: Bajkowce 1 1/2 w., Darachów 1 1/2 w., Kobyłowłoki 1 1/2 w.

Wadowice: Jaroszowice 3 w., Łękawica 1 1/2 w. Wieprz 1 w.

Wieliczka: Bieńkowice 3 w., Borek fałęcki 1 1/2 w, Czarnochowice 10 1/2 w., Grajów 4 1/2 w., Kobierzyn 7 w., Krzyszkowice 1 1/2 w., Łagiewniki 6 1/2 w., Radziszów 9 w.

Zaleszczyki: Tłuste 1 1/2 w.

Zbaraż: Zbaraż 3 w.

Żółkiew: Kłodno 1 1/2 w., Wiesenberg 5 w.

Żywiec: Jeleśnia 1 w., Pietrzykowice 2 w., Rychwałd 1 w., Sporysz 1 w., Zabłocie 1 w.

Z dostaw tych wykonano:

1.	z kopalni krajowej „Bory“	4 w. za	384·00 K.
2.	„ „Jaworzno“	57 „ „	6094·50 „
3.	„ „Siersza“	80 „ „	8292·50 „
4.	„ w Królestwie „Saturn“	134 „	19575·00 „
5.	„ szląskiej „Larisch“	38 „ „	5662·50 „
6.	„ pruskiej „N. Przemsza“	76 „ „	8564·25 „
7.	z kopalń górnoszląskich	25 1/2 „ „	2728·50 „
8.	koksu	2 w. za	720·00 „
	Razem	416 3/4 w. za	52021·25 K.

E) Pośrednictwo w zakupnie pasz treściwych, mąki, zboża i ziemniaków.

Pośrednictwo to rozpada się na dwa działy: 1) właściwe pośrednictwo w dostawach po cenach normalnych 2) pośrednictwo w dostawach po zniżonej cenie, jako wykonanie akcyi ratunkowej dla ludności dotkniętej klęskami elementarnymi — przy pomocy funduszów, udzielonych przez c. k. Namiestnictwo.

A] Właściwe pośrednictwo.

Zarząd główny załatwia to pośrednictwo zupełnie bezpłatnie, dostarczając Kółkom rolniczym towaru po cenach nabycia. Za pomocą „Przewodnika“ oraz ustnych i listownych pouczeń zachęca się Kółka rolnicze, aby w razie większego zapotrzebowania przystępowały do zbiorowego zakupna i wzywa je, by każde zapotrzebowanie zgłaszały do Zarządu głównego. Z biura Zarządu głównego udziela się możliwie odwrotnie dokładnych informacyi o cenie żądanego artykułu i o kosztach dostawy na miejsce. Na podstawie tego ocenić może Kółko rolnicze, czy zbiorowe zakupno opłaci się członkom, lub nie. Zarząd główny zupełnie nie nalega na Kółka rolnicze, aby zamówienie koniecznie do Zarządu głównego skierowały; za główne swe zadanie uważa być informatorem dla Kółek rolniczych o warunkach targowych celem uchronienia członków od wyzysku różnych handlarzy. Na podstawie otrzymanych informacyi o cenach Kółka rolnicze uzyskują nieraz na miejscu znaczniejsze ustępstwa, gdyż handlarze z obawy przed konkurencyą ustępują od swych dawnych wygórowanych żądań. Rozmiarów czynności tego

działu nie można wskutek tego oceniać wyłącznie wedle ilości uskutecznionych zakupów, gdyż z całą pewnością dwa razy tyle, co na uskutecznione zamówienia, zużywa się pracy na wyjaśnienienia do zamówień, których do Zarządu głównego nie zgłoszono.

W roku 1906/1907 dostarczono dla Kółek rolniczych następujących ilości:

a) otrąb pszennych dla Kółek rolniczych w cetnarach metrycznych:

1) Rybna 300, 2) Dublany 100, 3) Porąbka 100, 4) Krzyszkowice 100, 5) Kulparków 500, 6) Źródła 100, 7) Strzelce wielkie 100, 8) Kozielniki 200, 9) Sichów 100, 10) Nowosielce 150, 11) Jaroszowice 60, 12) Jeleń 70, 13) Dąbrowa narodowa 5, 14) Rzęsna polska 100, 15) Żołynia 100, 16) Zubrza 20, 17) Studzian 100, 18) Kłodno 28, 19) Wielopole skrzyńskie 100, 20) Wilkowisko 100, razem 2.433 q za 19404 K 60 h

b) otrąb żytnich:

1) Jaroszowice 36, 2) Dobra 100, 3) Kąclowa 100, 4) Laskowa 200, 5) Jeleń 30, 6) Dąbrowa nar. 125, 7) Poronin 200, 8) Odrowąż 100, 9) Ciche 100, 10) Brzezówka 100, 11) Młynne 100 razem 1.191 q za 12118 K 30 h

c) mąki pszennej:

1) Płonna 100 Nr. 7 i 100 Nr. 6, 2) Przyborów 100 Nr. 6, 3) Jaroszowice 4 Nr. 1 razem 304 q za 4304 K — h

d) omiecicy:

1) Kozielniki 100, 2) Nowawieś szlachecka 100, 3) Rzęsna polska 100, 4) Źródła 500, 5) Zaszków 10, 6) Dąbrowa narodowa 20 razem 830 q za 8030 K — h

e) owsa:

1) Jeleśnia 100, 2) Zakopane 400, 3) Żołynia 100, 4) Poronin 100 razem 700 q za 11780 K — h

f) kukurudzy:

1) Źródła 100, 2) Pnikut 100, 3) Humniska 100, 4) Poronin 100, 5) Hnilcze 12 razem 412 q za 5385 K 20 h

g) grochu:

Dąbrówki breńskie 100 q za 1850 K — h

h) ziemniaków:

1) Krzeszowice 400, 2) Bolęcina 100, 3) Żuklin 100, 4) Błażowa 100, 5) Jeleśnia 100, 6) Sopotnia mała 100, 7) Mszana dolna 100, 8) Przyborów 100, 9) Targowiska 100, 10) Zakopane 100, 11) Poronin 200 razem 1.500 q za 5325 K — h

i) makucha:

1) Dornfeld 200 rzepakowego, 2) inne Kółka w liczbie 18 razem 83 razem 283 q za 4113 K 45 h

Dołączyć tu jeszcze należy pośrednictwo w dostawie żytnich otrąb z c. k. magazynów wojskowych. C. k. ministerstwo oddaje zapasy tych otrąb po cenach stałych c. k. Towarzystwu rolniczemu w Krakowie i c. k. Towarzystwu gospodarskiemu we Lwowie. Zarząd główny wniósł do obydwu Towarzyst podanie o odstąpienie pewnej ilości tych otrąb dla Kółek rolniczych. Wniesione podania uwzglednił tylko Komitet c. k. Towarzystwa gospodarskiego we Lwowie, przyznając do rozporządzenia Zarządu głównego 3384 q otrąb i 449 q pośladu (Koppich) rarem zatem 4833 q. Za tę przychylność dla Kółek rolniczych składamy wyrazy wdzięcznego podziękowania.

Niestety jednak nie otrzymaliśmy całej ilości, gdyż magazyny zredukowały ilość mlewa i stąd miały mniej otrąb do rozporządzenia.

Z magazynów wojskowych dostarczono Kółkom rolniczym następujących ilości (w cetnarach metrycznych) otrąb żytnich z drobnym dodatkiem (około 10%) pośladu:

1) Piwniczna 100, 2) Starawieś k. Lim. 100, 3) Mordarka 100, 4) Baworów 18, 5) Dobra 232, 6) Kłodno 70½, 7) Ożańsko 68, 8) Ptaszkowa 100, 9) Kornelówko 94⅕, 10) Wiesenberg 32, 11) Wychopnia 12, 12) Przedrzymiechy małe 28, 13) Kondratow 50, 14) Firlejówka 10, 15) Gródek 70, 16) Nowesiolo k. Stryja 79½, 17) Pasierbiec 100, 18) Olesko 67, 19) Osiek 100, 20) Cieszacin 90, 21) Szówsko 63, 22) Obydów 8½, 23) Falkenstein 50, 24) Jastrzębków 50, 25) Zamarstynów 50, 26) Rzęsna polska 59, 27) Serdyca 17, 28) Długopole 100, 29) Kniaże 38, 30) Jasionowce 9, 31) Dubiecko 21, 32) Chrusno nowe 50, 33) Krotoszyn 33½, 34) Krasiczyn 35, 35) Studzian 33, 33) Dwory 100) 37) Brzezinka k. Andr. 100, 38) Zagórze 13, 39) Grochowce 130, 40) Torki 25, 41) Miżyniec 54, 42) Dynów 10, 43) Dobromil 73, 44) Pawłosiów 28, 45) Basiówka 27, 46) Rakowiec 16, 47) Bilka szlachecka 33, 48) Kościejów 46, 49) Podborce 41½, 50) Kozielniki 25, 51) Rozważ 45, 52) Przemiwółki 14, 53) Nawarya 20, 54) Zakopane 200, 55) Cz. Dunajec 100, 56) Bystrowice 30, 57) Rozwienica 12 razem 3281 q za 25395 K 20 h

Ogółem zatem dostarczono 11034 q za 97·705 K 75 h.

B. Pośrednictwo w zakupnach przy pomocy zasiłku państwowego dla ludności dotkniętej klęskami elementarnemi.

Rok 1906 nie uchronił kraju od klęsk elementarnych. Wylewy rzek i długotrwałe słoty spowodowały dotkliwe straty w kilkuset gminach. Plony w całości lub przynajmniej w znacznej części uległy zniszczeniu a ciężko dotknięta ludność rolnicza tych miejscowości nie zebrała ziarna na zasiewy i pożywienie, nie zebrała ziemniaków i odpowiedniej ilości paszy dla inwentarza.

Zarząd główny Towarzystwa Kółek rolniczych postanowił podjąć starania, aby rolnicy, nawiedzeni klęską, uzyskali pomoc w swem nieszczęściu.

Celem uzyskania dokładnych dat o rozmiarach klęski, Zarząd główny wezwał Zarządy Kółek rolniczych z tych miejscowości, w których plony w znacznym stopniu uległy zniszczeniu, by dostarczyły odpowiedzi na następujące pytania:

1) Jaka klęska elementarna i w którym czasie nawiedziła gminę?

2) Czy wszystkie pola uprawne i łąki danej miejscowości zostały dotknięte klęską, czy tylko część? Jeżeli część, ile wynosi jej obszar w stosunku do całości gruntów gminy? i ilu gospodarzy poniosło przez to straty?

3) Ile wynosi przeciętny roczny zbiór a) pszenicy, b) żyta, c) owsa, d) jęczmienia z morga, a ile zebrano w bieżącym roku po klęsce? Jakiej jakości jest zebrane ziarno i czy da się użyć do siewu? Jeżeli plony zupełnie przepadły, ile potrzeba dla gminy pod zasiew a) żyta, b) pszenicy, c) owsa, d) jęczmienia? — Czy ziarna, odpowiedniego pod zasiew, można nabyć w sąsiednich dworach lub na najbliżej położonych miejscach targowych? — Jak się przedstawia tegoroczny zbiór słomy?

4) Jak wpłynęła klęska na przypuszczalny zbiór ziemniaków? W jakiej części zbiory przepadły zupełnie, a w jakiej części będą niższe od przeciętnych rocznych zbiorów? Ile mniej więcej ziemniaków trzeba będzie dokupić na pożywienie i ile do sadzenia? Czy liczyć można na to, że w sąsiedztwie będą ziemniaki na sprzedaż po przystępnych cenach, czy też okaże się potrzeba sprowadzania z dalszych stron?

5) Jaki wpływ wywarła klęska na zbiór siana i koniczyn? Ile mniej będzie w roku bieżącym w stosunku do lat poprzednich? Czy ta ilość, którą zdołano zebrać, da się jeszcze użyć na paszę? Jakie są widoki na zbiór otawy (potrawu). Czy mieszkańcy gminy będą zmuszeni celem utrzymania zwykłej ilości inwentarza do zakupna pasz zwykłych i treściwych. Ile mniej więcej i jakiej paszy dokupić będzie trzeba?

6) Czy w gminie uprawiają rośliny pastewne i czy można liczyć na odpowiednie z nich zbiory?

Otrzymane od Kółek rolniczych daty przedłożył Zarząd główny Wysokiemu c. k. Prezydyum Namiestnictwa z prośbą o udzielenie pomocy dla ludności, dotkniętej klęskami. C. k. Prezydyum, przychylając się do przedstawionej prośby, reskryptem z 30. października b. r. L. 15.508 przeznaczyło na przeprowadzenie akcyi ratunkowej z powodu klęsk elementarnych w r. 1906 z państwowych funduszów zapomogowych kwotę 20.000 K. z poleceniem zakupna zboża na zasiew i zakupna pasz i odprzedawania tychże ludności w miejscowościach, dotkniętych klęską, po cenach zniżonych.

Otrzymaną kwotę zużył Zarząd główny przedewszystkiem na pomoc dla tych gmin, z których przez Zarządy Kółek rolniczych otrzymał sprawozdania o rozmiarach klęski. Kółka rolnicze, które w wyznaczonym terminie nie wniosły sprawozdania do Zarządu głównego, mimo że w ich siedzibie ludność narażona została na szkody wskutek klęsk elementarnych, zobowiązane zostały celem uzyskania pomocy do przedłożenia dodatkowego sprawozdania o rozmiarach klęski, zatwierdzonego przez c. k. Starostwo.

Z funduszów zapomogowych Zarząd główny udzielał pomocy:

a) na zakupno pasz t. j. otrąb pszennych i żytnich, mąki pastewnej pszennej i żytniej, omiecicy, makuchów, siana, słomy i t. p.

b) na zakupno zbóż jarych do siewu i ziemniaków do sadzenia.

Z funduszów zapomogowych pokrywano 20% kosztów zakupna oraz 40%—80% kosztów przewozu koleją tak, aby dostawione przez Zarząd główny artykuły wypadły o czwartą część poniżej tej ceny, którąby ludność płacić musiała na najbliższym targu.

Dostawy uskuteczniano z reguły tylko w ładunkach całowagonowych t. j. w ilości co najmniej 100 q.

Zarządom Kółek rolniczych polecono, aby powiadomiły członków Kółka o pomocy, którą uzyskać mogą, i wezwały ich do zgłoszenia swego zapotrzebowania. Na podstawie zgłoszeń zbiorowe zamówienia, miały uskuteczniać Zarządy Kółek rolniczych, nadsyłając do Zarządu głównego wykaz zamawiających, obejmujący następujące rubryki:

1) liczbę porządkową zamówienia
2) imię i nazwisko zamawiającego
3) numer domu
4) ilość zamówienia w cetnarach metrycznych.

Ponadto przy zamówieniach na paszę zobowiązany był Zarząd Kółka rolniczego podać w osobnych rubrykach:

5) ilość posiadanych sztuk bydła rogatego i
6) ilość nierogacizny, zaś przy zamówieniach ziarna do siewu lub ziemniaków do sadzenia:
7) obszar, przeznaczony pod zasiew każdego z żądanych artykułów.

Pod nadesłanym wykazem zobowiązany był Zarząd Kółka rolniczego zamieścić następujące poręczenie:

„Zarząd Kółka rolniczego, przedkładając zamówienie, ręczy za zamawiających, że pasze (względnie zboże), nabyte z pomocą funduszów zapomogowych, zużytkują wyłącznie dla potrzeb swego gospodarstwa. Gdyby który z nich sprzedawał pasze (względnie zboże), nabyte z pomocą fundu-

szu zapomogowego, kupcom lub innym rolnikom, Zarząd Kółka zobowiązuje się ściągnąć od niego dodatkową opłatę w wysokości przyznanego opustu“.

Dostawa pasz i zboża odbywała się za gotówkę, to znaczy, że każde zamówienie musiało być zadatkowane kwotą w wysokości co najmniej 10% towaru, resztę zaś należytości ściągano pobraniem kolejowem.

Zapomoga w kwocie 20.000 K starczyła wobec znacznej ilości zamówień tylko na czas krótki. Wobec wyczerpywania się funduszu, a licznych zgłoszeń na dostawy wiosenne, Zarząd główny Towarzystwa wniósł na dniu 12. stycznia 1907 ponowną prośbę do Wysokiego c. k. Prezydyum Namiestnictwa o przyznanie nowego zasiłku w kwocie 20.0000 K. C. k. Prezydyum Namiestnictwa przychyliło się częściowo do przedstawionej prośby i przeznaczyło reskryptem z 30. stycznia 1907 r. L. 704 na dalsze prowadzenie akcyi ratunkowej przez Zarząd główny Tow. Kółek rolniczych kwotę 10.000 K z państwowych funduszów zapomogowych.

Gdy nowy ten zasiłek w ciągu marca był na wyczerpaniu, a preliminarz wydatków na opusty od zgłoszonych już a nie wykonanych jeszcze zamówień wykazywał konieczną potrzebę nowej pomocy, Zarząd główny podaniem z 29. marca b. r., do którego dołączono zestawienie uskutecznionych już dostaw i wypłaconych na nie opustów, zwrócił się do c. k. Prezydyum Namiestnictwa o dalszą zapomogę w kwocie 20.000 K., aby z niej pokryć było można dopłaty tak do zgłoszonych już zamówień jak i do tych, których w najbliższym czasie jeszcze oczekiwać można.

Wysokie c. k. Prezydyum Namiestnictwa przychyliło się i do tej prośby i reskryptem z 5. kwietnia 1907 r. L. 5007/pr, przeznaczyło na dalsze przeprowadzenie akcyi ratunkowej z państwowych funduszów zapomogowych kwotę 20.000 koron.

Tak więc otrzymaliśmy ogółem 50.000 koron.

Za tę wydatną pomoc składamy Wysokiemu c. k. Prezydyum Namiestnictwa tak imieniem włościan, jak i imieniem ludności rolniczej wyrazy głębokiego i wdzięcznego podziękowania.

Przy pomocy funduszu zapomogowego dostarczono dla gmin, dotkniętych klęskami elementarnemi następujące ilości niżej podanych artykułów w cetnarach metrycznych:

a) otrąb pszennych:

1) Drohobyczka 50, 2) Babice n. Sanem 100, 3) Borzęcin 600, 4) Cieszacin mały 100, 5) Jawornik 45, 6) Hureczko 100, 7) Grochowce 60, 8) Bachórzec 25, 9) Zarzecze k. Jar. 200, 10) Sielnica 30, 11) Zarząd pow. rudecki 300, 12) Lubliniec nowy 200, 13) Pikulice 62, 14) Wyszatyce 100, 15) Ostrów k. Sokala 130, 16) Bzianka 100, 17) Besko 100, 18) Bolestraszyce 80, 19) Izdebnik 12, 20) Kimirz 300, 21) Zawada 250, 22) Wilamowice 50, 23) Olszyny 350, 24) Błażowa dolna 40, 25) Żurawica 133½, 26) Bielcza 100, 27) Grabie 100, 28) Sechna 100, 29) Niedźwiada 100, 30) Glińsko 100, 31) Nawsie 100, 32) Rzezawa 100, 33) Św. Józef 100, 34, Grabno 100, 35) Krasiczyn 27, 36) Dąbie k. Dęb. 150

razem 4494½ q za 42019 K 45 h

b) otrąb żytnich:

1) Jawornik 10, 2) Długopole 100, 3) Łętowe 86, 4) Szymbark 100, 5) Wilamowice 100, 6) Janowice 120, 7) Tymbark 500, 8) Błażowa dol. 60, 9) Racławice 100, 10) Olcza 100, 11) Trzciana k. Bochni 50, 12) Słopnice królewskie 200, 13) Dobra 300, 14) Dąbrówka niem 100

razem 1926 q za 19342 K 40 h

c) mąki pastewnej, tak pszennej Nr. 6, 7, 7½, 7¾, 7/8, 8, jak i żytnej Nr. III:

1) Piwniczna 200, 2) Jawornik 115, 3) Kamesznica 200, 4) Wieprz 96, 5) Izdebnik 75, 6) Wilamowice 50, 7) Suchodół 200, 8) Pietrzykowice 150, 9) Trzciana k. Bochni 250, 10) Płonna 200, 11) Łączki 50

razem 1586 q za 22815 K 06 h

d) omiecicy:

1) Okleśna 200, 2) Krzywczyce 100, 3) Wieprz 104, 4) Izdebnik 13, 5) Bolestraszyce 227, 6) Grochowce 150. 7) Suchodół 100, 8) Ujkowice 100, 9) Krzywczyce 10, 10) Źródła 100, 11) Łączki 50

razem 1154 q za 12290 K 24 h

e) owsa:

1) Pikulice 100, 2) Hureczko 100, 3) Bolestraszyce 150, 4) Suchodół 200, 5) Piwniczna 50, 6) Źródła 150, 7) Łętowe 85, 8) Słupiec 20, 9) Wyszatyce 100, 10) Kotowa wola 10, 11) Kimirz 9, 12) Olcza 100, 13) Grochowce 100, 14) Krasiczyn 12, 15) Odrzykoń 30, 16) Zarząd pow. przemyski 100

razem 1316 q za 21815 K 50 h

f) jęczmienia:

1) Hureczko 100, 2) Bolestraszyce 100, 3) Starawieś k. Lim. 100, 4) Piwniczna 50, 5) Kamesznica 100, 6) Źródła 150, 7) Łętowe 15, 8) Słupiec 30, 9) Drohobyczka 79, 10) Kotowa wola 8, 11) Glińsko 100, 12) Zarząd powiat. przemyski 70, 13) Odrzykoń 23, 14) Kimirz 8, 15) Zagrobela 55

razem 988 q za 15136 K 62 h

g) żyta:

1) Kamesznica 100, 2) Sielnica 100, 3) Zarząd pow. przemyski 50

razem 250 q za 3910 K — h

h) wyki:

1) Słupiec 20, 2) Źródła 25
razem 45 q za 622 K 50 h

i) grochu:

1) Słupiec 30, 2) Źródła 20
razem 50 q za 904 K — h

k) łubinu:

Źródła 55 q za 742 K 50 h

l) grysiku kukurudzianego:

Drohobyczka 100 q za 1910 K — h

m) kukurudzy:

1) Starawieś k. Lim. 100, 2) Zarząd pow. kałuski 100, 3) Hnilcze 10
razem 210 q za 2601 K — h

u) soli bydlęcej:

Okleśna 100 q za 680 K K — h

o) ziemniaków:

1) Drohobyczka 250, 2) Olszyny 250, 3) Babice n. Sanem 125, 4) Dubiecko 100, 5) Bereźnica szlachecka 400, 6) Facimiech 400, 7) Grabie uznańskie 100, 8) Grzegorzówka 100, 9) Glinik charzewski 100, 10) Gorliczyna 150, 11) Kamesznica 200, 12) Okleśna 150, 13) Rzezawa 100, 14) Pietrzykowice 250, 15) Kotowa wola 100, 16) Błędowa tyczyńska 100, 17) Świętoniowa 100, 18) Lubliniec nowy 100, 19) Libirtów 100, 20) Płaza 150, 21) Piwniczna 100, 22) Umieszcz 100, 23) Błażowa 100, 24) Zarząd pow. przemyski 101, 25) Torki 50, 26) Grochowce 50, 27) Błażowa d. 100, 28) Korniaktów 100, 29) Leśniowice 100, 30) Odrzykoń 100, 31) Wesoła 100, 32) Dołha wojn. 100, 33) Podmichale 100, 34) Św. Józef 100, 35) Wojaszówka 120, 36) Żarnowa 200, 37) Wulka pełkińska 200, 38) Manasterz 200, 39) Marcyporęba 200, 40) Olcza 100, 41) Ostre 100, 42) Stare Stawy 200, 43) Roczyny 125, 44) Roztoki 100, 45) Bolestraszyce 50, 46) Cz. Dunajec 100, 47) Przytkowice 100, 48) Łętowe 100, 49) Przewóz 100, 50) Wolina 100, 51) Dobra 200, 52) Mszana dolna 100, 53) Jurków 200, 54) Landestreu 100, 55) Petranka 100, 56) Wołoska wieś 100, 57) Łężany 150, 58) Pewel mała 100, 59) Bachórzec 150
razem 7921 q za 29875 K 10 h

Ogółem więc dostarczono 20.195½ cetn. metr. o wartości 174.464 K 37 h.

Z funduszu zapomogowego udzielono ponadto dodatkowych opustów przy zakupnie nasienia koniczyny czerwonej. Opusty te otrzymały następujące gminy (pierwsza liczba za nazwą miejscowości oznacza ilość kilogramów dostarczonej koniczyny, druga subwencyę w koronach):

w powiecie przemyskim: 1) Hureczko 200—48, 2) Pikulice 340—81·60, 3) Bachórzec 200—48, 4) Bolestraszyce 386—92·64, 5) Kosztowa 15—3·60, 6) Żurawica 193—46·32, 7) Krasiczyn 130—31·20, 8) Wyszatyce 154—49·28, 9) Byblo 100—24; w powiecie jarosławskim: 10) Cieszacinek 120—19·20, 11) Zarzecze 100—24; w powiecie ropczyckim: 12) Kawęczyn 200—65·20, 13) Zawada 175—42; w powiecie limanowskim: 14) Sechna 50—16, 15) Łętowe 100—24; w powiecie nowosądeckim: 16) Piwniczna 50—12; w powiecie żywieckim: 17) Kamesznica 100—24; w powiecie myślenickim: 18) Jawornik 300—72; w powiecie wadowickim: 19) Wieprz 450—108; w powiecie nowotarskim: 20) Długopole15—4·80; w powiecie brzeskim 21) Borzęcin górny 700—168; w pow. tarnopolskim: Zagrobela: 22) 107—25·68; w powiecie sanockim: 23) Besko 550—176; w powiecie bocheńskim: 24) Grabie uznańskie 100—24; w powiecie dąbrowskim: 25) Słupiec 60—4·67.

Razem przy 4.895 kg. nasienia koniczyny czerwonej udzielono opustu z funduszów zapomogowych 1244·19 K.

Fundusz zapomogowy został w zupełności wyczerpany. Szczegółowe rachunki jeszcze nie są ukończone i dla tego pomieścić je będzie można dopiero w przyszłorocznem sprawozdaniu.

F) Zestawienie dostaw do Kółek rolniczych, wykonanych przez Zarząd główny Towarzystwa.

Kółka rolnicze nie są handlowo zorganizowane i zarejestrowane jako Spółki rolnicze. Mimo to spełniają one wobec swych członków funkcye rolniczych organizacyi handlowych.

Zaspokoić są one zdolne w każdym razie potrzeby ludności włościańskiej, dotyczące wspólnego a zatem tańszego i dogodniejszego zakupna artykułów rolniczych, a to jest w obecnych stosunkach prawie wyłącznem zadaniem włościańskich asocyacyi rolniczych, gdyż do wspólnej sprzedaży produkcyi rolniczej nie jesteśmy jeszcze dostatecznie przygotowani. Na spełnienie zadań wspólnego zakupna wystarcza zupełnie należyte skupienie się w Kółku rolniczem i zrozumienie jego zadań przez członków. Ruchliwość Zarządu Kółka rolniczego i sumienność jego w spełnianiu obowiązków, oswojenie członków z korzyściami wspólnego zakupna i przyuczenie ich do zgłaszania

wczas swego zapotrzebowania są w przeważnej części dostatecznymi warunkami należytego spełniania przez Kółko rolnicze zadań zarejestrowanej spółki rolniczej bez odczuwania tych więzów, które na zarejestrowane stowarzyszenie ustawa nakłada.

Dziać się zaś może to tylko dla tego, że dalszą wydatną pomoc tak pod względem fachowym jak i handlowym znajduje każde Kółko rolnicze w Zarządzie głównym Towarzystwa. Byle tylko myśl jakiegokolwiek wspólnego zakupna w Kółku rolniczem dojrzała, wystarcza do dalszego przeprowadzenia sprawy odniesienie się Zarządu Kółka rolniczego do Zarządu głównego. Stamtąd otrzymuje Kółko rolnicze wyczerpujące wyjaśnienia o możliwości lub niemożliwości wykonania zamówienia, o wartości żądanego towaru, o jego cenie i warunkach zakupna. Równocześnie Zarząd główny oferuje swe pośrednictwo w zakupnie, gdy uznaje, że może być dla Kółka korzystne, jednak nie wymaga od Kółka rolniczego, by zamówienia swe bezwarunkowo do Zarządu głównego skierowało, lecz zostawia mu pod tym względem zupełną swobodę działania.

W ten sposób spełnia Zarząd główny ze swej strony funkcye centralnej organizacyi handlowej Kółek rolniczych, choć również jak Kółka rolnicze nie jest zarejestrowaną firmą. Lecz właśnie dla tego, że nie jest handlową protokołowaną instytucyą, kieruje się w swych czynnościach nie handlowym, lecz wyłącznie obywatelskim duchem i troszczy się nie o zarobkowanie, lecz o zapewnienie możliwie jak największych korzyści Kółkom rolniczym, a przez nie włościańskiej ludności. Swe pośrednictwo wykonuje zupełnie bezpłatnie (nieznaczne prowizye uzyskane przy pośrednictwie starczą zaledwie na koszta korespondencyi), żąda zaś, by Kółko rolnicze wobec członków tak samo bezinteresownie czynności zakupna załatwiało. W ten sposób odpadają dla nabywców włościan przy pomocy miejscowego Kółka i Zarządu głównego Towarzystwa wszelkie koszta pośrednictwa a towar dochodzi do ich ręki po cenach, które tylko wielkim odbiorcom w handlu się przyznaje.

O korzyściach wspólnego zakupna bezustannie pouczamy w „Przewodniku Kółek rolniczych“. zwracamy również na nie uwagę na zgromadzeniach okręgowych, powiatowych i lokalnych i w ciągu kilku lat doprowadziliśmy do tego, że Kółka rolnicze coraz liczniej te wspólne zakupna organizują, a o pośrednictwo w dostawach do Zarządu głównego się zwracają. Obejmuje też pośrednictwo nasze z roku na rok coraz to nowe działy, a dawne rozszerza.

Pośrednictwa w poszczególnych artykułach rolniczych są omówione w różnych działach sprawozdania. Na tem miejscu robimy ich zestawienia, aby dać ogólny obraz wspólnej działalnośći Kółek rolniczych i Zarządu głównego na polu rolniczo-handlowem.

W roku gospodarczym 1906/1907 Zarząd główny Towarzystwa Kółek rolniczych dostarczył Kółkom rolniczym:

Ilość		Artykuł		Wartość	
3745000	kg.	nawozów sztucznych	za	255309·—	K
57810	„	nasienia koniczyny	„	88450·13	„
17735	„	nasion roślin pastewnych	„	9169·80	„
14789	„	„ zbóż do siewu	„	3181·66	„
4694	„	ziemniaków nowych odmian	„	413·03	„
16720	„	nasienia lnu	„	5980·42	„
1751	„	„ konopi	„	630·50	„
77235	„	maszyn (501 sztuk)	„	82466·—	„
1103400	„	pasz, zboża, ziemniaków	„	97705·75	„
4167500	„	węgla	„	52021·25	„
	—	drzewek owocowych 11679 sztuk	„	7375·75	„
			razem	**602703·29**	**K**

doliczając do tego pośrednictwo Zarządu głównego podczas akcyi ratunkowej dla ludności dotkniętej klęskami elementarnemi przy pomocy funduszów państwowych, przy którem dostarczono 2.019.550 kg. pasz, ziemniaków, zboża i t. d. za . . 174464·37 K

Pośrednictwo Zarządu głównego obejmuje razem **1.123 wagonów** kg. za **777167·66 K**

czyli, że obrót handlowy Kółek rolniczych w artykułach rolniczych dostarczonych przez Zarząd główny w ciągu jednego roku wynosił . . . . . 1554335·32 K

G) Działalność Towarzystwa na polu obrony pożarnej.

Akcya na polu obrony pożarnej, przyjęta w program działalności Zarządu głównego w drugiej połowie 1902 r., ustalona została w początkach 1903 r. układem między Zarządem głównym Towarzystwa a kraj. Związkiem ochotniczych straży pożarnych. Na podstawie zmian, przeprowadzonych w statucie Towarzystwa na Ogólnej Radzie w r. 1904, ochotnicze straże pożarne, zawiązywane przy Kółkach rolniczych, nie tworzą osobnych stowarzyszeń z odrębnym statutem, lecz są częścią składową Kółka rolniczego. Członków Kółka rolniczego, należących do straży, obowią-

zuje najpierw statut Towarzystwa Kółek rolniczych a obok niego w sprawach, dotyczących organizacyi straży, regulamin, ułożony za wspólnem porozumieniem się Związku i Zarządu głównego. Zarząd główny kieruje strażami pod względem organizacyjnym i administracyjnym, Związek zaś ochotniczych straży pożarnych spełnia nad niemi patronat pod względem technicznego urządzenia i prowadzenia.

Układ zawarty z kraj. Związkiem ochotniczych straży pożarnych, podany został do wiadomości w XXI. sprawozdaniu rocznem Tow. Kółek rolniczych z r. 1903.

Informacye dla Kółek rolniczych o potrzebie zakładania ochotniczych straży pożarnych, o zadaniach i obowiązkach straży i o ich organizacyi przy Kółku zawiera podręcznik, wydany w tym celu, p. t. „Wskazówki dla ochotniczych straży Kółek rolniczych“.

O tem, że myśl zakładania straży pożarnych przez Kółka rolnicze była trafna i że wśród ludności włościańskiej instytucya obrony pożarnej za pomocą Kółek rolniczych w dogodny i skuteczny sposób przystęp znajduje, świadczą najlepiej następujące daty:

W XXI. sprawozdaniu za r. 1903 wykazaliśmy 27 straży założonych przy Kółkach rolniczych, w XXII. sprawozdaniu 65 straży, w XXIII. sprawozdaniu 129, obecnie zaś, jak poniżej podany wykaz przedstawia, mamy już 189 straży. W stosunkn do liczby Kółek zdawaćby się mogło, że tych straży nie wiele, jednak gdy uwzględnimy ogólną liczbę ochotuiczych straży pożarnych w kraju, to przekonamy się, że straże przy Kółkach rolntczych tworzą już 67% związkowych organizacyi strażackich.

Chociaż straże pożarne Kółek rolniczych nie mają obowiązku umundurowania się, to jednak w każdem zasobniejszem Kółku rolniczem starają się strażacy o jego wprowadzenie. Tak samo każda straż dąży do sprawienia sobie sztandaru. Jedno i drugie popieramy jak najusilniej, gdyż przez to zyskuje ochotnicza straż na trwałości.

Straże pożarne Kółek rolniczych były czynne w ostatnim roku przy przeszło 300 pożarach i niejednokrotnie zyskały sobie za spieszną i skuteczną pomoc uznanie ze strony Zwierzchności gminnych.

Zarząd główny szerzy wiadomości o organizacyi ochotniczych straży pożarnych przy Kółkach rolniczych: 1) za pomocą kursów, urządzanych w porozumieniu z Kraj. Związkiem ochotniczych straży pożarnych, 2) za pomocą instruktora ochotniczych straży Kółek rolniczych, który kontroluje również istniejące już straże.

Powiatowe kursa strażackie odbyły się w następujących miejscowościach:

1) w Wadowicach w dniach 3, 4 i 5-go kwietnia 1906 r. wobec 20 uczestników;

2) w Pilznie w dniach 29, 30 i 31-go maja 1906 r. wobec 28 uczestników;

3) w Jarosławiu w dniach 6, 7 i 8-go czerwca 1906 r. wobec 22 uczestników;

4) w Jaśle w dniach 19 i 20-go czerwca 1906 r. wobec 9 uczestników;

5) w Buczaczu w dniach 26, 27 i 28-go czerwca 1906 r. wobec 20 uczestników;

6) w Ropczycach w dniach 22, 23 i 24-go sierpnia 1906 r. wobec 30 uczestników;

7) w Radomyślu nad Sanem w dniach 18 i 19-go września wobec 11 uczestników;

8) w Czortkowie w dniach 25, 26 i 27-go września wobec 35 uczestników.

Na kursach udzielał nauki sekretarz Związku ochotniczych straży pożarnych p. Antoni Szczerbowski przy pomocy instruktora p. Ruziczki. Sprawozdania szczegółowe o przeprowadzonych kursach pomieszczone są w „Przewodniku Kółek rolniczych“.

Funkcye instruktora straży pożarnych Kółek rolniczych spełniał p. Józef Sroka. W zakres jego czynności wchodziło:

1) przeprowadzanie wstępnych czynności do każdego kursu strażackiego; w tym celn objeżdżał on przed każdym kursem Kółka rolnicze odnośnego powiatu, udzielał wyjaśnień o znaczeniu kursu i wyszukiwał odpowiednie osobistości na uczestników kursu; doniosłe znaczenie tej czynności uznały Rady powiatowe, których pisma, dotyczące tej sprawy, zacytowaliśmy w sprawozdaniu rocznem Towarzystwa za rok 1905;

2) udzielanie pomocy fachowej Kółkom rolniczym, przystępującym do zawiązania ochotniczej straży pożarnej;

3) kontrolowanie istniejących straży pożarnych Kółek rolniczych i przeprowadzenie w nich ćwiczeń.

Czynności swe przeprowadził w roku 1906 w następujących Kółkach rolniczych: 1. w Basiówce, 2. Maliczkowicach, 3. Nawaryi, 4. Podsadkach, 5. Dawidowie, 6. Zubrzy, 7. Krotoszynie i 8. Sichowie pow. lwowskiego, 8. Sarnkach dolnych, pow. rohatyńskiego, 10. Małej i 11. Brzezinach, pow. ropczyckiego, 12. Tryńczy, pow. łańcuckiego, 13. Kamienopolu, 14. Żydatyczach, 15. Hołosku wielkiem, 16. Zamarstynowie, 17. Krzywczycach, 18. Kulparkowie i 19. Sokolnikach pow. lwowskiego, 20. Pisarowcach, 21. Posadzie jaćmierskiej, 22. w Jaćmierzu, 23. Głębokiem, pow. sanockiego, 24. Mostkach pow. nowosądeckiego, 25. Kamienicy pow. limanowskiego, 26. Pisarzowicach, pow. bialskiego, 27. Biskupicach, 28. Bodzanowie i 29. Grabiu, pow. wielickiego, 30. Rogóźnie, pow. łańcuckiego, 31. Cieszacinie wielkim, pow. jarosławskiego, 32. Rzęśnie polskiej, 33. Sokolnikach, 34. Kościejowie, 35. Łękach górnych, 36. Łękach dolnych, 37. Róży, 38. Wierwiórce, 39. Zasowie, 40. Jastrząbce starej, 41. Borowej, 42. Głowaczowej, 43. Januszkowicach, 44. Błaszkowej, 45. Jodłowej, 46. Lubczy, 47. Siedliskach, pow. pilzneńskiego, 48. Zbydniowie, 49. Zaleszanach, 50. Skowierzynie, 51. Majdanie zbydniowskim, 52. Brandwicy, 53. Rzeczycy dłu-

giej, 54. Żabnie, 55. Chwałowicach, 56. Pniowie, 57. Antoniowie, 58. Wrzawach, pow. tarnobrzeskiego, 59. Baryszu, 60. Monasterzyskach, 61. Folwarkach, 62. Kowalówce, 63. Berezówce, 64. Słobódce dolnej, 65. Dubieńku, 66. Korościatynie, 67. Petlikowcach, 68. Osowcach, 69. Podzameczku, 70. Potoku złotym, 71. Jazłowcu, 72. Rzepińcach, 73. Trybuchowcach, 74. Pyszkowcach, pow. buczackiego, 75. Albigowej, pow. łańcuckiego, 76. Kobylance, pow. gorlickiego, 77. Zakościelu, pow. mościskiego, 78. Żurawicy, pow. przemyskiego, 79. Posadzie nowomiejskiej, pow. dobromilskiego, 80. Wyszatycach. pow. przemyskiego, 81. Kalwaryi pacławskiej, pow. dobromilskiego, 82. Tryńczy, pow. łańcuckiego, 83. Ciścu, pow. żywieckiego, 84. Radziechowych, pow. żywieckiego, 85. Czernichowie, 86. Wyciążach, 87. Wołowicach, pow. krakowskiego, 88. Woli batorskiej, pow. bocheńskiego, 89. Zakościelu, pow. mościskiego, 90. Cieszacinie wielkim, 91. Muninie, 92. Pawłosiowie, pow. jarosławskiego, 93. Bielinach, 94. Wolinie, 95. Racławicach, pow, niskiego, 96. Burgau, pow. cieszanowskiego, 97. Sieteszy, pow. łańcuckiego, 98. Świlczy, pow. rzeszowskiego, 99. Samocinie, 100. Mędrzechowie, pow. dąbrowskiego, 101. Strzelcach wielkich, pow. brzeskiego, 102. Wrzępi, 103. Królówce, 104. Trzcianie, pow. bocheńskiego, 105. Targanicach, 106. Jaroszowicach, pow. wadowickiego, 107. Rudołowicach, pow. jarosławskiego, 108. Rumnie, 109. Buczałach, 110. Chłopach, 111. Tuligłowach, 112. Andryanowie, 113. Bienkowej Wiszni, 114. Podhajczykach, 115. Koniuszkach siemianowskich, pow. rudeckiego, 116. Wołkowie, 117. Zagórzu, 118. Podsadkach, pow. lwowskiego.

Wspomnieć musimy to, co już w zeszłorocznem sprawozdaniu zaznaczyliśmy, że wobec wzrastającej liczby ochotniczych straży pożarnych Kółek rolniczych, jeden instruktor jest niewystarczający. Wobec braku funduszów, jednak nie mogliśmy dotąd powołać drugiego instruktora, co sprawie szerzenia obrony pożarnej po wsiach znaczną szkodę wyrządza.

Popisy ochotniczych straży pożarnych Kółek rolniczych odbyły się: 1. w Czernichowie podczas Zjazdu prawników i ekonomistów polskich, 2. w Okocimiu podczas wycieczki włościańskiej z Królestwa Polskiego, urządzonej przez Centralne Towarzystwo rolnicze w Warszawie.

Wykaz ochotniczych Straży pożarnych Kółek rolniczych.

Bochnia: 1. Kobyle, 2. Krolówka, 3. Łapczyca, 4. Ostrów królewski, 5. Trzciana, 6. Wiśnicz stary, 7. Wola batorska, 8. Wrzępia.

Brzesko: 9. Bielcza, 10. Borzęcin górny, 11. Jadowniki podgórne, 12. Maszkienice, 13. Strzelce wielkie, 14. Szczurowa, 15. Wola przemykowska, 16. Zaborów.

Brzeżany: 17. Kozłów.

Buczacz: 18. Berezówka, 19. Kowalówka, 20. Podzamczek, 21. Potok złoty.

Czortków: 22. Słobódka dżuryńska.

Dąbrowa: 23. Demblin, 24. Jadowniki mokre, 25. Lubiczko, 26. Mędrzechów, 27. Miechowice małe, 28. Miechowice wielkie, 29. Nieciecza, 30. Odmęt, 31. Olesno, 32. Radgoszcz, 33. Samocice, 34. Wola rogowska.

Dobromil: 35. Posade nowomiejska.

Gorlice: 36. Szalowa.

Husiatyn: 37. Czarnokońce, 38. Hadynkowce, 39. Jabłonów, 40. Żabińce.

Jarosław: 41. Chorzów, 42. Cieszacin mały, 43. Cieszacin wielki, 44. Munina, 45. Pawłosiów, 46. Rudołowice, 47. Tuczępy, 48. Wiązownica, 49. Zarzecze.

Jasło: 50. Czeluśnica, 51. Łączki, 52. Łęki, 53. Wojaszówka, 54. Wrocanka, 55. Szebnie, 56. Zarzecze.

Kałusz: 57. Dołha wojniłowska.

Kamionka strumiłowa: 58. Milatyn nowy.

Kolbuszowa: 59. Trzęsówka.

Kraków: 60. Czernichów, 61. Wyciąże.

Krosno: 62. Myścowa.

Limanowa: 63. Kamienica.

Lwów: 64. Basiówka, 65. Chrusno nowe, 66. Czyszki, 67. Falkenstein, 68. Glinna, 69. Hołosko wielkie, 70. Kamienopol, 71. Kościejów, 72. Kozielniki, 73. Krotoszyn, 74. Krzywczyce, 75. Kulparków, 76. Malechów, 77. Podsadki, 78. Rakowiec, 79. Rzęsna polska, 80. Serdyca, 81. Siemianówka, 82. Sokolniki, 83. Zagórz, 84. Zamarstynów, 85. Zaszków, 86. Zimnawoda, 87. Zimnawódka, 88. Zubrza, 89, Żydatycze.

Łańcut: 90. Gać, 91, Mikulice, 92. Sielesz, 93. Tryńcza.

Mielec: 94. Rożniaty.

Mościska: 95. Balice, 96. Kulmatycze, 97. Krysowice, 98. Lacka wola, 99. Lipniki, 100. Myślatycze, 101. Nikłowice, 102. Pnikut, 103. Podliski, 104. Radochońce, 105. Rudniki, 106. Stojańce, 107. Strzelczyska, 108. Sułkowszczyzna, 109. Trzcieniec, 110. Twierdza, 111. Wołostków, 112. Zakościele.

Myślenice: 113. Wola radziszowska.

Nadwórna: 114. Święty Józef.

Nisko: 115. Bieliny, 116. Dąbrowica, 117. Kamień, 118. Nisko, 119. Łętownia, 120. Przędzel, 121. Racławice, 122. Wolina.

Nowy Sącz: 123. Biegonice, 124. Mostki.

Pilzno: 125. Błaszkowa, 126. Borowa, 127. Jodłowa, 128. Róża, 129. Siedliska.

Przemyśl: 130. Babice, 131. Bachórzec, 132. Bolestraszyce, 133. Drohobyczka, 134. Grochowce, 135. Hureczko, 136. Kosztowa, 137. Prałkowce, 138. Wyszatyce, 139. Żurawica.

Przemyślany: 140. Alfredówka, 141. Majdan lipowiecki, 142. Świrz.

Rohatyn: 143. Sarnki dolne.

Ropczyce: 144. Borek wielki, 145. Brzeziny, 146. Glinik, 147. Mała, 148. Niedźwiada, 149. Skrzyszów.

Rudki: 150. Andryanów, 151. Bieńkowa Wisznia, 152. Buczały, 153. Chłopy, 154. Katarynice, 155. Koniuszki siemianowskie, 156. Podhajczyki, 157. Rumno, 158. Tuligłowy.

Rzeszów: 159. Boguchwała, 160. Kraczkowa, 161. Świlcza, 162. Zaczernie.

Sambor: 163. Biskowice, 164. Czukiew, 165. Kalinów.

Sanok: 166. Głębokie, 167. Klimkówka, 168. Nowotaniec, 169. Pakoszówka, 170. Pisarowce, 171. Posada jaćmierska, 172. Strachocina, 173. Zagórz.

Tarnobrzeg: 174, Majdan zbydniowski, 175. Żabno.

Tarnów: 176. Skrzyszów, 177. Szynwałd, 178. Zalasowa.

Trembowla: 179. Nałuże.

Wadowice: 180. Inwałd, 181. Jaroszowice, 182. Targanice I., 183. Targanice II.

Wieliczka: 184. Biskupice, 185. Grabie.

Zbaraż: 186. Berezowica mała.

Złoczów: 187. Pomorzany.

Zywiec: 188. Cisiec, 189. Radziechowy.

Towarzystwo wzajemnych ubezpieczeń w Krakowie przyznało subwencye ochotniczym strażom Kółek rolniczych:

w marcu 1906:

w Radgoszczy 100 K., Odmęcie 30 K., Mędrzechowie 100 K., Jadownikach mokrych 30 K., Miechowicach wielkich 50 K., Kraczkowej 80 K., Gaci 30 K., Sarnkach dolnych 30 K., Sokolnikach 100 K., Wiśniczu starym 30 K., Nisku 150 K.;

w czerwcu 1906:

w Czernichowie 80 K., w Grabiu 60 K., Grochowcach 30 K., Hołosku wielkim 60 K., Kościejowie 100 K., Królówce 20 K., Małej 50 K., w Miechowicach małych 80 K., Pisarowcach 25 K., Świrzu 60 K., Szynwałdzie 50 K., Woli rogowskiej 30 K., Wyciążach 50 K., Zaborowie 50 koron.

w marcu 1907:

w Babicach nad Sanem 30 K., Bachórcu 40 K., Bielinach 60 K., Bolestraszycach 100 K., Czyszkach 60 K., Drohobyczce 30 K., Kobylem 40 K., Krzywczy nad Sanem 50 K., Pnikucie 50 K., Posadzie nowomiejskiej 80 K., Radochońcach 50 K., Samocicach 30 K., Siemianówce 100 K., Sieteszy 30 K., Skrzyszowie 25 K., Stojańcach 60 K., Szalowej 30 K., Woli batorskiej 80 K., Wołostkowie 50 K., Zakościelu 30 K.

H) Nowo zawiązane Kółka rolnicze.

W roku 1906 zawiązało się 102 Kółek rolniczych. Wykaz ich szczegółowy według powiatów podajemy na str. 66—69.

Po 1 Kółku rolniczem zawiązano w 24 powiatach: Brzeżany, Brzozów, Buczacz, Dobromil, Gorlice, Gródek, Grybów, Jaworów, Kraków, Krosno, Mielec, Nisko, Nowy Targ, Rohatyn, Ropczyce, Rudki, Sambor, Sanok, Stary Sambor, Tłumacz, Turka, Zbaraż, Złoczów, Żółkiew.

Po 2 Kółka w 8 powiatach: Biała, Brzesko, Jasło, Limanowa, Podhajce, Stryj, Tarnobrzeg, Zaleszczyki.

Po 3 Kółka w 6 powiatach: Chrzanów, Lwów, Mościska, Przemyślany, Śniatyn, Wadowice.

Po 4 Kółka w 5 powiatach: Bochnia, Łańcut, Przemyśl, Rzeszów, Tarnopol.

Po 5 Kółek w 2 powiatach: Jarosław, Wieliczka.

6 Kółek w powiecie tarnobrzeskim.

8 Kółek w powiece dąbrowskim.

16 Kółek rolniczych zawiązało się ponownie w miejscowościach, gdzie już poprzednio Kółka istniały, lecz upadły lub zostały rozwiązane.

W ostatnich latach przyrost Kółek rolniczych zaznacza się cyfrowo w następujący sposób:

Zawiązało się nowych Kółek rolniczych

w r 1901	49
w r. 1902	79
w r. 1903	96
w r. 1904	139
w r. 1905	155
w r. 1906	102

W ostatnim roku przyrost był nieco słabszy, niż w dwu poprzednich latach, chociaż mimo to jednak przekracza przeciętną z ostatniego dziesięciolecia. Otwarcie przyznać musimy, że znaczny przyrost nowych Kółek rolniczych nie jest dla nas pożądany. Zarząd główny bowiem nie rozporządza dostatecznemi siłami i środkami, aby w każdem nowo-powstałem Kółku rolniczem udzielić tej pomocy, która niezbędnie jest potrzebna przy pierwszych krokach stowarzyszenia. Im więcej zaś Kółek przybywa tem trudniej jest spełnić obowiązek wprowadzenia ich na właściwe tory.

Mimo uchwał na Zarządzie głównym, by do każdego nowo powstającego Kółka rolniczego wysyłać urzędnika z biura Towarzystwa, któryby udzielił ścisłych i szczegółowych pouczeń o organizacyi stowarzyszenia i jego zadaniach, wykonanie dla braku sił i nawału różnych innych czynności przeprowadzić się nie da we właściwym czasie. Pragnąc jednak przeszkodzić powstawaniu niedostatecznie przygotowanych do zbiorowego działania Kółek rolniczych, obostrzyliśmy warunki zatwierdzenia stowarzyszenia. I tak składać obecnie musi Zarząd nowo powstającego Kółka rolniczego deklaracyę na piśmie, na mocy której zobowiązuje się spełniać sumiennie obowiązki, nałożone statutem. Dalej członkowie zawiązującego się Kółka rolniczego nadesłać muszą własnoręcznie przez wszystkich podpisane oświadczenie, że zapoznani zostali ze statutem stowarzyszenia, że zobowiązują się jednorazowe wpisowe i stałe roczne wkładki do kasy Kółka rolniczego opłacać i stosować się ściśle do postanowień statutu. Wymagania to powstrzymało powstanie niejednego Kółka rolniczego, które zawiązać chciano bez należytego przygotowania pod nie właściwego terenu.

Wykaz Kółek rolniczych, zawiązanych w r. 1906.

L. p.	Liczba porz. Kółka w ogólnym wykazie	POWIAT	MIEJSCOWOŚĆ w której zawiązano Kółko	Ilość członków	SKŁAD ZARZĄDU: Przewodniczący	Godność	Zastępca przewodn.	Godność	Sekretarz	Godność	Miejsce zebrań	Wpisowe K	Wpisowe h	Wkładki roczne K	Wkładki roczne h	Do biblioteki wysłano książek
1	2069	Biała	Międzybrodzie lipn.[1]	35	ks. Piotr Graczyński	prob. rz. kat.	Karol Konior	nacz. gm.	Józef Nowak	naucz.	szkoła	—	40	—	40	50
2	2062	„	Włosienica	16	Karol Dydusiak	dzierż. dóbr	Franciszek Płaszczyca	rolnik	Gustaw Olek	organista	sala gminna	1	—	1	20	50
3	2115	Bochnia	Buczków	52	Franciszek Szczepański	kier. szkoły	Jan Pasierb	„	Jan Rudnik	rolnik	Czyt. T. O. L.	—	60	—	20	50
4	2064	„	Damienice	12	Jędrzej Twardowski	rolnik	Hel. Wroniewiczówna	nauczycielka	Wojciech Drabik	„	szkoła	2	—	1	—	50
5	2143	„	Lipnica murow.	40	Dr. Adam Schmidt	lekarz pow.	Karol Wojciechowski	rolnik	Melchior Zaczek	„	dom pryw.	1	—	1	—	50
6	2100	„	Stanisławice	22	Leon Grabowiecki	nauczyciel	Jan Kasprzyk	„	Antoni Siemdaj	„	„ „	—	40	1	—	50
7	2086	Brzesko	Borzęcin górny	362	ks. Ludwik Kozak	prob. rz. kat.	Franciszek Zbyszycki	kier. szk.	Franc. Klisiewicz	„	szkoła	—	20	—	50	50
8	2132	„	Gwoździec	25	ks. Józef Bryja	„ „ „	Józef Dudek	rolnik	Jan Mazgaj	organista	probostwo	1	—	—	50	50
9	2144	Brzeżany	Kuropatniki	11	ks. Stanisław Kostołowski	„ „ „	Michał Białoskórski	„	Mikołaj Michalicki	rolnik	dom pryw.	—	20	1	—	50
10	2119	Brzozów	Wydrna	98	ks. Jan Ramocki	„ „ „	Michał Sawa	„	ks. Jan Konopka	wikary	dom własny	1	—	—	20	65
11	2070	Buczacz	Rzepińce	30	Witold Piasecki	zarz. dóbr	Józef Starczewski	„	Franc. Biliński	kier. szk.	dom pryw.	—	20	—	60	50
12	2077	Chrzanów	Balin	21	Stanisław Germata	kier. szkoły	Antoni Drobniak	„	Paweł Gandor	rolnik	szkoła	1	—	1	—	50
13	2076	„	Ciężkowice[2]	116	ks. Władysław Bachorz	prob. rz. kat.	Klemens Popiel	nacz. gm.	Antoni Wilk	naucz.	„	—	40	—	60	50
14	2071	„	Siersza	50	Leon Marcinkowski	maszynista	Jan Smolka	górnik	Stanisław Grzywa	rolnik	dom pryw.	2	—	2	—	50
15	2066	Dąbrowa	Biskupice	34	Franciszek Sobota	rolnik	Marcin Wcisło	rolnik	Michał Sobota	nacz. gm.	„ „	1	—	2	—	50
16	2152	„	Borki	18	Czesław Makuch	pisarz gm.	Jędrzej Liguz	„	ks. Stan. Nowak	wikary	szkoła	1	—	2	—	50
17	2148	„	Brzezówka	10	Sylwester Szarek	rolnik	Tomasz Trzepacz	„	Wawrzyniec Sajdak	rolnik	dom pryw.	1	—	—	40	50
18	2155	„	Dąbrowica	11	ks. kan. Tomasz Łączewski	prob. rz. kat.	Stanisław Zawada	„	Michał Jagiełło	nacz. gm.	„ „	1	—	—	50	50
19	2107	„	Gorzyce	76	Jan Starzyk	nauczyciel	Feliks Zych	„	Feliks Hereśniak	rolnik	szkoła	1	—	—	50	50
20	2106	„	Siedliszowice	13	Józef Lis	nacz. gminy	Stanisław Nowak	naucz.	Franciszek Skowron	„	„	—	40	1	—	50
21	2151	„	Słupiec[3]	24	ks. Józef Smoliński	prob. rz. kat.	Ferdynand Paciorek	rolnik	Zygmunt Woliński	kier. szk.	„	—	50	—	50	50
22	2149	„	Zabrnie	12	Ludwik Moryto	rolnik	Wojciech Chrabąszcz	„	Jan Chrabąszcz	rolnik	dom pryw.	1	—	—	40	50
23	2087	Dobromil	Posada nowomiejska[4]	36	Franciszek Bukład	nacz. gminy	Stanisław Pawliszak	„	Władysł. Chmielewski	kier. szk.	szkoła	—	50	1	20	50
24	2067	Gorlice	Rzepiennik biskupi[5]	27	ks. Wojciech Błażewski	prob. rz. kat.	Jan Szymański	wł. dóbr	ks. Adolf Majewicz	wikary	probostwo	1	—	—	50	50
25	2138	Gródek	Domażyr	19	ks. Jan Gurawski	„ „ „	Teofil Hewakowski	rolnik	Marya Hreczańska	nauczycielka	dom pryw.	—	50	1	20	65
26	2116	Grybów	Kaclowa[6]	47	Adam Matoła	rolnik	Piotr Matoła	„	Jan Święs	rolnik	dom własny	1	—	—	50	50
27	2061	Jarosław	Adamówka	19	Aleksander Ostrowski	dzierż. dóbr	Andrzej Kłos	„	Leopold Łańcucki	naucz.	szkoła	1	—	1	—	50
28	2065	„	Kaszyce	45	ks. Stanisław Lechicki	prob. rz. kat.	Grzegorz Wielkosz	„	Jan Kołodziejczyk	rolnik	sala gminna	—	20	1	20	50
29	2140	„	Tyniowice	22	Zdzisław Nowosielecki	rządca dóbr	Józef Wańkowicz	„	Józef Bazylak	„	szkoła	—	20	2	40	50
30	2114	„	Wierzbna	42	Antoni Wolankiewicz	rolnik	Sebastyan Marek	„	Józef Majka	„	sala gminna	1	—	1	20	50
31	2081	„	Wulka pełkińska	40	Antoni Wrześniowski	kier. szkoły	Jakób Kusy	rolnik	Michał Rydzik	„	sala gminna	—	20	1	—	50
32	2105	Jasło	Biezdziatka	18	Jan Szpak	rolnik	Tomasz Krajewski	„	Franciszek Kulik	„	dom pryw.	—	50	—	40	50
33	2068	„	Wysoka-Grodeczna	17	Jan Szeliga	„	Jan Janiak	„	Jan Włodyka	sekr. gm.	dom własny	1	—	1	—	50
34	2160	Jaworów	Mużyłowice	33	ks. Tadeusz Jasiewicz	prob. rz. kat.	Jakób Schmorch	„	Jan Hütter	rolnik	sala gminna	1	—	2	—	—
35	2121	Kraków	Czulice[7]	40	Feliks Wollen	właść. dóbr	Tomasz Hardyn	nacz. gm.	Jan Wilk	„	dom pryw.	—	40	—	40	50
36	2153	Krosno	Chorkówka	11	Stanisław Skopowski	c. k. pocztm.	Jan Nitka	rolnik	Ludwik Liwosz	kapitalista	Czyt. ludowa	—	20	—	60	50
37	2136	Limanowa	Mszana dolna[8]	11	Maciej Łobuz	rolnik	Stanisław Michorczyk	„	Wojciech Napora	rolnik	sala Sokoła	1	—	2	—	50
38	2072	„	Poręba wielka[9]	15	Tadeusz Bobrowski	nadleśniczy	Maciej Rusnak	nacz. gm.	Jan Kozakiewicz	naucz.	szkoła	—	40	2	—	50
39	2117	Lwów	Gańczary	13	Władysław Haślakiewicz	właść. dóbr	Kasper Czerwiński	rolnik	Józef Żmijewski	zarz. dóbr	dom pryw.	1	—	—	20	50
40	2060	„	Podborce	27	Józef Popiel	rolnik	Michał Mazurkiewicz	„	Michał Cmok	rolnik	„ „	—	20	—	20	65
41	2126	„	Winniczki	27	Antoni Bednarz	„	Karol Duda	„	Michał Domaradzki	„	szkoła	1	—	—	50	50
42	2109	Łańcut	Czarna-Podbórz	29	Franciszek Pasierb	„	Walenty Pelc	„	Wincenty Rybak	„	dom pryw.	—	40	—	40	50
43	2098	„	Monasterz	43	ks. Maksym. Żurkiewicz	prob. rz. kat.	Józef Gdula	nauczyciel	Józef Markiewski	organista	sala gminna	—	40	1	—	50
44	2097	„	Nowosielce[10]	62	ks. Wojciech Rychlicki	wikary rz. k.	Walenty Domka	rolnik	Sebastyan Cużytek	rolnik	szkoła	1	—	2	40	50
45	2110	„	Ubieszyn	60	Franciszek Sobala	rolnik	Wojciech Wierzbicki	„	Jan Tkaczyk	„	dom własny	1	—	—	50	50
46	2111	Mielec	Dulcza mała	10	Józef Dudek	„	Tomasz Dudek	„	Kazimierz Dudek	„	dom pryw.	2	—	1	—	50
47	2150	Mościska	Królin	10	Jan Waliczek	„	Jan Kwis	„	Bazyli Woźniak	naucz.	sala gminna	—	50	—	60	50
48	2083	„	Krysowice	32	Michał Stefaniszyn	„	Franciszek Pikłowski	„	Teodor Dacka	rolnik	dom pryw.	3	40	—	20	50
49	2139	„	Mościska	35	Józef Kwak	inżynier	Wawrzyniec Hołda	woźny sąd.	Jan Perczyński	dyet. star.	„ „	2	—	2	40	65
50	2093	Nisko	Steinau[11]	50	Filip Lohrfink	rolnik	Piotr Jabłoński	rolnik	Józef Schich	pisarz gm.	sala gminna	—	30	—	20	50

[1]) Kółko zaw. w r. 1885, upadło w r. 1900, zaw. na nowo. [2]) Kółko zaw. w r. 1884, upadło w r. 1901, zaw. na nowo. [3]) Kółko zaw. w r. 1890 upadło w r. 1901, zaw. na nowo. [4]) Kółko zaw. w r. 1895, upadło 1899 r.; zaw. na nowo. [5]) Kółko zaw. w r. 1884, upadło w r. 1899, zaw. na nowo. [6]) Kółko zaw. w r. 1885, upadło, zaw. na nowo. [7]) Kółko zaw. w r. 1901, upadło 1906 r., zaw. na nowo. [8]) Kółko zaw. w r. 1883, upadło 1889, zaw. na nowo. [9]) Kółko zaw. w r. 1894, upadło, zaw. na nowo. [10]) Kółko zaw. w r. 1884, upadło 1900 r., zaw. na nowo. [11]) Kółko zaw. w r. 1901, upadło 1903, zaw. na nowo.

L. p.	Liczba porz. Kółka w ogólnym wykazie	POWIAT	MIEJSCOWOŚĆ w której zawiązano Kółko	ilość członków	SKŁAD ZARZĄDU: Przewodniczący	Godność	Zastępca przewodn.	Godność	Sekretarz	Godność	Miejsce zebrań	Wpisowe K	Wpisowe h	Wkładki roczne K	Wkładki roczne h	Do biblioteki wysłano książek
51	2156	Nowy Targ	Kościeliska	28	Jędrzej Pitoń	nacz. gm	Jan Krzeptowski	rolnik	Jan Molek	pisarz gm.	dom prywatny	2	—	3	—	50
52	2092	Podhajce	Białokiernica[12])	17	ks. Włodzimierz Więckowski	wikary rz. k.	Marcin Mały	stolarz	Grzegorz Krosnowski	rolnik	szkoła	1	—	—	50	50
53	2080	"	Dryszczów	31	Stanisław Sługocki	nauczyciel	Adolf Lubieniecki	rolnik	Mikołaj Wilczyński	"	Czytelnia T. S. L.	1	—	2	—	50
54	2123	Przemyśl	Bolestraszyce	30	Marcin Radochoński	rolnik	Jan Radochoński	"	Franciszek Żygała	sekr. gm.	dom prywatny	1	—	1	20	65
55	2124	"	Hureczko	34	Kazimierz Hatschier	właść. dóbr	ks. Ignacy Malik	prob. rz. k.	Michał Czorniak	rolnik	sala gminna	1	—	1	20	65
56	2133	"	Pikulice	20	Aleksander Younya	dzierż. dóbr	Oleksa Dziuba	rolnik	Michał Zaleski	em. urz.	dom prywatny	1	—	1	20	65
57	2122	"	Żurawica	75	Józef Midowicz	" "	Jakób Kucharski	"	Franciszek Bartnicki	rolnik	szkoła	1	—	1	20	65
58	2085	Przemyślany	Niedzieliska	25	Antoni Wojtków	rolnik	Antoni Tereszczyn	"	Seńko Andruchów	"	dom prywatny	—	20	—	20	50
59	2113	"	Ostałowice	13	Józef Jerowiecki	nacz. gm.	Józef Kocyan	"	Stanisław Małecki	dyr. dóbr.	" "	—	10	—	20	50
60	2104	"	Tuczne	46	Franciszek Wrzeszcz	rolnik	Marcin Górski	"	Jan Górski	sekr. gm.	" "	—	60	1	20	65
61	2108	Rohatyn	Radwanów	36	Franciszek Gerlach	"	Nykoła Doroszeńko	"	Aleksander Grzesik	rolnik	" "	1	—	2	40	65
62	2157	Ropczyce	Sielec	17	Mikołaj Bira	"	Jan Dyło	"	Szymon Wałek	"	" "	—	50	—	50	50
63	2125	Rudki	Manasterzec	24	Jan Bokało	"	Mikołaj Byk	"	Jan Bajcer	"	sala gminna	—	50	—	50	65
64	2096	Rzeszów	Błędowa tyczyńska	12	Andrzej Madera	"	Andrzej Szela	"	Antoni Kusz	"	" "	1	—	1	—	50
65	2118	"	Brzeżanka	20	Jan Sadowski	"	Józef Krypel	"	Józef Krypel	"	dom prywatny	—	40	1	20	50
66	2074	"	Glinik charzewski	34	Jan Kuziel	strażnik kol.	Jan Cierpiał	"	Wojciech Benek	pisarz gm.	" "	—	50	—	60	50
67	2082	"	Żarnowa	17	Wojciech Pękosz	rolnik	Jakób Wójcik	zwrotn. k.	Michał Żabiński	rolnik	" "	—	50	—	60	50
68	2154	Sambor	Olszanik polski	14	Józef Sendera	"	Marcin Orawiec	rolnik	Antoni Steller	"	" "	1	—	—	50	50
69	2142	Sanok	Posada olchowska II.	17	Maciej Drwięga	"	Michał Węgrzynowski	"	Władysław Sygnarski	kier. szk.	sala gminna	—	50	1	—	50
70	2095	Śniatyn	Rożnów	19	Artur Kornaszewski	kier. szkoły	Ferdynand Linter	kowal	Karol Frankowski	naucz.	dom prywatny	2	—	1	20	50
71	2103	"	Rudniki	14	Gabryel Ember	nauczyciel	Antoni Burgier	rolnik	Antoni Zasławski	rolnik	" "	1	—	1	08	50
72	2112	"	Trójca	10	Mikołaj Laskowski	rolnik	Michał Poliński	"	Stanisław Solatycki	"	Czytelnia T. S. L.	—	30	—	50	50
73	2094	Stary Sambor	Towarnia[13])	19	Stanisław Hojder	"	Stanisław Raś	"	Stanisław Dracz	"	dom prywatny	1	—	1	—	50
74	2127	Stryj	Chromohorb	20	Michał Dwernicki	"	Włodzim. Kłodnicki	"	Grzegorz Pietryków	"	" "	1	—	1	20	50
75	2102	"	Synowódzko wyżne	28	ks. Antoni Wanatowicz	prob. rz. k.	Jędrzej Selbka	"	Konstanty Kozar	"	" "	—	40	1	—	26
76	2137	Tarnobrzeg	Cygany	21	Marcin Mariarz	rolnik	Andrzej Kosmala	"	Jan Małek	"	sala Sokoła	1	—	1	20	50
77	2159	"	Ocice	13	Franciszek Grazda	"	Walenty Lubera	"	Jakób Bochenek	"	szkółka prywat.	1	—	—	20	50
78	2078	Tarnopol	Bucniów	20	ks. Józef Czarkowski	prob. rz. k.	Piotr Stangret	"	Henryk Moszyński	kier. szk.	probostwo	—	40	—	40	50
79	2059	"	Ihrowica	30	Jan Biłous	rolnik	Jan Błaszkiewicz	"	Józef Werber	"	Czytelnia T. S. L.	—	50	—	40	50
80	2147	"	Isypowce	13	Jan Trojak	kier. szkoły	Teodor Grela	"	Jan Kotłowski	rolnik	dom prywatny	—	20	1	—	50
81	2135	"	Tarnopol[14])	15	Dr. Celestyn Podlewski	kier. T. w. ub.	Kazimierz Karais	"	Władysław Pytlak	kasyer banku p.	sala Sokoła	—	50	2	40	50
82	2150	Tarnów	Garbek	10	Jan Waliszek	rolnik	Jan Kwis	"	Bazyli Woźniak	nauczyciel	sala gminna	—	50	—	60	50
83	2131	"	Kobierzyn	19	Jan Bomba	nacz. gminy	Michał Marchut	"	Roman Bańbor	rolnik	dom prywatny	—	60	—	30	50
84	2129	"	Łukowa	54	Józef Golec	rolnik	Józef Wawrzon	"	Wincenty Wawrzon	"	szkoła	—	60	—	20	50
85	2099	"	Meszna szlachecka	23	Feliks Baran	"	Józef Wajda	stolarz	Jan Sowa	"	dom prywatny	—	50	—	50	50
86	2128	"	Śmigus	36	ks. Zygmunt Gacek	wikary rz. k.	Jan Kaziród	rolnik	Stanisław Potempa	nauczyciel	" "	1	—	—	50	50
87	2130	"	Zaczernie	24	Jan Tarnowski	nauczyciel	Stanisław Łakoma	"	Jan Bodzioch	rolnik	szkoła	1	—	1	—	50
88	2079	Tłumacz	Hołosków[15])	13	Andrzej Niemiec	rolnik	Michał Szymański	"	Jan Kurpiel	"	Czytelnia Sokoła	2	—	2	40	50
89	2091	Turka	Rozłucz	12	Piotr Kubr	"	Lorenz Lehm	"	Jan Essig	"	dom prywatny	—	40	1	20	50
90	2141	Wadowice	Bolęcina	17	Ludwik Żydek	"	Wojciech Łysoń	"	Czesław Pawlik	nauczyciel	" "	1	—	1	—	50
91	2089	"	Jaroszowice	21	Jan Szkuta	"	Józef Fila	"	Władysław Holewa	rolnik	gospoda chrześć.	1	—	2	—	50
92	2120	"	Wieprz	21	Franciszek Gabryel	"	Jan Migdałek	"	Józef Gabryel	nauczyciel	szkoła	1	—	1	—	50
93	2134	Wieliczka	Bilczyce	30	Wojciech Kaleta	"	Karol Gaszyński	kowal	Franciszek Kaleta	rolnik	dom prywatny	—	20	—	50	50
94	2145	"	Bogucice	25	Franciszek Pituła	"	Franciszek Jaworski	rolnik	Karol Zegartowski	em. kond.	" "	—	50	1	—	50
95	2084	"	Czasław	20	Zdzisław Bańkowski	zarz. dóbr	Jan Latowski	"	Michał Skrodzki	rolnik	" "	—	20	—	40	50
96	2088	"	Kobierzyn	24	ks. Antoni Gruszecki	prob. rz. k.	Oskar Passendorfer	ck. pocztm	Walenty Józef Kański	nauczyciel	szkoła	1	—	1	20	50
97	2146	"	Przewóz	17	Jan Rybka	rolnik	Józef Włodarczyk	rolnik	Józef Rybka	rolnik	dom prywatny	—	10	—	50	50
98	2090	Zaleszczyki	Beremiany	13	Franciszek br. Heydel	właść. dóbr.	ks. Jan Dziuban	prob. rz. k.	Józef Schmidt	kier. szk.	Czytelnia T. S. L.	—	50	1	—	70
99	2075	"	Nerków	44	ks. Jan Kielar	adm. rz. k.	Edward Łukaszek	rolnik	Sylwester Sochacki	nauczyciel	dom prywatny	1	—	2	40	50
100	2101	Zbaraż	Netreba[16])	25	Michał Wawrzków	rolnik	Stanisław Dziedzic	"	Jan Wójcicki	rolnik	" "	1	—	1	20	50
101	2073	Złoczów	Jasionowce	10	Kazimierz Sozański	leśniczy	Stanisław Rozum	szewc	Marya Zalewska	nauczycielka	Czytelnia T. S. L.	1	—	1	20	50
102	2063	Żółkiew	Wychopnia	22	Maksymilian Burzyński	zarz. lasów	Józef Strzałkowski	podleśniczy	Franciszek Pańków	nauczyciel	dom prywatny	—	40	—	40	65

[12]) Kołko zaw. w r. 1901, upadło 1906, zaw. na nowo. [13]) Kółko zaw. w r. 1894, upadło, zaw, na nowo. zaw. w r. 1894, upadło, zaw na nowo.

[14]) Kółko zaw. w r. 1884, upadło, zaw. na nowo. [15]) Kólko zaw. w r. 1890, upadło r. 1900, zaw. na nowo. [16]) Kółko

I) Działalność oświatowa.

I. Zakładanie biblioteczek Kółek rolniczych i zasilanie dawniej założonych.

Pragnąc ułatwić każdemu nowo zawiązanemu Kółku rolniczemu spełnienie jednego z najgłówniejszych zadań, wymienionych w § 12. statutu (utrzymywać własne czytelnie i biblioteczki — krzewić zawodową wiedzę rolniczą, wpływać na uszlachetnianie obyczajów i zamiłowanie do pracy), Zarząd główny Towarzystwa przesyła do każdego Kółka rolniczego zaraz po jego zatwierdzeniu, bezpłatnie 40—50 książek, jako zawiązek przyszłej biblioteczki Kółka. Zarząd Kółka jednak musi wpierw donieść, kogo wybrano na bibliotekarza i przedłożyć podpisaną przez niego deklaracyę, że strzedz będzie całości książek, a w razie ustąpienia z godności bibliotekarza odda książki pod rachunkiem swemu następcy. Bibliotekarz ma prowadzić dokładną ewidencyę wypożyczonych i zwróconych książek. Przy tem poleca się Zarządowi Kółka, aby obok „Przewodnika Kółek rolniczych" odczytywano wspólnie na zebraniach niedzielnych i świątecznych nadesłane dziełka treści rolniczej, gdyż przyczynia się to do szerzenia zawodowej wiedzy rolniczej. Zgromadzanie członków na te wspólne czytania usuwa równocześnie szkodliwy wpływ karczmy, chroni od innych bezmyślnych lub gorszących rozmów i zabaw i wpływa tem samem na umoralnienie życia.

Przy wysłaniu książek zwraca się równocześnie uwagę Zarządu Kółka rolniczego, że nadesłane dziełka uważać powinien tylko jako zawiązek biblioteki. Zadaniem Zarządu starać się o powiększenie biblioteczki. Na zakupno zatem nowych książek należy obracać część wkładek, złożonych przez członków, a jeżeli Kółko rolnicze prowadzi przedsiębiorstwo, część zysków z tegoż przeznaczać należy na rozszerzenie biblioteki.

Zarząd główny rozesłał do nowo zawiązanych Kółek i na zasilenie bibliotek dawniej założonych Kółek rolniczych, które nie posiadały wcale biblioteczki albo tylko bardzo małą, razem bezpłatnie 6.641 książek.

Podajemy zestawienie wysłanych książek.

Książek rolniczych i ekonomicznych wysłano:

Z wydawnictw Macierzy polskiej

1. Dr. Kazimierz Miczyński — „Rolnik wzorowy" 44 egzemplarzy.
2. Józef Brykczyński — „O lesie i drzewach przypolnych" 14 egzemplarzy.
3. Mieczysław Kowalewski — „O zwierzętach szkodliwych i pożytecznych w gospodarstwie" 89 egzemplarzy.
4. Władysław Szybiński — „Uprawa roślin pastewnych" cz. II. 113 egz.
5. A. Herget — „Warzywnictwo" 120 egz.
6. Władysław Szybióski — „Nauka o nawozach" 94 egzemplarzy.
7. Leopold Popiel — „O komasacyi gruntów rolnych" 17 egzemplarzy.
8. Kubicki — „Weterynarya popularna" 88 egz.
9. M. S. — »Rady dla utrzymujących buhaje rozpłodowe" 40 egzemplarzy.
10. Maciej Moraczewski — „O budowie zagród włościańskich" 103 egz.
11. Ciompa — „Poradnik w sprawach pieniężnych" 112 egzemplarzy.

Z wydawnictw Komitetu wydawnictwa dziełek ludowych.

12. Seweryn Wiśniewski — „Przewodnik w leczeniu koni i bydła" 14 egz.
13. Franciszek Szymusik — „Ustawa podatkowa" 20 egzemplarzy.

Z Wydawnictw Komitetu c. k. Towarzystwa gospodarskiego we Lwowie.

14. Antoni Świeżawski — „Nawozy własnego gospodarstwa" 157 egz.
15. Tgniecki — „O wierzbach koszykarskich" 40 egz.
16. Władysław Szybiński — „Sztuczne nawozy" 13 egzemplarzy.
17. Władysław Szybiński — „Główne zasady hodowli bydła rogatego" 8 egz.
18. Mieczysław Pańkowski — „Wychów bydła mlecznego" 10 egz.

Z wydawnictw Komitetu c. k. Towarzystwa rolniczego w Krakowie.

19. Tomalski — „O żywieniu zwierząt gospodarskich" 8 egzemplarzy.
20. Dr. Grabski — „Spółki włościańskie" 6 egz.
21. A. Krzyżanowski — „Związki rolników" 5 egz.

Z wydawnictw Stowarzyszenia byłych uczniów rolniczej szkoły zimowej w Cieszynie.

22. Paweł Suchanek — „Osuszanie ziemi" 107 egz.
23. Adolf Kotas — „Owocówka jabłkówka" 98 egz
24. Władysław Szybiński — „Wzdęcie u bydła" 81 egz.
25. Jan Stwiertnia — „Dojenie krów" 107 egz.

Z wydawnictw Towarzytwa Kółek rolniczych.

26. Ks. A. Koleński — „O potrzebie i sposobach oszczędzania" 141 egz.
27. Karol Sieprawski — „Jak się starać o trafiki i jak je prowadzić należy?" 109 egz.

28. Bolesław Gurski — „O uprawie buraków cukrowych“ 141 egz.
29. Józef Mikułowski-Pomorski — „W jaki sposób kupować nawozy sztuczne“ 141 egz.
30. Julian Tałasiewicz — „Wskazówki dla włościan w sprawach spadkowych i opiekuńczych“ 141 egz.
31. Dr. Fr. Stefczyk — „Rolnicze Spółki magazynowe“ 70 egz.
32. „Niewyskane ulgi podatkowe dla domów włościańskich“ 141 egz.
33. Kazimierz Dulęba — „Wskazówki do uprawy mało rozpowszechnionych roślin pastewnych, marchwi pastewnej i końskiego zębu“ 82 egz.
34. Dr. Jan Blanth — „Drenowanie 141 egz.
35. Ks. A. Koleński — „O współudziale Kółek rolniczych w walce przeciw alkoholizmowi“ 141 egz.
36. Józef Gumowski — „O komasacyi i dzieleniu wspólnych gruntów“ 141 egz.
37. Karol Sieprawski — „O opustach podatku gruntowego z powodu klęsk elementarnych“ 141 egz.
38. Dr. Jan Blauth — „Nawodnianie gruntów“ 141 egz.
39. „Wskazówki dla ochotniczych straży pożarnych Kółek rolniczych“ 295 egz.
40. Julian Tułasiewicz — „Jakie przepisy istnieją u nas co do praw majątkowych?“ 141 egz.
41. Dr. Jan Blauth — „Osuszenia gruntów“ 141 egz.
42. „Przewodnik Kółek rolniczych“ z r. 1904 (zbroszurowany) 145 egz.
43. „O obchodzeniu się z obornikiem“ 97 egz.

Z różnych wydawnictw.

44. Steuert — „Zwierzę domowe w stanie zdrowym i chorym“ 5 egz.
45. Steuert — „Rady sąsiada w chorobach inwentarza“ 35 egz.
46. Wł. Szybiński — „Pomoc przy porodach u krów“ 134 egz.
47. Wł. Szybiński — „Choroby nierogacizny“ 44 egz.
48. Śniegocki — „Żywienie zwierząt gospodarskich“ 14 egzemplarzy.
49. Jan Guckler — „Przepisy o pomorze świń“ 111 egz.
50. Ks. Chmura — „Wiadomości o chowie królików“ 62 egzemplarzy.
51. Brzósko — „Praktyczne pszczelnictwo“ 3 egz.
52. Ciesielski — „Miodosytnictwo“ — 2 egz.
53 Stobiecki — „O korzyściach drenowania“ 5 egz.
54. A. Kurowski i W. Tabeau — „Hodowla drzew i krzewów owocowych“ 89 egz.
55. E. Poluszyński — „Jak zakładać i pielęgnować sady?“ 131 egz.
56. Dr. Godlewski — „Pogadanka o pokarmach roślin i nawozach sztucznych“ 21 egz.
57. O uprawie owsa“ 6 egz.

Oprócz tego wysłano książek powieściowych za 1.435 koron. — Do Kółek rolniczych we wschodnich powiatach kraju wysłano 330 książeczek w języku ruskim.

* *

Z funduszów udzielonych przez Komitet c. k. Towarzystwa gospodarskiego wysłano do Kółek rolniczych: Domażyr, pow. gródeckiego; Tyniowice i Wierzbno, pow. jarosławskiego; Bereźnica szlachecka, pow. kałuskiego; Gańczary i Winniczki, pow. lwowskiego; Czarna-Podbórz i Ubieszyn, pow. łańcuckiego; Mościska, pow. mościskiego; Bolestraszyce, Hureczko, Pikulice i Żurawica, pow. przemyskiego; Ostałowice i Tuczne, pow. przemyślańskiego; Radwanów, pow. rohatyńskiego; Manasterzec, pow. rudeckiego; Trójca, pow. śniatyńskiego; Chromohorb, pow. stryjskiego i Tarnopol, pow. tarnopolskiego, komplety następujących książek: 1. Zwierzę domowe w stanie zdrowym i chorym, 2. O wierzbach koszykarskich, Tynieckiego, 3. Hodowla drzew i krzewów owocowych, Kurowskiego, 4. Nawozy własnego gospodarstwa, Świeżawskiego, 5. Oszuszanie ziemi, Suchanka, 6. Owocówka jabłkówka, Kotasa, 7 Dojenie krów, Stwiertni i 8. Wzdęcie u bydła, Szybińskiego.

II. Pośrednictwo w zakupnie książek.

Zarząd główny pośredniczył Kółkom rolniczym i ich członkom w zakupnie książek. Nabyto za naszem pośrednictwem w roku 1906 następujące książki rolnicze:

Z wydawnictw Macierzy polskiej.

1. Dr. Kazimierz Miczyński — „Rolnik wzorowy“ 66 egzemplarzy.
2. Kubicki — „Weterynarya popularna“ 58 egz.
3. M. S. — „Rady dla utrzymujących buhaje rozpłodowe“ 10 egz.
4. M. E. Prawdzic — „Praktyczne rady i wskazówki chowu królików — 9 egz.
5. J. Mielnicki — „Pogadanka o hodowli ryb“ 6 egz.
6. M. Kowalewski — „O zwierzętach szkodliwych i pożytecznych“ 6 egz.
7. Wł. Szybiński — „Nauka o nawozach“ 8 egz.
8. Wł. Szybiński — „Uprawa roślin pastewnych“ 11 egzemplarzy.
9. Herget — „Warzywnictwo“ 12 egz.
10. L. Popiel — „O komasacyi gruntów rolnych 7 egz.

Z wydawnictw Komitetu c. k. Towarzystwa gospodarskiego we Lwowie.

11. A. Świeżawski — „Nawozy własnego gospodarstwa“ 235 egz.
12. Tyniecki — „O wierzbach koszykarskich“ 23 egz.

Z wydawnictw Komitetu c. k. Towarzystwa rolniczego w Krakowie.

13. Dr. Grabski — „Spółki włościańskie“ 6 egz.
14. A. Krzyżanowski — „Związki rolników“ 4 egz.
15. Tomalski — „Żywienie zwierząt gospodarskich“ 6 egzemplarzy.

Z wydawnictw Stowarzyszenia byłych uczniów rolniczej szkoły zimowej w Cieszynie.

16. Jan Swiertnia — „Dojenie krów“ 325 egz.
17. Wł. Szybiński — „Wzdęcie u bydła“ 538 egz
18. Adolf Kotas — „Owocówka jabłkówka“ 7 egz.
19. Paweł Suchanek — Osuszanie ziemi“ 205 egz.

Z różnych wydawnictw.

20. Steuert — „Zwierzę domowe w stanie chorym i zdrowym“ 90 egz.
21. Steuert — „Rady sąsiada w chorobach inwentarza“ 55 egz.
22. Popiel — „O hodowli bydła rogatego“ 12 egz.
23. Wł. Szybiński — „Pomoc przy porodzie u krów“ 294 egz.
24. Wł. Szybiński — „Choroby nierogacizny“ 22 egz.
25. Baldamus — „Hodowla drobiu“ 3 egz.
26. Guckler — „Przepisy o pomorze świń“ 9 egz.
27. Godlewski — „Pogadanka o pokarmach roślin i nawozach sztucznych“ 30 egz.
28. Stobiecki — „Drenowanie“ 11 egz.
29. Kurowski i Tabeau — „Hodowla drzew i krzewów owocowych“ — 23 egz.
30. Poluszyński — „Jak zakładać i pielęgnować sady?“ 120 egz.
31. Tablice sadownicze — 6 egz.
32. Ciesielski — „Bartnictwo“ 8 egz.
33. Brzósko — „Praktyczne pszczelnictwo“ 24 egz.
34. Zieliński — „O pszczelnictwie“ 18 egz.

Oprócz tego dostarczono Kółkom rolniczym książek powieściowych za 460 koron.

III. Wydawnictwa Towarzystwa.

W wykonaniu uchwał I. Ogólnej Rady w Krakowie Zarząd główny podjął wydawnictwo dziełek treści rolniczej i ekonomicznej.

W roku 1899 wydano: a) w języku polskim:

L. 1. Dr. Fr. Stefczyk—„Jakie korzyście przyniesie gminie albo parafii założenie Spółki oszczędności i pożyczek systemu Raiffeisena“, cena 6 h.

L. 2. Ks. A. Koleński—„O potrzebie i sposobie oszczędzania“, cena 6 h.

L. 3. Jerzy Turnau — „Przechadzka po polach.— Kilka uwag o głównych wadach w gospodarstwach włościańskich“, cena 6 h.

L. 4. Bolesław Pobóg-Gurski — „O użyciu nawozów sztucznych“. cena 20 h.

1. W języku ruskim:

Ч. 1. Др. Франц Стефчик –„які користи принесе для громади або для парохиї заложене Спілки ощадности і позичок системи „Райфайзена“, ціна 6 сот.

Ч. 2. О. Антін Коленький—„о способах і о потребі ощадности“, ціна 5 сот.

W roku 1900 wydano:

a) w języku polskim:

L. 5. Karol Sieprawski — „Jak się starać o trafiki i jak je prowadzić należy“, cena 10 h.

L. 6. Bolesław Pobóg-Gurski — „O uprawie buraków cukrowych“, cena 16 h.

L. 7. Józef Mikułowski-Pomorski — „W jaki sposób należy kupować nawozy sztuczne?“ cena 12 h.

L. 8. T I. P. — „Nauka o łąkach“, cena 12 h.

L. 9. Karol Sieprawski — „O opustach podatku gruntowego z powodu szkód elementarnych“, cena 6 h.

b) w języku ruskim:

Ч. 3. Болеслав Побуг Ґурский: „Про ужите штучних навозів“, ціна 20 сот.

W 1901 wydano:

a) w języku polskim:

L. 10. T. I. P. — „Kilka słów o pastwiskach“ — stron 16 — cena 6 h, — nakład 2.000 egz.

L. 11. Z. Jabłrzykowski — „Wyrób wina z jagód i owoców“ — str. 66 — cena 24 h. — nakład 2000 egz.

L. 12. Julian Tałasiewicz — „Wskazówki dla włościan w sprawach spadkowych i opiekuńczych“ — stron 136 — cena 40 h. — nakład 2000 egz.

L. 13. Dr. Franciszek Stefczyk — „Rolnicze Spółki magazynowe“ — stron 62 — cena 20 h. — nakład 3200 egz.

b) w języku ruskim (nakład 3000 egz.):

Ч 4. Т. І. П. Р.: „Про сіножати“, ціна 12 сот.

W roku 1902 wydano:

a) w języku polskim:

L. 14. „Niewyzyskane ulgi podatkowe dla domów włościańskich“ — stron 22 — cena 10 h — nakład 5000 egz.

L. 15. Karol Sieprawski — „O opustach podatku gruntowego z powodu szkód elementarnych“.— Wydanie drugie— stron 26 — cena 6 h. — nakład 3000 egz.

b) w języku ruskim:

Ч. 5. „Невизискані податкові полекші для селяньских домів“ — ціна 10 сот.

W roku 1903 wydano:

L. 16. Kazimierz Dulęba — „Wskazówki do uprawy mało rozpowszechnionych roślin pastewnych, marchwi pastewnej i końskiego zębu“ — stron 32 — cena 12 h. — nakład 2000 egz.

L. 17. Dr. Jan Blauth — „O drenowaniu“, stron 44 — cena 16 h. — nakład 2000 egz.

L. 18. Ks. A Koleński — „O współudziale Kółek rolniczych w walce przeciw alkoholizmowi“ — stron 24 — cena 10 h. — nakład 2000 egz.

W roku 1904 i w pierwszej połowie r. 1905 wydano:

a) w języku polskim:

L. 19. Józef Gumowski — „O komasacyi i dzieleniu wspólnych gruntów“ — stron 27 — cena 10 h. — nakład 2000 egz.

L. 20. „O opustach podatku gruntowego z powodu szkód elementarnych“. Wydanie 3-cie uzupełnione — stron 16 — cena 6 h. — nakład 3000 egz.

L. 21. Dr. Jan Blauth — „Nawodnianie gruntu“—stron 20 — cena 6 h. — nakład 600 egz.

L. 22. „Wskazówki dla ochotniczych straży pożarnych Kółek rolniczych“ — stron 62 — cena 20 h. nakład 2000.

L. 23, „O użyciu krów do zaprzęgu“ — stron 24 — cena 10 h. — nakład 5000.

b) w języku ruskim:

Ч. 6. Йосиф Ґумовский: „Комасация і ділене спільних ґрунтів“.

W drugiej połowie r. 1905 wydano:

a) w języku polskim:

L. 24. Julian Tałasiewicz — „Jakie przepisy istnieją u nas co do praw majątkowych“ — stron 136 — cena 40 h. nakład 800 egz.

L. 25. „O opustach podatku gruntowego z powodu szkód elementarnych“. — Wydanie 4-te uzupełnione — stron 20 — cena 6 h. — nakład 3000 egz.

L. 26. Dr. Jan Blauth — „Osuszenia gruntów“ — stron 27 — cena 10 h. — nakład 1000 egz.

b) w języku ruskim:

Ч. 7. Йосиф Мікуловскі-Поморскі — „Як обходити ся з обірником і як знавозити землю?“ і Болеслав Іховский — „Сіножати і пасовиска“ стр. 32 — ціна 12 сот.

W r. 1906 i pierwszej połowie 1907 r. wydano:

L. 27. Dr. Kazimierz Miczyński — „Jaki pożytek z uprawy dobrych odmian roślin i jak można dobre odmiany roślin wytwarzać?“ cena 20 h., nakład 1000 egz.

L. 28. I. „O nawozie stajennym, jego przechowaniu i użyciu“, napisał Józef Froń — II. „Nawozy zielone“, napisał Jan Profic — cena 20 hal., nakład 1000 egz

L. 29. H. S. — „Włości rentowe“ cena 40 hal., nakład 3000 egz.

L. 30. Karol Surówka — „Jak się starać o trafiki i jak je prowadzić należy?“ cena 10 h, nakład 3000 egz.

Sprzedaż wydawnictw.

Z wydawnictw „Towarzystwa Kółek rolniczych“ sprzedano w r. 1906 następujące dziełka:

Ks. A. Koleński — „O potrzebie i sposobach oszczędzania“ 230 egz.

Jerzy Turnau — „Przechadzka po polach. — Kilka uwag o głównych wadach w gospodarstwach włościańskich“ 13 egz.

Bolesław Pobóg-Gurski — „O użyciu nawozów sztucznych“ 18 egz.

Karol Sieprawski — „Jak się starać o trafiki i jak je prowadzić należy?“ 15 egz.

Bolesław Pobóg-Gurski — „O uprawie buraków cukrowych“ 93 egz.

Józef Mikułowski Pomorski — „W jaki sposób należy kupować należy kupować nawozy sztuczne?“ 144 egz.

T. J. P. — „O łąkach“ 67 egz.

T. J. P. — „Kilka słów o pastwiskach“ 111 egz.

Z. Jabłrzykowski — „Wyrób win z jagód i woców 13 egzemplarzy.

Julian Tałasiewicz — „Wskazówki dla włościan w sprawach opiekuńczych i spadkowych“ 151 egz.

Dr. Franciszek Stefczyk — „Rolnicze Spółki magazynowe“ 69 egz.

Niewyzyskane ulgi podatkowe dla domów włościańskich 102 egz,

Kazimierz Dulęba — „Wskazówki do uprawy mało rozpowszechnionych roślin pastewnych: marchwi pastewnej i końskiego zębu“ 92 egz.

Dr. Jan Blauth — „O drenowaniu“ 171 egz.

Ks. A. Koleński — „O współudziale Kółek rolniczych w walce przeciw alkoholizmowi“ 89 egz.

Józef Gumowski — „O komasacyi i dzieleniu wspólnych gruntów“ 65 egz.

Karol Sieprawski — „O opustach podatku gruntowego z powodu szkód elementarnych“ 120 egz.

Dr. Jan Blauth — „Nawodnianie gruntu“ 23 egz.

„Wskazówki dla ochotniczych straży pożarnych Kółek rolniczych“ 250 egz.

„O użyciu krów do zaprzęgu“ 18 egz.

Julian Tałasiewicz — „Jakie przepisy istnieją u nas co do spraw majątkowych“ 92 egz.

Dr. Jan Blauth — „Osuszenia gruntów“ 132 egz.

„O obchodzeniu się z obornikiem“ 20 egz.

Dr. Kazimierz Miczyński — „Jaki pożytek z uprawy dobrych odmian roślin i jak można dobre odmiany rośiin wytwarzać?“ 45 egz.

I. „O nawozie stajennym, jego przechowaniu i użyciu“ nap. Froń. — II. „Nawozy zielone“ nap Profic, 45 egz.

H. S. „Włości rentowe“ 45 e z.

IV. „Przewodnik Kółek rolniczych“.

Organem Towarzystwa jest „Przewodnik Kółek rolniczych“. Wychodził on w 1906 r. 1-go i 15-go każdego miesiąca w objętości co najmniej 3 arkuszy druku, zbroszurowany i w okładce. Miał dwa bezpłatne dodatki: ruski, poświęcony wyłącznie sprawom rolniczo-gospodarczym, w objętości $^1/_2$ arkusza co miesiąc i „Obronę pożarną“ dla spraw strażackich również w rozmiarach $^1/_2$ arkusza miesięcznie. Dodatek ruski wychodził przy każdym numerze z 15-go, „Obrona pożarna“ zaś przy numerach z 1-go każdego miesiąca.

Każdy numer polskiego wydania był ilustrowany; również dodatek ruski zaopatrywano w ilustracye, lecz nie pomieszczano ich we wszystkich numerach.

Na Ogólnej Radzie w Jarosławiu w r. 1906 postawiony został wniosek o wydawanie „Przewodnika Kółek rolniczych“ co tydzień. Zarząd główny nie mógł się jednak do tego wniosku przychylić, gdyż nie rozporządza dostatecznymi funduszami na tak znaczne rozszerzenie wydawnictwa. Uchwalono jednak częściowo spełnić żądanie, podniesione na Ogólnej Radzie, i z r. 1907 wprowadzono trzyrazowe wydawanie „Przewodnika“ w miesiącu z datą 1-go, 10-go, 20-go. Mimo zwiększenia rocznej ilości numerów o $^1/_3$, co same tylko koszta rozsyłki podnosi z 48 h. na 72 h. rocznie, nie licząc już kosztów druku, pozostawiono prenumeratę w tej samej wysokości 2 K. rocznie, jak była w poprzednich latach. Uznano bowiem, że zanim małorolni gospodarze uznają potrzebę stałego czytania pisma zawodowego, przyuczyć ich wpierw trzeba do czytania możliwie jak najtańszem dostarczaniem pisma.

W roku 1907 przy trzyrazowem wydawnictwie miesięcznie wychodzi Przewodnik w tych samych rozmiarach, co w r. 1906 i każdy jego numer jest zaopatrzony w ilustracye. Z dodatków zaniechano na podstawie porozumienia się z Kraj. Związkiem ochotniczych straży pożarnych dalszego wydawnictwa „Obrony pożarnej“. Związek zobowiązał się dostarczać wszystkim Kółkom rolniczym, przy których istnieją straże, bezpłatnie organ związkowy: „Przewodnik pożarniczy“ i pomieszczać w osobnym dziale tego pisma artykuły i korespondencye, odnoszące się do straży pożarnych Kółek rolniczych.

Każde Kółko rolnicze jest zobowiązane prenumerować 1 egzemplarz Przewodnika, mamy jednak liczne już Kółka rolnicze, które po kilka egzemplarzy stale pobierają. Po za Kółkami rolniczemi wyrabia sobie Przewodnik z roku na rok

coraz większe grono prenumeratorów. O wzroście poczytności Przewodnika świadczą najlepiej następne daty:

W roku	1898	opłacono egzemplarzy	522
„	1899	„ „	859
„	1900	„ „	1.137
„	1901	„ „	1.480
„	1902	„ „	1.925
„	1903	„ „	2.070
„	1904	„ „	2.503
„	1905	„ „	2.702
„	1906	„ „	3.176

Obecnie rozchodzi się już w większej liczbie po Królestwie polskiem, ma spory zastęp prenumeratorów na Śląsku austryackim, na Bukowinie i w Bośni i kilku czytelników w Kanadzie, Stanach zjednoczonych i Paranie.

Szczegółowe rachunki wpływów z prenumeraty „Przewodnika“ i ogłoszeń, oraz zestawienie rozchodów podane są osobno na str. 86 sprawozdania.

Obowiązki redaktora „Przewodnika“ pełni od r. 1898 dyrektor biura Telesfor Adamski.

V. Kalendarz Kółek rolniczych.

W sprawozdaniu za r. 1905 podaliśmy powody, które skłoniły Zarząd główny do podjęcia w 1904 r. wydawnictwa kalendarzowego, tutaj zatem powodów tych nie będziemy powtarzali. Wydaliśmy dotąd 3 roczniki Kalendarza na r. 1905, 1906 i 1907 i przekonaliśmy się, że Kalendarz rozchodzący się corocznie w tysiącach egzemplarzy po domach włościańskich jest wybornym środkiem do szerzenia zawodowej wiedzy rolniczej i do zapoznania ludności z ważnemi sprawami z gospodarstwa społecznego.

Rezultat wydawnictwa drugiego rocznika z r. 1906, o którym zdać mamy sprawę, był nadspodziewanie pomyślny, bo nie tylko dostarczyliśmy włościańskiej ludności spory zapas pożywnej strawy duchowej, lecz ponadto osiągnęliśmy nawet zysk finansowy z wydawnictwa. Zysk ten zawdzięczamy głównie temu, że cały nakład do jednego egzemplarza został rozprzedany, na co przy kalendarzowem wydawnictwie nigdy na pewno liczyć nie można.

Uzyskaliśmy z rozprzedaży i ogłoszeń

w dochodzie	6571·84 K
a że koszta wynosiły	6023.29 K
osiągnięto nadwyżkę . .	548.45 K

Nadwyżka ta wraz z nadwyżką wydawnictwa z r. 1905, wynoszącą 59·06 K, przekazana została w myśl uchwały Zarządu głównego do funduszu żelaznego Towarzystwa.

We wrześniu 1906 r. wydaliśmy Kalendarz Kółek rolniczych na r. 1907, przewyższający poprzednie roczniki tak rozmiarami jak i doborową treścią i obfitością ilustracyi. Ostateczny wynik rachunków tego Kalendarza podać będziemy mogli dopiero w przyszłem sprawozdaniu, gdyż dotąd niektóre pozycye przychodu nie są jeszcze całkowicie ustalone. To jednak nadmienić możemy, że koszta wydawnictwa z trudem tylko zostaną pokryte, gdyż pozostało na składzie kilkaset egzemplarzy. Na mniejszy, niż w poprzednich latach, popyt za Kalendarzem Kółek rolniczych wpłynęło to, że nie zawierał on przepowiedni pogody. Brak tego działu raził nietylko włościan, ale nawet osoby z wyższem wykształceniem. Mimo wzrastającej oświaty zostają jednak przeżytki z czasów średniowiecza, które brać w rachubę należy.

Wydawnictwo Kalendarza prowadzić będzie Zarząd główny w dalszym ciągu i tak do IV. rocznika na r. 1908 już są obecnie przygotowane prace. Kalendarz wydany zostanie z końcem sierpnia.

VI. Przedstawienia teatralne amatorskie.

Włościański teatr amatorski uważany jest dziś powszechnie za jeden z najważniejszych czynników szerzenia oświaty, a w niektórych warunkach stanowi najskuteczniejszy środek oddziaływania duchowego na szerokie warstwy ludności. Doświadczenie uczy, że czego nie można osiągnąć książką, gazetą, odczytem, to osiągnąć można dość łatwo odpowiednio poprowadzonym teatrem amatorskim. Analfabeta z książki nie skorzysta, przy odczycie, choćby najściślej objektywnym, wpływa często na słuchaczy uprzedzenie do prelegenta, toż samo uprzedzenie zaznacza się niekiędy i do czasopism. W scenicznem przedstawieniu usuwa się ten czynnik za kulisy. Książki i gazety oddziaływać mogą na umysł czytelnika jedynie przez procesa czysto psychicznej natury; zmysły zaś, jak wzrok i słuch, są przy tem nieczynne. A wiadomo przecież, jaki dominujący wpływ wywierają wrażenia zmysłowe na ludzi o słabo rozwiniętem życiu intelektualnem. Odpowiednia tonacya głosu, wyraz twarzy, gra barw, ruchów, znaczący gest, jak wogóle cała akcya na scenie, przemawiają przez wyobraźnię głębiej i silniej do duszy widza, a wywołane uczucia i pojęcia duchowe, skojarzone z wrażeniami zmysłów, zatrzymują się długo w pamięci.

Teatry amatorskie nietylko dają pokarm duchowy widzom na sali, ale przynoszą również nieocenione korzyści moralne samym amatorom. Dają im bowiem szlachetną zabawę

w wolnych chwilach od pracy, zabawę, połączoną z zadowoleniem spełnionego dobrego, obywatelskiego czynu; organizują młodzież, odciągając ją od kart, kieliszka i innych zgubnych moralnie i materyalnie zabaw.

Zarząd główny naszego Towarzystwa, uznając doniosłe znaczenie włościańskiego teatru amatorskiego dla kultury i oświaty, starał się, jak w latach poprzednich, tak i w roku sprawozdawczym, wśród członków Kółek rolniczych, szerzyć ideę tego teatru i nakłaniał ich do zawiązywania trup amatorskich i dawania przedstawień — przez pomieszczanie w „Przewodniku Kółek rolniczych“ ich opisów, przez pośrednictwo w zakupnie sztuk scenicznych itp.

W roku sprawozdawczym odbywały się przedstawienia w 111 Kółkach rolniczych. Jak poniżej zamieszczony wykaz świadczy, najwięcej grano sztuk W. L. Anczyca („Łobzowianie“, „Chłopi arystokraci“, „Flisacy“ i „Błażek opętany“), później idą „Jasełka“ różnych autorów, A. Staszczyka „Dziesiąty pawilon“, J. Strokowej „Matka żyje“ i „Za sztandarem“, L. Rydla „Betleem Polskie“, Z. Parviego „Hanusia krożańska“ i inne.

W wielu Kółkach rolniczych, teatr amatorski, po przegraniu sztuk powyższych, musiał przerwać swą czynność z braku dalszych odpowiednich sztuk do grania. W wielu chciano zawiązać teatr, lecz nie wiedziano, jak się do tego zabrać. Coraz bardziej dawała się odczuwać potrzeba stworzenia osobnej instytucyi opiekuńczej dla włościańskich teatrów, instytucyi, któraby miała za zadanie zakładać teatry, wydawać bibliotekę nowych sztuk scenicznych ludowych, pośredniczyć w zakupnie dekoracyj itp. Instytucya taka została też założona we Lwowie w roku bieżącym przy współudziale prezesa Towarzystwa p. Cieleckiego i członka Zarządu głównego, dra Gargasa — pod nazwą **„Związek teatrów i chórów włościańskich“**, i rozpoczęła już swą działalność.

Wykaz Kółek rolniczych, w których w roku 1906 odbywały się przedstawienia amatorskie, i wykaz sztuk odegranych.

Biała.

1. Pisarzowice (Łobzowianie, Flisacy, Werbel domowy).
2. Wilamowice (Jasełka).

Bóbrka.

3. Brzozdowce (Jasełka, Za sztandarem, Chłopi arystokraci, Błażek opętany, Łobzowianie).

Bochnia.

4. Dziewin (Rada z „Pana Tadeusza“).
5. Jazy (Chłopi arystokraci, Jasiek sierota).
6. Wola batorska (Błażek opętany, Łobzowianie, Burmistrz).

Borszczów.

7. Jezierzany (Jasełka).

Brody.

8. Podkamień (Wesele podlaskie, Łobzowianie, Chłopi arystokraci).

Brzesko.

9. Maszkienice (Łobzowianie, Błażek opętany, Flisacy, Chłopi arystokraci).
10. Przybysławice (Rada z „Pana Tadeusza“).
11. Szczepanów (Jasełka).
12. Szczurowa (Betleem polskie).
13. Zaborów (Rada z „Pana Tadeusza“, Kłopoty żyda, Łobzowianie, Chłopi arystokraci, Flisacy, Żyd w beczce, Wszystko na jednej głowie).

Brzozów.

14. Wesoła (Jasiek sierota).

Buczacz.

15. Barysz (Jasełka).
16. Monasterzyska (Dziesiąty pawilon, Łobzowianie).
17. Nagórzanka (1, 3 i 4 akt „Kościuszki pod Racławicami“).
18. Trybuchowce (Jasełka).

Chrzanów.

19. Paczółtowice (Dziesiąty pawilon, Za sztandarem).

Czortków.

20. Białobożnica (Dziesiąty pawilon).
21. Słobódka dżuryńska (Pałka Madeja, Krakowiacy i górale).

Dąbrowa.

22. Mędrzechów (Błażek opętany, Flisacy).
23. Miechowice małe (Dziesiąty pawilon, Błażek opętany).
24. Nieciecza (W katordze, Hanusia krożańska, Błażek opętany, Flisacy)
25. Samocice (Łobzowianie).

Horodenka.

26. Czernelica (Majster i majstrowa, Gwiazda Syberyi, Worek zawiązany).

Husiatyn.

27. Hadyńkowce (Łobzowianie, Żyd w beczce, Błażek opętany).
28. Liczkowce (Łobzowianie, Werbel domowy).

Jarosław.

29. Rokietnica (Bartosz Głowacki).
30. Wulka pełkińska (Jasełka).
31. Zarzecze (Dziesiąty pawilon, Flisacy).

Jasło.

32. Bieździedza (Jasełka).
33. Łączki (Błażek opętany, Kościuszko pod Racławicami).
34. Ołpiny (Jasełka).

35. Sieklówka (Łobzowianie, Chłopi arystokraci).
36. Szebnie (Łobzowianie, Dziesiąty pawilon, Kominiarz i młynarz, Kuźnia racławicka z „Kościuszki pod Racławicami“).
37. Warzyce (Waląca się wieża, Błażek opętany, Chrapanie z rozkazu).
38. Wojaszówka (Błażek opętany, kuźnia racławicka z „Kościuszki pod Racławicami“).

Kamionka strumiłowa.

39. Milatyn nowy (Dzieci Muzy, Łobzowianie).

Kraków.

40. Rybna (Jasełka).
41. Tonie (Betleem polskie).

Krosno.

42. Lubatowa (Jasełka).
43. Łężany (Dziesiąty pawilon, Łobzowianie).

Lwów.

44. Barszczowice (nie podano tytułów sztuk granych).
45. Czyszki (Dziesiąty pawilon).
46. Dawidów (Dziesiąty pawilon, Kościuszko pod Racławicami).
47. Hołosko wielkie (Jak liście z drzew strącone, Dziesiąty pawilon, Na poddaszu, Po drodze, Jasełka).
48. Siemianówka (Łobzowianie, Flisacy, Żyd w beczce, Janek z pod Ojcowa).

Łańcut.

49. Rakszawa (Łobzowianie, Chłopi arystokraci).
50. Świętoniów (Jasełka).

Mościska.

51. Tamanowice (Łobzowianie, Flisacy).
52. Zakościele (Lewica i prawica).

Myślenice.

53. Jawornik (Werbel domowy).

Nadwórna.

54. Śty Józef (Bitwa pod Racławicami, Kościuszko w Petersburgu).

Nisko.

55. Łętownia (Błażek opętany, W katordze).

Nowy Targ.

56. Krościenko n. Dunajcem (Karpaccy górale, Łobzowianie, Złoty cielec, Błażek opętany, Chłopi arystokraci.)

Pilzno.

57. Łęki górne (Matka żyje, Chłopi arystokraci).

Przemyśl.

58. Babice (Flisacy, Żyd przed sądem, Sposób na gadatliwość kobiet, Goli bez mydła).
59. Dubiecko (Błażek opętany, Bzik mojej żony, Schadzka, Przybłęda, Kościuszko pod Racławicami, Karpaccy górale, Dziesiąty pawilon, Matka żyje).
60. Grochowce (Chłopi arystokraci, Łobzowianie, Flisacy, Błażek opętany, Dzwony św. Jadwigi).
61. Krzywcza (Błażek opętany, Chwała boża i królewska, Łobzowianie).

Rawa ruska.

62. Tarnoszyn (Łobzowianie, Chłopi arystokraci, Błażek opętany).

Rohatyn.

63. Bybło (Krakowskie wesele, Każdy sobie).
64. Firlejów (Jasełka).
65. Sarnki dolne (Jasełka).

Ropczyce.

66. Wielopole skrzyńskie (Flisacy, Błażek opętany).

Rudki.

67. Rudki (Takich więcej).

Rzeszów.

68. Błażowa (Jasełka).
69. Boguchwała (Jasełka, Chłopi arystokraci, Błażek opętany).
70. Malawa (Jasełka).
71. Trzciana (Werbel domowy, Kominiarz i młynarz).
72. Zaczernie (Jasełka).

Sambor.

73. Biskowice (Sen).
74. Czukiew (Dziesiąty pawilon, Bartosz Głowacki).
75. Czyszki (Żyd w beczce, Ofiara za Ojczyznę).

Sanok.

76. Bażanówka (Jasełka).
77. Jaćmierz (Kościuszko w Petersburgu).
78. Jaśliska (Żyd przed sądem, Na ten weksel płacę).
79. Posada jaćmierska (Za sztandarem, Matka żyje, Chłopi arystokraci, Flisacy, Łobzowianie).
80. Rymanów (Noc w Belwederze, Dziesiąty pawilon, Czartowska ława, Gwiazda Syberyi, Złoty cielec, Dożywocie).
81. Strachocina (Chłopi arystokraci, Łobzowianie, Mosiek spekulant, Flisacy).
82. Tyrawa solna (Urlopniki).
83. Zagórz (Matka żyje, Dwaj roztargnieni, Ulica nad Wisłą, Trafiła kosa na kamień, Przybłęda, Musisz być moją żoną, Kandydat na wójta).

Skałat.

84. Staromiejszczyzna (Jasełka, Święta gościna, Arendarz).

Stanisławów.

85. J e z u p o l (Dziesiąty pawilon, Noc w Belwederze).
86. M e d u c h a (Dziesiąty pawilon, Bitwa pod Grunwaldem).

Tarnobrzeg.

87. D o m a c y n y (Kościuszko pod Racławicami, Łobzowianie, Błażek opętany, Na kręconych słupach).
88. Z b y d n i ó w (Dziesiąty pawilon, Za sztandarem).

Tarnopol.

89. B u c n i ó w (Hanusia krożańska, Dziesiąty pawilon).
90. C h o d a c z k ó w w i e l k i (Łobzowianie).
91. S u s z c z y n (Chłopi arystokraci, Łobzowianie).

Tarnów.

92. L i s i a g ó r a (Żyd w beczce).
93. P l e ś n a (Jasełka).
94. S i e m i e c h ó w (Socyaliści).
95. Ś m i g n o (Żyd w beczce).
96. S z y n w a ł d (Błażek opętany, Socyaliści, Dziesiąty pawilon, Adam i Ewa).
97. Ż u k o w i c e (Dziesiąty pawilon, Łobzowianie, Chłopi arystokraci).

Trembowla.

98. K o b y ł o w ł o k i (Łobzowianie, Flisacy).

Wadowice.

99. G ł ę b o w i c e (Flisacy, Błogosławieństwo matki, Błażek opętany, Dwóch głuchych).
100. K r z ę c i n (Jasełka).

Wieliczka.

101. B r z e z o w a (Jasełka).
102. K o b i e r z y n (Łobzowianie).

Zaleszczyki.

103. T ł u s t e (Hanusia krożańska, Wyjątki z „Dziadów").
104. M e d y ń (Nie wyszczególniono).
105. T o k i (Kościuszko pod Racławicami, Flisacy, Łobzowianie).

Złoczów.

106. B i a ł y k a m i e ń (Dziesiąty pawilon).
107. O l e s k o (Jasełka).
108. P o m o r z a n y (Druga część „Dziadów").
109. J a j k o w c e (Jasełka).
110. Ż y r a w a (Łobzowianie, Matka żyje).

Żywiec.

111. R a d z i e c h o w y (Kominiarz i młynarz).

K) Objaśnienia do zamknięcia rachunków za r. 1906.

(na str. 84 i 85.)

P r z y c h ó d:

I. W pozycyi 1. „*Subwencye*"

uzyskano	99.393·60 K
preliminowano	94.600·00 „
otrzymano więcej . . .	4.793·60 „

Wpłynęło mianowicie p o n a d preliminarz:

a) z Wydziału krajowego na chomonta dla krów	600·00 K
b) z c. k. Towarzystwa rolniczego na cele rolnicze	500·00 „
c) z c. k. Towarzystwa gospodarskiego	500·00 „
d) z c. k. Towarzystwa gospodarskiego na następne cele:	
1. gnojownie	600·00 „
2. książki	200·00 „
3. kursa sadownicze	450·00 „
4. kurs weterynaryjny . . .	150·00 „
5. doświadczenia z ziemiakami	639·20 „
e) od Rad powiatowych	1.554·40 „
razem	5.193·60 K
a że nie otrzymano wstawionej w preliminarz subwencyi z pow. Kasy oszczędności w Krakowie . .	400·00 K
przeto ostateczny wynik jak wyżej:	4.793·00 K

Poczuwamy się do miłego obowiązku złożenia podziękowania Komitetowi c. k. Towarzystwa gospodarskiego za łaskawe i chętne uwzględnianie wszelkich naszych podań o specyalne zasiłki na różne cele rolnicze.

Subwencye Rad powiatowych na ogólne cele Towarzystwa wstawione były w preliminarz w kwocie 300 K. Na cele te uzyskaliśmy od Rad powiatowych:

1) w Brzesku . . .	25 K
2) w Rzeszowie . . .	40 „
3) w Stanisławowie .	20 „
4) w Tłumaczu . .	50 „
5) w Wadowicach . .	50 „
6) w Pilźnie	100 „
7) w Chrzanowie . .	50 „
8) w Tarnobrzegu . .	20 „
9) w Nowym Sączu .	80 „
10) w Stryju	20 „
razem	455 K

a więc po nad preliminarz 155 K.

Prócz tego jednak udzieliły nam Rady powiatowe nadzwyczajnych subwencyi na specyalne cele:

a) na powiatowe kursa pożarnictwa:

1) Buczacz	250 K
2) Wadowice	160 „
3) Czortków	120 „
4) Tarnobrzeg	120 „

b) na kursu weterynaryjne:
Ropczyce . . . . 150 „
c) na lustracye rolnicze:
Kołomyja . . . . 499 K 40 h.
d) na kursa handlowe:
Czortków . . . . 100 „
1399 K 40 h.

a więc z poprzednio wymienioną nadwyżką 155 K. ogółem ponad preliminarz, jakto zestawiliśmy wyżej, 1554·40 K.

II. Do pozycyi 2: „*Wkładki członków wspierających*“ podane są szczegółowe zestawienia w dziale „Wykaz członków-protektorów, członków-założycieli i członków wspierających Towarzystwa“.

Przyrost wkładek od Kółek rolniczych określają następujące daty z ostatnich lat. Kółka rolnicze wpłaciły tytułem wkładek:

w roku	1898	172 K
„ „	1899	292 „
„ „	1900	646 „
„ „	1901	999 „
„ „	1902	1785 „
„ „	1903	2410 „
„ „	1904	2782 „
„ „	1905	4759 „
„ „	1906	6135 „

III. W pozycyi 3: „*Wkładki członków założycieli*“ pomieszczone są wkładki członków założycieli, które wpłynęły w r. 1906 od tych instytucyi i osób, które w pomieszczonym dalej „wykazie członków-protektorów i członków-założycieli wymienione są pod l. 23 do l. 47 włącznie.

IV. W pozycyi 4: „*Zwroty Kółek rolniczych na koszta manipulacyjne przy pośrednictwie w zakupnie*“

przyniosły . . . 1.414·13 K
preliminowano . . 1.200·00 „
otrzymano więcej . 214·13 K

V. W pozycyi 5: „*Zwroty przez Kółka rolnicze kosztów lustracyi handlowych*“

przyniosły . . . 3.968·97 K
preliminowano . . 1.800·00 „
otrzymano więcej . 2.168·97 K.

Szczegółowo zestawienie otrzymanych zwrotów przedstawia się następująco:

1)	Towarzystwo handlowe Dębica	K.	229·80
2)	K. r. Halicz	„	44·20
3)	„ „ Strażów	„	12·—
4)	„ „ Krosno	„	46·50
5)	„ „ Sanok	„	58·50
6)	„ „ Miejsce piastowe	„	20·—
7)	„ „ Posada olchowska	„	66·50
8)	„ „ Bóbrka	„	22·—
9)	„ „ Biertowice	„	16·25
10)	„ „ Skawinki	„	15·—
11)	„ „ Jachówka	„	28·—
12)	„ „ Rybna	„	20·—
13)	„ „ Felsztyn	„	32·—
14)	„ „ Gogolów	„	30·—
15)	„ „ Zbydniów	„	35·—
16)	K. r. Krysowice	K.	28·—
17)	„ „ Wicyń	„	24·—
18)	„ „ Tłuste	„	20·—
19)	„ „ Staszkówka	„	10·—
20)	„ „ Leśniowice	„	10·—
21)	„ „ Potok złoty	„	20·—
22)	„ „ Jastrzębków	„	25·—
23)	„ „ Jazłowiec	„	40·—
24)	„ „ Chłopówka	„	12·—
25)	„ „ Chorostków	„	58·—
26)	„ „ Rodatycze	„	22·—
27)	„ „ Biskowice	„	22·—
28)	„ „ Strzałkowice	„	10·—
29)	„ „ Kalinów	„	22·—
30)	„ „ Bieńkowa Wisznia	„	36·—
31)	„ „ Koniuszki siemianowskie	„	24·—
32)	„ „ Dynów	„	76·—
33)	„ „ Knihinin-Górka	„	36·10
34)	„ „ Barszczowice	„	26·—
35)	„ „ Zaleszczyki	„	79·50
36)	„ „ Zabłocie	„	24·—
37)	„ „ Ostre	„	20·—
38)	„ „ Grzechynia	„	26·—
39)	„ „ Olcza	„	34·—
40)	„ „ Bóbrka k. Krosna	„	23·—
41)	„ „ Turaszówka	„	16·—
42)	„ „ Miejsce piastowe	„	8·—
43)	„ „ Biały kamień	„	34·—
44)	„ „ Ostrów	„	10·—
45)	„ „ Lubatowa	„	8·—
46)	„ „ Sambor-Powodowa	„	23·—
47)	„ „ Krzywaczka	„	54·—
48)	„ „ Zaleszczyki	„	37·90
49)	„ „ Jezierzany	„	40·—
50)	„ „ Biertowice	„	16·25
51)	„ „ Rakszawa	„	14·—
52)	„ „ Halicz	„	21·20
53)	„ „ Krosno	„	65·60
54)	„ „ Szymbark	„	38·—
55)	„ „ Glińsko	„	20·—
56)	„ „ Zagórz	„	72·—
57)	„ „ Jachówka	„	12·—
58)	„ „ Wieprz	„	24·—
59)	„ „ Delatyn	„	24·—
60)	„ „ Dołha wojniłowska	„	20·—
61)	„ „ Żydatycze	„	8·—
62)	„ „ Barszczowice	„	19·—
63)	„ „ Dąbie	„	10·—
64)	„ „ Rzochów	„	20·—
65)	„ „ Milatyn	„	38·—
66)	„ „ Buczały	„	10·—
67)	„ „ Rakszawa I.	„	20·—
68)	„ „ Biały kamień	„	35·—
69)	„ „ Świlcza	„	51·40
70)	„ „ Busk	„	180·—
71)	„ „ Krynica Zdrój	„	56·—
72)	„ „ Panowice	„	20·—
73)	„ „ Posada olchowska	„	53·—
74)	„ „ Zaleszczyki	„	118·—
75)	„ „ Posada olchowska	„	315·80
76)	„ „ Sambor-Średnia	„	24·—
77)	„ „ Czukiew	„	28·—

78)	K. r. Powodowa	K.	21·35
79)	„ „ Leśniowice	„	10·—
80)	„ „ Chłopy	„	15·—
81)	„ „ Czortków	„	30·—
82)	„ „ Dobromil	„	50·—
83)	„ „ Okocim	„	30·20
84)	„ „ Bóbrka	„	35·40
85)	„ „ Brzesko	„	71·—
86)	„ „ Wola batorska	„	30·40
87)	„ „ Laszki zawiązane	„	28·10
88)	„ „ Barszczowice	„	36·12
89)	„ „ Poraż	„	18·—
90)	„ „ Krosno	„	45·—
91)	„ „ Krosno	„	45·—
92)	„ „ Chłopówka	„	30·—
93)	„ „ Monasterzyska	„	30·—
94)	„ „ Łozowa	„	39·80
95)	„ „ Wicyń	„	20·—
96)	„ „ Czyszki	„	20·—
97)	„ „ Pakoszówka	„	20·—
98)	„ „ Jaćmierz	„	30·—
99)	„ „ Wysoka	„	10·—
100)	„ „ Tymbark	„	90·—
101)	„ „ Sarnki dolne	„	30·20
102)	„ „ Biały kamień	„	5·—
103)	„ „ Strzelce wielkie	„	38·90
104)	„ „ Siedliska	„	50·—
105)	„ „ Felsztyn	„	46·—
106)	„ „ Dynów	„	76·—
		K.	3968·97

VI. W pozycyi 6: „*Zwroty Kółek rolniczych za zboża do pól doświadczalnych*"

przyniosły	2330·50 K
preliminowano . . .	1900·00 „
otrzymano więcej .	430·50 K

VII. W pozycyi 7: „*Ze sprzedaży wydawnictw*"

preliminowano . . .	400·— K
wpłynęło	501·91 „
uzyskano więcej .	101·91 K

Osiągnięto bowiem:

a) ze sprzedaży wydawnictw . . . 203·16 K
b) „ „ książeczek udziałowych i rabatowych . . . . 298·75 „
razem . . 501·91 K

Rachunek wydawnictw książkowych Towarzystwa (prócz Kalendarza) od jego rozpoczęcia tak się przedstawia:

rok:	koszta:	wpływy:
1900	597·14 K	328·77 K
1901	1218·54 „	480·53 „
1902	1398·00 „	987·51 „
1903	738·40 „	677·91 „
1904	445·74 „	398·78 „
1905	866·10 „	1277·80 „
1906	950·72 „	501·91 „
razem	6214·64 K	4652·21 K

W ciągu 7 lat wynosi niedobór rachunku wydawnictw 1562·43 K, jednakowoż w tym czasie rozesłano do Kółek rolniczych bezpłatnie i rozdano w celach agitacyjnych wydawnictw za blisko 1000 K a zapas nierozprzedanych broszur reprezentuje wartość ponad 500 K.

VIII. Pozycya 8: „*Ze sprzedaży książek*" nie jest objęta preliminarzem, gdyż tworzy właściwie część rachunku przechodowego z Kółkami rolniczemi. Kwota ze sprzedaży uzyskana obniża kwotę rozchodu w poz. 7: „zakupno książek".

IX. Pozycya 9: „*Ze sprzedaży ksiąg handlowych*" tworzy tak samo jak poprzednia część „rachunku przechodowego z Kółkami rolniczemi". Zarząd główny zakupuje w znaczniejszej ilości księgi handlowe po cenach hurtownych i dostarcza ich Kółkom rolniczym na każde żądanie. Równocześnie przeprowadza się ostemplowanie książek.

Odpowiada tej pozycyi przychodu pozycya 6 rozchodu.

X. Do pozycyi 10: *Z prenumeraty i ogłoszeń Przewodnika Kółek rolniczych*" są osobno zestawione zamknięcia rachunków Przewodnika na st. 86

uzyskano	10962·98 K
preliminowano . . .	9000·00 „
otrzymano więcej .	1962·98 K

XI. W pozycyi 11: „*Kalendarz Kółek rolniczych*"

uzyskano	6571·84 K
preliminowano . . .	6000·00 „
otrzymano więcej .	571·84 K

lecz że w odpowiedniej rubryce rozchodu poz. 13

wydano	6023·39 K
preliminowano . . .	6000·00 „

a zatem przekroczono preliminarz o 23·39 K
przeto właściwa nadwyżka wynosi 548·49 K.

XII. W pozycyi 12: „*Procent od chwilowej lokacyi gotówki*" otrzymano:

1) w Banku rolniczym za czas od 1/7 do 31/12 1905 . . . . 389 K — h
2) w Banku rolniczym za czas od 1/1 do 30/6 1906 . . . . 267 „ — „
3) w pocztowej Kasie oszczędności . 23 „ 60 „
4) odsetki od 200 K udziału w Związku handlowym za 4 lata . . . 48 „ — „

727 K 60 h

od tego oblicza się prowizye woźnego od zebranych wkładek . . 12 K 10 h

pozostaje jak w zamknięciu . . 715 K 50 h

XIII. W pozycyi 13: „*Bazar Kółka rolniczego w Czernichowie za kierownictwo sklepu*" otrzymano zgodnie z preliminarzem 600 K.

XIV. Pozycya 14: „*Fundusz Jana hr. Potockiego*" tworzy wpływ nadzwyczajny. Jan hr. Potocki z Rymanowa złożył przed 10 laty 400 K na wydanie ozdobnego statutu Towarzystwa. Ponieważ myśl ta urzeczywistnić się nie dała, kwotę 400 K ulokowano na książkę kasy oszczędności jako depozyt. W r. 1906 ofiarodawca upoważnił Zarząd główny na podjęcie tej kwoty i przeznaczenie jej na środki służące do podniesienia życia towarzyskiego po wsiach. Depozyt zatem wraz z narosłymi procentami podjęto z Kasy oszczędności i uchwalono go zużytkować na zakupno skioptikonu.

XV. Poz. 15 przychodu: *„Rachunek przechodowy“* i poz. 37 rozchodu każda w kwocie 75022.76K tworzą zadatki Kółek rolniczych na różne zamówienia, uskuteczniane za pośrednictwem Zarządu głównego. Zestawienie tych zamówień podane jest na str. 62 sprawozdania.

Zestawienie preliminarza i wyników zamknięć za r. 1906 w pozycyi przychodu: Własne dochody.

Każda z poszczególnych pozycyi „własnych dochodów“ została w poprzedniem dokładnie omówiona, osobno jednak dać musimy ogólne zestawienie, aby wykazać, jak pomyślny był wynik tej dla Towarzystwa tak doniosłej rubryki dochodów.

	prelimin.	uzyskano
Wkładki członków wspierających	7000	7746·70K
Wkładki członków założycieli	—	7690·— „
Zwroty Kółek rolniczych:		
a) na koszta manipulacyjne	1200	1414·13 „
b) za lustracye handlowe	1800	3968·97 „
c) za zboże do pól doświadcz.	1900	2330·50 „
Ze sprzedaży wydawnictw Tow.	400	501·91 „
Z prenumeraty i ogłoszeń Przewodnika	9000	10962.98 „
Ze sprzedaży i ogłoszeń Kalendarza	6000	6571·84 „
Odsetki od lokacyi gotówki	400	727 60 „
Zwrot Bazaru w Czernichowie	600	600·00 „
	28300	42514·63K

Z zestawienia tego wynika, że **we własnych dochodach osiągnięto o 14214·63 K ponad preliminarz, czyli 50% zwyżki.**

Rozchód:

I. W poz. 1. „Najem lokalu“:

wydano	3240 K.
preliminowano	3080 „
wydano więcej	160 K.

wskutek powiększenia lokalu biura o 2 miesiące wcześniej, niż pierwotnie było zamierzone.

II. W poz. 2. „Opał i światło“ preliminowano 420 K., wydano 500·80 K. Wydano więcej 80·80 K. wskutek ostrej zimy i podniesienia się kosztów opału.

III. W poz. 3. „druki i litografie“ preliminowano 3000 K., wydano 3253·84., a więc o 253·84 K więcej. Z tego wypłacono:

a) za druk sprawozdania rocznego	2484·20 K.
b) „ „ okólników, odezw, formularzy	685·24 „
c) za litografie	84·40 „
Razem	3253·84 K.

IV. W poz. 4. „Portorya, podatki, stemple, ogłoszenia“ przedstawiają się następująco:

portorya i telegramy	3448·05 K
stemple	182·46 „
podatki	310·75 „
ogłoszenia	231·79 „
manipulacyjne pocztowej kasy oszczędności i czeki	190·38 „
Razem	4363·43 K

Ponieważ zaś zwrócono markami	27·13 K
Przeto rozchód wynosi	4336·30 K

czyli o 1336·30 kor. wyżej nad preliminarz.

V. W poz. 5. „Przybory biurowe, meble i sprzęty“ preliminowano 1639 koron, wydano 3041 63 koron, a zatem o 1402·63 koron więcej. Szczegółowo przedstawiają się wydatki następująco:

1. rachunki za papier do pisania. do pakowania, koperty, pióra, gumę, atrament, przybory do szapirografu	1485·08 K
2. przybory do maszyny do pisania i kopiowania	218·40 „
3. drobne wydatki biurowe	132·79 „
4. szpagat	41·71 „
5. koszta przewozu kolejowego paczek i dowozu	35·41 „
6. utrzymanie porządku w biurze	79·30 „
7. opłata za telefon	60·00 „
8. meble i sprzęty do biura	988·94 „
Razem	3041·63 K

VI. W pozycyi 6. „Zakupno ksiąg handlowych“ pomieszczone są wydatki, na które pokrycie daje przez rozprzedaż do Kółek rolniczych poz. 9 przychodu. Na nadwyżkę w rozchodzie, po odliczeniu przychodu, wynoszącą 25 55 K. znajduje się pokrycie w zapasie zakupionych ksiąg handlowych.

VII. W pozycyi 7. „Książki dla bibliotek Kółek rolniczych“:

wydano	4552·42 K
preliminowano	2400·00 „
wydano więcej	2152·42 K
Ponieważ jednak z rozprzedaży książek uzyskano wedle poz. 8 przychodu	1404·33 „
przeto wynosi przekroczenie	748·09 K

VIII. W pozycyi 8. „Subwencye dla Zarządów powiatowych i delegatów“:

preliminowano	5000·00 K
wydano	2428·61 „
wydano mniej	2471.39 K

Zaoszczędzenie to jest tylko pozorne, gdyż w różnych działach Zarząd główny zastępczo wykonywał czynności za Zarządy powiatowe. Tak n. p. na życzenie Zarządów powiatowych i delegatów uskuteczniał pisanie i rozsyłanie okólników, biorąc poniesione przytem wydatki na koszta Zarządu głównego, ponosił koszta podróży referentów, inspektorów, lustratorów w sprawach przez Zarządy powiatowe żądanych, dostarczał im bezpłatnie książek, wydawnictw, formularzy, uskuteczniał dla nich litografie i druki. W ten sposób w każdej prawie pozycyi rozchodów Zarządu głównego pomieszczona jest część nakładu na rzecz organizacyi powiatowych. Przeprowadzanie szczegołowych rozrachunków byłoby stratą czasu i formalizmem biurokratycznem.

Pomieszczone tu zatem są tylko wydatki w gotówce, wypłacone Zarządom powiatowym, względnie delegatom jako subwencyę na lustracye

Kółek rolniczych i ogólne potrzeby, względnie jako jednorazowe zasiłki na kursa weterynaryjne, sadownicze, pożarnicze i t. p.

IX. W poz. 9.: „Podróże delegatów“ mieszczą się zwroty kosztów podróży na posiedzenia Zarządu dla zamiejscowych członków Zarządu głównego w myśl §. 36 statutu, oraz zwoty kosztów podróży dla członków Wydziału wykonawczego w sprawach Towarzystwa.

Preliminowano 800 kor., wydano zatem mniej o 35·20 kor.

X. W poz. 10. Na „koszta Ogólnej Rady“ preliminowano 800 kor., wydano 358·15 kor., zatem o 441·85 kor. mniej.

Wydano:

1) na druki Ogólnej Rady	30·40 K
2) na kokardki dla delegatów	46·00 „
3) drobne wydatki podczas Ogólnej Rady	36·15 „
4) Koszta podróży w sprawie Ogólnej Rady	77·10 „
5) Koszta podróży urzędników i sprawozdawców pism na Ogólną Rady	168·50 „
Razem	358·15 K

XI. W poz. 11. „Wydawnictwa Towarzystwa“

preliminowano	1000·00 K
wydano	950·72 „
wydano mniej	49·28 K

Wydatki rozkładają się na:

1) druk wydawnictw	234·88 K
2) honaryum autorskie	60·— „
3) klisza	7·68 „
4) druk książeczek udziałowych	123·00 „
5) druk książeczek rabat.	525·16 „
razem	950·72 K

XII. W poz. 12: „Wydawnictwo Przewodnika“

wydano	16701·74 K
preliminowano	14000·00 „
wydano więcej	2701·74 K
ponieważ jednak, jak wykazuje poz. 10 przychodu osiągnięto ponad preliminowany przychód	1962·98 „
przeto wynosi przekroczenie	738·76 K

Szczegółowe rachunki Przewodnika są podane na str. 86.

XIII. Do poz. 13: „Kalendarz“ mieszczą się wyjaśnienia przy poz. 11 przychodu.

XIV. W poz. 14: „Straże pożarne“

wydano	4017·76 K
preliminowano	4000·00 „
wydano więcej	17·76 „

Wydatki rozkładają się następująco:

1) płaca i koszta podróży instruktora pożarnictwa	2315·98 K
2) koszta instruktorów pożarnictwa Związku ochotn. straży i delegatów przy urządzaniu kursów	788·— „
3) opaski strażackie dla uczestników kursu	43·39 „
4) subwencye dla Zarządów powiatowych na pokrycie kosztów strażackich	390·39 „
5) opłata wkładek do Związku za straże Kółek rolniczych	380·— „
6) podręczniki strażackie dla uczestników kursów	100·— „
razem	4017·76 K

XV. W poz. 15: „Na rozbudzenie życia towarzyskiego“ wydano 234·88 K. na koszta urządzenia obrazów swietlnych, za naprawę i zakupno przyborów do skioptikonu, na zakupno i przesyłkę płyt do gramofonu.

XVI. W poz. 16: „Koszta porady w sprawach prawnych i taryfowych“

preliminowano	600 K
wydano	400 „
zaoszczędzono	200 K

ponieważ nie poniesiono żadnych kosztów w sprawach taryfowych.

XVII. W poz. 17: „Pensye urzędników biura“

preliminowano	15886·00 K
wydano	15666·40 „
zaoszczędzono	219·60 K

XVIII. W poz. 18. „Pensye lustratorów handlowych“

wydano	7462·40 K
preliminowano	7370·00 „
wydano więcej	92·40 K

XIX. W poz. 19: „Koszta lustracyi handlowych“

wydano	15140·08 K
preliminowano	11000·00 „
przekroczono o	4140·08 K
ponieważ jednak w pozycyi 5 przychodu uzyskano więcej	2168·97 „
przeto wydano więcej tylko	1971·11 „

Szczegołowy rachunek kosztów lustracyi podany jest na str. 86.

XX. W poz. 20: „Kursa handlowe“

wydano	7165·17 K
preliminowano	7000·00 „
wydano więcej	165·17 K

Z tego wyniosły wydatki na:

1) praktyczne kursa w Czernichowie	6230·— K
2) kursa wędrowne	935·17 „

XXI. W poz. 21: „Pensye inspektorów rolniczych“

preliminowano	14705·00 K
wydano	14023·34 „
wydano mniej o	681·66 K

wskutek interkalaryi.

XXII. W poz. 22: „Koszta podróży w sprawach, rolniczych“

wydano	7822 62 K
preliminowano	7500·00 „
wydano więcej	322·62 K

Koszta podróży rozkładają się następująco:

1) p. Popławskiego	94·—	K
2) p. Wasunga	1650·24	„
3) p. Profica	1112·90	„
4) p. Stamirowkiego	1479·30	„
5) p. Bańkowskiego	426·06	„
6) p. Skąpskiego	194·40	„
7) p. Poluszyńskiego	2034·20	„
8) p. Kaweckiego	974·02	„
razem	7965·12	K

Ponieważ zwróciły koszta podróży p. Profica: Zwierzchność gminna Sokołowa 17 K. i Rada powiatowa w Cieszanowie 125·50 K razem 142·50 K

przeto koszta jak wyżej: 7822·62 K

XXIII. W pozycyi 23 „Subwencya przy zakupnie nasion“

preliminowano	2000·00	K
wydano	1779·98	„
wydano mniej	230·02	„

Udzielono subwencyi:

przy zakupnie koniczyny	1373·98	K
„ „ innych nasion	406·00	„
razem	1779·98	K

XXIV. W poz. 24. „Subwencya przy zakupnie siewników“

wydano	1598·60	K
preliminowano	600·00	„
wydano więcej	998·00	K

Przekroczenie powstało wskutek wielkiej liczby zgłoszeń na siewniki i wskutek podrożenia cen tuż przed dostawą, podczas gdy odbiorcom podano dawne ceny jako obowiązujące.

XXV. W poz. 25: „Subwencya przy zakupnie drzewek“

preliminowano	700·00	K
wydano	211·50	„
wydano mniej	211·50	K

dla tego, że drzewka zamówione do wschodniej części kraju subwencyonował Komitet c. k. Tow. gospodarskiego.

XXVI. W poz. 26: „Nagrody za ulepszone obchodzenie się z obornikiem“

preliminowano	2000·—	K
wydano	1036·—	„
wydano mniej	964·—	K

z powodu nieznacznej liczby zgłoszeń ze wschodniej części kraju.

XXVII. W poz. 27. „Nagrody za konkursowe pytania i za sprawozdania“

preliminowano	900·00	K
wydano	795·39	„
wydano mniej	104·61	K

Z tego wynosiły:

nagrody w rasowym drobiu	360·39	K
„ w pługach do ziemniaków	185·00	„
„ pieniężne	250·00	„
razem	795·39	K

Wykaz nagród przyznanych dla Kółek rolniczych i członków podany był do publicznej wiadomości w „Przewodniku“.

XXVIII. W poz. 28: „Na zboża i ziemniaki do pól doświadczalnych“

wydano	6967·13	K
preliminowano	4000·00	„
wydano więcej	2967·13	K
ponieważ jednak otrzymano i zużytkowano na ten cel nadzwyczajną, preliminarzem nieobjętą subwencyą c. k. Tow. gospodarskiego	639·20	„
przeto wynosi przekroczenie z funduszów Towarzystwa	2327·93	K

które pokryto w przeważnej części, bo w kwocie 1263·63 K z oszczędności w następnej poz. pod l. 29 i z oszczędności w poz. 33 „Nieprzewidziane i nadzwyczajne“.

Wydano na:

1) zboża jare	2923·51	K
2) „ ozime	1704·36	„
3) ziemniaki	1086·29	„
4) rośliny pastewne rozsyłane za darmo	993·35	„
5) sadzonki łozy koszykarskiej	48·35	„
6) kolejowe listy przewozowe i druki	211·27	„
razem jak wyżej	6967·13	K

XXIX. W pozycyi 29: „Doświadczenia nawozowe“

preliminowano	1500·00	K
wydano	236·37	„
wydano mniej	1263·63	K

Znaczne zaoszczędzenie powstało stąd, że Zarząd główny uzyskał żużle i kainit do swych doświadczeń za darmo, tak, że poniósł koszta wyłącznie za wapno w kwocie 174·45 K i na koszta rozsyłki i druków 61·92 K. Zaoszczędzenie zużyto na pokrycie większych wydatków w poz. 28.

XXX. W poz. 300 „Kursa weterynaryjno-hodowlane“

wydano	1191·85	K
preliminowano	1000·—	„
wydano więcej	191·85	K

z tego wynosiły:

zwroty kosztów podróży i honorarya prelegentów	1.150·40	„
koszta posyłek przedmiotów do demonstracyi	31·45	„
koszta druków	10·—	„
razem	1.191·85	K

XXXI. W pozycyi 31: „Urządzenie wystaw rolniczych“ pokryto kwotą 63·60 K zaległe koszta za druki, dotyczące wystawy w Nowym Sączu z r. 1905 w kwocie 32 K i nagrody w drzewkach dla wystawców w kwocie 31.60 K. Pozycya ta nie była objęta preliminarzem, pokryto koszta z oszczędności w innych działach.

XXXII. W pozycyi 32: „Nadzwyczajne i nieprzewidziane“

preliminowano	1936·00	K
wydano	652·71	„
zaoszczędzono	1283·29	K

Wydatki tej pozycyi są następujące:

Udział w Syndykacie Towarzystw rolniczych w Krakowie	100·00	„
Na nagrody dla wystawców na wystawie jubileuszowej ogrodniczo-pszczelniczej wypłacono Komitetowi wystawy	150·00	„
Zakupno modeli uprzęży na krowy	115·00	„
Na próby trucia myszy fuchsolem	54.00	„
Na zakupno i koszta przesyłki kóz do stacyi	153.71	„
Na gwóźdź do sztandaru Tow. Skała	20.00	„
Noworoczne listonoszom, woźnym i t. d.	60·00	„
razem . . .	652·71	K

XVXIII. Poz. 33. „Depozyt wkładek“ odpowiada poz. 3. przychodu. Otrzymane bowiem wkładki członków założycieli lokowano zaraz na książeczkę kasy oszczędności.

XXXIV. W poz. 34 mieści się rożnica między kwotą wypłaconą tytułem „zaliczek na pensye“ a zwrotami zaliczek

wypłacono zaliczek	1664.—	K
wpłynęło ze zwrotu zaliczek	1336.—	„
pozostałość jak w zamkn.	328.—	„

XXXV. Poz. 35 zawiera wycofane z obrotu kasowego i ulokowane w kasie oszczędności na fundusz żelazny 10% od wkładek członków wspierających. W myśl uchwały Zarządu głównego z r. 1906 ma być corocznie pewna procentowa część wkładek przeznaczana na zasilenie funduszu żelaznego Towarzystwa.

XXXVI. Do poz. 36 znajduje się wyjaśnienie pod poz. 11 rozchodu.

XXXVII. Poz. 37 odpowiada poz. 15 przychodu i zawiera wypłatę zadatków Kółek rolniczych na różne zamówienia.

Sprawozdanie z szkontrum kasy na dniu 5. czerwca 1907. r.

Pobory kasowe wedle dziennika kasowego do pozycyi 490 wynoszą	kor.	12599·88
według podręcznego dziennika do pozycyi 2307	„	974·94
według dziennika rachunków przechodowych do pozycyi 1019 . .	„	139·37
Razem	kor.	13714·19
Wypłaty kasowe do pozycyi 1036 włącznie	„	5568·24
Stan kasy	kor.	8145·95
Z tego ulokowano gotówką w Związku handlowym Kółek rolniczych	„	7233·30
na rach. czekowym Pocztowej Kasy Oszczędności wedle wyciągu Nr. 126	„	751·65
gotówka w kasie	„	161·—
zgodnie jak wyżej	kor.	8145·95

Koron ośm tysięcy sto czterdzieści pięć i 95 halerzy.

Lwów, dnia 5. czerwca 1907 r.

K. d'Abancourt m. p. *Leopold Wilimowski* m. p.

Fundusz żelazny po dzień 31. maja r. 1907 wynosi . . . . kor. 16517·30

Rachunek „Funduszu żelaznego“ sprawdziliśmy i znaleźliśmy zgodnym z faktycznym stanem.

Lwów, dnia 5. czerwca 1907 r.

KOMISYA REWIZYJNA:

K. d'Abancourt m. p. *Leopold Wilimowski* m. p.

Zamknięcie rachunków za czas od 1. stycznia 1906 do 31. grudnia 1906.

PRZYCHÓD

Fol.	WYSZCZEGÓLNIENIE	Preliminowano Koron	Otrzymano Koron	hal.
86	1. Subwencye:			
	A) Krajowe: 1. na koszta zakładania Kółek i ich lustracye	15000	15000	—
	2. na koszta administracyjne	4000	4000	—
	3. na lustratorów handlowych	8000	8000	—
	4. na kursa handlowe	4000	4000	—
	5. na ogólne cele rolnicze i handlowe	12000	12000	—
	6. na utrzymanie inspektora rolniczego	5000	5000	—
	7. „ „ lustratora rolniczego	4000	4000	—
	8. na wydawnictwo „Przewodnika Kółek rolniczych“	3000	3000	—
	9. na zakupno chomont	—	600	—
	B) Państwowe: 1. przez c. k. Tow. gosp. na lustracye roln. i sadown.	11500	12000	—
	„ „ „ „ na wzorowe gnojownie	500	1100	—
	„ „ „ „ na zakupno książek rol.	—	200	—
	„ „ „ „ na nowe odmiany ziemn. do pól	—	639	20
	„ „ „ „ na kursa sadownicze	—	450	—
	„ „ „ „ na kurs handlowy	—	150	—
	2. przez c. k. Tow. rolnicze na ogólne cele rolnicze	2500	3000	—
	3. przez c. k. Minist. roln. na zarząd, lustr. i „Przewodn.“	20000	20000	—
	C) Inne subwencye: 1. Tow. Wzajemn. ubezpieczeń na cele ogólne	600	600	—
	„ „ „ na organ. ochot. straży	3000	3000	—
	2. Związku handlowego Kółek rolniczych	800	800	—
	3. Rad powiatowych: na cele ogólne	300	904	40
	na kursa hodowlane	—	200	—
	na kurs handlowy	—	100	—
	na kursa pożarnictwa	—	650	—
2	2. Wkładki członków wspierających	7000	7746	70
66	3. „ „ założycieli	—	7690	—
11	4. Zwroty Kółek rolniczych za koszta manip. przy pośredn.	1200	1414	13
17	5. „ „ „ „ „ lustracyi handlowych	1800	3968	97
13	6. „ „ „ „ „ za zboże do pól doświadczal.	1900	2330	50
3	7. Ze sprzedaży wydawnictw	400	501	91
6	8. „ „ książek	—	1404	33
20	9. Ze sprzedaży ksiąg handlowych	—	639	51
89	10. Z prenumeraty i ogłoszeń „Przewodnika“	9000	10962	98
71	11. Ze sprzedaży i ogłoszeń „Kalendarza“	6000	6571	84
10	12. Odsetki od chwilowej lokacyi gotówki	400	715	50
85	13. Bazar w Czernichowie za kierownictwo sklepu	600	600	—
59	14. Fundusz hr. Potockiego podjęty z Kasy oszczędn. za uchwałą Z. gł.	—	473	80
95	15. Rachunek przechodowy z Kółkami rolniczemi	—	75022	76
			219436	53

ROZCHÓD

Fol.	WYSZCZEGÓLNIENIE	Preliminowano Koron	Wydano Koron	hal.
52	1. Najem lokalu	3080	3240	—
51	2. Opał i światło	420	500	80
60	3. Druki i litografie	3000	3253	84
63	4. Portorya, podatki, stemple, ogłoszenia	3000	4336	30
56	5. Przybory biurowe i meble	1639	3041	63
20	6. Na zakupno ksiąg handlowych	—	665	06
6	7. Książki do bibliotek Kółek rolniczych i prenumerata czasopism	2400	4552	42
65	8. Subwencye dla Zarządów i delegatów powiatowych	5000	2528	61
62	9. Podróże delegatów	800	764	80
84	10. Koszta Ogólnej Rady	800	358	15
3	11. Wydawnictwa Towarzystwa	1000	950	72
89	12. Wydawnictwo „Przewodnika Kółek rolniczych“	14000	16701	74
71	13. „ „Kalendarza na r. 1906“	6000	6023	39
69	14. Na organizacyę ochotniczych straży pożarnych	4000	4017	76
59	15. Na rozbudzenie życia towarzyskiego w Kółkach	1000	234	88
70	16. Na koszta porady w sprawach prawnych i taryfowych	600	400	—
90	17. Pensye urzędników biura i usługa	15886	15666	40
47	18. Pensye lustratorów handlowych	7370	7462	40
17	19. Na koszta lustracyi handlowych	11000	15140	08
61	20. Na kursa handlowe w Czernichowie i kursa wędrowne	7000	7165	17
91	21. Pensye inspektorów roln. i instr. sadownictwa	14705	14023	34
92	22. Podróże „ „ „ „	7500	7822	62
78	23. Subwencye przy zakupnie nasion	2000	1779	98
79	24. „ „ „ siewników	600	1598	—
80	25. „ „ „ drzewek owocowych	700	488	50
82	26. Nagrody za ulepszenie gnojowni	2000	1036	—
83	27. „ za konkursowe pytania i sprawozdania	900	795	39
74	28. Na zboże i ziemniaki do pól doświadczalnych	4000	6967	13
81	29. Na doświadczenia nawozowe	1500	236	37
76	30. Na kursa weterynaryjno-hodowlane i t. d.	1000	1191	85
75	31. Na urządzenie wystaw rolniczych	—	63	60
12	32. Nadzwyczajne i nieprzewidziane	1936	652	71
66	33. Depozyt wkładek członków założycieli w Kasie oszczędności	—	7690	—
87	34. Zaliczki urzędników do wypłaty	—	328	—
96	35. 10% wkładek członków wspierających przenies. do fund. żelaznego	—	774	67
97	36. Nadwyżka z wydawnictwa „Kalendarza“ złożona w Kasie oszczędn.	—	548	45
95	37. Rachunek przechodowy z Kółkami rolniczemi	—	75022	76
	38. Na pokrycie wypłat z r. 1905	1202	1201	50
	Pozostałość kasowa na rok 1907	—	211	51
			219436	53

Powyższe zamknięcie rachunków za r. 1906 dokładnie z księgami pomocniczemi i alegatami zbadawszy, znaleźliśmy zupełnie zgodne z księgą główną i rzeczywistym stanem — co niniejszem stwierdzamy.

Lwów, dnia 2. czerwca 1907.

Komisya rewizyjna:

Karol d'Abancourt m. p. *Leopold Wilimowski m. p.*

Rachunek „Przewodnika Kółek rolniczych“.

PRZYCHÓD	w 1906 r. K	h	w r. 1905 K	h	w r. 1904 K	h	w r. 1903 K	h	w r. 1902 K	h
Z prenumeraty . . .	6351	20	5404	56	5007	11	4140	68	3851	72
Z ogłoszeń	4361	78	3386	60	2753	72	2539	85	2313	26
Związek ochot. straży pożarn. na „Obronę pożarną	250*)	—	—	—	250	—	125	—		
	10962	98	8791	16	8010	83	6805	53	6164	98
Niedobór jako saldo .	5738	76	5430	19	3760	35	3178	84	2751	48
	16701	74	14221	35	11771	18	9984	37	8916	46

ROZCHÓD	w r. 1906 K	h	w r. 1905 K	h	w r. 1904 K	h	w r. 1903 K	h	w r. 1902 K	h
Red. polsk. wydania	660	—	600	—	600	—	600	—	600	—
Druk „ „	11139	60	8480	30	8480	36	6929	98	6188	—
Klisze	701	10	—	—	49	94	—	—	31	02
Honorarya autorskie .	218	90	350	85	139	72	62	—	53	—
Red. ruskiego wyd. .	180	—	144	—	144	—	328	—	328	—
Druk ruskiego wyd..	312	—	312	—	312	—	312	—	312	—
Ekspedycya i podatek	3490	14	2257	20	2045	16	1752	39	1404	44
	16701	74	14221	35	11771	18	9984	37	8916	46

*) Jest to zasiłek na wydawnictwo „Obrony pożarnej“ za r. 1905.

Rachunek lustracyi handlowych.

DOCHÓD	K	h
Zwrot kosztów lustracyi przez Kółka rolnicze	3968	97
Niedobór jako saldo, pokryty przez Zarząd główny	18633	51
	22602	48

ROZCHÓD	K	h
P. Sadowski pensya za rok 1906	1865	60
P. Malczewski „ „ „ „	1865	60
P. Lerch „ „ „ „	1865	60
P. Sołtys „ „ „ „	1865	60
P. Schmidt koszta podróży	529	36
P. Sadowski „ „	3900	92
P. Malczewski „ „	3990	84
P. Lerch „ „	2928	68
P. Sołtys „ „	3779	88
Druki i przybory lustracyjne	10	40
	22602	48

Preliminarz budżetu Towarzystwa Kółek roln. na r. 1907.

PRZYCHÓD	K	ROZCHÓD	K
1. Własne dochody (zestaw. I.)	34.200	1. Ogólne koszta Zarządu (zestaw. A) . . .	33.352
2. Subwencye krajowe (zestaw. II.).	55.000	2. Koszta działu rolniczego i ubocznych gałęzi gospodarstwa (zestaw. B)	39.508
3. Subwencye państwowe (zestaw. III.) . . .	41.000	3. Koszta działu handlowego (zestaw. C.) . .	26 540
4. Inne subwencye i wpływy (zestaw. IV.) . .	5.800	4. Koszta działu oświatowego (zestaw. D) . .	27.500
		5. Na cele organizacyi powiatowej (zestaw. E) .	4.500
		6. Na obronę pożarną (zestaw. F)	4.600
	136000		136000

Szczegółowe zestawienie do preliminarza.

Dochód preliminarza na r. 1907.

Zestawienie I.

Własne dochody:

a) Władki członków	7.800 K
b) Zwroty Kółek rolniczych za koszta manipulacyjne przy zakupnie . .	2.000 „
c) Zwroty Kółek roln. za lustr. handl.	2.600 „
d) Zwroty K. r. za zboże do doświadczeń	1.500 „
e) Sprzedaż wydawnictw	400 „
f) Prenumerata i ogłoszenia Przewodn.	10.500 „
g) Sprzedaż i ogłoszenia Kalendarza .	8.000 „
h) Odsetki od chwilowej lokacyi gotówki	800 „
i) Zwrot Bazaru w Czernichowie za kierownictwo sklepu	600 „
razem jak w preliminarzu pod 1.	34.200 K

Zestawienie II.

Subwencye krajowe:

a) Na koszta zakładania Kółek i ich lustracye	15.000 K
b) Na koszta administracyjne . . .	4.000 „
c) Na lustratorów handlowych . . .	8.000 „
d) Na praktyczne kursa handlowe . .	4.000 „
e) Na ogólne cele rozwoju roln. i handlowej działalności Kółek rolniczych	12.000 „
f) Na utrzymanie i koszta 1 inspektora roln.	5.000 „
g) Na utrzymanie i koszta 1 lustratora roln.	4.000 „
h) Na Przewodnik Kółek rolniczych .	3.000 „
Razem .	55.000 K

Zestawienie III.

Subwencye państwowe:

a) Na lustracye rolnicze i sadownictwo przez c. k. Towarzystwo gosp. . .	12.000 K
b) Na wzorowe gnojownie przez c. k. Tow. gosp.	1.000 „
c) Na cele rolnicze przez c. k. Tow. roln.	3.000 „
d) Na koszta zarządu, lustracye i wydawnictwo Przewodnika Kółek roln.	25.000 „
Razem .	41.000 K

Zestawienie IV.

Inne subwencye i wpływy:

a) Towarzystwo wzaj. ubezpieczeń na cele ogólne	600 K
b) Towarzystwo wzaj. ubezpieczeń na organizacyę ochotniczych straży .	4.000 „
c) Związek handlowy K. r. na organicye powiatowe	1.000 „
d) Rady powiatowe	200 „
Razem .	5.800 K

Rozchód preliminarza na r. 1907.

Zestawienie A.

Ogólne koszta Zarządu:

1.	Najem lokalu	3.560 K
2.	Opał i światło	358 „
3.	Druki i litografie	3.200 „
4.	Portorya, podatki, stemple, ogłoszenia	3.300 „
5.	Przybory biurowe i sprzęty . . .	1.800 „
6.	Podróże delegatów	700 „
7.	Koszta Ogólnej Rady	2.000 „
8.	Porada prawna	600 „
9.	Nadzwyczajne i nieprzewidziane .	1.200 „
10.	Pensye: dyrektora, kasyera, kierownika ekspedytu, 3 urzędników, 5 urzędniczek	15.482 „
11.	Płaca woźnego i pomocnika . .	1.152 „
	Razem .	33.352 K

Zestawienie B.

Koszta działu rolnicz. i ubocz. gał. gosp.

1.	Zakładanie i kontrolowanie pól doświadczalnych oraz badanie stosunków rolniczych włościan . . .	6.500 K
2.	Zboże do pól doświadczalnych. .	5·000 „
3.	Doświadczenia nawozowe na polach i łąkach	1.000 „
4.	Kursa weterynaryjno - hodowlane, rolnicze i pastwiskowe	1.000 „
5.	Nagrody za ulepszone obchodzenie się z obornikiem	1.800 „
6.	Propaganda doborowych nasion przez subwencye i rozdawnictwo .	1.800 „
7.	Propaganda maszyn rolniczych do wspólnego użytku	600 „
8.	Nagrody za konkursowe rolnicze opracowania	400 „
9.	Pensye 4 inspektorów rolniczych i asystenta	16.476 „
10.	Badanie stosunków sadowniczych i propaganda sadownictwa . . .	1.200 „
	Do przeniesienia . .	35.776 K
	Z przeniesienia . .	35.776 K
11.	Pomoc przy zakupnie drzewek owocowych.	500 „
12.	Pensya instruktora sadownictwa .	1.932 „
13.	Propaganda pszczelnictwa przez wykłady i kursa	800 „
14.	Propaganda hodowlana kóz, drobiu rasowego i królików	500 „
	Razem .	39.508 K

Zestawienie C.

Koszta działu handlowego:

1.	Koszta lustracyi handlowych . .	12.500 K
2.	Kursa handlowe w Czernichowie i wędrowne	7.000 „
3.	Pensye 4 lustratorów handlowych	7.040 „
	Razem .	26.540 K

Zestawienie D.

Koszta działu oświatowego:

1.	Książki dla bibliotek Kółek roln. .	2.400 K
2.	Wydawnictwa	800 „
3.	Przewodnik Kółek rolniczych . .	15.500 „
4.	Kalendarz Kółek rolniczych . . .	8.000 „
5.	Rozbudzenie życia towarzyskiego .	800 „
	Razem .	27.500 K

Zestawienie E.

1.	Subwencye dla Zarządów i delegatów powiatowych na lustracye i czynności połączone z rozwojem Kółek	4.500 K

Zestawienie F.

Obrona pożarna:

1.	Lustracye i kontrola ochotniczych straży pożarnych Kółek roln. . .	2.480 K
2.	Kursa pożarnictwa	1.400 „
3.	Pensya instruktora	720 „
	Razem .	4.600 K

Rozdział przychodów preliminarza na poszczególne działy rozchodów.

Zarząd główny, układając preliminarz budżetu, nie może dowolnie grupować wydatków, lecz musi stosować się w ich rozkładzie wedle przeznaczenia subwencyi, które otrzymuje nie do dowolnego swego rozporządzenia, lecz na pewne wyraźnie określone cele. Nawet własne dochody Zarządu głównego nie mogą służyć na pokrycie dowolnych wydatków, lecz muszą być skierowane na ten cel, na które wpłynęły. Stąd musi istnieć silna łączność między przychodami a rozchodami na ściśle określone cele. Tworzy ona dla każdorocznego preliminarza budżetu ramy, w których preliminowane kwoty mieścić się muszą Dla wykazania tej łączności przedstawimy, które pozycye przychodów zużytkowane być musiały mocą swego przeznaczenia na poszczególne działy rozchodów. Wyznaczone są w preliminarzu:

1. Na „Ogólne koszta zarządu“

a) subwencya krajowa pod b) na koszta administracyjne	4.000 K
b) część subwencyi krajowej pod a) na koszta zakładania Kółek	1.992 „
c) część subwencyi państwowej pod d) na koszta zarządu	18.760 „
d) z dochodów własnych pod a) „władki członków	7.800 „
e) z dochodów własnych pod h) „odsetki od lokacyi“	800 K
razem . . .	33.352 K

2. Na „koszta działu rolniczego“:

a) subwencya krajowa pod f) „na inspektora rolniczego“	5.000 K
b) subwencya krajowa pod g) „na lustratora rolniczego“	4.000 „
c) subwencya państwowa pod a) „na lustracye rolnicze“	12.000 „
d) subwencya państwowa pod c) „na cele rolnicze“	3.000 „
e) subwencya państwowa pod b) „na wzorowe gnojownie“	1.000 „
f) część subwencyi krajowej pod e) „na ogólne cele rozwoju rolniczej i handlowej działalności“ . .	7.000 „
g) część subwencyi krajowej pod a) „na koszta zakładania Kółek . .	4.008 „
h) własne dochody pod b) „zwrot kosztów manipulacyjnych“	2.000 „
i) własne dochody pod d) „zwroty za zboża“	1.500 „
razem . . .	39.508 K

3. Na „Koszta działu handlowego“:

a) subwencya krajowa pod c) „na lustratorów handlowych“	8.000 K
b) subwencya krajowa pod d) „na kursa handlowe“	4.000 „
c) część subwencyi krajowej pod a) „na koszta zakładania Kółek“ .	2.100 „
Do przeniesienia . .	14.100 K
Z przeniesienia . . .	14.100 K
d) część subwencyi krajowej pod c) „na ogólne cele rolniczej i handlowej działalności“	5.000 „
c) część subwencyi państwowej pod d) „na koszta zarządu i lustracye“ .	4.240 „
f) własne dochody pod c) „zwroty Kółek za lustracye“	2.600 „
g) własne dochody pod i) „zwrot Bazaru w Czernichowie“	600 „
razem . . .	26.540 K

4. Na „Koszta działu oświatowego“:

a) subwencya krajowa pod h) „na Przewodnik“	3.000 K
b) część subwencyi państwowej pod d) „na koszta zarządu, lustracye i Przewodnik“	2.000 „
c) część subwencyi krajowej pod a) „koszta zakładania Kółek (książki)“	3.600 „
d) własne dochody pod f) „prenumerata i ogłoszenia Przewodnika“ . .	10.500 „
e) własne dochody pod g) „sprzedaż kalendarza“	8.000 „
f) własne dochody pod c) „sprzedaż wydawnictw“	400 „
razem . .	27.500 K

5. Na „Obronę pożarną“

a) subwencya Tow. wzaj. ubezpieczeń „na cele ogólne“	600 K
b) subwencya Tow. wzaj. ubezpieczeń „na ochotnicze straże“ .	4.000 „
razem . .	4.600 K

6. Na „Subwencye dla Zarządów powiatowych“

a) część subwencyi krajowej pod a) „na koszta zakładania Kółek“ . .	3.300 K
b) subwencya Związku handlowego	1.000 „
c) „ Rad powiatowych . .	200 „
razem . . .	4.500 K

Dodatek I.

WYKAZ

członków protektorów, członków założycieli i członków wspierających Towarzystwa,

oraz skład Zarządu głównego Towarzystwa i wykaz urzędników.

A) Protektorowie Towarzystwa: [1])

1. † Isaak Mikołaj Isakowicz, Arcybiskup lwowski obrz. orm.
2. Bolesław Augustynowicz.

B) Członkowie założyciele: [2])

1. Augustynowicz Bolesław (w r. 1883),
2. Sapieha Władysław książę (w r. 1884),
3. Cielecki-Zaremba Artur (w r. 1884),
4. † Potocki Artur, hr. (w r. 1885),
5. † Lech Władysław Wacław (w r. 1885),
6. Sękowski Stefan (w r. 1891),
7. Dulęba Bronisław, dr. (w r. 1892).
8. Badeni Stanisław, hr. (w r. 1896),
9. Lubomirski Andrzej, książę (w r. 1900),
10. Borkowski-Dunin Jerzy, hr. (w r. 1900),
11. Reprezentacya król. stoł. m. Lwowa (w r. 1900),
12. Jan Lerski (w r. 1901),
13. Lanckoroński Zbigniew, hr. (w r. 1902),
14. Wydział Rady pow. w Buczaczu (w r. 1902),
15. Wydział Rady pow. w Jarosławiu (w r. 1903),
16. Wydział Rady pow. w Brzesku (w r. 1903),
17. Jaroszyński Maryan (w r. 1904),
18. † Piech Józef (w r. 1904),
19. Bohdanowicz Oroszeny Stanisław (w r. 1904),
20. Baworowski Emil, hr. (w r. 1904),
21. Wydział Rady pow. w Tarnobrzegu (w r. 1905),
22. Gniewosz Włodzimierz, starszy (w r. 1805),
23. Sanguszkowa Konstancya księżna (w r. 1906),
24. Sanguszko Roman, książę (w r. 1906),
25. Badeni Stanisław Henryk, hr. (w r. 1906).
26. Horodyski Leon (w r. 1906),
27. Hupka Jan, dr. (w r. 1906).
28. Potocki Andrzej, hr. (w r. 1906),
29. Tarnowski Stanisław, hr. (w r. 1906),
30. Tchórznicki Aleksander (w r. 1906),
31. Marya Lubomirska, księżna (w r. 1906),
32. Tarnowski Zdzisław, hr. (w r. 1906),
33. Goetz-Okocimski Jan (w r. 1906),
34. Horodyński Zbigniew (w r. 1906),
35. Kółko roln. w pow. bocheńskim (w r. 1906),
36. Turnau Jerzy (w r. 1906),
37. Lewicki Witold, dr. (w r. 1906),
38. Rada powiatowa w Łańcucie (w r. 1906),
39. Biliński Leon, dr. (w r. 1906),
40. Czartoryski Jerzy, książę (w r. 1906),
41. Lanckoroński Karol, hr. (w r. 1906),
42. Rada powiatowa w Mielcu (w r. 1906),
43. Teodorowicz Józef, Arcyb. lwow. obrz. orm. (w r. 1906),
44. Wiesiołowski Adolf (w r. 1906),
45. Związek handlowy Kółek roln. (w r. 1906),
46. Potulicki Franciszek, hr. (w r. 1906),
47. Adam Ernest, dr. (w r. 1906),
48. Rada powiatowa w Kołomyi (w r. 1907).
49. Bilczewski Józef, Arcybiskup lwow. obrz. łać. (w r. 1907),
50. Rada pow. w Kamionce strum. (w r. 1907),
51. Rada powiatowa w Dąbrowie (w r. 1907),
52. Zarząd powiatowy Kółek rolniczych w Krakowie (w r. 1907),
53. Rey Mikołaj, hr. dr. (w r. 1907),
54. Szeptycki Jan, hr. (w r. 1907),
55. Rada powiatowa w Limanowej (w r. 1907),
56. Rada powiatowa w Cieszanowie (w r. 1907),
57. Rada powiatowa w Trembowli (w r. 1907).

Z wymienionych członków założycieli Towarzystwa złożyli: Eksc. Andrzej hr. Potocki, Zdzisław hr. Tarnowski i Związek handlowy Kółek rolniczych po 1000 koron, Eksc. Karol hr. Lanckoroński 500 koron, pozostali po 200 koron.

---

[1]) Protektorami Towarzystwa mianuje Walne Zgromadzenie osoby, które szczególne zasługi położą około urzeczywistnienia celów Towarzystwa (§ 3. lit. d. statutu).

[2]) Każda osoba wyznania chrześcijańskiego, która złoży jednorazowo 200 kor., staje się członkiem założycielem (§ 3. lit. c. statutu).

C) Członkowie wspierający: [3])

(Podani są tylko ci, którzy w r. 1906 uiścili wkładkę, poz. 2 dochodu).

	I. Stowarzyszenia, instytucye.		
1	Ajencya Tow. wzaj. ubezpieczeń	Stryj	16
2	Drukarnia Udziałowa	Lwów	20
3	Konwent OO. Dominik.	Żółkiew	40
4	Oddział c. k. Towarz. gospod. pokucki	Kołomyja	8
5	Oddział c. k. Towarz. gospod. przemyski	Przemyśl	8
6	Oddział c. k. Towarz. gospod.	Rudki	8
7	Oddział c. k. Towarz. gospod. stryjski	Stryj	20
8	Rada powiatowa	Jasło	8
9	„ „	Kraków	20
10	„ „	Limanowa	8
11	„ „	Sanok	8
12	„ „	Stryj	20
13	„ „	Tarnopol	8
14	„ „	Wadowice	8
15	Stow. spożywcz. urzęd.	Rudki	8
16	Tow. dla przem. chem.	Lwów	8
17	Tow. politechniczne	Lwów	8
18	Tow. rolnicze okręg.	Nowy Sącz	8
19	Związek stow. zarobkowo-gospodarskich	Lwów	20
	II. Kółka rolnicze.		
	Siedziba.	Powiat.	
20	1. Adamówka	Jarosław	8
21	2. Albigowa	Łańcut	8
22	3. Alfredówka	Tarnobrzeg	8
23	4. Alwernia	Chrzanów	8
24	5. Andryanów	Rudki	8
25	6. Babice	Chrzanów	8
26	7. Babice	Przemyśl	4
27	8. Bachowice	Wadowice	8
28	9. Bachórzec	Przemyśl	4
29	10. Bajkowce	Tarnopol	8
30	11. Balice	Mościska	8
31	12. Bar	Gródek	8
32	13. Barce	Nisko	2
33	14. Barszczowice	Lwów	8
34	15. Barwałd średni	Wadowice	8
35	16. Barysz	Buczacz	8
36	17. Bażanówka	Sanok	8
37	18. Beckersdorf	Podhajce	8
38	19. Bednarów	Stanisławów	8
39	20. Bednarówka	Nadwórna	8
		Do przeniesienia	398

		Z przeniesienia	398
40	21. Beremiany	Zaleszczyki	8
41	22. Berezowica mała	Zbaraż	8
42	23. Bereźnica szlach.	Kałusz	8
43	24. Besko	Sanok	8
44	25. Besów	Bochnia	8
45	26. Bestwina	Biała	8
46	27. Bialka	Nowy Targ	8
47	28. Biały kamień	Złoczów	8
48	29. Bielcza	Brzesko	8
49	30. Bieliny	Nisko	8
50	31. Bieniawa	Podhajce	1
51	32. Bieniaszowice	Dąbrowa	8
52	33. Bieńkowa Wisznia	Rudki	16
53	34. Bieńkowice	Bochnia	4
54	35. Bieńkowice	Wieliczka	8
55	36. Bieńkówka	Myślenice	8
56	37. Biertowice	Myślenice	8
57	38. Bierzanów	Wieliczka	2
58	39. Biezdziedza	Jasło	8
59	40. Biskupice	Dąbrowa	8
60	41. Biskupice	Wieliczka	4
61	42. Biskowice	Sambor	8
62	43. Błaszkowa	Pilzno	8
63	44. Błażowa	Rzeszów	8
64	45. Blizne	Brzozów	8
65	46. Błudniki	Stanisławów	8
66	47. Bobowa	Grybów	8
67	48. Bóbrka	Krosno	8
68	49. Bobulińce	Buczacz	8
69	50. Boguchwała	Rzeszów	8
70	51. Bogucice	Bochnia	8
71	52. Bolesław	Dąbrowa	8
72	53. Borek stary	Rzeszów	8
73	54. Borek wielki	Ropczyce	8
74	55. Boryczówka	Trembowla	8
75	56. Borynicze	Bóbrka	8
76	57. Borzęcin dolny	Brzesko	8
77	58. Borzęcin górny	Brzesko	8
78	59. Branice-Stryjów	Kraków	8
79	60. Brodła	Chrzanów	8
80	61. Brzesko	Brzesko	8
81	62. Brzeszcze	Biała	8
82	63. Brzezinka	Biała	4
83	64. Brzeziny	Ropczyce	8
84	65. Brzeźnica	Bochnia	8
85	66. Brzezowa	Wieliczka	8
86	67. Brzezówka	Ropczyce	8
87	68. Brzoza królewska	Łańcut	8
		Do przeniesienia	765

[3]) Członkiem wspierającym Towarzystwa staje się każda osoba wyznania chrześcijańskiego, która zostanie do Towarzystwa przez Zarząd powiatowy, względnie Zarząd główny przyjęta, z obowiązkiem płacenia na cele statutem określone przynajmniej 8 koron rocznie (§ 3. lit. c. statutu).

		Z przeniesienia	765			Z przeniesienia	1176
88	69. Brzoza stadnicka	Łańcut	8	144	125. Dąbrowica	Nisko	8
89	70. Brzuchowice	Lwów	8	145	126. Dąbrówka pniow.	Tarnobrzeg	2
90	71. Buczacz	Buczacz	8	146	127. Dąbrówka ruska	Sanok	8
91	72. Buczały	Rudki	8	147	128. Dąbrówka starz.	Brzozów	8
92	73. Budzów	Myślenice	8	148	129. Danilcze	Rohatyn	1
93	74. Bukaczowce	Rohatyn	8	149	130. Dankowice	Biała	8
94	75. Bukowa	Sambor	4	150	131. Dęba	Tarnobrzeg	8
95	76. Bulowice	Biala	6	151	132. Dębowiec	Jasło	8
96	77. Burczyce nowe	Sambor	8	152	133. Delatyn	Nadwórna	8
97	78. Bykowce	Sanok	8	153	134. Demblin	Dąbrowa	8
98	79. Bystra	Gorlice	16	154	135. Dembowa	Pilzno	4
99	80. Bystra	Myślenice	8	155	136. Długie	Sanok	8
100	81. Bzianka	Sanok	4	156	137. Długopole	Nowy Targ	3
101	82. Chlebowice	Bóbrka	8	157	138. Długoszyn	Chrzanów	8
102	83. Chłopy	Rudki	8	158	139. Dobczyce	Wieliczka	8
103	84. Chmielnik	Rzeszów	8	159	140. Dobieszyn	Krosno	8
104	85. Chmielów	Tarnobrzeg	8	160	141. Dobra	Limanowa	8
105	86. Chocimierz	Horodenka	8	161	142. Dobromil	Dobromil	8
106	87. Chocznia	Wadowice	8	162	143. Dobropole	Buczacz	4
107	88. Chodaczków wielki	Tarnopol	8	163	144. Dobrotwór	Kamionka strum.	8
108	89. Chodenice-Trin.	Bochnia	6	164	145. Dobrowody	Podhajce	8
109	90. Chojnik	Tarnów	8	165	146. Dobrzanica	Przemyślany	2
110	91. Cholerzyn	Kraków	8	166	147. Dobrzechów	Rzeszów	8
111	92. Cholewiana góra	Nisko	4	167	148. Dolina	Dolina	8
112	93. Chorostków	Husiatyn	8	168	149. Dołha wojnił.	Kałusz	8
113	94. Chorzelów	Mielec	8	169	150. Doly	Brzesko	1
114	95. Chotowa	Pilzno	4	170	151. Dolżanka	Tarnopol	8
115	96. Ciche	Nowy Targ	2	171	152. Dorofijówka	Skałat	8
116	97. Cieszacin wielki	Jarosław	8	172	153. Dornfeld	Lwów	16
117	98. Cieszacin mały	Jarosław	8	173	154. Draganówka	Tarnopol	8
118	99. Cieszyna	Jasło	8	174	155. Drohobyczka	Przemyśl	4
119	100. Ciężkowice	Chrzanów	8	175	156. Dryszczów	Brzeżany	4
120	101. Cisiec	Żywiec	8	176	157. Dubie	Brody	8
121	102. Czahary	Zbaraż	4	177	158. Dubiecko	Przemyśl	8
122	103. Czarna	Łańcut	8	178	159. Dublany	Lwów	8
123	104. Czarnokońce	Husiatyn	8	179	160. Dulcza wielka	Mielec	8
124	105. Czarny Dunajec I.	Nowy Targ	12	180	161. Dunajów	Przemyślany	16
125	106. Czarny Dunajec II.	Nowy Targ	8	181	162 Dwory	Biała	8
126	107. Czarny Potok	Nowy Sącz	4	182	163. Dynów	Brzozów	8
127	108. Czelatycze	Jarosław	8	183	164. Dział	Nowy Targ	8
128	109. Cz luśnica	Jasło	3	184	165. Dziewin	Bochnia	8
129	110. Czermin	Mielec	8	185	166. Dzików stary	Cieszanów	8
130	111. Czermna	Jasło	8	186	167. Dżurków	Horodenka	8
131	112. Czernichów	Kraków	8	187	168. Facimiech	Wadowice	8
132	113. Czernichów	Rudki	8	188	169. Falejówka	Sanok	1
133	114. Czerniec	Nowy Sącz	8	189	170. Falkenstein	Lwów	8
134	115. Czerniłów mazow.	Tarnopol	8	190	171. Felsztyn	Staremiasto	8
135	116. Czortków	Czortków	8	191	172. Firlejów	Rohatyn	8
136	117. Czudec	Rzeszów	4	192	173. Folwarki	Buczacz	8
137	118. Czukiew	Sambor	8	193	174. Frydrychowice	Wadowice	8
138	119. Czulice	Kraków	8	194	175. Frysztak	Jasło	8
139	120. Czułówek	Kraków	8	195	176. Furmany	Tarnobrzeg	4
140	121. Czyszki	Lwów	8	196	177. Gać	Łańcut	8
141	122. Czyszki	Sambor	4	197	178. Gdów	Wieliczka	8
142	123. Dąbie	Mielec	8	198	179. Gilowice	Żywiec	8
143	124. Dąbrowa narod.	Chrzanów	6	199	180. Głęboka	Gorlice	8
		Do przeniesienia	1176			Do przeniesienia	1582

		Z przeniesienia	1582			Z przeniesienia	1967.50
200	181. Głębokie	Sanok	8	256	237. Jabłonka	Brzozów	8
201	182. Głębowice	Wadowice	4	257	238. Jabłonów	Husiatyn	8
202	183. Glinik	Rzeszów	8	258	239. Jachówka	Myślenice	8
203	184. Glinna	Lwów	3	259	240. Jaćmierz	Sanok	8
204	185. Glińsko	Żółkiew	8	260	241. Jadachy	Tarnobrzeg	4
205	186. Głobikówka	Pilzno	4	261	242. Jadowniki mokre	Dąbrowa	4
206	187. Głogoczów	Myślenice	8	262	243. Jadowniki podg.	Dąbrowa	8
207	188. Głogowiec	Łańcut	3	263	244. Jagieła	Łańcut	12
208	189. Głowienka	Krosno	8	264	245. Jamy	Mielec	1
209	190. Gniewczyna	Łańcut	8	265	246. Jankowice	Chrzanów	8
210	191. Gogołów	Jasło	8	266	247. Janowice	Biała	8
211	192. Gołkowice polskie	Nowy Sącz	2	267	248. Janowice	Pilzno	8
212	193. Gontowa	Brody	8	268	249. Jasionka	Krosno	8
213	194. Góra ropczycka	Ropczyce	8	269	250. Jaśliska	Sanok	8
214	195. Górna wieś	Myślenice	8	270	251. Jastrzębia	Grybów	8
215	196. Gorzyce	Łańcut	4·50	271	252. Jastrząbka nowa	Tarnów	8
216	197. Gorzyce	Tarnobrzeg	8	272	253. Jastrzębków (Jappe)	Lwów	8
217	198. Górno	Kolbuszowa	8	273	254. Jawornik	Myślenice	8
218	199. Grabie	Wieliczka	8	274	255. Jaworsko	Brzesko	8
219	200. Grabie uznańskie	Bochnia	4	275	256. Jazłowiec	Buczacz	16
220	201. Grębów	Tarnobrzeg	8	276	257. Jazy	Bochnia	2
221	202. Grobla	Bochnia	8	277	258. Jędruszkowce	Sanok	4
222	203. Groble	Nisko	4	278	259. Jeleń	Chrzanów	4
223	204. Grochowce	Przemyśl	12	279	260. Jeleśna	Żywiec	8
224	205. Gródek	Grybów	8	280	261. Jelna	Nowy Sącz	8
225	206. Grodzisko	Rzeszów	12	281	262. Jezupol	Stanisławów	8
226	207. Grodzisko dolne	Łańcut	8	282	263. Jodłowa	Pilzno	8
227	208. Grojec	Chrzanów	8	283	264. Jodłownik	Limanowa	8
228	209. Grojec	Biała	8	284	265. Jurków	Limanowa	8
229	210. Gromiec	Chrzanów	8	285	266. Kalembina	Jasło	8
230	211. Grzegorzówka	Rzeszów	8	286	267. Kalinów	Sambor	8
231	212. Grzechynia	Myślenice	8	287	268. Kalwarya pacław.	Dobromil	8
232	213. Gumniska	Ropczyce	3	288	269. Kamesznica	Żywiec	8
233	214. Gwoźnica górna	Rzeszów	10	289	270. Kamień	Nisko	8
234	215. Haczów	Brzozów	8	290	271. Kamienica	Limanowa	8
235	216. Hadyńkowce	Husiatyn	8	291	272. Kamienopol	Lwów	8
236	217. Halicz	Stanisławów	16	292	273. Kamionki wielkie	Kołomyja	8
237	218. Hałuszczyńce	Skałat	8	293	274. Karsy	Dąbrowa	8
238	219. Handzlówka	Łańcut	8	294	275. Kaszyce	Jarosław	8
239	220. Hecznarowice	Biała	8	295	276. Kidałowice	Jarosław	8
240	221. Helenków	Brzeżany	4	296	277. Kimirz	Przemyślany	8
241	222. Hłudno	Brzozów	8	297	278. Kleparów	Lwów	8
242	223. Hołosko wielkie	Lwów	8	298	279. Klimkówka	Sanok	8
243	224. Hołosków	Tłumacz	2	299	280. Kłaj	Bochnia	8
244	225. Horodyska	Rohatyn	1	300	281. Kłodno	Żółkiew	8
245	226. Horodyszcze	Brzeżany	8	301	282. Knihinin-Górka	Stanisławów	3
246	227. Howiłów wielki	Husiatyn	3	302	283. Knihinin-Kolonia	Stanisławów	3
247	228. Hucisko oleskie	Złoczów	1	303	284. Kobiernice	Biała	8
248	229. Hukałowce	"	1	304	285. Kobylanka	Gorlice	8
249	230. Humniska	Brzozów	8	305	286. Kobyle	Bochnia	8
250	231. Huta nowa	Buczacz	8	306	287. Kobyłowłoki	Trembowla	8
251	232. Inwałd	Wadowice	4	307	288. Kociubińce	Husiatyn	8
252	233. Iwanówka	Trembowla	8	308	289. Kociubińczyki	Husiatyn	8
253	234. Iwonicz I.	Krosno	8	309	290. Kocurów	Żywiec	8
254	235. Izdebki	Brzozów	8	310	291. Kokutkowce	Tarnopol	8
255	236. Izdebnik	Wadowice	8	311	292. Kołaczyce	Jasło	8
		Do przeniesienia	1967·50			Do przeniesienia	2388·50

		Z przeniesienia	2388·50
312	293. Koleby	Żywiec	8
313	294. Koniuszki siem.	Rudki	16
314	295. Kopyczyńce	Husiatyn	8
315	296. Korczyna	Krosno	8
316	297. Kornelówka	Żydaczów	3
317	298. Korościatyn	Buczacz	8
318	299. Kościejów	Lwów	8
319	300. Kosina	Łańcut	8
320	301. Koszarowa	Żywiec	8
321	302. Kowalówka	Buczacz	8
322	303. Kozielniki	Lwów	8
323	304. Kozłów	Brzeżany	8
324	305. Kozłów	Kamionka str.	8
325	306. Koźmice wielkie	Wieliczka	8
326	307. Kraczkowa	Rzeszów	8
327	308. Kreców	Dobromil	8
328	309. Kretowce	Zbaraż	8
329	310. K rólik polski	Sanok	1
330	311. Królowa polska	Grybów	2
331	312. Królówka	Bochnia	8
332	313. Krościenko niżne	Krosno	8
333	314. Krościenko górne	Krosno	8
334	315. Krosno	Krosno	16
335	316. Krotoszyn	Lwów	8
336	317. Krynica	Nowy Sącz	8
337	318. Krysowice	Mościska	8
338	319. Krzęcin	Wadowice	8
339	320. Krzemienica	Łańcut	8
340	321. Krzesławice	Wieliczka	8
341	322. Krzeszowice	Chrzanów	8
342	323. Krzyszkowice	Myślenice	8
343	324. Krzyszkowice	Wieliczka	8
344	325. Krzywaczka	Myślenice	8
345	326. Krzywcza n. San.	Przemyśl	2
346	327. Krzywczyce	Lwów	8
347	328. Krzyżowa	Żywiec	8
348	329. Kukizów	Lwów	8
349	330. Kulparków	Lwów	8
350	331. Kupno	Kolbuszowa	4
351	332. Kurów	Nowy Sącz	8
352	333. Kwaczała	Chrzanów	8
353	334. Lachowice	Żywiec	8
355	335. Laskowa	Limanowa	8
355	336. Laszki murowane	Stare miasto	8
356	337. Laszki zawiązane	Rudki	8
357	338. Leszczyna	Bochnia	4
358	339. Leśniowice	Lwów	8
359	340. Lewandówka	Lwów	8
360	341. Leżajsk	Łańcut	8
361	342. Libusza	Gorlice	8
362	343. Liczkowce	Husiatyn	8
363	344. Limanowa	Limanowa	8
364	345. Lipniki	Mościska	8
365	346. Lisia góra	Tarnów	8
366	347. Litiatyn	Brzeżany	16
367	348. Lubatowa	Krosno	8
		Do przeniesienia	2828·50

		Z przeniesienia	2828·50
368	349. Lubatówka	Krosno	8
369	350. Lubcza	Pilzno	8
370	351. Lubla	Jasło	8
371	352. Lublica	Jasło	8
372	353. Lubocza	Kraków	8
373	354. Lutcza	Rzeszów	8
374	355. Lutoryż	Rzeszów	8
375	356. Łączki k. Fryszt.	Jasło	8
376	357. Łagiewniki	Wieliczka	2
377	358. Łąka	Rzeszów	8
378	359. Łapczyca	Bochnia	8
379	360. Łazany	Wieliczka	4
380	361. Łękawica	Wadowice	4
381	362. Łękawica	Tarnów	8
382	363. Łęki	Jasło	8
383	364. Łęki	Krosno	2
384	365. Łęki górne	Pilzno	8
385	366. Łętowe	Limanowa	8
386	367. Łętownia	Myślenice	8
387	368. Łętownia	Nisko	8
388	369. Łężany	Krosno	8
389	370. Łężyny	Jasło	8
390	371. Łodygowice	Żywiec	8
391	372. Łonie	Przemyślany	4
392	373. Łoniowa	Brzesko	1
393	374. Łopuszna	Rohatyn	8
394	375. Łosie	Gorlice	8
395	376. Łoszniów	Trembowla	8
396	377. Łozowa	Tarnopol	8
397	378. Łuczanowice	Kraków	8
398	379. Łuczka	Tarnopol	8
399	380. Łukawiec	Cieszanów	8
400	381. Łużna	Gorlice	8
401	382. Łyczana	Nowy Sącz	2
402	383. Łysa góra	Brzesko	8
403	384. Machliniec	Żydaczów	4
404	385. Majdan sieniaws.	Jarosław	8
405	386. Majdan zbydniow.	Tarnobrzeg	8
406	387. Majdan	Husiatyn	8
407	388. Mała	Ropczyce	4
408	389. Malechów	Lwów	8
409	390. Malinówka	Brzozów	8
410	391. Manasterz	Łańcut	8
411	392. Marcinkowice	Nowy Sącz	8
412	393. Marcyporęba	Wadowice	8
413	394. Markowa	Łańcut	8
414	395. Martynów nowy	Rohatyn	8
415	396. Maszkienice	Brzesko	8
416	397. Mędrzechów	Dąbrowa	8
417	398. Meszna opacka	Tarnów	8
418	399. Mętków	Chrzanów	8
419	400. Michalczowa	Nowy Sącz	2
420	401. Michalewice	Rudki	8
421	402. Miechocin	Tarnobrzeg	8
422	403. Miechowice małe	Dąbrowa	8
423	404. Miejsce piastowe	Krosno	8
		Do przeniesienia	3225·50

		Z przeniesienia	3225·50			Z przeniesienia	3622·50
424	405. Miękinia	Chrzanów	8	480	461. Okleśnia	Chrzanów	8
425	406. Mietniów	Wieliczka	8	481	462. Okocim	Brzesko	8
426	407. Mikulice	Łańcut	8	482	463. Okulice	Bochnia	8
427	408. Milatyn nowy	Kamionka str.	8	483	464. Olcza	Nowy Targ	8
428	409. Milcza	Sanok	8	484	465. Olejów	Złoczów	8
429	410. Milówka	Żywiec	10	485	466. Olszanica	Kraków	8
430	411. Mirocin	Łańcut	8	486	467. Olszyny	Brzesko	2
431	412. Mników	Kraków	8	487	468. Ołpiny	Jasło	8
432	413. Modlniczka	"	8	488	469. Oryszkowce	Husiatyn	8
433	414. Mogielnica	Trembowla	8	489	470. Osiek	Biała	8
434	415. Mogilany	Wieliczka	8	490	471. Osielec	Myślenice	4
435	416. Mokrzyska	Brzesko	8	491	472. Ostapie	Skałat	8
436	417. Monasterzyska	Buczacz	8	492	473. Ostre	Żywiec	8
437	418. Monowice	Biała	4	493	474. Ostrów król.	Bochnia	4
438	419. Morawsko	Jarosław	8	494	475. Ostrów	Sokal	16
439	420. Mostki	Nowy Sącz	8	495	476. Ostrów	Tarnopol	4
440	421. Moszczenica niżna	" "	4	496	477. Otfinów	Dąbrowa	8
441	422. Moskalówka	Kosów	8	497	478. Ozimina	Sambor	2
442	423. Mrowla	Rzeszów	8	498	479. Pacław	Dobromil	2
443	424. Mszana	Gródek	8	499	480. Paczołtowice	Chrzanów	8
444	425. Munina	Jarosław	8	500	481. Pakoszówka	Sanok	8
445	426. Myślatycze	Mościska	8	501	482. Paleśnica	Brzesko	8
446	427. Mystków	Grybów	4	502	483. Palikówka	Rzeszów	8
447	428. Myścowa	Krosno	8	503	484. Palikrowy	Brody	8
448	429. Nadbrzezie	Tarnobrzeg	2	504	485. Panowice	Podhajce	4
449	430. Nadyby	Sambor	8	505	486. Paszczyna	Ropczyce	8
450	431. Nagorzanka	Buczacz	8	506	487. Pawłosiów	Jarosław	8
451	432. Nagorzanka	Czortków	8	507	488. Pcim	Myślenice	8
452	433. Nałuże	Trembowla	1	508	489. Peczeniżyn	Kołomyja	8
453	434. Narajów	Brzeżany	8	509	490. Pełnatycze	Jarosław	8
454	435. Narol wieś	Cieszanów	8	510	491. Petlikowce stare	Buczacz	8
455	436. Nastasów	Tarnopol	4	511	492. Petryków	Tarnopol	8
456	437. Nawojowa	Nowy Sącz	8	512	493. Pewel mała	Żywiec	8
457	438. Nesterowce	Złoczów	8	513	494. Piekary	Kraków	8
458	439. Nawsie	Ropczyce	8	514	495. Pietrycze	Złoczów	6
459	440. Niebocko	Brzozów	4	515	496. Pietrzykowice	Żywiec	8
460	441. Nieczajna	Dąbrowa	8	516	497. Pisarowce	Sanok	8
461	442. Niecieczа	"	8	517	498. Pisarzowice	Biała	8
462	443. Niedzieliska	Przemyślany	8	518	499. Pistyń	Kosów	8
463	444. Niedźwiada	Ropczyce	8	519	500. Piwniczna	Nowy Sącz	8
464	445. Niedźwiedza	Brzesko	8	520	501. Płaucza mała	Brzeżany	8
465	446. Niepołomice	Bochnia	8	521	502. Płaza	Chrzanów	8
466	447. Nisko	Nisko	4	522	503. Pleśna	Tarnów	4
467	448. Niżniów	Tłumacz	1	523	504. Płonna	Sanok	8
468	449. Nowa wieś szlach.	Kraków	8	524	505. Płotycz	Tarnopol	8
469	450. Nowa wieś czud.	Rzeszów	4	525	506. Pnikut	Mościska	8
470	451. Nowe miasto	Dobromil	8	526	507. Poczapińce	Tarnopol	8
471	452. Nowe sioło	Żydaczów	8	527	508. Podegrodzie	Nowy Sącz	8
472	453. Nowosielce	Łańcut	8	528	509. Podhajczyki	Trembowla	8
472	454. Nowosiółki gośc.	Rudki	8	529	510. Podkamień	Brody	8
474	455. Obidza	Nowy Sącz	8	530	511. Podłęże	Bochnia	8
475	456. Obroszyn	Gródek	8	531	512. Podzameczek	Buczacz	8
476	457. Ochojno dolne	Wieliczka	4	532	513. Polana	Lisko	4
477	458. Ochotnica	Nowy Targ	8	533	514. Polna	Grybów	8
478	459. Ocieka	Ropczyce	8	534	515. Połupanówka	Skałat	8
479	460. Odrowąż	Nowy Targ	8	535	516. Pomorzany	Złoczów	8
		Do przeniesienia	3622·50			Do przeniesienia	4040·50

		Z przeniesienia	4040·50
536	517. Ponikiew	Wadowice	8
537	518. Poraż	Lisko	8
538	519. Porąbka	Biała	8
539	520. Porąbka uszewska	Brzesko	8
540	521. Poręba radlna	Tarnów	8
541	522. Poręba wielka	Biała	8
542	523. Poręba Żegoty	Chrzanów	8
543	524. Poronin	Nowy Targ	8
544	525. Posada chyrows.	Staremiasto	8
545	526. Posada dolna	Sanok	8
546	527. Posada górna	„	8
547	528. Posada jaćmier.	„	8
548	529. Posada nowom.	Dobromil	8
548	330. Posada olchows.	Sanok	8
550	531. Posada sanocka	„	8
551	532. Potakówka	Jasło	8
552	533. Prałkowce	Przemyśl	8
553	534. Prądnik czerwon.	Kraków	2
554	535. Pruchnik	Jarosław	8
555	536. Prusy	Lwów	8
556	537. Przeczyca	Pilzno	2
557	538. Przedmieście czer.	Gródek	8
558	539. Przedrzymichy	Żółkiew	4
559	540. Przeginia duchow.	Kraków	8
560	541. Przewrotne	Rzeszów	8
561	542. Przybysławice	Brzesko	8
562	543. Przyłęk	Kolbuszowa	4
563	544. Przysietnica	Brzozów	8
564	545. Przytkowice	Wadowice	8
565	546. Pstrągowa	Rzeszów	8
566	547. Pyszkowce	Buczacz	8
567	548. Raciborsko	Wieliczka	8
568	549. Racławice	Nisko	8
569	550. Rączyna	Jarosław	8
570	551. Radgoszcz	Dąbrowa	8
571	552. Radochońce	Mościska	8
572	553. Radocyna	Gorlice	8
573	554. Radziechowy	Żywiec	8
574	555. Radziszów	Wieliczka	8
575	556. Rajbrot	Bochnia	8
576	557. Rajcza	Żywiec	8
577	558. Rajsko	Biała	8
578	559. Rakszawa I.	Łańcut	8
579	560. Rakszawa II.	„	8
580	561. Reniów	Brody	8
581	562. Roczyny	Wadowice	8
582	563. Rodatycze	Gródek	8
583	564. Rogi	Krosno	8
584	565. Rogóżno	Łańcut	8
585	566. Rokietnica	Jarosław	8
586	567. Romanowe sioło	Zbaraż	8
587	568. Ropa	Gorlice	8
588	569. Ropica ruska	„	8
589	570. Rosochowaciec	Skałat	8
590	571. Rottenhan	Gródek	2
591	572. Równe	Krosno	8
		Do przeniesienia	4462.50

		Z przeniesienia	4462·50
592	573. Rozbórz	Łańcut	8
593	574. Rozdół	Żydaczów	8
594	575. Rożnów	Śniatyn	8
595	576. Roztoki	Jasło	3
596	577. Rozważ	Złoczów	8
597	578. Ruda	Łańcut	4
598	579. Ruda kochawińs.	Żydaczów	8
599	580. Rudawa	Chrzanów	8
600	581. Rudna mała	Rzeszów	8
601	582. Rudołowice	Jarosław	16
602	583. Rudy Rysie	Brzesko	10
603	584. Rumno	Rudki	8
604	585. Rusocice	Kraków	8
605	586. Rybna	„	8
606	587. Rycerka dolna	Żywiec	8
607	588. Rychwałd	„	8
608	589. Ryczów	Wadowice	2
609	590. Rzeszotary	Wieliczka	8
610	591. Rzęsna polska	Lwów	8
611	592. Rzochów	Mielec	8
612	593. Rzuchowa	Tarnów	4
613	594. Sądkowa	Jasło	5
614	595. Sambor Dolnia	Sambor	8
615	596. Sambor Powod.	„	8
616	597. Sambor Średnia	„	8
617	598. Samocice	Dąbrowa	8
618	599. Sanka	Chrzanów	8
619	600. Sanok	Sanok	8
620	601. Sarnki dolne	Rohatyn	16
621	602. Sąsiadowice	Sambor	16
622	603. Schodnica	Drohobycz	4
623	604. Sechna	Limanowa	8
624	605. Sękowa	Gorlice	6
625	606. Sidzina	Myślenice	6
626	607. Siedlec	Bochnia	8
627	608. Siedleszczany	Tarnobrzeg	2
628	609. Siedliska-Bogusz	Pilzno	8
629	610. Sieklówka górna	Jasło	3
630	611. Sielęc-Bienków	Kamionka	8
631	612. Sielec	Tarnobrzeg	3
632	613. Sielnica	Przemyśl	8
633	614. Siemianówka	Lwów	8
634	615. Siemiechów	Tarnów	8
635	616. Siersza wodna	Chrzanów	8
636	617. Sietesz	Łańcut	16
637	618. Sikorzyce	Dąbrowa	8
638	619. Skałat	Skałat	8
639	620. Skotniki	Wieliczka	8
640	621. Skopanie	Tarnobrzeg	2
641	622. Skrzyszów	Ropczyce	8
642	623. Skrzyszów	Tarnów	8
643	624. Skwarzawa	Złoczów	8
644	625. Słobódka konkol.	Rohatyn	4
645	626. Słopnice królew.	Limanowa	8
646	627. Słotwina	Żywiec	8
647	628. Sobów	Tarnobrzeg	8
		Do przeniesienia	4888·50

		Z przeniesienia	4888·50
648	629. Sokolniki	Lwów	8
649	630. Sokolniki	Tarnobrzeg	8
650	631. Sopotnia mała	Żywiec	8
651	632. Sosolówka	Czortków	8
652	633. Sporysz	Żywiec	8
653	634. Spytkowice	Myślenice	8
654	635. Spytkowice	Wadowice	8
655	636. Starasól	Staremiasto	8
656	637. Starawieś	Biała	8
657	638. Starawieś	Limanowa	8
658	639. Stare Bystre	Nowy Targ	8
659	640. Staresioło	Bóbrka	8
660	641. Staromiejszczyzna	Skałat	8
661	642. Staromieście	Rzeszów	8
662	643. Stary Skałat	Skałat	4
663	644. Staszkówka	Gorlice	8
664	645. Steinau	Nisko	8
665	646. Strachocina	Sanok	8
666	647. Strażów	Łańcut	16
667	648. Stronie	Wadowice	8
668	649. Strupków	Tłumacz	8
669	650. Strusów	Trembowla	8
670	651. Stryszów	Wadowice	8
671	652. Strzałkowice	Sambor	8
672	653. Strzelce wielkie	Brzesko	8
673	654. Strzelczyska	Mościska	8
674	655. Strzyżów	Rzeszów	8
675	656. Studzian-Dębów	Łańcut	4
676	657. Suchodół	Krosno	8
677	658. Suchorzów	Tarnobrzeg	6
678	659. Sułkowice	Wadowice	8
679	660. Święcany	Jasło	8
680	661. Świerchowa	„	8
681	662. Świętoniowa	Łańcut	8
682	663. Święty Józef	Nadwórna	8
683	664. Świlcza	Rzeszów	8
684	665. Świniarsko	Nowy Sącz	8
685	666. Świrz	Przemyślany	8
686	667. Sygniówka	Lwów	8
687	668. Szaflary	Nowy Targ	4
688	669. Szalowa	Gorlice	8
689	670. Szczawnica	Nowy Targ	8
690	671. Szczepańcowa	Krosno	8
691	672. Szczerzec	Rawa ruska	8
692	673. Szczucin	Dąbrowa	8
693	674. Szczurowa	Brzesko	8
694	675. Szczurowice	Brody	8
695	676. Szczyrk	Biała	6
696	677. Szczytowce	Zaleszczyki	8
697	678. Szebnie	Jasło	8
698	679. Szerzyny	„	8
699	680. Szówsko	Jarosław	8
700	681. Szufnarowa	Jasło	4
701	682. Szumlany	Brzeżany	4
702	683. Szymbark	Gorlice	8
703	684. Szynwałd	Tarnów	8
		Do przeniesienia	5307·50

		Z przeniesienia	5307·50
704	685. Tamanowice	Mościska	8
705	686. Tapin	Jarosław	8
706	687. Targanice I.	Wadowice	8
707	688. Targanice II.	„	8
708	689. Targowiska	Krosno	8
709	690. Tarnawka	Dobromil	4
710	691. Tarnowiec	Jasło	8
711	692. Taurów	Brzeżany	8
712	693. Tenczynek	Chrzanów	8
713	694. Tłuczań	Wadowice	8
714	695. Tłuste	Zaleszczyki	8
715	696. Tomaszowce n. Dęl.	Kałusz	8
716	697. Tonie	Kraków	8
717	698. Toustobaby	Podhajce	8
718	699. Toustogłowy	Złoczów	1
719	700. Towarnia	Staremiasto	8
720	701. Trościaniec	Brody	8
721	702. Trybuchowce	Buczacz	8
722	703. Tryńcza	Łańcut	8
723	704. Trzciana	Bochnia	8
724	705. Trzciana	Rzeszów	8
725	706. Trzcieniec	Mościska	8
726	707. Trzebinia	Żywiec	8
727	708. Trześń	Tarnobrzeg	8
728	709. Trześniów	Brzozów	8
729	710. Tuczępy	Jarosław	3
730	711. Tuligłowy	„	8
731	712. Turaszówka	Krosno	8
732	713. Turka	Turka	8
733	714. Turza	Gorlice	8
734	715. Twierdza	Mościska	8
735	716. Tworkowa	Brzesko	8
736	717. Tylmanowa	Nowy Targ	5
737	718. Tymbark	Limanowa	8
738	719. Tymowa	Brzesko	8
739	720. Tyniec	Wieliczka	2
740	721. Uherce zapłatyń.	Sambor	6
741	722. Ujanowice	Limanowa	8
742	723. Umieszcz	Jasło	4
743	724. Urmań	Brzeżany	6
744	725. Uszew	Złoczów	8
745	726. Uszkowice	Przemyślany	8
746	727. Uzina	Stanisławów	8
747	728. Waręż miasto	Sokal	8
748	729. Waręż wieś	„	8
749	730. Warzyce	Jasło	2
750	731. Warwaryńce	Trembowla	6
751	732. Werynia	Kolbuszowa	8
752	733. Wesoła	Brzozów	8
753	734. Wiązownica	Jarosław	8
754	735. Wioyń	Złoczów	16
755	736. Wielkie oczy	Jaworów	8
756	737. Wielopole mosz.	Dąbrowa	8
757	738. Wieprz	Żywiec	16
758	739. Wieprzec	Myślenice	8
759	740. Wiesenberg	Żółkiew	8
		Do przeniesienia	5730·50

		Z przeniesienia	5730·50
760	741. Wiewiórka	Pilzno	8
761	742. Wilamowice	Biała	4
762	743. Wiśnicz stary	Bochnia	8
763	744. Wiśniowa	Wieliczka	2
764	745. Wiśniowa	Jasło	8
765	746. Witanowice	Wadowice	4
766	747. Witków nowy	Kamionka str.	8
767	748. Włosienica	Biała	8
768	749. Wojakowa	Brzesko	8
769	750. Wojaszówka	Jasło	8
770	751. Wokowice	Brzesko	2
771	752. Wojtowa	Gorlice	8
772	753. Wojutycze	Sambor	8
773	754. Wola batorska	Bochnia	8
774	755. Wola dalsza	Łańcut	8
775	756. Wola justowska	Kraków	8
776	757. Wola kosnowa	Nowy Sącz	8
777	758. Wola łużańska	Gorlice	8
778	759. Wola mała	Łańcut	2
779	760. Wola obłażnicka	Żydaczów	4
780	761. Wola przemyk.	Brzesko	8
781	762. Wola radłowska	"	8
782	763. Wola radziszow.	Myślenice	8
783	764. Wola zabierzow.	Bochnia	8
784	765. Wolica	Kraków	8
785	766. Wolica piaskowa	Ropczyce	8
786	767. Wólka łętowska	Nisko	8
787	768. Wołcza dolna	Stare miasto	2
788	769. Wołczuchy	Gródek Jagiel.	8
789	770. Wołodź.	Brzozów	2
790	771. Wołowice	Kraków	8
791	772. Wróblowice	Wieliczka	8
792	773. Wrzawy	Tarnobrzeg	8
793	774. Wrzępia	Bochnia	8
794	775. Wulka pełkińska	Jarosław	8
795	776. Wyciąże	Kraków	8
796	777. Wysoka	Jasło	8
797	778. Wysoka	Wadowice	8
798	779. Wyszatycze	Przemyśl	8
799	780. Wyżniany	Przemyślany	8
800	781. Zabierzów	Kraków	8
801	782. Zabierzów	Bochnia	2
802	783. Zabłocie	Żywiec	8
803	784. Zabojki	Tarnopol	8
804	785. Zaborów	Brzesko	8
805	786. Zaborów	Rzeszów	8
806	787. Zabrzeź	Nowy Sącz	8
807	788. Zaczernie	Rzeszów	8
808	789. Zagórniki	Wadowice	4
809	790. Zagórz	Sanok	8
810	791. Zagórze	Chrzanów	8
811	792. Zagórz nowy	Łańcut	8
812	793. Zagrobela	Tarnopol	8
813	794. Zakliczyn	Wieliczka	8
814	795. Zakopane	Nowy Targ	8
815	796. Zakościele	Mościska	8
		Do przeniesienia	6126·50

		Z przeniesienia	6126·50
816	797. Zakrzów	Tarnobrzeg	4
817	798. Zalas	Chrzanów	1
818	799. Zalasowa	Tarnów	4
819	800. Zaleszany	Tarnobrzeg	8
820	801. Zalipie	Dąbrowa	8
821	802. Zależe	Jasło	8
822	803. Załuczne	Nowy Targ	8
823	804. Zaluże	Cieszanów	2
824	805. Zamarstynów	Lwów	8
825	806. Zarzecze	Nisko	8
826	807. Zarzecze	Jarosław	8
827	808. Zarzecze	Jasło	8
828	809. Zarzecze	Żywiec	8
829	810. Zaszków	Lwów	8
830	811. Zator	Wadowice	8
831	812. Zawada	Ropczyce	8
832	813. Zawoja	Myślenice	8
833	814. Zbaraż	Zbaraż	8
834	815. Zbludza	Limanowa	2
835	816. Zboiska	Lwów	8
836	817. Zborowice	Grybów	8
837	818. Zbydniów	Tarnobrzeg	8
838	819. Zdziarzec	Mielec	6
839	820. Zembrzyce	Wadowice	8
840	821. Zielonki	Kraków	4
841	822. Zubrza	Lwów	8
842	823. Zwiniacz	Czortków	8
843	824. Źródła	Chrzanów	8
844	825. Żabno	Tarnobrzeg	4
845	826. Żarnówka	Myślenice	8
846	827. Żerebki krolews.	Skałat	8
847	828. Żniatyn	Sokal	4
848	829. Żółtańce	Żółkiew	8
849	830. Żołynia	Łańcut	8
850	831. Żuklin	"	2
851	832. Żukowice nowe	Tarnów	8
852	833. Żukowice stare	"	8
853	834. Żuków	Horodenka	8
854	835. Żydatycze	Lwów	8
855	836. Żywaczów	Horodenka	8
	III. Osoby prywatne:		
856	1. Adamek Michał	Pewel mała	8
857	2. Adamowicz Fr.	Ponikowice małe	12
858	3. Adamski Telesfor	Lwów	8
859	4. Antoniewski I. ks.	Kamień	8
860	5. Babisz Jan kap.	Przemyśl	8
861	6. Badeni Kaz. hr.	Busk	8
862	7. Bernadzikowski Szym. dr.	Brzesko	8
863	8. Biela Wojciech	Ostrów p. Ropcz.	8
864	9. Bień Jan	Meszna opaska	8
865	10. Bieńkowski B. dr.	Lwów	8
866	11. Bisanz Gustaw	"	8
867	12. Bocheński Franc.	Sułkowice	8
868	13. Branicki Adolf br.	Lubień	8
869	14. Brunicki Julian br.	Podhorce	8
		Do przeniesienia	6515·50

		Z przeniesienia	6515·50			Z przeniesienia	6974·70
870	15. Bubula Jan ks.	Słopnice król.	8	926	71. Malczewski Wł.	Lwów	8
871	16. Burzyński Tad.	Uhrynów górny	8	927	72. Malinowski Stan.	Gniłowody	8
872	17. Bykowski J. prof.	Lwów	8	928	73. Maly Alfred	Wołowe	8
873	18. Ciechulski Bron.	Zbydniów	8	929	74. Małachowska G.	Skoryki	10
874	19. Cieńska Florent.	Jabłonów	8	930	75. Mandybur Tym.	Przemyśl	8
875	20. Cieński Ludwik	„	8	931	76. Maurizio Edward	Strzelce wielkie	8
876	21. Ciesielski T. prof.	Lwów	8	932	77. Miczyński Kaz. dr.	Dublany	8
878	22. Czartoryski A. ks.	Sieniawa	20	933	78. Miczyński Stan.	Potakówka	8
877	23. Czaykowski Wł.	Pietniczany	8	934	79. Mięsowicz Mich.	Korczyna	8
879	24. Czerwiński Stan.	Gaik	8	935	80. Miętus Maciej ks.	Lubzina	8
880	25. Dolański Henryk	Radłów	8	936	81. Moc Andrzej	Przyborów p. Ż.	1
881	26. Dolański Stanisł.	Baranów	8	937	82. Münter Alfred	Nadycze	8
882	27. Dworski Alek. dr.	Przemyśl	8	938	83. Mycielski St. hr.	Borynicze	8
883	28. Dolais Władysł.	Jordanów	8	939	84. Nawara Józef	Olszówka	8
884	29. Frenkel Józef	Machowa	8	940	85. Obertyński Kaz.	Stronibaby	8
885	30. Garczyński Fran.	Lwów	4	941	86. Obfidowicz B. dr.	Tarnopol	8
886	31. Gargas Zyg. dr.	„	8	942	87. Ollender Lud. ks.	Lwów	8
887	32. Gątkiewiczowa A.	Kutyska	10	943	88. Ożarowski Adam	Borynicze	8
888	33. Gizowski Fr.	Stubienko	8	944	89. Paleczny M. ks.	Raycza	8
889	34. Głąbiński St. dr.	Lwów	8	945	90. Pawlewski B. prof.	Lwów	8
890	35. Głowiński K. ks.	Chorostków	8	946	91. Pawlik St. prof. dr.	Dublany	8
891	36. Goetz Jan	Okocim	20	947	92. Pawlikowski F. ks.	Mielec	8
892	37. Gorczyński Bron.	Brzeźnica	8	948	93. Pawlikowski J. dr.	Lwów	8
893	38. Groblewski Hen.	Szymbark	8	949	94. Pilat Tadeusz dr.	„	8
894	39. Groblewski Zyg.	Kałusz	8	950	95. Piniński M. hr.	Grzęda	8
895	40. Gurski Bolesł.	Łopatyn	8	951	96. Podlewski	Czernichów	8
896	41. Horodyński Zb.	Zbydnicz	8	952	97. Poluszyński Eug.	Lwów	8
897	42. Hewel	Kańczuga	8	953	98. Pomorski J. dyr.	Dublany	8
898	43. Haszlakiewicz Gotlieb Wł.	Gańczary	8	954	99. Potocki Andrz. hr.	Krzeszowice	8
899	44. Jacobsen Stefan	Jakubowice	10	955	100. Potocki Ant. hr.	Olsza	8
900	45. Jaroszyński Mar.	Bludniki	8	956	101. Prażmowski A. dr.	Kraków	8
901	46. Jaworski Tadeusz	Skwarzawa	8	957	102. Prek Henryk	Łuka	8
902	47. Jelonek Wł. ks.	Czernichów	8	958	103. Puntschert	Rozważ	8
903	48. Kędzior Andrzej	Lwów	8	959	104. Rey Mikoł. hr. dr.	Przyborowie	8
904	49. Kobel Jan	Łoszniów	3·20	960	105. Rosicki Mich. ks.	Rokietnica	8
905	50. Koleński Ant. ks.	Rymanów	8	961	106. Róg Michał	Lwów	8
906	51. Kopecka Ida	Morawsko	8	962	107. Rutkowski Jan	„	8
907	52. Korzenny Leop.	Malechów	8	963	108. Rutowski Tad. dr.	„	8
908	53. Kozłowiecki Ad.	Huta komorows.	8	964	109. Rybicki Stan.	„	20
909	54. Kraiński Wincen.	Perespa	8	965	110. Rylski Tom. prof.	„	8
910	55. Kruzenstern K.	Szczerzec k. N.	8	966	111. Sala Oktaw	Wysocko	8
911	56. Krzen Edmund	Lwów	8	967	112. Satalecki Win.	Kraków	8
912	57. Krzysztofowicz M.	Załucze	8	968	113. Sawczyński H. dr.	Lwów	8
913	58. Krzyżanowski A.	Kraków	8	969	114. Szoffer Francisz.	Zielów	8
914	59. Kudelka Tad. dr.	Lwów	8	970	115. Schneu Oskar	Firlejówka	8
915	60. Kühner Leopold	Chrusno nowe	4	971	116. Skibniewski Alek.	Hliboka	8
916	61. Kulczycki Rom.	Sambor	8	972	117. Skibniewski Ant.	Ulicko	8
917	62. Kulczyk Andrzej	Babice p. Chrzan.	8	973	118. Ślósarz Jan ks. dr.	Lwów	8
918	63. Kurzeja Antoni	Brody	8	974	119. Smarzewski Tad.	Moczerady	8
919	64. Lenartowicz J. ks.	Lubcza	8	975	120. Sołowij Tad. dr.	Lwów	8
920	65. Lenkiewicz Z. ks.	Lwów	8	976	121. Sołtys Joachim	„	8
921	66. Lewicki Witold dr.	Głobikówka	8	977	122. Stanek Wilhelm	Wiszeńka	8
922	67. Librewski Wł. ks.	Kopyczyńce	8	978	123. Starek Jan	Bobrówka	8
923	68. Lipiński Kazim.	Kamienica	8	979	124. Starzyński Tad.	Derewnia	8
924	69. Madeyski Stan.	Parchacz	8	980	125. Steczkowski J. dr.	Lwów	8
925	70. Majewski Stan.	Lwów	8	981	126. Sterkowicz J. dr.	Nowy Sącz	10
		Do przeniesienia	6974·70			Do przeniesienia	7431·70

7*

		Z przeniesienia	7431·70
982	127. Stefczyk Fran. dr.	Lwów	16
983	128. Stojowski Wład.	Buczacz	8
984	129. Strzelecki Alek.	Kukizów	10
985	130. Świdzińska W.	Horodyszcze	8
986	131. Swieżawski Ant.	Jagielnica	8
987	132. Szałaśny K. ks.	Oświęcim	8
988	133. Szczepański M.	Bolanowice	8
989	134. Szczepański Piotr	Okniany	8
990	135. Szumski Kazim.	Borysław	8
991	136. Szyszyłowicz I. dr.	Lwów	8
992	137. Tarnawiecka St.	Bykowce	8
993	138. Tarnawski Ap. dr.	Kosów	8
994	139. Tarnowski Wł. hr.	Sniatyńka	8
998	140. Tarnowski Źd. hr.	Dzików	8
996	141. Tchorznicki Hen.	Pisarowce	8
997	142. Tchorznicki Wł.	Nadyby	8
998	143. Terlecki Adam	Sawczyn	8
999	144. Torosiewicz Kl.	Rusiłów	8
1000	145. Towarnicki Wł.	Lwów	8
1001	146. Treter z Lubomierza H.	„	8
		Do przeniesienia	7601·70

		Z przeniesienia	7601·70
1002	147. Turnau Adolf	Tyszkowice	8
1003	148. Turnau Jerzy	Mikulice	8
1004	149. Turnauowa Gen.	Urzejowice	8
1005	150. Tyszkowski And.	Żydatycze	8
1006	151. TyrenhauowRom.	Uszkowice	8
1007	152. Ujejski Tomasz	Chlewiska	8
1008	153. Vivien Jan	Lwów	8
1009	154. Wajda Antoni dr.	Przemyśl	8
1010	155. Wesoliński A. ks.	Lwów	8
1011	156. Wierzbicki W. ks.	Pilzno	3
1012	157. Wójcik Francisz.	Wyciąże	8
1013	158. Wrzosek Tomasz	Kraków	8
1014	159. Zabłocki Feliks ks. kan. inf.	Lwów	8
1015	160. Zajączkowski L.	Paszkówka	8
1016	161. Zajdel Fr.	Suchodół	4
1017	162. Zaleski Filip Eksc.	Lwów	10
1018	163. Zdobylak Piotr	Rodatycze	8
1019	164. Zeitleben Jan	Zahajce	8
1020	165. Zgórski Alfred dr.	Lwów	8
			7746·70

Z kwoty ogólnej **7746·70 K** złożyły instytucye i stowarzyszenia **252 K**, Kółka rolnicze **6135·50 K**, a osoby prywatne **1359·20.**

D) Zarząd główny Towarzystwa,

I. Z wyboru.

Cielecki-Zaremba Artur, właściciel dóbr, poseł na Sejm krajowy.
Adamski Telesfor, dyrektor biura.
Dulęba Bronisław dr.
Gargas Zygmunt dr.
Głąbiński Stanisław dr., profesor uniwersytetu we Lwowie.
Grabski Stanisław dr., profesor.
Jarosz Gabryel, gospodarz.
Męsowicz Michał, przemysłowiec.
Pawlikowski Jan dr., profesor.
Pomorski-Mikułowski Józef, Dyrektor Akademii roln. w Dublanach.
Rey Mikołaj dr. hr., właściciel dóbr.
Rylski Tomasz, były prof. Akademii roln. w Dublanach.
Smagała Antoni, gospodarz.
Sowa Grzegorz, gospodarz.
Steczkowski Jan Kanty dr., dyrektor filii Zakładu kredytowego dla handlu i przemysłu.
Turnau-Dobczyc Jerzy, właściciel dóbr.
Ks. Wesoliński Adam, redaktor, poseł.
Wójcik Franciszek, gospodarz.

II. Delegaci władz i instytucyi krajowych:

Ks. Wojnarowicz Antoni, kanonik, prob. w Dunajowie, delegat kapituły metropolit. obrz. łac.
Ks. Biliński Emil, kanonik, delegat kapituły metropolitalnej obrz. gr.
Ks. Moszoro Jakób, Infułat, delegat kapituły metropolitalnej obrz. orm.
Ks. Jelonek Władysław, katecheta i profesor szkoły rolniczej w Czernichowie, delegat konsystorza książęco-biskupiego w Krakowie.
Ks. Koleński Antoni, dziekan, proboszcz w Rymanowie, delegat konsystorza biskupiego obrz. łac. w Przemyślu.

Ks. Kopyciński Adam dr., proboszcz w Gawłuszowicach, delegat konsystorza biskupiego w Tarnowie.
Ks. Baczyński Aleksander, kanclerz kapituły lwowskiej, delegat konsystorza biskupiego obrz. gr. w Stanisławowie.
Ks. Pańkowski Hilary, delegat konsystorza biskup. ob. gr. w Przemyślu.
Dr. Pilat Tadeusz, prezes Wydziału kraj., delegat Wydziału krajowego.
Dr. Sawczyński Jan Henryk, sekretarz Wydziału kraj., delegat Wydziału kraj.
Zaleski Mieczysław, radca szkolny, delegat c. k. Rady szkolnej krajowej.
Ks. Głodziński Antoni, profesor sem. naucz., delegat c. k. Rady szkolnej krajowej.
Dr. Skałkowski Tadeusz, adw. kraj., poseł na Sejm kraj., delegat c. k. Tow. gospod. we Lwowie.
Tyniecki Władysław, były dyrektor szkoły gosp. las., delegat c. k. Tow. gospod. we Lwowie.
Konopka Stefan br., właśc. dóbr., delegat c. k. Tow. rolniczego w Krakowie.
Hr. Tyszkiewicz Janusz, właśc. dóbr., delegat c. k. Tow. rolniczego w Krakowie.
Malczewski Włodzimierz, delegat Tow. Wzaj. Ubezpieczeń w Krakowie.
Domagalski Ignacy, delegat Związku Stowarzyszeń zarobk. i gospod. we Lwowie.

III. Kooptowani.

Maślanka Antoni, gospodarz.
Dr. Miczyński Kazimierz, profesor Akademii rolniczej w Dublanach.
Dr. Prażmowski Adam, dyrektor Związku handlowego Kółek rolniczych.
Żyszkiewicz Feliks, kierownik szkoły w Prusach.

E) Wydział wykonawczy Towarzystwa.

Cielecki Zaremba Artur, prezes.
Ks. Biliński Emil, I. wiceprezes.
Dyr. Pomorski-Mikułowski Józef, II. wiceprezes.
Dr. Dulęba Bronisław, sekretarz.
Rylski Tomasz, skarbnik.

Członkowie:

Dyr. Adamski Telesfor, z wyboru.
Dr. Gargas Zygmunt, z wyboru.
Dr. Grabski Stanisław, z wyboru.
Maślanka Antoni, z wyboru.
Dr. Miczyński Kazimierz, z wyboru.
Dr. Pawlikowski Jan, z wyboru.
Dr. Prażmowski Adam, z wyboru.
Ks. Wesoliński Adam, z wyboru.
Dr. Pilat Tadeusz, jako delegat Wydziału krajowego.
Dr. Sawczyński Jan, jako delegat Wydziału krajowego.
Dr. Skałkowski Tadeusz, jako delegat c. k. Towarzystwa gospodarskiego we Lwowie.
Tyniecki Władysław, jako delegat c. k. Towarzystwa gospodarskiego we Lwowie.
Konopka Stefan, jako delegat c. k. Tow. rolniczego w Krakowie.
Hr. Tyszkiewicz Janusz, jako delegat c. k. Tow. rolniczego w Krakowie.

Referenci:

Dyr. Pomorski Józef: dla spraw rolniczych.
Dr. Grabski Stanisław: dla spraw handlowych.
Dr. Gargas Zygmunt: dla spraw oświaty.
Dyr. Adamski Telesfor: dla spraw organizacyjnych.
Tyniecki Władysław: dla spraw sadownictwo.

F) Urzędnicy przy Zarządzie głównym Towarzystwa.

(Skład z dniem 15. maja 1907.)

Adamski Telesfor, dyrektor.

Dział ogólny.

Krasnosielski Stanisław.
Schmidt Henryk.
Róg Michał.
Świeżawska Marya.
Drezińska Aniela.
Honheiserowa Olga.
Dymnicka Marya.

Dział rolniczy.

Popławski Teodor, kierownik.

Stamirowski Tadeusz, inspektor rolniczy.
Bańkowski Zdzisław, „ „
Skąpski Jan, „ „
Dr. Feliks Grabski, asystent rolniczy.
Poluszyński Eugeniusz, instruktor sadownictwa.
Siemińska Marya.

Dział handlowy.

Sadowski Stanisław, lustrator handlowy.
Malczewski Stefan, „ „
Lerch Wojciech Emeryk, lustrator handlowy
Sołtys Joachim „ „

Oprócz tego fungują z ramienia Zarządu głównego Towarzystwa:

Józef Sroka jako instruktor ochotniczych straży pożarnych Kółek rolniczych.
Wojciech Mendychowski jako instruktor pszczelnictwa.

G) Redakcya Przewodnika Kółek rolniczych.

Adamski Telesfor, redaktor.
Stamirowski Tadeusz, odpowiedzialny redaktor i stały współpracownik działu rolniczego.
Popławski Teodor, stały współpracownik działu rolniczego.
Bańkowki Zdzisław „ „ „ „
Dr. Grabski Feliks „ „ „ „
Poluszyński Eugen. „ „ „ „

Ekspedycya:

Pietruska Zofia
Steciuk Michał.

H) Skład grona nauczycielskiego przy praktycznych kursach handlowych w Czernichowie.

Góratowski Ignacy, kierownik kursów, oraz nauczyciel przepisów prawnych, skarbowych i organizacyi handlowych.

Kwiatkowski Gustaw, nauczyciel rachunkowości, korespondencyi i kaligrafii.

Federkiewicz Jan, nauczyciel towaroznawstwa i instruktor praktyki sklepowej.

II.

Sprawozdanie

o organizacyach powiatowych Towarzystwa Kółek rolniczych.

Zarządy powiatowe Kółek rolniczych i delegaci powiatowi Zarządu głównego.

Organizacye powiatowe, jako pośrednie ogniwo między Kółkami rolniczemi a Zarządem głównym, mają w ustroju Towarzystwa bardzo ważną rolę do spełnienia. Powinny być one okiem, którem Zarząd główny czuwaćby mógł nad utrzymaniem spójności wśród członków i jednolitości działania po Kółkach, ręką, którąby mógł poczynać i przeprowadzać prace do wykonania wskazane.

Bez tego pośredniego ogniwa działalność u dołu wśród Kółek rolniczych musi — dla braku opiekuńczej ręki w pobliżu — niejednokrotnie chromać, musi raz po raz ulegać wypaczeniu, a z pewnością rozwijać się nie może tak wydatnie i szybko, jakby to być mogło, gdyby i wskazówki i zachęta i pomoc Zarządu powiatowego podniecały i wspierały rozbudzoną w Kółku ruchliwość.

Bez tego pośredniego ogniwa, a góry, w Zarządzie głównym, nadmiar zastępczej pracy, którą wykonywać trzeba za Zarządy powiatowe, tamuje swobodę ruchów na właściwych polach działania.

I Kółka rolnicze odczuwają potrzebę organizacyi powiatowej, więc o jej stworzenie corocznie na Ogólnych Radach się upominają i Zarząd główny od szeregu lat konieczność jej wytworzenia uznaje, więc usilne starania o zaradzenie potrzebie podejmuje.

Mimo to jednak akcya w tym kierunku, choć nieustanna i zapobiegliwa, bardzo nikłe wydaje owoce, a brak organizacyi pośrednich w bardzo wielu powiatach, małowydatna ich działalność w innych tworzą najsłabszy punkt naszego Towarzystwa.

Winić o to Towarzystwa nie można, bo to wypływ stosunków, których radykalnej zmiany na lepsze przeprowadzić nie możemy. Obszerniej je omówiono w sprawozdaniach z dwu poprzednich latach.

W roku sprawozdawczym oprócz dawnych trudności, w których usuwaniu i zwalczaniu nabraliśmy już pewnej wprawy, podziałała hamująco na rozwój pracy w kierunku tworzenia i umacniania organizacyi powiatowych sprawa wyborów do Rady państwa. Zarządy powiatowe nie zwoływały zgromadzeń, jedne bowiem obawiały się, by na nich nie przychodziło do politycznych dyskusyi, inne znów nie wierzyły, by wśród ogólnego zajęcia się sprawą wyborów zwołane zebranie udać się mogło. Tworzenia nowych Zarządów powiatowych zaniechać było trzeba, przeprowadzanoby je bowiem z tem roznamiętnieniem, jakie wszystkich ogarnęło, i przenoszonoby walki partyjne na spokojny dotąd teren Towarzystwa. Nawet delegaci, których mianować mieliśmy zamiar dla różnych powiatów, odraczali przyjęcie godności na czas uspokojenia się umysłów po wyborach. Powstał więc znaczny zastój w pracy. Odrabiać trzeba obecnie powstałe stąd zaległości i rozluźnioną przez przymusowy wypoczynek organizacyę naprawiać, aby podjąć mogła na nowo swe zadania.

O ile jednak dawniej skrępowani byliśmy w tworzeniu i umacnianiu organizacyi powiatowych zupełnem prawie brakiem środków, wskutek czego akcya nasza, dotycząca pośredniej organizacyi, bardzo powoli postępować mogła, o tyle obecnie szybciej zapewne zdołamy przywrócić do zdrowia osłabłą działalność po powiatach, dzięki temu, że na mocy uchwały Wysokiego Sejmy otrzymaliśmy osobny zasiłek w kwocie 14.000 K na tworzenie nowych Zarządów powiatowych, na instruktorów przy istniejących Zarządach i na specyalne kursa w sprawach organizacyi powiatowych.

O tem, co przy pomocy subwencyi krajowej przeprowadzić zdołamy, zdamy sprawę w przyszłem sprawozdaniu. Poniżej podajemy bliższe dane o stanie obecnym i o czynnościach organizacyi pośredniej w r. 1906.

Biała. W skład Zarządu powiatowego wchodzą:

Józef Grygierzec, prezes;
Jan Kubik, zastępca;
Franciszek Kramarczyk, sekretarz;
Jan Grzybowski, skarbnik.

Kadencya tego Zarządu skończyła się już dawno, wybrany bowiem został jeszcze w roku 1901. Mimo interpelacyi w tej sprawie jednego z delegatów Kółek rolniczych z powiatu bialskiego na zeszłorocznej Ogólnej Radzie w Jarosławiu, wyborów nowego Zarządu przeprowadzić nie mogliśmy, z powodów od nas niezależnych, ani w końcu roku sprawozdawczego, ani w początku bieżącego, w którym rozpoczęły się wśród ludności przygotowania wyborcze. Stanie się to jednak w najbliższym czasie.

Bóbrka. Delegat Zarządu głównego: Rudolf Kesselring w Suchodole.

Bochnia. Skład Zarządu powiatowego jest następujący:

Ks. Franciszek Ratowski, prezes;
Dr. Klemens Rutowski, zastępca prezesa;
Władysław Siemiński, sekretarz i skarbnik.

Dnia 20. grudnia urządził Zarząd powiatowy Zgromadzenie powiatowe, na którem wygłosili referaty: Ks. Leon Romański „O doniosłości zarybiania małych stawków włościańskich“, p. Edward Maurizio „O magazynowych spółkach zbożowych“ i p. J. Tabeau „O zadaniach biura pracy“.

Bohorodczany. Delegat Zarządu głównego: vacat.

Borszczów. Delegat: vacat.

Brody. Delegat: vacat.

Brzesko. Skład Zarządu powiatowego jest następujący:

Edward Maurizio, prezes;
Ks. Jakób Oleksy, zastępca prezesa;
Dr. Szymon Bernadzikowski, sekretarz i skarbnik.

Zarząd powiatowy urządził w roku sprawozdawczym kurs weterynaryjno-hodowlany dla członków Kółek rolniczych powiatu brzeskiego. Kurs ten odbył się w obecności 30 uczestników, w dniach 11., 12. i 13. czerwca.

Brzeżany. Delelegat Zarządu głównego: Alojzy Paulo w Brzeżanach.

Brzozów. Skład Zarządu powiatowego był następujący:

Ks. Szczęsny Rudnicki, proboszcz z Golcowej, prezes;
Stanisław Dydyński, właściciel dóbr, zastępca prezesa;
Bronisław Librewski, lustrator Rady powiatowej, sekretarz;
Ksiądz Józef Borczyk, proboszcz z Humnisk, skarbnik.

Zarząd ten jednak nie fungował; wobec wyjazdu prezesa ks. Rudnickiego z powiatu, mianowany zostanie w najbliższym czasie delegat, któremu poruczone zostanie przeprowadzenie wyboru nowego Zarządu.

Buczacz. Skład Zarządu powiatowego jest następujący:

Artur Zaremba-Cielecki, prezes;
Antoni Wolniewicz, zastępca prezesa;
August Hojak, sekretarz.

W roku sprawozdawczym odbyło się jedno Zgromadzenie powiatowe w dniu 24. maja w Monasterzyskach, w którem wzięło udział 236 delegatów Kółek rolniczych. Na Zgromadzeniu tem wygłosił referat inspektor rolnictwa przy Zarządzie głównym, p. Stamirowski, „O użyźnianiu ziemi nawozami sztucznymi“.

W dniach 26., 27. i 28. czerwca odbył się w Buczaczu, staraniem Zarządu powiatowego, kurs pożarnictwa dla członków Kółek rolniczych, w którym wzięło udział 21 uczestników.

Chrzanów. W skład Zarządu powiatowego wchodzą:

Edward hr. Mycielski, przewodniczący;
Stanisław Olszewski, zastępca przewodniczącego;
† Wł. Dygulski, sekretarz;
P. Dąbrowski, skarbnik.

Cieszanów. Delegat Zarządu głównego: vacat.

Czortków. Skład Zarządu powiatowego, wybranego w dniu 27. maja 1906, jest następujący:

Mieczysław Bogdanowicz, prezes;
Antoni Świeżawski, zastępca prezesa;
Bronisław Krukiewicz, sekretarz;
Leonard Sawicki, skarbnik.

W roku sprawozdawczym odbyło się jedno Zgromadzenie powiatowe w dniu 27. maja, na którem dokonano wyborów nowego Zarządu powiatowego. Referaty na tem Zgromadzeniu wygłosili: inspektor rolnictwa przy Zarządzie głównym, Tadeusz Stamirowski „O polach doświadczalnych“ i wiceprezes Zarządu powiatowego, dyr. Antoni Świeżawski „O nawozach“.

Staraniem Zarządu powiatowego odbyły się w roku sprawozdawczym w Czortkowie dwa kursa: pożarnictwa w dniach 25., 26. i 27. września i handlowy w dniach od 12. listopada do 21. grudnia.

Lustracye Zarządu powiatowego odbyły się w 4-ch Kółkach rolniczych, a mianowicie: 1) w Dawidkowcach, 2) Zwiniaczu, 3) Zalesiu i 4) w Słobódce.

Sprawozdanie kasowe Zarządu powiatowego przedstawia się następująco:

Pozostałość kasowa z r. 1906 wynosiła	2·240 K.
W roku 1906 wpłynęła subwencya c. k. Towarzystwa gospodarskiego	100 „
Wydatki (na kurs pożarnictwa i handlowowy)	140 „
Na rok 1907 pozostało zatem . .	2·200 K.

Dąbrowa. Skład Zarządu powiatowego, wybranego przy końcu roku sprawozdawczego (w dniu 27. listopada 1906), jest następujący:

Józef Miodoński, prezes;
Konstanty Nowaczyński, zastępca prezesa;
Wincenty Mortka, sekretarz;
Dr. Józef Moskwa, skarbnik.

Zarząd powiatowy otrzymał od Towarzystwa zaliczkowego w Dąbrowie 150 koron subwencyi, a od Wydziału Rady powiatowej 50 koron.

Drobne wydatki wynosiły 13 koron 98 hal.; pozostało na 1907 rok 214 koron 2 halerze.

Dobromil. Delegat Zarządu głównego: Dr. Ludwik Cwiklicer w Dobromilu.

Dolina. Delegat Zarządu głównego: ks. kan. Hipolit Zaremba w Dolinie.

Drohobycz. Delegat: vacat.

Gorlice. Zarząd powiatowy przedłożył następujące sprawozdanie z czynności swych za czas od 1. stycznia 1906, do 31. grudnia 1906:

W skład Zarządu powiatowego wchodzą:
Ks. Antoni Walawender, prezes;
Henryk Groblewski, zastępca prezesa i skarbnik;
Jan Walter, sekretarz.

Sprawozdanie kasowe:

Przychód:

1.	Saldo z r. 1905	183·73 K
2.	Subwencya z Rady powiatowej w Gorlicach*) . . .	400·00 „
3.	Wkładka 16 Kółek . . .	80·00 „
4.	Narosłe % za r. 1905 . .	8.71 „
		672·44 K

Rozchód:

1.	Zakupno 300 szczepów . .	149.24 K
2.	Subwencya na 52 egzemplarze „Przewodnika“ dla 7 Kółek .	52.00 „
3.	Subwencya na saletrę chilijską dla 5 Kółek	96·00 „
4.	Za 11 egzemplarzy „Wzorowego rolnika“ i koszta założenia Kółka rolniczego w Rzepienniku biskupim	14·35 „
5.	Zwrot kosztów podróży w sprawach Kółek rolniczych, sekretarzowi	14·20 „
6.	Korespondencya, papier i telegramy	16·76 „
	Saldo z 31. XII. 1906 . .	329·89 „
		672·44 K

Na 19 Kółek rolniczych istniejących w naszym powiecie, 16 Kółek zapłaciło wkładkę do Zarządu powiatowego; nowo założone Kółko rolnicze w Bieczu uwolniono od wkładki za rok 1906, a 2 Kółka rolnicze, t. j. w Sokole i Binarowej, nie poczuwały się do spełnienia dobrowolnie na się przyjętego obowiązku.

*) Zarząd powiatowy poczuwa się do wyrażenia podziękowania na tem miejscu Radzie powiatowej w Gorlicach za wydatne i chętne udzielanie pomocy materyalnej na cele rozwoju Kółek rolniczych w powiecie.

Posiedzenia Zarządu: Zarząd powiatowy odbył 4 plenarne posiedzenia, mianowicie w dniach 1 lutego, 15. maja, 28 października, i 23 listopada. Na posiedzeniach załatwiano wszystkie sprawy bieżące.

Zgromadzenia powiatowe: Zgromadzenia powiatowe odbyły się w Gorlicach w dniu 15 maja i 23 listopada.

Zjazdy powiatowe. W roku 1906 odbyło się 6 zjazdów powiatowych a mianowicie. w dniu 28 marca 1906 w Rzepienniku biskupim, w dniu 1. kwietnia 1906 w Bystrej, w dniu 22. kwietnia 1906 w Libuszy, w dniu 14. października 1906 w Łużnej, w dniu 28. października 1906 w Szalowej, w dniu 4. listopada 1906 w Turzy.

Na zjazdach tych wygłosili wykłady pp: Henryk Groblewski, ks. Antoni Walawender, ks. Antoni Tenczar, Franciszek Zaremba, Michał Matuszewski i p. Jan Walter. Rozlosowano między członków 300 szczepów jabłoni.

Nowe Kółko rolnicze. Założono nowe Kółko rolnicze w Rzepienniku biskupim wobec delegatów Zarządu powiatowego: ks. Antoniego Tenczara i p. Henryka Groblewskiego.

Wzorowe gnojownie. Pod nadzorem delegata Zarządu powiatowego, założono wzorowe gnojownie gospodarskie u członków Kółek rolniczych w Szymbarku, Bystrej i Staszkówce.

Spółki oszczędności i pożyczek syst. Raiffeisena. Założono Spółkę oszczędności i pożyczek systemu Reiffeisena w Rzepienniku biskupim i Łużnej.

Współdziałanie z Tow. roln. w kierunku chowu bydła i świń. Kółka rolnicze w Bystrej i Szalowej zapisały się na członków zwyczajnych okręgowego Towarzystwa rolniczego w Jaśle. Kółko rolnicze w Bystrej sprowadziło przez to Towarzystwo 2 loszki i 1 knura rasy jorkszyr na chlewnię zarodową, otrzymawszy od Towarzystwa rolniczego w Jaśle tytułem subwencyi 60% ceny kupna.

Sadownictwo. Na zjazdach powiatowych rozlosowano między członków Kółek rolniczych 300 szczepów szlachetnych jabłoni. Przy sposobności rozdzielania szczepów udzielano rad i wskazówek tyczących się sadzenia, pielęgnowania i nawożenia młodych drzewek.

Zakupno maszyn, nawozów sztucznych i nasion. Zarząd powiatowy pozostawił działalność w kierunku zakupowania maszyn, nawozów sztucznych i nasion Zarządom poszczególnych Kółek rolniczych; udzielił subwencyę w ogólnej kwocie 96 K dla 5 Kółek rolniczych, mianowicie: w Bystrej, Łosiu, Rzepienniku biskupim, Staszkówce i Woli łużańskiej na zakupno saletry chilijskiej, celem przeprowadzenia prób z tym nawozem. Zakupiono 11 egzemplarzy „Rolnika wzorowego“ i rozesłano go bezpłatnie do 11-stu Kółek. Uchwalono udzielić 20% subwencyi na zakupno buraków pastewnych i rozdzielić bezpłatnie po 1 kg. marchwi

pastewnej wszystkim Kółkom rol., które się o to zgłoszą, celem zachęcenia członków Kółek do uprawy tych roślin.

Hodowla drobiu i królików. Celem zachęcenia członków Kółek rolniczych do hodowli kur „Zielononóżek“, uchwalono dać bezpłatnie 12 jaj wylęgowych „Zielononóżek“ dla każdego Kółka, które się o to zgłosi. Uchwalono udzielić subwencyę na króliki srebrne po 20 K.: ks. Antoniemu Walawendrowi i p. Janowi Walterowi celem zaznajomienia ludności i zachęcenia do racyonalnej hodowli rasowych królików. W tym też celu p. Henryk Groblewski zaprowadził u siebie hodowlę królików srebrnych.

Próby z orką na zimę. Celem zachęcenia ludności do orania roli na zimę, uchwalono przeprowadzić próbne orki na zimę pod jęczmień i owies, przeznaczając dla 2 członków z każdego zgłaszającego się Kółka rolniczego w powiecie, po 6 koron dla jednego członka, tytułem nagrody.

Kursa handlowe. W jsieni 1906 r. zamierzono urządzić praktyczny kurs handlowy przy Kółku rolniczem w Szymbarku. Z powodu nieprzewidzianych okoliczności, kurs ten do skutku nie doszedł, a urządzono go dopiero na wiosnę 1907 r.

Prenumerata czasopism. W roku 1906 udzielił Zarząd powiatowy subwencyi w kwocie 52 koron dla 7 Kółek rolniczych na prenumeratę 52 egzemplarzy „Przewodnika Kółek rolniczych“.

Uznania. Zarząd powiatowy uchwalił wyrazić wdzięczność i podziękę Wmu P. Drowi Franciszkowi Zarembie, sekretarzowi c. k. Sądu obwodowego w Tarnowie, za jego dodatnią działalność w kierunku rozwoju Kółek rolniczych i za bezpłatne udzielanie porady prawnej w kierunku rozwoju Kółek rolniczych i za bezpłatne udzielanie porady prawnej członkom Kółek rolniczych w czasie jego w Gorlicach pobytu, tudzież uznanie Pani Weronice Kocołównie nauczycielce w Woli łużańskiej za sumienne pełnienie obowiązków sekretarki i gorliwe zajmowanie się sprawami Kółka.

Gródek Jagielloński. Delegat Zarządu głównego: vacat.

Grybów. Delegat: vacat.

Horodenka. Delegat: vacat.

Husiatyn. Skład Zarządu powiatowego jest następujący:

Ks. Mateusz Sroka, prezes;
Zastępca prezesa: vacat;
Sekretarz i skarbnik: Marcin Wojnarowicz.

W roku sprawozdawczym odbył się jeden Zjazd powiatowy (w dniu 15 lutego), na którym wygłosili referaty: ks. Wesoliński „O włościach rentowych“ i inspektor rolnictwa przy Zarządzie głównym, p. Profic „O uprawie roślin pastewnych“.

W dniu 11. listopada odbył się wspólny Zjazd Kółek rolniczych z powiatów husiatyńskiego i czortkowskiego w Hadyńkowcach. Referaty wygłoszono następujące: Dr. W. Hückel, radca sądowy „O potrzebie i znaczeniu rad sierocych w gminach wiejskich“; p. A. Świeżawski, dyrektor szkoły rolniczej w Jagielnicy „O korzyściach zakładania pól doświadczalnych“ i „O obowiązku gospodarzy-włościan posyłania swoich synów do szkół rolniczych“; p. A. Tchórzewski z Probużny „O pożytku łączenia się w spółki dla zakupna krów i wyrębu i sprzedaży na wspólny rachunek“.

Jarosław. W skład Zarządu powiatowego wchodzą:

Jerzy książę Czartoryski, prezes;
Stanisław Zalasiński, zastępca prezesa;
Józef Dąbrowski, sekretarz i skarbnik.

Rachunki Zarządu powiatowego przedstawiają się następująco: z roku 1905 pozostało 74 kor. 17 hal.; wydano w roku sprawozdawczym 71 kor. 87 hal.; na rok 1907 pozostało w kasie 2 kor. 20 hal.

Posiedzeń w roku sprawozdawczym odbyło się 5. Omawiano na nich sprawę urządzania Zjazdów powiatowych i okręgowych, kursu pożarnictwa, zakupna i sprowadzania narzędzi gospodarskich, nasion i nawozów sztucznych, wogóle omawiano i zastanawiano się nad wszystkiemi sprawami, tyczącemi się Kółek rolniczych powiatu jarosławskiego.

Zgromadzeń powiatowych odbyło się 3, a mianowicie: w Cieszacinie, Pruchniku i Szówsku, na których inspektorzy rolnictwa przy Zarządzie głównym mieli odczyty z dziedziny gospodarstwa wiejskiego.

Zjazd powiatowy odbył się jeden, w dniu 31. maja w Jarosławiu. Z Zarządu głównego wziął w nim udział dr. Bron. Dulęba, który wygłosił referat „O znaczeniu i warunkach organizacyi ochotniczych straży pożarnych przy Kółkach rolniczych“.

Staraniem Zarządu powiatowego odbył się w dniach 6, 7 i 8 czerwca kurs pożarnictwa, w którym brało udział 22 uczestników.

Jasło. Skład Zarządu powiatowego jest następujący:

Ks. Władysław Sarna, prezes i skarbnik;
Kazimierz Piliński, zastępca prezesa;
Wojciech Walczak, sekretarz.

Sprawozdanie rachunkowe:

Dochód:

Pozostałość kasowa z r. 1905 . .	56·34 K
Od Zarządów Kółek rolniczych .	16·00 „
Składki w czasie Zjazdów . .	12·54 „
Subwencya jasielskiej Rady powiatow.	300·00 „
Razem	384·88 K

Rozchód.

Na przedmioty do losowania w czasie Zjazdów	29·33 K
Druki, zaproszenia i ogłoszenia .	23·24 „
Woźnemu za usługi i sprzątanie sali po Zjazdach	2·80 „
Subwencya na nasiona rozsprzedane w powiecie	63.67 „
Marki pocztowe	8·80 „
Nabożeństwo żałobne za duszę śp. prezesa Riegera	10·36 „
Razem	138·20 K

Pozostałość kasowa na rok 1907 wynosi 246 K 68 hal.

Posiedzeń Zarządu powiatowego odbyło się trzy. Na pierwszem ukonstytuował się Zarząd powiatowy, na drugiem obradował nad lustracyami i wizytacyami Kółek, a na trzeciem zamianował mężów zaufania. Mianowani zostali: ks. Michał Sidor, proboszcz w Szerzynach, dla Kółek: Szerzyny, Olpiny, Czermna, Święcany; p. Wojciech Walczak dla Bączala dolnego i górnego; ks. Michał Gardziel, proboszcz w Sieklówce, dla Bieździedzy, Lubli, Lublicy i Sieklówki; ks. Franciszek Małek, proboszcz w Kołaczycach, dla Brzysk i Kołaczyc; p. Orłowski nauczyciel w Tarnowcu, dla Potakówki, Umieszcza, Roztoki, Wrocanki i Czeluśnicy; p. Suski nauczyciel we Frysztaku, dla Cieszyny, Kalembiny, Kożuchowa i Kozłówka; ks. Stefanowski proboszcz w Gogolowie, dla Frysztaku i Gogolowa; Dr. Natter we Frysztaku, dla Wiśniowej i Niewodnej; p. Józef Wyżykowski nauczyciel w Łączkach, dla Łączek, Łęk, Wojaszówki i Przybówki; p. Piotr Schneider w Szebniach, dla Szebień i Warzyc; p. Zdun kierownik szkoły w Zarzeczu, dla Dębowca, Świerchowej i Załęża; p. Kucik, kierownik szkoły w Dębowcu, dla Zarzecza; ks. Fełenczak, proboszcz w Polanie, dla Grabu.

Lustracye Kółek rolniczych w Bieździedzy i w Lubli, przeprowadził prezes, ks. Władysław Sarna.

Zgromadzeń powiatowych odbyło się 4, w dniach 2. stycznia, 6. marca, 4. września i 20. listopada. Na Zgromadzeniach tych, oprócz stałych punktów, jak wnioski członków, rozdawanie książek, losowanie nagród i t. d., były wygłoszone następujące referaty: w dniu 2. stycznia wykład p. Franciszka Kucika, kierownika kursu rolniczego w Dębowcu „O żywieniu bydła rogatego w porze zimowej“; wykład p. Wojciecha Walczaka „O szczepieniu drzewek, zamawianiu i zadatkowaniu nasion“. Dnia 6. marca wygłosił odczyt p. Kucik „O uprawie niektórych roślin pastewnych przez małorolnych gospodarzy“. Na Zgromadzeniu w dniu 4. września wygłosił odczyt p. Walczak „O używaniu nawozów sztucznych przy zasiewach ozimych“. Na Zgromadzeniu zaś dnia 20. listopada miał odczyt p. Józef Wyżykowski, nauczyciel w Łączkach „O celach Kółek rolniczych“.

Staraniem Zarządu powiatowego odbyły się dla członków Kółek rolniczych następujące kursa:

rolniczy w Suchodole, w dniach 7, 8 i 9 czerwca, pod kierownictwem p. Przemysława Cholewy, dyrektora szkoły rolniczej w Suchodole, a przy współudziale grona nauczycielskiego tejże szkoły, i

pożarnictwa w Jaśle w dniach 19, 20 i 21 czerwca.

Jaworów. Delegat Zarządu głównego: Franciszek hr. Colonna-Czosnowski z Ożomli.

Kałusz. Delegat Zarzadu głównego: vacat.

Kamionka strumiłowa. W skład Zarządu powiatowego wchodzą:

Ks. dziekan Kazimierz Aktyl, prezes;
Maryan Bogdanowicz, zastępca prezesa;
Ks. Władysław Oprzędkiewicz, skarbnik;

Kolbuszowa. Delegat Zarządu głównego: Janusz hr. Tyszkiewicz w Weryni.

Kołomyja. Delegat: Eranciszek Najder.

Kosów. Delegat: Dr. Apolinary Tarnawski.

Kraków. Skład Zarządu powiatowego był następujący:

Włodzimierz Tetmajer, prezes;
Dr. Stefan Surzycki, zastępca prezesa:
Józef Zawadzki, sekretarz;
Dr. Sebastyan Stafiej, skarbnik.

I. Działalność Zarządu powiatowego.

Zarząd powiatowy rozwinął w roku ubiegłym o wiele żywszą działalność, aniżeli w roku poprzedzającym. Ideą przewodnią tej działalności była chęć nawiązania bliższych stosunków z Kółkami rolniczemi, chęć zbliżenia się do nich, poznania i częściowego choćby zaspokojenia potrzeb i pragnień Kółek. W celu zastanowienia się nad środkami wiodącymi do powyższego celu 6 razy zbierano się na wspólną naradę, a mianowicie dnia 17. stycznia, 9. lutego, 16. lutego, 23. marca, 22. maja i 18. października; urządzono 3 Zjazdy powiatowe w dniach 30. marca, 8. czerwca i 5. października, wreszcie zorganizowano wspólną wycieczkę dla zwiedzenia większych i mniejszych gospodarstw w okolicy Kocmyrzowa.

Program Zjazdów wypełniały sprawy bieżące oraz odczyty z zakresu ogólnej i rolniczej działalności Kółek rolniczych. A więc na Zjeździe powiatowym w dniu 30. marca, Zarzad powiatowy przedstawił sprawozdanie z działalności za rok 1905. Wiceprezes Dr. Stefan Surzycki, opierając się na danych, otrzymanych z lustracyi Kółek w roku 1905, przeprowadzanej przez p. Joachima Sołtysa, lustratora Zarządu głównego, przedstawił istotny stan Kółek rolniczych powiatu krakowskiego, wskazał dodatnie i ujemne strony w działalności poszczególnych Kółek, wezwał wreszcie wszystkich obecnych do pracy nad poprawą dotychczasowych braków i do powzięcia stosownych

uchwał. Drugi referent p. Józef Cieślewicz, omówiwszy zadania rolnicze Kółek, wskazał, jak należy pracować na roli, a jak nie należy, jeżeli rolnik zamiast strat, zyski ze swej pracy osiągnąć pragnie.

Na Zjeździe w dniu 8. czerwca p. Dr. Sebastjan Stafiej pouczał o „włościach rentowych"; w treściwych słowach wyjaśnił zebranym cel utworzenia tej nowej ustawy, sposób i warunki uzyskania pożyczek, zachęcał wreszcie do jak najszerszego korzystania z niej, stwierdzając korzyści na licznych przykładach.

Nadzwyczajnie uroczystym Zjazdem był Zjazd powiatowy, jaki odbył się w dniu 5. października w Czernichowie. Zjazd ten zaszczycili swoją obecnością liczni członkowie IV-go Zjazdu polskich prawników i ekonomistów. Zwiedzono miejscową kasę pożyczkowo-oszczędnościową, kursa handlowe, istniejące przy Bazarze Kółka rolniczego, instytucyę Towarzystwa szkoły ludowej, przypatrywano się produkcyom ochotniczych straży pożarnych z Wołowic i Czernichowa; następnie zwiedzono średnią szkołę rolniczą, gdzie prof. Konrad Kuhl zademonstrował szereg narzędzi rolniczych, pouczając o znaczeniu i korzyściach każdej poszczególnej maszyny. Nad wieczorem w sali szkolnej rekreacyjnej odbył się dalszy program Zjazdu. Tu przewodniczący p. Włodzimierz Tetmajer w gorących patryotycznych słowach powitał gości, przybyłych z wszystkich trzech dzielnic Polski i oddał dalsze przewodnictwo na Zjeździe p. mecenasowi Wolińskiemu z Poznania. Następnie Dr. Zygmunt Gargas przedstawił zebranym zadania gminnych rad sierocych, które mają czuwać nad tem, aby tysiącom sierót żadna krzywda się nie działa; przedstawił szybki rozwój tych instytucyi w Galicyi i wezwał zebranych do jak najusilniejszego ich popierania.

Następnie referent p. Zawadzki pouczył o wielkich korzyściach, płynących z wspólnej zorganizowanej pracy, obszernie omówił powstanie i dotychczasowy rozwój spółki mleczarskiej w Rybnej, zachęcając obecnych do szerzenia tej idei wspólnej pracy około dobra poszczególnych gmin. Zjazd ten swym nastrojem patryotycznym ogólno polskim wywołał na obecnych bardzo podniosłe wrażenie, uchwalono też jednogłośnie nazwać go uroczystym. Wszystkie odczyty wywoływały szeroką i długotrwałą dyskusyę, co dowodzi najlepiej ogólnego zainteresowania się nimi i korzyści, wypływających ze wspólnych Zjazdów.

Uznając wielkie korzyści, wynikające ze wspólnego zwiedzania gospodarstw rolniczych, Zarząd powiatowy w dniu I/VII zorganizował wspólną wycieczkę do Wadowic, Łuczanowic i Dojazdowa dla zwiedzenia tamtejszych większych i mniejszych gospodarstw. Wycieczka udała się znakomicie, wzięło bowiem w niej udział kilkudziesięciu członków.

Niejednokrotnie zmuszony był Zarząd powiatowy pośredniczyć w usuwaniu nieporozumień, jakie od czasu do czasu pomiędzy członkami różnych Kółek wynikają. Starano się przytem zawsze o jak najbezstronniejsze wyrokowanie i zgodne załatwienie, zwracając uwagę na cel podniosły organizacyi Kółek rolniczych, jakim powinna być li tylko wspólna zgodna praca około dobra ogólnego, wobec którego prywatne urazy, jeżeli nie dadzą się zupełnie usunąć, powinny w każdym razie ustąpić na plan dalszy. I przyznać to musimy, że wśród członków wielu Kółek, rady te i dążenia nasze znajdywały uznanie i poparcie.

Pragnąc wytworzyć jak najściślejszą łączność pomiędzy Zarządem powiatowym, a członkami Kółek, ustanowiono stałego delegata i instruktora dla powiatu krakowskiego. Delegat ten objeżdżając Kółka rolnicze, będzie się starał przedewszystkiem pomagać w rozwiązywaniu najpilniejszych spraw tychże, dlatego też Zarząd powiatowy ma nadzieję, że członkowie Kółek, uznając znaczenie fachowej, szczerej, bezstronnej porady, zechcą się jak najczęściej i z największem zaufaniem doń zwracać. Delegatem tym na rok bieżący został mianowany p. Ludwik Szafrański, kierownik szkoły ludowej w Bronowicach wielkich.

Uznając wielkie znaczenie projektowanego obecnie domu Tow. Kółek rolniczych we Lwowie, Zarząd powiatowy dnia 4. stycznia b. r. powziął uchwałę, przesłać Zarządowi głównemu 200 kor., jako wkładkę członka założyciela.

Z radością podnieść musimy, że w usiłowaniach naszych, zmierzających do podniesienia i ożywienia Kółek rolniczych naszego powiatu, spotykaliśmy się zawsze z jak najszczerszem poparciem ze strony Zarządu głównego.

II. Stan Kółek rolniczych.

1. Kółek w powiecie krakowskim istnieje 32, czyli zaledwie $1/3$ gmin posiada Kółka — z nich 19, to jest 60% przysłało sprawozdanie, 13 zaś nie złożyło dotąd sprawozdań, z tego powodu dane poniżej przytoczone, dotyczą tylko 19-tu Kółek.

2. Ilość członków w 19 Kółkach wynosiła 812, przeciętnie więc 43 członków w Kółku, były jednak 3 Kółka (Branice, Cholerzyn i Rybna) posiadające powyżej 100 członków, 10 Kółek poniżej 30, reszta 6 od 30 do 60. Większość więc Kółek posiadała mniej więcej normalną ilość członków, któraby mogła zupełnie wystarczyć dla prowadzenia działalności Kółka, o ileby większość członków zechciała sama brać udział żywszy w tej działalności i pomagać w tem Zarządom Kółek. Niestety, pomijając już w tym roku liczniejsze chlubne wyjątki, większość członków Kółek słaby bierze udział w pracy swych Zarządów, a w niektórych i same Zarządy nie dawały żadnej inicyatywy.

3. Podnieść tu należy najpierw obojętność członków co do płacenia wkładek na rzecz Kółka. Nie we wszystkich, bo z 19 Kółek w 12 ustanowiono wkładki roczne, wynoszące: w 5 Kółkach po 20 halerzy rocznie, w 5 Kółkach po 50 halerzy i 2 Kółkach po koronie, w reszcie zaś 7-miu Kółek nie oznaczono nawet żadnych wkładek, co sprzeciwia się wprost statutowi. Następnie w tych

Kółkach, które ustanowiły wkładki, członkowie w znacznej części zalegali z niemi: i tak z 441 członków tych dwunastu Kółek zapłaciło wkładkę 244, a 197 nie zapłaciło wcale, oprócz tego wykreślono 138 za nie płacenie wkładek już od dwóch lat. Stosunki więc pod tym względem nie przedstawiają się zadawalniająco, jakkolwiek można pewien postęp na lepsze choćby w tem stwierdzić, że Zarządy Kółek w myśl uchwały przeszłorocznej z marca, na zgromadzeniu delegatów powziętej, zaczynają obecnie ściślej przestrzegać odnośnych wymogów statutowych. Należałoby jednak dalej w tym kierunku postępować i dlatego Zarząd powiatowy zwraca się do Zarządów Kółek z wezwaniem, aby ściśle tego paragrafu statutu o wkładkach przestrzegały.

4. Zarządy Kółek odbyły swych posiedzeń 98, przeciętnie więc po 5 posiedzeń każdy Zarząd, zgromadzeń walnych 78, zebrań niedzielnych i świątecznych odczytowych 245, czyli na każde Kółko przypada rocznie 13 zebrań odczytowych; nie wszystkie jednak Kółka obowiązek ten wypełniły, w niektórych, na szczęście bardzo nielicznych, bo tylko w 2 (Czułów i Przeginia duchowna) zebrania niedzielne wcale się nie odbywały, za to w niektórych innych, jak w Branicach, Bronowicach wielkich, Bronowicach małych, Modlniczce, Nowej wsi szlacheckiej, Woli justowskiej, było tych zebrań więcej, bo od 20 do 30 rocznie, co z uznaniem podnieść należy, zachęcając i pozostałe Kółka, aby w tym kierunku, w myśl uchwał zeszłorocznych, działalność swą ożywiły i rozwinęły.

5. Co do bibliotek, to z 19 Kółek w 11 istnieją małe biblioteczki, 8 zaś Kółek nie posiada żadnej, należałoby więc, aby te Kółka, czy to same, czy w porozumieniu z towarzystwami oświatowemi, postarały się o utworzenie bibliotek.

6. Czasopisma znajdowały się w 17 Kółkach w ilości 48, wszędzie „Przewodnik Kółek rolniczych“, a następnie Prawda, Nowiny, Ojczyzna, Głos Narodu, Przyjaciel ludu i t. d.

* * *

Rozpatrując działalność Kółek naszych w rolniczym kierunku, podnieść należy następujące daty:

7. Nasion do siewu z 19 Kółek, 8 sprowadziło w ubiegłym roku za 1.800 koron.

8. Nawozów sztucznych 9 Kółek sprowadziło za 4.080 koron, czyli, że zaledwie połowa Kółek korzysta z dogodnych warunków, jakie za pośrednictwem Zarządu głównego przy sprowadzaniu nasion i nawozów mogłyby otrzymać niezależnie od znacznej korzyści, osiąganej przez nabywanie doborowych nasion zbóż i okopowych. W tym kierunku więc w naszym powiecie powinny Zarządy Kółek rozwinąć szerszą działalność.

9. Szczepków owocowych z 19 Kółek sprowadziło tylko 5 i to zaledwie 570 sztuk, co stanowi na Kółko 114 sztuk.

10. Maszyn i narzędzi rolniczych sprowadziło zaledwie jedno Kółko: Rybna za 400 koron, a ze sprawozdania wynika, że tylko 8 Kółek w powiecie wogóle wspólne narzędzia i maszyny posiadają, mianowicie Branice, Kryspinów, Rybna i Wyciąże — siewniki, Czułówek, Nowa wieś szlachecka, Rybna — tryery, a oprócz tego Nowa wieś szlachecka i Rybna — brony łąkowe.

11. W ubiegłym roku niektóre (8 Kółek) Kółka wprowadziły uprawę kilku nowych odmian zbóż i okopowych (buraków pastewnych, ziemniaków, brukwi, marchwi i rzepy ścierniskowej), większa część jednak Kółek tem się niestety nie zajmowała i na to Zarządy Kółek powinny baczniejszą zwrócić uwagę, tem bardziej, gdy ze strony Zarządu głównego i Towarzystw rolniczych znajdować mogły w tem wszelką pomoc.

12. Podnieść za to należy zmianę uprawy zagonowej na płaską, którą przeprowadzono za inicyatywą 8 Kółek w ich gminach; jak również podorywanie ściernisk, które również staje się co raz to częstsze wskutek inicyatywy i przykładu członków Kółek.

13. Melioracye łąk czy to przez osuszenie, czy przez nawożenie, rozpoczęto w czterech Kółkach, drenowanie w dwu.

14. Doświadczenia z odmianami zbóż głównie z owsem, jęczmieniem i ziemniakami, a także z nawożeniem pól ornych i łąk, przeprowadzono w 8 Kółkach. Jak z powyższego widać, rolnicza działalność, jakkolwiek powoli, rozwija się, ale nie w tych rozmiarach, jakby należało, i tutaj Kółka nasze mają przed sobą jeszcze wiele do przeprowadzenia, gdyż powinny pamiętać, że to jest główny cel ich istnienia.

* * *

15. W powiecie krakowskim, niestety, jeszcze dotąd przeważa mylne zapatrywanie na Kółka rolnicze, jak na instytucye przeważnie handlowe, a właściwie, ściśle mówiąc, jako na sklepiki z pominięciem rolniczej działalności; to też z 19-tu naszych Kółek, 17 posiadało sklepiki, z z nich 3 były we własnym zarządzie, a 14 w dzierżawie. Jakkolwiek należy uznać pożyteczność istnienia dla wsi wielu z tych, chociaż nie wszystkich sklepików, to jednakże nie powinny Kółka nasze uważać utworzenia ich za główny cel swej działalności, po której spełnieniu mylnie sądzą, że już nic ważniejszego nie pozostaje do roboty. Oprócz tego powinny Kółka przy oddawaniu w dzierżawę zwracać baczną uwagę na warunki dzierżawy, ażeby wydzierżawiane sklepiki, jeżeli już nie mogą być prowadzone we własnym zarządzie, dostarczały Kółkom istotne zyski, a nie były tylko upozorowaniem dla prywatnych przedsiębiorstw, które nie mają żadnych praw do korzystania z ulg, przyznanych Kółkom rolniczym. Czynsze dzierżawne w 12 wydzierżawionych sklepikach, które dostarczyły dat, wynosiły w 1906 roku 2.100 koron,

pozostałe Kólka nie podały wysokości czynszu. Wysokość czynszu waha się od 6 koron (Prądnik czerwony) do 600 koron (Wola justowska). Ogólna suma udziałów podana tylko w sprawozdaniach 6 Kółek, wynosi 3.020 koron. Z 17 sklepików, 13 posiada trafiki, sprzedaż wina i napojów słodkich. Sklepiki wszystkich Kółek krakowskich nie zajmowały się zakupnem i sprzedażą zboża, a jedynie tylko 3 Kółka prowadziły handel jajami. Tylko 5 sklepików ubezpieczyło swe towary na 3 500 koron, co powinno uledz koniecznej zmianie, wobec wyraźnych zarządzeń Zarządu głównego, wymagających od wszystkich sklepików ubezpieczenia towarów, ze względu na utrwalenie bytu tych sklepików.

* * *

16. Straży ochotniczych przy Kółkach, było w tych 19 Kółkach tylko 4: w Toniach, Wyciążach, Przegini duchownej, Branicach. Ta nizka cyfra tłómaczy się tylko tem, że w niektórych gminach, gdzie są Kółka, istnieją ochotnicze, lub też gminne straże ogniowe. Podnieść jednak należy, że z tych 19 Kółek, w 7 gminach nie ma żadnej straży, tu więc Kółka powinnyby założyć straż własną.

17. Na cele publiczne, czy to kościelne czy inne, Kółka dały 824 koron, z czego 319 na cele kościelne, a 505 na pomoc szkołom, na sikawki i t. d.

18. Podnieść należy także, że niektóre Kółka, zgodnie z zeszłorocznemi uchwałami, starały się ożywić życie towarzyskie i dostarczyć ludowi zdrowej i pożytecznej zabawy, przez urządzanie przedstawień dramatycznych, jasełek, obchodów uroczystych i t. d. W tym kierunku szczególniej odznaczyło się Kółko w Toniach, gdzie „Betleem Polskie“ urządzone za inicyatywą pana Lucyana Rydla cieszyło się wielkiem i zasłużonem powodzeniem.

19. Na koniec podnieść należy, że dzięki inicyatywie Kółka rolniczego w Bronowicach wielkich, założona została tamże Spółka oszczędności i pożyczek i utworzono gminną radę sierocą, zgodnie z uchwałą Zjazdu powiatowego.

Oto w krótkości przedstawiony obraz działalności Kółek w naszym powiecie. Jakkolwiek nie jest wielki plon tej pracy, jakkolwiek wielkie w niej luki jeszcze widzimy, jakkolwiek tylko niektóre Kółka podejmowały przeważną część spraw, które statut ich uwadze poleca, to wszakże stwierdzić możemy pewien postęp na lepsze i w zwróceniu już trochę większej uwagi na rolniczą działalność oraz oświatową, jakkolwiek wogóle dotychczas niedostateczną, i w większem poczuciu obowiązkowości Zarządów Kółek, aniżeli to dotychczas było. To też obowiązkiem Zarządów Kółek jest w tej naprawie stosunków nie ustawać, aby Kółka powiatu krakowskiego mogły się w przyszłości zrównać co do owocowości i rozmiarów swej pracy z Kółkami innych powiatów, bardziej posuniętemi w rozwoju rolniczym i ekonomicznym.

* * *

Dnia 7. czerwca 1907, odbyło się ukonstytuowanie nowego Zarządu powiatowego, które dało rezultat następujący:

Dr. Stefan Surzycki, prezes;
Józef Serczyk, zastępca prezesa;
Józef Zawadzki, sekretarz;
Dr. Sebastyan Stafiej, skarbnik.

Krosno. W skład Zarządu powiatowego wchodzili:

Dr. Stanisław Starowiejski-Biberstein, prezes;
Michał Mięsowicz, zastępca;
Konstanty Holzer, sekretarz.

Zarząd ten nie funkcyonuje, przeto zarządzone zostaną po zamianowaniu delegata nowe wybory.

Limanowa. Delegat Zarządu głównego: Józef Beck, sekretarz Rady powiatowej.

Lisko. Delegat Zarządu głównego: vacat.

Lwów. Delegat Zarządu głównego: Dr. Bronisław Dulęba.

W roku sprawozdawczym odbyły się, staraniem delegata powiatowego, cztery Zjazdy okręgowe Kółek rolniczych, a mianowicie:

1. W dniu 11. lutego w Zubrzy, na którym wygłosili referaty: Dr. Zygmunt Gargas „O właściwych zadaniach i celach Kółek rolniczych“, Antoni Maślanka „O warunkach podniesienia gospodarstwa małorolnego“ i Wojciech Mendychowski „Pszczelnictwo, jako ważna gałąź uboczna gospodarstwa wiejskiego“. (Dokładne sprawozdanie z tego Zjazdu znajduje się w „Przewodniku Kółek rolniczych“ z r. 1906 na str. 106).

2. W dniu 3. kwietnia w Sokolnikach. Zjazd ten połączony był ze świętem sadzenia drzew owocowych. Referaty wygłosili: instruktor sadownictwa przy Zarządzie głównym, Poluszyński „O warunkach rozwoju sadownictwa w gospodarstwie małorolnem“ i inspektor rolnictwa Stamirowski „O uprawie roślin okopowych“. (Przewodnik Kółek rolniczych“ z r. 1906, str. 198).

3. W dniu 5. kwietnia w Rzęśnie polskiej. Po poświęceniu sztandaru ochotniczej straży pożarnej Kółka rolniczego i sadzeniu drzewek owocowych, wygłosili referaty: Dr. Zygmunt Gargas „O radach sierocińskich w powiecie lwowskim“ i inspektor rolnictwa Stamirowski „O uprawie roślin pastewnych“. („Przewodnik“ z r. 1906, str. 198).

4. Czwarty Zjazd okręgowy, połączony z uroczystością poświęcenia nowego budynku szkolnego, domu gminnego i Kółka rolniczego, fabryki wyrobu jabłecznika i fabryki dachówek cementowych, odbył się w Siemianówce, w dniu 23. września. Referaty wygłosili: Michał Olearczyk „O wyrobie napojów owocowych“, Jan Dereń „O wyrobie dachówek cementowych“ i radca sądowy ze Szczerca, Mieczysław Rossowski „O kasach sierocińskich

i zakładaniu gminnych rad sierocych". („Przewodnik" z r. 1906, str. 398).

Doroczny Zjazd Kółek rolniczych powiatu lwowskiego, odbył się w dniu 28. grudnia w sali Rady miejskiej we Lwowie. Po streszczeniu przez delegata powiatowego całorocznej jego działalności, wygłosili referaty: delegat Zarządu głównego na powiat rudecki, p. Surówka „O korzyściach z należenia Kółek rolniczych do c. k. Towarzystwa gospodarskiego", inspektor rolnictwa Stamirowski „O rolnictwie" i p. Zygmunt Olszewski „O hodowli królików w gospodarstwie włościańskiem". („Przewodnik" z r. 1907, str. 48).

Staraniem delegata powiatowego, odbyły się w roku sprawozdawczym dla członków Kółek rolniczych powiatu lwowskiego, następujące kursa:

handlowy w dniach od 16. do 24. marca w Kamienopolu, w którym brało udział 32 uczestników. („Przewodnik" z r. 1906, str. 178);

pszczelnictwa: *a*) w czasie od 26. do 31. marca w Zubrzy, w obecności 34 uczestników (Przewodnik" z r. 1906, str. 197); *b*) w czasie od 18. do 23. czerwca w Siemianówce, w obecności 30 uczestników („Przewodnik" z r. 1906, str. 303).

Ochotnicze straże pożarne Kółek rolniczych powiatu lwowskiego, wzięły udział w uroczystości odsłonięcia pomnika Bartosza Głowackiego we Lwowie, w dniu 8. lipca, pod przewodnictwem delegata powiatowego.

* * *

W dniu 9. kwietnia 1907 r., odbyło się we Lwowie Zgromadzenie delegatów Kółek rolniczych, na którem wybrany został Zarząd powiatowy. Skład tego Zarządu jest następujący:

Dr. Bronisław Dulęba, prezes;
Adam br. Horoch, zastępca prezesa;
Stanisław Janicki, sekretarz;
Piotr Sajan, skarbnik.

Członkowie Zarządu: A. Bucichowski, Dymitr Forlalczyk, M. Olearczyk, dr. Ernest Adam, J. Bartel, A. Stankiewicz, K. Huppenthal, Z. Lang, A. Tyszkowski, J. Zagaja, L. Kühnert, ks. A. Hentschel i F. Nakonieczny. Oprócz powyższych, należą do Zarządu powiatowego delegaci Rady powiatowej lwowskiej: ks. Tabaczkowski i p. Miksiewicz i delegat Oddziału galicyjskiego Tow. gospodarskiego, St. Komornicki (drugi delegat A. br. Horoch). — Obszerne sprawozdanie z tego Zgromadzenia znajduje się w „Przewodniku Kółek rolniczych" z r. 1907, na str. 249.

Łańcut. W skład Zarządu powiatowego wchodzą:

Bolesław Żardecki, prezes;
Ks. Antoni Tyczyński, zastępca presesa;
Jan Kolek, sekretarz i skarbnik.

Sprawozdanie rachunkowe:

Dochody.

Pozostałość z roku 1905	26·96	kor.
Subwencya Wydziału Rady powiatowej w Łańcucie	400·—	„
Subwencya Wydziału krajowego .	400·—	„
„ kasy Zaliczkowej w Łańcucie	600·—	„
Ze sprzedaży drzewek i jarzyn z ogrodu	436·65	„
Razem . .	1863·61	kor.

Rozchody:

Ogólna administracya	9·—	kor.
Płaca ogrodnika	408·—	„
Czynsz dzierżawy ogrodu	210·60	„
Robocizna i nawozy	948·20	„
Nasiona	54·—	„
Razem . .	1629·80	kor.

Pozostałość na rok 1907: 233 koron 81 hal.

Posiedzeń Zarządu powiatowego, odbyło się w roku sprawozdawczym 6.

Z inicyatywy Zarządu powiatowego powstał Bank ziemski w Łańcucie; czynności połączone z organizacyą Banku nie pozwoliły Zarządowi powiatowemu rozwinąć szerszej akcyi. Zarząd powiatowy założył i prowadzi na większe rozmiary szkółkę drzew owocowych.

Mielec. Delegat Zarządu głównego: Jan Rydel z Woli mieleckiej.

Mościska. W skład Zarządu powiatowego wchodzą:

Jan Mars, prezes;
Ks. Adam Dudziński, zastępca prezesa;
Dr. Józef Langer, sekretarz;
Leopold Masiuk, skarbnik.

Sprawozdanie rachunkowe.

Dochody Zarządu powiatowego wynosiły:	2436·73	kor.
Rozchody	1986·57	„

Pozostałość na rok 1907 wynosi: 450 koron 16 hal.

Posiedzeń Zarządu powiatowego odbyło się 2, a Wydziału wykonawczego 5.

Lustracye wszystkich Kółek rolniczych w powiecie, przeprowadził urzędnik biura Zarządu powiatowego, p. August Hojak.

Staraniem Zarządu powiatowego odbyły się dla członków Kółek rolniczych w powiecie następujące kursa:

sadownictwa, w dniach 27, 28 i 29 listopada w Mościskach, w którym wzięło udział 41 uczestników;

weterynaryjno-hodowlany, w dniach 21, 22, 23 i 24 stycznia 1907, w obecności 87 uczestników:

W myśl §. 30. statutu Towarzystwa, Zarząd powiatowy zamianował dla każdej gminy w po-

wiecie męża zaufania, którego działalność określona jest osobną instrukcyą.

Myślenice. Skład Zarządu powiatowego był następujący:

Ks. Stanisław Zastawniak, prezes;
Stanisław Zacharyasz, zastępca prezesa;
Franciszek Furmanik, sekretarz;
Andrzej Średniawski, skarbnik.

Zarząd ten nie funkcyonuje, przeto po mianowaniu delegata, przeprowadzone zostaną nowe wybory.

Nadwórna. Delegat Zarządu głównego: vacat.

Nisko. Delegat: Michał Fornelski, radca sądowy.

Nowy Sącz. Delegat Zarządu głównego: Adam hr. Stadnicki z Nawojowej.

Nowy Targ. Delegat: Dr. Jan Bednarski.

Pilzno W skład Zarządu powiatowego wchodzą:

Mikołaj hr. Rey, prezes;
Józef Frenkel, zastępca prezesa;
Leopold Jacobi, sekretarz;
Marceli Szczeklik, skarbnik.

Podhajce. Delegat Zarządu głównego: vacat.

Przemyśl. Skład Zarządu powiatowego jest następujący:

Władysław książę Sapieha, prezes;
Józef Midowicz, zastępca prezesa;
Antoni Brzoza, sekretarz;
Ks. infułat Federkiewicz, skarbnik.

W roku sprawozdawczym dochody Zarządu powiatowego wynosiły 1048 kor. 49 hal., rozchody 652 kor. 64 hal., na rok 1907 pozostało zatem 395 kor. 85 hal.

Posiedzeń Zarządu powiatowego odbyło się 6.

W dniu 4. maja odbyło się w Przemyślu Zgromadzenie powiatowe, w którem wziął udział między innymi z Zarządu głównego prezes p. Artur Cielecki. Referaty wygłosili: p. Tadeusz Stamirowski „O działalności Kółek rolniczych w kierunku ulepszenia gospodarstw włościańskich"; Dr. Bron. Dulęba „O działalności Towarzystwa Kółek rolniczych w ogólności, a w szczególności na polu oświatowem i handlowo-przemysłowem"; p. Kazimierz Hatschir „O warunkach zakładania i prowadzenia sadów".

Lustracye Kółek rolniczych, przeprowadził sekretarz Zarządu powiatowego, p. Antoni Brzoza.

Przemyślany. W skład Zarządu powiatowego, ukonstytuowanego w dniu 20. listopada 1907 r., wchodzą:

Stanisław Kędzierski, prezes;
Roman Tyzenhaus, zastępca prezesa;
Edward Reicher, sekretarz;
Dr. Stanisław Hyżycki, skarbnik.

Dochody wynosiły	182·00 kor.
Rozchody	172·96 „
Pozostałość na rok 1907	9·07 kor.

Posiedzeń odbył Zarząd powiatowy w roku sprawozdawczym cztery; Zjazdów powiatowych trzy.

Staraniem Zarządu powiatowego, odbył się dla członków Kółek rolniczych kurs handlowo-weterynaryjny.

Lustracye Kółek rolniczych przeprowadzono w Alfredówce, Tucznem, Niedzieliskach, Świrzu, Uszkowicach, Chlebowicach świrskich — przez sekretarza Zarządu powiatowego, p. Edwarda Reichera.

Rawa ruska. Delegat Zarządu głównego: Antoni Skibniewski, właściciel dóbr z Ulicka.

Rohatyn. Delegat Zarządu głównego: Franciszek Biesiadecki z Rohatyna.

Ropczyce. Skład Zarządu powiatowego jest następujący:

Tadeusz Skołuba, prezes;
Ks. Walenty Grochola, zastępca prezesa;
Jan Piątek, sekretarz.

W roku sprawozdawczym Zarząd powiatowy urządził jedno Zgromadzenie powiatowe, które odbyło się w dniu 9. czerwca w Lubzinie. Z Zarządu głównego brał w niem udział inspektor rolnictwa, p. Jan Profic.

W dniach 22, 23 i 24 sierpnia, odbył się w Ropczycach kurs pożarnictwa dla członków Kółek rolniczych.

W dniach 5, 6 i 7 marca, odbył się w Paszczynie kurs sadownictwa.

Rudki. W skład Zarządu powiatowego wchodzą:

Ks. Władysław Frydel, przewodniczący;
Ks. Wojciech Giemza, zastępca;
Karol Surówka, sekretarz.

Z roku 1905 pozostał niedobór w kwocie 8 K., zaś z końcem roku 1906 wzrósł do kwoty 100 koron.

Zarząd powiatowy odbył 3 posiedzenia i urządził 1 Zgromadzenie powiatowe.

Dla członków Kółek rolniczych sprowadzono w r. 1906, 820 drzewek owocowych, urządzono kilkanaście pól doświadczalnych ze zbożami i nawozami sztucznymi, uzyskano 1 stacyę buhaja, 6 chlewni rasy Jorskshiry, 30 par królików rasowych, tudzież 1 subwencyę w kwocie 300 koron rocznie dla ogiera licencyonowanego.

W jesieni zakupiono dla członków Kółek rolniczych, przy pomocy subwencyi Rady powiatowej w Rudkach, 70 cetnarów doborowego żyta i pszenicy na zasiewy ozime.

9 członków Kółek rolniczych wzięło udział w wystawie targowej bydła rozpłodowego we Lwowie i uzyskali tam 7 nagród w ogólnej kwocie 400 koron.

Zarząd powiatowy urządził dwie wycieczki, a mianowicie: do Lwowa na uroczystość odsłonięcia pomnika Bartosza Głowackiego i do Sambora na uroczystość odsłonięcia pomnika Tadeusza Kościuszki; w każdej wycieczce wzięło udział z górą po 100 włościan.

W roku 1906 założono trzy nowe Kółka rolnicze, a mianowicie: w Katarynicach, w Manastercu i w Łowczycach. Delegat Zarządu głównego, K. Surówka, zlustrował w 1906 r. 15 Kółek rolniczych, niektóre dwukrotnie.

Rzeszów. Skład Zarządu powiatowegó jest następujący:

Aleksander Dąmbski, prezes;
Ks. Stanisław Siara, zastępca prezesa;
Wincenty Turowski, sekretarz.

D o c h o d y.

Pozostałość kasowa z r. 1905 . . .	104·41 K.
6% dywidendy od książeczki udziałowej w Związku handlowym	24·— „
Subewncye Rady pow. Rzeszowie . .	200·— „
Razem	328·41 K.

R o z c h o d y.

Druki i portorya	16·40 K.
Koszta kursu weterynaryjno-hodowlan.	127·91 „
Razem	144·31 K.

Pozostałość na rok 1907 wynosi 184 koron 10 halerzy.

Posiedzeń Zarządu powiatowego odbyło się w roku sprawozdawczym dwa.

W dniu 6. marca odbył się w Rzeszowie Zjazd powiatowy Kółek rolniczych z następującym porządkiem dziennym: 1) Sprawozdanie z działalności Zarządu i kasowe; 2) sprawozdanie z kursu sadownictwa; referat p. Tadeusza Stamirowskiego „O zadaniach i działalności Kółek rolniczych“.

W roku sprawozdawczym odbył się dla członków Kółek rolniczych rzeszowskiego powiatu kurs weterynaryjno-hodowlany.

Sambor. W skład Zarządu powiatowego wchodzą:

Tomasz Ujejski, prezes;
Stanisław Stefanowski, zastępca prezesa;
Stanisław Borkowski, sekretarz i skarbnik.

S p r a w o z d a n i e k a s o w e.

Przychody	638·59 K.
Wydatki	609·59 „
Zapas kasowy	19·— K.

W r. 1906 otrzymał Zarząd powiatowy od Rady powiatowej w Samborze subwencyę w kwocie 200 kor., a od Zarządu głównego T. K. r. na urządzenie kursu sadowniczego i na lustracye, w łącznej kwocie 200 koron.

Celem zalatwienia spraw bieżących odbył Zarząd pow. w r. 1906 9 posiedzeń.

Z ważniejszych spraw, jakie na tych posiedzeniach załatwiono, wyszczególniamy następujące:

1) Przeprowadzono rozdział powiatu na lustracyjne okręgi, które powierzono opiece wybranych przez Zarząd powiatowy mężów zaufania.

2) Przyjmowano do wiadomości sprawozdania lustratorów Zarządu głównego i powiatowego z przeprowadzonych szkontrów w sklepach Kółek rolniczych na Powodowej, Średniej, w Biskowicach, Strzałkowicach, i w Radłowicach.

3) Wydawano zarządzenia: a) w sprawie kursu sadownictwa, b) w sprawie zakładania straży ogniowych, czytelń i bibliotek i c) w sprawie sprowadzania nawozów sztucznych, nasion i grysu.

4) Powzięto uchwałę w sprawie wynajęcia razem z Oddziałem c. k. galic. Towarzystwa gospodarskiego wspólnego lokalu na kancelaryę, w której utrzymywanym ma być dyżur i gdzieby umieścić było można księgi, akta i bilioteki obydwóch instytucyi,

Z g r o m a d z e n i e p o w i a t o w e odbyło się w dniu 20. maja w Wojutyczach. Na porządku dziennymtego zebrania był: 1) referat prezesa Zarządu głównego, p. Artura Cieleckiego, o korzyściach jakie gospodarze odnieść mogą z Kółek rolniczych, w razie zastosowania się do przepisów statutu Towarzystwa.

2 Referat p. Profica o poprawie pastwisk i 3) pouczenie p. Michała Iwanczyszaka o obchodzeniu się z centryfugą (z demonstracyą), tudzież o korzyściach wynikających z zakładania spółek mleczarskich.

S z k o n t r a i l u s t r a c y e Kółek przeprowadzono w r. 1906 w następujących miejscowościach:

1) W Radłowicach, Uhercach zapłatyńskich, na Powodowej i Oziminie, przeprowadził lustracye wiceprezes p. Stefanowski.

2) W Nadybach, Wojutyczach, Sąsiadowicach i Biskowicach, sekretarz Zarządu powiatowego, p. Borkowski, w końcu:

3) W Brzegach, mąż zaufania Zarządu, pan Wiktor Balicki.

Zarząd powiatowy u d z i e l i ł p o m o c y i p o r a d:

1) Zarządowi Kółka w Strzałkowicach w sprawie sporu z członkami Kółka i gminy.

2) Zarządowi Kółka na Powodowej w sprawie ze sklepikarzem, Michałem Brudką.

3) Zarządowi Kółka w Biskowicach w sprawach gospodarskich, i

4) członkom gminy Dublany w sprawie założenia Kółka rolniczego w tej miejscowości.

Zarząd powiatowy tak zapomocą odezw, jakoteż za pośrednictwem swych delegatów, zachęcał Kółka rolnicze: 1) do przystępywania do Oddziału c. k. galic. Tow. gospod. w charakterze członków czynnych, 2) do zakładania sadów, 3) do czynienia próbnych doświadczeń z nawozami sztucznymi, 4) do poprawiania łąk i pastwisk, 5) do sprowa-

dzania doborowych nasion i odpowiednich narzędzi rolniczych.

Dla braku funduszów nie mógł Zarząd powiatowy rozwinąć swej działalności w sposób odpowiadający interesom członków Kółek rolniczych w swoim powiecie i uczynićby to mógł jedynie przy wydatniejszej pomocy ze strony Rady powiatowej i Zarządu głównego Towarzystwa.

Sanok. Skład Zarządu powiatowego jest następujący:

Jan hr. Potocki, prezes;
Dr. Łobaczewski, zastępca;
Prof. Adam Pytel, sekretarz;
Dr. Jacek Jabłoński, skarbnik.

W roku sprawozdawczym odbył się na Posadzie jaćmierskiej w dniu 21. października Zjazd Kólek rolniczych pow. sanockiego. Wygłosili na nim referaty: prof. A. Pytel „O działalności Towarzystwa Kółek rolniczych" i prof. Golczewski „O potrzebie opiekowania się młodzieżą włościańską, uczęszczającą do szkół wyższych". Z Zarządu głównego brał udział w Zjeździe Dr. Bron. Dulęba.

Skałat. Delegat Zarządu głównego: Ks. Aleksander Panek z Hałuszczyniec.

Śniatyn. Delegat: vacat.

Sokal. Delegat: vacat.

Stanisławów. Skład Zarządu powiatowego jest następujący:

Mieczysław Brykczyński, prezes;
Maryan Jaroszyński, zastępca;
Ks. Leopold Kaściński, sekretarz;
Tadeusz Burzyński, skarbnik.

Stary Sambor. Delegat Zarządu głównego: vacat.

Stryj. Delegat: Jan Profic z Bereźnicy.

Tarnobrzeg. W skład Zarządu powiatowego wchodzą:

Zbigniew Horodyński, prezes;
Ks. kan. Józef Kasprzycki, zastępca prezesa;
Władysław Czeppe, sekretarz i skarbnik.

Sprawozdanie kasowe.

Dochody.

Pozostałość z r. 1905	124·81 K.
Subwencya Rady powiatowej:	
a) za rok 1905	60·— „
b) za rok 1906	60·— „
Zwrot połowy wkładek członków wspierających tarnobrzeskiego powiatu za lata 1905, 1906 od Zarządu głównego	87·50 „
Wkładki członków	20.— „
Razem	352·31 K.

Pozostałość na rok 1907 wynosi 286 koron 99 halerzy,

W roku sprawozdawczym Zarząd powiatowy odbył jedno posiedzenie.

Zjazdy okręgowe Kółek rolniczych odbyły się dwa. Na porządku dziennym tych Zjazdów były sprawy,

a) Wybór członków Zarządu powiatowego;

b) Pogadanka w sprawie ulepszenia pastwisk i gruntów gminnych;

c) Referat o używaniu krów do roboty.

Lustracye Kółek rolniczych przeprowadził Zarząd powiatowy w Majdanie zbydniowskim i Machowie.

Tarnów. Skład Zarządu powiatowego jest następujący:

Ks. kan. Dr. Stanisław Dutkiewicz, prezes;

Dr. Włodzimierz Krzeczunowicz, zastępca presesa;

Henryk Ściborowski, sekretarz.

W roku sprawozdawczym odbył się za staraniem Zarządu powiatowego czterodniowy Kurs rolniczy w Tarnowie, w dniach 5, 6, 7 i 8 marca w którym brało udział 43 słuchaczy z powiatów: Tarnów, Brzesko, Dąbrowa, Grybów, Wieliczka, Nowy Targ, Jasło.

Tarnopol. W skład Zarządu powiatowego wchodzą:

Dr. Celestyn Podlewski, prezes;
Bogusław Cieński, zastępca prezesa;
Zygmunt Karpiński, sekretarz;
Władysław Arciszewski, skarbnik.

Sprawozdanie kasowe:

Dochody:

Pozostałość kasowa z r. 1905 . . .	86·47 K.
Subwencye:	
a) Wydział pow. w Zbarażu . . .	10·— „
b) „ „ w Trembowli .	50·— „
c) „ „ w Tarnopolu . .	100·— „
d) Kasa Oszczędności w Tarnopolu	100·— „
e) Bank powiatowy w Tarnopolu .	100·— „
f) Gmina miasta Tarnopola . . .	100·— „
Razem .	546·47 K.

Rozchody:

Koszta kursów, zakupno książek, lustracye Kółek rolniczych, księgi, druki, opłaty pocztowe, premie dla uczestników Kursów, najem lokalu na kursa itd. . . .	448·69 K.

Posiedzeń Zarządu powiatowego odbyło się w roku sprawozdawczym sześć. Załatwiano na nich sprawy ogólne, jak urządzanie zebrań, Kursów, organizacya Kółek i t. p, oraz sprawy bieżące.

Staraniem Zarządu powiatowego, odbyły się w roku sprawozdawczym dla członków Kółek

rolniczych tarnopolskiego powiatu następujące Kursa:

3-dniowy Kurs weterynaryjno-hodowlany:

3-dniowy Kurs pszczelniczy;

2-dniowy Kurs chowu drobiu;

W czasie tych Kursów wygłosili referaty: radca sądowy Kozak „O radach sierocych"; Leonard Turski „O uprawie tytoniu"; Dr. H. Sawczyński „O włościach rentowych"; Dr. C. Podlewski „O własnym domu Towarzystwa Kółek rolniczych we Lwowie"; Ant. Doczman „O opustach podatkowych".

W roku sprawozdawczym odbyły się dwa Zjazdy powiatowe.

Zarząd powiatowy przeprowadził lustracye następujących Kółek rolniczych: Bucniów, Chodaczków wielki, Seredyńce, Isypowce (3 razy), Kokutkowce (3 razy), Petryków, Zagrobela i Janówka.

Tłumacz. Skład Zarządu powiatowego jest następujący:

Stanisław Oroszeny Bohdanowicz, prezes;

Zastępca prezesa: vacat;

Wacław Wencel, sekretarz i skarbnik.

Trembowla. W skład Zarządu powiatowego wchodzą:

Ks. Stanisław Korzeniowski, prezes;
Bogusław Cieński, zastępca prezesa;
Franciszek Szczepan, sekretarz;
Jarosław Paszkowski, skarbnik.

Turka. Delegat Zarządu głównego: vacat.

Wadowice. Delegat: Dr. Jan Iwański.

Wieliczka. Skład Zarządu powiatowego jest następujący;

Henryk hr. Mieroszowski, prezes;
Jan Kanty Tatara, zastępca prezesa;
Jakób Szydłak, sekretarz;
Marcin Rembacz, skarbnik.

Pozostałość kasowa z r. 1905 wynosiła 30 K. Rozchodów nie było żadnych, gdyż drobne wydatki na portorya itp. ponosili prezes i wiceprezes z własnych funduszów. Pozostało na r. 1907 30 K.

Zarząd powiatowy odbył w roku sprawozdawczym dwa posiedzenia, na których załatwiano sprawy bieżące i zastanawiano się nad obudzeniem życia w Kółkach rolniczych.

Zgromadzeń powiatowych odbyło się sześć. Urządzano na nich wykłady i pogadanki w sprawach rolniczych i handlowych Kółek rolniczych.

Lustracye Kółek rolniczych przeprowadził wiceprezes Zarządu powiatowego p. Tatara: w Zakliczynie, Facimiechu, Wróblowicach, Zabierzynie, Radziszowie, Raciborsku, Gdowie, Węgrzcach i Koźmicach.

W celu zawiązywania nowych Kółek, był w Czasławiu, Bogucicach, Bilczycach, Przewozie, Rybitwach, Winiarach i Konicach.

Zaleszczyki. Delegat Zarządu głównego: Dr. Adam Głażewski w Chmielowej.

W dniu 25. kwietnia odbył się w Zaleszczykach wiec rolniczo-gospodarczy Kółek rolniczych, na którym wygłosili referaty: Dr. Br. Dulęba „O potrzebie asocyacyi, o zadaniach Kółek rolniczych i ich rozwoju pod trzema zaborami"; J. Wasung „O warunkach działalności rolniczej na małej własności"; Dr. Tabaczyński „O chowie bydła na małej własności"; K. Reiter „O korzyściach hodowli królików na wsi"; Dr. Kimelman „O ważniejszych gałęziach gospodarstwa małorolnego"; J. Brzeziński „O korzyściach zakładania sadów przez włościan".

Zbaraż. Delegat Zarządu głównego: vacat.

Złoczów. W skład Zarządu powiatowego wchodzą:

Adam Bartkiewicz, prezes;

Dr. Władysław Wiśniewski, zastępca prezesa;

Jan Nebelski, sekretarz i skarbnik.

Pozostałość kasowa z r. 1905 wynosiła 17 K. 98 hal. Dochody w roku sprawozdawczym 114 K„ razem 181 K. 98 hal. Rozchody wynosiły 87 K. 13 hal., na rok 1907 pozostalo zatem 94 K. 85. hal.

Zarząd powiatowy odbył 5 posiedzeń, na których omawiano sprawy zgromadzeń powiatowych, oraz składano sprawozdania z dokonanych lustracyi Kółek.

W roku sprawozdawczym odbyły się 2 Zgromadzenia powiatowe, a to: 28 stycznia i 14. października. Na I. zgromadzeniu oprócz spraw formalnej natury był wykład o włościach rentowych (ref. Nebelski) i o dobrej gospodarce rolnej (ref. Stamirowski), tudzież o używaniu krów do zaprzęgu, przyczem Zarząd dał parę chomont do losowania, a parę wypożycza. Na II. zgromadzeniu: o radach sierocych i ponownie o włościach rentowych.

W roku 1906 lustrowane były Kółka w Jelechowicach, Zarwanicy, Kniażem, Hucisku Oleskiem i Jasionowcach.

Udzielono porad Kółkom rolniczym:

w Jasionowcach w sprawie uzyskania trafiki,

w Jelechowicach tak samo,

w Zarwanicy w różnych sprawach,

w Nowosiółkach, Jasionowcach, Kondratowie i Hucisku w sprawie nabywania otrąb.

Zarząd powiatowy urządził przy pomocy Zarządu głównego wykłady z rolnictwa od 25. III. do 1. IV. w Skwarzawie, Kniażem, Białym Kamieniu, Jelechowicach, Uszni i Jasionowcach — przyczem zwiedzano lepiej prowadzone gospodarstwa włościańskie.

Żółkiew. Delegat: Roman Kamieński z Kłodna.

Żydaczów. Delegat Zarządu głównego: Ks. Jan Trzopiński w Kochawinie.

Żywiec. Delegat: Włodzimierz Nawratil.

Członkowie Zarządu powiatowego zostali wprawdzie wybrani w r. 1905, lecz dotychczas nie ukonstytuowali się i Zarząd nie objawia żadnej działalności.

Sprawozdanie

o stanie i działalności Kółek rolniczych w roku 1906.

A.

Statystyczne zestawienia

z poszczególnych Kółek rolniczych, w ugrupowaniu według powiatów. opracowane na podstawie sprawozdań, złożonych przez Zarządy Kółek rolniczych.

(Kółka rolnicze, przy których pomieszczono gwiazdkę, złożyły wkładkę członka wspierającego na rok 1906).

Uwaga: W rubryce: „*Kółko rolnicze posiada na użytek wspólny maszyny*“: oznacza litera „s“ **siewnik rzędowy**; litera „t“ **tryer**, litera „m“ **młocarnię**, litera „w“ **wialnię** lub **młynek**, lit. „ż“ **żmijkę**, lit. „p“ **pług**, lit. „b“ **bronę łańcuchową**, lit. „e“ **ekstyrpator**, lit. „wl“ **walec**, lit. „wg“ **wagę bydlęcą**, lit. „o“ **ogartywacz** lub **płużek**.

Liczba porządkowa	Powiat i siedziba Kółka rolniczego	Ilość członków	Ilość zebrań	Wartość własnych budynków	Czytelnia Kółka roln. liczy: dzieł:	czasopism:	Kółko rolnicze sprowadziło w r. 1905 za kwotę w koron.: Nasion	Nawozów sztucznych	Maszyn rolniczych	Drzew. owoc.	K. r. posiada na wspólny użytek maszyny	K. r. wprowadziło: odmiany zbóż	nawożenie łąk	rośliny pastewne	zmiany w upraw.	robotę krowami	drenowano na morgach	Sklep Kółka roln.: w własnym zarz.	wydzierżaw.	Z dzierżawy sklepu wpłynęło koron	Udziały członków w koronach	Przy sklepie Kółka roln. znajduje się: trafika tyton.	sprzedaż wina	napoi słodz.	zakupno zboża za kwotę	rzeźnia	Ubezpieczen. od ognia na kwotę w K: Domu	Towarów	Przy K. r. zawiązano: och. str. pożar.	ma sikawek	Złożono na cele ogólnego dobra koron: kościelne i cerkiewne	inne
	1. Biała.																															
1	*Bestwina	23	18	12000	120	1	500	420	—	—	s.	—	1	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2600	—	1	1	—	—
2	Bielany	45	4	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	36	25	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
3	*Brzeszcze	17	10	—	—	2	—	—	152	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	1	—	—	—	—	1000	—	—	—	—
4	*Brzezinka	37	6	—	—	4	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
5	Buczkowice	38	31	4000	35	3	—	600	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	444	—	—	—	—	—	3000	4200	—	—	—	—
6	*Bulowice	54	8	—	25	1	308	1456	—	—	m.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
7	Czaniec	62	17	—	20	1	318	1000	—	—	—	1	—	1	1	—	—	—	1	10	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
8	*Dankowice	30	15	1600	40	3	300	270	—	—	—	—	—	—	1	—	50	—	1	310	—	1	1	—	—	—	1400	—	—	—	—	—
9	*Dwory[1])	65	56	—	—	3	68	—	76	—	—	—	—	1	1	—	—	1	—	—	1000	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—
10	*Grojec	44	21	2200	43	1	315	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	1	300	140	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
11	*Hecznarowice	15	14	—	36	4	60	506	—	—	—	1	—	1	1	1	70	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—
12	*Janowice	26	10	—	30	2	620	959	—	—	—	—	—	1	—	—	103	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
13	Jawiszowice	200	61	4000	—	4	1255	2119	—	139	—	—	1	1	—	—	150	1	—	—	—	1	1	—	—	—	800	1600	—	—	—	—
14	*Kobiernice[2])	14	18	—	460	3	200	600	—	—	t. s.	—	—	—	1	—	—	1	—	—	410	—	1	—	400	1	—	2800	—	—	50	—
15	Komorowice	43	12	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
16	Kozy	26	3	—	—	1	—	—	—	—	t.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	20
17	Łęki	80	4	1200	—	1	—	1185	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	200	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
18	Malec	25	10	1000	20	3	—	570	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	160	—	—	—	—	—	—	1000	—	—	—	—	—
19	*Monowice	136	30	2300	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	1	1	1	—	—	2000	600	—	—	—	—
20	*Osiek k/Ośw.[3])	47	14	200	—	1	1330	1240	200	—	2t. 2s.	—	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	2	—	—
21	*Pisarzowice	20	44	—	—	3	152	—	—	44	—	1	—	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
22	*Porąbka[4])	28	7	—	—	2	312	592	—	—	m. w. s.	—	—	1	1	—	—	—	1	60	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	220	—
23	*Poręba wielka	20	13	1600	—	2	200	300	—	—	—	—	1	1	1	—	—	—	1	200	—	—	1	—	—	—	1000	—	—	—	—	—
24	*Rajsko	19	11	—	50	4	—	—	—	20	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
25	Rybarzowice	54	3	—	52	2	—	1096	—	54	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
26	*Stara wieś	42	40	—	317	4	438	1663	—	—	t.	1	—	1	1	—	10	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
27	*Szczyrk	280	6	5000	—	2	160	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	5000	5048	—	—	—	—
28	*Wilamowice	60	16	—	—	4	600	848	—	—	—	—	—	—	—	1	32	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—
29	*Włosienica[5])	68	39	—	62	3	545	165	127	75	4*	—	—	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	2. Bóbrka.																															
30	*Borynicze	57	65	—	100	4	100	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	1	—	—	1800	1	—	—	—	—	—	4000	—	—	—	—
31	Brzozdowce	40	23	—	160	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
32	*Chlebowice w.	34	10	—	50	2	—	—	136	110	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
33	Juszkowce	35	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	300	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
34	*Stare sioło	43	13	10000	120	4	180	600	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	1	500	—	1	1	1	—	—	3000	—	1	1	—	—
35	Wybranówka	16	18	—	—	4	—	—	—	—	w.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	3. Bochnia.																															
36	*Besów	4	10	—	42	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	30	70	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
37	*Bieńkowice	11	15	—	45	1	20	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	1	—	—	110	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
38	*Bogucice[6])	49	29	—	156	3	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	1	20	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
39	Brzezie	26	12	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
40	*Brzeźnica	18	24	—	42	3	—	—	—	—	—	—	—	1	1	1	—	1	—	—	200	1	1	—	—	—	—	—	1	1	—	—
41	Buczków	106	12	—	50	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1025	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
42	Cerekiew	30	10	—	40	2	—	—	—	—	—	—	—	1	1	1	—	1	—	—	400	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
43	Chełm	17	11	—	45	5	—	—	—	—	—	—	1	1	1	1	2	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
44	*Chodenice Tr.	12	16	—	200	1	—	—	—	80	—	—	—	—	1	—	—	—	1	60	138	—	—	—	—	—	—	—	—	—	20	20
45	Chronów	68	36	—	133	5	103	108	63	—	—	—	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
46	Damienice	10	1	—	50	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
47	*Dziewin	121	28	4800	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	1	—	—	—	3200	—	—	—	650	—
48	Gawłówek	18	36	—	50	2	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
49	Gierczyce	23	22	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
50	*Grabie uznań.	33	21	—	60	3	125	—	200	85	m.	1	—	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
51	Ispina ad Grob.	20	7	—	30	1	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
52	*Jazy	64	66	—	200	9	—	—	—	130	—	1	—	1	1	1	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
53	*Kłaj	17	88	—	74	9	—	—	—	100	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
54	*Kobyle	100	62	—	30	1	1200	600	—	50	—	—	1	1	1	—	—	—	1	160	200	1	—	—	—	—	—	—	1	1	—	80
55	*Królówka	48	26	3000	—	5	50	1178	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	600	—	1	1	1	—	—	3000	—	1	1	300	300
56	*Leszczyna[7])	49	19	—	—	2	52	1648	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	1	50	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
57	*Łapczyca	42	6	—	300	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	60	1	1	—	—	—	—	600	1	1	240	—
58	Mikłuszowice	73	14	1000	140	2	—	—	—	—	t.	—	—	—	—	—	—	—	1	460	317	1	1	—	—	—	1000	—	1	1	—	—
59	*Niepołomice[8])	60	62	—	150	7	—	—	—	50	—	—	—	—	—	—	—	—	1	120	—	—	1	—	200	—	—	—	—	—	—	—
60	*Okulice	27	22	1000	—	2	30	—	144	—	4*	1	—	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	800	—	—	—	400	25
61	*Ostrów król.	16	16	—	50	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—
62	Ostrów szlach.	12	24	—	—	2	—	—	—	—	—	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
63	*Podłęże	34	64	250	140	6	—	—	—	40	—	1	1	—	—	—	—	1	—	—	1200	—	—	—	—	—	400	—	—	—	—	—
64	*Rajbrot	110	39	—	—	3	70	2400	650	15	—	1	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
65	Rzezawa	26	8	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	100	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
66	*Siedlec[9])	104	42	2500	102	2	214	691	—	—	t.	—	—	—	1	—	—	1	—	—	219	1	—	—	—	—	1800	1600	—	—	—	—
67	Stanisławice	31	39	—	50	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
68	Targowisko	114	15	400	—	2	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
69	*Trzciana k. B.	52	18	—	—	3	206	1036	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—
70	Uście solne	70	73	—	130	2	—	—	—	—	w.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
71	*Wiśnicz st.[10])	38	40	4500	117	10	—	—	—	92	—	—	1	1	1	—	—	1	—	—	125	1	1	1	—	—	1000	1000	1	1	—	—
72	*Wola batorska	130	65	2675	40	7	—	—	—	—	b. s.	1	1	—	1	1	—	1	—	—	260	1	1	—	—	—	3000	3000	1	2	—	110
73	Wola drwińska	40	5	—	26	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	60	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
74	*Wola zabierz.	50	12	—	—	2	120	—	100	—	—	—	—	1	1	—	—	—	1	20	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
75	*Wrzępia	54	27	—	52	2	—	—	72	—	—	1	—	—	1	1	—	—	1	20	—	—	1	1	—	—	—	—	1	1	—	20
76	*Zabierzów k N	15	16	—	30	2	—	40	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	4. Borszczów.																															
77	Jezierzany	10	19	—	50	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	5. Brody.																															
78	*Dubie	10	2	—	48	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
79	*Gontowa	12	52	—	50	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	68	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

[1]) Sprowadzono otrąb za 2000 K, węgla za 800 K. [2]) Sprow. 3 wagony węgla. [3]) Sprow. 1 wagon otrąb. [4]) Sprow. 1 wagon otrąb. [5]) Sprow. 350 q węgla i 300 m. drzewa opałowego. [6]) Sprow. 6 wagonów węgla. [7]) Sprow. 2 wagony węgla. [8]) Sprow. węgiel. [9]) Sprow. 3 w. węgla. [10]) Sprow. węgiel.

Liczba porządkowa	Powiat i siedziba Kółka rolniczego	Ilość członków	Ilość zebrań	Wartość własnych budynków	Czytelnia Kółka roln. liczy: dzieł:	czasopism:	Kółko rolnicze sprowadziło w r. 1905 za kwotę w koron.: Nasion	Nawozów sztucznych	Maszyn rolniczych	Drzew. owoc.	K. r. posiada na wspólny użytek maszyny	K. r. wprowadziło: odmiany zbóż	nawożenie łąk	rośliny pastewne	zmiany w upraw.	robotę krowami	drenowano na morgach	Sklep Kółka roln.: w własnym zarz.	wydzierżaw.	Z dzierżawy sklepu wpłynęło koron	Udziały członków w koronach	Przy sklepie Kółka roln. znajduje się: trafika tytoń.	sprzedaż wina	napoi słodz.	zakupno zboża za kwotę	rzeźnia	Ubezpieczen. od ognia na kwotę w K: Domu	Towarów	Przy K. r. zawiązano: och. str. pożar.	ma sikawek	Złożono na cele ogólnego dobra koron: kościelne i cerkiewne	inne
80	Hucisko brodz.	11	67	—	80	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
81	Milno	21	66	800	100	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	10	—	1	—	—	—	800	—	—	—	—	—
82	*Palikrowy	22	7	—	94	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	9	—	—	1	—	—	—	600	—	—	—	—
83	*Podkamień	30	20	—	—	2	50	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	795	—	1	—	—	—	—	800	—	—	—	—
84	*Reniów	40	52	—	50	1	—	—	—	—	—	—	—	1	1	1	—	1	—	—	225	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
85	*Szczurowice	54	11	—	300	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	600	—	1	—	—	—	—	1000	—	—	—	—
86	*Trościaniec w.	97	48	1200	—	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	1	—	—	1	1000	1000	—	—	400	—
	6. **Brzesko.**																															
87	*Bielcza	55	12	—	15	3	—	700	—	—	m.	—	1	1	1	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1	2	—	—
88	Biesiadki	29	4	—	—	1	—	700	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	80	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
89	Biskupice radł.	28	11	—	30	2	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	326	1	1	1	—	1	—	—	—	—	—	—
90	*Borzęcin dl.[1])	126	36	—	54	3	—	—	—	—	t.w	—	—	—	1	—	—	—	—	—	6408	—	1	—	—	—	—	—	1	3	—	—
91	*Borzęcin g.[2])	400	106	1400	401	4	500	1932	204	—	—	—	1	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1000	—	1	3	—	—
92	*Brzesko	76	11	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	19100	—	—	—	—
93	*Doły	10	38	—	45	2	—	1000	44	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
94	Iwkowa	41	58	—	110	5	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
95	*Jadowniki p.	68	36	—	210	3	170	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	2	—	—
96	*Jaworsko	24	9	—	90	1	—	735	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
97	*Łoniowa	10	20	—	—	2	18	686	—	—	—	1	1	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
98	*Łysa góra	60	32	2400	80	5	60	1340	—	—	—	—	1	1	1	1	—	1	—	—	500	1	—	1	—	—	1800	1320	—	—	—	—
99	*Maszkienice	56	41	—	20	1	218	1160	—	—	—	1	1	—	1	—	—	—	1	30	112	1	1	—	—	—	—	—	1	1	—	—
100	*Mokrzyska	79	68	381	51	3	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	1	—	—	482	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
101	*Niedźwiedza	24	22	—	20	2	99	1282	—	—	t.	1	—	1	1	1	—	—	1	8	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
102	*Okocim	134	112	—	180	6	150	1250	—	—	—	—	1	1	1	—	—	1	—	—	730	—	—	—	—	—	—	4500	—	—	—	—
103	*Olszyny	27	6	—	—	2	160	947	—	—	—	1	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
104	*Paleśnica	56	15	500	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	200	—	1	1	1	—	—	300	—	—	—	—	—
105	*Porąbka usz.[3])	30	9	—	220	3	—	604	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
106	*Przybysławice	72	76	—	42	2	80	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	1	—	—	—	1	1	—	—	—	—	1200	1	1	—	50
107	*Rudy-Rysie	39	62	2000	—	3	—	—	—	—	—	1	1	1	—	—	—	1	—	—	260	—	1	1	—	—	2000	—	—	—	—	—
108	Strzelce małe	66	30	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	600	1	1	1	—	—	—	1200	—	—	—	—
109	*Strzelce w.[4])	113	24	—	—	1	2056	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	1	—	—	2212	1	1	1	—	—	—	4000	1	1	—	—
110	Szczepanów	20	6	—	20	1	—	—	—	—	—	1	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
111	*Szczurowa	83	45	—	—	2	—	—	180	58	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—
112	*Tymowa	24	10	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
113	*Wojakowa	14	2	—	—	1	—	1200	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	20	—	-	1	1	—	—	—	—	-	—	—	—
114	*Wokowice	54	8	—	40	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
115	*Wola przem.[5])	40	16	—	40	1	30	35	54	—	m.	1	—	—	1	—	—	1	—	—	681	1	1	1	—	—	—	2500	1	1	—	—
116	*Wola radłow.	20	9	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	40	500	1	1	1	—	1	—	—	—	—	—	—
117	*Zaborów [6])	10	26	—	100	5	200	200	100	100	—	1	1	1	1	—	—	1	—	—	900	1	1	1	200	—	—	4920	1	1	—	100
118	Zdarzec	12	6	—	40	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	60	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
119	Zdrohec	50	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	80	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	7. **Brzeżany.**																															
120	Budyłów	34	17	—	50	2	—	300	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	150	—	1	—	—	—	—	400	—	—	—	—
121	Chatki	65	56	—	180	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
122	*Dryszczów	15	—	—	50	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	100	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—
123	*Helenków	25	26	—	120	2	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	1	30	—	—	1	1	—	1	—	—	—	—	—	—
124	Hucisko	43	20	—	50	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	176	1	—	—	48	—	—	400	—	—	—	—
125	*Kozłów	56	3	—	—	—	—	827	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—
126	*Litiatyn	30	14	—	25	2	15	302	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	1	50	195	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
127	*Narajów	34	60	—	67	1	—	1000	210	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
128	*Płaucza mała	48	14	—	76	2	—	—	419	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
129	Podwysokie	26	44	—	50	3	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	800	—	—	—	—
130	*Szumlany	16	29	—	110	3	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	1	—	—	180	1	—	—	120	—	—	—	—	—	—	—
131	*Taurów	38	44	400	—	3	190	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	561	—	1	—	—	—	—	1000	—	—	—	—
132	*Urmań	25	21	—	52	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—
	8. **Brzozów.**																															
133	*Blizne	30	6	—	—	1	40	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	80	900	1	1	1	—	—	—	2000	—	—	—	—
134	Buków	34	8	—	30	1	—	—	136	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
135	*Dąbrówka st	28	—	—	—	1	30	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	235	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—
136	Dydnia	41	12	—	108	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1375	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
137	Dylągowa	80	4	1000	—	4	100	2415	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	120	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
138	*Dynów	20	12	—	12	1	400	5475	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	6000	—	1	1	—	—	—	12000	—	—	—	—
139	*Górki	37	10	60	84	3	—	—	—	—	20	—	—	—	—	—	—	1	—	—	76	1	—	—	—	—	—	500	—	—	50	—
140	Grabówka	80	68	—	12	3	—	125	160	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
141	Grabownica st	96	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	1	—	—	200	1	1	—	—	—	—	—	1	1	—	—
142	*Haczów	70	8	2400	50	5	800	—	—	—	—	—	—	1	1	1	79	1	—	—	1800	1	1	—	—	—	2000	3000	1	2	—	—
143	*Humniska	53	12	—	158	3	140	—	—	—	t. m.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	2	—	—
144	Jasienica	16	2	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	100	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
145	*Malinówka	114	12	800	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	436	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
146	*Niebocko	36	6	—	10	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	240	100	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
147	*Przysietnica	32	12	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	1	1	—	1	—	—	364	1	1	—	—	—	—	1200	—	—	—	—
148	Temeszów	27	8	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	110	600	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
149	*Trześniów	70	65	2812	42	2	—	—	420	—	—	—	—	1	1	1	—	1	—	—	115	1	1	1	—	1	1000	1600	—	—	—	—
150	Turzepole	98	31	—	—	5	—	—	—	40	—	—	—	1	1	—	—	—	1	100	196	1	1	1	—	—	—	800	1	2	—	—
151	*Wesoła	45	16	—	—	1	—	1856	76	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
152	*Wołodź	36	9	—	50	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	335	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4000	—
153	Wydrna	58	68	—	260	2	326	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	536	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—
154	Wzdów	37	16	1000	250	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	164	600	1	1	—	—	1	800	600	—	—	—	—
155	Zmiennica	90	32	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—
	9. **Buczacz.**																															
156	*Barysz	58	74	—	86	5	60	877	272	—	—	1	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	3	—	—
157	*Bobulińce	23	13	—	—	1	—	—	70	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
158	*Buczacz	27	11	—	—	3	300	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	2500	—	1	1	—	—	—	7000	—	—	50	100
159	*Dobropole	96	12	—	—	2	15	—	—	52	—	—	—	1	—	—	—	—	1	60	106	—	1	1	—	1	—	—	—	—	—	—
160	*Folwarki	21	68	—	220	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	22	218	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—

[1]) Zakupiono nafty za 310 K, otrąb za 1035 K, powrozów za 55 K, mydła za 165 K. [2]) Sprow. mydła za 936 K, nafty za 610 K, soli za 1033 K, otrąb za 3700 K, cukru za 500 K, wapna za 700 K, węgli za 306 K. [3]) Sprow. wagon węgla. [4]) Sprow. mąkę, otręby i węgle. [5]) Sprow. 150 q węgla. [6]) Sprow. 50 q otrąb, wagon węgla.

Liczba porządkowa	Powiat i siedziba Kółka rolniczego	Ilość członków	Ilość zebrań	Wartość własnych budynków	Czytelnia Kółka roln. liczy: dzieł:	czasopism:	Kółko rolnicze sprowadziło w r. 1905 za kwotę w koron.: Nasion	Nawozów sztucznych	Maszyn rolniczych	Drzew. owoc.	K. r. posiada na wspólny użytek maszyny	K. r. wprowadziło: odmiany zbóż	nawożenie łąk	rośliny pastewne	zmiany w upraw.	robotę krowami	drenowano na morgach	Sklep Kółka roln.: w własnym zarz.	wydzierżaw.	Z dzierżawy sklepu wpłynęło koron	Udziały członków w koronach	Przy sklepie Kółka roln. znajduje się: trafika tytoń.	sprzedaż wina	napoi słodz.	zakupno zboża za kwotę	rzeźnia	Ubezpieczen. od ognia na kwotę w K: Domu	Towarów	Przy K. r. zawiązano: och. str. pożar.	ma sikawek	Złożono na cele ogólnego dobra koron: kościelne i cerkiewne	inne
161	*Huta nowa	87	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
162	*Jazłowiec	64	56	1000	126	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	100	—	1	1	—	—	—	1000	—	—	—	200
163	Koropiec	18	—	—	20	1	—	—	—	20	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
164	*Korościatyn	33	74	3000	—	7	50	300	70	—	—	1	—	1	1	—	—	1	—	—	—	—	1	1	—	1	1200	800	—	—	—	—
165	*Kowalówka	36	24	—	60	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	150	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—
166	*Monasterzyska	72	60	7385	366	5	—	—	—	80	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	441	—	1	1	—	—	2000	2000	—	—	—	—
167	*Nagórzanka	68	59	—	300	4	—	—	—	81	—	1	—	—	—	—	—	—	1	10	176	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—
168	*Petlikowce st.	30	4	—	—	1	20	550	300	—	m., w.	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1203	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
169	Porchowa	86	14	—	400	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	400	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
170	Potok złoty	100	50	—	500	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	600	—	1	1	—	—	—	1000	—	—	70	—
171	Puźniki	68	19	—	100	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	61	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—
172	*Pyszkowce	30	24	—	50	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	260	1	1	—	—	1	—	—	—	—	35	—
173	Słobódka dolna	13	35	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	54	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
174	*Trybuchowce	40	32	—	50	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	136	160	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	10. Chrzanów.																															
175	*Alwernia	23	40	—	45	2	100	—	—	200	—	—	—	—	—	—	—	—	1	10	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
176	*Babice	12	57	—	42	2	56	—	—	—	s, t, p	—	1	—	1	1	13	—	1	55	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
177	*Brodła[1])	50	25	—	34	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	2000	—	1	—	—	—	—	1600	—	—	—	—
178	*Ciężkowice	144	3	—	100	3	—	—	400	—	—	—	1	—	—	—	—	1	—	—	449	—	—	—	—	—	—	5000	—	—	—	—
179	Czarna	50	5	—	40	1	158	588	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
180	*Dąbrowa nar.	30	17	—	—	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1736	1	1	1	—	—	—	4574	—	—	8	—
181	*Długoszyn	48	23	—	82	3	12	300	—	40	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	240	—	1	—	30	—	—	1500	—	—	—	—
182	*Grojec	85	17	—	32	3	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
183	*Gromiec	29	24	—	24	2	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	1	240	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
184	*Jankowice	96	56	—	—	3	260	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	1	—	—	—	—	776	—	—	—	—
185	*Jeleń[2])	63	10	—	—	4	74	—	—	125	—	1	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
186	*Krzeszowice	211	36	—	—	3	2174	4000	40	—	m., w.	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	1	—	—	—	6188	—	—	—	—
187	*Kwaczała	30	56	5000	25	3	—	—	—	—	t.	1	—	1	1	—	—	1	—	—	30	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
188	Luszowice	50	12	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	128	—	—	—	—	—	—	—
189	*Mętków duży	11	68	—	15	1	74	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	110	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
190	*Mętków mały	26	52	—	50	2	120	—	—	60	—	1	—	—	1	—	—	—	1	50	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
191	*Miękinia	25	12	—	—	—	320	500	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	1	—	50	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—
192	*Okleśnia[3])	102	29	—	54	2	144	571	—	—	—	1	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
193	*Paczółtowice	120	65	—	30	5	420	954	—	—	—	1	—	1	1	—	—	1	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	200	—
194	*Płaza	50	20	—	50	4	210	—	—	55	s.	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
195	Podłęże	25	6	—	50	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	10	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
196	*Poręba Żegoty	46	7	—	56	1	—	200	—	200	w.	—	—	—	1	—	—	—	1	10	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
197	*Rudawa	160	31	2000	40	2	2000	300	60	100	t. s.	—	1	1	1	—	160	2	—	—	520	—	1	—	—	—	1200	2000	—	—	900	—
198	*Sanka	29	32	—	5	1	—	1176	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	50	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
199	*Siersza	76	32	—	150	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	300	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
200	*Teczynek	25	19	—	250	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
201	*Zagórze[4])	93	60	—	150	4	—	—	—	182	—	1	—	1	1	—	—	—	1	—	—	1	1	—	—	—	—	1000	—	—	10	—
202	Żarki[5])	32	56	—	10	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	40	300	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
203	*Źródła[6])	63	9	—	216	1	6550	3780	391	1642	8	1	1	1	1	—	—	1	—	—	500	1	1	—	600	—	—	—	—	—	—	70
	11. Cieszanów.																															
204	*Dzików stary	27	20	—	—	1	—	—	—	70	s., m.	—	—	—	—	1	—	—	1	60	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
205	Huta różan.	15	6	—	80	5	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
206	*Łukawiec	25	40	—	65	3	15	612	124	—	—	1	—	1	—	—	—	—	1	10	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
207	*Narol miasto	42	52	—	172	6	49	—	—	31	—	1	—	1	1	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	2	—	—
208	*Narol wieś	47	34	—	50	3	13	1567	—	—	—	1	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
209	Płazów	15	6	—	114	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
210	*Załuże	44	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	134	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	12. Czortków.																															
211	Białobożnica	12	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
212	*Czortków	56	4°	60000	90	2	—	—	—	—	2m, w	1	—	—	1	—	—	—	1	500	—	—	—	—	—	—	21000	—	—	—	—	—
213	Dawidkowce	22	—	—	26	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
214	*Nagórzanka	87	57	—	199	5	197	—	450	498	s.	1	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
215	Słobódka dżur.	78	40	—	—	3	62	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	1	82	—	—	1	1	—	1	—	—	1	—	—	—
216	Szmańkowce	36	60	—	260	6	—	—	450	—	s.	—	—	1	1	—	—	1	—	—	80	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
217	Zalesie	50	6	—	80	2	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
218	*Zwiniacz	18	26	—	42	4	60	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	13. Dąbrowa.																															
219	*Bieniaszowice	31	63	—	49	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	290	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
220	*Biskupice	37	38	—	50	2	90	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	74	—	1	—	—	—	—	800	—	—	—	—
221	*Bolesław[7])	21	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
222	Dąbrowa[8])	68	26	—	—	3	400	2257	—	—	—	1	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	113	—	—	—	—	—	—	—
223	Dąbrówka bz.	24	8	—	—	4	—	—	—	—	m.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
224	*Demblin	22	49	—	—	2	65	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—
225	Hubenice	63	97	—	55	3	280	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	120	520	—	1	—	—	1	—	1200	—	—	—	—
226	*Jadowniki m.[9])	52	14	2000	—	1	105	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	338	—	1	—	—	1	2000	769	1	1	—	300
227	*Karsy	22	78	—	52	2	60	700	68	—	—	—	—	1	1	—	—	1	—	—	330	1	1	—	—	—	—	800	—	—	200	—
228	Kupienin	28	6	—	40	5	30	—	—	55	—	—	—	1	—	—	—	—	1	60	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—
229	Lubiczko	39	72	—	76	3	62	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—
230	Maniów	17	8	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
231	*Mędrzechów	10	22	—	25	1	184	—	—	—	m.	—	1	1	1	—	—	1	—	—	1200	—	1	1	—	—	—	2500	—	—	—	—
232	*Miechowice m.	62	52	2000	—	3	104	—	186	65	—	1	1	1	—	—	—	—	1	250	—	—	1	—	—	—	2000	—	1	1	—	—
233	*Niecieczа[10])	84	30	—	—	2	163	—	—	80	—	1	—	1	1	—	—	1	—	—	194	1	1	—	—	1	—	600	1	1	—	20
234	*Nieczajna	27	24	—	50	1	—	2216	360	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
235	Odmęt	13	19	—	53	1	25	—	45	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—
236	Oleśno	140	24	8000	—	4	100	1200	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	200	—	1	1	—	—	1	—	1000	—	—	—	—
237	Pałuszyce	12	12	—	200	2	40	—	12	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
238	Pawłów	6	14	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
239	*Radgoszcz	45	29	2600	—	3	260	2669	300	56	wg.	—	1	1	1	—	—	—	1	280	696	—	1	1	—	1	2600	—	1	1	—	—
240	Radwan	7	2	200	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	200	370	—	1	—	—	1	200	—	—	—	—	—
241	*Samocice[11])	72	38	—	—	6	—	—	52	50	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—

[1]) Sprowadzono 2 wagony węgla. [2]) Sprowadzono wagon otrąb, 575 kg. makuchu lnianego. [3]) Sprowadzono 65 q otrąb, 175 q omiecicy, 10 q mąki psz., 340 q węgla. [4]) Sprowadzono 2 wagony mąki. [5]) Zakupiono otrąb za 400 kor. [6]) Sprowadzono 10 wagonów otrąb i 3 wagony węgla. [7]) Sprowadzono wagon węgla. [8]) Sprowadzono 3 wagony węgla. [9]) Sprowadzono 2 wagony węgla. [10]) Sprowadzono 6 wagonów węgla. [11]) Sprowadzono 3 wagony węgla.

Liczba porządkowa	Powiat i siedziba Kółka rolniczego	Ilość członków	Ilość zebrań	Wartość własnych budynków	Czytelnia Kółka roln. liczy: dzieł	Czytelnia Kółka roln. liczy: czasopism	Kółko rolnicze sprowadziło w r. 1905 za kwotę w koron.: Nasion	Nawozów sztucznych	Maszyn rolniczych	Drzew. owoc.	K. r. posiada na wspólny użytek maszyny	K. r. wprowadziło: odmiany zbóż	nawożenie łąk	rośliny pastewne	zmiany w upraw.	robotę krowami	drenowano na morgach	Sklep Kółka roln.: w własnym zarz.	wydzierżaw.	Z dzierżawy sklepu wpłynęło koron	Udziały członków w koronach	Przy sklepie Kółka roln. znajduje się: trafika tytoń.	sprzedaż wina	napoi słodz.	zakupno zboża za kwotę	rzeźnia	Ubezpieczen. od ognia na kwotę w K: Domu	Towarów	Przy K. r. zawiązano: och. str. pożar.	ma sikawek	Złożono na cele ogólnego dobra koron: kościelne i cerkiewne	inne
242	Siedliszowice	20	42	—	60	2	20	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	290	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
243	*Sikorzyce[1])	32	53	—	87	1	300	—	400	45	—	1	—	—	1	—	—	—	1	240	800	1	1	—	—	—	—	—	—	—	400	—
244	*Szczucin[2])	27	26	7800	100	3	460	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	1	400	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
245	*Zalipie	21	28	—	50	1	100	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	600	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	14. **Dobromil.**																															
246	*Dobromil[3])	70	15	—	—	1	—	—	498	—	t, s, w	—	—	1	1	—	—	1	—	—	2690	—	1	—	—	—	—	11000	—	—	—	—
247	Grąziowa	32	40	—	—	1	140	1831	—	—	—	1	—	1	—	1	—	1	—	—	1000	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
248	*Kal varya pac.	47	62	—	110	3	—	—	—	—	—	1	1	—	1	—	—	1	—	—	90	—	1	—	—	—	—	2000	—	—	—	—
249	*Kreców	44	67	—	46	2	—	624	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	547	—	1	—	—	—	—	1000	—	—	—	—
250	*Nowe miasto	10	14	1650	—	1	280	606	—	200	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	696	—	1	—	—	—	1000	9700	—	—	—	—
251	*Pacław	30	13	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1	1	1	—	—	—	1	40	120	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
252	*Posada now.	80	48	—	50	1	—	—	—	—	—	—	—		1	—	—	1	—	—	339	—	1	—	—	—	—	600	1	1	—	—
253	*Tarnawka	39	21	—	—	2	—	1155	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	300	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	15. **Dolina.**																															
254	*Dolina	76	59	—	237	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	16. **Gorlice.**																															
255	Biecz	29	13	—	40	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
256	Binarowa	29	—	—	40	1	—	600	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
257	*Bystra	76	25	700	—	3	13	2800	262	45	—	1	1	1	1	1	—	—	1	100	280	1	1	—	—	—	400	500	—	—	—	—
258	*Głęboka	40	30	—	—	1	15	1360	—	50	—	1	—	—	1	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	1	—	1900	—	—	—	—
259	*Kobylanka	58	13	—	60	2	50	1127	120	30	—	—	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
260	*Libusza	34	4	2000	—	1	200	1600	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	120	1200	1	1	1	100	—	1200	—	—	—	120	—
261	*Łosie	52	2	2000	—	1	160	290	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	450	—	1	1	1	—	—	1500	3400	—	—	—	—
262	*Łużna	56	4	—	10	1	—	921	240	40	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
263	*Radocyna	11	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
264	*Ropa[4])	36	8	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	1	150	540	1	—	—	—	—	—	—	—	—	100	—
265	*Ropica ruska	22	15	—	40	2	70	800	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	25	—	1	1	—	—	—	2200	1412	—	—	—	—
266	Rzepiennik b.	80	29	—	50	7	180	2240	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
267	*Sękowa	35	19	1900	80	3	—	684	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1112	1	1	—	—	—	2000	2000	—	—	10	—
268	*Staszkówka[5])	50	11	3500	78	3	15	1200	528	—	—	1	1	1	—	1	—	1	—	—	1700	1	—	—	—	—	3500	2142	—	—	—	—
269	*Szalowa[6])	52	14	—	—	2	100	1000	—	50	2p, tż,	1	1	1	1	1	—	—	1	300	300	1	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—
270	*Szymbark[7])	125	27	16000	140	5	2304	4084	—	51	W, ż	1	—	1	—	1	—	1	—	—	3175	1	1	1	637	—	4600	4000	—	—	260	—
271	*Turza	28	17	—	120	1	—	910	—	50	t	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
272	*Wojtowa	35	5	4500	82	3	—	—	162	—	m	—	—	1	1	—	—	—	1	100	—	1	1	1	—	—	3400	—	—	—	—	—
273	*Wola łużań.[8])	33	17	—	60	5	—	1807	—	—	—	—	—	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	17. **Gródek Jag.**																															
274	*Bar	35	23	—	200	4	—	900	—	80	—	—	1	—	—	—	—	—	1	62	70	1	1	1	—	—	—	—	—	—	400	—
275	*Mszana	32	42	120	68	3	120	65	—	40	—	—	1	1	1	—	—	—	1	100	60	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—
276	*Obroszyn	36	10	—	35	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	360	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—
277	*Przedmieście czerl.	44	40	808	100	2	70	640	120	—	m.	1	1	1	1	1	—	—	1	163	610	1	1	1	—	—	300	—	—	—	—	—
278	Przedmieście lwow.	231	65	—	56	3	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
279	*Rodatycze	18	56	—	120	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	200	—	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—
280	*Rottenhan	16	10	—	5	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
281	*Wołczuchy	30	—	1000	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	300	—	—	—	1	—	—	600	—	—	—	—	—
	18. **Grybow.**																															
282	*Bobowa	27	33	—	82	1	105	—	—	—	t.	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
283	*Gródek	52	59	—	3	4	327	2714	711	—	2m.	—	1	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
284	*Jastrzębia	35	48	1200	—	8	5	834	166	3	t.	1	—	1	1	—	—	—	1	220	—	1	1	1	—	—	400	600	—	—	—	—
285	Kąclowa	24	12	—	50	3	—	—	—	—	m.	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
286	*Królowa pols.	11	18	—	—	2	—	500	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	8	65	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
287	*Mystków	13	27	2000	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	1400	—
288	*Polna	47	2	3000	120	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1480	—	1	1	1	—	—	70	50	—	—	3000	—
289	Ptaszkowa[9])	69	6	—	4	2	980	2894	—	—	—	—	1	1	1	1	—	—	1	40	—	1	1	1	200	—	—	—	—	—	—	—
290	Siedliska[10])	33	5	—	100	1	—	760	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
291	*Zborowice	28	38	—	80	1	30	1358	540	—	—	1	—	—	1	1	—	1	1	—	—	1	1	—	—	—	—	2000	—	—	240	—
	19. **Horodenka.**																															
292	*Chocimierz	76	57	—	250	4	360	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	200	293	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
293	Czernelica	16	25	—	80	6	56	120	120	80	—	—	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
294	*Dżurków	36	49	—	214	6	40	—	—	—	—	—	—	1	1	1	—	1	—	—	300	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—
295	*Żuków	40	—	—	77	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
296	*Żywaczów	36	7	—	40	1	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	1	30	72	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—
	20. **Husiatyn.**																															
297	Chłopówka	29	11	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	212	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
298	Chorostków	36	52	—	42	4	50	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	250	350	—	1	—	—	—	—	2000	1	1	—	—
299	*Czarnokońce w.	46	—	—	405	2	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	—	—	—
300	*Hadyńkowce	42	83	—	80	6	—	—	—	40	—	—	—	—	1	—	—	—	1	60	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	110	—
301	*Howiłów wiel.	6	2	—	50	1	4	—	60	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
302	*Jabłonów	54	69	—	50	4	67	—	—	—	—	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—
303	*Kociubińce	17	54	—	52	3	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	2	1	40	210	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
304	*Kociubińczyki	21	52	—	50	1	40	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
305	*Kopyczyńce	85	61	9000	—	6	—	—	935	800	—	1	—	—	1	—	—	1	—	—	3000	—	1	—	—	—	3000	4000	—	—	—	—
306	*Liczkowce	43	11	—	—	1	50	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—
307	*Majdan	28	44	—	74	6	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	1	—	—	320	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—
308	*Oryszkowce	30	31	—	195	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	21. **Jarosław.**																															
309	*Adamówka	19	19	—	—	3	—	1092	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	510	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
310	Chorzów	32	53	—	50	5	42	—	—	—	s.	—	—	—	—	1	—	—	1	86	186	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—
311	*Cieszacin m.[11]	31	11	—	64	5	84	—	—	—	o, pl	—	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—
312	*Cieszacin w.[12]	49	42	—	144	1	—	—	—	—	—	1	—	1	1	—	—	—	1	100	104	1	1	1	—	—	—	—	1	1	—	—
313	*Czelatyce	44	8	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	100	260	1	—	—	—	—	—	—	—	—	150	—
314	Duńkowice d.	34	15	400	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	1	—	—	—	1200	—	—	100	—
315	*Kaszyce[13])	58	45	—	50	2	210	687	—	100	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
316	*Kidałowice	28	30	—	66	1	79	—	—	140	—	—	—	1	—	1	—	—	1	120	255	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—
317	Łowce	30	10	—	—	1	—	—	—	30	—	—	—	—	—	—	—	—	1	80	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
318	*Majdan sien.	38	24	—	—	2	60	736	180	—	—	1	—	—	—	1	—	1	—	—	1000	1	1	—	—	—	—	15000	—	—	—	—

[1]) Sprowadzono wagon węgla. [2]) Sprow. 5 wagonów węgla. [3]) Sprow. 4 wagony węgla. [4]) Sprow. wagon węgla. [5]) Sprow. wagon węgla. [6]) Sprow wagon otrąb, wagon węgla. [7]) Zakupiono wagon otrąb. [8]) Sprow. 1½ wag. węgla. [9]) Sprow. 2 wagony otrąb, 1 wagon mąki pastewnej. [10]) Sprow. wagon otrąb [11]) Sprow. 2½ wag. węgla, wagon grysu. [12]) Sprow. 30 q grysu. [13]) Sprow. 2 wagony węgla.

Liczba porządkowa	Powiat i siedziba Kółka rolniczego	Ilość członków	Ilość zebrań	Wartość własnych budynków	Czytelnia Kółka roln. liczy: dzieł	czasopism	Kółko rolnicze sprowadziło w r. 1905 za kwotę w koron.: Nasion	Nawozów sztucznych	Maszyn rolniczych	Drzew. owoc.	K. r. posiada na wspólny użytek maszyny	K. r. wprowadziło: odmiany zbóż	nawożenie łąk	rośliny pastewne	zmiany w upraw.	robotę krowami	drenowano na morgach	Sklep Kółka roln.: w własnym zarz.	wydzierżaw.	Z dzierżawy sklepu wpłynęło koron	Udziały członków w koronach	Przy sklepie Kółka roln. znajduje się: trafika tyton.	sprzedaż wina	napoi słodz.	zakupno zboża za kwotę	rzeźnia	Ubezpieczen. od ognia na kwotę w K: Domu	Towarów	Przy K. r. zawiązano: och. str. pożar.	ma sikawek	Złożono na cele ogólnego dobra koron: kościelne i cerkiewne	inne
319	*Morawsko[1])	40	23	127	—	2	—	—	—	124	—	1	1	1	1	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1200	1	1	—	—
320	*Munina	45	13	800	—	2	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	1	300	1232	1	1	—	600	—	—	—	1	1	—	—
321	*Pawłosiów	25	66	—	—	3	—	—	—	—	s.	—	—	—	—	1	—	—	1	450	—	1	1	1	—	—	—	—	1	1	—	—
322	*Pruchnik	20	30	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	230	—	1	1	—	—	—	3500	—	—	—	10
323	*Rączyna	24	75	—	50	3	10	596	—	—	—	1	—	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
324	*Rokietnica	46	56	—	—	5	—	—	—	45	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
325	Rozwienica	30	11	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—
326	*Rudołowice	85	13	—	36	2	100	—	—	—	w.	—	—	—	1	—	—	1	—	—	345	1	1	—	—	—	—	—	1	1	9	11
327	*Szówsko	64	18	—	40	1	—	—	—	105	t.	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—
328	*Tapin	39	64	1000	80	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	428	1	—	—	—	—	200	600	—	—	4	20
329	*Tuczępy	36	10	—	—	3	50	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—
330	*Tuligłowy	45	32	—	—	1	15	557	—	—	—	1	—	—	1	1	—	—	1	67	617	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
331	*Wiązownica	35	11	—	—	2	100	400	—	60	w. b	1	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—
332	*Wierzbna	54	34	—	50	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
333	*Wulka pełkiń.	42	28	—	70	6	—	500	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
334	*Zarzecze k. J.	27	16	—	—	6	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—
	22. Jasło.																															
335	Bieżdziatka	18	20	—	52	3	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	1	—	—	380	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—
336	*Bieżdziedza[2])	62	67	—	50	2	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	8	1	—	—	2174	1	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—
337	Brzezówka	30	38	2000	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	116	500	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—
338	Brzyska	20	6	—	—	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
339	*Cieszyna	25	66	400	—	1	—	517	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	876	1	1	1	—	—	700	1000	—	—	20	—
340	*Czeluśnica	23	40	504	96	4	—	—	—	36	m.	1	1	1	1	—	146	—	1	195	336	1	1	—	—	—	300	200	1	1	—	10
341	*Czermna	62	19	882	42	1	—	1478	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	1	140	590	—	1	1	—	—	600	—	—	—	—	—
342	*Dębowiec	45	39	2000	52	4	140	640	160	50	m.	—	—	—	1	1	120	1	—	—	279	1	—	1	—	1	1600	—	—	—	10	50
343	*Frysztak	29	41	—	300	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
344	*Gogolów	30	5	922	160	4	50	1551	200	100	t.	—	—	—	1	1	—	1	—	—	286	1	1	1	—	—	800	2200	—	—	—	—
345	Grab	15	2	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	100	—	1	1	1	—	—	—	—	—	—	100	—
346	*Kalembina	16	25	—	41	2	80	—	—	—	s.	—	1	1	1	—	—	1	—	—	600	1	—	—	—	—	—	3600	—	—	50	50
347	*Kołaczyce[3])	74	20	—	120	1	—	—	—	—	mw	—	—	—	—	—	—	1	—	—	6198	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1550	98
348	*Lubla	31	16	—	500	3	1081	3600	—	—	—	—	—	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
349	*Lublica	15	51	—	40	2	—	956	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
350	*Łączki k. Fr.	37	59	800	24	3	42	644	135	—	—	—	—	1	1	1	—	1	—	—	580	—	1	1	—	—	800	1200	1	1	—	—
351	*Łęki	67	9	1000	—	2	140	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	455	1	1	—	—	—	600	2000	1	1	—	52
352	*Łężyny	46	10	—	42	2	26	512	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	619	—	—	—	—	—	—	1700	—	—	—	—
353	*Ołpiny	62	34	5000	—	3	63	1000	—	60	—	—	—	1	1	—	—	—	1	300	3000	—	1	—	—	—	2000	4000	—	—	—	—
354	*Potakówka	26	80	—	35	4	—	150	—	—	—	1	1	1	1	1	—	1	—	—	274	1	—	—	—	—	—	300	—	—	—	—
355	Przybówka	22	11	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
356	*Roztoki	20	41	—	200	5	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	30	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
357	Różanka	30	30	—	52	3	107	1800	—	—	m, s, p	—	—	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
358	*Sądkowa	27	61	370	55	4	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	1	121	415	1	—	1	—	—	—	—	1	1	—	—
359	*Sieklówka[4])	47	34	—	120	3	150	1216	65	—	—	1	—	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
360	Sowina	15	48	—	48	2	—	517	60	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
361	*Święcany	36	14	—	36	4	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	1	300	—	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—
362	*Świerchowa	39	103	—	415	11	53	1000	—	76	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
363	*Szebnie	48	9	—	61	4	171	976	180	—	—	—	—	1	1	—	60	—	1	—	—	1	1	1	—	—	—	1200	1	1	—	—
364	*Szerzyny	37	9	400	—	1	6	1140	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	80	72	—	—	—	—	—	800	—	—	—	—	—
365	*Szufnarowa	88	7	500	—	1	—	1688	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	300	1	—	—	—	—	600	—	—	—	—	—
366	*Tarnowiec	31	14	—	40	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	320	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	10
367	*Umieszcz	31	14	—	30	1	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	1	150	268	1	—	1	—	—	—	800	—	—	35	—
368	*Warzyce	18	8	—	—	4	—	—	—	—	—	1	1	—	1	—	100	—	1	10	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
369	*Wiśniowa	30	13	500	30	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	400	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—
370	*Wojaszówka[5])	63	8	2500	195	5	560	350	—	—	s. t	—	1	1	1	—	—	1	—	—	674	1	1	1	—	—	2400	2500	1	1	10	100
371	Wrocanka	12	11	—	32	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	100	1	—	—	—	—	—	1000	1	1	—	—
372	*Wysoka	38	18	816	—	1	—	2254	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	358	1	—	—	—	—	800	1200	—	—	100	—
373	*Załęże	30	65	1000	120	2	40	—	—	—	m., w.	—	—	1	1	—	—	1	—	—	334	1	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—
374	*Zarzecze	81	65	4100	20	6	378	780	—	—	—	—	—	1	1	1	—	1	—	—	677	1	1	1	—	—	3000	3832	1	1	62	200
	23. Jaworów.																															
375	Fehlbach (Kobylnica)	18	48	—	50	2	—	1140	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	100	18	1	1	1	—	1	—	300	—	—	—	—
376	Lubienice (o. d.)	18	3	—	50	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	20	30	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	24. Kałusz.																															
377	*Bereźnica szl.	21	6	—	50	6	—	840	882	—	—	1	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
378	*Dołha wojnił.	34	44	700	48	4	—	—	—	—	w., p.	—	—	1	1	—	—	1	—	—	287	1	1	1	—	—	700	1200	1	—	—	—
379	Petranka	20	11	—	80	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	1	—	—	—	1	1	200	—	—	—	—	—	—	—
380	*Tomaszowce-Dębina	26	55	—	50	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	104	1	1	—	—	—	—	700	—	—	2	—
	25. Kamionka str.																															
381	Busk	85	14	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	365	—	1	1	—	—	—	20000	—	—	—	—
382	Jasienica pol.	22	—	—	20	3	7	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	30	—	—	—	—	—	—	4777	—	—	—	—
383	*Kozłów	29	32	—	278	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	872	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—
384	*Milatyn nowy	75	66	—	230	7	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	400	504	—	1	—	—	—	—	2000	1	—	—	—
385	Pawłów	24	38	—	338	2	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
386	Sielec-Bieńków	62	70	1400	62	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	808	—	—	—	—	—	1400	—	—	—	—	—
387	Stojanów	56	52	—	58	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
388	*Witków nowy	44	18	—	100	2	36	—	156	—	b.	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	26. Kolbuszowa.																															
389	*Górno	25	60	—	50	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	58	672	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
390	Kolbuszowa	62	6	—	—	2	73	612	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	200	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—
391	Krzątka	17	1	300	—	1	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	100	140	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
392	*Kupno	25	28	—	52	2	50	—	950	—	m	1	1	1	1	—	—	—	1	25	300	1	1	—	—	—	—	—	—	—	180	—
393	Ostrowy baran.	30	27	—	50	4	—	1182	—	—	—	—	—	—	—	1	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
394	*Przyłęk	28	10	—	—	2	50	—	—	—	—	1	1	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
395	Siedlanka	10	6	—	40	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
396	Trzeboś	35	33	—	150	4	—	512	—	20	—	1	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
397	*Werynia	23	5	—	—	2	—	523	—	—	m.	—	—	—	—	—	—	1	—	—	900	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
398	Zarębki	18	6	—	20	1	—	523	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	10	30	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

[1]) Spowadzono otręby. [2]) Sprowadzono 1 wagon węgla [3]) Sprowadzono 6 wag. węgla, 100 sągów drzewa opałowego. [4]) Sprowadzono węgla za 388 koron. [5]) Sprowadzono 1 wagon węgla, 1½ wagona otrąb.

Liczba porządkowa	Powiat i siedziba Kółka rolniczego	Ilość członków	Ilość zebrań	Wartość własnych budynków	Czytelnia Kółka roln. liczy: dzieł	Czytelnia: czasopism	Kółko rolnicze sprowadziło w r. 1905 za kwotę w koron.: Nasion	Nawozów sztucznych	Maszyn rolniczych	Dzew. owoc.	K. r. posiada na wspólny użytek maszyny	K. r. wprowadziło: odmiany zbóż	nawożenie łąk	rośliny pastewne	zmiany w upraw.	robotę krowami	drenowano na morgach	Sklep Kółka roln.: w własnym zarz.	wydzierżaw.	Z dzierżawy sklepu wpłynęło koron	Udziały członków w koronach	Przy sklepie Kółka roln. znajduje się: trafika tyton.	sprzedaż wina	napoi słodz.	zakupno zboża za kwotę	rzeźnia	Ubezpieczen. od ognia na kwotę w K: Domu	Towarów	Przy K. r. zawiązano: och. str. pożar.	ma sikawek	Złożono na cele ogólnego dobra koron: kościelne i cerkiewne	inne
	27. Kołomyja.																															
399	*Kamionki w.	54	12	—	45	2	10	—	—	—	—	—	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
400	Kołomyja	67	32	—	63	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
401	Kułaczkowce	15	78	—	68	2	—	—	60	—	—	—		1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
402	*Peczeniżyn	42	37	—	40	1	43	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	28. Kosów.																															
403	*Moskalówka	69	63	—	114	7	—	612	180	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
404	*Pistyń	50	14	—	50	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	29. Kraków.																															
405	*Branice-Str.	102	41	—	24	4	50	—	—	—	2 s.	1	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
406	Bronowice m.	56	32	—	86	3	—	100	—	—	—	1	1	—	1	—	—	—	1	70	—	1	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—
407	Bronowice w.[1]	24	50	—	50	6	400	100	—	—	—		—	1	—	—	1	—	1	90	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
408	*Cholerzyn	120	76	—	50	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	200	—	1	1	1	—	—	—	—	1	1	16	—
409	*Czernichów	25	1	—	—	1	—	—	—	—	w, t	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	2	—	—
410	*Czulice	27	6	—	50	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	30	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
411	*Czułów	52	5	—	—	3	48	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	240	—	1	1	—	48	—	—	—	—	—	27	200
412	*Czułówek	21	27	—	—	5	380	1050	—	40	t	—	1	—	1	—	—	—	1	90	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	10	5
413	Kryspinów	40	60	—	45	2	—	—	—	—	s	1	1	—	1	1	—	—	1	120	150	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—
414	*Lubocza	22	10	—	50	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
415	*Mników	50	11	—	25	1	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	1	260	234	1	1	—	—	—	—	548	—	—	—	—
416	*Modlniczka	25	31	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	28	—	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—
417	Mydlniki	15	29	—	190	2	105	50	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
418	*Nowa wieś s.[2]	50	34	600	50	4	—	—	—	—	t, b	—	1	1	1	—	—	1	—	—	1600	1	1	—	—	—	—	1000	—	—	—	300
419	*Piekary	30	9	—	200	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	69	—	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—
420	*Prądnik czer.	25	18	—	—	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	6	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
421	*Przeginia du.	8	2	—	—	2	—	60	—	—	w	1	—	—	—	—	—	1	—	—	300	1	1	—	—	—	—	—	—	—	60	—
422	*Rusocice	12	39	225	66	2	—	536	—	30	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
423	*Rybna[3]	106	10	—	90	4	380	1200	400	250	6	1	—	1	—	—	—	1	—	—	—	1	1	1	—	—	—	2000	—	—	—	—
424	*Tonie	64	2	—	60	1	—	100	—	50	—	—	1	1	1	—	—	—	1	20	—	1	1	—	—	—	—	—	1	2	—	—
425	*Wola justow.	16	49	10000	—	3	140	—	—	200	—	—	1	—	1	—	—	—	1	600	—	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—
426	*Wołowice	28	16	1800	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	1	—	—	1368	1	1	—	—	—	400	—	—	—	30	—
427	*Wyciąże	36	6	—	280	2	110	246	—	—	—	—	—	1	1	—	240	—	1	40	—	1	1	1	268	—	—	—	1	1	—	—
428	*Zabierzów	24	30	—	—	2	280	—	—	—	—	—	1	1	1	—	—	—	1	160	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
429	*Zielonki	39	35	2400	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	300	438	—	1	—	—	1	2000	300	—	—	—	—
430	Zwierzyniec	60	4	—	200	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	30. Krosno.																															
431	*Bóbrka[4]	40	24	—	81	5	127	864	83	—	—	—	1	1	1	1	—	1	—	—	1350	1	1	1	—	—	—	2800	—	—	400	—
432	Cergowa	55	10	—	34	3	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	1	140	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
433	*Dobieszyn	11	4	2400	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	130	240	1	1	—	—	1	1600	562	—	—	—	—
434	*Głowienka[5]	42	12	—	235	2	115	—	420	—	tms	1	1	1	1	1	—	1	—	—	—	1	1	—	—	—	—	400	—	—	—	—
435	Iskrzynia	16	11	200	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	1	1	—	—	1	40	300	1	1	1	—	—	—	800	—	—	10	—
436	*Iwonicz I.	46	7	—	25	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—
437	*Jasionka	59	8	—	107	3	—	612	—	—	—	—	—	1	—	1	—	1	—	—	226	1	—	—	—	—	—	300	—	—	—	—
438	Kobylany	42	18	2400	—	2	—	—	—	20	—	—	—	—	—	—	—	—	1	200	2400	1	1	—	—	—	2400	—	—	—	—	—
439	Kombornia	18	5	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	60	559	1	1	—	—	—	—	—	—	—	1359	—
440	*Korczyna	107	10	—	40	1	400	1000	—	100	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
441	*Krościenko n.	54	24	—	—	4	—	—	—	50	t.	—	—	—	1	1	—	1	—	—	1025	1	1	1	—	—	—	—	—	—	20	20
442	Krościenko w.[6]	72	43	—	—	4	311	1857	—	—	m.	1	1	1	1	1	—	1	—	—	420	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
443	*Krosno	58	13	—	—	1	—	—	150	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	6879	—	1	—	—	—	—	16000	—	—	—	—
444	*Lubatowa	64	33	10000	150	2	450	700	—	50	s.	—	—	—	1	1	—	1	—	—	580	1	1	1	—	—	2000	—	—	—	—	—
445	*Lubatówka	73	32	—	—	1	—	1349	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	521	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
446	*Łęki	10	10	1400	80	2	—	618	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	100	—	1	1	—	—	—	1200	—	—	—	—	—
447	*Łężany	137	4	—	—	3	200	1118	—	115	s.	1	1	—	1	1	—	1	—	—	92	—	1	—	—	—	—	—	—	—	500	—
448	*Myścowa	48	4	2000	50	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	2500	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—
449	Odrzykoń	29	10	—	200	1	—	150	—	50	—	—	1	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	400	—
450	*Rogi	130	—	—	—	1	450	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	1	—	—	—	1	—	—	—	1	—	1000	—	—	—	—
451	*Równe	50	58	4000	—	4	14	551	—	—	m	1	—	1	—	1	—	1	—	—	100	1	1	—	—	—	2800	1200	—	—	100	20
452	Sporne	23	12	—	50	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
453	Suchodół[7]	75	20	—	225	8	524	766	320	—	5	1	—	1	1	1	50	—	1	280	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
454	Świerzawa p.	80	35	2000	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	270	80	1	1	1	—	1	2000	—	—	—	—	—
455	*Szczepańcowa	73	5	1800	—	1	—	900	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	160	180	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
456	*Targowiska	39	16	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	1	160	463	1	1	1	—	1	—	—	—	—	—	—
457	*Turaszówka	48	63	—	48	1	—	612	—	100	—	—	—	—	1	1	—	1	—	—	655	1	1	1	—	—	—	1000	—	—	—	—
458	Wietrzno	10	38	500	53	1	100	—	60	—	—	—	—	—	1	1	—	1	—	—	100	—	1	—	—	—	500	—	—	—	—	—
459	Wojkówka[8]	15	34	—	—	3	—	115	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	31. Limanowa.																															
460	*Dobra k. L.[9]	18	65	5600	300	2	180	2448	—	—	—	—	—	1	1	1	—	1	—	—	66	1	1	—	—	—	3600	3600	—	—	—	—
461	*Jodłownik	17	28	3000	50	1	50	—	—	300	—	—	1	1	1	1	—	—	1	300	130	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—
462	*Jurków	18	12	—	50	3	—	1214	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	600	1	1	1	600	—	—	5000	—	—	22	—
463	*Kamienica	79	8	400	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	47	—	1	1	1	—	—	—	—	1	1	—	—
464	Krosna	14	22	—	40	3	—	—	—	30	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
465	*Laskowa	30	44	—	50	1	—	1720	200	—	t.	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1200	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—
466	*Limanowa	56	8	—	70	2	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
467	Lubomierz	32	4	—	50	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
468	*Łętowe[10]	42	18	—	34	2	110	2612	134	75	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—
469	Młynne	25	4	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—
470	Mordarka	22	12	—	384	2	—	—	—	—	t.	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
471	Mstów	27	—	1000	50	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	1	80	240	1	1	1	—	—	1000	—	—	—	—	—
472	Pasierbiec	12	3	25	50	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
473	Poręba wielka	30	28	—	57	1	200	1329	—	—	—	—	—	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
474	Przyszowa	38	7	—	100	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	1	—	—	450	1	1	—	—	—	—	2000	—	—	—	—
475	*Sechna	14	48	—	—	1	—	1284	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
476	*Słopnice kr.	56	26	—	—	1	200	2400	300	—	—	—	1	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
477	*Stara wieś	47	24	—	105	3	—	513	—	—	m.	—	1	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
478	Stronie	15	6	1000	30	3	—	—	—	—	—	1	—	1	—	1	—	—	1	80	—	1	1	1	—	—	—	—	1	1	—	—

[1]) Sprowadzono 3 wag. węgla. [2]) Sprowadzono 2 wagony otrąb. [3]) Sprowadzono 2 wagony otrąb. [4]) Sprowadzono 1 wagon węgla, 1 wagon otrąb. [5]) Sprowadzono siano, otręby, bób, makuchy. [6]) Sprowadzono 1 wagon węgla. [7]) Sprowadzono węgla za 1045 koron. [8]) Sprowadzono węgla za 222 koron. [9]) Sprowadzono 8 wagonów otrąb. [10]) Sprowadzono 1 wagon otrąb żytnich.

Liczba porządkowa	Powiat i siedziba Kółka rolniczego	Ilość członków	Ilość zebrań	Wartość własnych budynków	Czytelnia Kółka roln. liczy: dziel	Czytelnia: czasopism	Kółko rolnicze sprowadziło w r. 1905 za kwotę w koron.: Nasion	Nawozów sztucznych	Maszyn rolniczych	Drzew. owoc.	K. r. posiada na wspólny użytek maszyny	K. r. wprowadziło: odmiany zbóż	nawożenie łąk	rośliny pastewne	zmiany w upraw.	robotę krowami	drenowano na morgach	Sklep Kółka roln.: w własnym zarz.	wydzierżaw.	Z dzierżawy sklepu wpłynęło koron	Udziały członków w koronach	Przy sklepie Kółka roln. znajduje się: trafika tytoń.	sprzedaż wina	napoi słodz.	zakupno zboża za kwotę	rzeźnia	Ubezpieczen. od ognia na kwotę w K: Domu	Towarów	Przy K. r. zawiązano: och. str. pożar.	na sikawek	Złożono na cele ogólnego dobra koron: kościelne i cerkiewne	inne
479	Szczyrzyce	22	7	—	35	2	—	1821	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—
480	*Tymbark	31	56	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1600	1	1	—	—	—	—	3400	—	—	—	—
481	*Ujanowice	14	69	—	50	1	—	1284	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
482	*Zbludza[1])	17	19	—	20	2	3	—	—	70	—	1	1	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—
483	Żmiąca	30	4	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	32. Lisko.																															
484	Bezmichowa d.	3	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	1	—	—	—	1	—	1	—	—	—	1000	—	—	—	—
485	Bóbrka	26	45	—	50	2	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	1	—	—	520	1	1	1	—	—	—	400	—	—	—	—
486	Myczkowce	24	6	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
487	*Polana	25	28	—	106	2	135	1000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	25	50	1	1	1	—	—	—	—	—	—	22	—
488	*Poraż	53	15	—	30	1	140	780	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	720	—	—	—	—	1	—	2000	—	—	—	—
489	Uherce	16	19	—	12	3	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
490	Wołkowyja	15	5	—	—	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—
	33. Lwów.																															
491	*Barszczowice	87	41	—	200	3	40	—	—	60	—	1	1	1	—	1	—	1	—	—	1400	—	1	—	—	1	—	4000	—	—	—	—
492	Basiówka	27	13	—	—	3	—	9	367	—	m.	1	1	1	1	1	—	—	1	30	50	1	—	1	—	—	—	—	1	1	—	—
493	Bilka szlach.	36	14	—	130	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	20	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
494	*Brzuchowice	57	31	—	279	1	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—
495	Chrusno nowe	7	4	—	35	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
496	*Czyszki	35	64	—	225	1	200	—	60	—	—	1	1	1	—	1	—	1	—	—	170	—	1	—	—	—	—	—	1	1	—	—
497	Dawidów	74	9	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	150	—	—	—	1	—	—	—	1000	1	1	600	—
498	Dobrzany	12	13	—	62	1	16	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
499	*Dornfeld[2])	28	64	4000	36	5	253	2097	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	50	—	—	1	—	—	—	3000	—	—	—	—	—
500	*Dublany	43	34	—	66	2	—	—	—	—	m,p,w	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	1	—	—	—	3500	—	—	—	30
501	*Falkenstein[3])	25	24	—	50	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	2	—	—
502	*Glinna	25	17	—	50	5	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	40	—	1	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—
503	Hodowice	20	20	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	20	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
504	*Hołosko w.	32	64	2000	150	4	70	—	—	—	s.	—	—	1	1	—	—	—	1	180	100	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—
505	*Jastrzębków	22	30	700	60	3	48	300	192	66	—	1	1	1	1	—	—	1	—	—	120	—	—	—	—	—	250	250	—	—	—	—
506	*Kamienopol	30	30	—	30	1	—	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	1	74	—	1	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—
507	*Kleparów	46	12	—	25	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	72	—	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—
508	Konopnica	7	5	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	10	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
509	*Kościejów	25	10	—	—	1	—	—	—	—	—	1	1	1	—	—	—	—	1	22	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—
510	*Kozielniki[4])	25	45	—	80	3	60	—	—	—	—	1	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—
511	*Krotoszyn	36	25	—	100	3	—	65	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	34	60	—	—	1	—	1	—	—	1	1	—	—
512	*Krzywczyce[5])	16	43	—	50	1	—	—	—	—	—	1	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—
513	*Kukizów[6])	32	41	—	85	8	26	—	—	120	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
514	*Kulparków[7])	54	46	—	280	4	452	40	—	85	p.m	1	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	8	—
515	*Leśniowice	20	4	—	90	1	23	—	—	—	—	1	—	1	1	—	—	1	—	—	—	1	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—
516	*Lewandówka	60	4	—	33	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	900	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
517	Łany	17	—	—	50	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
518	*Malechów	74	16	—	360	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—
519	Maliczkowice	30	18	—	50	1	—	—	—	12	—	1	—	—	1	1	—	—	1	80	40	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—
520	Nawarya	40	16	—	28	1	—	—	—	16	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
521	Podborce	27	5	—	65	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
522	Podsadki	15	6	—	20	1	5	—	—	—	—	—	—	1	1	1	—	1	—	—	—	1	—	1	—	—	—	224	1	1	—	—
523	*Prusy	140	84	—	65	4	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	500	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—
524	Pustomyty	30	66	1000	100	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	800	600	—	—	—	—
525	*Rzęsna pols.[8])	47	1	—	—	1	—	—	186	150	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	2	—	—
526	Serdyca	15	12	—	71	1	—	—	68	70	—	1	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	10	—
527	Sichów[9])	30	35	—	50	1	46	—	64	—	—	—	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
528	*Siemianówka	93	54	8000	180	5	150	600	380	200	—	1	—	1	1	1	—	1	—	—	920	1	1	—	1500	1	959	1300	1	2	100	—
529	*Sokolniki[10])	97	70	—	59	1	210	—	—	730	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	4	—	—
530	Zagórz	10	2	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—
531	*Zamarstynów	27	7	—	—	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—
532	*Zaszków	28	5	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	20	—	1	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—
533	*Zboiska	26	48	—	120	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
534	Zimnawoda	50	—	—	300	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—
535	*Zubrza	50	20	—	50	2	—	—	340	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	2	—	—
536	Zuchorzyce	16	—	—	50	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	221	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
537	*Żydatycze	40	32	—	250	3	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	140	1	—	—	—	1	—	800	1	—	—	—
	34. Łańcut.																															
538	*Albigowa	41	33	—	50	2	160	350	90	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	5	—	—
539	Białobrzegi	48	46	—	—	1	160	140	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
540	*Brzoza król.	96	31	—	36	1	—	—	—	60	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	420	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
541	*Brzoza stad.	49	34	1000	—	3	—	500	—	—	b.	—	1	1	1	—	—	1	—	—	1255	1	1	1	—	—	1000	1000	—	—	—	—
542	Budy łańcuckie	16	10	3500	51	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
543	*Czarna	66	19	1200	—	2	—	—	—	—	—	—	1	1	—	1	—	1	—	—	794	1	1	1	—	—	—	—	—	—	20	—
544	Czarna-Podb.	44	18	—	50	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1163	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
545	Dębina	35	12	—	35	4	—	—	—	350	—	1	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
546	*Gać	32	4	—	—	1	—	702	40	—	m.p	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—
547	*Głogowiec	29	12	—	10	1	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	1	—	—	200	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
548	*Gniewczyna	74	6	1800	352	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	200	—	1	1	—	—	—	2000	1000	—	—	—	20
549	Gorliczyna	23	2	1000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	80	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
550	*Gorzyce	50	6	2000	50	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	200	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
551	*Grodzisko d.	220	22	4600	350	2	40	584	—	—	—	1	—	1	—	—	—	1	—	—	2000	1	1	1	—	—	3600	600	—	—	—	—
552	*Handzlówka	66	17	—	55	2	50	320	112	—	t.	1	1	1	1	—	—	1	—	—	700	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—
553	*Jagieła	76	35	900	76	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	100	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
554	Jelna	17	32	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
555	Kańczuga	18	4	—	50	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
556	*Kosina	82	25	—	—	4	100	—	137	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
557	*Krzemienica[11])	39	40	3000	—	1	—	—	—	—	—	1	—	1	1	1	—	1	—	—	3080	1	1	1	—	—	4000	—	—	—	40	—
558	Łańcut	114	6	—	—	—	2000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	10771	—	1	—	—	—	—	70000	—	—	—	—
559	*Mikulice	65	6	—	20	5	230	70	—	—	s.	—	—	1	1	1	—	—	2	140	260	1	—	1	—	—	—	1000	1	2	—	—
560	*Mirocin[12])	54	13	500	—	4	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	90	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

[1]) Zakupiono 6000 dachówek. [2]) Sprow. 182 q otrąb, $5^1/_2$ wag. węgla. [3]) Sprow. wagon otrąb. [4]) Sprow. 2 wagony grysu, 2 wagony omiecicy. [5]) Sprow. wagon omiecicy. [6]) Sprow wagon grysu i dachówki. [7]) Sprow. 8 wagonów grysu. [8]) Sprow. 380 q otrąb i omiecicy. [9]) Sprow. 1 wagon otrąb, 3 wagony węgla. [10]) Sprow. 3 wagony desek i 175 kg. mąki. [11]) Sprow. 2 wagony węgla. [12]) Sprow. węgla za 145 koron.

Liczba porządkowa	Powiat i siedziba Kółka rolniczego	Ilość członków	Ilość zebrań	Wartość własnych budynków	Czytelnia Kółka roln. liczy: dzieł	Czytelnia: czasopism	Kółko rolnicze sprowadziło w r. 1905 za kwotę w koron.: Nasion	Nawozów sztucznych	Maszyn rolniczych	Drzew. owoc.	K. r. posiada na wspólny użytek maszyny	K. r. wprowadziło: odmiany zbóż	nawożenie łąk	rośliny pastewne	zmiany w upraw.	robotę krowami	drenowano na morgach	Sklep Kółka roln.: w własnym zarz.	wydzierżaw.	Z dzierżawy sklepu wpłynęło koron	Udziały członków w koronach	Przy sklepie Kółka roln. znajduje się: trafika tyton.	sprzedaż wina	napoi słodz.	zakupno zboża za kwotę	rzeźnia	Ubezpieczen. od ognia na kwotę w K: Domu	Towarów	Przy K. r. zawiązano: och. str. pożar.	ma sikawek	Złożono na cele ogólnego dobra koron: kościelne i cerkiewne	inne
561	*Nowosielce[1])	104	68	—	120	3	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
562	Podzwierzyniec	18	7	—	—	2	—	—	56	—	—	1	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
563	Przychojec	18	13	—	38	2	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
564	*Rakszawa I.	69	43	2478	—	1	125	122	96	—	s. p.	1	—	1	1	—	—	1	—	—	606	—	1	1	—	1	2600	1000	—	—	—	—
565	*Rakszawa II.	63	40	—	58	3	40	500	—	—	—	1	1	1	1	—	—	1	—	—	404	—	1	1	—	—	—	1000	1	1	2	4
566	*Rogóźno[2])	50	50	—	25	2	115	850	75	50	—	1	—	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
567	*Rozbórz	55	—	1200	30	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	140	—	—	—	—	—	—	1600	—	—	—	—	—
568	*Ruda	22	23	—	40	2	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	1	—	—	400	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—
569	Siennów	55	85	—	50	6	200	—	—	50	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
570	*Sietesz[3])	54	26	—	95	5	—	1121	—	10	[illegible]	1	—	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—
571	Sonina	20	12	—	100	6	—	—	300	50	—	—	—	—	1	1	—	2	—	—	600	1	1	1	—	1	—	—	1	1	100	—
572	Stare miasto	24	36	—	180	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
573	*Strażów	34	80	2600	—	2	—	700	—	—	—	—	—	1	1	1	—	1	—	—	618	1	1	1	—	—	2600	800	—	—	—	—
574	*Studzian-Dęb.	15	20	—	40	1	—	—	—	—	s d b	—	—	—	1	—	—	—	1	10	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
575	*Świętoniowa	95	22	—	60	4	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	1	50	260	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—
576	*Tryńcza	39	10	1000	35	1	50	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	1	—	—	300	1	—	1	—	—	800	1100	1	2	—	—
577	Ubieszyn	60	105	1000	46	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	315	183	1	1	1	—	—	1000	—	—	—	—	—
578	*Wola dalsza	21	24	—	50	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	149	1	1	1	150	—	—	750	—	—	—	—
579	*Wola mała	24	34	—	50	3	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
580	Wysoka	92	4	—	50	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
581	*Zagórz nowy[4])	25	6	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1000	—	—	—	—
582	*Żołynia[5])	47	36	—	—	2	1390	1693	—	112	—	1	1	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
583	*Żuklin	25	60	800	—	4	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	1	60	—	1	1	1	—	1	—	—	—	—	—	—
	35. Mielec.																															
584	*Czermin	33	5	3000	—	2	—	—	—	—	m.	—	—	—	—	—	—	—	1	200	—	—	1	—	—	1	3000	3000	—	—	—	—
585	*Dąbie k. Tusz.	14	6	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	1	—	—	4000	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—
586	Dobrynin	20	2	1000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	120	—	—	1	—	—	—	1000	—	—	—	—	—
587	Dulcza mała	10	52	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	400	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—
588	*Dulcza wiel.[6])	54	30	420	24	3	120	1827	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	1	120	540	1	1	—	—	1	600	—	—	—	—	—
589	*Jamy	17	51	—	50	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
590	Mielec	50	4	—	48	4	—	—	—	70	—	—	—	—	—	—	—	—	1	60	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
591	Rożniaty	75	16	—	62	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—
592	*Rzochów[7])	40	17	—	105	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	981	—	1	—	—	—	—	3178	—	—	100	—
593	*Zdziarzec	31	12	—	200	3	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	1	100	240	1	1	—	—	—	—	500	1	1	—	—
	36. Mościska.																															
594	*Balice	90	16	2400	104	2	60	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	1	—	—	160	—	1	—	—	—	1000	800	1	1	—	—
595	*Krysowice[8])	32	29	—	50	1	25	—	194	—	m. w.	—	—	—	—	—	—	—	1	140	86	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
596	Kulmatycze	35	4	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
597	Lacka Wola[9])	37	4	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—
598	*Lipnik	73	4	—	130	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—
599	*Myślatycze	28	24	1400	—	3	20	—	—	85		1	1	1	1	—	—	—	1	144	—	—	—	—	—	—	1400	—	—	—	43	—
600	Orchowice	35	6	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	140	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
601	*Pnikut	82	30	800	—	1	—	—	—	—	m	1	—	—	1	—	—	—	1	150	—	1	1	1	—	—	—	—	1	1	—	—
602	Podliski	90	8	843	40	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	110	143	—	1	1	—	1	600	—	—	—	—	—
603	*Radochońce	169	116	1700	579	1	—	—	—	—	v, m.	1	1	1	1	—	—	1	—	—	90	1	1	—	—	—	1500	1600	1	1	—	—
604	*Strzelczyska[10])	21	47	—	133	5	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	1	60	114	1	—	—	—	—	—	—	1	1	5	—
605	*Tamanowice	40	12	—	30	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
606	*Trzcieniec	70	69	1000	—	2	—	—	—	—	—	—	1	1	1	—	—	—	1	100	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	8
607	*Twierdza	40	28	—	216	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
608	*Zakościele[11])	38	38	—	54	4	27	—	—	258	—	—	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—
	37. Myślenice.																															
609	Biała	40	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	30	70	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
610	*Bieńkówka	79	48	822	50	6	555	2431	—	—	t.	—	1	1	—	—	—	1	—	—	1841	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
611	*Biertowice	30	11	900	30	[illegible]	40	140	553	—	—	1	—	1	1	—	—	1	—	—	74	1	1	1	—	—	800	891	—	—	—	—
612	*Budzów	46	6	800	—	4	140	6000	80	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	830	1	1	—	—	—	800	1632	—	—	—	—
613	Bysina	12	36	—	160	1	—	—	—	—	s.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
614	*Bystra	23	30	—	100	2	126	1600	336	—	—	1	—	1	1	1	—	1	—	—	289	1	1	—	—	—	—	—	—	—	100	—
615	*Głogoczów[12])	92	18	200	25	3	—	4500	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	540	—	1	1	1	—	—	—	—	—	—	888	—
616	*Górna wieś	50	56	2110	—	5	518	2261	—	—	2 m, s	—	—	1	1	—	—	1	—	—	—	1	1	1	—	—	1200	—	—	—	—	—
617	*Grzechynia	275	8	—	—	1	462	1915	232	—	t.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	10
618	*Jachówka	120	34	1280	25	3	837	5828	—	—	—	1	—	1	1	—	—	—	1	340	433	1	1	—	—	—	1200	—	—	—	—	—
619	Jasienica	36	17	—	146	1	—	2420	—	—	—	1	—	—	1	1	—	—	1	20	60	—	—	—	—	—	—	—	—	—	20	—
620	*Jawornik[13])	100	28	—	—	3	153	2400	48	65	s. m	—	1	1	—	—	—	1	—	—	475	—	—	—	—	—	—	2200	—	—	—	—
621	*Krzyszkowice	65	10	2000	182	4	—	1267	—	250	t	—	—	1	—	1	—	1	—	—	1086	1	1	—	—	—	1400	—	—	—	1163	—
622	*Krzywaczka	26	9	—	—	2	—	—	—	—	m, t	1	—	—	—	—	—	—	1	180	—	1	1	—	—	—	—	880	—	—	—	—
623	*Łętownia	20	5	—	50	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	40	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—
624	Myślenice	6	1	—	—	1	—	—	—	—	m.	—	—	—	—	—	—	1	—	—	675	—	1	1	—	—	—	5000	—	—	—	—
625	*Pcim	54	3	4000	50	1	18	5600	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	1	—	—	—	2000	—	—	—	600	—
626	Raba wyżna	25	—	—	—	1	30	1200	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	112	896	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
627	Rudnik	5	9	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
628	*Sidzina	23	22	—	—	3	—	1210	270	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	216	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
629	*Spytkowice	39	5	600	50	6	450	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	220	70	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
630	Trzebunia	93	—	800	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—	1	240	—	1	1	1	—	—	600	—	—	—	—	—
631	*Wieprzec	28	17	—	50	1	146	578	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
632	*Wola radz.[14])	180	33	3200	—	5	126	554	—	180	—	—	1	1	1	—	—	1	—	—	10663	1	1	1	680	—	—	1200	—	—	—	—
633	*Zawoja	800	24	—	383	5	250	1360	42	—	—	—	1	1	—	—	—	—	1	25	—	1	1	—	—	—	—	2000	—	—	—	—
634	*Żarnówka	156	2	—	—	1	—	2400	185	—	s.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	38. Nadwórna.																															
635	*Delatyn	45	30	—	75	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	547	—	1	—	—	—	—	3000	—	—	—	—
636	*Św. Józef[15])	44	56	—	232	8	200	2600	—	150	—	1	—	—	—	—	—	2	—	—	1237	1	1	—	1500	—	—	2000	—	—	100	5
637	Wołosów	15	15	—	30	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	39. Nisko.																															
638	Barka	17	8	—	45	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	10	17	—	—	—	—	—	—	400	—	—	—	—
639	*Bieliny	41	4	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	120	880	—	1	1	—	—	2000	—	1	1	—	—
640	Bojanów	13	2	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	800	—	—	—	—	—	—	800	—	—	—	—

[1]) Sprowadzono 12½ wag. węgla, 1½ wag. otrąb pszennych. [2]) Sprowadzono 12 wagonów węgla. [3]) Sprow. wagon węgla. [4]) Sprow. wagon węgla. [5]) Sprow. wagon otrąb. [6]) Sprow. otręby. [7]) Zakupiono skór za 1500 K, żelaza za 300 K. [8]) Sprow. 1½ wag. węgla. [9]) Sprow. węgiel. [10]) Sprow. 4½ wag. węgla. [11]) Sprow. 2 wagony węgla. [12]) Sprow. węgiel. [13]) Sprow. wagon otrąb i mąki pastewnej. [14]) Sprow. 15 wagonów węgla, otrąb za 832 K, skóry za 293 K i żelaza za 238 K. [15]) Zakupiono dachówek za 536 K.

Liczba porządkowa	Powiat i siedziba Kółka rolniczego	Ilość członków	Ilość zebrań	Wartość własnych budynków	Czytelnia Kółka roln. liczy: dzieł:	czasopism:	Kółko rolnicze sprowadziło w r. 1905 za kwotę w koron.: Nasion	Nawozów sztucznych	Maszyn rolniczych	Drzew owoc.	K. r. posiada na wspólny użytek maszyny	K. r. wprowadziło: odmiany zbóż	nawożenie łąk	rośliny pastewne	zmiany w upraw.	robotę krowami	drenowano na morgach	Sklep Kółka roln.: w własnym zarz.	wydzierżaw.	Z dzierżawy sklepu wpłynęło koron	Udziały członków w koronach	Przy sklepie Kółka roln. znajduje się: trafika tyton.	sprzedaż wina.	napoi słodz.	zakupno zboża za kwotę	rzeźnia	Ubezpieczen. od ognia na kwotę w K: Domu	Towarów	Przy K. r. zawiązano: och. str. pożar.	ma sikawek	Złożono na cele ogólnego dobra koron: kościelne i cerkiewne	inne
641	*Cholewiana g.	21	7	—	20	1	—	—	44	—	o.	1	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
642	*Groble	40	2	—	52	3	—	650	—	—	—	—	1	1	1	—	—	1	-	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
643	Jarocin	34	60	—	—	1	10	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
644	Jeżowe	71	3	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	10	500	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
645	*Kamień[1])	143	30	—	250	3	40	1126	20	—	pl.	—	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—
646	*Łętownia	46	2	—	—	1	14	850	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	2	200	—	1	1	—	—	—	—	—	1	1	20	—
647	Nart stary	15	84	—	78	1	30	606	—	—	—	1	1	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2000	—	—	—	—
648	*Nisko	37	61	—	240	4	8	—	148	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	4	—
649	*Racławice	44	49	100	50	1	—	—	300	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	168	266	1	1	—	—	1	—	—	1	1	—	—
650	*Steinau	50	15	—	52	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1000	—	—	—	—
651	Wolina	37	18	—	35	2	—	—	60	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—
652	*Wólka łętow.	38	10	—	24	1	—	—	—	—	—	—	1	1	1	—	—	1	—	—	132	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—
653	*Zarzecze k. N.	30	40	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	90	145	1	—	—	—	—	600	—	—	—	—	—
	40. Nowy Sącz.																															
654	Biegonice	13	103	—	40	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	50	—	1	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—
655	Chomranice	76	33	2000	286	1	—	3000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	220	450	1	1	1	—	—	1000	—	—	—	—	—
656	*Czarny Potok	10	30	1600	35	3	120	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	1	—	—	130	1	1	1	—	1	600	1000	—	—	—	6
657	*Czerniec	15	43	—	62	1	14	617	180	29	t.	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
658	*Gołgowice p.	13	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	80	—	—	1	—	—	—	800	300	—	—	—	—
659	Janczowa	14	22	—	37	2	—	—	134	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—
660	*Jelna	18	29	—	—	3	—	1517	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	200	400	1	1	—	—	—	—	680	—	—	—	—
661	Krasne Potock.	10	36	—	12	3	—	—	—	—	—	—	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
662	*Krynica	30	6	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1370	1	1	—	—	—	—	1000	—	—	—	—
663	*Kurów	15	34	—	16	3	20	—	—	—	—	—	1	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
664	*Łyczana	25	9	—	96	2	64	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	1	—	—	210	1	—	1	—	—	—	300	—	—	18	—
665	*Marcinkowice	35	7	300	30	3	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	1	35	40	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—
666	*Michalczowa	10	24	—	20	7	36	1137	170	—	—	—	1	1	1	1	20	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
667	*Moszczenica n.	11	8	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	20	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
668	*Mostki	18	15	1400	—	2	—	—	—	—	t.	1	—	1	1	1	—	—	-	—	30	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	-
669	*Nawojowa	57	6	—	—	4	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
670	*Obidza	12	28	—	35	3	—	—	—	600	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
671	*Piwniczna[2])	69	35	—	55	3	50	1564	49	40	—	1	—	—	—	—	—	—	1	20	—	1	1	1	—	—	—	—	—	—	25	—
672	*Podegrodzie[3])	32	26	750	—	4	—	—	600	—	v.t p	—	—	—	1	—	—	—	1	400	—	1	1	1	900	—	800	—	—	—	—	—
673	Rdziostów	23	24	—	50	2	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
674	Sienna	24	36	—	—	1	14	—	—	—	—	—	—	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
675	*Świniarsko	29	12	—	—	1	—	742	24	—	m.s.r.	—	—	—	—	—	—	1	—	—	277	—	—	—	—	1	—	900	—	—	—	—
676	Tęgoborze	86	6	—	100	4	78	1839	120	97	t.	—	—	1	1	1	8	1	—	—	—	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—
677	Wiatrowice	32	—	—	50	1	30	930	216	—	—	1	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
678	Wielogłowy	20	10	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	1	1	—	—	1	—	126	—	—	1	—	—	—	1400	—	—	—	—
679	*Wola kosnowa	36	31	—	20	3	—	1616	437	—	2m. t.	1	1	—	1	—	—	1	—	—	126	—	—	1	—	—	—	1400	—	—	—	—
680	Zabełcze	18	2	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
681	*Zabrzeź	24	21	—	—	2	50	—	—	108	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	41. Nowy Targ.																															
682	*Białka	35	19	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	600	1	—	—	—	—	—	1800	—	—	300	—
683	Bukowina	16	8	—	—	2	—	300	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	950	1	1	—	—	—	—	400	—	—	—	—
684	*Ciche	22	30	—	30	1	137	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
685	*Czarny Dun.	15	8	—	70	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	2070	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
686	*Czarny D. (f.)	110	62	—	76	4	340	1600	—	550	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
687	*Długopole[4])	25	6	—	—	1	150	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	40	500	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
688	*Dział	38	8	—	39	3	—	508	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	860	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
689	Groń	12	37	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	300	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
690	Klikuszowa	12	12	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	20	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
691	Krościenko	85	54	—	200	3	200	500	—	100	—	—	—	1	—	1	—	1	—	—	120	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
892	Ludzimierz	15	4	4000	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	240	300	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
693	*Ochotnica	33	9	600	45	2	—	—	—	50	—	—	—	—	—	1	—	1	1	100	100	1	1	—	—	—	600	300	—	—	—	—
694	*Odrowąż	84	12	—	—	3	240	3600	200	—	—	—	1	—	—	—	—	1	—	—	1332	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
695	*Olcza[5])	31	16	—	50	7	14	1072	400	37	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	493	1	1	—	—	—	—	2000	—	—	—	—
696	Pieniążkowice	20	30	—	15	2	52	140	—	19	—	1	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
697	*Poronin	23	11	—	320	7	180	2080	250	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	1	—	400	—	—	3000	—	—	200	—
698	Skrzypne	15	2	—	50	1	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	50	220	—	1	—	—	—	—	—	—	—	4	—
699	*Stare Bystre	21	6	—	25	1	84	—	—	—	—	—	1	1	1	—	—	1	—	—	419	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
700	*Szaflary	39	27	3000	81	5	—	—	—	—	—	—	1	1	1	—	—	—	1	400	412	1	1	—	—	—	—	—	—	—	40	—
701	*Szczawnica	65	17	10000	300	2	140	1500	—	—	—	—	—	1	—	1	—	-	1	600	1600	1	1	1	500	—	6000	3000	—	—	—	100
702	*Tylmanowa	36	27	—	—	2	120	—	—	120	—	1	1	1	1	1	—	—	1	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
703	*Zakopane[6])	120	73	—	250	6	2126	2873	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	563	—	1	—	1557	—	—	—	—	—	—	—
704	*Załuczne	39	12	—	50	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	530	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	42. Pilzno.																															
705	*Błaszkowa	63	42	—	7	2	110	900	—	—	—	—	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—
706	*Chotowa	10	2	—	—	2	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1	4	—	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—
707	*Dembowa	15	15	—	50	1	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	1	300	—	—	—	1	—	1	—	2000	—	—	—	—
708	*Głobikówka	15	28	—	121	6	16	1067	470	—	s.	1	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
709	Głowaczowa	12	2	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—
710	Grudna dolna	18	1	—	—	1	20	822	—	—	—	1	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
711	Januszkowice	25	4	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	600	—	—	—	—	1	—	600	—	—	—	—
712	*Jodłowa	41	6	—	—	3	—	—	—	—	2 t.	—	—	—	—	—	—	—	1	56	712	1	—	—	—	—	—	2500	—	—	—	—
713	Klecie	20	20	—	—	1	140	—	—	—	—	—	—	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
714	*Lubcza	60	20	—	50	3	22	2435	1037	—	—	1	1	1	1	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
715	*Łęki górne	130	17	4000	50	6	—	—	—	—	t.	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	1	—	—	—	3400	—	1	1	—	104
716	*Przeczyca	16	16	—	75	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
717	Róża	19	8	—	—	2	—	—	—	—	—	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—
718	*Siedliska-Bog.	53	24	2000	25	2	250	2435	—	—	t.	1	—	1	1	—	—	1	—	—	1391	1	1	1	—	—	2000	1400	1	—	400	100
719	*Wiewiórka	29	27	1000	35	3	—	—	—	-	—	—	1	—	1	—	—	—	1	200	1186	1	1	—	—	—	2000	—	—	—	—	—
	43. Podhajce.																															
720	*Beckersdorf	29	51	220	—	1	—	—	—	25	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	89	1	—	—	—	—	220	100	—	—	—	—
721	Białokiernica	33	94	—	49	4	—	—	—	50	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

[1]) Sprowadzono 2 wagony dachówek. [2]) Sprow. 1 wagon mąki pastewnej, 1 wagon otrąb żytnich i 1 wagon węgla. [3]) Sprow. 1 wagon otrąb [4]) Sprow. wagon otrąb. [5]) Sprow. wagon ziemniaków. [6]) Sprow wagon owsa i wagon otrąb.

Liczba porządkowa	Powiat i siedziba Kółka rolniczego	Ilość członków	Ilość zebrań	Wartość własnych budynków	Czytelnia Kółka roln. liczy: dzieł	Czytelnia Kółka roln. liczy: czasopism	Kółko rolnicze sprowadziło w r. 1905 za kwotę w koron.: Nasion	Nawozów sztucznych	Maszyn rolniczych	Drzew owoc.	K. r. posiada na wspólny użytek maszyny	K. r. wprowadziło: odmiany zbóż	nawożenie łąk	rośliny pastewne	zmiany w upraw.	robotę krowami	drenowano na morgach	Sklep Kółka roln.: w własnym zarz.	wydzierżaw.	Z dzierżawy sklepu wpłynęło koron	Udziały członków w koronach	Przy sklepie Kółka roln. znajduje się: trafika tyton.	sprzedaż wina	napoi słodz.	zakupno zboża za kwotę	rzeźnia	Ubezpieczen. od ognia na kwotę w K: Domu	Towarów	Przy K. r. zawiązano: och. str. pożar.	ma sikawek	Złożono na cele ogólnego dobra koron: kościelne i cerkiewne	inne
722	*Bieniawa	25	34	—	132	3	13	350	—	100	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	100	—	—	—	—	1	—	600	—	—		—
723	*Dobrowody	27	6	—	100	2	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	40	—	1	—	—	—	—	—	400	—	—	—	—
724	Dryszczów	36	12	—	49	10	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	87	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
725	Hnilcze	61	14	—	60	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
726	*Panowice	4[illegible]	18	—	50	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	179	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
727	Szumlany	25	6	—	50	2	—	13	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
728	*Toustobaby	36	7	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	44. Przemyśl.																															
729	*Babice n. S.[1])	47	58	—	50	2	—	140	180	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	70	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—
730	*Bachórzec	86	68	—	194	4	39	224	—	75	—	1	—	1	1	1	—	—	1	40	—	1	1	1	—	—	—	—	1	—	—	—
731	Bolestraszyce	64	71	—	65	3	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—
732	*Drohobyczka	76	36	—	285	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—
733	*Dubiecko	58	65	—	383	5	—	60	—	35	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
734	*Grochowce[2])	46	87	—	200	7	230	364	—	—	m.	1	1	1	1	—	—	1	—	—	600	—	1	1	—	—	—	700	1	1	—	—
735	Hureczko[3])	48	28	—	65	1	—	1594	670	30	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—
736	Kosztowa	20	11	—	50	2	100	600	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—
737	Krasiczyn	24	6	—	300	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
738	*Krzywcza n. S.	22	62	—	—	3	—	—	192	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—
739	Medyka	15	3	—	48	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
740	Pikulice	38	49	—	70	2	940	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
741	*Prałkowce	37	12	2000	106	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	306	—	1	1	—	—	—	1200	—	—	—	—	—
742	*Sielnica[4])	10	73	1000	70	2	—	1782	—	—	—	1	—	1	1	1	—	1	—	—	640	1	1	—	—	—	1000	—	—	—	—	—
743	*Wyszatyce[5])	60	22	1000	20	2	—	—	—	—	—	1	1	1	1	—	—	—	1	240	—	1	1	1	—	—	1000	—	1	—	—	—
744	Żurawica	79	5	—	73	2	—	—	—	140	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—
	45. Przemyślany.																															
745	Alfredówka	45	15	—	43	2	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	60	284	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
746	Chlebowice św.	27	40	—	56	2	—	56	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	1	20	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
747	*Dobrzanica	16	4	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	20	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
748	*Dunajów	50	29	1800	250	2	30	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	1	—	—	640	—	1	—	—	—	1600	1000	—	—	14	—
749	*Kimirz	50	64	—	62	4	532	540	189	200	—	1	1	1	1	—	—	—	1	50	—	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—
750	*Łonie	14	22	—	58	3	40	722	224	—	m.	1	—	1	1	—	—	1	—	—	160	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
751	*Niedzieliska	25	38	—	100	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	m.	—	1	60	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
752	*Świrz	90	59	—	264	3	112	240	90	216	m. w.	1	1	1	1	—	—	1	—	—	280	—	—	—	—	—	—	1400	—	—	—	—
753	Tuczne	47	72	—	63	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	87	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
754	Turkocin	81	12	—	40	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	91	1	—	1	—	—	—	400	—	—	—	—
755	Unterwalden	23	3	—	30	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	300	—
756	*Uszkowice	40	26	—	50	2	58	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	50	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
757	*Wyżniany	22	24	—	100	4	15	—	—	90	—	—	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	46. Rawa.																															
758	Bełzec	23	1	400	—	1	—	—	240	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	120	—	—	—	—	—	—	400	—	—	—	—	—
759	*Szczerzec	32	14	—	50	2	53	873	—	—	—	1	1	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
760	Tarnoszyn	35	74	—	150	1	20	80	—	—	—	—	1	1	—	1	—	—	1	100	100	—	1	1	—	—	—	800	—	—	—	—
	47. Rohatyn.																															
761	*Bukaczowce	30	4	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1800	—	1	—	—	—	—	2000	—	—	—	—
762	Bybło	50	28	—	72	2	240	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	100	80	1	—	1	—	—	—	—	—	—	34	—
763	Chochoniów	70	7	400	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	45	1	—	—	—	—	—	300	—	—	—	—
764	*Danilcze	20	34	—	184	2	—	—	—	25	—	1	—	1	—	—	—	—	1	20	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
765	*Firlejów	24	64	—	104	5	—	300	—	—	—	—	—	1	1	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
766	Herbutów	39	4	—	—	1	16	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	54	—	1	1	—	—	—	—	—	—	70	—
767	*Horodysko	42	10	—	120	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	19	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—
768	Hrehorów	59	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
769	Kąkolniki	18	4	—	50	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	18	—	—	—	—	—	—	100	—	—	—	—
770	Ludwikówka	71	10	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
771	*Łopuszna	36	26	—	120	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	237	—	—	—	—	—	—	2000	—	—	—	—
772	Łukowiec	62	16	6000	—	1	—	—	—	—	—	1	—	1	1	—	—	—	1	300	—	1	1	—	—	—	3000	—	—	—	—	—
773	*Martynów n.	45	34	—	98	5	98	—	65	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
774	Podkamień	10	7	—	50	2	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
775	Radwanów-J.	30	32	—	124	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	182	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
776	Ruzdwiany	18	11	—	54	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
777	*Sarnki dolne	52	69	—	50	3	50	115	70	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	626	1	1	—	—	—	—	1000	1	—	125	—
778	*Słoboda konk.	96	25	600	120	3	20	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1	200	377	1	—	1	—	—	600	—	—	—	—	—
779	Zielonów	22	33	—	15	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	100	—	—	—	—
	48. Ropczyce.																															
780	*Borek wielki[6])	30	74	1400	100	6	200	882	—	40	—	1	1	—	1	1	—	1	—	—	100	1	1	—	—	—	1400	300	1	1	—	—
781	Broniszów	8	—	—	50	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
782	*Brzeziny[7])	51	22	—	50	2	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—
783	*Brzezówka	31	15	—	50	2	—	—	—	—	—	1	—	1	1	1	—	—	1	20	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
784	Bystrzyca dol.	10	5	—	50	1	—	1176	318	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	24	34	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
785	Chechły	12	14	1200	62	4	144	489	269	—	t.	1	—	—	—	—	—	1	—	—	1440	1	1	1	—	—	1000	1400	—	—	—	—
786	Glinik	30	34	—	50	2	—	1200	—	—	t.	—	—	1	1	—	—	—	1	5	25	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—
787	Gnojnica	10	48	—	140	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	1	1	—	—	—	—	—	.	—	—
788	*Góra ropcz.	43	6	—	30	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	100	—	1	1	—	—	—	2250	—	.	—	—
789	Grabiny	24	24	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	200	1	1	—	—	—	—	300	—	.	—	—
790	*Gumniska	35	4	—	60	2	—	3316	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	2000	1	1	—	—	—	—	—	—	.	—	—
791	Kamionka	24	12	—	60	1	—	—	—	20	—	—	1	1	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	.	—	—
792	Lubzina	18	6	—	—	3	54	50	—	—	w.	—	—	—	1	1	—	—	1	2	—	1	1	—	—	—	—	—	—	.	—	—
793	Łopuchowa	15	26	—	50	2	7	726	—	—	—	1	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	.	—	—
794	Mała	35	72	—	60	4	404	1500	84	—	t.	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—
795	Nagoszyn	37	26	—	230	6	—	—	—	—	—	1	—	1	1	—	—	—	1	5	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—
796	Nawsie	38	24	—	38	1	—	1189	—	—	—	1	—	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
797	*Niedźwiada[8])	29	16	—	42	5	20	937	—	—	t, s	1	1	1	1	1	—	—	1	15	100	1	1	—	—	—	—	800	1	1	—	—
798	*Ocieka	12	49	—	50	5	180	416	—	40	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	100	1	1	1	—	—	—	1200	—		20	—
799	Olchowa	9	7	—	40	2	25	—	—	20	—	1	—	1	—	—	—	—	1	40	280	1	1	—	—	—	—	850	—	.	—	—
800	Ostrów	44	2	—	42	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	.	—	—

[1]) Spowadzono wagon otrąb. [2]) Sprowadzono $3^1/_2$ wag. grysu, 2 wagony węgla i 400 kg. ziemniaków. [3]) Sprowadzono wagon grysu. [4]) Sprow. grys. [5]) Sprow. wagon otrąb i wagon węgla. [6]) Sprow. 3 wagony węgla [7]) Sprow. 2 wagony węgla. [8]) Sprow. wagon węgla.

Liczba porządkowa	Powiat i siedziba Kółka rolniczego	Ilość członków	Ilość zebrań	Wartość własnych budynków	Czytelnia Kółka roln. liczy: dzieł	Czytelnia Kółka roln. liczy: czasopism	Kółko rolnicze sprowadziło w r. 1905 za kwotę w koron.: Nasion	Nawozów sztucznych	Maszyn rolniczych	Drzew. owoc.	K. r. posiada na wspólny użytek maszyny	K. r. wprowadziło: odmiany zbóż	nawożenie łąk	rośliny pastewne	zmiany w upraw.	robotę krowami	drenowano na morgach	Sklep Kółka roln.: w własnym zarz.	wydzierżaw.	Z dzierżawy sklepu wpłynęło koron	Udziały członków w koronach	Przy sklepie Kółka roln. znajduje się: trafika tytoń.	sprzedaż wina	napoi słodz.	zakupno zboża za kwotę	rzeźnia	Ubezpieczen. od ognia na kwotę w K: Domu	Towarów	Przy K. r. zawiązano: och. str. pożar.	ma skawek	Złożono na cele ogólnego dobra koron: kościelne i cerkiewne	inne
801	*Paszczyna	30	17	—	36	1	—	—	—	—	—	1	—	1	1	—	—	—	1	20	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
802	*Skrzyszów	40	29	—	—	1	60	240	—	71	—	1	1	1	1	—	—	—	1	20	—	—	1	1	—	—	—	—	1	1	—	—
803	Wielopole skrz.	21	20	—	—	4	870	600	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
804	*Wolica piask.	32	36	—	150	3	51	—	—	—	—	1	—	1	1	—	—	1	—	—	244	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
805	*Zawada[1])	13	23	—	550	3	—	—	200	—	t.	1	—	1	1	1	—	—	1	10	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	49. **Rudki.**																															
806	*Andrychów	30	35	400	90	5	—	—	76	23	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	80	1	1	1	—	—	400	400	1	1	—	—
807	*Bieńkowa Wisznia[2])	48	56	3708	100	7	200	—	—	—	m.	1	—	—	—	—	—	1	—	—	1529	1	1	1	2000	1	420	5000	—	—	—	—
808	*Buczały	10	12	—	52	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	505	—	1	1	—	—	—	2000	1	1	—	—
809	Chłopczyce	11	35	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—		—	—	—	1	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—
810	*Chłopy	54	50	—	100	5	—	—	—	200	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	642	1	1	1	—	—	—	3500	1	—	1000	—
811	*Czernichów	22	10	—	20	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	400	—	—	—	—
812	Dołobów	8	26	—	50	2	—	—	—	26	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
813	*Koniuszki s.	65	79	—	150	2	—	—	60	27	—	1	1	—	1	—	—	1	—	—	221	—	1	1	—	—	—	1000	1	1	—	—
814	Kupnowice n.	12	12	—	50	2	—	612	—	25	—	—	1	1	—	—	—	—	1	10	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—
815	*Laszki zaw.	93	64	1700	4	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	1	1	—	—	1200	1400	—	—	—	—
816	Manasterzec	23	—	—	65	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
817	*Michalewice	25	33	160	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	20	250	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
818	Nowosiółki g.	19	56	—	20	3	—	—	—	60	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
819	Podhajczyki	44	32	—	60	4	20	14	—	100	—	1	—	—	1	—	—	1	—	—	322	—	1	—	—	—	—	100	1	2	—	—
820	Pohorce	55	53	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
821	Rudki[3])	53	11	—	250	7	—	—	—	120	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	173	—	—	—	—	—	—	—	—	—	500	—
822	*Rumno	75	28	—	50	3	—	—	—	—	—	1	1	1	—	—	—	1	—	—	270	—	1	1	—	—	—	1200	1	1	—	—
823	Tuligłowy	65	19	—	60	2	—	—	—	120	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—
824	Zagórz	12	2	—	50	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	50. **Rzeszów.**																															
825	*Błażowa	42	12	—	350	6	—	2498	646	100	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	4	—	10
826	Błędowa tycz.	13	9	—	53	1	—	1589	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
827	*Boguchwała	28	10	1000	50	1	—	—	62	100	—	1	—	1	1	—	—	—	1	240	—	1	—	—	—	—	1000	400	1	1	—	—
828	*Borek stary	14	4	—	—	2	—	597	—	—	—	1	1	—	—	—	—	1	—	—	240	1	1	—	222	—	—	—	—	—	—	—
829	*Chmielnik	42	45	—	390	6	—	1042	—	—	—	—	—	1	1	—	—	1	—	—	300	1	1	—	500	—	—	3000	1	1	300	—
830	*Czudec	12	5	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	1	—	—	—	300	—	—	—	—
831	*Dobrzechów	59	22	—	72	3	366	1069	120	—	s.	1	—	—	1	—	—	1	—	—	3522	1	1	1	—	—	—	2800	—	—	—	—
832	Futoma	18	2	—	—	1	—	522	400	10	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	1	1	1	200	1	—	—	—	—	—	—
833	*Gliník charz.[4])	39	35	1400	38	2	30	1409	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	1055	1	1	—	50	1	1000	1270	—	—	—	—
834	*Grodzisko	51	34	—	41	3	100	1839	—	—	ż.	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—
835	*Grzegorzówka	26	12	—	60	2	—	—	—	—	—	1	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
836	*Gwoźnica g.[5])	15	6	1400	196	1	38	955	—	—	—	—	1	—	1	1	—	—	1	400	1860	—	1	1	—	1	1200	1600	—	—	—	—
837	Kąkolówka	38	13	—	200	1	—	—	—	—	—	1	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
838	*Kraczkowa	57	1	150	—	1	—	1249	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	637	—	1	1	—	—	—	—	1	5	—	—
839	Lubenia	32	56	—	89	6	180	1200	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
840	*Lutcza	25	16	1020	25	5	—	—	—	—	r.,p.,s	1	—	1	1	—	—	—	1	300	1000	1	1	1	—	1	1000	2000	—	—	—	—
841	*Lutoryż	56	52	—	60	1	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	1	50	112	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—
842	*Łąka	13	7	—	—	3	—	30	90	—	pł.	—	—	1	1	—	—	1	—	—	638	1	1	1	—	—	—	—	—	—	60	10
843	Łukawiec	24	25	800	50	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	750	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
844	Malawa	8	11	—	25	2	—	1200	—	—	—	—	—	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
845	*Mrowla[6])	22	12	1000	—	1	—	630	—	50	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	370	1	1	—	—	—	1000	600	1	2	—	—
846	Niechobrz	27	58	—	173	5	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	500	—	1	—	—	—	—	600	—	—	—	—
847	*Nowa wieś k.	40	35	—	—	2	—	829	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	80	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
848	*Palikówka	42	75	—	50	2	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	900	—	1	—	—	—	—	1000	—	—	—	—
849	Piekarówka	12	2	—	—	1	54	450	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
850	*Przewrotne	28	12	—	150	3	—	1000	200	—	—	1	1	1	1	—	—	1	—	—	600	1	1	—	—	—	—	1000	1	2	—	—
851	*Pstrągowa	50	26	—	30	1	—	—	—	—	—	1	—	1	1	—	—	—	2	60	100	1	1	1	—	—	—	2000	—	—	—	—
852	*Rudna mała	31	9	490	96	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1120	1	1	1	—	—	500	700	—	—	—	—
853	Rzeki	10	15	1400	—	2	—	308	—	—	—	—	—	1	1	—	—	1	—	—	1712	1	1	—	—	—	1000	1000	—	—	—	—
854	*Staromieście	15	4	1844	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	248	1	1	—	—	—	—	1600	—	—	—	—
855	*Strzyżów	96	6	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	16700	—	1	1	—	—	—	7800	—	—	—	—
856	*Świlcza	63	42	5000	400	7	—	826	—	50	—	1	1	—	—	—	—	1	—	—	1979	—	1	—	—	—	5000	1000	1	1	—	—
857	*Trzciana[7])	72	24	1940	170	3	73	613	—	60	—	—	1	1	1	—	—	1	—	—	3416	1	1	1	—	—	1500	3000	—	—	—	—
858	Wyżne	16	4	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	2	—	—	—	2	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—
859	*Zaborów	22	58	3000	25	2	34	696	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	1853	1	1	—	—	1	2400	1200	—	—	—	—
860	*Zaczernie	34	94	—	342	3	—	—	272	—	—	—	—	1	1	—	—	1	—	—	1453	1	1	—	—	1	—	—	1	1	—	—
	51. **Sambor.**																															
861	*Biskowice	84	38	5000	216	2	48	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	—	—	524	1	1	—	—	—	—	—	1	1	1000	—
862	Brzegi	15	29	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	250	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—
863	*Bukowa	111	8	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	222	1	—	1	—	—	—	400	—	—	—	—
864	*Bunczyce n.	25	11	—	235	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	474	—	—	1	—	1	—	500	—	—	—	—
865	*Czukiew	65	44	200	250	5	188	—	237	85	2pł.	1	—	—	1	—	—	2	—	—	393	1	1	—	—	—	—	800	—	—	350	—
866	*Czyszki[8])	62	24	2000	125	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	214	—	—	—	—	—	2000	800	—	—	100	—
867	*Kalinów	69	56	4000	60	6	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	5419	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
868	Kornalowice	70	60	1000	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	856	1	1	1	—	—	800	—	—	—	20	—
869	Lutowiska	14	18	400	18	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	200	—	—	—	—	—	400	200	—	—	—	—
870	*Nadyby	96	11	500	100	4	20	—	—	—	m.	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	100	—
871	*Ozimina	104	17	—	38	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	498	—	1	—	—	—	—	600	—	—	—	—
872	*Sambor-Dolna	120	27	1400	46	7	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	100	1400	—	1	—	—	—	1600	—	—	—	—	—
873	*Sambor-Powodowa	31	56	1600	207	4	15	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	1	—	—	500	1	1	—	—	—	600	—	—	—	—	—
874	*Sambor-Średnia	30	67	1200	40	7	32	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	250	1	1	—	—	—	1200	1800	—	—	—	—
875	*Sąsiadowice	28	63	600	—	4	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	1	—	—	12	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—
876	Siekierczyce	30	21	800	40	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	170	—	1	1	—	—	800	800	—	—	3	—
877	*Strzałkowice	15	32	700	—	5	—	355	—	—	—	1	—	1	1	—	—	1	—	—	259	1	1	—	—	—	800	600	—	—	—	—
878	*Uherce zapł.	21	18	—	93	6	—	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	1	244	—	1	1	—	—	—	—	450	—	—	—	—
879	*Wojutycze	101	11	—	—	4	300	150	—	25	m.	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	800	—	—	50	—
880	Wola błaż. d.	19	26	—	20	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	30	20	1	—	—	—	—	—	100	—	—	—	—
	52. **Sanok.**																															
881	*Bażanówka	134	140	3200	150	4	15	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	1	—	—	226	1	1	1	—	—	1400	400	—	—	—	—

[1]) Sprowadzono wagon węgla. [2]) Sprowadzono 2 wagony węgla, 10 wagonów siana i drzewa. [3]) Sprow. 7 wagonów drzewa i 3 wagony węgla. [4]) Sprow. mąki za 300 K, otrąb za 1000 K, żelaza za 150 K. [5]) Sprow. 1½ wag. otrąb. [6]) Sprow. 6 wagonów otrąb. [7]) Sprow. 300 kg. zboża i 2½ wag. węgla. [8]) Sprow. ziemniaki.

Liczba porządkowa	Powiat i siedziba Kółka rolniczego	Ilość członków	Ilość zebrań	Wartość własnych budynków	Czytelnia Kółka roln. liczy:		Kółko rolnicze sprowadziło w r. 1905 za kwotę w koron.				K. r. posiada na wspólny użytek maszyny	K. r. wprowadziło					drenowano na morgach	Sklep Kółka roln.		Z dzierżawy sklepu wpłynęło koron	Udziały członków w koronach	Przy sklepie Kółka roln. znajduje się					Ubezpieczen. od ognia na kwotę w K		Przy K. r. zawiązano		Złożono na cele ogólnego dobra koron	
					dzieł:	czasopism:	Nasion	Nawozów sztucznych	Maszyn rolniczych	Drzew. owoc.		odmiany zbóż	nawożenie łąk	rośliny pastewne	zmiany w upraw.	robotę krowami		w własnym zarz.	wydzierżaw.			trafika tytoń.	sprzedaż wina	napoi słodz.	zakupno zboża za kwotę	rzeźnia	Domu	Towarów	och. str. pożar.	ma sikawek	kościelne i cerkiewne	inne
882	*Besko	73	10	990	153	5	200	602	—	90	—	1	1	1	—	—	—	—	1	432	600	1	1	—	—	—	1500	—	—	—	—	—
883	*Bykowce	38	3	—	70	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	100	—	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—
884	*Bzianka[1])	55	—	600	100	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	387	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
885	*Dąbrówka r.	42	2	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	300	483	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—
886	*Długie	124	33	1700	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	2210	1	—	1	—	—	600	1800	—	—	50	—
887	Dudyńce	15	4	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	100	50	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
888	*Falejówka	58	—	730	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	80	287	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
889	*Głębokie	53	19	1000	75	1	—	1150	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	100	637	1	—	—	—	—	1000	—	—	—	—	—
890	*Jaćmierz	82	12	—	—	2	88	—	—	—	w.	—	—	—	—	1	—	1	—	—	750	1	1	—	—	—	—	2802	—	—	10	—
891	*Jaśliska[2])	41	23	1200	90	1	—	—	—	150	—	—	—	—	—	—	—	—	1	70	269	—		—	—	—	1200	—	—	—	—	—
892	*Jędruszkowce	20	17	400	—	1	30	—	84	—	w.	—	—	—	1	—	—	—	1	40	40	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
893	*Klimkówka[3])	92	4	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	1552	1	—	—	—	1	—	2830	1	1	—	—
894	*Królik polski	10	26	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	60	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—
895	*Milcza	53	22	50	78	4	10	—	—	—	—	1	—	1	1	1	—	—	1	80	131	—	—		—	—	600	—	—	—	—	—
896	Niebieszczany	21	6	—	78	8	58	—	—	65	t. p.	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
897	Nowosielce	32	65	400	—	3	—	—	62	—	—	—	—	1	1	—	—	—	1	280	—	1	1	—	2000	—	—	—	—	—	—	—
898	Nowotaniec	40	6	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	60	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
899	*Pakoszówka	89	72	1370	—	5	—	618	—	—	—	—	—	1	1	1	—	1	—	—	356	1	1	1	—	—	1200	200	1	1	—	—
900	Pielnia	16	60	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		1	20	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
901	Piła siemusz.	12	4	—	50	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	60	240	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
902	*Pisarowce	83	46	300	65	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	580	332	1	—	1	—	1	300	600	1	1	—	—
903	*Płonna[4])	56	72	2400	60	4	—	800	771	—	t.,b.	1	—	1	—	—	—	—	1	1200	900	1	1	1	—	—	1600	2000	—	—	—	—
904	*Posada dolna	96	11	—	120	4	36	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	894	1	—	—	—	—	—	1000	—	—	—	170
905	*Posada gór.[5])	23	14	—	—	2	325	340	236	—	—	—	—	1	—	1	—	1	—	—	279	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
906	*Posada jaćm.	53	44	2400	214	7	—	—	—	—	—	1	—	1	1	1	—	—	1	382	—	1	1	1	—	—	—	—	1	1	—	—
907	*Posada olch.	160	26	—	50	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1948	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—
908	*Posada san.	56	8	—	—	16	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	24	318	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—
909	Posada zarsz.	80	12	480	30	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	120	485	1	—	—	—	—	400	400	—	—	—	—
910	Raczkowa	30	10	400	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	80	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
911	Rymanów	116	7	—	365	5	267	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	3101	—	1	—	—	—	—	7200	—	—	—	100
912	*Sanok	60	12	—	50	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	7258	—	1	1	—	—	—	2000	—	—	—	—
913	*Strachocina	92	65	—	236	2	—	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	2	—	—	324	—	1	—	—	1	—	810	1	1	—	—
914	Tyrawa solna	60	30	—	1500	7	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	260	—	—	—	—	—	—	600	—	—	50	—
915	*Zagórz	83	38	10000	355	7	56	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	1804	1	1	1	450	—	7300	5200	1	—	50	—
916	Zarszyn	85	2	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	240	360	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	53. Skałat.																															
917	Chmieliska	17	62	—	50	1	—	—	198	—	—	—	—	1	1	—	—	1	—	—	350	—	1	—	—	—	—	400	—	—	—	—
918	*Dorofijówka	21	22	—	—	1	—	—	—	—	m.	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	1	1	—	—	—	600	—	—	—	—
919	*Hałuszczyńce	40	35	2500	400	4	120	1100	—	—	—	1	1	1	1	—	—	1	—	—	—	1	1	1	—	—	2000	800	—	—	—	—
920	Kaczanówka	28	12	—	150	3	—	—	—	—	—	1	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
921	Kołodziejówka	40	41	—	55	1	—	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
922	Nowosiółka sk.	23	52	—	45	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
923	Orzechowiec	13	32	—	60	1	—	—	—	—	—	1	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
924	*Ostapie	17	23	16	43	5	21	—	70	—	4	—	—	1	1	—	—	1	—	—	—	1	1	1	—	—	—	2400	—	—	—	—
925	Panasówka	72	25	—	300	2	—	75	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
926	*Połupanówka	57	49	—	50	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	120	592	—	1	1	—	1	—	—	—	—	—	—
927	*Rosochowaciec[6])	14	17	—	—	1	8	—	51	31	—	1	—	1	—	—	—	1	—	—	500	—	1	—	—	—	—	600	—	—	—	—
928	*Skałat	20	—	—	200	1	15	—	268	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	50	200	—	1	1	—	—	—	3250	—	—	—	—
929	*Staromiejszczyzna	33	38	—	45	7	100	200	500	200	m.	—	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
930	*Stary Skałat	25	66	—	60	1	—	48	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	80	120	—	—	1	—	—	—	600	—	—	—	—
931	Tarnoruda	16	3	—	45	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
932	*Żerebki kr.	20	40	400	113	14	—	804	—	40	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	1	100	—	—	—	—	—	—	—
	54. Śniatyn.																															
933	Dżurów	65	16	—	205	7	—	—	—	—	—	1	—	1	1	—	—	1	—	—	4500	—	1	1	—	—	—	3000	—	—	—	—
934	*Rożnów	39	63	—	49	3	—	1151	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
935	Rudniki n. Pr.	24	28	—	54	2	18	—	76	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
936	Trójca	22	27	—	60	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
937	Załucze n. Cz.	23	55	—	40	4	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	55. Sokal.																															
938	Jastrzębica	42	12	—	205	7	—	—	—	—	—	1	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
939	Machnówek	44	6	—	100	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	80	120	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
940	*Ostrów k. S.[7])	43	64	—	164	5	26	—	—	—	—	1	1	1	1	—	—	1	—	—	200	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—
941	Poździmierz	14	14	—	15	1	—	—	—	—	—	1	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
942	*Waręż miasto	18	26	—	54	1	54	—	—	—	—	1	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
943	*Żniatyn	29	8	—	87	2	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—
	56. Stanisławów.																															
944	*Bednarów	35	8	—	50	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	148	—	—	1	—	—	—	2600	1	1	—	—
945	*Błudniki	80	26	800	140	4	—	—	—	—	w.	1	1	1	1	—	—	1	—	—	320	—	1	—	—	—	—	2400	—	—	—	—
946	*Chorostków	29	13	—	50	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	371	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
947	Delejów	42	12	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	1	1	—	—	—	2	80	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—
948	*Halicz	23	16	—	50	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	288	—	1	1	—	—	—	1600	—	—	—	—
949	*Jezupol	15	56	600	—	2	100	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	158	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—
950	*Knihinin gór.	62	25	—	244	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1042	—	1	1	—	—	—	5000	—	—	—	—
951	*Knihinin kol.	23	30	—	423	2	26	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	776	—	1	—	—	—	—	1500	—	—	—	63
952	Meducha	128	96	2000	280	3	—	35	—	200	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	126	—	1	—	320	1	600	400	—	—	—	—
953	*Uzina	12	62	—	56	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	120	1	—	—	—	—	—	600	—	—	—	—
954	Wołczków	46	71	600	170	20	20	100	—	—	—	1	1	1	1	1	—	1	—	—	460	—	—	1	700	—	300	—	—	—	—	—
	57. Stare miasto.																															
955	*Felsztyn	82	34	8000	500	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	1	—	—	5000	1600	1	1	—	—
956	*Laszki mur.	38	26	3000	125	1	—	30	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	—	—	860	—	1	—	40	—	—	—	—	—	—	—
957	*Posada chyr.	22	27	—	62	5	—	478	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	100	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—
958	*Stara sól	30	32	—	86	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	40	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
959	*Towarnia	19	6	—	50	1	—	—	—	—	—	1	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
960	*Wołcza d.	21	20	—	—	1	—	1300	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	90	67	—	—	1	—	—	—	700	—	—	—	—

[1]) Spowadzono wagon otrąb. [2]) Sprowadzono wagon węgla. [3]) Sprow. wagon węgla. [4]) Sprow. 3½ wag. mąki. [5]) Sprow. mąkę. [6]) Sprow. wagon węgla. [7]) Sprow. ½ wag. otrąb pastewnych.

Liczba porządkowa	Powiat i siedziba Kółka rolniczego	Ilość członków	Ilość zebrań	Wartość własnych budynków	Czytelnia Kółka roln. liczy: dzieł:	czasopism:	Kółko rolnicze sprowadziło w r. 1905 za kwotę w koron.: Nasion	Nawozów sztucznych	Maszyn rolniczych	Drzew. owoc.	K. r. posiada na wspólny użytek maszyny	K. r. wprowadziło: odmiany zbóż	nawożenie łąk	rośliny pastewne	zmiany w upraw.	robotę krowami	drenowano na morgach	Sklep Kółka roln.: w własnym zarz.	wydzierżaw.	Z dzierżawy sklepu wpłynęło koron	Udziały członków w koronach	Przy sklepie Kółka roln. znajduje się: trafika tytoń.	sprzedaż wina	napoi słodz.	zakupno zboża za kwotę	rzeźnia	Ubezpieczen. od ognia na kwotę w K: Domu	Towarów	Przy K. r. zawiązano: och. str. pożar.	ma sikawek	Złożono na cele ogólnego dobra koron: kościelne i cerkiewne	inne
	58. Stryj.																															
961	Daszawa	70	6	—	—	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	1	—	1	—	—	—	—	—	—
962	Miertiuki	22	25	—	100	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	80	124	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
963	Sokołów k. Str.	23	9	—	165	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	2134	—	—	—	—
964	Synowódzko w.	28	12	—	120	2	40	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1342	—	1	—	—	—	—	2000	—	—	—	—
	59. Tarnobrzeg.																															
965	*Alfredówka	19	19	—	50	1	—	—	—	—	—	1	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
966	Antoniów	15	17	1000	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	140	—	1	1	—	—	—	1000	—	—	—	—	—
967	Brandnica	12	17	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	30	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
968	*Chmielów	20	2	—	—	1	—	—	—	—	m.	—	—	—	—	—	—	—	1	60	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
969	Dąbrowica	76	9	—	—	1	—	612	—	—	—	—	1	1	1	1	—	—	1	20	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
970	*Dąbrówka pn.	14	34	700	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	60	—	1	1	—	—	—	700	—	—	—	—	—
971	*Dęba	30	66	—	10	2	—	—	—	—	—	1	1	1	—	—	—	—	1	101	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	6	—
972	Domacyny	30	60	—	188	1	50	—	34	50	—	—	—	—	1	—	—	—	1	3	30	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—
973	Durdy	50	2	—	42	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	50	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
974	*Furmany	23	60	—	35	2	—	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
975	*Gorzyce	44	70	1200	10	1	—	—	700	188	10*	—	—	1	1	1	—	1	—	—	—	—	1	—	—	—	600	—	1	1	—	—
976	*Grębów	54	7	2300	200	3	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	1	—	—	—	—	1	1	—	—	2000	7600	1	2	100	—
977	Grębów-Piaski	65	57	600	42	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	1	—	—	—	600	—	—	—	—	—
978	*Jadachy	25	25	800	52	2	—	—	—	—	—	1	1	1	1	—	—	—	1	60	—	1	1	1	—	—	200	—	1	1	—	—
979	Jeziorko	60	84	400	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	20	—	1	1	—	—	—	300	—	—	—	—	—
980	Kotowa wola	46	60	800	20	3	50	—	—	30	—	—	—	1	1	—	—	—	1	50	160	—	1	—	—	—	—	—	—	—	100	300
981	*Majdan zb.	42	52	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	70	364	1	1	1	—	—	—	3100	—	—	—	—
982	*Miechocin	61	9	—	50	1	—	—	470	—	s.	—	—	—	1	—	—	—	1	140	—	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—
983	Mokrzyszów	67	24	1000	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	80	—	1	1	1	—	1	600	—	—	—	300	—
984	*Nadbrzezie	32	12	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	200	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	100	—
985	Rozalin	24	78	—	154	1	50	313	—	—	—	1	1	1	1	1	—	—	1	10	48	1	1	—	—	—	—	—	—	—	10	—
986	*Sielec	27	18	—	—	1	—	—	—	—	m.	1	—	1	1	—	—	—	1	160	60	1	1	1	—	1	—	—	1	1	—	—
987	*Skopań	42	32	—	40	1	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	1	4	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
988	*Sobów	20	18	100	—	1	10	—	—	—	m.	1	1	1	1	—	—	—	1	40	—	1	1	—	—	1	—	—	1	2	—	50
989	*Sokolniki	54	12	—	62	3	60	—	—	34	—	1	1	1	1	1	—	1	—	—	—	1	1	—	—	—	—	1500	—	—	—	—
990	*Suchorzów	32	4	—	35	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	10	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—
991	*Trześń	58	26	—	50	1	—	—	—	35	—	1	1	1	1	1	—	—	1	84	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
992	Wielowieś	50	20	—	86	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	100	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
993	Witkowice	26	13	700	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	110	—	1	1	—	—	—	900	—	—	—	—	—
994	*Wrzawy	31	4	1600	50	4	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	1	1	—	—	—	1600	600	—	—	—	—
995	*Zakrzów	33	16	—	35	1	—	—	—	—	—	—	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
996	*Zbydniów	30	55	—	52	3	36	—	—	—	—	1	1	1	1	1	—	—	1	150	—	1	1	—	—	—	900	1500	—	—	—	—
997	*Żabno	48	42	—	195	6	—	—	38	—	—	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
998	Żupawa	51	23	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	20	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	60. Tarnopol.																															
999	*Bajkowce[1])	38	59	—	—	1	270	104	36	—	30	1	1	1	—	—	—	—	1	56	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1000	Baworów	35	28	—	120	7	15	32	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1001	Bucniów	15	54	—	50	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1002	*Chodaczków wielki[2])	102	61	400	54	2	29	450	212	1100	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	444	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1003	*Czernielów m.	54	9	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	180	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1004	*Dołżanka[3])	18	27	—	30	2	15	—	—	15	—	1	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	40	—
1005	*Draganówka	52	48	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	1	1	—	—	—	1	30	150	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—
1006	Janówka	36	10	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1007	*Kokutkowce	10	3	—	43	1	14	1152	—	30	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1008	*Łozowa	35	112	800	43	3	—	600	500	71	—	1	1	—	—	—	—	1	—	—	250	1	1	—	—	—	410	300	—	—	—	—
1009	*Łuczka	12	37	—	146	2	—	—	—	—	—	1	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1010	Łuka wielka	45	56	600	—	1	—	—	—	—	t.	—	—	—	—	—	—	—	1	40	—	1	—	—	—	—	600	—	1	2	—	—
1011	*Nastasów	23	45	—	50	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	179	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1012	*Ostrów	10	12	—	50	1	33	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1013	*Petryków[4])	22	28	—	40	1	60	65	—	48	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1014	*Płotycz[5])	46	94	—	48	2	—	460	—	82	—	—	—	1	1	—	—	1	—	—	17	—	—	—	—	—	—	600	—	—	—	—
1015	*Poczapińce	52	8	—	—	1	16	—	—	—	—	1	1	1	1	—	—	—	1	200	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—
1016	Suszczyn	32	67	—	80	4	—	33	400	—	—	—	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1017	*Zabojki	53	27	—	50	1	—	—	—	330	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	120	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1018	*Zagrobela	28	52	—	33	1	97	—	—	42	—	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	61. Tarnów.																															
1019	*Chojnik	26	54	—	48	4	—	2220	152	—	m.	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1020	*Janowice	42	1	—	500	1	—	—	—	—	t.	—	—	1	1	1	—	—	1	30	—	1	1	—	—	—	—	—	1	1	—	—
1021	*Jastrząbka n.	38	43	2748	200	4	1431	708	200	32	—	1	1	—	—	—	—	1	—	—	1204	1	1	—	1431	—	1200	450	—	—	—	—
1022	Jodłówka	20	25	—	50	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1023	*Lisia góra	70	38	13000	100	5	—	—	—	85	t.	1	1	—	1	—	—	—	1	1000	68	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1024	*Łękawica[6])	30	32	—	—	6	—	1837	160	—	m, t	—	—	—	1	1	10	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1025	Łukowa	42	32	1198	50	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1000	1	—	—	—	—	1020	328	—	—	—	—
1026	*Meszna op.	45	19	—	46	2	—	1688	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1027	Meszna szlach.	36	18	—	56	6	—	1403	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1028	Niedomice	29	14	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	60	193	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1029	Pawężów	25	65	1800	—	2	—	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	1	44	1480	1	1	—	—	—	—	540	1	1	—	—
1030	*Pleśna[7])	36	36	—	365	5	—	1615	—	42	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	127	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1031	*Poręba rad.[8])	23	10	—	150	5	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	20	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	100	—
1032	*Rzuchowa	14	47	—	87	2	—	350	—	—	—	1	—	1	1	—	—	1	—	—	80	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—
1033	*Siemiechów	20	36	—	29	3	110	801	—	—	—	1	1	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1034	*Skrzyszów	48	57	—	160	5	280	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—
1035	Śmigno	59	6	—	52	3	—	—	65	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1036	*Szynwałd[9])	57	59	6000	250	10	550	2500	160	—	—	—	1	1	1	1	—	1	—	—	1400	1	1	—	—	—	6000	600	1	3	400	250
1037	Wierzchosławice	10	2	—	50	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1038	*Zalasowa	16	9	—	200	3	—	3756	300	8	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—
1039	Zbylitowska góra	20	18	—	200	2	24	—	260	—	—	1	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1040	*Żukowice n.	17	32	1600	—	1	1500	1066	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	1574	1	1	—	—	—	1000	—	—	—	—	—
1041	*Żukowice st.	17	39	—	—	1	120	550	—	—	m.	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	120	—	—	—	—	—	—	—

*) Jaglarnia, młocarnia, pług, siewnik, brona, walec, wialnia, plewnik, sieczkarnia, tryer.

[1]) Sprowadzono wagon węgla. [2]) Sprow. wagon węgla. [3]) Sprow. wagon węgla. [4]) Sprow. otręby. [5]) Sprow. 2 wagony otrąb żytnich i pszennych. [6]) Sprow. wagon węgla. [7]) Sprow. 2 wagony węgla. [8]) Sprow. otręby. [9]) Sprow. 2 wagony otrąb.

Liczba porządkowa	Powiat i siedziba Kółka rolniczego	Ilość członków	Ilość zebrań	Wartość własnych budynków	Czytelnia Kółka roln. liczy: dzieł	Czytelnia Kółka roln. liczy: czasopism	Kółko rolnicze sprowadziło w r. 1905 za kwotę w koron.: Nasion	Nawozów sztucznych	Maszyn rolniczych	Drzew. owoc.	K. r. posiada na wspólny użytek maszyny	K. r. wprowadziło: odmiany zbóż	nawożenie łąk	rośliny pastewne	zmiany w upraw.	robotę krowami	drenowano na morgach	Sklep Kółka roln.: w własnym zarz.	wydzierżaw.	Z dzierżawy sklepu wpłynęło koron	Udziały członków w koronach	Przy sklepie Kółka roln. znajduje się: trafika tytoń.	sprzedaż wina	napoi słodz.	zakupno zboża za kwotę	rzeźnia	Ubezpieczen. od ognia na kwotę w K: Domu	Towarów	Przy K. r. zawiązano: och. str. pożar.	ma sikawek	Złożono na cele ogólnego dobra koron: kościelne i cerkiewne	inne
	62. Tłumacz.																															
1042	Jezierzany	42	25	—	15	3	—	—	—	—	—	1	—	1	1	—	—	—	2	400	260	—	1	1	—	1	—	2000	—	—	—	—
1043	Ladzkie szl.	23	4	—	300	1	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	1	204	160	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1044	*Niżniów	52	53	—	70	3	30	17	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1045	Olesza	18	59	—	36	2	30	80	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1046	*Strupków	34	2	—	35	2	—	—	—	—	—	1	—	1	1	—	—	—	1	24	50	1	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—
1047	Tarnawica p.	102	2	—	74	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1048	Uhorniki	36	24	—	136	3	—	—	—	—	—	1	—	—	1	1	—	—	1	20	120	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	63. Trembowla.																															
1049	*Boryczówka	24	29	170	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	72	1	1	1	—	—	—	638	—	—	4	—
1050	Budzanów	32	26	—	100	4	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	172	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1051	Darachów	23	20	—	—	2	15	—	—	60	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1052	*Iwanówka	49	45	—	71	1	20	—	1400	—	—	1	—	1	1	—	—	1	—	—	385	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1053	*Kobyłowłoki[1]	62	70	3600	133	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	150	1	1	—	220	—	—	—	—	—	—	—
1054	*Łoszniów	79	39	8600	120	6	380	852	720	—	s.	1	—	1	—	—	—	1	—	—	400	1	1	1	—	—	2700	700	—	—	—	—
1055	Młyniska	30	6	—	40	1	—	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	1	80	170	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1056	*Mogielnica	52	4	—	65	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1057	*Nałuże	20	14	—	50	2	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1058	Plebanówka	40	15	700	130	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	40	—	1	1	—	—	—	1000	—	—	—	—
1059	*Podhajczyki	18	4	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	60	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1060	Sady tremb.	42	34	—	300	4	36	42	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	1	50	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—
1061	*Strusów	23	32	—	135	3	20	—	—	—	—	1	—	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1062	Tintków	35	55	—	—	3	10	182	65	40	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1063	*Warwaryńce	37	60	—	103	7	60	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	1	25	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	64. Turka.																															
1064	Borynia	17	22	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	60	320	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—
1065	Tarnawa n	10	8	—	60	3	40	—	—	—	—	—	1	1	1	—	—	—	—	—	70	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1066	*Turka	15	4	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	65. Wadowice.																															
1067	*Bachowice	26	8	—	—	3	1176	—	—	—	—	1	—	1	1	1	—	—	1	50	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1068	*Barwałd śr.	80	12	2000	28	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	400	—	1	1	—	—	—	1500	—	—	—	—	—
1069	Bolęcina	38	7	92	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1070	Brzezinka	68	27	—	140	1	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	1	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1071	*Choczenia	62	74	—	—	2	—	2824	—	—	—	—	—	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1072	*Facimiech	30	6	—	38	1	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	—	—	800	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1073	*Frydrychowice	123	24	1200	260	3	560	—	—	—	—	1	—	1	1	—	—	—	1	120	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1074	*Głębowice	25	11	—	—	1	200	1650	100	—	s, ż	—	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1075	*Inwałd	60	12	—	—	4	—	600	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	10	110	1	1	—	—	—	—	—	1	1	—	—
1076	*Izdebnik[2])	98	17	2400	—	3	—	1220	—	—	—	1	1	1	1	—	—	—	1	400	13	—	1	—	—	—	2000	—	—	—	—	—
1077	Jaroszowice[3])	45	15	—	54	6	—	547	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—
1078	Klecza górna	15	22	—	—	2	180	900	—	65	—	—	—	—	—	—	—	—	1	20	—	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—
1079	*Krzęcin	70	6	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—
1080	*Łękawica	34	39	—	320	3	130	1400	—	—	—	1	—	1	1	1	—	1	—	—	1770	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—
1081	*Marcyporęba	30	38	10678	60	4	640	2080	220	—	4*	—	—	—	—	—	—	2	—	—	9000	2	1	—	—	—	4000	3000	—	—	1000	—
1082	Ochodza	21	6	—	—	2	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	1	—	—	90	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1083	Ponikiew	136	11	2140	86	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	200	800	1	1	—	—	—	2100	—	—	—	—	—
1084	*Przeciszów	42	1	—	32	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1085	*Przytkowice g.	38	2	1800	—	1	—	—	—	—	t.	1	—	1	1	—	—	—	1	320	—	1	1	—	—	—	1040	—	—	—	400	—
1086	*Roczyny	90	42	—	25	1	—	1774	—	—	m.	1	1	—	1	1	—	—	2	50	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1087	Skawinki	37	10	—	—	1	—	1030	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	72	1	1	1	—	—	—	1000	—	—	—	—
1088	*Spytkowice	46	30	—	—	1	700	600	90	100	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1089	Stanisław dol.	70	14	—	35	1	—	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	1	—	—	200	1	1	—	—	—	—	1600	—	—	—	—
1090	*Stryszów	27	26	—	—	4	—	—	50	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	200	—	1	1	—	—	—	—	1200	—	—	100	—
1091	*Sułkowice	159	16	1800	55	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	1	—	—	—	1600	—	—	—	—	—
1092	*Targanice I.	57	23	1600	—	1	—	120	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	1	220	—	1	1	—	—	—	900	—	1	1	—	—
1093	*Targanice II.	35	14	—	50	1	—	—	—	36	—	1	1	1	1	—	—	—	1	90	—	—	1	—	—	—	—	—	1	1	—	—
1094	*Tłuczań	56	6	—	—	1	—	750	—	—	t.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1095	Wieprz[4])	157	32	—	50	1	280	1050	—	138	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1096	Woźniki	53	52	—	185	2	400	600	—	—	—	—	—	—	1	1	—	1	—	—	400	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1097	*Wysoka	65	26	3000	25	1	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	1	660	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	240	—
1098	*Zagórniki	15	15	—	156	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	64	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1099	Zachełmna	27	3	800	30	1	—	2022	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1100	*Zator	31	61	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1101	Zebrzydowice	37	12	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	40	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1102	*Zembrzyce	96	51	1600	46	4	25	1800	200	—	—	—	—	1	1	—	—	1	—	—	1060	—	1	—	600	—	1200	—	—	—	—	—
	66. Wieliczka.																															
1103	*Bieńkowice[5])	32	37	—	58	2	32	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1104	*Bierzanów[6])	92	37	—	—	4	44	435	160	20	b, t.	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1105	*Biskupice	18	15	—	34	5	—	—	—	20	t.	—	—	1	1	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1106	Bodzanów	42	12	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	1	1	—	—	1	—	—	—	1	1	1	—	—	—	2000	—	—	—	—
1107	Brzegi	20	9	—	300	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1108	*Brzezowa	38	22	1200	50	3	—	544	47	160	2m.	—	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1000	—	—	—	—	—
1109	Czarnochowice[7])	20	8	—	350	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1110	Czasław	13	14	—	59	1	—	190	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	30	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1111	*Dobczyce	64	9	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	150	—	-	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—
1112	*Gdów	16	20	—	120	2	92	680	—	—	m, t, e.	1	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5	—
1113	*Grabie	82	19	—	—	1	—	—	—	—	s.	—	1	1	1	1	—	—	1	200	—	1	1	—	—	—	—	—	1	1	1200	—
1114	Grajów[8])	38	24	—	50	3	—	600	—	41	wg	—	—	—	1	—	—	—	1	20	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1115	Kobierzyn[9])	24	27	—	52	4	—	—	—	148	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1116	*Koźmice	38	11	—	—	1	280	—	211	190	—	—	—	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1117	*Krzyszkowice[10])	68	11	—	36	2	140	102	47	130	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1118	*Łagiewniki[11])	10	7	—	40	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1119	*Łazany	52	13	—	76	4	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1120	*Mietniów	30	17	—	180	8	—	600	50	35	—	1	1	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1121	*Mogilany	23	8	3950	125	2	—	—	—	—	m.	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

*) Żmijka, siewnik, sieczkarnia, rura przełykowa.

[1]) Sprowadzono wagon węgla. [2]) Sprow. wagon mąki pastewnej. [3]) Sprow. węgla za 1130 K. [4]) Sprow. wagon węgla. [5]) Sprow. 2 wagony węgla [6]) Sprow. 17 wagonów węgla. [7]) Sprow. 4 wagony węgla, 1 wagon drzewa, [8]) Sprow. 3½ wag. węgla. [9]) Sprow. 3 wagony węgla. [10]) Sprow 1½ wag. węgla [11]) Sprow. 3 wagony węgla.

Liczba porządkowa	Powiat i siedziba Kółka rolniczego	Ilość członków	Ilość zebrań	Wartość własnych budynków	Czytelnia Kółka roln. liczy: dzieł	Czytelnia Kółka roln. liczy: czasopism	Kółko rolnicze sprowadziło w r. 1905 za kwotę w koron.: Nasion	Nawozów sztucznych	Maszyn rolniczych	Drzew owoc.	K. r. posiada na wspólny użytek maszyny	K. r. wprowadziło: odmiany zbóż	nawożenie łąk	rośliny pastewne	zmiany w upraw.	robotę krowami	drenowano na morgach	Sklep Kółka roln.: w własnym zarz.	wydzierżaw.	Z dzierżawy sklepu wpłynęło koron	Udziały członków w koronach	Przy sklepie Kółka roln. znajduje się: trafika tyton.	sprzedaż wina	napoi słodz.	zakupno zboża za kwotę	rzeźnia	Ubezpieczen. od ognia na kwotę w K.: Domu	Towarów	Przy K. r. zawiązano: och. str. pożar.	ma sikawek	Złożono na cele ogólnego dobra koron: kościelne i cerkiewne	inne
1122	*Ochojno	20	4	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	70	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	14	—
1123	Podstolice	65	10	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	1	1	—	—	—	1	50	110	1	1	—	—	1	—	400	—	—	—	—
1124	Przewóz	18	13	—	54	3	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1125	*Raciborsko[1])	28	12	—	130	1	—	—	—	3	—	1	—	—	1	—	—	—	1	120	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1126	*Radziszów	118	2	13500	—	2	150	800	—	—	t.s.	1	—	1	1	1	—	1	—	—	264	—	1	—	800	—	1200	3400	—	—	—	60
1127	*Rzeszotary	15	12	—	40	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	30	—	1	1	—	—	—	—	—	1	1	20	—
1128	Rzozów	40	9	—	—	1	—	—	136	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1129	*Skotniki	21	10	—	17	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	50	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1130	*Tyniec	98	22	—	232	1	—	—	—	—	—	—	1	1	1	—	—	—	1	30	—	1	1	—	—	—	—	—	1	2	—	—
1131	Węglówka	31	26	—	47	2	—	800	—	—	—	—	1	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1132	Węgrzce w.	23	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1133	*Wiśniowa	21	26	—	—	5	—	1113	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1134	*Wróblowice	11	12	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	1	5	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1135	Zagórze	101	12	—	30	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1136	*Zakliczyn	76	26	1200	40	4	420	1224	—	—	s.	—	—	—	1	1	—	1	—	—	42	1	1	—	—	—	1000	1200	—	—	200	38
	67. Zaleszczyki.																															
1137	*Beremiany	26	24	—	72	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1138	*Szczytowce	28	55	—	64	4	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	—	1	—	—	200	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1139	*Tłuste	53	40	—	85	8	—	80	—	25	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	1313	—	1	1	—	—	—	5000	—	—	—	—
1140	Zaleszczyki	106	14	—	50	1	693	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	5828	—	1	1	—	—	—	10000	—	—	—	—
	68. Zbaraż.																															
1141	*Berezowica m.	35	12	—	40	1	50	539	—	15	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1142	*Czahary	15	—	—	60	1	—	1501	—	—	—	1	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1143	Jacowce	37	10	—	65	5	—	673	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	1	70	400	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—
1144	*Kretowce	36	12	—	50	1	28	107	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	104	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1145	Medyń	32	76	—	32	2	56	74	418	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1146	Netreba	50	4	—	34	1	420	—	702	—	—	1	1	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1147	Opryłowce	12	6	—	95	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	193	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—
1148	*Romanowe s.	10	72	—	12	1	40	200	320	50	p.	1	1	1	—	—	—	—	1	25	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—
1149	Skoryki	26	24	—	40	3	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1150	Toki	53	69	—	120	7	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1151	Wałachówka	30	7	—	70	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1152	*Zbaraż	101	20	—	34	2	—	4295	—	333	—	1	1	1	—	—	—	1	—	—	2285	—	1	1	—	—	—	5400	—	—	—	—
	69. Złoczów.																															
1153	*Biały kamień	51	61	3000	50	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1193	—	1	1	—	—	3000	2000	—	—	—	—
1154	Boniszyn	20	30	—	50	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	100	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1155	Bzowica	15	70	—	180	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	52	—	—	—	—	—	—	300	—	—	—	—
1156	Firlejówka	91	3	—	87	2	84	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1980	—	1	—	317	—	—	2200	—	—	1971	—
1157	*Hukałowce	20	24	—	85	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	100	—	—	—	80	—	—	—	—	—	—	—
1158	Jelechowice	16	6	—	35	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	48	80	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1199	Kniaże	21	54	—	104	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	460	—	—	—	—	—	—	—	—	—	50	—
1160	Kondratów	25	6	—	45	2	—	—	—	100	—	—	—	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1161	*Nesterowce	63	63	—	196	3	—	80	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	44	62	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1162	*Olejów	21	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	672	1	1	—	—	—	—	300	—	—	—	—
1163	Olesko	60	20	—	120	2	150	225	189	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	900	—	1	—	—	—	—	1200	—	—	—	—
1164	*Pietrycze	26	30	400	200	4	—	—	—	35	b.	—	—	1	1	—	—	—	1	81	223	1	1	1	—	—	—	450	—	—	—	—
1165	*Pomorzany	44	54	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1166	*Rozważ	36	14	—	107	2	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	1	—	—	365	—	1	1	—	—	—	1800	—	—	—	—
1167	*Skwarzawa	24	57	2600	260	6	—	—	—	84	—	1	—	1	1	—	—	1	—	—	235	—	1	1	—	1	1700	21000	—	—	—	—
1168	*Toustogłowy	33	6	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1169	*Wicyń	120	19	1000	50	1	20	80	—	10	m. w.	1	1	1	1	—	—	1	—	—	160	—	1	1	—	1	—	500	—	—	—	—
1170	Zarwanica	15	66	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	40	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—
1171	Zborów	100	30	1000	200	6	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1672	Złoczów	66	11	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1800	1556	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—
	70. Żółkiew.																															
1173	*Glińsko	30	56	4000	42	5	22	—	—	—	—	1	1	1	—	1	—	1	—	—	273	—	1	1	—	—	2000	500	—	—	30	10
1174	*Kłodno	42	24	—	75	4	—	—	—	—	—	1	—	1	1	—	—	—	1	52	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1175	*Przedrzymichy małe	18	64	300	100	4	—	—	—	—	—	1	1	1	1	—	—	—	1	50	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—
1176	*Wiesenberg	38	30	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1177	*Żółtańce	34	15	—	65	1	—	—	—	100	—	—	—	—	—	—	—	—	1	80	316	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	71. Żydaczów.																															
1178	Jajkowce	25	38	—	140	2	—	—	170	32	—	—	—	1	—	1	—	—	1	20	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1179	*Kornelówka	15	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	300	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1180	*Machliniec	48	2	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	250	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1181	*Nowe sioło k. Stryja	24	2	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1182	*Rozdół	45	8	—	50	1	—	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	1	—	—	600	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1183	*Ruda-Kochawina	118	63	800	—	8	200	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1184	*Wola obłaźnicka	17	17	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	100	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1185	Żyrawa	34	23	—	78	2	10	—	—	21	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	72. Żywiec.																															
1186	*Cisiec	73	13	—	—	2	12	3375	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1	24	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1187	*Gilowice	109	38	500	25	3	430	700	—	—	—	1	—	1	1	1	—	—	1	100	—	1	1	—	60	—	—	—	—	—	—	—
1188	*Jeleśnia	20	3	—	50	1	300	1168	260	80	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1189	*Kamesznica[2])	223	27	—	60	2	—	1900	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1190	*Kocurów	60	9	—	50	1	45	1040	—	30	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1191	*Koleby	54	42	—	50	4	100	—	—	50	—	1	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1192	*Koszarowa	130	4	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1193	*Krzyżowa	27	28		—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1194	*Łachowice	297	26	—	70	3	20	2200	—	—	—	—	—	1	1	—	—	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1195	*Łękawica	10	8	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	10	—	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—
1196	*Łodygowice	12	26	—	24	—	300	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1197	*Milówka	20	8	—	—	4	—	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	1	24	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1198	Moszczenica[3])	24	10	—	60	1	63	60	—	15	—	1	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	1	—	28	—	—	—	—	—	—	—
1199	*Ostre	25	22	—	35	1	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	1	120	—	—	—	—	—	—	—	800	—	—	—	—
1200	*Pewel mała	54	53	—	56	6	270	1530	—	37	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

[1]) Sprowadzono 3 wagony węgla. [2]) Sprowadzono 4 wagony mąki. [3]) Sprow. węgla za 800 K.

Liczba porządkowa	Powiat i siedziba Kółka rolniczego	Ilość członków	Ilość zebrań	Wartość własnych budynków	Czytelnia Kółka roln. liczy: dzieł:	Czytelnia Kółka roln. liczy: czasopism:	Kółko rolnicze sprowadziło w r. 1905 za kwotę w koron.: Nasion	Nawozów sztucznych	Maszyn rolniczych	Drzew. owoc.	K. r. posiada na wspólny użytek maszyny	K. r. wprowadziło: odmiany zbóż	nawożenie łąk	rośliny pastewne	zmiany w upraw.	robotę krowami	drenowano na morgach	Sklep Kółka roln.: w własnym zarz.	wydzierżaw.	Z dzierżawy sklepu wpłynęło koron	Udziały członków w koronach	Przy sklepie Kółka roln. znajduje się: trafika tyton.	sprzedaż wina	napoi słodz.	zakupno zboża za kwotę	rzeźnia	Ubezpieczen. od ognia na kwotę w K: Domu	Towarów	Przy K. r. zawiązano: och. str. pożar.	ma sikawek	Złożono na cele ogólnego dobra koron: kościelne i cerkiewne	inne
1201	*Pietrzykowice	54	38	—	152	2	210	530	90	—	—	1	1	1	1	—	—	—	—	—	—	-	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1202	*Radziechowy	191	32	—	145	1	1432	2147	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	30	—	—	1	—	—	—	—	—	1	1	—	—
1203	*Rajcza	24	44	12000	16	3	800	509	—	—	—	—	—	1	1	—	—	1	—	—	16500	1	1	1	800	—	10000	18000	—	—	—	—
1204	*Rycerka d.	26	17	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	300	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1205	*Rychwałd	35	112	1400	50	2	180	—	160	—	t.	—	—	1	—	—	—	—	1	200	—	1	1	—	—	—	1400	—	—	—	—	—
1206	Rychwałdek	34	32	—	53	1	130	615	—	6	—	1	1	1	1	—	—	—	—	240	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1207	*Słotwina	16	4	3600	—	1	—	600	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	10	1	—	—	—	—	3000	—	—	—	—	—
1208	*Sopotnia	35	16	—	20	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1209	*Sporysz	67	5	—	38	1	12	—	—	36	—	—	—	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1210	Świnna	48	61	—	60	[illegible]	23	—	—	14	—	1	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1211	*Trzebinia	116	18	—	42	1	—	450	—	—	—	1	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1212	*Wieprz	116	12	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	1	1	—	—	1	—	—	1100	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1213	*Zabłocie	303	39	—	50	3	25	35	—	—	—	1	-	1	1	—	—	—	—	—	130	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1214	*Zarzecze	16	82	—	56	2	60	200	—	—	—	1	1	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Biała*)																															
1215	Międzybrodzie	40	40	—	50	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—
	Brody.																															
1216	Ponikwa br.	14	7	—	115	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	200	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1217	Ruda br.	16	57	—	150	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Brzesko.																															
1218	Zdoń	25	300	—	—	—	70	—	—	120	—	—	—	—	—	—	—	—	1	20	—	—	—	—	—	—	300	—	—	—	—	—
	Brzeżany.																															
1219	Buszcze	57	51	—	60	3	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	—	—	500	1	1	1	—	—	—	1000	1	—	—	—
	Brzozów.																															
1220	*Jabłonka	23	10	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	134	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Cieszanów.																															
1221	Lubliniec n.	31	50	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Czortków.																															
1222	*Sosolówka	59	32	—	—	—	—	—	—	—	8	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Dąbrowa.																															
1223	Miechowice w.	70	2	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	-	—	—	—	—	1	1	—	—
1224	Wielopole m.	32	45	—	50	4	—	612	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	17	—
	Drohobycz.																															
1225	Schodnica	47	22	16000	65	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	11086	—	1	—	—	—	14000	15000	—	—	—	—
	Jaworów.																															
1226	Schumlau	18	34	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1	1	1	—	—	1	—	—	—	—	1	—	50	—	—	—	—	—	—	—
	Kałusz.																															
1227	Landstreu	27	6	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Kraków.																															
1228	Olszanica	12	10	2500	40	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	250	—	1	1	—	—	—	1600	—	—	—	—	—
	Łańcut.																															
1229	Markowa	156	7	—	—	8	552	4178	1543	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1230	Przedmieście[1])	34	3	—	70	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Mielec.																															
1231	Grochowce	41	2	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Myślenice.																															
1232	Bęczarka	8	6	—	—	1	—	618	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	20	—	-	—	—	—	—	—	—	—	40	25
	Nowy Targ.																															
1233	Biały Dunajec	17	4	—	30	2	50	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	320	600	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Przemyślany.																															
1234	Kurowice	86	52	1000	50	3	18	—	—	—	—	—		—	—	—	—	1	-	—	112	—	—	—	—	—	800	—	—	—	—	—
1235	Ostałowice	13	2	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1400	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

*) UWAGA. Sprawozdania od l. 1215 nadeszły już po przeprowadzeniu zestawień podług powiatów.
[1]) Sprowadzono 3 wagony węgla.

Sumaryczne zestawienie ze sprawozdań Kółek rolniczych według powiatów.

Powiat autonomiczny	Ilość sprawozdań Kółek	Ilość członków	Ilość zebrań: ogólnych	Ilość zebrań: zwyczajnych	Ilość zebrań: Zarządu	Wartość własnych budynków	Czytelnie liczą: dzieł	Czytelnie liczą: czasopism	Kółka sprawadziły: nasion	Kółka sprawadziły: nawozów sztucznych	Kółka sprawadziły: maszyn	Kółka sprawadziły: drzewek owocowych	K. mają na wspólny użytek maszyn
1. Biała	30	1658	88	363	130	35100	1360	73	7373	14133	555	332	17
2. Bóbrka	6	225	19	81	29	10000	430	19	280	600	136	110	1
3. Bochnia	41	1942	163	710	286	20075	2574	122	2190	7701	1229	642	10
4. Borszczów	1	10	3	12	4	—	50	3	—	—	—	—	—
5. Brody	11	327	44	306	39	2000	987	23	50	—	—	—	—
6. Brzesko	34	1975	283	624	359	6681	1807	78	3811	13771	582	278	5
7. Brzeżany	14	512	160	183	56	400	830	27	205	2429	629	—	—
8. Brzozów	24	1251	60	198	170	8072	1066	46	1836	6871	792	40	22
9. Buczacz	19	970	26	465	138	11385	2278	55	445	1727	712	233	2
10. Chrzanów	29	1804	212	462	205	7000	1550	69	12672	12369	891	2604	18
11. Cieszanów	8	246	90	80	38	—	481	20	77	2179	124	101	2
12. Czortków	9	418	46	194	29	60000	697	24	319	—	900	498	6
13. Dąbrowa	29	1104	153	539	229	22600	994	71	2848	9654	1423	351	3
14. Dobromil	8	352	25	170	85	1650	443	12	420	4216	498	200	3
15. Dolina	1	76	3	52	4	—	237	5	—	—	—	—	—
16. Drdoobycz	1	47	11	—	11	16000	65	2	—	—	—	—	—
17. Gorlice	19	881	59	118	76	30600	805	46	3107	21423	1312	316	7
18. Gródek Jag.	8	242	54	149	43	1928	584	19	190	1605	120	120	1
19. Grybów	10	333	27	143	78	6200	439	25	1447	9060	1417	3	5
20. Horodenka	5	204	12	10	26	—	631	20	456	120	120	80	—
21. Husiatyn	12	437	14	404	52	9000	1098	39	211	—	995	840	—
22. Jarosław	26	1020	104	485	168	2327	700	63	750	4568	180	604	8
23. Jasło	40	1476	197	773	260	23694	3008	116	3087	22763	800	322	13
24. Jaworów	2	36	5	40	6	—	100	3	—	1140	—	—	—
25. Kałusz	5	128	6	97	19	700	228	12	—	840	882	—	2
26. Kamionka str.	8	397	23	216	51	1400	1086	26	42	—	156	—	1
27. Kolbuszowa	10	273	18	91	73	300	362	21	173	3052	950	20	2
28. Kołomyja	4	178	13	125	21	—	216	9	53	—	60	—	—
29. Kosów	2	119	2	72	3	—	164	9	—	612	180	—	—
30. Kraków	27	1089	114	398	131	17525	1556	64	1893	3442	400	570	15
31. Krosno	29	1524	103	316	144	26700	1378	68	2691	11212	1033	485	13
32. Limanowa	24	706	136	282	104	10005	1525	39	743	16625	634	475	3
33. Lisko	7	162	16	74	28	—	198	14	275	1780	—	—	—
34. Lwów	47	1783	—	—	—	15700	4184	107	1599	4311	1657	1209	7
35. Łańcut	48	2573	—	—	—	28578	2322	109	5212	11830	2449	682	11
36. Mielec	11	385	24	111	62	4420	489	21	120	1827	—	70	1
37. Mościska	15	880	—	—	—	8143	1336	32	132	—	194	343	5

Powiat autonomiczny	Ilość Kółek które wprowadziły: nowe odmiany zbóż	nawożenie łąk	rośliny pastewne	zmiany w uprawie	robotę krowami	Drenowano na morgach	Sklepy: we własnym zarządzie	Sklepy: wydzierżawione	Z dzierżawy sklepów wpłynęło kor.	Udziały w koronach	Przy sklepach znajduje się: trafik	sprzedaży wina	sprzedaży napoi słodzonych	zakupno zboża za kor.	rzeźni	Ubezpieczono: domy na kor.	Ubezpieczono: towary na kor.	Przy Kółkach: zawiązano straży	Przy Kółkach: mają sikawek	Kółka złożyły: na kościoły i cerkwie	Kółka złożyły: na inne cele
1. Biała	6	5	12	16	5	415	7	8	1276	2019	8	9	1	400	3	16800	15248	3	4	270	20
2. Bóbrka	—	—	2	2	—	—	3	1	500	2100	3	2	1	—	—	3000	4000	1	1	—	—
3. Bochnia	11	13	16	20	9	2	10	12	1700	5324	17	14	3	200	—	14200	6200	10	11	1610	555
4. Borszczów	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
5. Brody	—	—	2	2	2	—	9	—	—	1907	2	5	1	—	1	1800	3400	—	—	400	—
6. Brzesko	9	11	17	19	5	—	12	9	538	13711	16	16	10	200	2	5400	38740	10	16	—	150
7. Brzeżany	—	1	5	4	—	—	8	3	80	1862	4	4	3	168	2	—	3600	2	—	—	—
8. Brzozów	1	1	6	5	6	79	15	8	928	13988	15	11	6	—	3	3800	21700	4	7	4050	—
9. Buczacz	3	1	4	4	1	—	12	4	228	6429	3	8	9	—	4	3200	11800	1	3	155	300
10. Chrzanów	10	6	11	14	2	173	12	11	575	6125	10	19	3	758	—	1200	22638	—	—	1118	70
11. Cieszanów	5	1	3	3	3	—	1	3	70	134	2	2	—	—	—	—	—	1	2	—	—
12. Czortków	2	—	5	6	1	—	1	2	582	80	1	1	1	—	1	21000	—	1	—	—	—
13. Dąbrowa	5	3	14	16	4	—	8	8	1750	5702	5	16	3	113	6	4800	7669	9	8	617	320
14. Dobromil	2	2	3	5	1	—	7	1	40	5782	2	8	—	—	—	1000	24300	1	1	—	—
15. Dolina	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
16. Drdoobycz	—	—	—	—	—	—	1	—	—	11086	—	1	—	—	—	14000	15000	—	—	—	—
17. Gorlice	5	4	8	8	6	—	4	7	1245	8307	11	7	4	737	1	18800	15354	1	—	490	—
18. Gródek Jag.	1	4	3	3	1	—	—	6	1185	740	4	4	6	—	—	900	—	—	—	400	—
19. Grybów	2	4	3	5	4	—	2	5	1748	65	6	5	3	200	—	470	2650	—	—	4640	—
20. Horodenka	1	1	3	2	1	—	1	2	230	665	1	2	2	—	—	—	—	—	—	—	—
21. Husiatyn	6	1	6	3	—	—	6	3	350	4092	—	5	2	—	—	3000	6000	5	4	110	—
22. Jarosław	8	4	10	10	9	—	7	8	1303	5167	12	7	6	600	—	200	21500	10	10	265	41
23. Jasło	6	7	15	26	13	464	17	13	1832	20745	21	13	13	—	5	15000	26732	8	8	1937	570
24. Jaworów	—	—	—	—	—	—	—	2	120	48	1	1	1	—	1	—	300	—	—	—	—
25. Kałusz	1	—	3	1	2	—	2	1	—	391	2	3	2	200	—	700	1900	1	—	2	—
26. Kamionka str.	—	1	1	1	—	—	4	1	400	2579	1	3	2	—	—	1400	26777	1	—	—	—
27. Kolbuszowa	3	4	2	2	2	—	3	6	393	2042	2	5	1	—	—	—	—	—	—	180	—
28. Kołomyja	—	1	3	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
29. Kosów	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
30. Kraków	7	10	9	12	1	241	4	17	2573	4090	19	20	7	316	2	4000	3848	4	6	143	505
31. Krosno	6	5	11	13	14	50	15	11	1540	18670	21	21	8	—	4	12500	24062	1	1	2782	40
32. Limanowa	5	6	9	9	12	—	6	4	507	4286	11	9	8	600	1	4600	14000	3	3	22	—
33. Lisko	—	2	—	3	—	—	4	1	25	1290	3	2	3	—	1	—	3400	1	1	22	—
34. Lwów	16	9	19	19	7	5	13	15	802	4621	14	7	7	1500	5	5009	11674	26	28	718	30
35. Łańcut	10	6	19	28	11	—	20	13	1385	24163	20	18	16	150	3	19200	9250	7	12	162	24
36. Mielec	—	1	3	4	2	—	5	5	600	6161	3	8	1	—	3	4600	6678	2	2	100	—
37. Mościska	3	5	4	7	—	—	5	7	734	593	5	7	4	—	1	4500	2400	6	6	48	8

Powiat autonomiczny	Ilość sprawozdań Kółek	Ilość członków	Ilość zebrań			Wartość własnych budynków	Czytelnie liczą		Kółka sprowadziły				K. mają na wspólny użytek maszyn
			ogólnych	zwyczajnych	Zarządu		dzieł	czasopism	nasion	nawozów sztucznych	maszyn	drzewek owocowych	
38. Myślenice	27	2431	78	247	114	16712	1301	68	3851	44282	1746	495	13
39. Nadwórna	3	104	8	54	39	—	337	10	200	2600	—	150	—
40. Nisko	16	677	88	233	74	100	846	24	102	3232	572	—	2
41. Nowy Sącz	28	775	116	357	163	6050	944	67	476	1262	1990	874	11
42. Nowy Targ	24	928	68	287	138	17600	1631	62	3833	14173	850	876	—
43. Pilzno	15	526	50	136	46	7000	413	37	558	7659	1507	—	5
44. Podhajce	9	320	71	104	67	—	490	16	13	363	—	175	—
45. Przemyśl	16	730	49	421	186	4000	1979	47	1309	4764	1042	280	1
46. Przemyślany	15	629	66	302	94	2800	1166	34	805	1558	503	416	3
47. Rawa	3	90	14	52	23	400	200	4	73	953	240	—	—
48. Rohatyn	19	794	50	292	76	8400	1161	42	424	415	135	25	—
49. Ropczyce	26	681	86	336	129	2600	1984	65	2015	12721	871	191	7
50. Rudki	19	724	27	333	253	4968	1171	58	220	626	136	701	1
51. Rzeszów	36	1192	161	459	233	20444	3345	89	875	20551	1790	370	6
52. Sambor	20	1110	59	412	166	19400	1488	69	603	505	237	110	4
53. Sanok	36	2233	164	493	268	27620	3889	103	1085	3510	1153	305	6
54. Skałat	16	456	17	421	79	2916	1616	45	264	2227	1087	271	2
55. Śniatyn	5	173	6	139	53	—	408	17	18	1151	76	—	—
56. Sokal	6	190	14	97	19	—	625	18	80	—	—	—	—
57. Stanisławów	11	495	77	269	69	4000	1463	41	146	135	—	200	1
58. Stare miasto	6	212	16	98	31	11000	823	13	—	1808	—	—	—
59. Stryj	4	143	8	32	12	—	385	16	40	—	—	—	—
60. Tarnobrzeg	34	1311	198	663	186	11200	1458	62	246	925	1242	337	14
61. Tarnopol	20	712	71	634	155	1800	837	41	549	2896	1148	1718	4
62. Tarnów	23	740	121	430	141	26346	2593	74	4015	18494	1297	167	6
63. Tłumacz	7	307	11	146	12	—	666	15	60	97	—	—	—
64. Trembowla	15	566	43	336	74	13070	1247	49	541	1076	2185	100	1
65. Turka	3	42	7	18	9	—	60	4	40	—	—	—	—
66. Wadowice	36	2099	129	394	248	29110	1678	65	4291	20967	660	339	6
67. Wieliczka	34	1346	62	313	141	19850	2120	73	1158	7088	65[illegible]	747	14
68. Zaleszczyki	4	213	3	108	20	—	271	16	693	80	—	25	—
69. Zbaraż	12	437	18	194	100	—	652	27	594	7384	808	398	1
70. Złoczów	20	767	73	461	91	8000	1769	48	254	385	—	229	3
71. Żółkiew	5	162	27	126	36	4300	282	15	22	—	—	100	—
72. Żydaczów	8	326	17	110	27	800	268	17	210	—	170	53	—
73. Żywiec	29	2219	306	442	81	27500	1162	27	4637	17050	510	268	1
Razem	1234	54229	5166	20018	7564	636977	81040	2989	89007	392799	44616	21448	295

Ilość Kółek, które wprowadziły					Drenowano na morgach	Sklepy		Z dzierżawy sklepów wpłynęło kor.	Udziały w koronach	Przy sklepach znajduje się					Ubezpieczono		Przy Kółkach		Kółka złożyły	
nowe odmiany zbóż	nawożenie łąk	rośliny pastewne	zmiany w uprawie	robotę krowami		we własnym zarządzie	wydzierżawione			trafik	sprzedaży wina	sprzedaży napoi słodzonych	zakupno zboża za kor.	rzeźni	domy na kor.	towary na kor.	zawiązano straży	mają sikawek	na kościoły i cerkwie	na inne cele
6	4	9	6	5	—	10	11	1963	17482	16	18	6	680	—	8000	13803	1	1	2811	35
1	—	—	—	—	—	3	—	—	1784	1	2	—	1500	—	—	5000	—	—	100	5
3	5	6	6	1	—	6	7	598	2740	4	6	1	—	2	2600	4200	6	5	24	—
6	6	8	17	11	28	7	9	1025	3033	13	10	9	900	1	3200	6980	1	1	43	—
3	6	7	5	5	—	12	10	1770	11969	9	16	1	2457	—	6600	10500	—	—	544	100
6	5	7	7	1	—	5	4	560	3889	7	6	3	—	3	7400	6500	4	2	400	204
1	—	1	2	—	—	7	1	40	447	2	1	—	—	1	220	1100	—	—	—	—
4	4	4	6	3	—	4	5	656	1240	5	6	3	—	—	3200	700	10	2	—	—
4	3	6	6	1	—	6	8	260	3694	6	6	2	—	—	2400	2800	—	—	314	—
1	3	2	-	2	—	—	2	220	100	—	1	1	—	—	400	800	—	—	—	—
4	—	6	3	2	—	11	4	620	3438	6	4	3	—	1	3600	5500	1	—	229	—
13	5	14	14	7	—	7	10	161	4623	14	16	6	—	1	2400	7100	5	5	20	—
8	3	3	2	—	—	10	2	30	3992	5	10	9	2000	1	2020	15000	7	7	1500	—
11	7	8	23	2	—	22	8	1130	41065	20	26	14	972	6	15600	32800	9	18	360	20
4	1	3	9	—	—	18	3	374	11661	10	13	6	—	1	8200	7850	1	1	1623	—
7	1	8	7	7	—	20	19	4655	26234	20	16	12	2450	3	17100	27842	6	5	161	270
6	2	7	8	—	—	6	3	250	1762	4	8	7	100	1	2000	8650	—	—	—	—
3	—	2	2	—	—	1	—	—	4500	—	1	1	—	—	—	3000	—	—	—	—
4	2	5	4	—	—	2	1	80	320	3	1	2	—	—	—	—	—	—	—	—
3	2	3	3	1	—	10	2	80	3809	1	5	4	1020	1	960	14100	3	3	—	63
1	1	1	1	—	—	2	3	230	927	—	4	3	40	—	5000	2300	1	1	—	—
—	—	—	—	—	—	3	1	80	1466	1	4	1	—	1	—	4134	—	—	—	—
11	13	14	19	6	—	5	26	1772	662	21	30	6	—	4	9400	14300	6	8	616	350
9	6	13	6	—	—	8	4	326	1340	5	3	2	—	1	1010	900	1	2	40	—
8	5	8	13	4	10	6	6	1154	7126	10	8	—	1551	1	9220	1918	5	7	500	250
4	—	5	4	1	—	—	5	648	590	2	1	1	—	1	—	2000	1	—	—	—
7	—	7	6	—	—	6	4	215	1389	6	7	4	220	—	2700	2338	—	—	4	—
1	1	2	2	—	—	—	1	60	390	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—
12	6	18	17	8	—	13	16	2844	14315	20	26	3	600	—	14340	6800	5	5	11740	—
8	7	14	23	10	—	3	13	755	416	9	12	2	800	1	3200	7000	3	4	1439	98
1	1	—	—	1	—	3	—	—	7341	1	2	2	—	—	—	15000	—	—	—	—
5	3	8	7	1	—	4	2	95	2982	3	4	4	—	—	—	5400	—	—	—	—
3	2	2	5	6	—	12	4	1973	817[illegible]	4	9	6	—	2	1700	29750	—	—	50	—
3	3	3	3	—	—	1	3	182	589	2	1	2	—	—	2000	500	—	—	30	10
1	—	2	1	2	—	5	3	370	900	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
16	5	16	12	4	—	5	8	1048	17740	7	10	2	888	—	14400	18800	1	1	—	—
321	231	456	524	215	1467	467	405	51463	387977	484	558	265	22320	83	333949	706185	186	212	44907	4044

Statystyka Zarządów Kółek rolniczych.

W 1234 Kółkach rolniczych, których sprawozdania podaliśmy, spełniali obowiązki:

przewodniczącego: duchowni w 334 (27·06%), właściciele dóbr w 85 (6·88%), nauczyciele w 62 (5·04%), włościanie w 591 (47·90%), osoby innych zawodów 94 (7·61%), nieobsadzone w 68 (5·51%);
zastępcy: duchowni w 36 (2·91%), właściciele dóbr w 14 (1·13%), nauczyciele w 38 (3·08%), włościanie w 920 (74·55%), osoby innych zawodów w 102 (8·26%), nieobsadzone w 124 (10.07%);
sekretarza: duchowni w 8 (0·65%), właściciele dóbr w 2 (0·16%), nauczyciele w 213 (17·26%), włościanie w 735 (59·72%), osoby innych zawodów w 164 (13·28%), nieobsadzone w 112 (8·93%).

Ogólne zestawienie ze sprawozdań Kółek rolniczych.

Złożyło sprawozdanie z czynności za 1906 rok z 72 powiatów (w 1905 r. 1189)		1.234 Kółek r.	
Wyżej wyszczególnionych 1.234 Kółek liczy członków		54.229	
odbyły w r. 1906 zebrań:			
ogólnych	5.166		
zwyczajnych	20.018		
Zarządu	7.564		
Razem zebrań . . .		32.748	
Wartość własnych budynków Kółek rolniczych wynosi			K 636.977
Wartość własnych budynków powiększyła się w porównaniu z r. 1905 o kwotę			„ 1.271
Biblioteki Kółek rolniczych liczą dzieł (r. 1905 — 74.993) . . .	81.046		
Kółka rolnicze prenumerowały czasopism (r. 1905 — 2.745) .	2.989		
Kółka rolnicze sprowadziły w r. 1906:			
nasion za kwotę (r. 1905 za kor. 105.230)			K 89.007
nawozów sztucznych za kwotę (r. 1905 za kor. 409.011)			„ 392.799
maszyn i narzędzi rolniczych za kwotę (r. 1905 za kor. 37.022)			„ 44.616
drzew owocowych . . . . sztuk	21.448		
Kółka rolnicze przeprowadziły drenowanie na morgach	1.467		
Z 1.234 Kółek wprowadziło:			
1. nowe odmiany zbóż	321		
2. nawożenie łąk	231		
3. nowe rośliny pastewne	456		
4. zmiany w uprawie	524		
5. robotę krowami	215		
6. wspólne użycie maszyn	295		
Kółka rolnicze posiadają:			
Straży pożarnych	186		
Sklepów prowadzonych we własnym zarządzie	467		
Sklepów oddanych w dzierżawę	405		
Udziały złożone na przedsiębiorstwa handlowe wynoszą (r. 1905 kor. 380.063)			K 387.977
Z dzierżawy sklepów wpłynęło do kasy Kółek roln. (r. 1905 kor. 47.243)			„ 51.463
Trafikę posiada sklepów Kółek rolniczych (r. 1905 — 478) . .	484		
Sprzedaż wina lub wyszynk prowadzi sklepów Kółek roln. (1905 — 509)	558		
Sprzedaż napoi słodzonych „ „ „ „ (1995 — 278)	265		
Zakupiono zboża w Kółkach za (w r. 1905 za 28.684 kor.)			K 22.320
Ubezpieczono od ognia:			
własne budynki Kółek rolniczych na kwotę (w r. 1905 — 309.690 K) . .			K 333.949
towary w sklepach Kółek rolniczych na kwotę (w r. 1905 — 588.749 K) .			„ 706.185
Kółka roln. złożyły w r. 1906 na potrzeby kościołów (w r. 1905 — 31.170 K)	K 44907		
„ „ „ na cele ogólnego dobra (w r. 1905 — 8.816 K) . .	K 4044		
Razem (r. 1905 — 39986)			K 48.951

PROTOKÓŁ

Z VIII. OGÓLNEJ RADY TOWARZYSTWA KÓŁEK ROLNICZYCH

w Jarosławiu w dniach 3. i 4. lipca 1906 r.

Ogólna Rada Towarzystwa Kółek rolniczych, zwołana do Jarosławia na 3. i 4 lipca, rozpoczęła się uroczystem nabożeństwem w kościele parafialnym i w cerkwi.

Po nabożeństwie uczestnicy Ogólnej Rady zebrali się w przestronnej sali „Sokoła“.

Z członków Zarządu głównego stawili się na obrady: prezes Cielecki, sekretarz dr. Dulęba, dr. Pilat, Adamski, dr. Gargas, Jarosz, Konopka, Mięsowicz, prof. Mikułowski-Pomorski, Smagała, Sowa, Turnau, i Zaleski.

Z członków założycieli przybyli: Władysław Ks. Sapieha. Stanisław Henryk hr. Badeni i Dr. Witold Lewicki.

Zarządy powiatowe zgłosiły 20 delegatów, z których przybyło 13. Kółka rolnicze mianowały 169 przedstawicieli, z których wzięło udział w obradach 117. Prócz tego zgłosiło się na uczestników Ogólnej Rady 47 członków Kółek rolniczych.

Z członków Zarządu głównego usprawiedliwili swą nieobecność: wiceprezesi ks. Jan Biliński i Dr. Jan Kanty Steczkowski, prof. Dr. Głąbiński, Dr. Pawlikowski, hr. Rey, Prof. Rylski, ks. Jelonek, ks. Koleński, Dr. Sawczyński, prof. Tyniecki.

Brali udział w Ogólnej Radzie: jako reprezentant Wydziału krajowego Dr. Tadeusz Pilat, jako reprezentant rządu c. k. starosta Grodzicki, jako reprezentant Rady powiatowej Jerzy Ks. Czartoryski, jako reprezentant miasta Dr. Dietzius. Jako delegaci uczestniczyli w obradach: z c. k. Towarzystwa gospodarskiego prezes p. Brykczyński i wiceprezes Witold Ks. Czartoryski, z c. k. Towarzystwa rolniczego wiceprezes p. Karol Czecz i dyrektor Syndykatu p. Stefan Konopka, z Patronatu Spółek oszczędności i pożyczek Dr. Franciszek Stefczyk, z Kraj. Związku ochotn. straży pożarnych p. Osiński, z Towarzystwa Szkoły Ludowej Dr. Władysław Wasung, z Towarzystwa chowu drobiu w Jarosławiu p. Jan Starek, z Towarzystwa mleczarskiego p. E. Maurizio, z Związku handlowego Kółek rolniczych Dr. Adam Prażmowski i Dr. Kudelka, z Ligi pomocy przemysłowej p. Gurgul, z Towarzystwa „Sokół“ w Jarosławiu prezes Dr. Grabowski.

Obrady zagaił pzezes Towarzystwa p. Artur Zaremba-Cielecki, witając zebranych delegatów. Stwierdziwszy w dłuższym wywodzie, że ostatni rok działalności Towarzystwa Kółek rolniczych był jednym z najpomyślniejszych i zaznaczył się silnym rozwojem w każdym kierunku, wita następnie przybyłych na Ogólną Radę reprezentantów władz i delegatów Towarzystw a kończy swe przemówienie okrzykiem na cześć cesarza.

Zaprosiwszy na sekretarzy zgromadzenia ks. Tomasza Stefanowskiego, proboszcza z Gogolowa i p. Szafrańskiego, kierownika szkoły z Bronowic pod Krakowem, otwiera posiedzenie.

Witają zebranych imieniem miasta burmistrz Jarosławia Dr. Dietzius, imieniem powiatu jarosławskiego Ks. Jerzy Czartoryski, imieniem „Sokoła“ gospodarz gmachu prezes dr. Grabowski, imieniem gal. Tow. gospodarczego prezes p. Brykczyński i imieniem krakowskiego Towarzystwa rolniczego p. Stefan Konopka.

Po odczytaniu telegramu od J. Eksc. P. Marszałka krajowego St. hr. Badeniego i po podaniu do wiadomości telegramów od protektora Towarzystwa p. Bolesława Augustynowicza, od radcy dworu w Ministerstwie rolnictwa posła Wł. Struszkiewicza, od ks. kan. Dra Spisa, prezesa Tow. Oświaty ludowej w Krakowie, od Zarządu powiatowego Kółek rolniczych w Bochni, od ks. Jelonka z Czernichowa i Dra Romana Kulczyckiego z Sambora, na wniosek Henryka hr. Mieroszewskiego zwolniono sekretarzy od odczytania protokołu z VII. Ogólnej Rady w Tarnopolu,

uwzględniając, że w sprawozdaniu rocznem Towarzystwa został pomieszczony, i przyjęto protokół do wiadomości.

Na wniosek p. prezesa Cieleckiego uchwalono sprawozdanie z czynności Towarzystwa w r. 1905 i pierwszy referat „Czem Kółka rolnicze stoją i wskutek czego upadają“ traktować razem i wspólną nad temi sprawami przeprowadzić dyskusyę.

Dr. Bronisław Dulęba, sekretarz, przedłożył najpierw referat sprawozdawczy z działalności Zarządu głównego i rachunków za r. 1905. W treściwych lecz jasnych słowach, opierając się na odnośnych cyfrach i datach skreślił całą olbrzymią działalność Towarzystwa i wskazał rozległą propagandę w różnych kierunkach pracy ekonomicznej i kulturalnej, torującą drogę dla działalności pokrewnych instytucyi i towarzystw.

Ze sprawozdania przeszedł do referatu „Czem Kółka rolnicze stoją i wskutek czego upadają“.

Wykazywał w nim referent, że w obecnych czasach rolnictwo wymaga wytężonej i zjednoczonej pracy; w zjednoczeniu jest siła, a wytężona praca musi się opierać na wiedzy zawodowej i pełnej świadomości. Kółka rolnicze zastępują stowarzyszenie zawodowe i spełniają powyższe zadanie. Celem umocnienia Kółek rolniczych przedkłada referent w ostatecznym wyniku swoich wywodów Ogólnej Radzie następujące rezolucye do uchwalenia:

1. Ogólna Rada poleca Zarządowi głównemu, by w instrukcyi dla Kółek rolniczych, wydanej po myśli statutu, określił dokładnie udział członków w działalności Towarzystwa, ich obowiązki i uprawnienie.

2. Ogólna Rada poleca Zarządowi głównemu, by tak wprost jak i przez Zarządy powiatowe czuwał nad tem, by w Kółkach prowadzono dokładne wykazy członków, by ściśle w nich przestrzegano postanowień o wkładkach rocznych i o wpisowem od nowych członków.

3. Ogólna Rada uważa za wskazane, by Zarząd główny wprowadził obowiązkowe karty legitymacyjne, oraz odznaki dla członków.

4. Ogólna Rada, uznając potrzebę ściślejszego oparcia działalności Kółek rolniczych na samopomocy, poleca Zarządowi głównemu wprowadzenie w organizacyi Kółek rolniczych tych wszystkich zarządzeń, które do tego celu doprowadzą.

Nad sprawozdaniem i referatem Dra Dulęby rozwinęła się długa i ożywiona dyskusya, w której brało udział kilkudziesięciu delegatów.

Pierwszy zabrał głos delegat hr. Henryk Mieroszowski z Biskupic (pow. wielicki). W długiem przemówieniu omawia działalność Towarzystwa i w ostatecznym wyniku swego wywodu stawia następujące wnioski:

1. Ogólna Rada poleca Zarządowi głównemu zmienić wydawnictwo „Przewodnika Kółek rolniczych“ z 2-tygodniowego na tygodniowe już od 1. stycznia 1907 i w tym celu wystarać się o podniesienie subwencyi, a jeśliby to było niemożebne, podnieść prenumeratę do podwójnej wysokości.

2. Ogólna Rada poleca Zarządowi głównemu porobić stosowne kroki w Towarzystwie wzajemnych ubezpieczeń w Krakowie celem otrzymania wydatniejszej subwencyi, jakoteż wytargowanie co najmniej 150 koron dla każdej nowej straży (na rekwizyta) i udzielanie większej kwoty tytułem nagrody za obronę dla dwu pierwszych straży.

3. Ogólna Rada poleca Zarządowi głównemu odnieść się do Wydziału krajowego, by tenże polecił Radom powiatowym zakupić dla gmin sikawki, i by one w kilku latach mogły ratami spłacać.

4. Ogólna Rada poleca Zarządowi głównemu porobić odpowiednie kroki celem przeprowadzenia kursów strażackich w każdym powiecie o ile można w porze najdogodniejszej dla włościan.

5. Ogólna Rada poleca Zarządowi głównemu zbadać przyczyny, dla których uczniowie szkół rolniczych nie znajdują w kraju zajęcia, i poczynienia odpowiednich kroków, by zajęcie znajdowali i przyczyniali się przez to do podniesienia się gospodarstwa krajowego.

6. Ogólna Rada poleca Zarządowi głównemu zlustrować istniejące Towarzystwa ogrodnicze, wejść z niemi w porozumienie, wyrobić ewentualną subwencyę, by okoliczne Kółka n. p. powiatu mogły tam drzewka zakupywać.

7. Ogólna Rada poleca Zarządowi głównemu tak sprawy z nawozami pokierować, by mógł udzielać kilkumiesięcznego kredytu na skrypt dłużny lub weksel.

8. Ogólna Rada poleca Zarządowi głównemu nie wstrzymywać akcyi powstawania Kółek rolniczych lecz przeciwnie wywierać wpływ przez Zarządy powiatowe, delegatów, lustratorów i t. d., by nowe Kółka powstawały w celach oświaty, wspólnej akcyi handlowej, lecz by sklepów nie zakładały, chyba w specyalnie dobrych warunkach.

9. Ogólna Rada poleca Zarządowi głównemu, aby zakładanie Spółek oszczędności i pożyczek systemu Raiffeisena usilnie popierał, by w każdej gminie, 3000 dusz liczącej, Spółka powstać mogła.

10. Ogólna Rada poleca Zarządowi głównemu odnieść się do Rady szkolnej krajowej z prośbą, by nie przeszkadzała nauczycielstwu ludowemu zajmować się sprawami Kółek rolniczych poza godzinami szkolnemi.

11. Ogólna Rada poleca Zarządowi głównemu rozpatrzeć sprawę, czyby się nie udało potworzyć okręgów ze zgromadzeniami przynajmniej co miesiąc, a powiatowemi co kwartał.

12. Ogólna Rada, dziękując za moralną pracę, składa Zarządowi głównemu serdeczne Bóg zapłać i udziela mu absolutoryum.

Dyr. Adamski wyjaśnia niektóre sprawy przedstawione przez poprzedniego mowcę.

Zarzut, że Zarząd główny powstrzymuje akcyę powstawania Kółek rolniczych jest niesłuszny. Występuje się jedynie przeciw zawiązywaniu Kółek, nie mających warunków prawidłowego rozwoju.

Co do kas Raiffeisenowskich, to za zakładaniem ich rozwija Zarząd główny już to wprost, już to pośrednio żywą agitacyę.

W sprawach sadowniczych chętnie Zarząd główny wejdzie w porozumienie co do wspólnego działania z towarzystwami powiatowemi, zajmującemi się tą gałęzią gospodarstwa.

Del. Jan Wasung z Bereźnicy szlacheckiej (pow. Kałusz) omawia budżet Towarzystwa i rozpatruje stosunek Towarzystwa Kółek rolniczych do Towarzystwa gospodarskiego galicyjskiego. Stwierdza, że obecnie współdziałanie z tem Towarzystwem wchodzi na lepsze tory. Mowca dziękuje za to, co dotychczas dla Kółek rolniczych Towarzystwo gospodarskie uczyniło i prosi o dalszą pomoc.

Zupełnie inaczej, zdaniem mowcy, przedstawia się stosunek do Towarzystwa rolniczego krakowskiego. Mimo, że na zachodzie Tow. Kółek rolniczych prowadzi szerszą działalność, nawet takiej pomocy od Towarz. rolniczego krak. nie otrzymuje, jaką daje Tow. gospodarskie.

Mowca stawia wniosek:

„Ogólna Rada poleca Zarządowi głównemu, by w drodze osobnej konferencyi z Komitetem krakowskiego Towarzystwa rolniczego starał się ułożyć program współdziałania z tem Towarzystwem, a zarazem, by starał się od tegoż Towarzystwa uzyskać część rządowych subwencyi na gałęzie działalności rolniczej, które Towarzystwo Kółek rolniczych w okręgu zachodnim zdołało szczęśliwie rozwinąć. Gdyby powyższe zabiegi nie odniosły skutku, Rada ogólna upoważnia Zarząd główny do czynienia innych odpowiednich kroków w celu uzyskania funduszów na rozszerzenie działalności rolniczej w zachodniej części kraju“.

Mowca przychodzi do subwencyj krajowych. Przyznaje, że kraj daje dużo. Tow. Kółek rolniczych otrzymuje od kraju 55.000 koron, czyli 40 procent wszystkich funduszów. — Do Wydziału krajowego mowca ma dwie prośby: o udzielenie potrzebnej kwoty na zamienienie „Przewodnika“ na tygodnik i na organizacye powiatowe. Sprawę przemienienia „Przewodnika“ na tygodnik uważa mowca za bardzo ważną dla Towarzystwa i dlatego stawia wniosek:

„Ogólna Rada poleca Zarządowi głównemu, by ponowił swe starania u Wysokiego Wydziału krajowego o uzyskanie zwiększonego zasiłku na zamianę „Przewodnika“ na tygodnik

Dalej ubolewa mowca nad tem, że Rady powiatowe nie przystępują na członków założycieli Towarzystwa, i stawia wniosek:

„Ogólna Rada poleca Zarządowi głównemu, by jeszcze raz zwrócił się do Rad powiatowych o przystępowanie na członków założycieli Towarzystwa Kółek rolniczych; równocześnie zaś wyraża nadzieję, że człookowie Kółek rolniczych, będący członkami Rad powiatowych, podejmą każdy w swoim powiecie inicyatywę, by Rady powiatowe do tego kroku skłonić“.

Jeszcze smutniejsze, zdaniem mowcy, jest to że dużo jest nawet Kółek rolniczych, które nie poczuwają się do obowiązku płacenia Zarządowi głównemu rocznej wkładki 8 koron.

Stawia zatem wniosek:

„Ogólna Rada wyraża naganę Zarządom Kółek rolniczych, które pomimo ciążącego na nich obowiązku nie wpłaciły wkładki członka wspierającego za rok 1905. Równocześnie zaś zleca Zarządowi głównemu zastosowanie odpowiednich środków w celu wytępienia na przyszłość tego rodzaju niedbalstwa“.

Del. Smagała z Trzciany (pow. Rzeszów) mówi o potrzebie szkół dla gospodyń wiejskich w naszym kraju i stawia wniosek:

„Rada Ogólna poleca Zarządowi głównemu, by starał się o zakładanie szkół dla gospodyń wiejskich w kraju“.

Del. Szczepański z Zabłocia (powiat Żywiec) zapytuje prezesa Towarzystwa, dlaczego nie poparł w Sejmie wniosku posłów ludowych o podwyższenie subwencyi Towarzystwu Kółek rolniczych i czy prawdą jest, że nawet miał oświadczyć, iż Towarzystwo temi subwencyami, które otrzymuje, zupełnie się zadawalnia.

Dalej interpeluje, czy prawdą jest to, co podobno stać się miało, że do „Przewodnika“ dołączana była broszurka polityczna, wymierzona przeciw posłowi Bojce.

Mowca porusza wreszcie sprawę pomieszczenia w „Przewodniku“ inseratów firm żydowskich i niekrajowych i przemawia przeciw popieraniu w ten sposób obcych nam fabryk i przedsiębiorstw.

Kończąc swe wywody, mowca stawia życzenie, by Towarzystwo Kółek rolniczych agitowało za zakładaniem po wsiach kół wstrzemięźliwości.

Prezes Cielecki zabiera głos, by odeprzeć zarzut uczyniony mu przez del. Szczepańskiego. Nie jest prawdą, by mowca nie chciał podwyższenia subwencyi Towarzystwu, przeciwnie dołożył wszelkich starań, by dano jak najwięcej. To jednak zależało od Sejmu, nie od niego. Mowca ubolewa nad tem, że podobny zarzut go spotyka, zarzut nieuzasadniony niczem, a oparty tylko na domysłach.

Dyr. Konopka (delegat Towarzystwa rolniczego krakowskiego) odpiera zarzuty, podniesione w mowie del. Wasunga przeciw Towarzystwu rolniczemu krakowskiemu.

Mowca kończy swe przemówienie prośbą, by Zarząd główny Towarzystwa Kółek rolniczych sprawdził, ile Towarzystwo rolnicze krakowskie bierze subwencyi i ile z tego daje włościanom.

Del. Magryś z Handzlówki (pow. Łańcut) odnośnie do mowy del. Smagały radzi, by spra-

wę tworzenia szkół gospodyń wiejskich zostawiono trosce Rad powiatowych.

Del. ks. R o m a ń s k i z Podegrodzia (pow. Nowy Sącz) zwraca uwagę na nienormalne stosunki, jakie panują w niektórych Kółkach rolniczych i stawia wniosek:

„Ogólna Rada poleca Zarządowi głównemu, aby wystąpił energicznie przeciwko temu, by po Kółkach rolniczych Zarządy nie przyznawały tych samych praw niecziłonkom, co członkom".

Del. ks Stan. H a n u s i a k z Poręby wielkiej (pow. Biała) zapytuje, dlaczego Zarząd główny tak późno wydał sprawozdanie. Rozesłane ono zostało zaledwie na kilka dni przed Ogólną Radą i nie można się było w niem nawet dobrze rozpatrzeć.

Co do zamienienia „Przewodnika" na tygodnik, mowca pragnie tego jak najgoręcej i prosi Zarząd główny, by szczerze pomyślał nad urzeczywistnieniem tego życzenia Ogólnej Rady.

Mowca ubolewa dalej nad tem, że Ministerstwo kolei i w tym roku nie udzieliło zniżek dla delegatów na Ogólną Radę.

Co do szkół dla gospodyń wiejskich, mowca w zupełności zgadza się z del. Smagałą i pragnie, by tych szkół w kraju naszym jak najwięcej powstawało.

Omawiając działalność Zarządów powiatowych Towarzystwa Kółek rolniczych, mowca wyraża zdziwienie, że pewien Zarząd powiatowy nieczynny zupełnie, istnieje już blizko 5 lat, co sprzeciwia się statutowi Towarzystwa, który wyraźnie powiada, że Zarządy powiatowe mają się zmieniać przez wybory co 3 lata. Ludzie, którzy zasiadają w tym Zarządzie, nic nie robią, powinni więc ustąpić miejsca innym.

Radca dworu Dr. P i l a t (prezes Wydziału krajowego) oznajmia, że Wydział krajowy od dłuższego już czasu zajmuje się sprawą tworzenia szkół dla gospodyń wiejskich i na najbliższej sesyi sejmowej przedłoży do uchwalenia odpowiednie wnioski.

Oprócz tego Wydział krajowy postanowił jeszcze tej jesieni urządzić przy mleczarskiej szkole w Rzeszowie specyalny kurs dla gospodyń wiejskich.

Ks. Inf. F e d e r k i e w i c z wita zebranych delegatów w imieniu ks. biskupa Pelczara z Przemyśla i przynosi Ogólnej Radzie jego błogosławieństwo.

Przemówienia tego delegaci wysłuchali stojąc.

Prezes C i e l e c k i sądzi, że odpowie życzeniu całego Zebrania, gdy wyśle telegram do Ks. Biskupa z wyrazami podziękowania za błogosławieństwo i z wyrażeniem hołdu.

O godzinie $12^1/_2$ prezes zamyka pierwsze posiedzenie.

Drugie popołudniowe posiedzenie rozpoczęło się o godzinie trzeciej. Przystąpiono do dalszej dyskusyi nad sprawozdaniem i referatem dra Br. Dulęby.

Del. Karol W i e c z o r k o w s k i z Dublan (powiat Lwów) omawia sprawę zamykania szynków w niedziele i święta i stawia wniosek:

„Ogólna Rada poleca Zarządowi głównemu wnieść do Sejmu petycyę podpisaną przez wszystkie Kółka rolnicze o wydanie ustawy, zabraniającej otwierania w niedziele i święta szynków".

Następnie przemawiał o korzyściach, które się odnosi z dobrego przechowania obornika i urabiania kompostów i zwracał uwagę delegatów na konieczność gorliwszego zajęcia się po Kółkach rolniczych tą podstawową, a niestety zaniedbaną czynnością gospodarczą.

Dr. Witold L e w i c k i (członek założyciel) omawia działalność Kółek rolniczych. W ostatnich latach, zdaniem mowcy, uczyniły one znaczny postęp ku lepszemu i pogłębiły swą działalność rolniczą. Mowca radby widzieć energiczniejszą działalność Zarządów powiatowych.

Dużo jest Kółek, które nie mogły, a właściwie nie chciały zdobyć się na zapłacenie wkładki członka wspierającego. Tych, zdaniem mowcy, nie powinno się zaliczać do Towarzystwa, gdyż nie spełniwszy statutowego przepisu, do niego właściwie nie należą.

Stawia wniosek:

„Ogólna Rada poleca Zarządowi głównemu, aby Kółka rolnicze, nie opłacające wkładki członka wspierającego, wyjęte były z organizacyi Towarzystwa".

Mowca prosi Zarząd główny, by starał się za pośrednictwem swych funkcyonaryuszy podnosić poziom oświaty rolniczej na szerszą skalę, niż czynił to dotąd.

Mimo, że mamy w kraju naszym trzy stowarzyszenia rolnicze, na które rząd i kraj łożą wielkie sumy pieniędzy, skutków ich działalności nie widać, a oświata rolnicza w Galicyi stoi na bardzo nizkim stopniu.

Mowca sądzi, że z podniesieniem się rolnictwa w kraju naszym okaże się potrzeba niezbędna związania się ściślejszego rolników w jedno stowarzyszenie. Tak, jak robotnicy, rzemieślnicy i kupcy, i rolnicy będą musieli się zorganizować w zawodowe stowarzyszenie.

Stawia wniosek:

„Ogólna Rada poleca Zarządowi głównemu dążyć do organizacyi zawodowej rolników, na sposób organizacyi robotników i rękodzielników".

Del. J a r o s z z Kupna (powiat Kolbuszowa) omawia działalność Zarządów i delegatów powiatowych. Ci ostatni są albo niedbali i nie chcą nic robić, albo zadużo mają innej pracy i dlatego nie mogą Kółkom rolniczym się poświęcić.

Zarządy powiatowe odbywają mało posiedzeń i mało urządzają Zjazdów okręgowych. A Zjazdy są, zdaniem mowcy, sprawą ogromnej wagi dla Towarzystwa. Na nich to właśnie mogliby członkowie poznawać dokładnie cele Kółek

rolniczych, pouczać się wzajemnie i radzić o sprawach, obchodzących małorolnych gospodarzy.

Mowca stawia wniosek:

„Ogólna Rada poleca Zarządowi głównemu, aby uzyskał subwencye dla delegatów i Zarządów powiatowych na zwoływanie Zgromadzeń okręgowych i powiatowych, tak, by te przynajmniej cztery razy do roku odbywać się mogły“.

Co do zamienienia „Przewodnika“ na pismo, wychodzące co tydzień, mowca w zupełności się zgadza.

Del. Szafrański stawia wniosek o zamknięcie dyskusyi nad sprawozdaniem.

Wniosek przyjęto. Z zapisanych poprzednio do głosu przemawiali jeszcze:

Del. Jan Nebelski ze Złoczowa w sprawie emerytury dla urzędników Zarządu głównego. Stawia wniosek:

„Ogólna Rada poleca Zarządowi głównemu, aby obmyślił środki i sposoby zabezpieczenia swoim urzędnikom emerytury“.

Del. Wojciech Piątek z Trzciany (powiat Rzeszów) radzi ograniczać się z stawianiem wniosków. Lepiej uchwalić mniej wniosków, a mieć pewność, że Zarząd główny je zdoła wykonać, niż uchwalać dużo, a bez celu.

W dalszym ciągu swej mowy del. Piątek rozpatruje działalność lustratorów handlowych i inspektorów rolniczych Zarządu głównego. Tak pierwsi jak drudzy, zdaniem mowcy, należycie swych wszystkich zadań nie spełniają. Lustratorowie zajmują się tylko sklepami, badają księgi handlowe i towary, a nie pytają się, czy Kółko prowadzi jeszcze inną jaką działalność n. p. oświatową, czy odbywa regularnie zebrania it. d. Inspektorowie zaś, gdy przyjadą do której wsi, mówią tylko o rolnictwie i to przeważnie nie dość zrozumiale dla chłopów.

Mowcy bardzo smutno przedstawia się praca większej części Kółek i Zarządów powiatowych. Członkowie pierwszych i drugich pogrążeni są w jakimś ciężkim śnie, z którego Zarząd główny napróżno stara się ich budzić. Pisma, jakie się do nich wysyła, nic nie pomagają i nie pomogą.

Postawiono na Ogólnej Radzie szereg wniosków, by wykluczyć te Kółka rolnicze z Towarzystwa, które wkładki członka wspierającego nie zapłaciły. Mowca zaleca jednak w tej sprawie wielką ostrożność.

Mowca prosi Zarząd główny o częstsze wysyłanie swych funkcyonaryuszy do Kółek na zebrania niedzielne i na Zjazdy okręgowe i powiatowe.

Prezes Cielecki zabiera głos, by objaśnić poprzedniego mowcę, że każdy wniosek, uchwalony przez Ogólną Radę, omawia i rozpatruje Zarząd główny.

Del. Jan Bis z Racławic (powiat Nisko) prosi o prędkie zorganizowanie Zarządu powiatowego w Leżajsku.

Del. Ks. Józef Dziedzic z Rakszawy (powiat Łańcut) omawia referat dra Dulęby. Mowca z ubolewaniem musi wyznać, że w Kółkach rolniczych dużo jest, bardzo dużo członków pozornych. Wszyscy chcieliby korzystać z praw, które przysługują członkom, lecz mało jest takich, którzyby obowiązki członków wypełniali. Mowca apeluje do delegatów, którzy są przewodniczącymi Kółek rolniczych, by wyrabiali u członków dzielność i sprężystość.

Mowca uważa za bardzo smutne to, że w kraju tak wybitnie rolniczym, jakim jest Galicya, posiadającym 8 milionów ludności, tylko nie całe 50 000 należy do Kółek rolniczych. Musi być w nich jakaś mała siła przyciągająca, którą trzeba koniecznie zwiększyć.

Mowca proponuje utworzenie odznak dla członków Kółek rolniczych.

W końcu swoich wywodów mowca zwraca się do delegatów, by w Kółkach starali się szerzyć między członkami zamiłowanie do śpiewów narodowych.

Del. Wassung domaga się oddzielenia w Zarządzie głównym pracy organizacyjnej od agitacyjnej i zwiększenia wymagań do nowopowstających Kółek i stawia wniosek:

„Ogólna Rada poleca Zarządowi głównemu do każdego zakładającego się Kółka rolniczego wysłać jednego ze swych funkcyonaryuszy“.

W końcu mowca proponuje, by znieść wpisowe, i ustalić wysokość wkładki we wszystkich Kółkach rolniczych na 20 hal. miesięcznie i stawia wniosek:

„Ogólna Rada uchwala, by we wszystkich Kółkach rolniczych wkładka członka wynosiła 20 hal. miesięcznie“.

Del. Tomasz Czuchnowski z Siemianówki (powiat Lwów) w dłuższem przemówieniu omawia sprawę pośrednictwa Zarządu głównego przy zakupnie drzewek owocowych.

Zabiera głos dr. Bron. Dulęba jako referent sprawozdania i omawiając wszystkie życzenia delegatów, odpowiada na ich interpelacye.

Przedewszystkiem wyjaśnia, że wszystkie wnioski rozpatruje Zarząd główny, względnie Wydział wykonawczy i załatwia je tak, jak interes Towarzystwa tego wymaga.

Na interpelacyę del. Szczepańskiego mowca odpowiada stanowczo, że nie jest prawdą, by do „Przewodnika Kółek rolniczych“ kiedykolwiek dołączona była broszura przeciw posłowi Bojce.

Delegatowi Czuchnowskiemu mowca odpowiada, że wyrazić jest zmuszony powątpiewanie, czy Kółko rolnicze w Siemianówce upoważniło go do stawiania Zarządowi głównemu zarzutu że złe drzewka zakupuje.

W dyskusyi nad sprawozdaniem dwóch delegatów postawiło wnioski, by „Przewodnika Kółek rolniczych“ zamienić na pismo tygodniowe. Referent zgadza się z tem najzupełniej.

Co do życzenia jednego z delegatów, by upomnieć się u Towarzystwa Wzajemnych ubez-

pieczeń w Krakowie o subwencye dla wszystkich nowych straży pożarnych Kółek rolniczych na rekwizyta i żądać, by dawało ono premie za odznaczenie się przy pożarze, to narzucać tego Towarzystwu wzajemnych ubezpieczeń nie można. Referent sądzi, że Towarzystwo to we własnym dobrze zromumiałym interesie subwencyę samo nam podniesie.

Wniosek del. hr. Mieroszowskiego, by odnieść się do Rady szkolnej krajowej o nieprzeszkadzanie nauczycielstwu ludowemu w zajmowaniu się sprawami Kółek rolniczych poza godzinami szkolnemi, referent wita z uznaniem. Jest przekonany, że obecny na Radzie ogólnej reprezentant Rady szkolnej krajowej, p. inspektor Zaleski, prośbę Zarządu głównego, w tej sprawie, wniesioną do Rady szkolnej krajowej, poprze.

Referent prosi delegatów, którzy są członkami Rad gminnych, by starali się nakłaniać te Rady do wpisywania się na członków wspierających Towarzystwa Kółek rolniczych. Ci zaś, którzy są członkami Rad powiatowych, niech wpływają na Rady powiatowe, by zapisywały się na członków założycieli.

Delegatowi, który żalił się, że szynki i karczmy w niedziele i święta są otwarte, co nie powinno być, referent odpowiada, że Towarzystwo nasze nie jest żadnem ciałem ustawodawczem, by mogło jakieś zakazy lub prawa nowe wydawać. W tej sprawie możemy tylko przedłożyć życzenie nasze Sejmowi, co w odpowiednim czasie uczynimy.

Zarzut jednego z delegatów, że Zarząd główny tamuje rozwój Towarzystwa przez robienie trudności nowo zawiązującym się Kółkom, sprawozdawca odpiera, uważając go za niesłuszny.

Nie można jednak pozwolić na powstawanie takich Kółek, które nie spełniałyby swych obowiązków i bezczynnością demoralizowały tylko inne, lepsze.

Odnośnie do tego, co powiedziano o kasach Raiffeisena, referent objaśnia, że tak obecnie, jak i dawniej wchodzą one w zakres pracy Kółek rolniczych i Zarząd główny agitacyę za zakładaniem ich szeroko prowadzi. Tak samo propaguje Zarząd główny zakładanie Kół wstrzemięźliwości po wsiach.

Mowca, jako referent sprawozdania, kończy prośbą, by Rada Ogólna wszystkie wnioski przekazała Zarządowi głównemu do takiego załatwienia, jakiego interes Towarzystwa Kółek rolniczych będzie wymagał.

Dr. Dulęba rozpatruje następnie dyskusyę, przeprowadzoną na referatem; „Czem Kółka rolnicze stoją i wskutek czego upadają“. Mimo wszystko — powiada on — przyznaje każdy, bo przyznać musi, że organizacya nasza w porównaniu do innych tego rodzaju organizacyi jest dobra. Są braki, lecz przecież nie odrazu Kraków zbudowany. Referent kończy swe przemówienie wezwaniem delegatów, by uczyli członków Kółek spełniania ciążących na nich. statutem przepisanych obowiązków. Muszą oni przyjść do przekonania, że bez obowiązków nigdzie niema praw.

Na tem zakończono dyskusyę nad sprawozdaniem rocznem i nad pierwszym referatem. Wszystkie wnioski, zgłoszone do referatu i sprawozdania, przekazano Zarządowi głównemu do zbadania i załatwienia.

Przystąpiono do następnego punktu porządku dziennego, do sprawozdania komisyi rewizyjnej o zamknięciu rachunków za rok 1905 i do wyboru komisyi rewizyjnej na rok 1906.

Zabiera głos w zastępstwie komisyi rewizyjnej del. Nebelski i imieniem tej komisyi wnosi o udzielenie Zarządowi głównemu absolutoryum z rachunków za rok 1905.

Uchwalono jednogłośnie.

Następnie na wniosek tegoż delegata wybrano do komisyi rewizyjnej na rok 1906 dotychczasowych jej członków, a mianowicie: Karola d' Abancourta, Leopolda Wilmowskiego i Bolesława Żardeckiego.

Przystąpiono do dalszego punktu porządku dziennego, do referatu dyr. Adamskiego: „W jaki sposób wzmocnić i utrwalić handlową działalność Towarzystwa“.

Referent rozpoczyna porównaniem Kółek rolniczych wielkopolskich z galicyjskiemi. Odmienne stosunki naszej dzielnicy zmusiły Kółka rolnicze do podjęcia działalności handlowej, do zakładania i prowadzenia sklepików wiejskich celem stawiania tamy wyzyskowi. Działalność w tym kierunku usunęła co prawda na pewien czas pracę rolniczą na drugi plan, jednak przekonała ludność o pożytku zbiorowego działania. Zapoznawszy się przez sklepiki z handlem, ludność włościańska zaczęła sprowadzać wspólnie artykuły rolnicze celem rozdziału między członków. Sklepikarstwo dało zatem początek hurtownym zakupom nawozów sztucznych, nasion, pasz treściwych, węgla oraz maszyn do wspólnego użytku.

Handel jednak Kółek rolniczych, tak sklepikarski drobny, jak i hurtowny rolniczy, nie jest należycie zorganizowany i tak jeden, jak i drugi wymaga uzupełnień i ulepszeń.

Główną wadą sklepów Kółek rolniczych jest to, że między sklepami, a odbiorcami sklepu niema łącznika, któryby interes przedsiębiorstwa zespalał z interesami członków. Sklep uważa się u nas za instytucyę dobroczynną i żąda się, by dostarczał towaru dobrego i tanio, by udzielał kredytu jak największego. Wobec sklepu nikt się jednak nie poczuwa do żadnych zobowiązań.

Jako środek, mogący usunąć obecnie panujące stosunki, a wytworzyć silniejszą łączność między sklepem spółkowym Kółka rolniczego, a odbiorcami, zaleca się wprowadzenie w życie po sklepach podziału zysków między członków wedle ilości uskutecznionego zakupna.

Referent zatem imieniem Zarządu głównego stawia pod uchwałę następującą rezolucyę:

„Ogólna Rada poleca Kółkom rolniczym, prowadzącym przedsiębiorstwa handlowe, wprowadzenie rozdziału zysków z tych przedsiębiorstw między członków Kółka rolniczego wedle ilości zakupów, uskutecznionych przez nich w sklepie“.

Druga sprawa handlowa dotyczy wspólnego zakupna artykułów rolniczych. Kółka rolnicze, oswojone przez sklepiki z handlem drobiazgowym, są przekonane, że tem samem znają się i na handlu hurtownym, i sądzą, że sprzedaże hurtowne i drobiazgowe odbywają się według tej samej metody. Referent na przykładach z życia rolniczego przedstawia różnicę między dostawą hurtowną, a drobiazgową.

Omawia następnie różne rodzaje porozumień między wytwórcami celem uzyskania możliwie najwyższych cen, jak oznaczony przydział produkcyi (kontyngenty), stałe kartele, czasowe układy, przyznanie terytoryów działania, procentowe umniejszenie produkcyi celem powstrzymania zniżki targowej danego artykułu. Kółka rolnicze, nie znające tych różnych tajników wielkiej produkcyi, mniemają, że byle znaleźć źródło wytworu, to tem samem i towar najkorzystniej się nabędzie. Tymczasem wytwórca tylko wyjątkowo chyba wda się w interes z Kółkiem, a i wtedy Kółko nie osiąga nadzwyczajnych ustępstw.

Jedyny sposób utrzymania odpowiedniego stanowiska wobec wytworców i ich handlowych zastępców, to zjednoczenie rolników nabywców i przeprowadzenie dla nich wspólnych zakupów. Dążąc do tego zespolenia sił małorolnych gospodarzy, Zarząd główny podjął się mozolnej pracy pośredniczenia w zakupnie nawozów sztucznych, nasion, węgla, maszyn. Pośrednictwo to przynosi wielkie korzyści członkom Towarzystwa, a najlepszy dowód pożytku tej działalności to z roku na rok rosnące ilości dostaw. Zarząd główny uzyskał już znaczne ustępstwa. Celem wywalczenia dalszych nie wystarczają dotychczasowe środki działania. Skuteczną akcyę rozwinąć będzie można dopiero po ściślejszem zespoleniu Kółek rolniczych przez utworzenie Spółki handlowej Kółek przy Zarządzie głównym. Przez to zyskamy finansową podstawę do działania, dotąd bowiem ruchy Zarządu głównego krępował brak funduszów. Spółka projektowana będzie stowarzyszeniem zarejestrowanem z udziałami po 50 koron z dwukrotną poręką.

Członkami jej będą mogły być tylko Kółka rolnicze. Spółka będzie prowadziła te same rolnicze agendy handlowe, które już obecnie Zarząd główny wykonuje. Kierownictwo Spółki ma pozostać przy Zarządzie głównym, administracyjną część będzie nadal prowadziło biuro. W ten sposób kosztów nowych Spółka nie przysporzy. Spółka niekoniecznie ma przeprowadzać interesa handlowe samodzielnie, przeciwnie jej zadaniem będzie osiągnąć porozumienie co do wspólnych zakupów z innemi instytucyami, które do tych samych celów zmierzają.

Na poszczególnych Kółkach rolniczych nie będzie ciążył przymus przystąpienia do Spółki, zrobią to tylko te, które będą chciały. Kółka jednak, należące do Spółki będą zobowiązane pewne ściślej oznaczone towary kupować tylko za pośrednictwem Spółki. Zyski Spółki będą rozdzielane między Kółka, przynależne do Spółki, wedle ilości uskutecznionego zakupna.

Imieniem Zarządu głównego przedstawia referent do przyjęcia następującą rezolucyę:

„Ogólna Rada, uznając potrzebę silniejszej organizacyi handlowej do dostarczania Kółkom rolniczym artykułów rolniczych, poleca Zarządowi głównemu utworzenie Spółki handlowej Kółek rolniczych“.

Po referacie o godzinie $6^1/_2$ wieczorem prezes zamknął drugie posiedzenie.

* * *

Trzecie posiedzenie zagaił prezes p. Cielecki dnia 4. lipca o godzinie 8. rano i podał do wiadomości delegatów pismo, nadeszłe od II-go wiceprezesa Towarzystwa p. Jana Kantego Steczkowskiego, zawierające rezygnacyę z wiceprezesury. Prezes prosi o upoważnienie go do wyrażenia ustępującemu wiceprezesowi imieniem całej Rady żalu z powodu jego ustąpienia, podziękowania za dotychczasową pracę i wyrażenia zarazem nadziei, że swoją światłą radą i pomocą będzie i nadal popierał Towarzystwo.

Upoważnienie to uchwalono jednomyślnie.

Zabiera głos dyr. Adamski i w krótkim zarysie streszcza najważniejsze punkta referatu z poprzedniego posiedzenia.

Przystąpiono do dyskusyi nad referatem.

Del. Jan Maćkiewicz z Wiązownicy (powiat Jarosław) zgadza się na proponowane przez referenta utworzenie Spółki handlowej Kółek rolniczych, lecz nim to się stanie, zdaniem mowcy, należy tworzyć składnice powiatowe. Dlatego stawia wniosek:

„Ogólna Rada poleca Zarządowi głównemu utworzenia hurtownego powiatowego składu towarów w Jarosławiu, a później w innych miastach“.

Dr. Stefczyk (dyrektor biura Patronatu Spółek oszczędności i pożyczek w Wydziale kraj.) zaleca w tej sprawie wielką ostrożność. Jeśli się chce działalność handlową Towarzystwa przeobrażać, to zdaniem jego, należy przeobrazić całą organizacyę Kółek rolniczych. Sklepy Kółek w tej formie, w jakiej się dzisiaj znajdują, oddały krajowi ogromne usługi i nawet teraz jeszcze je oddają. Jeśli sięgniemy pamięcią wstecz o 20 lat, musimy przyznać, że od tego czasu w handlu wiejskim nastąpiła ogromna

zmiana. Dawniej chrześcijańskie wiejskie sklepy w kraju na palcach można było zliczyć, dzisiaj mamy ich tysiące. To zasługa wyłączna Kółek rolniczych.

Mowca z radością wita propozycyę dyrektora Adamskiego, by sklepy Kółek rolniczych przetworzyć w miejscowe stowarzyszenia spożywcze. Zachodzi tylko pytanie, jak to przeprowadzić. Zdaniem jego, Kółka rolnicze, jako ta-ie nie powinny same tworzyć podobnych stowarzyszeń, lecz tylko dawać do ich tworzenia inicyatywę. Inaczej nie mogłyby spełniać innych swoich zadań — najważniejszych, rolniczych.

Mowca omawia dalej organizacyę Związku handlowego Kółek rolniczych i jego dotychczasową działalność. Związek, zdaniem mowcy, zadanie swe w zupełności spełnił.

Zamiast tworzenia nowej Spółki handlowej, mowca chciałby tylko odpowiedniego przetworzenia Związku. Nie należy odbierać mu tego, co dotąd tak dobrze prowadził, i nie należy nad nim przechodzić do porządku dziennego.

Mowca stanowczo występuje przeciwko tworzeniu Spółki handlowej Kółek rolniczych. Lepiej zużytkować te instytucye, które już istnieją i w tym celu działają. Ma na myśli obok Związku handlowego Kółek rolniczych Syndykat Towarzystw rolniczych w Krakowie i Oddział handlowy Towarzystwa gospodarskiego galicyjskiego. Powinny się one połączyć razem w jedną centralną instytucyę i wspólnie, podzieliwszy między siebie działy, prowadzić działalność handlową. Inaczej, gdy każda z tych instytucyi będzie działała osobno, powstanie, bo powstać musi, między niemi walka konkurencyjna i spowoduje w kraju zamęt ogólny w handlu wiejskim.

Mowca kończy propozycyą w formie rady, gdyż wniosków stawiać nie ma prawa, by Ogólna Rada uchwaliła:

„Poleca się Zarządowi głównemu poczynić usilne starania w celu:

1) przekształcenia oddziału spożywczego Związku handlowego Kółek rolniczych w Krakowie na odrębną, samoistną, centralną organizacyę dla dostarczania spożywczym sklepom Kółek rolniczych i w danym razie także miastowym stowarzyszeniom spożywczym potrzebnych towarów w sposób, odpowiadający ich urządzeniom, w myśl pierwszej rezolucyi dyrektora Adamskiego.

2) połączenia Syndykatu Towarzystw rolniczych w Krakowie i Oddziału handlowego galicyjskiego Towarzystwa gospodarskiego we Lwowie ze Związkiem handlowym Kółek rolniczych w Krakowie w jedną krajową hurtowną organizacyę handlową dla dostarczania artykułów rolniczych tak Towarzystwom rolniczemu krakowskiem i galicyjskiemu gospodarskiemu, jak i Kółkom rolniczym na ściśle asocyacyjnych zasadach“.

Mowca dodaje jeszcze, że pożądaną byłoby rzeczą, aby proponowana w ustępie pod 2 krajowa organizacya handlowa zajęła się również ułatwianiem Towarzystwom, Kółkom i Spółkom rolniczym zbytu produktów rolniczych, a mianowicie zbóż, roślin strączkowych i t. p.

Del. Józef Wróbel z Łękawicy (powiat Tarnów), omawiając referat dyr. Adamskiego, zgadza się na wszystkie jego wnioski.

Dalej narzeka mowca, że jedna tylko jest w kraju stacya doświadczalna i stawia wniosek:

„Ogólna Rada poleca Zarządowi głównemu; by starał się o zakładanie w kraju więcej stacyi doświadczalnych“.

Mowca nie może się powstrzymać od odparcia zarzutu del. Piątka, rzuconego na wszystkich delegatów powiatowych Kółek rolniczych w słowach: śpią i nic nie robią.

Delegat ten widocznie nie czytał sprawozdania, gdyż byłby się przekonał, że są Zarządy powiatowe i delegaci, którzy pracują.

Del. Jan Nebelski rozpatruje handlową działalność Kółek rolniczych. Sklepy ich spełniły swe zadanie w zupełności i nawet dzisiaj są one rzeczą koniecznie potrzebną. Tworzenie Spółek spożywczych mowca nie uważałby za stosowne. Sądzi, że należy tylko powtorzyć składnice powiatowe, które jedynie są potrzebne. Więcej w działalności handlowej Kółek nie należy nic zmieniać.

Omawiając działalność Związku handlowego Kółek rolniczych, mowca konstatuje z ubolewaniem, że nie spełnia on należycie swych zadań.

Mowca stawia wniosek:

„Ponieważ tworzenie nowych sklepików przy Kółkach rolniczych nie jest koniecznie wskazane, przeto założenie takiego sklepiku należy uczynić zawisłem od Zarządu głównego“.

Sekr. Szafrański stawia wniosek o zamknięcie dyskusyi nad referatem dyrektora Adamskiego.

Przyjęto.

Del. Michał Mięsowicz oświadcza, że z rezolucyami dyr. Adamskiego w zupełności się zgadza i będzie za niemi głosował.

Del. Antoni Smagała sprzeciwia się zakładaniu jakichkolwiek nowych instytucyj handlowych, gdyż zdaniem jego, spowodują one tylko zamęt w działalności handlowej Towarzystwa.

Del. Edward Maurizio (prezes Zarządu powiatu brzeskiego) w zasadzie zgadza się z rezolucyami dyr. Adamskiego, jednak w szczegółach ich widzi braki, świadczące, że sam Zarząd główny nad sprawą tworzenia nowej instytucyi handlowej należycie się nie zastanowił. By to zrobić, trzeba, zdaniem mowcy, zmienić zupełnie statut Towarzystwa.

Bar. Stefan Konopka doradza uważne rozpatrzenie tej ważnej dla Towarzystwa Kółek rolniczych kwestyi. Sprawy tej doraźnie załat-

wić nie należy. Koniecznie potrzebne jest tutaj, zdaniem mowcy, porozumienie się z Towarzystwem rolniczem krakowskiem i galicyjskiem gospodarskiem.

Mowca stawia następujące wnioski:

1) „Ogólna Rada pod względem handlu rolniczego oświadcza się za centralizacyą co do zakupna towarów, zaś za decentralizacyą w sprawie spredaży“.

2) „Ogólna Rada oświadcza się za przeobrażeniem Kółek rolniczych w organizacye zarejestrowane dla handlu rolniczego z oddzieleniem artykułów kolonialnych, bławatnych i spożywczych w osobne Spółki“.

3) „Ogólna Rada odsyła wniosek dyrektora Adamskiego do Zarządu głównego. który w myśl powyższych rezolucyi starać się ma o rozwiązanie kwestyi i przedłożenie przyszłej Ogólnej Radzie nowych wniosków“.

Dr. Br. Dulęba zabiera głos, by dać kilka wyjaśnień. Cenimy pracę — mówi — istniejących już instytucyi handlowych, lecz my chcemy mieć własną, prowadzoną samodzielnie. Wskazuje na istniejące hurtownie powiatowe Kółek rolniczych i pomyślne wyniki, jakie one przynoszą.

Doradzać Syndykatowi Tow. roln. w Krakowie, Oddziałowi handlowemu Towarzystwa gospodarskiego galicyjskiego we Lwowie i Związkowi handlowemu Kółek rolniczych, by przekształciły się, lub złączyły, mowca nie uznaje za stosowne. To są instytucye samodzielne, niech więc robią to, co uważają same za dobre i odpowiednie.

Mowca uspakaja tych delegatów, którzy boją się zamętu w działalności handlowej i walki konkurencyjnej i wskazuje jako przykład Danię, gdzie istnieją setki spółek handlowych i spożywczych włościańskich, które nie szkodę, ale pożytek tamtejszej ludności przynoszą. To samo może być w kraju naszym.

Mowca kończy prośbą, by powołani i niepowołani przyjaciele Towarzystwa Kółek rolniczych, pozwolili temu Towarzystwu postępować samodzielnie i robić to, co ono uważa dla siebie za dobre.

Del. Marcin Ochap z Szówska (pow. Jarosław) mówi o potrzebie dokładniejszej nauki o wagach w szkołach wiejskich. Stwierdza z ubolewaniem, że ludność włościańska prawie nic się na wagach nie rozumie i przez handlarzy bywa zawsze oszukiwana. Mowca prosi Zarząd główny o odniesienie się do krajowej Rady szkolnej krajowej, by ona większy nacisk położyła na naukę o wagach.

Del. Jan Majka z Zaborowia (pow. brzeski) prosi Zarząd główny o rozwinięcie szerszej agitacyi w kraju za zakładaniem Kółek rolniczych.

Del. Piątek odnośnie do mowy del. Wróbla przedstawia, że zakładanie nowych Stacyi doświadczalnych w kraju jest zbyteczne. Zarząd główny zaś ma ważniejsze sprawy do załatwiania i prowadzenia, jak podejmowanie starań w tym kierunku.

Co do wniosków dyr. Adamskiego, mowca zgadza się z nimi najzupełniej.

Del. Grzegorz Kasowski z Podzameczka (powiat Buczacz) omawia stosunki rolnicze we wschodniej części kraju i ubolewa nad nimi. Przyczynę złego upatruje mowca w nierozumieniu przez ludność dobrodziejstw, jakie Kółka rolnicze przynoszą, i w nieprzystępowaniu do nich.

Dyr. Adamski przemawia ostatni jako referent i wobec głosów, które się przeciw Spółce podniosły, zaznacza, że jej utworzenie tworzy naturalny stopień w rozwoju podjętej przez Zarząd główny pośredniczącej akcyi handlowej. Opierając się na zdobytem doświadczeniu, mając cyfrowe dowody rozrostu akcyi, chcemy się o krok dalej posunąć i pozycyę naszą umocnić. Mamy praktyczny i łatwy do osiągnięcia cel na oku, zamiast niego wskazuje się nam jednak we wnioskach Dr. Stefczyka do przeprowadzenia bardzo piękne wprawdzie zadania, lecz nie zastosowane do naszej możności, nie od nas wyłącznie zależne, na które potrzeba wiele, wiele czasu i jeszcze więcej wiary, że się urzeczywistnić dadzą. Sam Dr. Stefczyk w swem przemówieniu podniósł, że dział hurtowny towarów spożywczych Związku handlowego nie opłaca się, a właśnie ten dział nam przydziela i poleca reorganizować. Pragniemy gorąco z Dr. Stefczykiem, by przyszło do porozumienia między instytucyami handlowemi dwu Towarzystw rolniczych i Związkiem handlowym, czyż jednak naszem zadaniem temu tylko się poświęcić a o własnej, wiele bliższej nam sprawie i możliwej do przeprowadzenia zapomnieć! Delegat Maurizio, podniósł, że w organizacyi projektowanej Spółki są braki, że Kółka rolnicze, przystępując do Spółki, powinny być zarejestrowanemi stowarzyszeniami. Co do tego, referent oświadcza, że sprawa Spółki tylko w najogólniejszych zarysach została przedstawiona Ogólnej Radzie. O szczegółach organizacyi Spółki i Kółek rolniczych, wiążących się w Spółkę, decydować powinno i będzie dopiero Walne Zgromadzenie Kółek, które przystąpienie do Spółki zgłoszą. Dziś decydowaćby mogły o organizacyjnych postanowieniach dla Spółki głosy delegatów z tych Kółek, które do Spółki nie przystąpią. Również wystąpił del. Maurizio przeciw temu, by Spółką kierował Zarząd główny, a przecież sam w dalszem przemówieniu podniósł, że do pomyślnych wyników doprowadzić może tylko poczucie łączności i zaufanie między szeregowcami i wodzami.

Widzimy, jak wszystkie stowarzyszenia rolnicze dążą do wytworzenia własnych organizacyi handlowych. Nie powinniśmy pozostać w tyle, tem więcej, że w dotychczasowej niejako wstępnej działalności poważne osiągnęliśmy wyniki

i że tylko krok naprzód zrobić nam wypada, by akcyę handlową utrwalić i umocnić.

W ostatecznym wyniku referent pozostaje przy pierwszej rezolucyi, co do której nie podniosła się żadna opozycya. Wobec tego zaś, że w sprawie Spółki postawione zostały inne wnioski, referent cofa drugą rezolucyę w pierwotnem brzmieniu, a zamiast niej przedkłada następującą pod uchwałę:

„Ogólna Rada przekazuje rezolucyę o Spółce handlowej wraz ze zgłoszonymi do tej sprawy wnioskami do ponownego rozpatrzenia Zarządowi głównemu z upoważnieniem załatwienia sprawy bez odwołania się do następnej Ogólnej Rady“.

Obydwie rezolucye zostały przyjęte.

W dalszym ciągu trzeciego przedpołudniowego posiedzenia w dniu 4. lipca przystąpiono do referatu prof. Mikułowskiego-Pomorskiego „O działalności rolniczej Towarzystwa Kółek rolniczych“.

Referent omawia stan chłopskich dzisiejszych gospodarstw. Stwierdza, że bardzo mało jest w kraju takich włościańskich gospodarstw, któreby sposobem gospodarowania zbliżone były do gospodarstw folwarcznych. I dlatego, ucząc włościan rolnictwa, nie trzeba całkiem wzorować się na gospodarstwach większych. Gospodarstw małych, około 3 morgowych, mamy w kraju prawie 48%. Muszą one w swem gospodarowaniu stosować się do swoich potrzeb, a nie oglądać się na gospodarstwa większe, folwarczne. Z tego względu referent stawia wniosek:

„Ogólna Rada wzywa kraj i rząd do popierania badań i studyów nad ekonomicznym i technicznym stanem naszych gospodarstw włościańskich“.

Referent zwraca dalej uwagę na hodowlę kóz, którą u nas koniecznie należy wprowadzić na szeroką skalę. Przy dzisiejszym sposobie dziedziczenia coraz więcej będzie gospodarstw małych, które nie będą w stanie utrzymywać krów. Należy zawczasu pomyśleć o zaopatrzeniu ich w kozy. Sprawa ta, zdaniem referenta, dla Galicyi jest ważniejsza, niż dla jakiegokolwiek innego kraju Europy. Dlatego stawia wniosek:

„Ogólna Rada wzywa kraj i rząd do popierania na wielką skalę hodowli kóz“.

Referent proponuje stworzenie w kraju zakładu, którego zadaniem byłoby badać rośliny, mogące u nas się udawać. Zakłady podobne istnieją już prawie we wszystkich krajach, tylko w Galicyi, kraju tak bardzo rolniczym, dotąd ich niema. A jest to przecież ogromnej doniosłości rzecz dla rolników. Rezultaty takiego zakładu mogą mieć nieobliczone dobre następstwa. Referent stawia tutaj wniosek:

„Ogólna Rada wzywa kraj i rząd do założenia zakładu hodowli i uszlachetnienia odmian roślin gospodarskich, dla naszego kraju właściwych“.

Dalej rozpatruje referent w dłuższem przemówieniu uprawę ziemniaków w gospodarstwach włościańskich. Należy badać, jakiego rodzaju odmiany są najodpowiedniejsze, i dbać o to, by w pewnych okolicach kraju były takie rozmnażalnie, w których włościanie mogliby się w te ziemniaki zaopatrywać. Referent stawia wniosek:

„Ogólna Rada wzywa Zarząd główny do zorganizowania licznych pól próbnych z ziemniakmi w każdym powiecie i do potworzenia stacyi reprodukcyi odmian najlepszych celem ułatwienia ich nabywania przez włościan“.

W małych gospodarstwach, zdaniem referenta, za dużo bywa inwentarza, który dużo kosztuje, a pożytku mało przynosi. Włościanie chowają krowy rozmaitych ras nieodpowiednich ich gospodarstwom. Referent pragnie, by to się zmieniło, i stawia ostatni wniosek:

„Ogólna Rada wzywa Zarząd główny Towarzystwa Kółek rolniczych do przedstawienia Towarzystwom rolniczym, że małe gospodarstwa chłopskie, nie mogąc utrzymać wielkiej krowy, potrzebowałyby zaprowadzenia w kraju rasy bydła mlecznego mniejszych rozmiarów, mniej potrzebującego paszy“.

W dyskusyi nad referatem prof. Pomorskiego pierwszy zabrał głos wiceprezes Towarzystwa rolniczego krakowskiego p. Karol Czecz. Omawiając sprawę hodowli kóz, przedstawia dotychczasową działalność Towarzystwa rolniczego krakowskiego na tem polu. Proponuje, by Zarząd główny Towarzystwa Kółek rolniczych porozumiał się z Komitetami Towarzystwa rolniczego krakowskiego i Towarzystwa gospodarskiego galicyjskiego w tej i we wszystkich zresztą innych sprawach rolniczych. Mowca jest przekonany, że porozumienie podobne tylko na korzyść wszystkim wspomnianym Towarzystwom wyjść może.

Del. ks. Dziedzic podnosi doniosłe znaczenie referatu prof. Pomorskiego dla małorolnych włościan.

Mowca wskazuje na potrzebę urządzania gromadnych zwiedzań wzorowych gospodarstw. Należy uczyć się cudzem doświadczeniem. Delegaci po powrocie do domów powinni zachęcać członków Kółek do urządzania naukowych wycieczek.

Del. Robert Cena z Morawska (pow. Jarosław) prosi Zarząd główny o większe zajęcie się uprawą lnu oraz konopi i zachęca delegatów do zgłaszania się na pola doświadczalne.

Dr. Br. Dulęba odnośnie do mowy del. ks. Dziedzica, zgadza się w zupełności z nim w sprawie urządzania gromadnych wycieczek naukowych.

Del. Józef Iżowski z Sieteszy (pow. Łańcut) prosi Zarząd główny o pomoc przy zakładaniu obór zarodowych.

P. Brykczyński, prezes Towarzystwa gospodarskiego galicyjskiego, omawia sprawę porozumiewania się między sobą wszystkich Towarzystw rolniczych w kraju. Łączność między ni

mi, zdaniem mowcy, jest konieczna i dla każdego korzystna. Łączyć się powinny wszystkie, bo wszystkie w jednym celu pracują.

Mowca zapewnia, że Towarzystwo gospodarskie galicyjskie, o ile jego siły na to pozwolą, zawsze zadość czynić będzie życzeniom Towarzystwa Kółek rolniczych. Byśmy się mogli dobrze porozumieć — mówi mowca — urządzimy już w najbliższych dniach pierwszą konferencyę wspólną.

Po zamknięciu dyskusyi zabiera głos referent prof. Pomorski i prosi delegatów, by nie opuszczali się ze wszystkiem tylko na Zarząd główny, lecz by sami także pracowali i innych pobudzali do pracy. Wezwaniem do tej wspólnej pracy kończy swe przemówienie.

O godzinie $12^1/_2$ prezes zamyka trzecie posiedzenie.

* * *

Czwarte i ostatnie posiedzenie rozpoczęło się o godz. $3^1/_2$ popołudniu.

Pierwszy zabiera głos dr. Br. Dulęba i zdaje sprawę z załatwienia wniosków i postulatów zgłoszonych na zeszłorocznej Ogólnej Radzie w Tarnopolu, a dotyczących: 1) organizacyi Towarzystwa, kontroli Kółek rolniczych i budowy własnych domów, 2) organizacyi Zarządów powiatowych Kółek rolniczych, 3) działalności oświatowej Kółek rolniczych, 4) składnic powiatowych handlowych, 5) utworzenia szkół dla gospodyń wiejskich, 6) zakładania włościańskich fabryk cementowych dachówek, 7) sprawy włości rentowych z wnioskami co do wprowadzenia ustawy w życie, 8) zwiedzania postępowych gospodarstw wiejskich.

W dłuższym wywodzie, trwającym około trzech kwadransy, referent omówił szczegółowo, w jaki sposób Zarząd główny starał się wprowadzić w życie te postulaty, których spełnienie zależało wyłącznie od kierowniczego Zarządu Towarzystwa i przedstawił kroki, które podjęto, aby wedle możności zadosyć uczynić innym żądaniom, co do których decyzya należy do władz i do pokrewnych nam instytucyi.

Zarząd główny nie pominął i nie zapomniał o żadnym wniosku — stwierdza mowca. Wszystkie były jak najszczegółowiej omawiane i załatwione tak, jak tego dobro naszego Towarzystwa wymagało.

Sprawozdanie to jednogłośnie przyjęto do wiadomości.

Del. Cena jeszcze raz przypomina potrzebę szkół dla gospodyń wiejskich i prosi Zarząd główny o przedstawienie tej potrzeby Wydziałowi krajowemu.

Del. Świętoniowski omawia pośrednictwo Zarządu głównego w zakupnie maszyn i narzędzi rolniczych.

Del. Piątek prosi Zarząd główny o wydanie nowych objaśnień o włościach rentowych.

Del. Smagała objaśnia, że ustawa o włościach rentowych nie jest przymusowa i wolno z niej niekorzystać.

Del. Marcin Knapczyk z Bieńkówki (pow. Myślenice) zgłasza następujący wniosek:

„Ogólna Rada poleca Zarządowi głównemu przedstawić Sejmowi, w razie potrzeby i parlamentowi, konieczność zniesienia opłaty akcyzowej od bydła dorzniętego wskutek choroby, nie wykluczającej mięsa od użytku dla ludzi, a mającego być publicznie rozsprzedanem czy to przez właściciela, czy też przez Kółko rolnicze".

Del. Józef Gawroński stawia wniosek o zamknięcie dyskusyi.

Uchwalono.

Del. Jan Pędziński z Mirocina (pow. Łańcut) omawia działalność Zarządu głównego. Stwierdza, że jest ona wielka i w skutki dobre owocna. Dlatego mowca stawia wniosek:

„Rada Ogólna składa Zarządowi głównemu za jego pracę serdeczne „Bóg zapłać".

Uchwalono jednogłośnie.

Dr. Dulęba odpowiada del. Swiętoniowskiemu, że Zarząd główny na każde żądanie pośredniczy członkom Kółek w zakupnie maszyn i narzędzi rolniczych, a uzyskane zniżki w całości im odstępuje, del. Piątkowi, że Zarząd główny wyda swoim nakładem broszurę o włościach rentowych.

Mowca sądzi, że Zarząd główny wszystkie swoje obowiązki w zupełności spełnił.

Dr. Dulęba omawia następnie wnioski zgłoszone na tegoroczną Ogólną Radę.

Z wniosków tych tylko wniosek del. ks. Stan. Hanusiaka z Poręby (koło Oświęcimia), żądający tworzenia organizacyi powiatowych Kółek rolniczych w razie potrzeby w okręgach sądowych, przyjęto w myśl przedstawień referenta z tem, że przy zmianie statutu w przyszłości ma być uwzględniony.

Nad innymi wnioskami, które zmierzały do daleko idących zmian w ustroju Towarzystwa, a niezgodnymi z duchem i warunkami zasadniczymi organizacyi Towarzystwa, przeszła Ogólna Rada w myśl przedłożenia Zarządu głównego jednomyślnie do porządku dziennego.

Po załatwieniu tych spraw wygłosił sekretarz, „I. galicyjskiego Towarzystwa chowu drobiu", p. Obrębski, obszerny referat „O ubocznych gałęziach gospodarstwa". Podawszy szczegółowy, na cyfrach oparty obraz chowu drobiu w Galicyi, rozmiary dotychczasowego handlu jajami, pierzem, drobiem i t. p., wskazał na doświadczenie, jakie zrobiono na tem polu za granicą i podał środki, za pomocą których u nas chów drobiu podnieść i rozwinąćby można, poczem uchwalono przedłożone przez niego następujące rezolucye:

1) Ogólna Rada Towarzystwa Kółek rolniczych, odbyta w dniu 3. i 4. lipca 1906 w Jarosławiu, uznając doniosłość hodowli drobiu i królików, uchwala konieczność rozszerzenia dzia-

łalności każdego Kółka rolniczego także i na tę bardzo ważną uboczną gałąź gospodarstwa domowego.

2) Rada Ogólna uznaje, że najprędzej wiodącą drogą do celu jest poprawienie drobiu krajowego krzyżowaniem z rozpłodnikami męskimi ras kur polskich zielononóżek, włoskich o barwach, dostosowanych do upierzenia krajowych kur, oraz Minorek czarnych, tudzież kaczek Peking lub Aylesbury i gęsi emdeńskich, a to drogą wymiany za usuwane krajowe samce takiego samego drobiu.

3) W myśl tych wskazówek przedsięweźmie Zarząd główny zabiegi w tym kierunku w porozumieniu z I. galic. Towarzystwem chowu drobiu w Jarosławiu, ułoży w najkrótszym czasie dokładne postanowienia i postara się o fundusze na przeprowadzenie tego planu lub też poprze takież starania pomienionego Towarzystwa chowu drobiu.

4) Na porządku dziennym zaś przyszłej Ogólnej Rady Towarzystwa Kółek rolniczych postawi Zarząd główny referat o utworzeniu Spółek handlu jajami, drobiem i pierzem przy pomocy Kółek rolniczych.

Prezes, podziękowawszy referentowi za bardzo sumienne opracowanie tego elaboratu, oddał głos p. Dr. Z. Gargasowi, który w dłuższem przemówieniu wykazał wszystkie szkody, jakie mogą wyniknąć dla drobnego handlu galicyjskiego z powodu uchwalenia nowej ustawy przemysłowej, i postawił następujące wnioski:

1. Ogólna Rada oświadcza, że wprowadzenie dowodu uzdolnienia dla przemysłu handlowego byłoby zbyteczne.

2. Ogólna Rada wyraża przekonanie, że w razie, gdyby ustawa o wprowadzeniu dowodu uzdolnienia do przemysłu handlowego została wprowadzona w życie, w szczególności, gdyby ustawa ta znalazła zastosowanie w Galicyi, świadectwo wystawione przez Zarząd główny, jako kierownika kursów handlowych, przez siebie urządzanych, powinno stanowić wystarczający, przewidziany ustawą dowód.

Na tem skończyły się sprawy, objęte porządkiem dziennym Ogólnej Rady.

Zabiera głos prezes p. Cielecki i zwraca uwagę, że rok następny jest rokiem jubileuszowym Towarzystwa, z nim bowiem rozpoczyna się dwudziesty piąty rok istnienia i działalności Towarzystwa. Było pierwotnie zamiarem obchodzić jubileusz po upłynionym 25-tym roku, a więc w roku 1908, jednakowoż wskazane jest nie opóźniać właściwej rocznicy i obchodzić ją w rzeczywistym terminie. Doniosłą datę w dziejach Towarzystwa trzeba zaznaczyć odpowiednim do chwili czynem. Czynem takim będzie budowa własnego domu dla zwierzchniczego organu Towarzystwa.

Stawia zatem pod uchwałę wniosek:

„Ogólna Rada uchwala obchodzić dwudziestopięciolecie Towarzystwa w r. 1907, a dla trwałego upamiętnienia tego jubileuszu postanawia przystąpić do budowy własnego domu we Lwowie dla Zarządu głównego Towarzystwa".

Wniosek ten jednogłośnie przyjęto.

W tej samej sprawie zabiera głos członek Zarządu głównego p. Gabryel Jarosz i przedstawia, że budowa domu będzie nie tylko odpowiedniem uczczeniem pamiętnej chwili, lecz równocześnie korzystnym interesem dla Towarzystwa, bo kwotą obecnie opłacanego czynszu za biuro, wynoszącego około 3½ tysiąca K. rocznie, będzie można zwolna amortyzować znaczną część kosztów budowy. Tak poważne Towarzystwo jak nasze, liczące dziesiątki tysięcy członków, już dawno powinno było przystąpić do urzeczywistnienia poruszonego przez prezesa wniosku. Kółka rolnicze i ich członkowie nie powinni się uchylić od ofiar na budowę domu.

Na razie Zarząd główny posiada na ten cel tylko fundusz żelazny, powstały z wkładek członków założycieli, trzeba się zatem z jednej strony starać o zjednanie większej liczby takich członków, z drugiej strony starać się o dobrowolne składki od Kółek i ich członków. Przykładem posłużył p. prezes Cielecki, który ofiarował na budowę domu 6000 K. Wprawdzie p. prezes zastrzegł się, by publicznie o tem nie mówić, jednak mowca sądzi, że p. prezes mu wybaczy, iż zdzadził tę ofiarność i przyjmie za ten hojny dar gorące podziękowanie, jakie mu imieniem członków Towarzystwa złożyć jest obowiązany.

P. prezes Cielecki oświadcza, że sprawą budowy domu zajmie się energicznie Zarząd główny i obmyśli sposoby uzyskania potrzebnych na ten cel środków w tem przekonaniu, że Kółka rolnicze myśl tę skutecznie poprą. Zamykając obrady tegorocznej Ogólnej Rady, życzy pp. delegatom pomyślnych zbiorów, a gorące i serdeczne składa podziękowanie Ks. Jerzemu Czartoryskiemu, Prezydyum miasta Jarosławia, Towarzystwu „Sokół", członkom miejscowego Komitetu za gościnne przyjęcie i serdeczne zajęcie się przybyłymi na Radę delegatami. Chwile tak pożyteczne a tak mile spędzone w Jarosławiu w trwałej pozostaną dla nas pamięci.

Imieniem miejscowego Komitetu włościanin Świętoniowski wyraża radość, że dane było powiatowi przyjmować tak miłych gości.

Ks. Jerzy Czartoryski zapewnia, że poważne obrady, które się nad sprawami Kółek toczyły w Jarosławiu, będą zachętą do dalszej wytrwałej pracy nad podniesieniem rolnictwa.

Mowca zaznacza dalej, że chwalić nie lubi, obecnie jednak musi zrobić wyjątek, by podnieść zasługi prezesa koło Towarzystwa. Jako kolega sejmowy prezesa wie o tem najlepiej, jak on gorliwie koło spraw Kółek zabiega, jak się stara osiągnąć dla nich wszystko, co tylko w danych warunkach osiągnąć można. Prezes na każdym kroku i wszędzie ma tylko pomyślny rozwój

warzystwa, na którego czele stoi, na oku. Myśl jego tak żywo i intenzywnie zajęta jest Kółkami, e pewnie nawet i we śnie tylko ich sprawy po głowie mu chodzą. Takie poświęcenie s'ę dla idei zasługuje na gorące uznanie, a dla Towarzystwa ma to doniosłe znaczenie. Kończy zatem życzeniem, aby ten gorliwy, a tak gorąco oddany sprawie prezes jak najdłużej Towarzystwu przewodniczył.

Dr. Dietzius, burmistrz Jarosławia, żegna delegatów imieniem miasta z życzeniem, aby wróciwszy do swych zajęć zawodowych pod, wrażeniem poważnych, zgodnych obrad reprezentantów różnych stanów, skupiających się w Towarzystwie, szerzyli wśród swego otoczenia ducha wzajemnej wyrozumiałości i miłości.

Del. Ks. Dziedzic wyraża osobno podziękowanie sekretarzowi Towarzystwa Dr. Br. Dulębie za jego pracę w Towarzystwie.

Po tem przemówieniu o godzinie 6 wieczorem zakończyły się obrady VIII. Ogólnej Rady.

W Jarosławiu, dnia 4. lipca 1906.

Przewodniczący:
Artur Zaremba-Cielecki, m. p.

Sekretarze:
Ks. Tomasz Stefanowski m. p. *Ludwik Szafrański m. p.*

SPIS RZECZY.

PORZĄDEK DZIENNY

IX. Ogólnej Rady Towarzystwa Kółek rolniczych

we Lwowie w dniach 9. i 10. lipca 1907 r.

1. Zagajenie i powitanie.
2. Odczytanie protokołu z VIII. Ogólnej Rady.
3. Pogląd na 25-letnią działalność Towarzystwa.
4. Sprawozdanie Zarządu głównego z czynności za rok 1906.
   a) w kierunku rolniczym,
   b) w kierunku handlowym,
   c) w kierunku organizacyjnym.
5. Sprawozdanie komisyi rewizyjnej za rok 1906.
6. Wybór komisyi rewizyjnej na rok 1907.
7. Referat: „Zadania Kółek rolniczych wobec dzisiejszego stanu rolnictwa“.
8. Sprawozdanie o wnioskach, przekazanych Zarządowi głównemu przez VIII. Ogólną Radę.
9. Sprawa wniosków, zgłoszonych na IX. Ogólną Radę.